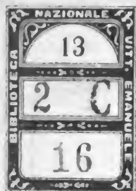
SUMMA QUAESTIONUM REGULARIUM, SEU DE CASIBUS CONSCIENTIAE AD...

Juan Bautista : de Lezana,
Giovanni Battista Coccini

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
13
2 C
16

441

1

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV

DE CASIBVS CONSCIENTIAE ad personas Religiosas vtriusque sexus spectantibus.

Vbi multa præsertim iuxta noua Decreta, Constitutiones, & Declarationes Summorum Pont. & SS. Congregat.

Tomus Secundus.

AD EMINENT.MVM ET REVER.MVM D.

D. CARD. FRANCISCVM BARBERINVM.

Per Patrem Magistrum

FR. IOANNEM BAPTISTAM DE LEZANA HISPANVM,

Socium Reuerendiss. Generalis Ordinis Carmelitarum.

ROMÆ, Typis Vitalis Mascardi, MDCXXXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

EMINENT.^MO PRINCIPI, ET REVER.^MO DOMINO D. FRANCISCO BARBERINO CARDINALI AMPLISSIMO, ET PATRONO MAXIMO.

Fr. Io: Baptiſta de Lezana Hiſpanus Carmelita fælicitatem precatur.

VEM ad te ſæpius (Eminentiſſime Domine Cardinalis) aditum exoptabam mea hæc ſecunda Summæ Quæſtionum Regularium pars fauſto omine, vt mihi polliceor, reſerare potuit. Eam tibi offero: nec enim fas ad eum Principem acceſſum habere vacuam manum qui ſemper omnibus plenus, nulli vacuus eſt in bene promerendo. *Secunda* eſt, quæ greſſu ſecundo, Te ductore, ſub quo cuncta proſpera, nulla infauſta, proculdubio incedet. *Summa* iure vocatur, quia ad Te, in quo Summa rei præ manibus, & meritis eſt, conſecranda venit. Niſi ex Tullio pro Ligario vſurpem illud: *Quidquid dixi ad vnam Summam referri*

volo, vel humanitatis, vel clementiæ, vel misericordiæ tuæ. Parua sanè, quia *pars*, sed non idcirco tuo nomine indigna, qui solita, & tanta Purpura irradiata charitate, parua non despicis, parua suscipis, parua respicere non dedignaris. Nec *Regularium* titulus Tibi insolens, aut exosus, cui Regularium Protectio, & veræ Religionis prouectio (prout non semel mea Carmelitana experta clamitat) in votis semper fuit: Te ergo veluti Sanctæ Religionis Tutelam præsens hæc opella, quæ tota est circa Religiosam œconomiam, defensorem nacta, aleam aduersam nullatenus pertimescet. Litterarios namque fætus (exiguos etsi) comitate gignere, pietate alere, ac benignitate fouere, Tibi (de quo iam iterum hoc sæculo *de forti dulcedo*) non insuetum. Excipe igitur tua qua soles humanitate votum millies debitum, munus, si largitorem spectes, paruum, si argumentum, & offerentis animum, non exiguum. Et in hoc qualicumque obsequiosæ voluntatis testimonio deuincti serui aspice, non despice reuerentiam. Vale Purpuræ splendor.

Nos

h

Nos Fr. Theodorus Stratius Magister, ac humilis Prior Generalis Ord. Carmelitarum antiquæ Obseruantiæ Regularis.

AVctoritate nostra harum serie Tibi dilecto nobis in Christo Adm.Reu.P.Mag. Ioanni Baptistæ de Lezana nostræ Prouinciæ Castellæ nouæ professo Sacerdoti, Prouinciali Saxoniæ, & Socio nostro, licentiam, & facultatem concedimus, vt seruatis seruandis typis mandare possis librum cui titulus est: *Summa Quæstionum Regularium, seu de casibus conscientiæ ad Regulares vtriusque sexus spectantibus, Tomus Secundus*, recognitum, & approbatum à viris doctis nostræ Religionis, quibus id commisimus. In quorum fidem &c. Datum Romę die 14. Decemb. 1636.

Fr. Theodorus Stratius Mag. ac humilis Prior Generalis Ord. Carmelit. Antiquæ Obser. Regularis.

De

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV

DE CASIBVS CONSCIENTIAE ad personas Religiosas vtriusque sexus spectantibus.

Vbi multa præsertim iuxta noua Decreta, Constitutiones, & Declarationes Summorum Pont. & SS. Congregat.

Tomus Secundus.

AD EMINENT.^MVM ET REVER.^MVM D.

D. CARD. FRANCISCVM

BARBERINVM.

Per Patrem Magistrum

FR. IOANNEM BAPTISTAM DE LEZANA HISPANVM,

Socium Reuerendiss. Generalis Ordinis Carmelitarum.

ROMÆ, Typis Vitalis Mascardi, MDCXXXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

EMINENT.MO PRINCIPI, ET REVER.MO DOMINO D. FRANCISCO BARBERINO CARDINALI AMPLISSIMO, ET PATRONO MAXIMO.

Fr. Io: Baptiſta de Lezana Hiſpanus Carmelita fælicitatem precatur.

QVEM ad te ſæpius (Eminentiſſime Domine Cardinalis) aditum exoptabam mea hæc ſecunda Summæ Quæſtionum Regularium pars fauſto omine, vt mihi polliceor, reſerare potuit. Eam tibi offero: nec enim fas ad eum Principem acceſſum habere vacuam manum qui ſemper omnibus plenus, nulli vacuus eſt in bene promerendo. *Secunda* eſt, quæ greſſu ſecundo, Te ductore, ſub quo cuncta proſpera, nulla infauſta, proculdubio incedet. *Summa* iure vocatur, quia ad Te, in quo Summa rei præ manibus, & meritis eſt, conſecranda venit. Niſi ex Tullio pro Ligario vſurpem illud: *Quidquid dixi ad vnam Summam referri*

volo, vel humanitatis, vel clementiæ, vel misericordiæ tuæ. Parua ſanè, quia *pars*, ſed non idcirco tuo nomine indigna, qui ſolita, & tanta Purpura irradiata charitate, parua non deſpicis, parua ſuſcipis, parua reſpicere non dedignaris. Nec *Regularium* titulus Tibi inſolens, aut exoſus, cui Regularium Protectio, & veræ Religionis prouectio (prout non ſemel mea Carmelitana experta clamitat) in votis ſemper fuit: Te ergo veluti Sanctæ Religionis Tutelam præſens hæc opella, quæ tota eſt circa Religioſam œconomiam, defenſorem nacta, aleam aduerſam nullatenus pertimeſcet. Litterarios namque fætus (exiguos etſi) comitate gignere, pietate alere, ac benignitate fouere, Tibi (de quo iam iterum hoc ſæculo *de forti dulcedo*) non inſuetum. Excipe igitur tua qua ſoles humanitate votum millies debitum, munus, ſi largitorem ſpectes, paruum, ſi argumentum, & offerentis animum, non exiguum. Et in hoc qualicumque obſequioſæ voluntatis teſtimonio deuincti ſerui aſpice, non deſpice reuerentiam. Vale Purpuræ ſplendor.

Nos

Nos Fr. Theodorus Stratius Magister, ac humilis Prior Generalis Ord. Carmelitarum antiquæ Obseruantiæ Regularis.

AVctoritate nostra harum serie Tibi dilecto nobis in Christo Adm.Reu.P.Mag. Ioanni Baptistæ de Lezana nostræ Prouinciæ Castellæ nouæ professo Sacerdoti, Prouinciali Saxoniæ, & Socio nostro, licentiam, & facultatem concedimus, vt seruatis seruandis typis mandare possis librum cui titulus est: *Summa Quæstionum Regularium, seu de casibus conscientiæ ad Regulares vtriusque sexus spectantibus, Tomus Secundus*, recognitum, & approbatum à viris doctis nostræ Religionis, quibus id commisimus. In quorum fidem &c. Datum Romę die 14. Decemb. 1636.

Fr. Theodorus Stratius Mag. ac humilis Prior Generalis Ord. Carmelit. Antiquæ Obser. Regularis.

De

DE mandato Reuerendiss. P. Mag. Theodori Stratij antiquæ obseruantiæ Carmelitarum Generalis librum reuolui huiusmodi titulo affectum, *Summa Quæst. Regul. seu de casibus conscientiæ &c. Tom. II.* Auctore Reu. Adm. P. Mag. Io: Baptista de Lezana Hispano Saxoniæ Prouinciali,& Socio Reuerendiss. Generalis : in eoque tantum abest, vt orthodoxæ fidei,probisue moribus, dissonum quid compererim, quin ad mores potius componendos sanctèque viuendum monumenta apprimè accomodata inspexerim, hinc aptè de casibus conscientiæ, quasi de regula animæ casibus dignoscenda, conscientia enim cum Hugone est cordis scientia, vel cum Origine est animæ pedagogus. Qua propter tantæ dignitatis, atque vtilitatis volumen immortalitatis impressioni Typis committendo tradendum esse iudico. In quorum fidem &c. Dat. Romæ in Carmeli Conuentu Traspontinæ die 11.Septemb.1636.

Ego Fr. Cæsar Beccaria S. T. Mag. Prouinc. Scotiæ & in Cœnobio Carmel. Transp. Lector Casuum conscientiæ, & Concionator.

DEmandato mihi onere à Reuerendiss.P.Mag.Theodoro Stratio Priore Generali Ordinis nostri Carmelitarum euolui, perlegi, & adamussim mente perspexi totum hoc volumen inscriptum: *Tomus II. Summæ Quæstionum Regularium* confectum à R. Admod. P.Mag. Ioanne Baptista de Lezana Prouinciæ Castellæ nouæ alumno, eiusdem Ordinis Socio Generali, Saxoniæ Prouinciali: & nihil in ipso adinuenire potui Orthodoxæ fidei, aut sanctis moribus repugnans, nihilq. Sacris Canonibus, & Summorum Pontif. decretis dissonans, Sanctorumuè Patrum, & Theologorum scriptis alienum. Immo adeò præclara eruditione refertum agnoui, vt Regularibus omnibus,& quamplurimis alijs idem valdè profuturum videam,in lucem si prodeat,typisq. mandetur.In quorum omnium fidem mea manu subscripsi. Dat.Romæ in ædibus D.Mariæ Transp.die 2.Octob.1636.

Ego Fr. Albertus Massarius Carmelita S. T. D.

Impri-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſsimo Patri Magiſtro Sacri Apoſt. Pal.

A. Torniellus Viceſg.

Cenſura P. Franciſci Gonzalez Societatis Ieſu Pœnitentiarij S. Petri in Vaticano.

IVſſu Reuerendiſs. P. Fr. Nicolai Riccardi Sac. Pal. Apoſt. Magiſtri vidi Tomum Secundum Summæ QQ. Regularium nouemdecim Capita continentem à Reu. Admodum P. Mag. Ioanne Baptiſta de Lezana e ſacra familia Carmelitana, Socio Reuerendiſs. Generalis eiuſdem Ordinis, Prouinciali Saxoniæ compoſitum; in quo nihil eſt fidei, aut bonis moribus non omnino conforme, ſunt verò multa bona, ac noua, & vetera iura Eccleſiaſtica, & Religioſum ſtatum concernentia, præclaro ſtilo, & congrua methodo diſpoſita, & Scholijs, ſeu Corollarijs cohærentibus illuſtrata, quæ maximè inſtruere, & iuuare poterunt Religioſos omnes tam ſubditos, quam Superiores, & ideo iudico dignum opus, quod in Reipub. præſertim Religioſæ, vtilitatem imprimatur: quo facilius, atque commodius ab omnibus, ad quos obligationes Regulares, & adminiſtrationes quocumque modo pertinent, præ manibus ſemper, & in promptu, vti neceſſe eſt, pro propria, & fermè quotidiana directione habeatur. In Collegio S. Petri Pœnitent. DD. PP. die 12. Decemb. Anno Domini 1636.

Franciſcus Gonzalez Societatis Ieſu Pœnitentiarius Hiſpanus.

Imprimatur,

Fr. Nicolaus Riccardius Ord. Prædicatorum, Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter.

IN-

INDEX CAPITVLORVM

Quæ in hoc volumine continetur.

SVM-

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM seu DE CASIBVS CONSCIENTIÆ ad personas Religiosas vtriusque sexus spectantibus.

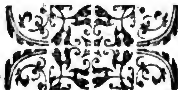
TOMVS SECVNDVS.

SVMMARIVM CAP. I.

Endicantes Regulares à mendicitate dicti. num. 1.
Ii dicuntur, quorum Cœnobijs ex Regula, vel Constitutionibus non est permissum bona stabilia habere. ibid.
Alij sunt ex Regula, alij ex Constitutionibus. ibid.
Quinam sint? ibid.
Non sunt dicendi Mendicantes illi, qui etsi pane mendicato viuant, ex Regula tamen, vel Constitutionibus bona immobilia habere possunt. ibid.
Sicut è contra Mendicantes dicentur illi, qui etsi ex priuilegio bona immobilia possideant, hoc tamen est illis probibitum ex Regula, vel Constitutionibus. ibid.
Alij sunt à iure, alij ex concessione, vel declaratione Sum. Pont. ibid.
Priores sunt tantum quatuor, scilicet Prædicatores, Minores, Augustiniani, & Carmelitæ. ibid.
Posteriores autem Seruitæ Minimi, Iesuatæ, & Iesuitæ. ibid.
Licitum est Mendicantibus ex Concil. Trident. in domibus suis bona immobilia possidere. num. 2.
Exceptis Minoribus de Obseruantia, & Capuccinis. ibid.
Comprehenduntur in hoc priuilegio Carmelitæ Discalceati. ibid.
Ex particularibus tamen ipsorum Constitutionibus probibitum est Monasterijs ipsorum bona immobilia possidere. ibid.
Non est aliqua lex, aut praeceptum quibus teneantur Mendicantes ex mendicato viuere. num. 3.

Reuoca-

De

De ſpecialibus obligationibus, iuribus, & priuilegijs Regularium Mendicantium.

Cap. I.

1

ENDICANTES Regulares à Mendicitate ſic dicti ij dicuntur, quorum Cœnobijs ex Regula, vel Conſtitutionibus nequaquam eſt permiſſum bona ſtabilia, ſeu immobilia (qualia ſunt fundi, prædia, poſſeſſiones, annui redditus, &c.) etiam in communi habere, ſed eorum Religioſi ex eleemoſynis ſibi datis, vel oſtiatim quæſitis, victum, & alimenta comparant. Gloſſa *in cap. ex eo. verb. Mendicantes, de exceſſibus Prælatorum in 6.* Gloſſa *in cap. quorumdam de elect. in 6. verb. Mendicantes*, Ioannes Azorius *to.* 1. *Inſtit. Moral. lib.* 12. *cap.* 23. Vndè ſit primò Mendicantes alios eſſe ex Regula, alios ex Conſtitutionibus. Mendicantes ex Regula (inquit Azorius vt ſupra) ſunt Franciſcani de Obſeruantia: Dominicanos enim, Auguſtinianos, & Carmelitas ſolùm vocat Mendicantes ex Conſtitutionibus, nam Regula S. Auguſtini ſub qua Dominicani, & Auguſtiniani viuunt, & Regula S. Baſilij, ſub qua (vt ipſe inquit) Carmelitæ, permittunt fundos, prædia, & alia bona ſtabilia. Sed quod ad Carmelitas attinet non bene dicit Azorius ſub Regula S. Baſilij viuere, cum luce clarius ſit regula à B. Alberto Patriarcha Hieroſolymitano tradita degere. Malè etiam affirmat Carmelitas non eſſe Mendicantes ex Regula. Ipſorum namque Regula ab Innoc. IV. correcta, & explicata nihil de permiſſione bonorum ſtabilium continet imò, expreſsè habet cap. 13. *Et quia vos oportet frequenter mendicare &c.* Abbas lapus *Allegat.* 45. Thomas de Ieſu *in expoſit. Regulæ Carmelitar. par.* 3. *dub.* 6. Vide etiam Annales noſtros. Infertur etiam ſecundò non eſſe dicendos Ordines Mendicantes eos qui tametſi pane mendicato viuant, ex Regula tamen, & Conſtitutionibus bona immobilia habere poſſunt: ſicut è contra, eos eſſe dicendos Mendicantes qui quamuis ex priuilegio ſtabilia bona in communi poſſideant, ex Regula tamen, vel Conſtitutionibus ea habere nequeunt, quia vt dictum eſt, ratio Mendicantis Ordinis in eo ſita eſt, vt ex Regula, vel Conſtitutionibus hoc illis non ſit permiſſum. Azorius vt

ſupra

supra *§.ex his perspicuè.* Rursus Mendicãtes alij sunt à iure, alij ex Constitutionibus Summorum Pontificum. Priores sunt tantum quattuor, videlicet Dominicani, Frãciscani, Augustiniani, Carmelitæ. Hi enim & hoc ordine numerantur in *c. Religionum de Relig. Domib.in 6.§. sane*, & à Pio V. in Constitutione *Romanus Pontifex.* anno 1567. Posteriores verò sunt Seruitæ, quos in prædicta Constitutione comprehendit idem Pontifex, Minimi, quos etiam tales declarat in alia Cõstitutione *Apostolicæ Sedis.* eodem anno: fratres Iesuati Sancti Hieronymi, vt idem Pontifex habet in alia Constitutione *Romanus Pontifex*, & Iesuitæ ex alia etiam Constitutione eiusdem Pij V. *Dum indefessæ* sub anno 1571. Azorius *vt supra §.2.Quæritur.* De Ordine autem, siue antiquitate inter ipsos Mendicantes non est locus disputandi. Solum enim eo ordine, quo à iure, & Pontificibus referuntur illos referre volui.

2 His tamen non obstantibus, vt dixi *to.1.cap.6.nu.5.* licitum est Mendicantibus in domibus suis tam virorum quam mulierum, exceptis domibus fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minores de Obseruantia vocantur, bona immobilia in communi possidere. Ita enim decernitur in Concil.Trident. sess.25.cap.3. illis verbis: *Concedit S.Synodus omnibus Monasterijs, & domibus, tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S.Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minores de Obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat.* Vnde censendum est Concilium authoritate qua pollebat dispensasse in possessione communi bonorum immobilium cum omnibus Mendicantibus, siue ijs ex Regula, Constitutionibus, aut alio modo interdicta prius fuisset. Hoc enim sonant verba illa vniuersalia *omnibus Monasterijs*, & indefinita illa vox vniuersali æquiualens *Mendicantium*, & exceptio illa *exceptis, &c.* quæ firmat regulam in omnibus alijs. Azorius *tom.1.lib.12.cap.23.§.8. Quæritur.* Propter quam causam comprehenduntur etiam sub hoc priuilegio nostri PP. Discalceati Carmelitæ; cum Concilium generaliter loquatur de omnibus Mendicantibus, & Monasterijs exceptis Minoribus. Nec obstat quod obijcit Thomas de Iesu *in exposit. Regulæ Carmelit. par.3. cap.8. dub.6.* quod Concilium solùm loquatur de ijs quibus ex Constitutionibus erat prohibitum habere bona immobilia, Carmelitis autem ex Regula illis hoc prohibebatur. Dicendum enim est, Concilium nomine Constitutionis intelligere etiam Regulam, vt dicunt Rodriguez *tom.2.quæst.Regul.q.62.ar.14.* & Sanchez *lib.7.in Decalog. cap.12.*

num.2.

num. 2. & ratio id suadet, quia si nomine Constitutionum non intelligeret Regulam, frustra fecisset exceptionem de fratribus Minoribus, & Capuccinis, cum illis ex vi Regulæ prohibitum sit habere prædicta bona immobilia. Vide Suarez *tom.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 47. *num.* 2. Et nota ex peculiaribus Constitutionibus eorumdem PP. Discalceatorum prohibitum esse Conuentibus illorum bona immobilia possidere, vt patet ex Constitutionibus Hispan. *par.* 1. *cap.* 7. *nu.* 11. Quod sine dubio propter strictiorem obseruantiam paupertatis statutum fuit.

3 Vnde non est aliqua lex aut præceptum quibus teneantur ex mendicato viuere Mendicantes. Eo enim ipso quòd à Sede Apostolica dispensati sunt in possessione bonorum stabilium dispensantur in possessione tot bonorum stabilium, quot sufficiant ad eorum sustentationem, ac per consequens deobligantur ab onere mendicandi, ne obligentur ad superflua quærenda, vel tenenda, quæ nullatenus habere possunt, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 13. Vide ibi dicta *num.* 43. Imò in casu quo Mendicantes essent in sua puritate non possidendi bona stabilia non erant obligati ad viuendum ex eleemosynis ostiatim mendicatis, sed poterant viuere ex sibi vltrò oblatis, & datis, vel aliquo alio modo quæsitis. Ex vi enim mendicitatis solùm obligabantur ad non habendum bona stabilia. Azorius *vt supra* §. 9. *quæritur.*

4 Possunt nihilominus siue habeant, siue non, prædicta bona viuere ex mendicitate, quando scilicet adhuc desunt illis necessaria ad vitam. Vt latè dixi *to.* 1. *cap.* 6. *num.* 43. & 44. Quibus iungitur Pius V. in Constitutione *Etsi mendicantium* anno 1567. edita, & de qua inferius dicetur, ac S. Congregationis declaratio anno 1587. qua dicitur: *Fratres Mendicantes nullatenus à quæstuatione, quæ de licentia suorum Superiorum fit, & in dies fieri contingit, probibeantur.* Hanc porrò licentiam debent ostendere Ordinarijs, si ipsi eam videre velint, declarauit enim Sacra Congregatio Concilij: Regulares mendicantes teneri ad ostendendum Ordinario licentiam quærendi eleemosynas à suis Superioribus sibi datam. Quæ etiam Sacra Congregatio ad Rectores Ecclesiæ Bononiensis respondens declarauit: Non esse prohibitum Regularibus colligere frumentum, vuas, ligna, & similia, antequam Curatus habuerit suas primitias. Vnde ad huiusmodi quæstuationes nō requiritur licentia Episcopi, cum Mendicantes sic quæstuantes vtantur iure suo. Prohibentes autem eos mendicare incidunt secundum aliquos in excommunicationem latæ sententiæ. Ad minus tamen ex priuilegio Sixti IV. Carmelitis concesso in Bulla *Dum attenta*, quæ est mare magnum Ordinis

contra

contra Ordinarios impedientes dari nobis eleemosynas propter lites, & processus inter illos, & nostros fratres exortos accerrimè procedendum dixit ijs verbis: *quod si per quoscumque processus lites, & controuersias quomodolibet inter ipsos fratres prænominatos, & Ecclesiarum Rectores, & Ordinarios emergentes Ordinarij ipsi, seu quicumque alij inhibitionem eleemosynarum per Christi fideles fratribus ipsis faciendam quocumque modo fuerint prolapsi, volumus, & præsentium patrocinio decernimus quòd omnes, & singuli tales inhibentes ipso facto excommunicationis incurrant sententiam, & contra tales ipsi Carmelitarum, Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini Protectores, & Auditor Cameræ Apostolicæ, qui sunt, & pro tempore erunt, & Inquisitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fratrum requisitionem possint, & debeant quilibet eorumdem per se sicut contra hæreticos procedere*. Nec his obstat Concil. Trid. dum *sess.* 21. *cap.* 9. & *sess.* 5. *cap.* 2. quæstorum nomen, & officium omnino abolendum statuit. Non enim id ad Mendicantium Ordines referri debet vt declarauit Pius V. in constit. supra relata: intentum enim Concilij solum est tollere illos, qui eleemosynas quærunt publicando Indulgentias eis concessas, vel prædicando. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 57. *art.* 7. Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minim. in constit.* 4. *Sixti IV.* §. 8. *à num.* 40.

5 Hic notandum aliquos esse, qui volunt posse Ordinarios impedire ne Mendicantes superfluas eleemosynas petant. Lauretus de Franchis *in Controuers. Episcop. & Regular. pag. mihi* 39. Sed licet Mendicantes ita facientes peccent, & propterea à suis Superioribus debeant coerceri, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 43. non video tamen qualiter competat Ordinarijs iudicare an eleemosynæ, quas petunt, sint vel non sint superfluæ. Cum non sint iudices ipsorum.

6 Minores autem de Obseruantia, siue Capuccini, cum non solùm in particulari, sed neque in communi habere possint bona stabilia, & bonorum quæ possident dominium pertineat, vel ad Papam, vel ad eos, qui ipsa contulerunt, vt diximus *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 5. Ideo solùm eorum quæ possident habent vsum facti, non dominium, aut vsum iuris. Quia solum habent facultatem vtendi illis instar seruorum ad nutum eorum ad quos pertinet dominium, vel vsus iuris, quod est vsus facti, (Azorius *to.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 24.) Nihilominus possunt recipere legata non quidem bonorum stabilium cum illorum non sint capaces ratione mendicitatis non dispensatæ, sicut est in alijs Mendicantium Ordinibus, sed aliarum rerum, & bonorum ad proprios

dumtaxat necessarios vsus (qua ratione domos ad habitandum iure possident) v. g. pecuniarum, librorum, suppellectilium ad cultum diuinum, litterarum studium, vel alias impensas, iuxta modum illis præscriptum à Nicolào III. *in cap. exijt de verbor. significat. in 6.* Azorius *vt supra*. Sorbus *in additionibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. legata*. Vide dicenda *cap.* 19. *num.* 45.

7 Similiter Domus Professæ Societatis Iesu bona immobilia etiam in communi possidere non possunt, quamuis à Concilio Tridentino non excipiantur. Ratio est, quia ipsa Societas in secunda Congregatione generali an. 1565. can. 2. cessit iuri suo prouenienti ex dicta concessione Concilij. Quod rectè potuit facere, cum ea concessio non fuerit fauor aliquis Religionum cuius renunciatio cedat in dedecus, & iniuriam status Religiosi quale est priuilegium fori Ordini Clericali concessum. Aliqui etiam credunt ad hanc faciendam renunciationem accessisse auctoritatem pontificiam, & saltem generalis approbatio habetur à Gregorio XIII. in Extrauaganti *Ascēdente Domino.* anno 1584. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 18. *à n.* 11. Collegia autem eiusdem Societatis bona immobilia possident, & sine illis fundari non possunt, alias enim vix possent in eis studentes ali, aut conseruari, seu bona studia florere, cum temporalium rerum solicitudo, quietem ad studium necessarium impediat. Suarez 4 to. de Religione Tract. 9. lib. 4. cap. 11. Iure tamen succedendi in bona suorum Religiosorum carent, vt constat ex Greg. XIII. in Bulla *Quanto fructuosius*, & in Bulla *Ascendente* ac ex Congregat. General. 3. can. 4. Sanchez *lib.* 7. *in Decalogum cap.* 12. *num.* 1. vide dicenda *cap.* 19. *num.* 13. Pariter etiam RR. PP. Discalceati Carmelitæ etiamsi in Collegijs pro ipsorum sustentatione annuos redditus possideant, non tamen in Conuentibus, quia illis quæcumque bonorum immobilium possessio denegatur. Collegia quoque ipsorum iure succedendi in bona fratrum sunt priuata. Constitutiones PP. Discalceatorum Hispan. ex Capitulo Generali Pastranæ 1604. *par.* 1. *cap.* 7. *num.* 11. *&* 13.

8 Moniales autem Ordinum Mendicantium prædicta bona immobilia in communi possidere possunt. Concilium enim loco adducto generaliter dispensat in hoc cum *omnibus Monasterijs, & domibus tam virorum quàm Mulierum etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum*. In quo etiam comprehenduntur Moniales S. Claræ, tam quæ primæ Regulæ, quàm quæ secundæ, & Vrbanæ Regulæ nuncupantur. Cum Tridentinum in eo Decreto in concessione habendi bona in communi expres-

expresserit omnia virorum,& Monialium Monasteria, & solùm exceperit Fratres Minores de Obseruantia seù Capuccinos, non autem Moniales ipsorum. Sic etiam dicitur à Sacra Congregatione Cardinalium declaratum. Rodriguez. *tom.3. quæst. Regular.quæst.29. art.14.* Sanchez *de præceptis Decalogi lib.7.c.12. n.2. Barbosa in Collectan. Bullar. verb. Moniales S. Claræ* afferens duas declarationes S. Congregationis quoad hoc.

9 Error est asserere Mendicantes non posse docere, concionari,confessiones audire,& Sacramenta administrare, ac debere suis manibus laborare ad quærendum sibi victum, & vestitum. Ita enim determinauit Alexander IV. in Bulla *Non sine multa.* Pontificat. anno 3. edita contra Guillelmum, Giraldum, Odonem; & alios Parisienses. Vide Bullam in Bzouio *tom. 13. Annal. sub anno* 1257. *à num.* 5. Guillelmus propterea à Papa Romam euocatus damnatus est,omni Ecclesiastici ordinis functione,& redditibus exutus, & liber quo talia asserebat igni traditus fuit. Bzou.*n.* 4. Decens etiam est Mendicantes Religiosos prædictis muneribus attendere. Quia ipsi instituti sunt non tanquam Monastici Ordines ad solitariam vitam agendam tantummodo, sed ad salutem animarum procurandam,conseruandam, & augendam, ad quæ prædicta munia valde conducunt. S.Thomas *opusc.*10. Azor.*to.*1.*instit.moral.lib.*13.*c.*1.

10 Finis proprius Mendicantium Regularium, & per quem à Monachis distinguuntur est profiteri statum vitæ mixtæ ex contemplatione, & actione,Magdalenam, & Martham imitantium, & præsertim erga proximi salutem procurandam: Monachi autem finis contemplatio, & solitudo est. Id constat ex eorum institutione, sicut enim Monachi ad vacandum Deo, silentio, solitudini, & orationi instituti sunt ex primæua sui origine (sic enim de illis loquimur) sic & Mendicantes, quatuor præsertim Ordines, quibus hoc nomen primum tributum est, instituti sunt ad vacandum tum vitæ contemplatiuæ in Choro,& diuinis Officijs, tum actiuæ erga salutem proximorum procurandam, confessionibus,prædicationibus, doctrina,& ministerio Sacramentorum.Panormit. *in cap.causam, el* 1.*de iudic. nu.*2. Suarez 4.*to.de Relig.tract.*9. *lib.*1.*cap.*8.

11 Hinc iuxta dicta *tom.*1. *cap.*1. *num.*17. tenentur ex præcepto charitatis saluti proximorum subuenire, confessionibus, prædicationibus,lectionibus &c.&,vt ibidem etiam dictum,sunt coadiutores Episcoporum. Insuper propterea, vt aliqui probabiliter dicunt, possunt ex vi voti obedientiæ, quod emiserunt, à Papa obligari ad eundem in terras infidelium ad prædicandum

Euangelium. Sotus 7.*de iust.q.2.art.*4. Suarez 4.*to.de Relig. tract.* 10.*lib.6.cap.*4. *nu.*22. Etsi Iesuitarum obligatio ratione specialis voti, quod emittunt, multò maior sit quoad hoc, vt idem Suarez *ibidem*, & constabit ex dicendis *cap.*4. *num.*10.

12 Pro priuilegijs autem Mendicantium maximè discutienda sunt ea quæ Pius V. in Bulla *Etsi Mendicantium Ordines*. anno 1567. edita (quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Bullas huius Pontificis *num.* 41. & apud Peirinis *tom.2. priuileg.Minim. inter Constit. huius Pont .nu.7.)* recensuit. Cum enim is Pontifex re & nomine Pius consideraſſet grauamina ab Ordinarijs, & Ecclesiarum Prælatis ipsis Mendicantibus illata sub prætextu præsertim Concilij Tridentini decretorum volens ab ijs molestijs ipsos liberare.26. ex prædictis grauaminibus relatis, motu proprio, & ex certa scientia, sic illis obuiando decernit. *Nos igitur motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus, Canonem sess. 24. cap.4. per quem omnibus Regularibus etiam in suorum Ordinum Ecclesijs, contradicente Episcopo, prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres buiusmodi quando à suis Generalibus, vel eorum ministris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere posse, imò volumus, quòd in suis Ecclesijs quando eis placuerit, licitè & absque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi, nisi ipse prædicauerit, prædicare possint. Quod verò in sess. 23.cap.15.circa confessiones à Regularibus non audiendas statuitur hoc etiam dictorum Ordinum Fratres à præfatis suis Generalibus, vel Ministris Prouincialibus ad audiendas confessiones vtriusque sexus Christi fidelium approbatos, vt præmittitur, minime comprehendat, ita vt à confessionibus audiendis tam intra eorum Ecclesias, domos, quàm extra minime probibeantur, super hoc litteras fel. rec. Pauli Papæ IV. etiam prædecessoris nostri, concedentes eisdem Fratribus Mendicantibus Regularis obseruantiæ posse confessiones Secularium personarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monasteria sua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam, quod ille qui semel in vna Diœcesi admissus per Episcopum fuerit, semper in eadem Diœcesi habeatur pro admisso, nec amplius examinari, vel præsentari in dicta Diœcesi debeat, tam quoad prædicationes faciendas, quàm quoad confessiones audiendas: nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat. Confessores verò Monialium, quæ degunt sub cura Regularium ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam Fratres si debeant audire confessiones aliorum fratrum examinari debent.*

Lectores

Lectores insuper ex eisdem Fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia suorum Superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit, tam confessiones audituri, quam prædicationis munus subituri ab Episcopis minimè examinentur. Ipsique Christi fideles Sacramentum Eucharistiæ, Resurrectionis Dominicæ festiuitatis dumtaxat excepta, sumere, eisque illud per Fratres huiusmodi administrari valeat, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios aut Ecclesiarum Rectores præfatos, seù alios quoscumque (illorum licentia minimè requisita) etiam sub censuris Ecclesiasticis, & alijs pœnis cogi, vel compelli possint, seu debeant, etiam decerni mus, & declaramus. Et licet in sess.25.cap.12. caueatur quod censuræ, & interdicta Ecclesiastica etiam à locorum Ordinarijs promulgata mandante Episcopo à Regularibus in eorum Ecclesijs publicari debeant tamen si tempore celebrationis alicuius ex festis Sanctorum Ordinum eorumdem, ac alijs festiuitatibus, iuxta eorumdem Ordinum priuilegia Apostolica, interdictum huiusmodi emanauerit, illud in præfatis festiuitatibus, & earum octauis suspendimus. Cumque inhonestum sit quemlibet in alienam messem falcem inijcere, cumque Monialium Monasteria non nisi de Episcopi, vel Superioris licentia, & in casibus necessarijs aliquis ingredi præsumat, in sess.25.cap.5. probibetur, hoc tantum in illis Monasterijs locum habere volumus, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure subsunt, in quibus in casibus necessarijs ipsis dare licentiam possint, & non in alijs Monasterijs. Ita vt in præfatis Monasterijs, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure non subsunt, ipsi Ordinarij illa ingredi non possint pro vt in Regulis earum, seu de iure statuitur; & in eis aliquos processus aduersus Moniales ipsas, seu fratres huiusmodi propterea, seu alias ipsorum Ordinum Superioribus irrequisitis, quoquo modo formare, aut facere posse omnino probibemus, ita vt aliquam iurisdictionem seu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres huiusmodi respectiuè habere, exercere, aut exequi nullatenus possint, aut debeant, immo illas, & illos omnes ab eorum superioritate, dominio, & iurisdictione, & potestate eximimus, & liberamus, pro vt eis concessum est per sua priuilegia à Sede præfata obtenta Et ita præfatæ Moniales, ac Fratres sint exclusi à superioritate, & iurisdictione Ordinariorum respectiuè huiusmodi, vt etiam in illarum, vel illorum syndicis, aut Procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel ad alia sibi non competentia facienda vllatenus non se intromittant. Nec etiam Ordinarij ipsos Regulares præfatos citare, & iurisdictioni suæ subijcere ac eorum Conuentus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos iurisdictionem aliquam, & potestatem exercere, vt præmittitur, aut ipsos carceribus mancipare,

pare, & contra eos aliud facere possint, vt suæ ditioni subijciantur. Volumus etiam puellarum Deo dicandarum an scilicet coactæ, vel seductæ fuerint, examen faciendum, non nisi infra quindecim dies postquam iuxta Concilium Trident. Episcopi, vel eorum Vicarij requisiti fuerint, fieri possit. Quibus elapsis amplius in hoc illis se intromittere non liceat. Cuius occasione nec Episcopus nec eius Vicarius intra septa Monasteriorum ingrediantur, sed stent ante cratem ferream, & interrogationes alias quàm eas quas præfatum Concilium Trident. iubet eis fieri omnino prohibemus, ac similiter volumus, quod puellæ, seu nouitiæ ipsæ ad alias interrogationes respondere minimè teneantur. Sessione verò 23. cap. 8. Neminem nisi à proprio Episcopo ordinari posse statuens, in Regularibus locum non habere omnino declaramus. Ita quòd Fratres huiusmodi præfatos etiam Sacros Ordines à quolibet Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, Ordinarij loci minimè requisita licentia, in locis seu domibus Fratrum huiusmodi, aut alibi recipere possint. Et insuper sess. 22. decretum, per quod populum sæpe ad suas Ecclesias saltem Dominicis, & maioribus festiuis diebus conuenire debere monet, insequendo volumus quod Fratribus Mendicantibus huiusmodi non solùm prohiberi non possit, ne Missas, & alia Diuina Officia faciant in eorum Ecclesijs: verum etiam in quibuscumq; alijs vbi celebrare Missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis, celebrare valeant; ac etiam quod Conciones, & lectiones Sacræ Scripturæ, & Sermones pro mortuis etiam in Ecclesijs facere, ac eleemosynas pro celebrandis huiusmodi Missis, & alijs diuinis Officijs peragendis, si eis illas donari, seu relinqui contingat, recipere. Nec non Missas, & Diuina Officia huiusmodi etiam in diebus Dominicis, vel festiuis, etiam antequam Rector Parrochialis Ecclesiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis videtur, etiamsi tunc in Ecclesia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque vtriusque sexus Christi fideles totius anni tempore illas, & illa in Ecclesijs Fratrum huiusmodi audire possint, ipsique Christi fideles vllatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios, seu Rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscumque vllo pacto, causa, vel occasione non valeant, seu debeant, sed præfati Christi fideles audiendo Missas, & alia diuina Officia in Ecclesijs fratrum huiusmodi diebus Dominicis, aut festiuis, præcepto Ecclesiæ de illis audiendis satisfecisse censeantur. Controuersias autem omnes de præcedentia quæ eadem sess. 25. cap. verò 13. per Episcopum terminari mandantur, non nisi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari posse statuimus. Cumq; licet cap. 11. sess. 25. statuat quod in domib. Virorum, seu Mulierum

quibus

quibus animarum personarum sæcularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles inibi deputentur, nisi de Ordinarij consensu; ac præuio examine huiusmodi præcedente, ad curam huiusmodi admitti posse omnino volumus præfatos Regulares. Quartam autem funeralium de qua sess. 25. cap. 13. nequaquam soluere teneantur Monasteria, quæ à quadraginta annis citra fundata existunt, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de Monasterijs ante annos quadraginta fundatis, quæ ipsam quartam soluere consueuerunt, & vbi solui consueuit id tantùm ceræ, & aliorum quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu Legatis, vel alijs Fratribus ipsis, seu Monialibus huiusmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, solui debet, sicque intelligi Concilij decretum quoad quartam huiusmodi soluendam debere decernimus. Vbi verò non est consuetudo soluendi quartam huiusmodi de nullo suprascriptorum solui debere declaramus. Nec ad quartam, seu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Ecclesiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis Ecclesijs relinqui, vel dari contigerit, etiamsi pro victu Fratrum, aut aliàs relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius sepulturæ solui tantùm consuetum Curatis, & non aliquid aliud eis solui debeat, quamuis partes ad earum libitum Ecclesijs Ordinum huiusmodi, seu eorum Fratribus alia quæcumque tribuant, seu elemosynas elargiantur quando sepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiusmodi. Nec propterea impediri debeant quin possint Defunctorum corpora præfata ad eorum Ecclesias tumulanda deferri facere. Inhonestum quoque esse censentes Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumq; loca, etiamsi curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illis vnita ad contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum solutionem, immo illos, & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque tam ad ipsos, quàm ad Moniales præfatas, etiam largitione fidelium, seu aliàs iustis de causis ab eis acquisita, ac pecunijs empta, vel aliàs quomodolibet pertinentia minimè teneri, illosque, & illas à quibuscunque decimis, primitijs, quartis, medijs, & alijs fructuum partibus, necnon subsidijs charitatiuis, etiam per nos concessis ad quoruncumque etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium instantiam, quacumque etiam vrgentissima, & de necessitate exprimenda causa, ac etiam alijs quibuscumque oneribus, tam ordinarijs, quàm extraordinarijs, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum

benefi-

beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu, quàm vestitu aut aliàs sibi necessariarum quomodolibet etiam auctoritate Apostolica nunc, & pro tempore impositis, ita vt penitus, & omnino ad alicuius rei contributionem minimè teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illosque, & illas, ad illos, & illa etiamsi sæculares, & aliæ personæ quæcumque in eas exigendi possessione fuerint minimè teneri debere volumus. Nec sub cap. 12. sess. 25. comprehendi posse, vel debere decernimus. Quod verò de vsu quæstorum eleemosynarum auferendo loquitur sess 21. cap. 8. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri posse, vel debere etiam decernimus, quin potiùs cum eleemosynis huiusmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino esse declaramus. Quoniam verò ex nimia Episcoporum sibi arrogata auctoritate ipsi personas Regulares suæ iurisdictioni subijcere omnino student, ac decreto Concilij præfati sess. 25. cap. 14. edito, quo cauetur quòd si Regularis intra claustra existens, & extra ea ita notorie deliquerit vt populo scandalosus sit, termino ab Episcopo præfigendo à suo Superiore omnino puniatur; sin minus ab Ordinario delinquens puniri possit, confisi, varijs, indebitisque grauaminibus Regulares afficiunt: Ordinarios præfatos aliquid contra Regulares in claustris degentes huiusmodi quouis prætextu, occasione vel causa innouare non posse, vel debere, nec aliquos processus contra ipsas personas Regulares formare, aut facere posse volumus nisi propter manifestum scandalum, & suorum ordinum Superioribus prius consultis, & negligentibus, alioquin omnia, & singula contra præmissa facta, & gesta ac facienda in futurum, pro nullis, & infectis habeantur. Neque etiam se intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione Conuentuum, tam Fratrum, quàm Monialium huiusmodi, & illorum correctionibus, sed omnia ista, & alia necessaria ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium huiusmodi, eorum Generalibus, ac Ministris, seu Prouincialibus, vel alijs eorum, aut earum respectiuè Superioribus etiam ratione computa faciendi cum syndicis Conuentuum huiusmodi omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis per se, vel alios se intromittant. Fratres quoque si contigerit eos ad huiusmodi Ordinarios recursum habere à præfatis Generalibus, Ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs Superioribus castigari, & puniri posse, & debere: neque ipsos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum huiusmodi vllatenus inhibere quinimo præfatos Superiores processus contra Fratres suos, & Moniales huiusmodi quando opus fuerit circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse decernimus, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Inhibemus etiam ipsis Ordinarijs, ne Fratres

extra

extra claustra degentes sub eorum protectione recipiant, eosque inuitis suis Superioribus detineant. Probibemus quoque eisdem Ordinarijs, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum Fratrum extra claustra suorum Monasteriorum pro tempore degentium, siue decedentium, & quamuis in habitu, siue absque habitu moriantur, volumus quòd eorum bona mobilia, & immobilia ad Ordinem quem professi sunt pertineant, disponenda iuxta Constitutiones, seu Ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarij præfati occupare præsumant, imò huiusmodi ad habitum Religionis reuertentium bona omnia Monasterijs ipsis, cum ea quæ acquirit Monachus, de iure Monasterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipsis Ordinarijs ne quascumque vniones etiam perpetuas à Sede prædicta, vel aliàs, vt præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficijs Ecclesiasticis, seu illorum Fructibus quin suum sortiantur effectum, impediant, omnino etiam prohibemus, & censuras ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris, vel momenti, similiter decernimus, & declaramus. Insuper volumus, quod præfati Regulares, quibus cura animarum est, possint per seipsos iuxta suorum Superiorum Ordinationem, aut alios Vicarios, seu Capellanos sæculares, ipsorum Regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum consignatione pro præfatis Capellanis, seu Vicarijs sæcularibus si per tales curam exerceri contigerit, Episcopi vllo pacto se intromittant. Probibemus insuper eisdem Ordinarijs, ac alijs quibuscumque personis, ne impediant ipsos Fratres, quando eis placuerit tam in diebus Dominicis, seu festiuis, aut alijs totius anni temporibus campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebrauerint Missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesijs suis præfatis delata fuerint absque præsentia Rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepelire facere ac Offiia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariamque præsentiam Rectorum, aut aliorum Clericorum, quin infirmi liberè sua possint concedere testamenta minimè esse, ac ipsos Regulares legata, aut quæuis alia sibi in testamentis relicta exigere, & obtinere posse; neque aliquod ius in contrarium esse decernimus, & declaramus. Licentias verò pro construendis domibus Regularibus quæ 3. cap. sess. 25. nisi de Ordinarij licentia construi prohibentur, gratis omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa Superioribus explicanda illas recusari posse. Necnon Fratres præfatos etiam solos mortuorum corpora associare ac mandatum in die Cœnæ Domini

fieri solitum in Ecclesijs seu domibus Fratrum cuiuslibet Ordinis prædictorum solemniter facere, & prædicta die prædicare, hora qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Ecclesiarum, seu alios quoscumque probiberi posse etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam vniuersis locorum Ordinarijs ne mortuorum Officia agere Rectores Parrochialium in Ecclesijs ipsorum Fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac moniales dictis Fratribus subditas, vel personas sepulturam in eorum Ecclesijs eligentes, nulla soluta Parocho portione sepelire, vel si Fratres ad mortuorum corpora associanda vocati fuerint, illa absque Fratrum huiusmodi præsentia sepeliri facere audeant, vel præsumant. Cumque maximè deceat, liberam esse cuiusuis testantis voluntatem, prauum illum vsum paruo adhuc tempore, vt præfertur, introductum, per quem testamenta absque Presbyterorum præsentia fieri interdicuntur omnino abrogamus. Postremò quod cap. 13 sess. 25. cautum fuit, quòd omnes scilicet tam Clerici, quàm Regulares quicumque ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, id quod ad Fratres præfatos, de illis tantùm processionibus intelligi volumus ad quas secundum consuetudinẽ antiquam locorum soliti sunt accedere, vel quæ pro bono pacis Ecclesiæ, vel pro victoria contra Infideles inducuntur. Quod etiam de illis Conuentibus, qui collegia nuncupantur minimè intelligi volumus in quibus Fratres sub arctiori clausura degunt, ita vt nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, sed tantùm studijs, & lectionibus vacent.

13 Circa quam Constitutionem, vel Bullam id primò notandum, plurium sententiam esse; imò & communiter teneri eam reuocatam esse à Greg. XIII. in alia Constitutione, quæ incipit *In tanta*, quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Constitutiones illius *num.9.* vbi de prædicta Constitutione, & alijs quæ à præd. Pio V. prædecessore manauerant sic habet. Nos hac tanta varietate cognita quæ etiam ex multiplici Litterarum, & Constitutionum editione procedi, præsentibus, & futuris discriminibus occurrere volentes de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus de prædictis, & alijs omnibus Litteris, & Constitutionibus, quæ ab eodem Prædecessore eisdem de rebus pro quorumcumque Regularium, & Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuscumque in eis contentis eam deinceps dispositionem atque decisionem pro subiecta materia futuram esse quæ siue ex iure veteri, siue ex sacris dictis Concilij decretis, siue alias legitimè ante dictarum Litterarum, & Constitutionum editionem erat, etsi ipsæ non emanassent futura fuissent. Ad

quam

quam dispositionem, & decisionem, suumque pristinum, & integrum statum, ac terminum illa omnia reducimus. Quinetiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipsis Litteris, & Constitutionibus apposita, & aliâs eorum occasione &c. Hæc Greg. XIII.

14 Nihilominus plures tenent hanc Greg. Const. non obligare ex defectu legitimę publicationis, cũ enim edita fuerit sub anno Incarnationis Dominicæ 1573. dicunt publicatam non esse, nisi post annum 1588. Vide Ilamas 1. *p. Methodi c. 7. §. 6.* Peirinis *to. 2. priuilegior. Minim. in Constit. 7. Pij V. num.* 2. qui referunt. Nauarrum *in Man. cap. 27. in fine & cap. 21. num.* 5. quatenus dicere videtur non fuisse publicatam hanc Gregorij Constitutionem. Sed errant in hoc. Nauarrus enim non loquitur de hac Constitutione Gregorij, sed de alia moderatione dictæ Constitutionis Pij V. ab ipso Pio V. edita, imò ipse tam in dicto *cap. 27. in fine*, quàm *cap. 25. num. 68.* supponit esse publicatam hanc Gregorij Constitutionem. Quorsum enim eam referret si publicata non esset? Adde quòd in præd. 2. tomo Bullarij in fine huius Constitutionis Gregorij loco citato dicitur publicata locis solitis in Curia die 23. Martij 1573. non ergo ex defectu publicationis infirmatur eius auctoritas.

15 Alij videntur dicere apud dictum Peirinis non esse praxi receptam. Sed nec id probare possunt, nec video aliquod fundamentum ad id asserendum, imò potiùs ad dicendum contrarium, cum praxis Ecclesiarum, & Religionum eam obseruet. Nisi dicatur eam non esse receptam in alio præterquam quoad reuocationem priuilegiorum contrariorum Concil. Tridentino iuxta dicenda numero sequenti. Quo sensu videntur intelligi Henriquez, & Thomas de Iesu relati *tom* 1. huius Summæ *cap. 3. num.* 12.

16 Dicendum ergo est Gregorium XIII. in dicta Constitutione *In tanta* solùm reuocasse præfatam Constitutionem Pij V. quatenus per ipsam conceditur aliquid contrarium decretis Concilij Tridentini, non tamen quatenus conceditur aliquid non contrarium ipsis decretis. Ita enim dicitur à Sacra Congregatione declaratum. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q. 8. art. 9. q. 43. art. 7. & q. 39. art. 2.* Sorbus *in annotat. ad compend. priuileg. Mendic. verb. priuilegia Fratrum §. Et licet Greg. XIII.* Molfetius 2. *p. summæ tract.* 13. *cap. 9. num.* 30. Nec etiam est reuocata quantum ad ea quæ dictus Pontifex Pius in dicta Constitutione dixerat non aliquid de nouo concedendo, sed

explicando Concilium Tridentinum. Miranda 2. *tom. Manual. q.* 48. *art.* 8. Peirinis *tom.* 2. *priuileg Minim. in Constit.* 7. *Pij V. num.* 3. Restat ergo videre quænam ex dictis Priuilegijs à Pio V. concessis aut quomodo hoc tempore robur habeant.

17 Et primò facultas concessa Mendicantibus prædicandi in Ecclesijs suorum Ordinum etiam contradicente Episcopo limitanda est iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 20. *num.* 2. & 3. ita scilicet vt non requiratur ad hoc licentia Episcopi, bene tamen ipsius benedictio saltem petita, vt habetur ex Concilio Tridentino *sess.* 5. *cap.* 2. Fauent litterę in forma Breuis à SS. D. N. Vrbano Missæ ad Eminentiss. Cardinalem Sandoual, quas refert Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Episcopus prædicator, & circa prædicatores* 11.

18 Deinde facultas concessa Mendicantibus ab hoc Pontifice ad audiendas confessiones sæcularium solùm cum approbatione Generalium, vel Prouincialium cum sit contraria decreto Concilij Trident. *sess.* 23. *cap.* 15. Nullo modo subsistit, valet tamen quantum ad hoc quod idem Pontifex subiungit quòd scilicet ille qui semel est in vna Diœcesi ab Episcopo admissus, amplius præsentari ibidem non debeat aut examinari ab eodem Episcopo, bene tamen à successore, vt declarauit S. Congregatio apud Quarantam *in summa Bullarij verbo confessor.* Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 7. illud autem quod subiungit Pontifex de non exigendo, vel recipiendo aliquid pro examine ad confessiones audiendas (intellige ab Episcopo, vel eius officialibus) manet omnino in sua vi.

19 Illud de Confessoribus Monialium, quæ sub cura Regularium degunt non examinandis ab Ordinario, vacat in Italia, & alijs partibus, vbi Constitutio Gregorij XV. *de exemptor priuilegijs* viget, cum in illa præcipiatur quod prædicti Monialium Confessarij approbati ab Episcopo esse debeant, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 45. & 46. in partibus autem, seu Regnis Hispaniarum, vbi illa Constitutio suspensa est, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 35. valet dicta concessio, vel declaratio Pij V. quòd scilicet Confessarij Monialium non debeant ab Episcopis examinari. Declarationes autem quædam S. Congregat. quas refert Barbosa in Collectan. Bullar. verb. Confessarius Monialium 2. & ego dicto *cap.* 25. *num.* 46. quæ videntur contrarię huic doctrinæ; cum sint factæ pro explicatione dictæ Constit. Gregor. XV. solùm habent vim sicut ipsa extra Hispaniam. Pariter etiam illud de Fratribus pro Confessionibus aliorum Fratrum audiendis, non examinandis ab Episcopis,

vbique

vbique valet iuxta dicta *tom.*1. *cap.* 18. *num.* 27. illud autem de lectoribus, seu graduatis non examinandis ab Episcopis, reuocatum est ab eodem Pio V.iuxta dicta *to.*1.*cap.*19.*n.*6. & ita modo non subsistit.

20 Facultas porrò administrandi Sacramentum Eucharistiæ fidelibus præterquam in festiuitate Paschatis, quam hic Pontifex concedit Mendicantibus, cum in Concilio Tridentino nihil de hoc habeatur, manet in sua vi iuxta priuilegia antiquiora ipsorum Mendicantium de quo 1.*tom. cap.*21. *num.*8. Vide etiam Nauarrum *in summa cap.* 21. *num.* 52. Azorium *tom.* 1. *lib.*7. *cap.vlt. q.*7. Suarez *tom.*3. *in* 3.*p. disp.*72. *sect.* 2. *dub.*2. Qualiter verò id non liceat in die Paschatis vide declarationem S. Congregat.in Barbosa *de Collectan.Bullar. ver. Eucharistia.*

21 Similiter facultatem suspendendi interdicta Ecclesiastica in festiuitatibus SS. Ordinum Mendicantium, ac alijs festiuitatibus iuxta eorum priuilegia, cum probabile sit non esse contrarium Concilio iuxta dicta *tom.* 1. *cap.*21. *num.*19. probabile etiam erit manere in sua vi his temporibus. De quo bene Peirinis *to.* 1. *priuileg.Minim. in Constit.* 2. *Sixti IV. à nu.* 50. plures alios referens. Nec obstat probabilitati huius opinionis declaratio quædam S.Congregationis, quam referunt Garzia, Armendariz, & Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Priuilegium,* in qua oppositum declaratur. Tum quia de illa mihi authenticè non constat, tum propter concessionem Clem. VIII. factam Minoribus, quam referunt Rodriguez *to.* 2. *quæst. Regul.q.* 112. *ar.*2.& Peirinis *vt supr. num.*51. Ad minus tamen videtur standum consuetudini legitimè præscriptæ, & ea vtendum, excluso scandalo. Nota tamen hanc concessionem Clem. VIII. solùm esse pro festiuitatibus Sanctorum Ordinis.

22 Id quod etiam habetur in dicta Constitutione Pij V. de licentia pro ingrediendo Monasteria Monialium pleno iure subditarum Mendicantibus in casibus necessarijs, non concedenda ab Episcopo, sed à Prælatis Religionum, etiam videtur in sua vi cum non sit contrarium Concilio Tridentino quia solùm petit *sess.*25.*cap.*5. quòd talis ingressus non fiat *sine Episcopi, vel Superioris licentia.* Quod debet intelligi cum partitione accommoda, idest, Episcopi in Monasterijs Episcopo subiectis, vel *Superioris*, intellige Regularis, in Monasterijs Regularibus subiectis. Neque obstat declaratio S. Congregationis adducta *tom.* 1. *cap.* 25. *num.*25. vbi habetur, quòd si fuerit consuetudo introducta quòd talis licentia concedatur ab Ordinario, vel quòd ipse habeat aliquam superintendentiam super concef-

concessione ipsius obseruanda sit. Hoc inquam non obstat, quia etsi verum sit, quod vbi fuerit talis consuetudo obseruari debeat, tamen id non erit ex vi Concilij sed ex vi talis consuetudinis quæ habet vim legis. Non stante tamen tali consuetudine priuilegium Pij V. videtur subsistere, cum id non sit contrarium, sed potius conforme Concilio Trident. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *nu.* 15. Magis tamen obstare videntur duæ aliæ declarationes S. Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Monialium clausura circa ingressum*, in quibus dicitur, tales licentias obtineri debere non solùm à Superioribus Regularium, sed etiam ab Ordinarijs, vel solùm ab Episcopis vbi esset talis consuetudo. Quare ijs declarationibus standum videtur, si authenticè de illis constet, aliàs consuetudini legitimè præscriptæ, non obstantibus ijs quæ dixi dicto *cap.* 25. *n.* 25. antequam huiusmodi declarationes vidissem.

23 Quoad illud quòd Episcopi non possint se intromittere circa administrationem bonorum Monialium, seu aliquod dominium aut iurisdictionem exercere, vide limitationem à Greg. XV. factam in Constitut. *de exemptor. Priuilegijs* de qua dicto *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 45. quam etiam suspensam dixi pro Regnis Hispaniarum eodem *to.* 1. *cap.* 19. *num.* 35. vnde extra Hispaniam obseruari debet.

24 Circa puellarum Deo dicandarum examen faciendum ab Episcopo non nisi infra quindecim dies postquam requisitus fuerit, & illis transactis non se in hoc intromittendum, & alias circumstantias dicti examinis faciendi priuilegium adductum Pij V. videtur in suo robore manere cum nullo modo contrarium appareat, sed conforme decreto Concilij Trident. *sess.* 25. *cap.* 17. Solùm aduertendum S. Congregationem, vt dicitur, declarasse posse Episcopum ob iustam causam, vel suspicionem quòd stando puella intra Monasterium non liberè suam voluntatem manifestabit; illam examinare in Ecclesia Monasterij exteriori, vel in alia proxima, præsentibus duabus matronis, ætate grauibus, & honestis, non consanguineis, vel coniunctis puellæ. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 12. Zerolam 1. *part. praxis verb. Monialis*. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Constitut.* 7. *Pij V.* §. 8. *num.* 10. & circa illud de examine faciendo ad cratem ferream Gauantum *in Man. Episc. verb. Monialium professio n.* 14. & 15.

25 Priuilegium autem illud seu potiùs confirmatio priuilegij antiqui Mendicantium quòd possent Sacros Ordines suscipere à quolibet Antistite, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis haben-

habente, Ordinarij loci minimè requisita licentia in locis, seu domibus Fratrum omnino vacare videtur, quia contrarium decreto Concilij Trident. *sess.6. cap.5. & sess.23. cap.8.* ac decreto S.Congregationis sub Clem. VIII. iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 14. *nu.* 11. & 12.

26 Id verò quod de Missis, seu Officijs diuinis à Mendicantibus celebrandis, concionibus, lectionibus, & sermonibus pro mortuis in Ecclesijs eorum faciendis, eleemosynis pro Missis, & Officijs diuinis recipiendis, & prædictis Missis, & Officijs diuinis quacumque die, & tempore dicendis, & audiendis à Christi fidelibus subiunxit idem Pontifex Pius V. omnino manet in sua vi, & robore; tum quia nullo modo contrariatur Concilio Trident. tum quia ita vsu, & praxi in Ecclesia Dei receptum. Vide dicta *tom.*1.*cap.*12.*num.*41.*cap.*21.*nu.*11. & Peirinis *to.*1.*Priuileg. Minim. in Constit.*21. *Leonis* 10. *num.*1. *& in to.* 2. *super hanc Constitutionem Pij V. §.* 10. *num.*11. Hic tamen obiter notandum sæpius declaratum esse à S. Congregat. Episcopor. & Regular. non posse Regulares exponere Sanctiss. Sacramentum publicè adorandum sine causa ab Ordinario approbata. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Regulares* 1. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Eucharist. num.* 53. & 54. & *verbo Regular. iura sub Episcop. num.*19. & 20. Vbi etiam qualis futura sit hæc causa, & qualis modus, quo exponi debeat. Quæ decreta obseruari debent, nisi forsan publicata non sint, & consuetudine legitima oppositum alicubi habeatur.

27 Id etiam quod additur ab eodem Pontifice de controuersijs super præcedentia per Episcopum terminandis, sed non postquam sopitæ sunt, sed quandiu durant cum non aduersetur Concil. Trident. *sess.*25. *cap.* 13. Sed potius sit declaratio ipsius omnino subsistit. Pro quo vide Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. q.*37. *art.*3. Peirinis *tom.*1.*Priuileg. Minim. in Constit.*2. *Sixti IV. num.* 58.

28 Id quoque de Regularibus Mendicantium admittendis ad curam animarum personarum sæcularium in domibus Religiosis virorum, seu mulierum quibus talis cura imminet, manet etiam in suo robore, cum contrarium non sit Concilio Trident. *sess.*25. *cap.*11. vbi de hac re agitur. Obseruari tamen debent, quæ ibi à Concilio præscribuntur iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 9. Quibus adde ex Constitutione Gregorij XV. *de exemptor. Priuilegijs*, prædictos Regulares, *Siue animarum curam personarum sæcularium Monasterijs seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue Regularibus,*

siue

siue sæcularibus incumbentem exerceant, siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent præuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant; in ijs, quæ eiusmodi curam seu administrationem concernunt omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati plene in omnibus subijciantur, & infra. *Ita vt Episcopi in suprascriptis casibus, & in prænominatas personas in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas vti eiusdem Sedis Delegati, procedere omnemque iurisdictionem exercere, liberè, & licitè valeant*. Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti IV. §. 11. nu. 27.* Nota etiam id quod sæpius dictum maximè *tom. 1. cap. 19. num. 35.* quòd scilicet in Regno Hispaniarum huiusmodi Constitutio suspensa est, ac proinde in illis iudicandum secundum ius commune Concil. Trid.

29 Pariter id quod Pontifex decernit de quarta funerali non soluenda à Monasterijs quę à 40. annis citra fundata existunt, etiam manet in suo robore, cum Concilio Trident. non contradicat. Concilium enim *sess. 25. cap. 13.* solùm iubet illam solui à quibuscumque Monasterijs quæ illam soluere essent solita ante annos 40. Vide dicta *tom. 1. cap. 3. num. 13.* & Peirinis *super hanc Constitutionem in tom. 2. Priuileg. Minim. §. 13. nu. 14. & to. 1. in Constit. Pyrrhi nu. 54.*

30 Idem dico de quarta relictorum pro ornamentis Ecclesię, pallijs, planetis, cortinis, pannis, victu Fratrum &c. cum nihil circa hoc in Concilio Trident. reperiatur, & conforme sit Priuilegijs antiquis Mendicantium specialiter Sixti IV. pro Carmelitis, qui in Bulla. *Dum attenta*, quæ est mare magnum sic habet: *Etsi fortè per nos aut Sedem Apostolicam de piè legatis dispositis, & relictis in genere vel specie decima, vel alia portio, seu quarta alteri piæ, vel non piæ causæ ex quauis causa hactenus concessa foret, aut inposterum, concedi, & solui aut dari vel mandari continget, Fratres prædictos, & illorum domos ac eis legata, & relicta, aut aliàs in eorum fauorem disposita in concessione, & mandatis huiusmodi decernimus, & volumus non includi, nisi de ipsis Fratribus, & præsenti decreto, & voluntate nostra non per generales clausulas, quæ etiam specialem mentionem importare viderentur, sed vera, & specificata mentio fiat in eiusdem*. Declaratum etiam est à S. Congregat. Episcopor. & Regul. non posse Ordinarium

exigere

exigere à Regularibus quartam legatorum piorum, nisi eam soluere essent soliti, aut à quadraginta annis citra eam exegerint. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. quarta.*

31 Pariter etiam id quod Pontifex dicit de libera sepultura sæcularibus in Ecclesijs Mendicantium tribuenda, cum non aduersetur vllo modo Concilio Trident. etiam manet in suo vigore, maximè cum conforme sit priuilegijs antiquis Mendicantium, specialiter Sixti IV. in mari magno pro Carmelitis, & aliorum Summorum Pontificum apud Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. q. 58. art. 3.* Circa modum autem quo se gerere debeant Regulares cum Parochis circa sepelienda corpora sæcularium in suis Ecclesijs, & Crucem portandam, omissis varijs priuilegijs, extat decretum Sacræ Congregationis Eminentiss. Cardinal negotijs Episcoporum, & Regularium Præposit. in quo conformiter ad decretum Lateranensis Concilij, vbi statutum, & ordinatum erat vt Fratres Ordinum Mendicantium, cæteriq; Religiosi Regulares non possent intrare Parochias cum Cruce ad leuanda funera eorum, qui apud Ecclesias domorum, & locorum eorumdem suam elegerint sepulturam, nisi prius præmonito, & requisito, ac recusante Parochiano Presbytero, & tunc sine eius, & Ordinarij præiudicio obuiare volens quorumdam Regularium vsui, quo prætextu cuiusdam consuetudinis contendebant, sibi licere defunctorum funera, proprio eorum Parocho absente, eoque irrequisito, afferre, & leuare, maximè cum hoc non leues controuersias, & altercationes aliquibus in locis non sine populi scandalo, & Dei offensione excitasset. Omnem eiusmodi dissensionem, & scandalorum materiam, & occasionem præcidere, atque in futurum prouidere desiderans, & vt tam Parochi, quàm Fratres ipsi vnanimi inter se voluntate, & ea qua par est, charitate vltima hæc Christianæ pietatis officia defunctis præstent, statuit, & declarauit. *Quibusuis Regularibus quorumcumque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium existant nullo modo licere, etiam specialis alicuius consuetudinis prætextu, Parochias cum Cruce processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda Defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio Defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat: vel nisi requisitus venire expressè omnino recuset.* Atque ita obseruari mandauit, & districtè præcipit; firmis de cætero, & in suo robore permanentibus ijs omnibus, quæ super quarta funerum, & canonica portione, alijsque iuribus ad sepulturas pertinentibus,

à sacris canonibus, & Conciliorum decretis, Summorumque Pontificum Constitutionibus hactenus sancita, & ordinata erant, vel aliàs ex particulari consuetudine, vel alio iure obseruabantur. Stephanus Quaranta *in Summa Bullarij verb. Priuilegia Regularium*, Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minim. in Constit.* 26. *Leonis X. §.* 10. *num.* 20. Barbosa *de Officio Parochi cap.* 26. *num.* 66. Extat etiam alia Congregationis declaratio apud eundem Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. cadauer.* in qua dicitur: *Cadauera defunctorum leuare de domo propria nullo modo licet Regularibus, & Presbyteris sæcularibus, nisi de licentia, & consensu proprij Parochi.*

32 Similiter id quod additur ab eodem Pontifice de Mendicantibus non obligandis ad contributionem quorumcumque onerum etiam manet in sua vi, cum Concilium Tridentinum non contrarietur, & conforme sit multis priuilegijs ipsorum Mendicantium, de quibus Casarubius *in Compend. Priuileg. Mendic. verb. decimæ.* Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regular. q.* 44. *art.* 4. *&* 5. maxime Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* pro Carmelitis illis verbis: *Primò litteras Innocentij IV. & Clementis IV. & etiam Innocentij VI. & Alexandri IV. per quas dicti Ordinis B. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli professoribus conceditur: quòd ad solutionem collectarum, seu exactionum quorũlibet, vel vicesimæ, cogi à nemine valeant, & in præfatis Clem. IV. & Alexand. IV. Roman. Pontificum præfatorum, etiam prædecessorum nostrorum litteras prædictas in ea parte in qua concedunt dictis Fratribus, vt de noualibus eorum quæ proprijs manibus, aut sumptibus colunt, ac de hortis virgultis, & piscationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præsumat, ad quæcumque bona dictorum Fratrum, & quæcumque opera, quæ etiam sub censuris alterius quotæ, vel subsidij etiam charitatiui, aut datij, vel pedagij, vel gabellæ, seu alio quouis nomine indicerentur etiam per Apostolicæ Sedis Legatos; locorum ordinarios, vel Clerum, aut Populum, vel sæculares Principes, & Dominos temporales, & alios quoscumque exigerentur, quamuis etiam Apostolica auctoritate, necnon ad quascumque decimas etiam quas vulgus Papales appellat, & Apostolica Sedes pro Christianæ fidei defensione, aut alijs imminentibus ei persæpe necessitatibus indicit, extendimus, ac decernimus dicti Ordines Professores, etiamsi decimæ, & onera huiusmodi per quoscumque exemptos etiam Mendicantium Ordinum professores solui mandarentur cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, & efficacioribus clausulis ad decimarum, & onerum huiusmodi solutionem non teneri, & in illorum solutio-*

solutione cessando censuras, & pœnas aliquas non incurrere, nisi præsentibus, & non per generales, aut alias clausulas specialem mentionem importantes, sed aliàs sit derogatum specificè earum de verbo ad verbum inserto tenore. & infra, *Innocentij VI. & Clementis IV. Clementis VI. prædecessorum nostrorum indulta de decimis non soluendis de hortis, virgultis, noualibus ad eorum vsum pertinentibus, & quæ proprijs manibus, & sumptibus coluntur speciali priuilegio, vt eorum vtamur verbis. Ea propter dilecti in Domino filij vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & domos vestras, in quibus diuino mancipati estis obsequio sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus, & quæ de nominatis rebus præfati prædecessores priuilegia concesserunt ad singula bona dictorum Fratrum extendimus, videlicet quoscumque hortos, & siluas, & quæcumque alia bona prædictæ domus, & Ordinis quæ in præsentiarum iustè, & canonicè possident, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum oblatione, aut fidelium donatione siue hæreditaria successione quam in sæculo existentes, tàm de iure, quàm de consuetudine ad succedendum fuissent habiles, seu alijs quibuscumque iustis modis, præstante Domino, poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis. Loca ipsa in quibus præfatæ domus sitæ sunt cum pertinentijs suis. Videlicet cum Ecclesijs, hortis, pratis, nemoribus, vsuagijs, pascuis in bosco, & plano, in aquis, & molendinis in vijs, & semitis, ac omnibus alijs libertatibus, & immunitatibus suis, sane noualium vestrorum quæ proprijs manibus, aut sũptibus colitis, siue de hortis, virgultis, vineis, & piscationibus vestris nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.* Hæc Sixtus IV. Vide dicta *to. 1. cap. 3. nu. 14. & 15.*

33 Circa id tamen quod ibidem subiunxit Pontifex de exemptione Mendicantium à contributione pro seminario pro beneficijs Monasterijs illorum vnitis notandæ sunt declarationes quædam S. Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Mendicantes*, in quibus oppositum declaratur. Nihilominus dum de illis an sint, vel non authenticæ, aut de sensu, in quo accipiendæ sint non constiterit, standum est consuetudini Religionum.

34 Idem quod dictum est de exemptione Mendicantium ab oneribus realibus ratione suorum bonorum dici debet de oneribus personalibus ratione suarum personarum, cum etiam illæ sint exemptæ. Vnde non possunt obligari ad custodiam Ciuitatis, portarum, aut murorum tempore pestis, nisi quan-

do esset magna penuria virorum, qui id facere possint. Lauretus de Franchis *in Controuers. Episcopor. & Regular. in quæst. q.* 94. Neque ad custodiam murorum Ciuitatis tempore belli, nisi quando adest magna necessitas. Lauretus *ibid. q.* 95. Vtrumque verò elicitur ex *cap. peruenit. de immunit. Eccles.* Multò minus obligari possunt ad pugnandum contra hostes pro defensione Reipublicæ, cum id sit eis prohibitum *cap. petitio tua de homic. volunt. cap. clerici de vit. & honest. cleric.* nisi quando magna necessitas esset ad defendendum Rempublicam, vel consequendam insignem victoriam contra iniustè bellantes. Lauretus *vt supra.* Bonacina *de irregularit. disp.* 7. *q.* 4. *punct.* 4. *nu.* 11. An verò tunc occidentes, vel mutilantes fiant irregulares, tractant prædicti Lauretus, & Bonacina post Molinam *de iustitia tract.* 2. *disp.* 109.

35 Illud insuper de libera facultate Mendicantium ad eleemosynas quærendas manere in sua vi vt potè quia conforme priuilegijs ipsorum, & declarationibus S. Congregationis, nec contrarium Conc. Trid. constat ex dictis in hoc capite *nu.* 4.

36 Quantum ad illud de Ordinarijs non intromittendis in delictis Regularium Mendicantium nisi quando ea fuerint notoria, & scandalosa, & tunc monitis Superioribus ipsorum, & negligentibus illos punire, etiam manet in suo robore, & vigore iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 16. *num.* 26. & 27. cum limitatione tamen à Clemente VIII. posita, & ibidem relata. Pro quo etiam extat declaratio Sacræ Congregationis apud Quarantam *in summa Bullarij verb. confessor.* Lecto enim memoriali oblato nomine Fratrum Mendicantium Regni Neapolitani conquerentium qualiter ab Ordinarijs grauarentur contra sua priuilegia, & sacros Canones Concil. Trident. Respondit Sacra Congregatio. *Ordinarij in cognitionibus causarum Fratrum Mendicantium tam ciuilium, quàm criminalium minimè sese ingerant, pariter nec in visitatione eorumdem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Concilij Tridentini decreta conceditur.*

37 Quod etiam dico de eo quod subiungit idem Pontifex Pius de Episcopis non se intromittendis in gubernatione Mendicantium, illud enim etiam manet in sua vi, iuxta declarationem Sacræ Congregationis adductam, limitandum tamen est propter Constitutionem Gregorij XV. *de exemptor. priuilegijs*, quæ vt dixi *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 35. pro Regnis Hispaniarum suspensa est, ita vt in alijs Regnis extra Hispaniam possint Ordinarij cognoscere de delictis eorum, qui curam animarum exercent,

cent,iuxta dicta *supra num.*28. aut si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel administrationem bonorum Monialium, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 45. & etiam petere rationem ab administrantibus bona prædictarum Monialium adhibitis etiam Superioribus Regularium, eosque, & confessarios amouere si admoniti Superiores id facere neglexerint, iuxta ibidem dicta.

38 Idem pariter dicendum de facultate concessa ab eodem Pio V. Prælatis Mendicantium ad castigandum, seu puniendum Fratres, qui ad Ordinarios confugerint, manet enim in suo vigore, cum tam iure communi,quàm propter priuilegia Mendicantium illis maximè interdictum sit à correctione suorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *à num.*4.

39 De illo etiam quod subiungitur, videlicet de non recipiendis ab Ordinarijs Fratribus nostris extra claustra degentibus sub eorum protectione, nec eis,inuitis Superioribus, detinendis, clarum est manere etiam in suo vigore. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 16. *num.* 15. & multa priuilegia Mendicantium apud Casarubium *in compend. Priuileg. Mendicant. verb. apostatæ ab Ordine* cum annotationibus Cordubæ, & Sorbi *ibidem*, & præsertim magnum priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis, circa quod Sorbus notauit se credere quòd non reperiatur alibi, eo enim pro capiendis, excommunicandis, & incarcerandis nostri Ordinis apostatis Fratres nostri constituuntur Ordinarij etiam in Curia illis verbis: *Apostatas quoque vestri Ordinis iuxta Alexandi IV. Constitutionem, & nostram præsentem concessionem excommunicare, capere, incarcerare, & aliàs subdere disciplinæ rigori possitis per vos,ac etiam alios à vobis deputatos in quocumq; habitu,& loco, etiamsi in Curia nostra eos contigerit inueniri, in qua sicut extra nos* (alibi habetur *extra vos*) *super vestros subditos ratione professionis tam tacitè, quàm expresè emissæ Ordinarios proprio motu, & scientia similibus autboritate apostolica deputamus, inuocato ad hoc, si opus fuerit, brachij sæcularis auxilio*. Ex quo videtur, etiamsi apud quoscumque Reuerendiss. Episcopos inueniantur, eadem auctoritate vti posse Prælatos nostros.

40 Id verò quod subiungit Pontifex de bonis Regularium extra claustra decedentium moderatum est à Gregor. XIII. iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 16. *num.*20. 21. & 31. Quatenus autem decernit quòd si ad Religionem reuertantur, bona ipsorum ad Religionem pertineant non video immutatum, & ideo videtur manere in sua vi. Peirinis *tom.* 2. *Priuileg. Minimor. super hanc*

Consti-

Constitutionem Pij Quinti §. 22. num. 22.

41 Circa id quod addit Pontifex de vnionibus Ecclesiarum notandum, Concilium Tridentinum *sess. 7. cap. 6.* hæc statuisse: *Vniones perpetuæ à quadraginta annis citra factæ examinari ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis possint, & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò quæ à dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusuis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliàs rationalibus causis eorum loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ præsumantur: ac propterea nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit viribus omnino careant.* Et conformiter ad ista *sess. 24. cap. 13.* etiam dicitur de huiusmodi Ecclesijs vnitis, *& quæ vnitæ sunt reuideantur ab Ordinarijs.* Quorum decretorum prætextu cum aliqui Domini Ordinarij grauarent Mendicantes qui Ecclesias Parrochiales, seu alia beneficia suis Ecclesijs habebant vnita. Propterea Pontifex Pius decernit quòd non possint Episcopi dictas vniones factas, vel faciendas impedire, declarans censuras, & pœnas pro eo latas nullius esse roboris, & momenti. Quod eatenus valere hoc tempore poterit quatenus contrarium non fuerit repertum Concilij decretis.

42 Decernit etiam ibidem Pontifex quòd in prædictis Ecclesijs possint Mendicantes curam animarum exercere, vel per seipsos, vel per alios sæculares ab ipsis amouibiles, approbatos tamen ab Ordinario, absque eo quòd Episcopi in hoc, aut in salario prædictorum assignando se vllo modo intromittant. Quod etiam eatenus manet in suo vigore, quatenus non contrarietur, vel Concilio Tridentino, vel Constitutioni Gregorij XV. iuxta dicta *supra num. 28.* Vide dicenda *cap. 18. nu. 8. & sequentibus.*

43 Id quoque de non impediendis Mendicantibus à pulsatione Campanę, celebratione Missarum, mortuorũ associatione, sepultura, & Officijs ipsorum faciendis absque pręsentia Parochorum, legatorum receptione, & obtentione, etiam manet sua vi, cum nihil, quod sciam, in Concil. Trident. contrarium habeatur, & vsu sit receptum, & vt decernit Pontifex, nullum ius in contrarium sit. Vide dicta supra *nu. 26. 30. & 31.* Nota etiam declarationem Sacrę Congregationis apud Quarantam *in Summa Bullarij verb. confess.* in qua pręcipitur quòd Ordinarij non impediant Fratres pulsare Campanas, ad matutinum, ad horas, & ad Missam antequam pulsetur Campana maioris

Eccle-

Ecclesię, pręterquam in die Sabbati Sancti. Insuper Sacra Congregatio Episcoporum,& Regularium declarasse,dicitur Defunctorum hęredes pro defuncto ad sepulturam associando numerũ Sacerdotum sibi benè visum conuocare posse, & numerum cerę sibi etiam bene visum ad cadauer sepulturæ associandum, quolibet contrario prætextu per Parochum deducto non obstante. Barbosa *de Offic.Paroch.c.26. à n.*57. vbi etiam alia ad intentum.

44 Circa pulsationem tamen Campanarum plures aliæ extant declarationes S.Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar.verb. Campana*. Prima est. Campanæ in Sabbato Sancto non possunt in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel matrice, tam in Ecclesijs sæcularibus, quàm Regularibus etiam S. Ioannis Hierosolymitani etiam prope, & extra muros existentibus, & etiam in Ecclesijs Confratrum, & etiamsi ad sit Ecclesia Collegiata, quæ habeat omnimodam præcedentiam supra matricem. Secunda est. Campanæ in alijs diebus præter Sabbatum Sanctum pulsari possunt ante Salutationem Angelicam indifferenter ante, vel post pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel matrice, nisi fortè adesset consuetudo vt non pulsetur antea.

45 Illud de licentia pro construendis domibus Regularibus gratis dandis, nec sine legitima causa recusandis non video vllo modo reuocatum, aut contrarium Concil. Tridentino, ac propterea in sua etiam manet vi, iuxta decreta tamen posteriora Clem. VIII.& Gregorij XV. ac SS.Domini Nostri Vrbani, de quibus *to.1.cap.9.nu.34. & 35.*

46 Sicut, & illud de associatione corporum Defunctorum, mandato in die Cænæ Domini fieri solito, prædicatione ea die facienda iuxta decretum tamen S. Congregationis de quo supra *num.* 31. Maximè tamen standum est in hoc consuetudini legitimè receptæ. Notandum etiam Parochum nullatenus excludendum quamuis ad sepeliendum cadauer soli Fratres à defuncto accersiri iubeantur. Ita enim decretum est à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium. Barbosa *de Offic. Parochi cap.26.nu.62.*

47 Id quoque de Officijs mortuorum non faciendis à Rectoribus Parochialium in Ecclesijs Fratrum contra ipsorum voluntatem, libera sepultura ibidem habenda, & non sepeliendis corporibus defunctorum ad quę associanda vocati Fratres fuerint sine ipsis, cum Concilio contrarium non sit in sua vi, & vigore subsistet, nec video derogatum. Potius declarasse dicitur S.Congregationem,quòd quoties cadauera ad Ecclesias

Fratrum Mendicantium deferuntur Officia mortuorum, ac reliqua munera quę in huiusmodi Monasterijs fieri solent, non à Canonicis, neque à Clero, sed ab eisdem Fratribus obiri, ac peragi debere. Peregrinus 2. *p. sui Compend. tit. sepultura in scholio* §. 3. Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minim. in Constit.* 2. *Iulij II.* §. 21. *num.* 57. Vide tamen dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 41. qualiter scilicet quando Regulares vocantur ad sepeliendum aliquod cadauer, debent accedere ad Parochialem Ecclesiam vbi Clerus congregari consueuit, iuxta declarationem S. Congreg. ibidem adductam. Cui etiam consonant alię SS. Congregationum declarationes apud Barbosam *de offic. Parochi cap.* 26. *n.* 63. 64. & 65. Quia tamen sępius video fieri oppositum multis in locis, ideo legitimę consuetudini standum est.

48 Obiter circa huiusmodi funera defunctorum obseruandum, primò, de candelis quę Fratribus dantur nullam deberi portionem Canonicam. Ita enim concessit Sixt. IV. Minoribus. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Canonica portio num.* 6. Secundò, candelas, & intortitia quæ per viam deferuntur circa cadauera in quibuscumque priuatis Ecclesijs diuidenda esse pro æquali portione inter Parochos, & ministros aliarum Ecclesiarum, ac propterea quando huiusmodi intortitia, seu candelę in prę fatis Ecclesijs pro celebrandis diuinis Officijs præsente corpore accenduntur, finito officio extinguenda, & cuiquam medietatem consignandam. Ita decisum est à Congregatione RR. Præfectorum Vrbis, approbante SS. D. N. Vrbano. Barbosa *de Officio Parochi cap.* 25. *num.* 42. Patriæ tamen consuetudo extra Romam consulenda est.

49 Abrogat præterea Pontifex vsum non faciendi testamenta sine Parocho, quia hoc auaritiam redolet, quæ procul abesse debet ab Ecclesiasticis; de quo Peirinis *tom.* 1. *Priuil. Minim. in Constit.* 10. *Leonis* X. §. 2. licet acrius quàm par est de hoc puncto ibi loquatur.

50 Demum circa id quod disponit Pontifex de accessu Regularium ad Processiones, cum S. Congregatio, vt visum est *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 47. conformiter ad huiusmodi decretum Pontificium loquatur, dicendum est illud manere in suo vigore; imò ex eo quòd in præfato decreto Sacræ Congregationis ipse se referat ad huiusmodi Bullam Pij V. apertè constat eam non esse reuocatam à Greg. XIII. vt dictum est supra *num.* 16. nisi quatenus statuit aliquid quod sit contra Concilium Tridentinum. Peirinis *tom.* 2. *Priuileg. Minim. in Constitut. hac Pij V.* §. 29. *num.* 25. Declaratum est etiam à S. Congregat. per publicas processiones intel-

intelligi etiam eas, quæ pro bono publico indicuntur. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Præcedentia vers. de præcedentia in processionibus.*

51 Hic obiter notandum nullo iure prohibitum esse Regularibus, præsertim Mendicantibus, processiones facere, seu instituere in suis Ecclesijs, imò id supponitur in declaratione S. Congregat. quam retuli *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 41. & in hac Bulla Pij V. dum illis conceditur facere, seu celebrare diuina Officia, Processiones enim partes quædam sunt Officij diuini, cum ad cultum Dei, & Sanctorum ordinentur. Cæterum circa spatium, per quod fieri debent huiusmodi processiones declaratũ dicitur à S. Congregat. Regularibus habentibus claustra non licere facere processiones extra illa; claustra verò non habentibus non nisi intra ambitum, hoc est, prope muros Ecclesiarum, extra ambitum autem Ecclesiarum, non nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce Parochiali. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Processio, & verb. Regulares* 1. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Processio num.* 46. 47. *&* 48. Vbi etiam animaduertitur id intelligendum seclusis particularibus priuilegijs, qualia Dominicanis pro processionibus SS. Sacramenti, & Rosarij in quibusdam locis dicuntur concessa. Festus *in Constit. sui Ordin. p.* 1. *c.* 23. Barbosa *de offic. & potest. Parochi cap.* 12. *num.* 14. Pro præcedentia autem, quam debent obseruare Regulares in processionibus cum Regularibus alterius Ordinis, & alijs Monasterijs eiusdem, vide declarationes S. Congregat. apud dictum Barbosam *verbo Regulares quoad processiones* 4. *& verb. Regulares quoad præcedentiam* 5. & Gregorij XIII. Constitutionem 84. *Exposcit* in 2. tom. Bullar. vbi decernit præcedentiam inter Mendicantes sumendam esse ex quasi possessione, quando verò de illa non constat, antiquiores in loco debere præcedere. Lauretus de Franchis *in Controuersijs Episcopor. & Regular. super dict. Constit. Gregorij pag. mihi* 17. 18. 19. 20. *&* 21.

52 Gaudent Mendicantes communicatione priuilegiorum ita vt priuilegia vni ipsorum Religioni concessa etiam alijs communia sint. Etenim præter dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 17. Leo X. in Constit. *Dudum per nos* anno 1519. edita quæ habetur in 1. *tom. Bullarij num.* 32. inter Bullas huius Pontificis omnia priuilegia, & indulta Mendicantibus concessa, & concedenda singulis ipsorum ordinibus communicauit, & Pius V. in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1567. omnes, & singulos Ordines Mendicantes omnibus, & singulis priuilegijs Mendicantium eisdem concessis gaudere posse, & debere declarauit.

Rodriguez *to.1.quæst Regular.q.55.ar.1*. Confettius *in summa priuilegiorum Maris Magni cap.* 5. Non tamen propterea in pœnis, & censuris impositis vni Ordini Mendicantium alij communicant. Non solùm quia iuxta Regulam iuris in 6. *odia debent restringi, & fauores ampliari*, sed etiam quia, Summi Pontifices communicationem priuilegiorum concedentes, nihil (quod viderim) de pœnis, aut censuris communicandis dixere. Confettius *vt supra*. Sorbus *in additionib. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo communicat. priuileg. §. notandum autem*. Qui etiam bene subiungit, quòd in pœnis laicorum est talis communicatio, idest, quòd quando priuilegium aliquod conceditur vni Religioni, cum pœnis aliquot contra sæculares illud non admittentes, vel reprobantes &c. tale priuilegium alijs Religionibus habentibus cum illa communionem communicetur. Priuilegia autem vni domui vel Conuentui alicuius Religionis concessa, communicari etiam alijs domibus eiusdem Religionis, ac per consequens etiam alijs domibus aliarum Religionum, quæ cum illa communicant in priuilegijs, tenent aliqui auctores, quia quamuis Leo X. declarauerit communicationem priuilegiorum solùm intelligendam esse de priuilegijs generaliter concessis Congregationibus, personis, & locis, & non de concessis domibus, vel personis particularibus. Nihilominus Pius IV. ipso Leone posterior ad instantiam Catholici Monarchæ Philippi II. concessit Ordini S. Hieronymi in Hispania, quòd concessa vni, aut quibusdam Monasterijs eiusdem Ordinis censeantur concessa alijs eiusdem Ordinis Monasterijs, quod etiam postea Sixtus V. confirmauit. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q.55.art.9. & 18.* Portellus *in Dub. Regular. verb. communicat. priuileg. num.6. & verb. priuileg. num.20.* Nihilominus quia hoc valde exorbitat à iure communi, & ipsius metas maximè excedit, limitandum est, vt solùm verum sit quando in alijs Conuentibus, siue eiusdem, siue alterius Religionis participantis eadem priuilegia militat eadem ratio, vel saltem similis, vel æquiualens, propter quam Pontifex illud concessit priuilegium. Si enim talis ratio eadem, similis, vel æquiualens non militat, incongruum videtur Pontifices talis priuilegij communicationem intendisse. Quis enim credat quòd priuilegium concessũ vni Monasterio ratione paupertatis ipsius concessum credatur alij diuiti, vel opulento? Aut quòd priuilegium concessum alicui Monasterio propter numerositatem Fratrum illius, aut magnam populi deuotionem, quæ erga illud est ratione alicuius Imaginis v. g. deuotissimæ in eo existentis, communi-

catum

catum credatur à Pontifice alij Conuentui paucos Fratres habenti, aut in quo nulla talis, vel similis deuotionis Imago reperitur? Ad quod expendo verba priuilegij Pij IV. adducti, dicit enim se extendere priuilegia vni domui dicti Ordinis Hieronymianorum concessa ad *omnia, & singula Monasteria Ordinis quibus in specie concessa non sunt, & in quibus aliæ causæ concessionis, & indultorum prædictorum alias, quàm, vt præfertur, suberant*. Quo sanè denotat aliquam causam, eandem scilicet, similem, vel æquiualentem subesse debere in alijs Monasterijs, vt priuilegia vni concessa ad illa extendantur, quo etiam sensu intelligo priuilegium simile Iulij II. & Clem. VII. Minimorum Ordini concessum.

53 Priuilegia quoque vni Fratri Mendicantium vt personæ priuatæ concessa nullo modo alijs communicantur. Tum quia ita declarauit Leo X. supra relatus, tum quia oppositum non solùm maximè iuris communis metas excederet, sed multa ex eo absurda sequerentur, & tota Religionum obseruantia funditùs euerteretur, vt per se patet. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 55. *art.* 18. Portellus *in Dub. Regularib. verb. priuileg. communicat. num.* 21. Dixi vni Fratri, *vt personæ priuatæ*, quia priuilegia concessa alicui Fratri Mendicantium non vt priuata persona, sed ratione officij, Generalatus videlicet, vel Prouincialatus, in ordine scilicet ad suos subditos, videntur communicari alijs in quibus eadem, similis, vel æquiualens ratio procedit. Sic enim priuilegium concessum Priori domus Sancti Stephani Dominicanorum Salmanticæ circa modum faciendi informationes pro receptione nouitiorum de quo *to.* 1. *cap.* 24. *nu.* 14. dixi, communicari posse videtur alijs, vbi eadem, similis, vel æquiualens causa conspiciatur. Portellus *in Dub. Regular. verb. priuileg. communicat. nu.* 20. & 21.

54 Quando autem priuilegium vni Fratri concessum inutile esset si alij non communicaretur, communicari illud posset. Exemplum commune est de eo qui habet priuilegium dicendi Missam tempore interdicti, quam tamen dicere non potest sine ministro. Similiter si alicui concessa esset facultas recitandi matutinum diei sequentis immediatè post meridiem, quod sine socio commodè facere non posset, probabile est tale priuilegium socio cõmunicari quia priuilegium aliquid debet operari, & esse vtile, *c. in his de priuil. l.* 1. *C. de Thesauris l.* 10. *l.* 1. *ff. ad municipalem, & de incolis leg. si quando ff. de legatis*, quod non haberent ista priuilegia, si non communicarentur. Suarez *de legibus lib.* 8. *cap.* 11. *n.* 7. & 8. Portellus *in Dub. Regul. verb. priuileg. communic. n.* 19.

55 Priuilegiorum Mendicantium communicatio intelligenda est respectiuè ad Religionem cui communicantur, ita scilicet, vt quæ conceduntur pro Generalibus, Prouincialibus, Prioribus, Vicarijs, &c. intelligantur communicata illis, qui etsi non eodem nomine, eodem tamen munere fruuntur. Similiter priuilegia pro festiuitatibus Sanctorum vnius Ordinis concessa censentur etiam concessa pro Festiuitatibus Sanctorum alterius Ordinis. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. festiuitas*, *num.* 14. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 55. *art.* 20. Portellus *in Dub. Regular. verbo communicat priuileg. num.* 7.

56 Quando priuilegium vni Ordini Mendicanti concessum repugnat obseruantiæ alterius, iste Ordo cui repugnat non potest illo priuilegio vti, neque enim æquum est credere Pontifices concedere Religioni alicui quod in dissipationem, & destructionem illius cederet. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 55. *art.* 22. Portellus *in Dub. Regul. verb. communicat priuileg. num.* 8.

57 Cum per communicationem Priuilegiorum Mendicantium ad inuicem ita fiant priuilegia propria illius Religionis cui communicantur, ac illius cui primò erant concessa, ideo Religio cui communicantur potest se illis defendere contra eam, cui primò erant concessa. Vnde si aliqua Religio ex Mendicantibus velit fundare Monasterium circa Monasterium alterius Religionis ex eisdem Mendicantibus potest hæc Religio defendere se contra illam, priuilegio concesso à Summis Pontificibus de nō fundando Monasterio alterius Ordinis iuxta Monasterium ipsius intra spatium tot cannarum, etiamsi casus esset, quòd illud priuilegium primò esset concessum illi alteri Religioni, & sibi solùm per communicationem. Ratio est, quia per communicationem fiunt priuilegia propria Religionis cui communicantur, & tam independentia ab alia, ac si ipsi essent specialiter concessa. Corduba *in Annotationib. ad priuileg. Mendic. verb. communicat. priuileg. §. tandem*, Portellus *in Dub. Regularib. verb. priuileg. communicat. num.* 24. Secùs autem philosophandum de familiaribus, quia ipsis non communicantur priuilegia Fratrum vt propria, & independentia, sed vt dependentia ab illis, vt dicetur cap. 16. nu. 34. Corduba *vt supra*. Consettius *in Summ. priuileg. Marismagni cap.* 5.

58 Prædicta, & alia quæcumque priuilegia Mendicantium reuocata censentur à Concil. Trid. toties quoties in ipso aliquid decernitur cum derogatione saltem generali priuilegiorum,

vt si

vt si dicat *non obstantibus, &c.* vel similia verba. Cuius exempla plura affert Ioannes de Cruce *de statu Relig lib. 2. c. 3. dub. 6.* Talis autem derogatio priuilegiorum aliquando ponitur in fine capitis, vel decreti, vt patet ex *sess. 5. cap. 2. sess. 23. cap. 12.* & alijs locis, aliquando verò ponitur in fine sessionis in qua multa capita seu decreta comprehenduntur, vt patet ex *sess. 25. de Regularib. cap. 22.* Portellus *in dub. Regular verb. Concil. Trident.* Quando autem decernitur, seu præcipitur aliquid à Concilio sine derogatione priuilegiorum, tunc etiamsi illud sit contrarium dictis priuilegijs, nihilominus probabile est quòd non censeantur propterea reuocata. Exempli gratia *in sess. 22. cap. 4.* præcipitur quod nullus habeat vocem in Capitulis nisi sit in Subdiaconatus Ordine constitutus, quia ergo ibi non reuocantur priuilegia Regularium, ideo qui hoc priuilegium habuerint, possunt illo vti, prout declaratum dicitur à S. Congregat. Nec obstat quòd in eodem Concilio *sess. 25. cap. vlt.* dicatur. *Hæc omnia, & singula in superioribus decretis contenta obseruari S. Synodus præcipit in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, &c. non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs sub quibuscumque &c.* Hæc enim reuocatio priuilegiorum solùm cadit supra priuilegia contrária decretis illius sessionis 25. non supra priuilegia contraria decretis aliarum sessionum Concilij. Nec enim sine causa credendum est Concilium dixisse *in superioribus decretis contenta*, non verò *in superioribus sessionibus*. Nec etiam obstat Bulla Pij IV. pro obseruantia eiusdem Concilij, qua etiam reuocantur omnia, & quæcumque priuilegia prædictis decretis Concilij contraria. Hæc enim reuocatio regulanda, & intelligenda est ad terminos decretorum ipsius Concilij, ita scilicet vt intelligatur solùm de ijs quę statuuntur à Concilio cum derogatione priuilegiorum, non de ijs, quæ ab illo ordinantur sine tali derogatione. Tum quia finis prædictæ Bullæ solùm est obseruantia decretorum Concilij, iuxta ipsorum qualitatem, tum quia Constitutio quæ fit ad roborandum aliam debet intelligi secundùm eam, & concludendam in terminis ipsius, vt habetur ex *Auth. Constitutio quæ in noua §. inde ver. in illis*. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 8. art. 6. & tom. 3. q. 23. art. 5.* Thomas de Iesu *de procuranda omnium salute lib. 12. cap. 8. tit. sequitur collectio vers. illud tamen* referens etiam Nauarrum *in Man. cap. 27. num. 190.* & Sa in Summa *verb. gratia*, etsi non ita clarè loquantur. Ioannes de Cruce *de statu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 6.* Hæc autem solùm probabiliter

biliter, & in terminis opinionis probabilis dicta sunt. Oppositum enim videlicet dicto *cap.22. sess.25.* reuocata esse omnia priuilegia Religionum etiam contraria decretis aliarum sessionum quibus non apponitur derogatio priuilegiorum, est etiam satis probabile, & securius, maximè propter dictam Bullam Pij IV. & ita id secutus sum *tom 1.cap.14.nu.19.* post Mirandam *in Man.tom.1.q.38.art.4.* & alios.

59 In Regnis vbi publicatur Bulla Cruciatæ non suspenduntur per illam priuilegia Mendicantium, & aliorum Regularium, nisi ea solùm quæ impedire possent, vel retardare expeditionem ipsius Bullæ, quia scilicet sunt circa easdem materias in ea contentas. v.g. absoluendi à reseruatis, commutandi vota,&c. quia intentum Summi Pontificis in tali suspensione priuilegiorum id solum videtur esse, ne propter alia priuilegia circa easdem materias impediatur finis prætensus ab ipso, qui est contributio certæ pecuniæ pro bello contra infideles. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. priuileg. Fratrum q. 2. & 3.* Miranda *in Man. tom. 2. q.45. art. 7.* Nec prædicta priuilegia concessa Superioribus Mendicantium quantùm ad suos Fratres suspenduntur. Ita enim declaratur in ipsa Bulla. Casarubius, & Miranda *ibid.* Sorbus *in Compend. verb. Cruciata §. quoad aliud.* Suspendi tamen prædicta priuilegia quoad sæculares multorum est opinio, specialiter Nauarri *lib. 5. consil.16. num.1.de priuileg.* eo quòd in dicta Bulla à tali suspensione solùm excipiantur concessa Superioribus Mendicantium quoad eorum Fratres tantùm, exceptio enim firmat Regulam in contrarium. Sed valde probabile est non suspendi dicta priuilegia Mendicantium quoad sæculares. Ratio est non solùm quia illa cum sint maximè fauorabilia non debent censeri suspensa nisi de illis specifica mentio fiat, sed etiam quia per Bullam non suspenduntur gratiæ aut priuilegia Ordinibus concessa, sed solùm Monasterijs, Ecclesijs, Hospitalibus, locis pijs, &c. hæc autem priuilegia absoluendi à reseruatis, commutandi vota &c. concessa sunt Ordinibus ipsis, & Religionibus. Vnde exceptio illa de Superioribus Mendicantium quantum ad suos Fratres, intelligitur iuxta subiectam materiam videlicet de concessionibus factis Monasterijs, Ecclesijs, locis pijs, &c. pro visitantibus illa: his enim priuilegijs non fruentur sæculares saltem carentes Bulla. Rodriguez *to.1.quæst. Regular. q.61.art.14.* Sanchez *lib.4.de præcept. decalog.c.54.n.62.* Diana *de Bulla Cruciatæ resol.* 100.

60 Nec etiã supendi dicta priuilegia in anno Iubilæi centesimi

tenent

tenent plures, specialiter Henriquez *lib.3.de Indulg.c.28. num.7.* *& cap.21. num. 3.* Sanchez *lib.4. in decalog. cap. 54. num. 62.* Diana *de Bulla Cruciatæ resolut.* 100. contrarium alijs opinantibus. Sed meo videri attendendum ad verba Bullæ Iubilæi, quę mutari, & alterari possunt voluntate Pontif. Si enim in illa solùm sit reuocatio generalis priuilegiorum, nulla facta mentione priuilegiorum Mendicantium, cum illa sint valde fauorabilia, & ad bonum commune fidelium ordinata, & per consequens speciali nota digna, vera erit prima opinio, si autem specialis mentio, & reuocatio fiat priuilegiorum Mendicantium, vera erit secunda.

61 Gaudent etiam Mendicantes priuilegijs quoque aliorum quorumcumque Ordinum etiam non Mendicantium. Ita enim concessit Carmelitis Clem. VII. in Bulla, quam retuli *tom.1. cap.3.num.17.* quam etiam refert Confettius *in Collectan. Litterar. Apostolicar. in Clem. VII. num.5.* & Minoribus idem Clemens VII vt referunt Cæsarubius *in Compend.priuileg. Mendic.verb.communicat.priuileg.num.19.* & Miranda *tom.2.Man. q.46. art.1.* Fauent etiam aliæ concessiones Gregorij XIII. & Sixti V. pro eisdem Minoribus, quas refert Confettius *vt supra in Gregor.XIII. num.6. & in Sixto V. num.5.* Pro Eremitis etiam S. Augustini fauet ad intentum priuilegium Alex. VI. quod referunt Cæsarubius *vt sup.num.21.* & Miranda etiam *vt sup. ar.3.* Vnde hac communicatione priuilegiorum quarumcumque aliarum Religionum gaudent non solùm Mendicantes, sed & quicumque etiam alij, quibus Mendicantium priuilegia communicata sunt. Rodriguez *tom.1.quæst.Regul.q.55. art.17.*

62 Extenditur id quoque ad priuilegia concedenda etiam Ordinibus quibuscumque non Mendicantibus, illis enim perfruuntur ipsi Mendicantes, iuxta dicta *tom.1. cap.3.num.17.* Colligitur id ex priuilegio Clem. VII. pro Minoribus numero præcedenti relato. Maximè tamen, & clariùs ex priuilegio eiusdem Clem. VII. pro Carmelitis etiam num. præcedenti relato. Vide Mirandam *in 2.tom. Manual. q.46. ar.5.* & nota pro huiusmodi communicatione priuilegiorum quæ dicta sunt numeris præcedentibus, videlicet 52. 53.54.55.57. & præsertim num. 60. Quod confirmat id quod habetur in priuilegio adducto Clem.VII. pro Minoribus, & Carmelitis, vbi dum illis communicat priuilegia etiam concedenda quibuscumque alijs Religionibus dicit id intelligi debere de priuilegijs *suæ professioni non contrarijs*; neque enim Pontifices Regularis obseruantiæ maxi-

maximi zelatores concedere volunt Religionibus ea, quæ ipsarum professioni contraria sunt.

63 Tenentur Mendicantes obseruare decreta generalia pro reformatione Regularium edita à Clem. VIII. anno 1599. & 1604. quæ habentur in 3. tom. Bullar. inter Constit. Clem. VIII. num. 60. & postea fuerunt innouata à S. Congregatione Concil. *in decretis de Apostatis, & eiectis* sub SS. D. N. Vrb. VIII. inter Constitutiones ipsius 4. *tom. Bull. num.* 26. Etenim titulus illis præfixus est *pro Reformatione Regularium tam Monachorum, quàm Mendicantium cuiuscumque Ordinis &c.*

64 Mendicantes nulla beneficia obtinere posse quidam affirmant, quos sequitur Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 34. *art.* 3. quia cum emittant votum abdicationis proprietatis incapaces sunt reddituum, & prouentuum annualium. Horum tamen doctrina nullo modo placet, nam vel loquuntur de Beneficijs sæcularibus, vel de Regularibus; si de prioribus constat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. & ex dicendis hoc 2. *tom. cap.* 2. *num.* 11. *&* 12. Religiosos etsi Mendicantes capaces esse illorum, licet de facto sine dispensatione Papæ illa habere non possint. Si verò sermo sit de beneficijs Regularibus ex toto *cap.* 18. constabit illorum capaces esse omnes Religiosos etiam Mendicantes, & vsu constat plura ab illis obtineri. Nec hoc repugnat voto paupertatis ipsorum, sicut nec Monachorum, Hospitaliariorum, aut Canonicorum Regularium, qui similia beneficia possident, nam licet non possint iure communi annuos redditus, vel prouentus habere in particulari, ex concessione tamen tacita, vel expressa Ecclesiæ, quando tales beneficiati viuunt extra Monasteria, vel Conuentus, vt rectè, & commodè prædictis beneficijs inseruire queãt, possunt illos habere non vt sibi proprios, sed quoad vsum, & administrationem. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 1. Quomodo autem in Indijs officium Parochorum exercere possint dicemus *cap.* 18. *nu.* 32.

65 Limitant aliqui doctrinam de capacitate Mendicantium ad beneficia, vt non procedat in Fratribus Minoribus, sed illis sit prohibitum iure communi beneficia curata habere. Corduba *in Regula S. Francisci cap.* 2. *q.* 20. *punct.* 2. Verumtamen etsi tam Minores, quàm alij quicumque Mendicantes iuxta dicta non possint de facto sine licentia Sedis Apostolicæ prædicta beneficia curata habere, iure tamen communi non est aliqua differentia inter Minores, & alios Regulares, quoad hoc. Clementina enim *exiui, de verbor. significat.* quæ ad hoc intentum adduci solet solùm illis prohibet habere redditus

annuos,

annuos, quæ prohibitio commodè satis intelligitur dum intra Monasteria viuunt, secus verò si ad beneficia curata promouerentur. Sicut nec propterea illis interdicitur promotio ad Episcopatus, cum tamen Episcopi facti ampliores redditus habeant. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 37.*

66 Melius limitatur prædicta doctrina de capacitate Mendicantium ad beneficia curata, vt non procedat in Mendicantibus transeuntibus ad non Mendicantes. Propterea quòd in Clem. I. *de Regularibus* talibus transeuntibus etiam auctoritate Apostolica interdicitur exercere pro se, vel pro alijs, curam seu regimen animarum. Ex quo infertur interdici illis beneficia curata quæcumque possidere, cum illis annexa sit talis cura. Vide dicta *tom. 1. cap. 22. num. 20. & 21.* & dicenda inferius. Imò generaliter loquendo quicumque Regularis etiamsi Canonicus Regularis fuerit ad aliam quamcumque Religionem translatus incapax est ad beneficia sæcularia etiam curata, iuxta dicta *eo cap. 22. num. 20.* ex Concil. Trid. *sess. 14. cap. 11.*

67 Mendicantes ergo ad non Mendicantes transeuntes etiam auctoritate Apostolica vocem, & locum in Capitulo non habent etiamsi hoc *sibi* ab alijs liberè concedatur; nec possunt ad Prioratus, administrationes, aut quæcumque Officia etiam tanquam Vicarij, vel ministri, vel locum aliorum tenentes assumi, aut curam, & regimen animarum exercere. Ita enim decernitur in *Clement. I. de Regularib.* Circa quæ præter dicta *tom. 1. cap. 22. num. 21.* aduertendum primò prædictos Mendicantes transeuntes priuari loco, & voce solùm in Capitulo, non in Choro, aut Refectorio, quia textus solùm loquitur de Capitulo. Rebuffus *Prax. benefic. tit. de dispens. cum Regular. nu. 54.* Bonacina *Tract. de clausura q 2. punct. 9. §. 5. diff. 1. nu. 3.* Rursus hæc priuatio vocis, & loci videtur intelligenda, tam in Religione ad quam transeunt, quàm extra illam, si contingeret tales habere aliquam administrationem in Ecclesia sæculari. Quia textus generaliter loquitur, & interpunctio illius id indicat. Bonacina *ibid. num. 2.* Rursus prædictos transeuntes inhabiles effici ad munera prędicta non solùm intra Religionem, sed etiam extra illam. Quia textus generaliter loquitur, & vtitur particula *quæcumque*, quæ est vniuersalis. Sanchez *lib. 6. in decalogum cap. 7. nu. 126.* Præterea nomine officiorum, ad quæ inhabiles redduntur, intelligi videri omnia, & quæcumque munia per Religiosos fieri solita, vt sunt Sacristæ, Oeconomi, Ostiarij, Prædicatoris, Lectoris theologiæ, vel aliarum facultatum, quia textus interdicit quæcumque officia: hæc verò munia sunt talia.

Nauarr. *Comment. 4. de Regularib. num.* 24. Azor *lib. 12. instit. moral. cap.* 14. *q.* 12. *verſ. quæres*. Idem dicendum videtur de Vicariatu Epiſcopi (cuius muneris gerendi capaces eſſe Mendicantes inferius dicetur) quia interdicuntur illis officia quæcumque, etiam vt Vicarijs. Sanchez *vt ſupra num.* 130. Cum tamen gradus præſentatus, vel Doctoratus non ſint officia, ſeu adminiſtrationes, non videntur illis prohiberi, Sanchez *nu.* 132. Bonacina *vt ſupra num.* 4.

68 Mendicantes autem ad alios Mendicantes tranſeuntes, ſeu non Mendicantes tranſeuntes ad Mendicantes non afficiuntur dictis pœnis prædictæ Clement. I. *de Regularib.* quia illa expreſsè loquitur ſolùm de Mendicantibus ad non Mendicantes tranſeuntibus: Nauarr. *lib. 3. conſil.* 57. *in prima editione, & conſil. 66. in* 2. Azor *lib. 12. inſtitut. moral. cap.* 14. *q.* 12. imò ſi mendicans illegitimè profeſſus tranſeat ad non Mendicantes, aut legitimè profeſſus tranſeat, & poſtea reuertatur non videtur affici prædictis pœnis, quia Clement. ſolùm loquitur de tranſitu legitimi profeſſi, & videtur intelligenda ſolùm pro tempore quo manſerit extra ſuum ordinem Mendicantem. Bonacina *vt ſupra num.* 5. Incapaces tamen erunt omnes illi beneficiorum ſæcularium, etiam Curatorum, iuxta dicta *num.* 66. ex decreto Concilij.

69 Mendicantes non poſſunt etiam ſuorum Prælatorum licentia obtenta conſentire electioni, poſtulationi, vocationi, ſeu prouiſioni de ſe in diſcordia factis ad aliquam extra ſuum ordinem prælaturam. Ita enim deciditur *in cap. quorumdam de elect. in* 6. & ratio deciſionis eſt, vt abſtineant à litibus quæ poſſent ſuboriri ex eligentium diſcordia. Lambertinus *de iure patronatus lib. 2. p. 1. q. 7. art.* 20. *num. penult.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. q.* 55. *art.* 2. Nomine autem prælaturæ quidam volunt intelligi etiam beneficium Parochiale, forſan quia Parochi etiam vocantur Prælati. Quia tamen deciſio huius capitis exorbitans eſt à iure antiquiori, ideo non eſt extendenda vltra verborum proprietatem. Parochi autem ſolùm dicuntur largè, & impropriè Prælati, quia Prælati propriè illi dicuntur, qui in vtroque foro iuriſdictionem habent, vt docent Angelus, Silueſter, & alij Summiſtæ. Quare non videtur comprehendi hac deciſione munus Parochi. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap.* 29. *num.* 56. Comprehenduntur tamen Epiſcopatus, Abbatiæ, & aliæ Prælaturæ extra Ordinem. Idem Sanchez *num.* 49. Qualiter autem per prædictam electionem, prouiſionem, ſeu vocationem in diſcordia factam nullum ius adquiratur prædictis

Mendi-

Mendicantibus sic habetur ex dicto cap. *Quorumdam. Præsenti Constitutione sancimus, ut nulli Religioso Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, aut quorumlibet Mendicantium Ordinum ex electione, postulatione, prouisione, seu vocatione ad aliquam extra administrationem sui Ordinis Prælaturam in discordia de se facta ius de cætero adquiratur, nec eorum aliquis tali electioni, postulationi, prouisioni, aut vocationi quoquo modo valeat consentire: etiamsi Magistri, aut Ministri, vel Prioris Generalium eorumdem ad id accesserit licentia, vel consensus.*

70 Possunt etiam Mendicantes iure communi esse Vicarij Episcoporum, vt diximus de Religiosis *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 14. Ratio est, quia nullum ius commune extat hoc illis prohibens, etenim Clement. 1. *de Regularibus* quæ adduci solet in contrarium solùm loquitur de Mendicantibus qui ad non Mendicantes transierunt; quare potius supponit non transeuntes posse esse Episcoporum Vicarios; omitto etiam non ita clarè etiam transeuntibus hoc interdici. Clement. etiam *in plerisque de elect.* nihil loquitur ad intentum. Vnde videtur contrarium asseuerantes non benè legisse prædictas Clementinas. Melius eas legit, & intellexit Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 13. *num.* 88. *&* 93. Cùm tamen munus Vicarij sit officium ad iudicia pertinens, & Religiosi non possint talia officia recipere nisi de licentia Superioris, & cum vtilitate Conuentus, vt ibidem diximus, ideo has duas conditiones pro Vicariatu exercendo necessarias esse etiam ibidem diximus: sufficit autem licentia immediati Prælati, vel alterius Superioris, cum omnes ij sint verè Prælati, & pro vtilitate Monasterij sufficiens ea est quæ Monasterio contingit, ex eo quòd aliquis Frater ipsius in tam honesto obsequio Ecclesiæ, & Episcopo inseruiat. Sanchez *vt supra num.* 91. *&* 92. Fratres autem Minores nullo modo possunt esse Vicarij Episcoporum, propter abdicationem omnium secularium negotiorum illis commendatam in Clement. *exiui de verbor. significat.* Sbrozius *de Vic. Episc. lib.* 1. *q.* 38 *nu.* 5. Portellus *in Dub. Regular. verb. Religiosus nu.* 5. Religiosis etiam Societatis Iesu id prohibitum sine licentia Generalis. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 13. *num.* 95.

71 Multò magis possunt Mendicantes exercere munus prouisoris Episcopi, quod diuersum esse solet à Vicario, non solùm quia nullum extat ius illis hoc prohibens, sed etiam quia hoc officium non est ita litibus, ac forensibus strepitibus expositum, sicut munus Vicarij Episcopi. Vnde multò maiori ratione licebit Mendicantibus. Portellus *in Dub. Regular. verb.*

Religiosus, *seu Regularis num.* 5.

72 Coadiutorias autem Episcoporum, & aliorum Prælatorum eas suscipere possunt quarum munera, vt principales exercere possunt sola licentia Prælatorum: sicut è contra nequeunt absque dispensatione creari Coadiutores in eis prælaturis, vel beneficijs quibus vt principales absque eadem dispensatione præesse nequeunt, iuxta dicenda de Monachis *cap. seq. num.* 10. Azor. *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 3. *cap.* 2. *q.* 8.

73 Pro alijs autem beneficijs, seu pensionibus, seu requisitis pro obtentione beneficiorum, ac capacitate nouitiorum ad ipsa, vide dicenda *cap.* 5. *sequenti à num.* 11.

74 Quoad exemptionem Mendicantium à iurisdictione Ordinariorum, præter dicta *tom.* 1. *cap.* 11. notandum, quòd quamuis ibidem *num.* 15. dictum sit, Regularem ab Episcopo citatum vt compareat decens esse vt compareat, & coram eo priuilegium exemptionis allegando, postea discedere, nihilominus loquendo de Mendicantibus asserendum est eos non teneri ad comparendum, aut exhibendum coram Ordinarijs priuilegium suæ exemptionis. Ratio est, quia licet quando exemptio non est notoria ita debeat fieri, vt colligitur *ex c. cum persona de priuileg. in* 6. quando tamen notoria est non est id necessarium, vt elicitur ex *Clem. Pastoralis de sentent. & re iudic.* §. *notorium quippe*. Nauarrus *cap. cum contingat de rescript. caus.* 6. *nu.* 6. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgent. cap.* 25. *num.* 6. Quia ergo exemptio Mendicantium clara est, & notoria, cum à multis annis sint in possessione illius, ideo citati ab Episcopis non tenentur comparere, nec coram eis exhibere suæ exemptionis priuilegium. Siluester *in Summ. verb. exemptio q.* 7. Sanchez 2. *tom. consil. mor. lib.* 6. *cap.* 9. *dub.* 4. Id etiam declarauit Sixt. IV. in Mari magno Carmelitarum vers. *Exemptionem quoque Ordinis*, & ita id notauit Corduba *in annotat. ad priuileg. Mendicant. verb. priuileg. Fratrum* §. *quoad* §. 10. Quare cum Mendicantes coram Ordinarijs conuenirentur nullatenus debent ostendere priuilegium suæ exemptionis coram ipsis, quia hoc esset constituere illos iudices, quod intendunt, sed respondere (intelligo humiliter, & modestè) se illos audire, vel se exemptos esse ab ipsorum iurisdictione, & propterea declinare ab illa. Quo facto, statim recurrant ad Conseruatores, vt Ordinarios inhibeant, & illos ab ipsis defendant, iuxta modum præscriptum in Bullis Conseruatorijs, & Conseruatorum auctoritatem, de quo *cap.* 10. Sanchez *vt supra dub.* 5.

SVM-

SVMMARIVM CAP. II.

De

De specialibus obligationibus, muneribus, & priuilegijs Monachorum. Cap. II.

1 ONACHI nomen quod à voce græca μονος, idest, vnus, solus, aut solitarius, deriuatur, dupliciter sumitur, primò latè pro quocumque Religioso cuiuscumque Ordinis sit; secundò strictè pro illis, qui tribus votis astricti bona stabilia in communi possident, & in vitæ solitariæ studio, quieti, silentio, orationi, & contemplationi incumbunt. Abbas *in cap. ex parte de postulando*. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. In præsenti loquimur de Monachis in hac secunda acceptione, quales sunt Basiliani, Benedictini, & Carthusienses. Ex Benedictinis autem prodierunt postea Cistertienses, & alij. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib* 2. *cap.* 3.

2 Nihilominus nomine Monachi in iure canonico omnes Religiosi veniunt, etiam Canonici Regulares, præsertim in fauorabilibus, nisi aliud ex dispositione manifestè constet, & nisi aliqua specialis ratio diuersitatis appareat. Abbas *in cap. ex parte de postulando*. Glossa *in cap. Canonica de sent. excommunicat*. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Const.* 12. *Iulij II. num.* 2. Ac proinde Constitutio Pontificia, siue canonica aliquid de Monachis statuens ad omnes Religiosos trahitur, nisi aliud ibi exprimatur, vel manifesta diuersitatis ratio conspiciatur. Azorius *tom.* 1 *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *§.* 10. *Quæritur*. Lauretus de Franchis *in controuers. Episcop. & Regular. in quæst. q.* 3.

3 Quoad obligationem votorum, Regulæ, Constitutionum seu statutorum Ordinis, philosophandum de illis est, sicut de alijs Regularibus, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 4. 5. 6. 7. *&* 8. Et quoad obligationem tendendi ad perfectionem, seu procurandi illam, iuxta dicta *ibid. cap.* 1. Quoad obligationem autem obseruandi ea, quæ in iure, vel Concilijs habentur attendendum est ad dicta *ibid. cap.* 9. præsertim cum sæpius in iure sub Monachorum nomine expressè illis aliquid præcipiatur, vel interdicatur, vt patet ex *cap.* 2. *ne Clerici, vel Monachi, cap. Monachi el* 2. 16. *q.* 1. *cap. cum ad Monasterium de stat. Monachor. Clement. ne in agro, & de stat. Monachor.* & alijs iuribus dicto *cap.* 9. relatis.

Cum

Cum etiam Monachi veri Religiosi sint ob trium votorum essentialium Religionis professionem nomine Religiosorum veniunt, ac per consequens comprehenduntur in iuribus, & decretis Summorum Pontificum, Conciliorum, & S. Congregationum, quæ adducta sunt dicto *cap.9. &* 10. Tenentur etiam obseruare decreta generalia Clem. VIII. approbata, & innouata à S. Congregat. Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. de quibus cap. præcedenti num. 63. vt patet ex titulo illis præfixo, scilicet *pro reformatione Regularium tam Monachorum, &c.*

4 Monachi possunt ad quamcumque dignitatem supremam promoueri, siue dignitas illa sit Episcopalis, vt patet 18. *q.* 1. *cap. vnico. cap. nullus de elect. lib. 6.* Iacobus Graffis *in decisionib. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 20. *num.* 1. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 32. Cum licentia tamen sui Superioris. *ex cap. Religiosus in princip. de elect. in 6. & cap.* 1. *d.* 58. *quod est D. Gregorij lib.* 7. *epist.* 8. dicentis: *Nullus ad Ecclesiasticum officium ex Monasterio producatur Monachus, nisi quem Abbas loci admonitus propria voluntate obtulit Episcopo*. Et ratio est, quia Monachus non habet velle, aut nolle *cap si Religiosus, vt supra.* Sanchez *vt supra nu.* 57. Vide infra *num.* 16. Quamsi nollet concedere posset compelli propter bonum publicum ad consentiendum. Ad quod facit *cap. nullus de iure patron.* Abbas *in cap. quod Dei de statu Monach. num.* 12. Siluester *verb. Religio* 7. *q.* 9. Iacobus Graffis *in decision. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 20. *num.* 1.

5 Siue etiam dignitas illa sit Papalis, vt notat Glossa c. *quam sit* 18. q. 2. Iacobus Graffis *in decisionib. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 20. *num.* 1. Ad quod etiam plures volunt requiri licentiam Superioris, ita vt sine illa nullum ius in Pontificatum adquirere dicant. Quibus non assentior, quia eo ipso quo est in Papam legitimè electus nulli superiori creato subest. Siluester *in Summ. verb. votum* 3. Rosella *verbo votum* 2. *ad finem*. Quare benè Glossa relata dicit quòd si Monachus factus est Papa renuente Abbate, ipsemet debet se compellere redire, quasi dicat non posse ad id ab alio compelli, cum nullum habeat supra se Superiorem.

6 Non possunt autem promoueri ad dignitates sæculares quæ non sunt curatæ, vt sunt Decanatus, Præposituræ, Canonicatus. Ratio sumitur, tum ex *cap. in nona actione* 16. *q.* 7. vbi præscribitur homines diuersæ professionis in vno officio non esse sociandos. tum ex *c. quod Dei timorem de statu Monachorum* vbi in curæ animarum fauorem traditur posse regulares ad bene-

beneficium Parochiale assumi, ergo non ad istas dignitates, quæ non sunt beneficia parochialia, tum propter dicenda inferiùs de beneficijs simplicibus. Sunt etenim huiusmodi dignitates quasi beneficia simplicia, cum non importent curam animarum. Fauet etiam *cap. cum de beneficio de Præbendis in 6.* Hostiensis *in cap. quod Dei de stat. Monach.* Graffis *in decisionibus p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 4.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 72. & 75.*

7 Possunt tamen stando in iure communi promoueri ad præfecturam alicuius Collegij cui non incumbit propriè, sed tantum impropriè animarum cura. Tum à simili de dignitate Episcopali ad quam in omnium sententia promoueri possunt, tum etiam à simili de Ecclesia Parochiali, ad quam etiam, vt dicetur inferius, assumi possunt. Videtur enim suo modo procedere eadem ratio, sicut enim ad Parochiam promoueri Monachi possunt propter vtilitatem quæ speratur futura ex ipsis in animabus illius Parochiæ; sic etiam eodem modo in præsenti. Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 19. q. 13.* Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. q. 53. ar. 2.* Dixi stando in iure communi, quia propter declarationem S. Congregationis sub Gregorio XIII. afferendam infra *num.* 12. aliqui putant esse derogatum. In illa tamen nihil video clarùm circa hoc, sed tantùm circa beneficia habentia curam animarum. Huiusmodi autem præfecturæ non includunt propriè curam animarum, sed impropriè tantùm, scilicet in pertinentibus ad Collegium. Vide Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 73.*

8 Possunt etiam Monachi promoueri ad regimen Hospitalium in aliquibus casibus. Primus, quando Hospitalia spectant ad Religionem quæ fundatur super Hospitalitate, vt Cruciferorum, S. Antonij Viennen. & similium. Ex quo enim illa Religio est fundata super Hospitalitate, & hoc est principale studium per quod operibus pietatis ad seruiendum Deo se dedicauit, nihil Religiosis ipsis obstat quo minus plura Hospitalia erigant, & in illis Hospitalitatem seruent, & Religiosos suos ibi deputent ad Hospitalitatem ibi seruandam, & ipsa Hospitalia regenda. Secundus, quando Hospitale est annexum Ecclesiæ Curatæ ita quod Rector vnius sit Rector alterius, iuxta *cap. quod Dei de stat. Monachor.* iuncto *cap. super eo de præbendis in 6.* Tertius, quando Hospitale est annexum Religioni, vel quia de mensa Monasterij, vel in proprietatem ipsi concessum, tunc enim possunt poni Monachi ad regendum illud Hospitale. Si enim pro vtilitate Monasterij mitti possunt Religiosi ad litigandum, multò magis ad curandum infirmos. Quartus, quando

Hospitale ipsum est Collegiatum Religiosorum. Iacobus de Graffis *in Decisionibus p.2. lib.3. cap.20. num.*13.

9 Possunt Monachi exercere munus Vicarij Episcopalis, cum nullibi id interdicatur. Et patet ex eo quod dixi *cap. praeced. num.* 70. de Mendicantibus. Si enim Mendicantes admitti possunt ad hoc munus multò magis Monachi cum minor sit in his difficultas. Azor *tom.2. instit. moral. lib.* 3. *cap.* 43. *q.* 10. & alij quos refert, & sequitur Sbrozius *de Vicario Episcopali lib.*1. *q.* 38. *num.*4. Qui num. 11. alijs relatis dicit idem esse dicendum de Vicario Capituli Sede vacante, vel locum tenente Vicarij, propter similitudinem rationis.

10 Etiam possunt constitui Coadiutores Episcoporum, sola Abbatis licentia. Cum enim possint Episcopatum assumere veluti principales, multò melius vt Coadiutores. Azorius *tom.2. instit. moral. lib.3. cap.2. q.*8. Idem dico propter eamdem rationem de Coadiutorijs beneficiorum, quæ Monachi recipere possunt, sicut è contra, quod in eis beneficijs, quæ vt principales obtinere non possunt, neque etiam poterunt vt Coadiutores. Sanchez *lib.7. decalog. cap.*29. *num.* 84.

11 De beneficijs autem Curatis sæcularibus loquendo (nam de beneficijs Regularibus late dicetur cap. 18.) dicendum est, iure communi posse Monachos ad illa promoueri absque vlla dispensatione. Probatur ex *c. quod Dei timorem de stat. Monach.* vbi id expresse habetur illis verbis. *Per antiquos canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarũ Parochialium regimen in Presbyteros ordinari*. & colligitur ex *cap. in Parochia* 16.*q.*1. Nec obstat Bulla Pauli IV. *Postquam diuina bonitas* anno 1558. qua omnes Regulares priuauit beneficijs sæcularibus, quia ad ius commune redacta est postea per Pium IV. in Bulla *Sedis Apostolicæ solertia* anno 1560. Selua *de benefic.* 3. *p.q.* 11. *num.* 133. & *q.* 70. *num.*6. & 7. Graffis *in decision. p.2. lib.3. cap.20. num.6.* Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *q.*13. & *tom.* 2. *lib.*3. *cap.* 2. *quæst.*8.

12 Dixi iure communi loquendo, nam hodie nullus Regularis est capax beneficij curati absque Pontificis dispensatione. Tum quia ita praxis obseruat, tum propter declarationem S. Congregationis tempore Gregorij XIII. per hæc verba *SS. D. N. Gregorius XIII. noluit licere Canonicis Regularibus etiam de licentia sui Generalis absque permissu Summi Pontificis assumere curam animarum etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus*. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.*71.

Vide-

13 Videtur tamen requiri necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ curatæ sæcularis, vt ipsi Monachi præfici possint. Quia hæc iuris concessio dimanauit fauore boni animarum cui prospicere Monachorum munus est, si ergo ad hoc necessarij, vel vtiles non fuerint, cessabit concessio. Lessius 2. *de iust. cap.* 41. *dub.* 12. *num.* 99. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *quæst.* 13. *ad fin.*

14 Hinc plures volunt Monachum ineptum ad prædicandum, ineptum quoque esse, vt assumatur ad beneficium curatum sæculare, quia in *cap. quod Dei timorem* hoc indicari videatur. Rosella *verbo Monachus num.* 4. Siluester *verb. Relig.* 7. *q.* 4. Sed valde probabile est id non requiri, dummodo Monachus aptus sit animarum curæ, & doctrinæ, etiamsi non concionetur. Quia nomine prædicationis in *d. cap. quod Dei timorem* commodè intelligi potest prædicta cura; & doctrina animarum, Angles *in Summ. verb. dispensatio num.* 3. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 40.

15 Plures quoque volunt Monachum non posse præfici curæ animarum in loco, vbi Monasterium habet populum sibi subiectum. Quia ita expressè habetur in *cap.* 1. *de capellis Monachor.* Angelus *verb. Monachus num.* 5. Siluester *verb. Religio* 7. *q.* 7. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 34. *ar.* 4. Verumtamen quia rationi dissonum videtur, vt cum Monasterium non habet populum subiectum ibi possit præfici Monachus, non autem quando ille populus est subiectus Monasterio; ideo videtur dicendum, textum solùm prohibere quòd Monachus ibi præficiatur si non adsit necessitas, vel sine consensu Episcopi; nam, vt dictum est, sine necessitate non debet Monachus præfici Ecclesiæ sæculari, nec sine consensu Episcopi. Abbas *cap. dicto de capellis Monachor.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 43.

16 Requiritur etiam ad hoc vt Monachus præfici possit Ecclesiæ sæculari curatæ Abbatis sui licentia. Id enim constat ex cap. si Religiosus in princip. de elect. in 6. vbi sic: *Si Religiosus (cuius arbitrium, non ex sua, cum velle, vel nolle non habeat, sed ex illius quem vice Dei supra caput suum posuit, & cuius imperio se subiecit, voluntate dependet) electioni de se ad prælationem aliquam extra suum Monasterium vel suam Ecclesiam celebratæ sui Superioris qui dare ipsam valeat, non petita licentia, & obtenta præsumpserit consentire, consensus sic præstitus non teneat, & in pœnam præsumptionis illius electio eadem ipso facto iuribus vacuetur omnino.* Quamuis autem textus solum loquatur de

electione ad prælaturam, attamen ratio in ipso explicata, scilicet *quod velle, vel nolle non habeat*, etiam procedit in ordine ad quodcumque beneficium. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 34. ar. 5.* Adeo etiam vt quidam, vt dictum est *num. 5.* extendant hoc ad casum in quo Monachus ad Papatum assumeretur. Nec sufficit licentia generalis concessa per Superiorem, vt consentiat suæ electioni quandocumque electus fuerit, quia licet in prædicto *cap. si Religiosus* nihil de hoc exprimatur, attamen in *Clement. 1. de elect.* id habetur expresse ijs verbis. *Cum concessa Religioso à Superiore suo licentia, vt electioni vel prouisioni (si quam de ipso contigerit fieri) suum dare possit assensum, ambitionis vitio viam paret, nullius eam existere volumus firmitatis.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap 29. num. 59.* Cum autem in dicto *cap. si Religiosus* nihil dicatur circa Superiorem Religiosi à quo obtinenda est licentia, videtur dicendum quemcumque Superiorem, videlicet, vel supremum, scilicet Generalem, vel etiam Prouincialem, aut immediatum Prælatum ad hoc sufficere, nisi aliud in Religionis Constitutionibus statuatur, cum quilibet eorum sit verus Superior, & cuilibet etiam subijciatur Monachus. Ioannes Andreas *in cap. si Religiosus num. 2.* Sanchez *vt supra num. 65.* Ex priuilegio tamen Eugenij IV. pro Monachis Congregationis S. Iustinæ in Bulla *Regularem vitam* apud Rodriguez *tom. 1. Bullarij inter Bullas Eugenij num. 10.* habetur, nullum Monachum eiusdem Congregationis posse beneficium aliquod extra dictam Congregationem impetrare, aut acceptare sine licentia Capituli dictæ Congregationis, vel Præsidentis cum maiori parte visitatorum sub magnis pœnis ibi contentis.

17 Generaliter etiam præcipitur Monachis, & quibuscumque Religiosis non Mendicantibus, ne *electionibus, postulationibus, prouisionibus, aut vocationibus à minori parte numero ad prælationes quaslibet de se factis (quæ hoc ipso quòd à minori parte processerint, nullum prorsus tribuant ius eisdem) suum audeant præstare consensum, etiamsi super hoc assensus, vel licentia suorum interuenerit Prælatorum.* Ita enim deciditur *cap. quorumdam de elect. in 6.* Vbi etiam irritum, & inane, quidquid secus factum fuerit, declaratur. Videtur autem loqui textum tam de Prælaturis intra Ordinem, quàm extra, cum dicat ad *Prælationes quaslibet*, per quod denotantur Prælaturæ intra, & extra Ordinem, præsertim, quia in priori parte capitis cum loqueretur de Mendicantibus in alia prohibitione expressit solùm prælaturas extra Ordinem. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular q. 55. art. 2.*

art.2.Sanchez *lib*.7.*in decalog. cap*.29. *num*. 49. Vbi etiam alia ad intentum.

18 Loquendo autem de beneficijs ſimplicibus ſæcularibus inter ea connumerando Canonicatum Eccleſiæ ſæcularis, veriſſima ſententia eſt Monachum iure communi eſſe illorum incapacem. Primò ex *cap. in nona actione* 16. *q*. 7. vbi habetur *in vno eodemque officio non debet diſpar eſſe profeſſio*, quaſi dicatur, quòd in Eccleſia ſæculari, vbi ſæculares ſunt beneficiati non debent eſſe Monachi qui ſunt diſparis profeſſionis. Secundò ex *cap. ſuper eo de Regularibus* vbi de eis dicitur, *nec amplius in Eccleſijs ſæcularibus debent aſſumi*. Tertiò ex cap. *Quod Dei timorem*, vbi ſolùm in curæ animarum fauorem ſtatuitur, quòd Monachus aſſumi poſſit ad beneficium curatum ſæculare. Fauent etiam *cap. cum de beneficio de præbend. in* 6. *&* *Clem. vnica de ſupplend. negligent. Prælator*. Nauarrus *Comment*. 4. *num*. 23. *init. de Regularibus*. Azorius *tom*. 1. *inſtit. moral. lib*.12. *cap*.19. *q*.13. *& tom*. 2. *lib*.6. *cap*. 4. *q*.22. Nec poteſt Epiſcopus in hoc diſpenſare, quia nullibi id illi conceditur. Roſella *verb. Monachus num*.4. Azor. *tom*. 1. *inſtit. moral. vt ſupra in fine q*.13. Sed ſolus Papa, iuxta dicta *tom*.1.*cap*.2.*nu*.17. Sanchez *lib*.7.*in decalog.c*.29.*n*.76.

19 Tam Monachi quàm quicumque alij Regulares beneficijs huiuſmodi curam animarum habentibus inſeruientes, aut Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrantes, in his quæ huiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati ſubijciuntur. Ita enim colligitur ex declaratione S.Congregationis Epiſcop. & Regular. apud Barboſam in Collectan. Bullar. verbo Regulares 1.& ex Conſtitutione Gregorij XV. verbis adductis *cap*. 1. *num*. 28.

20 Incapax etiam eſt Monachus penſionis obtinendæ ſuper beneficio ſæculari, ſiue ſimplici, ſiue Curato, abſque Romani Pontificis diſpenſatione. Ratio eſt loquendo de beneficio ſimplici, quia cum Monachus ſit incapax illius, vt dictum eſt, ſic etiam penſionis ſuper illo, quæ eſt quaſi pars, vel acceſſorium illius. Loquendo verò de beneficio curato, ratio eſt, quia licet illud concedatur Monacho à iure communi, vt dictum eſt ex indulgentia, & in fauorem curæ animarum, cum hæc ratio non procedat in penſione non erit capax illius. Ratio autem vtriuſque præcipuè ſumitur ex eo quòd (quidquid ſit de iure antiquo) attento tamen Romanæ Curiæ vſu propriæ, &

veræ pensiones, quibus beneficia onerantur ad certam redituum partem alteri dandam sola auctoritate Pontificia concedi possunt. Sotus 9 *de iust.q.7. ar.2. colum.2. vers. 2. conclusio*, Aragon. 2.2. *q.*100. *art.* 4. Imò etiamsi Papa talem pensionem Religioso concederet, si constaret legitimam deesse causam concessionis, tutus non esset in conscientia Religiosus. Ratio est, quia quicquid sit de pensionibus concessis sæcularibus, de quibus inualidas etiam esse si sine causa concedantur, tenent aliqui, vt Toletus *lib.* 5. *Summ. cap.* 83. cum obtinere Religiosum pensionem sit relaxatio quædam voti paupertatis iure diuino, & naturali obligantis, & ad minus sit dispensatio quædam in decretis Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum circa paupertatem Religiosam, si sine causa legitima concederetur, nulla esset. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.*9. *quæst.* 9. Sanchez *lib.* 7. *in decalog, cap.*29. *num.* 98. Iusta autem causa huius concessionis erit si Religiosus ille vir sit cuius opera Romanus Pontifex egeat, aut de Ecclesia benemeritus, aut senio confectus, aut graui valetudine grauatus, aut talis indigentię quòd Monasterium illi non subueniret in necessarijs. Azorius *ibid.* Toletus etiam *ibid.* An vero Monachus, vel Regularis capax sit pensionis super beneficium Regulare dicetur *cap.*18. *num.*37.

21 Ex dictis autem fit beneficia Nouitiorum Monachorum, quæ antea in sæculo habebant, & quorum Monachi capaces sunt, iuxta dicta, videlicet beneficium curatum, non vacare probationis anno, non solùm quia cum Monachi non sint incapaces illorum, nec Nouitij per nouitiatum incapaces erunt, sed etiam quia in *cap. beneficium de Regularib. in* 6. sic dicitur: *Beneficium illius, qui Religionem ingreditur non est intra probationis annum alicui conferendum, nisi ad id ipsius accedat assensus, aut constet quòd vitam voluerit absolutè mutare, vel professionem expressam fecerit, seu scienter habitum receperit Professorum. Sed interim eidem beneficio per alium deseruiri debebit, assignata sibi congrua de ipsius prouentibus portione*. Sairus *in Claui regia lib.*6. *cap.*5. *num.*25. *vers. possunt etiam*, Sanchez *lib.* 7. *in decalog.cap.*4. *à num.*2. Imò etiam ea beneficia, quorum, iuxta dicta, Monachi incapaces sunt, vt sunt v. g. Canonicatus (idem dico de pensionibus propter paritatem rationis) non vacant toto probationis tempore, nisi adsint ea quæ in prædicto *cap. Beneficium* designantur. Textus enim vniuersaliter loquitur de beneficijs, ac proinde intelligendus de quibuscumque beneficijs siue illorum sint capaces Monachi siue non. Quare

Canoni-

Canonicus nouitius habet ius eligendi, quod cæteri Canonici habent. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 3. *q.* 1. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 11. & 13. Non tamen propterea vocari necessariò debet ad electionem, sed potest censeri vt legitimè absens. Siluester *verb. Religio* 5. *q.* 11. Azorius *vt supra*. Fructus autem beneficij nouitij diuidendi sunt, itaut pars illorum assignetur Vicario ministraturo beneficio, iuxta dictum *cap. Beneficium*, pars autem alia cedat ipsi Nouitio, quia est verus Dominus illius, & beneficiarius. Sanchez *vt supra num.* 18.

22 Tempore etiam Nouitiatus capaces sunt Nouitij Monachorum beneficiorum, iuxta dicta, *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 37. Quod non solùm intelligo de illis beneficijs, quæ Monachis professis concedi possunt, sed etiam de illis, quę solis secularibus, cum nouitij sint sui iuris, & simpliciter seculares. Non debent tamen ista illis concedi, ne ansa detur deserendi Religionem ad fruendum beneficijs. Angelus *verbo Nouitius num.* 23. Tabiena *ibi quæst. vlt.* An verò sint capaces beneficiorum Regularium dixi *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 37. relato, & dicam *cap.* 18. *num.* 4.

23 Quęcumque autem beneficia, siue pensiones vacant per Professionem, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. ita enim supponitur in *cap. beneficium num.* 21. relato, & ratio decisionis ea est, quia per professionem Religiosus moritur mundo, & seculo. Vacant ergo illa quę in mundo, & seculo habebat. An autem idem sit dicendum de professione Equitum militarium S. Ioannis, S. Iacobi, Calatrauę, Alcantarę &c. dicetur *cap.* 5. *num.* 42.

24 Gaudent prętereà Monachi varijs, & diuersis priuilegijs à Summis Pontificibus illis concessis quorum aliqua hic adducenda sunt: Primò enim Monachi S. Basilij à Greg. XIII. in Bulla *Benedictus Dominus* in 2. tomo Bullarij Laertij inter Bullas huius Papę *num.* 58. in vnam Congregationem, & sub regimine vnius Abbatis redacti certisque Constitutionibus reformati, multis priuilegijs ab ipso decorati sunt, videlicet Congregationis Cassinensis Ordinis S. Benedicti, exemptione à iurisdictione Ordinariorum, & Commendatariorum, ac sub protectione S. Petri immediatè constituti. Idem etiam Greg. XIII. in alia Bulla *Cogit muneris* in eodem tom. 2. Bullarij *num.* 46. Eremitoria del Tardon, & alia in Hispania existentia in Monasteria S. Basilij erexit, Ordini eidem adiunxit, & aliquibus statutis eis concessis, priuilegia quoque Ordinis S.Basi-

S.Basilij, & Congregationis Cassinensis S. Benedicti illis tribuit. Postea Clemens VIII. in Bulla *Quæ ad restituendos* in 3.tom. Bullar. *num.*14. facta à Greg. XIII. approbauit, & in alia quę est *num.* 103. vnionem à Greg. XIII. factam reuocauit, & duo Monasteria in Hispania, scilicet Eremi del Tardon, & S.Antonij de Galogillos in Monasteria reformationis constituit, & separauit, ac illis nouitios recipiendi facultatem concessit. Ac tandem Paulus V. in Bulla *Iniunctum nobis* 3. tom. Bullarij Laertij *num.* 17. separationes factas approbans priuilegia illis concessa confirmauit. Ante quę tempora Alexand.III. in Bulla Apostolicę Sedis in 1. tomo Bullarij Laertij num. 6. Ordinem, & Regulam S.Basilij approbauit, ipsi donata à Rege Sicilię rata facit; exemptionem à decimis concessit ac facultatem quęcumque bona acquirenda. Insuper Calixtus III. in Bulla *Vrget nos* in eodem tomo 1.Bullarij *num.* 4. Monasterium S.Saluatoris de lingua huius Ordinis pluribus immunitatibus, pręsertim à iurisdictione Ordinariorum, collectis, & exactionibus decorauit, & sub S. Petri protectione suscepit. Qualiter autem hęc priuilegia modò subsistant, ex dictis,tum hoc 2. tomo tum in 1. tum etiam ex inferiùs dicendis constabit.

25 Monachi etiam Benedictini quamplurimis gratijs priuilegijs, & immunitatibus à Sede Apostolica concessis gaudent, quorum aliqua relata in Bullario Rodrig, hic referenda sunt. Primò enim Vrban.II. anno 1092.in Bulla *cum vniuersis.* Cauense Cœnobium Ordinis S. Benedicti multis priuilegijs decorauit, & inter alia quòd ab omni tam sęcularis, quàm Ecclesiasticę personę iugo liberum esset decreuit, quod qualiter accipiendum *tom.* 1. *cap.* 3. est dictum. Item Gregor. IX. in Bulla *Apostolicæ Sedis benignitas* Abbati S. Facundi Ordinis S.Benedicti concessit, quòd ipse, & eius successores indumenta Sacerdotalia Monasterij benedicere, ac Monachos, & Clericos sęculares Monasterio ipsi pleno iure subiectos vsque ad Acolytatus Ordinem promouere posset. Circa quod vide dicta *tom.* 1. *cap.* 14. *num.* 13. *& cap.* 18. *num.* 65. Deinde Nicolaus III. in Bulla *Deuotionis vestræ* eidem Abbati S. Facundi concessit, vt possessiones, & alia bona,mobilia, & immobilia, quę essent Religiosorum antequam Religionem professi essent, feudalibus dumtaxat exceptis, possent petere,recipere, & retinere. De qua materia infra cap. 18. Eidem etiam Abbati S. Facundi Benedictus 12. in Bulla *Deuotionis vestræ* Cęlestini III. Bullam confirmando indulget, vt non liceret alicui personę pręter Romanum Pontificem, aut Legatum Cardinalem

cos

eos excommunicare, aut interdicere, & quod tempore interdicti generalis eis liceret in Ecclesijs suis, exclusis excommunicatis, & interdictis, clausis ianuis, non pulsatis campanis, suppressa voce, clericis, & familiæ ipsorum diuina officia celebrare, & debita peragere sepulturæ, & quod liberi essent à decimis certis soluendis, nec aliquis ædificaret infra Parochias Ecclesiarum ad dictum Monasterium pertinentium absque Abbatis consensu. Item Martinus V. in Bulla *In decore* Conuentui S. Benedicti Vallisoletani concessit exemptionem à cognitione, siue executione quorumcumque negotiorum, seu commissionum, dummodo ad fidem Catholicam non pertinerent. Maximè Eugenius IV. eidem Monasterio S. Benedicti Vallisoletani magna priuilegia concessit circa absolutionem Monachorum, & dispensationem cum eisdem, quæ tamen prætermitto quia solum viuæ vocis oraculo concessa videntur, & concessiones huiusmodi hoc tempore vacant, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 21. Item in Bulla *Iniunctum nobis* facultatem tribuit recipiendi reliquias à quibuscumque personis. Item in Bulla *Dispositione diuina* Congregationi S. Iustinæ facultatem tribuit recipiendi quascumque donationes, seu legata multa etiam eidem Ordini S. Benedicti idem Pontifex statuta dedit, & priuilegia magna concessit, vt patet ex pluribus eiusdem Pontificis diplomatibus in eodem Bullario Rodriguez in Eugen. IV. item Calixtus III. eidem Conuentui Vallisoletano indulta dedit circa contributiones de bonis ipsius in Bulla *Speciali gratia*. Alexand. VI. Monasterio Montisserrati priuilegium concessit in Bulla *Sane merita &c.* vt in dicto Monasterio immediatè post duas horas post mediam noctem Missas celebrare possent. Hoc tamen priuilegium vacare videtur hoc tempore propter declarationem S. Congregationis adductam *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 2. Clem. VII. eidem Congregationi Vallisoletanæ in Bulla *Deuotionis augmentum* priuilegia indulsit circa contributiones, & partitiones decimarum ipsis Monachis non auditis non faciendas. Paulus III. in Bulla *Exponi nobis* Congregationi eidem magnum etiam priuilegium concessit circa absolutionem, & dispensationem faciendam cum subditis prima die lunæ Quadragesimæ. Pius V. in Bulla *Decet ex benigno &c.* facultatem concessit Congregationi Cassinensi alienandi eius bona. Quod tamen priuilegium hoc tempore vacat, propter dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *à num.* 1. Deinde Sixtus V. in Bulla *Iniunctum nobis* amplam communicationem priuilegiorum Congregationum Cassinensis, &

Vallisoletanæ, & ordinum S. Hieronymi, & Cistercienſium Congregationi S. Benedicti in Lusitania concessit, extendit etiam hoc priuilegium idem Pontifex ad litteras conſeruatorias dictarum Congregationum, & Religionum in alia Bulla *Alias si quidem*. Pariter Clem. VIII. in Bulla Romanus Pontifex Congregationi S. Benedicti Vallisoleti communicauit priuilegia Ordini concessa. Vide etiam alia priuilegia Abbatibus horum Monachorum concessa apud Barbosam *in collect. Bullar. verb. Abbas* 3.

26 Pariter etiam pro Ordine Cisterciensi Innocent. IV. in Bulla *Cum à nobis petitur &c.* illis concessit ne quisquam in familiares, seruientes, ac benefactores Ordinis illius seu in eos, qui molunt in molendinis Monasteriorum, vel coquunt in furnis illorum, seu alias cum Monachis communicant excommunicationis sententiam promulgaret, & si talis excommunicatio proferatur, irrita sit, & inanis. Loquitur autem Pontifex de illis qui in fraudem priuilegiorum dicti Ordini à Sede Apostolica concessorum id faciunt. Vide dicenda *cap.* 16. de familiaribus Regularium. Item idem Pontifex Innocentius IV. in Bulla *Cum nuper duxerimus*, declarat decretalem ab ipso editam de exemptis ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua contra ipsos agitur rite posse coram Ordinarijs conueniri intelligendam esse sine præiudicio libertatum, & immunitatum Ordinis Cisterciensis. De qua materia dictum est *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 8. *& cap.* 11. *à num.* 2. *præsertim num.* 10. Concessit etiam eisdem Cisterciensibus idem Pontifex, & postea id ipsum confirmauit Pius II. vt possessiones, & alia bona mobilia, vel immobilia exceptis feudalibus quæ personas Fratrum professionem facientium si remansissent in sæculo ratione successionis, vel quocumque alio iusto titulo contigissent petere, ac retinere libere valerent. De quo etiam cap. 18. dicetur. Postea Alexand. IV. in Bulla *Deuotionis vestræ*, ipsismet Cisterciensibus concessit, quod in grangijs, & locis, quæ adeò distant ab Ecclesijs Parochialibus, quod ad eas pro audiendis diuinis Officijs non possent commodè habere recursum, liceret illis, dummodo Parochiani earumdem Ecclesiarum non interessent diuina celebrare sine præiudicio iuris alieni. de quo vide dicta *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 15. Item idem Pontifex in Bulla *Præclaræ Religionis*, vt nullus ipsorum posset alij alterius Religionis, vel Presbytero sæculari confiteri absque sui Abbatis licentia. De quo *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 26. Præterea ipse Pontifex eisdem Cisterciensibus concessit in

Bulla.

Bulla *Circa sacrum*, ne tenerentur quibuscumque Nuncijs, Archiepiscopis, vel Episcopis quascumque procurationes pecuniarias soluere. Prohibuit etiam ijsdem idem Pontifex in Bulla *Virtutum meritis* appellationem extra Ordinem, de quo etiam *tom.* 1. *cap.* 9. est dictum. Insuper Vrbanus IV. in Bulla *Deuotionis augmentum* eisdem Cisterciensibus concessit, quod tempore interdicti possent, excommunicatis, & interdictis exclusis, diuina officia etiam alta voce, apertis ianuis, & pulsatis campanis in Monasterijs, quæ à sæcularium habitationibus remota sunt celebrare. De quo dictum est *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 19. & 20. Item Greg. X. anno 1275. in Bulla *In vestitu deaurato* post egregiam Ordinis Cisterciensium commendationem, eum à decimarum extraordinariarum, & exactionum onere liberauit. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 14. & 15. Præterea Nicolaus III. in Bulla *Honestis desiderijs*, ipsis indulsit, vt possent audire confessiones pauperum infirmorum, qui ad Hospitalia infra septa Monasteriorum deputata confluunt per aliquem, vel aliquos idoneos Monachos deputandos, eisdemque Ecclesiastica Sacramenta ministrare. Vide dicenda hoc 2. tom. cap. 6. de Hospitalarijs. Item Bonifac. VIII. in Bulla *Series oblatæ* inhibuit ne aliqui Prælati cum ipsos in Ecclesijs Monasteriorum Cisterciensium solemnia celebrare contigisset, possent oblationes tempore celebrationis factas à Monasterijs ipsis asportare, sed eas ibi dimittere. Item in Bulla *Ad augmentum*, concessit, vt Prælati ipsorum possent ad correctionem Monialium procedere, rimulis, & apicibus iuris postpositis, appellatione interdicta. vide dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 16. Et in Bulla *In Ecclesiæ fundamento* eos à decimis, & primitijs soluendis exemit. Item Clem. VI. in Bulla *Militanti Ecclesiæ*, tres Abbates, Iudices, Conseruatores deputauit pro defensione rerum mobilium, & immobilium iurisdictionum, & possessionum eorumdem Cisterciensium. De qua materia infra cap. 10. Vrban. V. in Bulla *Sacra vestra* illis indulsit, quod in castris, & fortalitijs, ad quæ tempore belli recurrerent in locis tamen congruis, & honestis, erigere possent Altare portatile, & ibi Missas, & diuina Officia celebrare. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. Item Martinus V. in Bulla *Militanti Ecclesiæ* amplum priuilegium illis concessit circa exemptionem à decimis soluendis. Ioannes XXIII. in Bulla *etsi quibuslibet*, priuilegia à Summis Pontificibus Prædecessoribus eisdem concessa confirmauit. Eugenius IV. in Bulla *Iniunctum nobis*. Reformatori Ordinis Toleti, & successoribus

magnam etiam facultatem concessit circa absolutionem, & dispensationem dandam Religiosis. Quibus etiam in alijs Bullis magna quoque priuilegia indulsit, statutaque dedit. Sixtus IV. in Bulla *Sacrosanctæ* magnum etiam priuilegium eisdem Cistercienſibus, eorumque familiaribus continuis, Procuratoribus &c. concessit circa absolutionem eorum in mortis articulo. Præcipuè Gregorius XIII. in Bulla *Superna dispositione* circa ipsorum reformationem plura statuta fecit, priuilegiaque concessit. Item Gregorius XIV. in Bulla *Romanus Pontifex*, amplissimam extensionem priuilegiorum aliarum Congregationum Congregationi S. Bernardi Hispaniarum communicauit. Bullarium Rodriguez *tom.* 1. *&* 2. in præfatis Pontificibus.

27 Prohibitum tamen illis est in Regnis Castellæ, & Legionis ab Alexandro VI. in Bulla *Romanus Pontifex* in Bullario Rodriguez *tom.* 1. *Bulla* 14. inter Bullas huius Pontificis ne prætextu Cruciatæ, aut aliarum quarumcumque litterarum Apostolicarum confessorem eligere absque licentia Superiorum suorum possent. Vnde comprehenduntur in doctrina tradita *tom.* 1. *nostra summa cap.* 19. *num.* 29. Idem ordinatum esse videtur à Iulio III. pro Congregatione S. Benedicti Vallisoletani in Bulla *Suadet*, in Bullario Rodriguez *tom.* 1. *num.* 5. in Iulio III. Quibus adde decretum S. Congregationis in causa Castellæ, & Portugaliæ, vbi id decernitur de Bulla Cruciatæ generaliter pro omnibus Regularibus vtriusque sexus quoad casus reseruatos, apud Barbosam *in collectan. Bullarij verbo Cruciata.*

28 Carthusiani ab Alexandro III. in Bulla *Cum vos* in 1. tomo Bullarij Laertij Cherubini num. 7. approbati sunt, sub protectione Sedis Apostolicæ suscepti, & in possessionibus quas habebant confirmati. Prohibuit etiam Pontifex sub anathematis pœna, ne quis intra terminos ipsorum hominem capere, furtum, seu rapinam committere, vel homicidium facere auderet, aut homines ad domos illorum venientes, vel ab eis redeuntes quomodolibet perturbare. Quod priuilegium quantum ad capturam hominum, si intelligatur de delinquentibus, correctum à Greg. XV. videtur, iuxta dicta *tom* 1. *cap.* 18. *num.* 83. concessit etiam eisdem, vt infra dimidiam leucam à terminis possessionum quas habent nullus Religiosus quodlibet ædificium constituere, vel possessiones adquirere posset. Contrarium tamen apparet Romæ vbi multa Cœnobia Regularium intra dictam mediam leucã reperiuntur. Item Honor. III. in Bulla *Cum dilecti.* in eodem tom. 1. Bullarij Laertij *num.* 3.

ne ab

ne ab aliquibus temerè molestarentur ad calumniæ iuramentum, vel ferendum testimonium cogerentur præcepit. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 24. Greg. IX. in Bulla *quoties à nobis* in eodem 1. tomo Bullarij nu. 3. oblatos Carthusiensis Ordinis etiam sub protectione S. Petri. Suscepit, & eisdem libertatibus, & immunitatibus quibus ipsi gaudent gaudere decreuit. Pro quo vide dicenda hoc 2. *tom. cap.* 8. Item Vrbanus V. in Bulla *Sincera* in eodem 1. *tom.* Bullarij *num.* 2. facultatem tribuit vtendi Altari portatili pro celebratione Missarum in locis ad Ordinem spectantibus. Pro quo indulto, vide dicta *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. Præterea Bonifac. IX. in Bulla *Sacrosancta* eodem to. 1. Bullarij num. 3. ipsos exemit à iurisdictione, visitatione, & correctione Episcoporum, & aliorum omnium. Pro quo etiam, vide dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 8. *& cap.* 11. *à num.* 2. Martinus V. in Bulla *fons paruulus* in eodem tomo 1. Bullarij num. 4. illos à solutione primitiarum, & decimarum exemit. De quo, vide dicta tomo 1. cap. 3. num. 15. Gregor. XI. concessit eisdem, vt omnia priuilegia Domui Carthusiæ Grationopolitanæ, & alijs domibus concessa ad alias domos in posterum ædificandas extenderentur. Quam etiam extensionem, & expressionem concessit illis Pius II. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. communicat. priuileg. nu.* 36. *&* 37.

29 Aliarum Congregationum Monachorum priuilegia non refero quia etsi illas magna veneratione dignas æstimem, ipsorum tamen priuilegia fere similia sunt ijs, quæ ex Basilianis, Benedictinis, Cisterciensibus, & Carthusianis sunt relata.

30 Non potest Monachus locum habere in duobus Monasterijs. Ita enim deciditur *in cap. ne nimia de Religios. domib.* Tunc autem dicitur habere locum in duobus Monasterijs quando in vtroque habet vocem in Capitulo, & sedem in choro. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *§.* 12. *Quæritur.* Nec quando Monachus eligitur in Abbatem alterius Monasterij potest in suo habere vocem, & locum, nisi illa Monasteria sint annexa. Abbas *in cap.* 1. *de priuilegijs*. Azorius *vt supra*.

31 Is qui præest Monachis debet per se, vel per alium vulgari sermone Regulam exponere in Capitulo. Ita enim habetur in Clement. Ne in agro de statu Monachorum illis verbis *Regula quoque cum in Capitulo legitur ab illo qui præest, ipsi Capitulo, vel alio, cui hoc ipse iniunxerit propter iuniores vulgariter exponatur*. Vbi vnum supponitur videlicet Regulam legi in Capitulo, aliud verò præcipitur, scilicet eam exponi

debere

debere in vulgari sermone propter iuniores.

32 Tenentur ad silentium seruandum Monachi in Oratorio, Dormitorio, & Refectorio; in claustro verò ad certas temporum horas. Ita enim habet Innocentius III. *in cap. cum ad Monasterium de statu Monachorum. In Oratorio verò Refectorio, & Dormitorio continuum semper silentium obseruetur, in claustro quoque certis horis, & locis.* Hanc verò obligationem non esse sub mortali certum est cum nunquam tam rigorosè sit recepta. Graffis *in 2. par. decis. lib. 3. cap. 22. num. 1.* An verò sit sub veniali, licet in rigore. Iuris ita sit dicendum, cum sit præceptum Pontificium, ad communem tamen acceptionem Religionum attendendum est, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. à num. 10.* Hæc autem obseruantia maiorem obligationem inducere videtur Carthusianis, quam alijs Monachis.

33 Prohibitum est Monachis in iure carnes comedere sine causa rationabili, & assensu Abbatis, *ex cap. carnem de consecrat. d. 5. & cap. cum ad Monasterium de statu Monachorum.* Graffis *1. par. decisionum lib. 3. cap. 5.* non tamen videtur hoc præceptum obligare ad mortale nisi quando quis carnes edit ex contemptu Regulæ; vel contra speciale Superioris præceptum. Siluester *verb. Religio. 7. q. 14.* Graffis *vt supra.* secus dicendum de Carthusiensibus propter magnum rigorem, quo hæc obseruantia apud illos habetur. In Monasterijs autem aliorum Monachorum, in quibus consuetudo habet quod comedantur carnes, scientibus Superioribus, & patientibus sine vllo peccato id fit. Censetur enim consuetudine immutatam esse iuris dispositionem. Graffis *vt supra num. 10.* De vsu lineorum. Vide dicta *tom. 1. cap. 9. num. 21.* Et nota illud præceptum præcipuè dirigi ad Monachos in prædicto *cap. cum ad Monasterium.* Similiter de obligatione confitendi semel in mense, vide *ibid. nu. 22.*

34 Tenentur Monachi prima Dominica cuiuslibet mensis in Monasterijs venerabile Sacramentum sumere, nisi ex causa (quam Abbati, aut Priori, aut Pœnitentiarijs Monasteriorum aperiant) abstineant ad eorum arbitrium. Ita enim decernitur *in Clem. ne in agro de statu Monachorum,* Azor. *to. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 19.* Aduertens etiam hanc legem cum sit humana, consuetudine abrogari posse. Vbi autem consuetudine abrogata non fuerit, obligat ad culpam cum sit præceptum Papale in illa Clementina. Addit esse mortale Iacobus Graffis *in 1. par. decis. l. 2. c. 38. n. 36.* Sed non credo cum tanto rigore acceptam esse hanc legem saltem apud omnes. Ipsi tamen viderint.

Teneri

35 Teneri accedere ad processiones publicas, & generales, imò ad id compelli posse ab Episcopo Monachos quantumuis exemptos, habetur ex declarationibus S. Congregationis apud Barbosam in Collectan. Bullar. verbo Monachus 1. Verumtamen, si de illis, aut earum sensu certò non constat, poterunt Monachi, vti consuetudine legitimè præscripta.

36 Monachorum Abbates non omnes consecrandi, aut benedicendi sed ij tantum qui suæ Ecclesiæ more consecrari, aut benedici solent. *ex cap. alienationes* 12. *q*.2. Sunt enim Abbates quidam benedicti, alij non benedicti, vt ex vsu constat, & colligitur, ex *cap*. 1. *de supplend. neglig. Prælat.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib* 2. *cap*.29. *num*.2. Hæc porrò benedictio, seu consecratio, etsi decentius die Dominica dari debeat, alijs tamen diebus in quibus Minores Ordines conferuntur dari potest, cum non sit tanta quanta Episcopi, nec maior quam Ecclesiæ, vel altaris consecratio, quæ tamen alijs diebus quam Dominicis fit, *cap. tua de consecrat. Ecclesiæ, vel Altaris*. Azorius *tom*. 1. *instit. moral. lib*.12. *cap*. 20. Non reiteratur hæc benedictio, quia etsi characterem non imprimat, æquiparatur tamen in hoc benedictioni nuptiali, & alijs benedictionibus Ecclesiasticis quæ circa eamdem rem permanentem non iterantur. Nauarrus *consil*. 2. *de stat. Monachorum*. Suarez *vt supra*. Vnde à S. Congregatione declaratum est, quod Abbas semel benedictus cum vsu birreti si transferatur ad aliam Abbatiam habentem vsum mitrę, non indiget alia benedictione, sed potest per seipsum mitram capere. Barbosa *in collect. Bullar. verb. Abbas* 1. Fit hæc benedictio Abbatis post electionem, & confirmationem ipsius, sicut consecratio Episcopi quæ etiam fit post electionem, seu designationem, & confirmationem. Azorius *vt supra*. Vnde Abbas non constituitur per benedictionem sed per electionem, & confirmationem; benedictio enim se habet, vt quoddam ornamentum, seu consecratio personæ in ea dignitate constitutæ. Suarez *vt supra*. Fit benedictio Abbatis ab Episcopo, duobus assistentibus Abbatibus, vel sine Episcopo à tribus minimùm Abbatibus, vti consuetudine habetur. Siluester *verbo Abbas q*. 1. Layman. *in Theolog. moral. lib*.5. *tract*.9. *cap*. 13. *§. vnico. num*. 17. Video tamen declaratum dici à S. Congregat. quod solùm ab Episcopo recipere debeat benedictionem. Barbosa *in collectan. Bullar. verbo Abbas* 1. ideo cautè procedendum. Possunt autem illi solemnem benedictionem impertiri populo in Ecclesijs ad ipsos pleno iure spectantibus post Missarum perfecta sacrificia, post vespertinas

preces,

preces, aut matutinas decantatas, non autem alibi publicè, aut per vias, Ciuitates, aut Castella, vel Villas. *ex cap. Abbates de priuileg. in 6.* Pro quo video priuilegium Cælestini V. & Eugenij IV. Cælestinis concessum, vt Abbas de Sulmona, eiusque successores ad Missas in Conuentibus benedictionem solemnem facere possent, dummodo ibi non sit præsens aliquis Episcopus, vel Superioris status persona. Bullarium Rodriguez *to.*1. Bulla 18. in Eugen. IV. Vide etiam priuilegium Innocent. VIII. pro aliquibus Abbatibus Cistercij, de quo infra. Azorius *to.*1. *instit. moral. lib.*12. *cap* 20.

37 Possunt etiam aliqui ipsorum, tonsuram, & minores Ordines conferre, iuxta dicta, & cum conditionibus assignatis, præsertim ex decreto Sacræ Congregationis *tom.*1. *nostra Summæ cap.*18.*num.*64.*&* 65. De quo etiam Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8.*lib.*2.*cap.*29. Barbosa *in Collectan. Bullarij verb. Abbas* 1. Extat etiam concessio Innocentij VIII. pro Abbate Cistercij, & quatuor primis Coabbatibus eius in Bulla *exposcit* in Bullario Rodriguez tom. 1. inter Bullas Innocent. VIII. num. 5. qua illis concedit facultatem dandi quatuor minores Ordines suis subditis, & quod magis est Subdiaconatus, & Diaconatus ordines. Sed hæc facultas à Concilio Tridentino *sess.* 23. *cap.* 8. *&* 10. maximè 12. sublata videtur. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.*18.*art.*3. *&* 4. Declaratum etiam est à S. Congregat. Concilij Abbatem habentem priuilegium faciendi ea omnia, quæ spectant ad Episcopum non posse chrisma conficere, nec sacros Ordines conferre. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1.

38 Possunt item Abbates iura Episcoporum præscribere legitima consuetudine quantum ad iurisdictionem, non quantum ad potestatem Ordinis *ex cap. aqua de consecrat. Eccles.* Azorius *tom.*1. *instit. moral. lib.*12. *cap.*20. Non tamen teneri Monachos associare, & reassociare eorum Abbates sicut tenentur facere Canonici cum Episcopis, dum ad Ecclesiam veniunt solemniter celebraturi, habetur ex declaratione S. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Monachus* 1.

39 Abbas Cistercij, & quatuor primi Coabbates eiusdem Ordinis habent priuilegium ad vtendum mitra, & annulo, & alijs Pontificalibus insigniis. Ita enim supponitur in Bulla Innocent. VIII. *exposcit* in Bullario Rodriguez tom. 1. Bulla 5. Innocent. VIII. quamuis hic Pontifex nihil circa hoc illis concedat. Vnde Abbates alij infulati, alij non infulati dicuntur, de quibus Layman *in Theolog. moral. lib.*5.*tract.*9.*cap.*13. *§. vnico num.*14.

num. 14. Nota tamen ex decisione S. Congregationis apud Barbosam vt supra, Abbatem licet exemptum, & habentem priuilegium vsus pontificalium, non posse illis vti extra Monasterium nisi de licentia Ordinarij. Insuper, Abbatem in processionibus extra suam Ecclesiam, & Conuentum non posse vti Mitra, & baculo, nec etiam ante se deferri facere. In vsu tandem huius priuilegij attendendum maximè consuetudini legitimę.

40 Abbates qui priuilegio, vel consuetudine deferre solent Episcoporum insignia cæteros Abbates eis insignibus carentes præcedere debent. *ex cap. vt Apostolicæ de priuileg. in 6.* Nauarr. *consil.* 1. *num.* 5. *de maiorat. & obedient.*

41 Abbas cuius abbatiam ad nullam pertinet Diœcesim, & propria Episcoporum habet iura, Ordinarij nomine gaudet. Quia in iure nomen Ordinarij nisi aliud exprimatur non solùm Episcopis, sed etiam inferioribus Clericis competit. Glossa *in cap. Ordinarij de offic. Ord.* 1. *in 6.* Nauarrus *consil.* 5. *de spons.* Nomine autem Diœcesani non venit. Quia hęc vox tantum Episcopos significat. Glossa *in Clem.* 1. *de iure patron. in verb. Diœcesani.* Nauarrus *vt supra.*

42 Possunt etiam Abbates, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 57. benedicere vestes Sacras, & ornamenta Altaris in quibus chrisma non interuenit. Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 2. *cap.* 30. Barbosa *in Collectan. Bullarij verb. Abbas* 1. Sed huiusmodi facultas quantum ad paramenta pro extraneis benedicenda ablata est, iuxta dicta *præd. nu.* 57. Vide etiam Barbosam loco relato.

43 Abbates Regulares habentes iurisdictionem criminalem in Clericos etiam sæculares non comprehenduntur decreto Conc. Trident. *sess.* 24. *cap.* 20. *versu Ad hæc* vbi est sermo de causis criminalibus ab Episcopis tractandis. Ita enim decisum refertur à S. Congreg. Barbosa vt supra.

44 Abbates, Præpositi, & Abbatissæ vitam Regularem ducentes non tenentur Episcopo rationem reddere. Ita enim decisum etiam refertur à S. Congregat. teste Armendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarræ l.* 1. *tit.* 18. *lib.* 8. *num.* 79. Attendenda tamen in hoc est Constitutio Gregor. xv: *de exemptor. priuileg* de qua *tom.* 1. *cap* 25. *num.* 45. quam pro Regnis Hispaniarum suspensam esse ibidem dixi.

45 Abbates Abbatię carentis cura, & Conuentu non sunt cogendi residere. Ex declaratione S. Congregat. testibus Garzia *de benefic. par.* 3. *cap.* 2. *num.* 179. *in* 9. *declarat.* Armendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarræ lib.* 2. *tit.* 23.

SVMMARIVM CAP. III.

Canonici Regulares vnde dicti. num. 1.
Dicuntur etiam à canonia. num. 2.
Habet eorum Religio beneficia Ecclesiastica, simplicia, Canonicatus, Abbatias, Præpositura, Personatus, Prioratus, officia, administrationes &c. nu. 3.
Sunt eiusdem Religionis ij qui Ecclesijs inseruiunt, & qui Monasterijs assistunt. nu. 4.
Sunt verè, & essentialiter Religiosi, propter tria vota, quæ emittunt. num. 5.
Eorum tamen Religio laxior habetur quàm Monachorum. ibid.
Nomine Monachorum comprehenduntur in fauorabilibus, non autem in odiosis, & pœnalibus. nu. 6.
Item quoad ea, quæ per se solum respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi. nu. 6.
Institutum eorum per quod à Monachis distinguuntur est vacare officijs, & ministerijs diuinis. num. 7.
Sunt enim verè Clerici. num. ibid.
Monachorum porro institutum est vacare vitæ solitariæ, quieti, silentio &c. ibid.
Monachorum Religio est austerior. ibid.
Canonicorum verò perfectiorem habet finem. ibid.
Quomodo differant à Mendicantibus. ibid.
Quomodo à Clericis Regularibus. ibid.
Licitus est transitus Regulariter loquendo, ex Canonicis ad Monachos. num. 8.
Præcedunt Monachos. num. 9.
Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis. num. 10.
Prohibentur medicinam, vel leges audire. num. 11.
Prohibentur etiam munus aduocati exercere. nu. 12.
Si non adsint duæ conditiones, scilicet præceptum Superioris, & vtilitas Monasterij. ibid.
Iubentur in vna domo habitare, ad mensam communem edere, & sub eodem tecto dormire. n. 13.
An obligentur ad confessionem saltem semel in mense, communionem prima Dominica mensis, legendum, & exponendum vulgari sermone Regulam in Capitulo. num. 14.
Non est illis interdictum comedere carnes sicut Monachis. num. 15.
Possant habere beneficia Regularia, & qualia, aut quomodo. num. 16.

Accipien-

*Accipientes, vel retinentes aliquod beneficium requirens residentiam tenentur residere. num.*17.

*Canonici Ecclesiæ Cathedralis Regularis capaces sunt, vt sint delegati ad exequendas litteras Pontificias, quæ à personis in dignitate constitutis exequendæ necessariò sunt.nu.*18.

Possunt ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas Monachi. num 19.

Ad beneficia autem curata requiritur Sedis Apostolicæ licentia. ibid.

Si sine illa sint poterunt ab Episcopis remoueri. ibid.

*Tenentur Canonici Regulares Ecclesiarum Cathedralium professionem fidei facere.num.*20.

Alioquin fructus non faciunt suos.ibid.

*Nequeunt esse compatrini. num.*21.

*Nec possunt admittere fœminas intra Monasteria.nu.*22.

An verò in priuatis domibus. ibid.

*An probibitio de non assistendo agitationibus taurorum illos tangat. num.*23.

*An probibitio non tenendi arma intra septa Monasterij. nu.*24.

*Munus Procuratoris exercere non possunt, nisi duabus conditionibus concurrentibus, scilicet Superioris licentia, & vtilitate Monasterij.num.*25.

Nec etiam possunt procuratorem constituere, aut substituere. num. 26.

*Subornatio pro electionibus probibita est Canonicis S. Saluatoris. num.*27.

De qua subornatione id intelligatur. ibid.

*An puniantur ab Episcopis seruientes Parochialibus Ecclesijs vnitis suis Monasterijs si delictum non concernens curam animarum non committant. num.*28.

An predicti teneantur interesse diuinis officijs, quæ diebus Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Ecclesia Cathedrali celebrantur. ibid.

*An Episcopus possit Ecclesias Parochiales illis vnitas visitare, etiamsi Generalis ibi sedem habeat.num.*29.

De Regularium Canonicorum ſpecialibus iuribus, priuilegijs, & obligationibus. Cap. III.

1 ANONICI Regulares ſic dicuntur quia non ſolùm Apoſtolorum Canonem, ſeu Regulam in commune ſua bona conferendo ſequuntur, propter quod vocantur Canonici, ſed etiam quia inſtar Monachorum, & aliorum Regularium tria vota emittunt, & ſe Deo arctiùs obligant, propter quod Regulares nuncupantur, & coniunctim Canonici Regulares appellantur, vt diſtinguantur ab alijs Canonicis non Regularibus, ſed ſæcularibus. Couarrubias *in Clement. ſi furioſus de homicidio par.* 1. *nu.* 1. Azorius *to.* 1. *inſtit. moral. l* 12. *c.* 22.

2 Dicuntur etiam Canonici à canonia, quæ eſt ſpirituale ius, ratione cuius aliquis habet ſtallum in Choro alicuius Eccleſiæ, & locum in Capitulo, vt colligitur *ex cap. dilecto de præbendis*. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 6.

3 Habet hæc Religio beneficia Eccleſiaſtica, ſimplicia, Canonicatus, Abbatias, Præpoſituras, Perſonatus, Prioratus, officia-admininiſtrationes &c. Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. ſeptimo quæritur.* Lauretus de Franchis *in controuerſ. Epiſcopor. & Regular. in quæſt. q.* 87. De quibus aliqua dicemus tum in hoc capite, tum in c. 18.

4 Sunt eiuſdem Ordinis, & Religionis ij qui Cathedralibus Eccleſijs inſeruiunt, ac ij, qui Monaſterijs aſſiſtunt. Cum eumdem habitum gerant, & eamdem profeſſionem emittant. Auguſtinus Ticinienſis *in propugnaculo Canonici Ordinis par.* 3. *cap.* 5. Rodriguez *to.* 3. *quæſt. Regul. q.* 49. *ar.* 3.

5 Sunt verè, propriè, & eſſentialiter Religioſi, ſi quidem promittunt tria vota eſſentialia Religionis ſicut alij Regulares, ſub approbata Regula, S. Auguſtini videlicet, & Conſtitutionibus, Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 1. *art.* 3. Quamuis intra genus Religionis laxior habeatur hæc Religio, quàm Monachorum, vt habetur *in cap. quod Dei timorem de ſtatu Monachor.* Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22.

6 Quamuis dubium ſit an nomine Monachorum comprehendantur, probabilius tamen eſt, quod in pœnalibus, & odioſis

non

non comprehendantur, cum lex pœnalis, & odiosa strictè sit explicanda, bene tamen in fauorabilibus, propter oppositam rationem. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 1. *art.* 3 Azorius *to.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. Idem dico de ijs quæ per se solùm respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi, in ijs enim nomen Monachi etiam extenditur ad Canonicos Regulares, vt constat *ex cap. ex parte de postulando*. Nauarrus *comment.* 3. *de Regularib. num.* 4. *&* 41. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 10.

7. Institutum proprium Canonicorum Regularium per quod à Monachis distinguitur est vacare officijs, & ministerijs diuinis. Sunt enim, iuxta doctrinam S. Augustini, huiusmodi Canonici, Clerici, quorum proprium munus id est: Monachorum enim institutum est vitæ solitariæ, quieti, silentio, & orationi incumbere, vt dixi *supra cap.* 1. *num.* 10. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9 *lib.* 1. *cap.* 7. *à num.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 7 *nu.* 20. Etsi enim tam Monachi, quàm Canonici vitam contemplatiuam profiteantur, Canonici tamen sunt instituti ad contemplatiuam circa ministeria Ecclesiastica publica, Monachi autem ad contemplatiuam priuatam. Vnde Canonicis Regularibus perse inest Clericatus, Monachis autem quasi per accidens. Nauarrus *comment.* 4. *de Regularibus, num.* 1. Hinc oritur quòd vita Monachorum regulariter, seu ex suo genere sit austerior, quàm Canonicorum, in his quæ pertinent ad corporis tractationem, vt sunt victus, vestitus, lectus, & similia. Suarez *ibidem num.* 9. licet quoad essentiam, & substantiam suam Religio Canonicorum videatur perfectior quàm Monachorum, ratione perfectioris finis iam assignati. Idem Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 10. *num.* 7. Differt autem illorum institutum à Mendicantium, quod Mendicantium Ordinum finis, vt dixi *cap.* 1. *num.* 10. est vacare tam actiuæ, quàm contemplatiuæ vitæ sub exercitijs vtriusque, Canonicorum verò finis non videtur includere aliquid de actiua vita, vel si illam includit, solùm est secundario, & minus principaliter. Differt autem eorum finis, seu scopus, à scopo, & fine Clericorum Regularium, quia etiamsi isti ad diuinum quoque cultum in diuinis ministerijs, & officijs detineantur, sed id est ad modum simplicium Clericorum, & in simplici Ecclesia, vel simplici Superiori, non ad modum dignitatum, vel quasi dignitatum in Ecclesijs Cathedralibus, & sub Superioribus dignitatem specialem habentibus, prout contingit in Canonicis. Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 10.

Hinc

8 Hinc etiam regulariter loquendo licitus est transitus ex Canonicis Regularibus ad Monachos, seruatis tamen ijs de quibus egimus *tom.* 1. *cap.* 22. est enim vt diximus Religio Monachorum austerior, & strictior, quàm Canonicorum, vt etiam habetur *in cap. quod Dei timorem ad finem de statu Monach.* Nec obstat quod *in c. mandamus* 19. *q.* 3. prohibeantur Canonici professi transire ad Monachos. Quoniam vt Glossa explicat id locum habet in ijs Canonicis qui leuitate animi, aut temeritate, aut facultate non petita transire volunt. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. sexto quæritur*. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 7. *num.* 21. Nisi dicatur cum alijs ideo prohibitum in illo cap. transitum Canonicorum ad Monachos, quia eorum Religio videatur perfectior, & habere perfectiorem finem, qui est ministerijs diuinis vacare, vt diximus, etiamsi sit minus stricta & austera. Vide Nicolaum à Iesu in sua Apologia proposit. 61. & Layman *in Theolog. mor. lib.* 4. *tract.* 5. *cap.* 6. *n.* 11.

9 Ordo Canonicorum Regularium præcedit Monachis tum quia sunt Clerici, qui Monachis præcedunt, tum ex sententia Romæ à DD. Cardinalib. super hac controuersia data, & à Pio IV. confirmata. Nauarrus *in comment.* 4. *de Regularibus*. Barbosa *in collect. Bullar. verb. Canonici Regulares* 15.

10 Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis. Primò enim Sixtus IV. in Bulla *Dum ad vniuersos* in 1. tom. Bullar. *num.* 10. omnia priuilegia illis à prædecessoribus Summis Pontificibus, Imperatoribus, Regibus, & Principibus concessa confirmauit, & approbauit, alijs etiam de nouo concessis, de exemptione à iurisdictione quorumcumque, subsidij, & exactionum præstatione, & alijs immunitatibus. Specialiter eisdem concessit, vt contra bona ipsorum præscribi non possit, nisi spatio 60 annorum. De his, & alijs ipsorum priuilegijs Barbosa *in collect. Bullar. verb. Canonici Regulares* 15. Deinde Canonici Regulares Lateranenses à Gregor. XV. in Bulla *iniuncti nobis* 4. tom. Bullar. *num.* 33. Omnium priuilegiorum à prædecessoribus illis concessorum confirmationem obtinuerunt, dummodo tamen &c. & communionem gratiarum, & priuilegiorum Congregationis Cassinensis, & Congregationis Canonicorum Regularium S. Saluatoris Bononiensis. Barbosa *vt supra verb. Canonici Regulares Lateranenses* 16. Item Canonici Regulares Præmonstratenses à Ioanne XXII. in Bulla *In Apostolicæ* in 1. tom. Bullarij Rodriguez inter Bullas Ioann. XXII. *num.* 4. à solutione decimarum exempti sunt, & à Gregor. XIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tom. Bullarij

eiusdem

eiusdem Rodriguez Bulla xv. confirmationem priuilegiorum Ordini concessorum obtinuernnt, quatenus tamen &c. Insuper à Clemen. VIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tom. Bullarij prædicti Rodriguez *num.* 20. confirmationem priuilegiorum Ordinis, & communicationem priuilegiorum Ordinis Cistercienſium habuerunt. Præterea Canonici Regulares S. Saluatoris à Gregorio XII. in Bulla *Excitat nostræ* in 1. tom. Bullarij *num.* 2. priuilegijs Ordinis Eremitarum S. Augustini, & Canonicorum Regularium decorati sunt. Alia etiam priuilegia habuerunt à Iulio II. Constitut. xxx. Quibus etiam postmodum à S. Congregatione concessum est vti posse birreto nigro loco albi. Barbosa *in collectan. Bullarij verb. Canonici Regulares S. Saluatoris num.* 18. Demum Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis præter alia priuilegia id specialiter habent, vt veniant appellatione eorum, qui in stricta clausura viuunt ad effectum ne ad publicas processiones accedere cogantur. Ob decretum S. Congregationis Concilij. Armendariz *in additionib. ad recopilat. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 14. *lib.* 24. §. 31. *de processiön. num.* 6. Barbosa *in collectan. Bullar. verb. Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis* 19. vbi etiam alia de ipsis.

11 Prohibentur hi Canonici medicinam, vel leges audire, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 3. Hoc enim ius, vt testatur Glossa *in cap. quod Dei timorem in verbo laxiori, de stat. Monachor.* locum habet in Canonicis Regularibus perinde ac in Monachis. Azorius *tomo* 1. *institut. moral. lib.* 12. *cap.* 22. §. *quinto quæritur.*

12 Prohibentur etiam munus aduocati exercere, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 12. *ex cap. ex parte de postulando.* præsertim quia tam indecens hoc apparet respectu Canonicorum Regularium, quàm respectu Monachorum. Azorius *tom.* 1. *instit. mor. lib.* 12. *cap.* 22. §. *quinto quæritur.* Hoc tamen intellige, si non adsint duæ conditiones, scilicet, præceptum Superioris, & vtilitas Monasterij, illis enim concurrentibus poterunt Canonici munus Aduocati exercere, vt colligitur *ex d. cap. ex parte de postulando.* Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 13. *à num.* 1. *cum sequentibus.*

13 Iubentur in vna domo habitare, ad mensam communem edere, & sub eodem tecto dormire. Colligitur *ex cap. quoniam de vita, & honestate Clericorum* Glossa *ibid.* Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. §. *quinto quæritur.*

14 Obligantur etiam secundum quosdam sicut Monachi ea parte Clementinæ ne in agro de statu Monachorum §. *sane*

singulis

ſingulis quæ ſic habet *ſanè ſingulis menſibus tam in Monaſterijs, quam extra, ſublata occaſione quacumque ad confeſſionem ſaltem ſemel accedant omnes, & ſinguli Monachi, & in prima Dominica menſis cuiuslibet in Monaſterijs ſemper communicent niſi ex cauſa forte, quam Abbati, Priori, aut Pœnitentiarijs Monaſteriorum non differant intimare, eorumque iudicio, vel abſtineant, vel accedant. Regula quoque cum in Capitulo legitur ab illo qui præeſt, vel ab alio cui hoc ipſe iniunxerit, propter iuniores vulgariter exponatur. Nouitijs etiam fidelis deputetur inſtructor, tam in diuinis officijs, quam in obſeruantia Regulari*. Hæc omnia vim, & locum habere in Canonicis Regularibus ait Oldradus *conſil.* 222. quem ſequitur Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. quinto quæritur*. Non videntur autem ad id maiori obligatione, quam ipſi Monachi aſtringi, ſed æquali, vel ſimili, ac proinde eodem modo philoſophandum de illis, ac cap. præc. n. 34. dictum manet.

15 Non eſt huiuſmodi Canonicis interdictum comedere carnes, neque etiam eo modo, quo de Monachis dixi *cap. præced. num.* 33. Quia Canonicorum Religio non petit iſtas auſteritates. Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. ſexto quæritur*.

16 Poſſunt habere, & de facto habent huiuſmodi Regulares Canonici beneficia Regularia à Prælatis ſui Ordinis conceſſa. De quibus qualiter conferantur, an ſint vel non manualia, an in titulum, an duo ſimul eidem dari poſſint, & alia huiuſmodi, dicimus in cap. 2. loquendo de Monachis, & dicemus *cap.* 18. Nota tamen prohibitionem S. Congregationis ſub Greg. XIII. quam affero ibidem *num.* 12. ſpecialiter loqui de Canonicis Regularibus, ita ſcilicet, vt illis non liceat habere curam animarum, aut beneficium curatum etiam ad tempus ſine licentia Papæ. Lauretus de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regul. in quæſt. q.* 86.

17 Accipientes autem, vel tenentes aliquod beneficium requirens reſidentiam in eo reſidere tenentur, vt ex multis canonibus elicitur *cap.* 1. 18. *q.* 1. *cap. licet olim de priuileg. cap. ne pro cuiuslibet* 16. *q.* 1. *cap. ſi quis iam translatus cap.* 25. *q.* 2. *Clement. ne in agro §. ſanè de ſtat. Monach.* Rodriguez *to.* 3. *quæſt. Regular. q.* 53. *art.* 3.

18 Religioſi Canonici Eccleſiæ Cathedralis Regularis capaces ſunt vt ſint delegati ad exequendas litteras Pontificis, vel eius Legati quæ à perſonis in dignitate conſtitutis, vel Canonicis Eccleſiæ Cathedralis ſunt neceſſariò exequendæ,

iuxta

iuxta *cap. statutum in principio de rescriptis in 6.* Ratio est, quia cum ipsi sint veri Canonici, nomine Canonicorum veniunt maximè in fauorabilibus, aliàs ratione Religionis eorum conditio deterior esset. Abbas *cap. causam quæ num. 9. de iudic.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 13. num. 83.* Quod etiam intelligit casu quo Monachus ex legitima dispensatione esset Canonicus Ecclesiæ Cathedralis sæcularis, propter eamdem rationem.

19 Possunt etiam ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas, & Monachi, iuxta dicta *cap. præced. à nu. 4.* Id tamen maximè notandum, quod licet iure antiquo *cap. quod Dei timorem* sæcularia beneficia curata obtinere possent, dummodo si commodè fieri posset, socium Regularem secum haberent, Siluester *verb. Religio 7. q. 3. & 4.* Lessius *lib. 2. cap. 41. num. 98.* propter dicta tamen cap. præcedenti *num. 12.* ex decreto S. Congregationis, & praxi Curiæ Romanæ ad id requiritur Sedis Apostolicæ licentia. Vide pro hac praxi Gonzalez *de mensibus, & alternatiua Episcopor. gloss. 7. à num. 53.* Iuxta quæ Episcopus Monachos, & Regulares Canonicos, si absque tali licentia ad Parochias sæculares suo Monasterio non vnitas promoti sint, inde remouere potest. Layman *in Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 3. num. 11.* Possunt tamen isti Canonici sicut, & Monachi, iuxta dicta dicto cap. præcedenti, de licentia suorum Superiorum, promoueri ad quamcumque dignitatem supræmam siue Episcopalem, siue etiam Papalem, præfecturam Collegij, regimen Hospitalium, munus Vicarij Episcopalis, & Episcopi Coadiutoriam. Neque enim video rationem cur Monachis id liceat non autem Canonicis Regularibus, præsertim cum isti minus austeram vitam profiteantur quam Monachi.

20 Canonici Regulares Ecclesiarum Cathedralium professionem fidei facere debent, iuxta decretum Concilij Tridentini *sess. 24. cap. 12.* alioquin fructus non faciant suos nec illis possessio suffragetur, prout in eodem Concilio ibidem dicitur. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat. 61. num. 6.* Forma autem huiusmodi professionis assignata fuit à Pio IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quam affert Sorbus *in fine Compendij priuileg. Mendicant.*

21 Prohibitio illa Compaternitatis, seu compatrinatus de qua *tom. 1. cap. 9. num. 31.* etiam extenditur ad Canonicos Regulares, ita vt illi (sicut nec alij Religiosi) non possint esse compatrini. Etsi enim hoc munus solùm interdicatur Monachis *cap. non licet, & c. Monachi de consecrat. dist. 4. & c. peruenit 18.*

quæst. 2. tamen quia quoties leges disponentes de Monachis fundantur in Religione, & non continent aliqua verba, quibus excludantur Canonici, comprehenduntur ipsi Canonici, ideo in hac etiam prohibitione comprehenduntur. Nauarrus *comment* 4. *de Regularib. num.* 65. Rodrig *to.* 1. *quæst. Regul. q.* 31. *art.* 2.

22 Comprehenduntur etiam in communi illa prohibitione Religiosis facta de non admittendo fæminas intra Monasteria, de qua *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 9. Lex enim, finis, & ratio legis illos comprehendit. Nauarrus *comment.* 4. *de Regularib. num.* 65. Rodriguez *tom.* 1. *quæstionum Regul. quæst.* 48. *art.* 4. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 17. *num.* 31. Si tamen Canonicus aliquis Regularis in domo aliqua priuata etiam Monasterio contigua habitaret, tunc mulier honesta, ac suspicione carens illi posset in ea domo inseruire, quia nullus est textus id interdicens, nec illa domus est verè Monasterium. Nauarrus, Rodrig. & Sanchez relati.

23 Pari etiam ratione comprehendi videntur in prohibitione de non assistendo agitationibus taurorum fieri solitis, maximè in Hispaniarum Regnis, de qua *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 7. præsertim propter illa verba Clement. VIII. *Cæterisque cuiuscumque Ordinis, & instituti Regularibus*, quæ etiam tangunt Canonicos istos, cum verè Regulares sint. Rodriguez *to.* 3. *quæst Regularium q.* 68. *art.* 3.

24 Quamuis autem propter eamdem rationem videretur ipsis prohibitum arma tenere sine licentia Abbatis intra septa Monasterij, & incidere in excommunicationem Clement. *ne in agro*, de qua *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 27. Nihilominus graues Doctores asserunt ipsos hac prohibitione non comprehendi, forsan quia non ita illis hoc indecens videtur sicut Monachis. Glossa *in dict. Clement.* Nauarrus *in man. cap.* 27. *n.* 139. Toletus *in summa lib.* 1. *cap.* 39. *n.* 6.

25 Expressius tamen est illis prohibitum munus Procuratoris obire, nisi duabus conditionibus concurrentibus, scilicet Superioris licentia, & vtilitate Monasterij. Cum enim *cap. Monachi el.* 2. 16. *q.* 1. Monachis id prohibitum esset, & aliqui Canonici Regulares non de illis, sed tantum de Monachis id intelligi debere dicerent, Innocentius III. *in cap.* 2. *de postulando* expressè determinat idem iudicium habendum esse de Canonicis, ac de Monachis quantum ad præsens. Idem enim constat ex Clement. *Religiosus*. Siluester *verb. aduocatus q.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 13. *num.* 1. Illis autem conditionibus concurrentibus pote-

poterunt procurare nedum in foro Ecclesiastico, sed etiam in sæculari, vt colligitur *ex cap. 1. & 2. de postulando*. Sanchez *vt supra num. 4.*

26 Nec tantum non possunt huiusmodi Canonici munus Procuratorum exercere, nisi concurrentibus dictis conditionibus, sed neque possunt *Procuratorem constituere, aut substituere, etiamsi per constituentem hoc sibi expressè fuerit commissum*. Ita enim deciditur in Clement. *Religiosus*. Fundatur hæc decisio in eo quod Religiosus non habet velle, aut nolle, substituere autem est actus substituentis. Si autem adsit Superioris licentia possunt prædicti Canonici Procuratorem constituere, aut substituere. Ita enim colligitur ex prædicta Clement. Cum autem ibi nihil dicatur de vtilitate Monasterij sicut dicitur in prohibitione num. præcedenti adducta de munere Procuratoris non obeundo, videtur non requiri, & ita sine illa solùm cum licentia Superioris posse id fieri. Glossa *in Clement. Religiosus verbo substituere*. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 13. num. 12.*

27 Canonicis Congregationis S. Saluatoris præceptum est à Pio v. in sua Constitutione, quam confirmauit Gregor. XIII. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis perpetuæ vocis actiuæ, & passiuæ ne per sex menses ante electionem aliquis audeat pro se, vel pro aliquo quemquam subornare, vt refert Castellinus *de elect. can. Prælat. cap. 6. num. 9.* De qua autem subornatione id sit intelligendum, vide dicta *tom. 1. cap. 15. num. 24.* & dicenda hoc *tom. 2. cap. 12. nu. 31. 32. & 35.* Quod dixerim, quia si in hac Constitutione solùm prohibeatur huiusmodi Canonicis subornatio, potest intelligi de subornatione praua, & iniqua, de qua dictis locis, non autem de bona, & honesta, de qua etiam ibidem. Si autem prohibeatur aliquis alius sermo, tractatus, aut ratiocinatio de electione futura, etiam comprehendetur bona, & honesta subornatio, quia ante prædictos sex menses non credatur conueniens. Mihi autem legere non licuit prædictam Constitutionem, & ideo sub hac distinctione loquor.

28 Declaratum est à S. Congregat. Eminentiss. DD. Cardinalium, Canonicum Regularem iussu sui Superioris degentem in ædibus Parochialis Ecclesiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta administrat, si delictum non concernens curam animarum, nec administrationem Sacramentorum commiserit, non posse ab Episcopo puniri vigore decreti Concilij *cap. 3. sess. 6. de reformat.* quasi extra Monasterium degat. Item, Canonicos Regulares curam

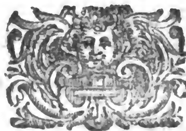
animarum exercentes in Ecclesijs vnitis eorum Monasterijs, non posse ab Episcopo compelli ad interessendum diuinis Officijs, quæ diebus Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Ecclesia Cathedrali celebrantur. Item Canonicos Regulares non teneri associare, & excipere Abbatem ex eius domo, dum ad Ecclesiam venit solemniter celebraturus. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Canonici Regulares* 15.

29 Præterea declaratum est à S. Congregatione posse Episcopum ex decreto Concilij Trident. *sess.* 7. *cap.* 7. *de reformatione* Ecclesias Parochiales vnitas Monasterio Canonicorum Regularium visitare, tametsi Generalis in eo sedem ordinariam principalem habeat. Armendariz *in additionib. ad recopilat. leg. Nauarr. lib.* 1. *tit.* 6. *lib.* 7. *§.* 2. *num.* 1. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. visitare Episcopus quando possit Ecclesias, & loca Regularium* 2. Per quod videtur limitata, vel moderata doctrina generalis tradita to. 1. c. 11. n. 9.

SVM-

SVMMARIVM CAP. IV.

De

De Regularium Clericorum iuribus, priuilegijs, & obligationibus.
Cap. IV.

1 LERICORVM Regularium nomine intelligimus eos quorum institutum est diuinis ministerijs vacare non solùm in communi viuendo, sed etiam tria vota essentialia Religionis emittendo sub habitu tamen clericali. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 7. Hi dicuntur à tempore Apostolorum instituti, & vsque ad hæc tempora propagati maximè per Canonicos Regulares; qui etiam sunt Clerici Regulares. Ioannes Trullus *lib.* 1. *de Ordine Canonico. Regular. cap.* 2. *&* 3. Nauarrus *in comment.* 4. *de Regularib. num.* 3. Illorum plures species his temporibus magna cum Ecclesiæ vtilitate institutæ, vt sunt, Theatinorum, Iesuitarum, S. Pauli Decollati, Somaschorum, Ministrorum infirmorum, Clericorum minorum, Clericorum Matris Dei Lucæ, & Scholarum piarum.

2 Sunt verè propriè, & essentialiter Religiosi, cum omnes tria vota essentialia Religioso statui emittant, & sub aliqua Regula, vel saltem Constitutionibus ab Ecclesia approbatis. Eorum institutum qua Clerici Regulares sunt est vacare diuinis ministerijs, seu officijs. Per quod differt à Monachismo, cuius scopus solùm est, iuxta dicta cap. præcedenti num. 7. vacare quieti, silentio, solitudini, & orationi. Vnde Clericatus per se conuenit huiusmodi instituto, Monachismo autem, non nisi per accidens, iuxta ibidem dicta. S. Thom. 2. 2. *q.* 189. *art.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 7. *à nu.* 5. Mendicantium autem ab instituto differunt, quod Mendicantes ex fine proprio ad vitam contemplatiuam, & actiuam ordinantur, Clerici autem Regulares, qua Clerici sunt, solùm ad contemplatiuam, quæ est in vacando diuinis ministerijs, etsi prout de facto contingit, vtramque rationem, seu vitam amplectantur, propter diuersa eorum instituta particularia, de quibus infra.

3 Eorum Religio licet ex se perfectior videatur Religione Monachorum, cum illi ad altiorem, & diuiniorem finem ordinentur, quam isti, si quidem Clerici Regulares ex vi sui generis ad diuinum cultum, Monachi autem, ad solitudinem, silentiũ &c.

Nihilo-

Nihilominus, austerior, & strictior est Religio Monachorum, quàm Regularium Clericorum. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 7.* Vnde si iuxta dicta secundum probabilem sententiam *tom. 4. cap. 22. num. 5.* eo ipso quod vna Religio est strictior alia, est etiam illa perfectior, admitti posset transitus ex Religionibus Clericalibus ad Monachales saltem iure communi, & seclusis priuilegijs, & prohibitionibus particularium Ordinum, seruatis tamen conditionibus eo loco assignatis. Vide ibi dicta præsertim *num. 6.* Maximè notandum, quod cum in Religionibus Monachalibus prout hodie sunt in Ecclesia reperiatur etiam Clericatus, & vacare diuinis ministerijs in Choro, & Ecclesia, & ex alia parte etiam maiores austeritates, quam in Clericalibus, certius videtur posse, vt dixi, iure communi, & seclusis priuilegijs, & prohibitionibus particularibus, transitum esse ex ijs ad illas.

4 Vnde Clerici Regulares non censentur in iure comprehendi nomine Monachorum, saltem quantum ad pœnalia, & odiosa, imò ab illis distinguuntur, vt patet 16. *q.* 1. præsertim *can. 6.* vt dicitur, *Alia causa est Monachi, alia Clerici.* Idem dico de nomine Fratrum, quia illud Monachis vulgò accommodatur, non Clericis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 7. num. 10.* Comprehenduntur autem nomine Religiosorum, seu Regularium, cùm verè Religiosi, & Regulares sint. Imò cum Clerici sint, etsi Regulares, comprehenduntur sub dispositionibus factis in Iure pro Clericis, quia esse Regulares non est additum diminuens, sed potius augens obligationes Clericorum. In fauorabilibus autem, & in his quæ respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi, nomen Monachorum extenditur etiam ad illos, sicut dictum est de Canonicis Regularibus capite præcedenti num. 6. S. Thom. *opusc.* 19. *cap.* 2. Suarez *vt supra.* Ea etiam quæ in Iure de Canonicis Regularibus dicuntur non videntur extendenda ad Clericos Regulares, nisi quatenus disponunt de re, quæ solùm fundatur in Religioso statu Clericali, quatenus talis est, vel continet fauorem Religionis, vt sic. Suarez *vt supra cap. 9. num.* 13.

5 Hinc huiusmodi Clerici Regulares non tenentur sicut Monachi abstinere à lineis indumentis, etiamsi in Iure hoc præcipiatur Monachis. *cap. cum ad Monasterium de statu Monachorum.* Etenim huiusmodi austeritas non est ita expediens Clericis sicut Monachis, iuxta dicta cap. præcedenti num. 7. & 15. Quod etiam supponit S. Tho. *opusc. 19. cap. 2.* Suarez. 4. *to. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 7. n. 9.*

Simi-

6 Similiter nec tenentur abſtinere à carnibus etiam ſi hoc quoque præcipiatur Monachis dicto *cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum*. Etenim nec huiuſmodi auſteritas viuendi neceſſaria eſt Clericis quantumuis Regularibus. Cuius ſignum eſt, quòd nec in Regula S. Auguſtini, nec in alia Regularium Clericorum (quod ſciam) talis abſtinentia præcipitur. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.9. lib.*1. *cap.7.num.9.* Vide dicta de Canonicis Regularibus cap.præc. n. 15.

7 Abſtinere tamen debent ab officio aduocandi, iuxta dicta de eiſdem Canonicis Regularibus *cap. præcedenti num.* 12. & ita id habet expreſsè de eiſdem Canonicis S.Tho.*opuſc.*19.*cap.*2. & ratio eſſe poteſt quia huiuſmodi prohibitio fundatur in decentia ſtatus Religioſi Clericalis, ac proinde etiamſi expreſsè ſolùm detur de Canonicis *in cap. ex parte de poſtulando*, extendi etiam debet ad Clericos Regulares. Hac enim ratione hæc eadem prohibitio, quæ ſolùm data erat pro Monachis 16.*q.* 1. *cap.Monachi el* 2. extenſa fuit à Papa ad Canonicos Regulares in dicto *cap. ex parte*. Hoc tamen intellige ſi non adſint duæ illæ conditiones ibi aſſignatæ, & *to.*1.*cap.9.nu.*12. videlicet vtilitas Monaſterij, & Abbatis imperium.

8 A mercatura etiam, & ſimilibus negotiationibus omnino abſtinere debent, iuxta dicta *tom.*1. *cap.9. num.39.* & præter ibi dicta, quòd hæc obligatio ſit ſub peccato mortali, niſi paruitas materiæ aliquando excuſet, conſtat ex verbis Gelaſij Papæ *in cap. conſequens diſt.* 88. vbi poſtquàm aliquos Clericos huic vitio deditos eſſe narrauit ſubiunxit. *Proinde huiuſmodi, aut ab indignis poſt hac quæſtibus nouerint abſtinendum, & ab omni cuiuslibet negotiationis ingenio, cupiditateque ceſſandum, aut in quocumque gradu ſint poſiti, mox à Clericalibus officijs cogantur abſtinere, quoniam domus Dei domus orationis, & eſſe, & dici debet, ne per officia negotiationis potius ſit latronum ſpelunca.* Quibus acribus verbis, & pœna graui depoſitionis quam imponit, ſatis inſinuat hoc eſſe peccatum mortale. Quod idem dico de pœna excommunicationis, vel ſimili, quæ in alijs Canonibus impoſita eſt propter hoc crimen, præcipuè de pœna degradationis quæ imponi videtur propter idem *in cap. Clericus diſt.* 91. huiuſmodi enim pœnæ etiamſi ſolùm dicantur infligendæ, ſolùm propter peccatum mortale deſignari ſolent. Negotiantes autem, ſeu mercaturam exercentes per alios, excuſari poterunt probabiliter ceſſante ſcandalo, à peccato mortali, cum lex non videatur eſſe contra illos. Quo ſenſu accipiendi ſunt aliqui Auctores id docentes apud Dianam *tract.* 8. *de contractib. &*

L *cambijs*

*cambijs resol.*72. Licet à veniali peccato, propter indecentiam, distractionem, periculum cupiditatis, & peccandi contra paupertatem, quæ in tali exercitio quasi necessariò reperiuntur, excusari vix possint, etiamsi per alios negotientur.

9 Obligantur præterea quidam illorum specialibus votis, quæ vltra tria communia alijs Religiosis in professione emittunt. Etenim professi Societatis Iesu, sex alia vota emittunt, videlicet obedientiæ specialis erga Summum Pontificem, non permittendę relaxationis paupertatis, non prætendendi directè, vel indirectè dignitatem, vel prælationem in Societate, non procurandi dignitatem extra Societatem, denunciandi ambientes, & audiendi consilium Generalis, vel alterius ad id deputati, si in Episcopos, vel Præsides alicuius Ecclesiæ eligantur. Clerici etiam Regulares minores, quartum votum emittunt, vt dicitur, de non petendo prælaturam extra Religionem. Clerici autem Regulares ministrantes infirmis plura etiam vota, & inter ea vnũ præcipuum emittunt, de perenni ministerio ægrotantibus exhibendo. Quorum votorum obligatio, quamuis præcipuè ex modo quo in istis Religionibus accipiuntur, & ex eorum Statutis, seu Constitutionibus, pensanda sit, ex generalibus tamen principijs discutienda est.

10 Et primò votum Religiosorum Societatis de obedientia Summo Pontifici intelligitur circa missiones ad partes infideliũ, vt habetur in Bullis Pontificijs. Ex Constitutionibus Societatis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 6. *cap.* 4. *num.* 4. Sanchez *de præcep. decalog. lib.* 6. *cap.* 18. *num.* 1. Continet autem nouam obligationem extensiuam vltra communem omnium fidelium, nam reliqui fideles non tenentur obedire Papæ mittenti eos ad seminandum Euangelium inter infideles, & ad partes valde remotas, nisi in casu raro, & speciali, in quo necessitas boni communis id postularet. Sanchez *vt supra num.* 5. Dato etiam quòd in illo casu tenerentur sæculares obedire Pontifici id præcipienti, hoc non esset ex vi voti obedientiæ quemadmodum Religiosi Societatis, sed ratione iurisdictionis quam Pontifex in illos habet. Suarez *vt supra num.* 22. Continet etiam hoc votum nouam obligationem vltra communem, quam habent alij Religiosi ratione voti obedientiæ ab ipsis emissi, quia etsi omnes Religiosi teneantur ex vi voti obedientiæ quod emittunt in professione obedire Papæ, tamquam supremo Generali omnium Religionum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 4. *num.* 31. id tamen intelligitur, vt ibidem dictum est, in ijs, quæ concernunt Regulam, ire autem ad partes Infidelium ad conuer-

conuertendos illos, non concernit, saltem regulariter, Regulam, iuxta dicta eodem *cap.4. num.15.* Ludouicus Lopez 1. *par. instructor. cap.56.* Rodriguez 2. *tom. Summ. cap.9. num.5. & to.3. quæst. Regul. q. 19. art. 7.* Dato etiam quod ad id tenerentur Mendicantes ex vi suæ institutionis quia ex institutione sua ordinantur ad actiones circa proximos, iuxta dicta supra *cap.1. num. 11.* non tamen eo modo & cum illis circumstantijs quibus Religiosi Societatis, qui id promittunt se facturos, *sine excusatione, non petito viatico, quocumque gentium &c.* Suarez *vt supra à num.22.* Sanchez *etiam vt supra à num.5.* apud quos plura alia ad intentum.

11 Deinde votum illud de non permittenda relaxatione paupertatis obligat ad non permittendam relaxationem circa paupertatem in Societate institutam, quia hæc exprimitur in verbis quibus hoc votum emittunt. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.19. num.7.* Circa materiam autem illius dissidium video inter Doctores Societatis. Suarez enim 4. *tom. de Relig. tract. 10. lib.6. cap.6. num.18.* eam extendi dicit ad totam materiam paupertatis, prout cadit sub votum in Societate factum etiam circa collegia, & domos probationis. Sanchez verò *vt supra num.8.* solùm dicit intelligi de paupertate quoad redditus, & bona stabilia domorum professarum. Conueniunt autem, quod si casus esset, attentis circumstantijs temporum, & locorum quòd esset vtilius Societati talem modum paupertatis relaxare, licite id fieri posset, quia tunc cessaret hoc votum, quia desineret esse melioris boni, imò esset impeditiuũ maioris. Suarez *num. 11.* Sanchez *num. 10.* Quando autem Pontifex præciperet dictæ paupertatis relaxationem absdubie admitti deberet, non solùm quia tunc vtilior, & conuenientior æstimari deberet. Sed quia Societas non se obligauit ad resistendum Pontifici, sed ad non permittendum quantum est ex parte sua prædictam relaxationem. Sanchez *num.9.* Si verò Pontifex non præcipiendo, sed indulgendo prædictam relaxationem inducere vellet motu proprio, probabilius est non posse acceptari à Societate, nam ex vi huius voti videtur se obligasse non solùm ad illam non procurandam, sed etiam ad eam vltrò oblatam non acceptandam. Sanchez *ibid.* contra Suarez *num.16.* Apud quos alia circa hoc.

12 Item votum illud non prætendendi prælationem aliquam, aut dignitatem in Societate obligat hos Religiosos ad nihil faciendum, ea intentione vt prælatio, vel dignitas sic facientibus conferatur: hoc enim exprimunt verba quibus id votũ emittunt,

videlicet. *Promitto nunquam me acturum, vel prætensurum, nec indirectè quidem, vt in aliquam prælationem, vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 18. *num.* 16. Vnde non obligat illos ad non desiderandum prælationes, vel dignitates. Quia votum tantùm est de non agendo, vel procurando, non de non desiderando. Vasquez 1.2. *q.* 74. *art.* 8. *disp.* 115. *cap.* 13. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 9. Nec etiam ad non faciendum aliquid quo reddantur capaciores, vel digniores dignitatum, vel prælationum, nisi hoc proueniat ex animo inducendi eum qui possit prælationem dare. Quia nisi hoc animo fiat non videtur ibi esse nec indirecta prætensio dignitatis, vel prælationis. Suarez *num.* 10. Sanchez *num.* 19. Nec etiam obligat ad non auferenda impedimenta quæ obuiare possunt collationi dignitatis, vel prælationis nisi fiat modo dicto, propter eamdem rationem. Sanchez *num.* 21. Obligantur tamen ex vi huius voti Religiosi Societatis non solùm ad fugiendam prætensionem illicitam, & ambitiosam prælationum, seu dignitatum, qualis esset illa qua prætenderentur propter excellentiam, & potestatem, sed etiam ad licitam, & aliàs honestam, qualis esset illa qua prætenderentur v. g. propter fructum aliorum. Id enim exprimi videtur ex generalibus verbis quibus votum emittitur, & est conformè intentioni Societatis, vt scilicet ambitioni aditus præcluderetur. Suarez *num.* 6. Quid verò per dignitates, & prælationes in hoc voto intelligatur constabit ex dicendis cap. 13. n. 2. & de eo Sanchez *vt supra num.* 25. Suarez *etiam vt supra nu.* 24.

13 Præterea votum illud de non procurandis prælatione, aut dignitate extra Societatem, imò nec consentiendi in electionem nisi obedientia cogente (ita enim emittitur hoc votum in hac Religione) habet pro materia omnem prælationem, seu dignitatem extra Societatem, idest Episcopatum, Abbatiam, Vicariatum generalem Episcopi, & similia quæ important prælationem, & iurisdictionem in foro externo, Cardinalatum etiam, & similia quæ important dignitatem, vel in tota Ecclesia, vel in aliqua particulari. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 1. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. c.* 18. *n.* 28. apud quos multa circa hoc votum. Vide dicenda c. 13. post nu. 4.

14 Similiter votum illud de denunciando ambientes prælationes, & dignitates habet pro materia omnes ambientes dictas prælationes, & dignitates siue in Societate, siue extra illam. Ita enim docet praxis, & vsus huius Religionis. Suarez 4. *tom. de Relig. Tract.* 10. *lib.* 6. *cap.* 10. *num.* 2. Sanchez *lib.* 6. *in*

decalog.

*decalog.c.*18.*n.*54. Obligat tantùm quando eſt moralis certitudo de ambitione ſocij: non ſolùm quia in forma voti dicitur, *ſi quem ſciam*, quæ verba certitudinem moralem important, ſed etiam quia ſine illa iniuria fiet proximo ipſum propalando. Suarez *num.* 11. Sanchez *num.* 55. Etiam ſi delictum ſit occultum. Quia bonum commune præponi debet particulari, ambitio autem eſt graue Religionis detrimentum. Sanchez *num.*56. Eo autem caſu, quo delictum ſit occultum non eſt deferendum prelato tanquam Iudici, ſed tanquam Patri, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.*27. Si autem conſtat Religioſum eſſe emendatum, ita vt nullum recidiui periculum ſubſit, nō obligat hoc votum denunciandi, iuxta dicta in ſimili dicto *cap.* 27. *num.* 2. Quia tunc ceſſat finis denunciationis. S.Thomas *quodlib.*11.*art.*13. Silueſter *verb. denunciatio q.* 1. Sotus *de ſecreto memb.* 2. *quæſt.* 4. *poſt Dub.* 3. *concl.* 4. Multa etiam de hoc, & alijs hoc votum tangentibus apud Suarez, & Sanchez *vt ſupra.*

15 Vltimum votum in Societate Ieſu emiſſum explicatur his verbis. *Promitto ſi quando acciderit, vt hac ratione in Præſidem alicuius Eccleſiæ promouear, pro cura quam de animæ meæ ſalute, ac muneris mihi impoſiti adminiſtratione gerere debeo, me eo numero, ac loco habiturum Præpoſitum Societatis Generalem, vt nunquam conſilium audire detrectem, quod vel ipſe per ſe, vel quiuis alius de Societate quem ad id ipſe ſibi ſubſtituerit dare mihi dignabitur. Conſilijs verò huiuſmodi ita me pariturum ſemper eſſe promitto, ſi ea meliora eſſe quàm quæ mihi in mentem venerint, iudicabo.* Sanchez *lib 6. in decalog. c.* 18. *num.*61. Intelligitur autem hoc votum non tantùm circa adminiſtrationem reddituum, & aliarum rerum ad prædictam dignitatem pertinentium, ſed etiam circa ſpiritualem propriæ perſonæ progreſſum. Hoc enim totum includi videtur verbis adductis. Sanchez *num.*63. Non tamen videtur ex vi huius voti neceſſarium petere tale conſilium, ſed ſolùm vt in verbis allatis exprimitur, audire illud, & ſequi &c. Qualiter autem promoti ad dignitatem extra Religionē non ſubijciantur Superioribus illius dictum eſt *to.*1.*c.*17.*n.*2.

16 Circa votum Clericorum Regularium minorum, videlicet non petendi Prælaturam extra Religionem id ſolùm videtur notandum pro obligatione ipſius, attendendum eſſe tum ad verba quibus votum emittitur, tum ad vſum, & praxim Religionis inter probiores, & doctiores, tum ad particulares Conſtitutiones, & Statuta illius. Forſan etiam ad imitationem Societatis hoc votum emittitur, & ita pari ratione reſpectiuè de ipſo loquendum. Vide dicenda c.13.poſt n.4.

Demum

17 Demum votum illud Clericorum Regularium ministrantium infirmis, videlicet, de perenni ministerio ægrotantibus exhibendo, explicandum videtur iuxta normam approbatam à Clemente VIII. in Bulla *Superna dispositione* anno 1600. inter Bullas huius Pontificis num. 75. vbi ponitur forma professionis ipsorum quæ quoad præsens votum est, *perpetuò inseruiendi pauperibus infirmis, quos etiam pestis incesserit, secundum formam viuendi contentam in litteris Apostolicis Religionis, & eius Constitutionibus*. Cum autem in Constitutionibus ab eodem Pontifice in dicta Bulla approbatis modus inseruiendi tam spiritualiter, quam corporaliter illis præscribatur, ad illum obseruandum tenentur sub mortali, vel veniali, iuxta quantitatem materiæ, & communem acceptionem Religionis, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 7.

18 Emittunt etiam isti Religiosi quatuor alia vota simplicia, videlicet nunquam agendi, vel assentiendi vt mutetur, vel alteretur modus ipsis præscriptus inseruiendi ægrotis, nunquam dandi operam, aut consentiendi, vt administrationem redditnum, aut Nosocomiorum dominium habeant, non procurandi prælaturas in Religione, aut extra, & manifestandi ambientes illas. Quorum tria similia sunt ijs quæ Societatis Religiosi emittunt, de quibus supra dixi. Aliud verò secundum generales regulas metiri debet, attendendo tum ad formalia verba, quibus emittitur, tum ad modum, quo eius obseruantia inter probiores, & doctores sumitur. Pro hac autem obligatione manifestandi ambitiosos deseruire possunt dicta *to.* 1. *c.* 19. *n.* 34. *& cap.* 27. *num.* 19.

19 Decorati sunt ab Ecclesia multis, varijsque priuilegijs huiusmodi Clericorum Regularium Ordines. Primò enim Theatini approbati sunt à Clemente VII. in Bulla *Exponi nobis* anno 1524. cum facultate Præpositum eligendi, alios ad Religionem recipiendi, necnon statuta edendi, & corrigendi, ac priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus Canonicorum Lateranensium donati. Extat Bulla in 1. tom. Bullarij Laertij Cherubini inter Constitutiones Clementis VII. *num.* 11. Item idem Pontifex in alia Bulla *Dudum pro parte* in eodem tom. 1. Bullarij inter Constit. ipsius *num.* 38. alia priuilegia eisdem concessit, videlicet Præpositis ipsorum, vt cum Clericis subditis occupatis prædicationi verbi Dei, audientiæ confessionum, & Theologiæ, ac Canonum studijs, aut infirmitate, vel infirmorum curatione impeditis, possent dispensare in officio diuino recitando, certum psalmorum, & orationum numerum solùm dicendo. De

quo

quo priuilegio dixi *tom.* 1. *c.* 12. *num.* 32. Item ſuper ieiunijs etiam quadrageſimalibus, licet in hoc non videam ſpecialem gratiam, propter dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 55. Inſuper omnia priuilegia omnium ordinum Fratrum tam Mendicantium, quam non Mendicantium conceſſa, & concedenda illis communicauit. Poſtea Pius v. in Bulla *Ad immarceſſibilem* anno 1567. plura ipſorum priuilegia confirmans, alia etiam elargitus eſt, & inter ea quod ad proceſſiones cogi non poſſent inſtar aliorum qui in ſtrictiori clauſura viuunt. De quo dixi *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 47. *& in hoc* 2. *tom. cap.* 1. *num.* 50. Declaratum etiam dicitur à S. Congregat. Concilij quod ipſorum Religio quandiù bona ſtabilia non poſſidet, non comprehenditur decreto de non alienandis bonis Regularium, de quo *to.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. Sed cum in illo decreto non solùm prohibeatur alienatio bonorum ſtabilium, ſed etiam mobilium prætioſorum, ſi prædicta declaratio extenditur ad bona mobilia prætioſa ſpecialem gratiam continet, ſi autem ſolùm ad ſtabilia, cum illi ipſa non poſſideant, nihil gratiæ continere videtur. Dicitur etiam à Sacra Congregatione approbatam iſtorum Patrum conſuetudinem de non accipiendo pluuiali à principio Veſperarum, ſed ſolùm à Capitulo, ſed non illam de non faciendo commemorationem de Patrono Eccleſiæ. De illis Rodriguez *to.* 1. *quæſt. Regul. q.* 3. *art.* 14. *&* Barboſa *in collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares Theatini.*

20 Clerici Regulares Societatis Ieſu, ſeu Patres Ieſuitæ, approbati primum fuerunt à Paulo III. in Conſtit. *Regimini* anno 1540. in 1. tom. Bullar. inter Conſtit. huius Pontificis *num.* 25. Deinde à Iulio III. in Conſtit. *Expoſcit debitum*. Ampliſſimis priuilegijs decorati ſunt à Paulo III. anno 1545. in Bulla *Cum inter cunctas* in Bullario Rodriguez *tom.* 2. inter Bullas huius Pontificis *num.* 7. videlicet circa facultatem concionandi in quibuſuis Eccleſijs, locis, ac plateis communibus, ſeu publicis, de qua vide dicta *tom.* 1. *cap.* 20. *num.* 5. Sed aduerte hanc facultatem ſolùm concedi deputatis ad id munus per Generalem pro tempore exiſtentem non autem deputatis per alios Prælatos. Circa facultatem audiendi confeſſiones. De qua eodem *tom.* 1, *cap.* 19. *n.* 2. dictum eſt non ſubſiſtere niſi præmiſſa approbatione Ordinarij, & ſic etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Concilij. Barboſa *in collectan. Bullar. verbo Clerici Regulares Societatis Ieſu*. Circa facultatem abſoluendi ab omnibus caſibus, exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini. De qua etiam dicto *cap.* 19. *à num.* 15. dixi, qualiter mode-

moderata sit ijs temporibus. Item circa facultatem commutandi vota, de quo dixi eodem *cap.*19. *num.*23. Præterea circa facultatem dicendi Missas ante diem, circa tamen diurnam lucem, & infra horam post meridiem. De qua etiam *to.*1. *cap.*21. *num.*2. dixi, & nunc dico reuocatam propter decretum Sacræ Congregationis ibi adductum si tamen aliquid priuilegij contineat, prout dicunt aliqui de simili cōcessione illis à Greg. XIII. facta de qua infra, hanc autem concessionem non facit Pontifex Paulus absolutè nisi *quando, & quoties stante legitimo impedimento, moderno, & pro tempore existenti Præposito vestro, id necessarium, vel aliàs in Domino expedire visum fuerit*. Maximè idem Pontifex Paulus III. in Bulla *Licet debitum* in 1. tom. Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *num.* 48. & in Bullario Rodriguez *tom.*2. *Bulla* 8. diuersa priuilegia, & indulta S. Ignatio Loyola eo tempore Generali, suisque successoribus, ac alijs eiusdem Religionis alumnis concessit. Postea Pius V. in Bulla *Dum indefessæ* anno 1571. in 2. tom. Bullar. Laertij *num.* 131. & in Bullar. Rodriguez *tom.* 2. *num.* 5. declarauit Societatem Iesu, seu ipsorum Ordinem vnum ex Mendicantibus esse, eorumque gratijs, & priuilegijs concessis, & concedendis perfrui. Item Gregor. XIII. præcipuus huius Religionis promotor in Bulla *quæcumque* anno 1576. in 2. tom. Bullar. *num.* 36. ipsos exemit ab onere accedendi ad processiones, & in Bulla *Saluatoris* eodem anno, & in eodem 2. *tom. num.* 39. vbique Ecclesias, & domos ædificare permisit, non obstante priuilegio alijs Ordinibus concesso, & concedendo quòd propè eorum loca noua Monasteria construi nequeant. A solutione, & præstatione decimarum, & onerum illos etiam exemit idem Pontifex Greg. in Bulla *Pastoralis officij* in 2. tom. Bullar. *num.* 51. Aduertit tamen Barbosa *in collect. Bullar. verb. Clerici Regular. Societatis Iesu*. Leonem XI. modificasse hanc concessionem circa decimas prout de Iure, & Gregor. XV. reduxisse ad terminos Constitutionis Gregor. XIII. ac tandem SS. Dominum Nostrum Vrbanum VIII. Constitutionem Leonis seruari voluisse nisi quatenus de Iure, vel consuetudine exempti reperirentur. Item idem Greg. XIII. in Bulla *Aequum reputamus* inter Constitutiones ipsius *num.* 1. & in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 18. amplissimam facultatem illis concessit circa Iudices Conseruatores, de qua late in hoc 2. *tom. cap.* 10. dicetur. Item in Bulla *Vnigeniti Dei &c.* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 19. facultatem illis tribuit medendi citra adustionem, & incisionem per seipsos faciendam, de suorum Superiorum licentia, quando

Medici

Medici sæculares commodè haberi non possunt. De quo dixi *tom.*1. *cap.*9. *num.*15. Sed aduerte ibi errorem, non enim debes legere *citra adustionem, & combustionem*, vt ibidem ex Sanchez transcripsi, sed *citra adustionem, & incisionem*, vt habet Bulla. Item in Bulla *Apostolicæ Sedis* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *nu.* 20. facultatem eisdem concessit alienandi bona ipsorum. Sed tu vide decreta Sacræ Congregationis Concilij, & adducta *tom.*1. *cap.*10. *num.*2. & sequentibus, & adducenda *hoc* 2. *tom. cap.* 19. Præterea in Bulla *Quanta in vnica* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 22. facultatem illis tribuit celebrandi per horam ante auroram, & infra horam post meridiem, itineris, vel alterius legitimi impedimenti causa, de licentia Generalis, vel cuiuslibet alterius ad id ab eo deputati. Hoc tamen priuilegium, quoad id quod habet de facultate celebrandi infra horam post meridiem aliqua causa legitima subeunte, parum, aut nihil continere priuilegij habet Rodrig. *tom.*1. *quæst. Regul. q.*43. *art.*2. Insuper in alia Bulla *Exponi nobis* in Bullario Rodriguez *tom.*2. *num.*23. facultatem aperiendi litteras sacræ pœnitentiariæ illis concessit. De quo priuilegio *tom.* 1. *cap.*19. *num.* 38. egi. Præterea in Bulla *Cum alias* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 24. & in alia *Exponi nobis* in eodem tomo 2. *num.* 27. circa transitum ipsorum ad alias Religiones, qualiter, vel quomodo permissum disponit Pontifex. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 22. Ad hæc in Bulla *Pium, & vtile* in dicto Bullario Rodriguez *num.* 25. facultatem eisdem concessit suscipiendi Ordines etiam extra tempora, & non seruatis interstitijs, nec quibusdam alijs. Quam concessionem alijs Religiosis habentibus communicationem in priuilegijs cum illis prohibet communicari. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 14. *num.* 19. Nota etiam decretum S. Congregationis *ibid. num.* 12. adductum quatenus videtur contrarium huic Priuilegio. Demum idem Gregorius XIII. in Bulla *Vigore priuilegij* in eodem tom.2. Bullar. Rodriguez *num.* 28. declarauit facultatem concessam à Paulo III. prædicandi verbum Dei illis qui à Generali Præposito deputati fuerint, intelligendam esse etiamsi illi nondum ad sacros Ordines promoti essent. Hanc tamen concessionem priuilegium non esse aduertit Rodriguez in marg. huius Bullæ eo quod iure communi id licitum sit, vt habet Nauarrus *Consil. lib.* 1. *consil.* 2. *de temporib. Ordinandor. num.* 1. & idem Rodriguez *tom.* 2. *Summæ verbo Prædicatores*.

21 Similiter à SS. Congregationib. Eminentiss. DD. Cardinalium exempti sunt ab obligationibus cõmunibus aliorũ: etenim

excepti sunt à decreto Concil. Trid. *sess.25. de Regul. cap.16.* non solùm quoad emittendam professionem, sed etiam quoad obligationes, & renunciationes, adeo vt hæ etiam ab eorum nouitijs quandocumque, & sine cuiusuis licentia factæ nullitati dicti decreti minimè subiaceant. Sic enim dicit à S. Congregatione Concilij declaratum Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Clerici Regulares Societatis Iesu.* Quia tamen hanc declarationem non vidi ideo nequeo circa illam iudicium ferre. Excepti etiam dicuntur à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium fui die 25. April. 1586. ab obligatione ferendi superpelliceum dum audiunt confessiones. Barbosa *vt supra.* Insuper tam ipsi, quam alij Clerici Regulares Theatini, S. Pauli decollati, Somaschi, & Ministrantes infirmis exempti sunt à Clemente VIII. in decretis pro reformatione Regularium ab obligatione non recipiendi nouitios nisi in Conuentibus à Sede Apostolica designandis. Comprehenduntur tamen in decreto S. Congregationis Concilij sub SS. D. N. Vrbano de non recipiendis Conuentibus nisi in eis saltem duodecim sustentari commodè possint. Sic enim fuit declaratum ab eadem Sacra Congregatione *super decretis de celebratione Missarum dub.* 18. De his, & alijs Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Clerici Regulares Societatis Iesu.*

22 Clerici Regulares S. Pauli decollati approbati fuerunt à Clemente VII. in Bulla *Vota* inter Constitutiones huius Pontificis tom. I. Bullar. Laertij, *num.* 37. Quatenus illis concessit facultatem emittendi tria vota, & à Paulo III in Constit. *Dudum* in eodem tomo I. Bullar. Laertij *num.* 5. cum aliquibus ordinationibus, & concessione priuilegiorum Canonicorum Regularium Lateranensium, & facultate etiam Sacramenta administrandi, ac eorum Superiori vt posset dispensare in officij diuini recitatione cum Socijs infirmitate grauatis, aut circa infirmorũ curationem impeditis, cum certis conditionibus in dicta Bulla designatis. Præscriptus est illis modus transeundi ad alias Religiones à Greg. XIII. in Constit. 48. *in Specula* 2. tomo Bullar. Non coguntur accedere ad processiones ex Sixto V. in Const. 5. *Rationi congruit.* Insuper Paul. V. in Const. *Ecclesiæ militantis* in 3. to. Bullar. *n.64.* facultatem illis concessit vbique noua Monasteria recipiendi, seruatis sacrorum canonum, & Conc. Trid. decretis, de sola licentia Ordinariorum, nullo aliarum personarum requisito consensu. Sed hæc concessio vacat his temporibus, propter dicta *to.* I. *cap.9 num.*34. Barbosa *in Collectan. Bullarij verbo Clerici Regulares S. Pauli.*

Clerici

23 Clerici Regulares de Somafcha nuncupati fub Paulo III. fub nomine Societatis ad erigenda Hofpitalia pro fubuentione pauperum orphanorum, & mulierum conuertitarum approbati, poftea fub Pio V. vt patet ex Conftit. ipfius *tom.*2. *Bullar. num.* 78. facultatem emittendi tria vota, & bona etiam ftabilia recipiendi, & poffidendi habuerunt. Deinde Sixtus V. in Bulla *Aequum reputauimus* in 2.tom. Bullar. inter Bullas ipfius *num.* 4. litteras Gregor. XIII. prædeceffloris, quæ ob eius obitum expeditæ non fuerant confirmans, eis plura priuilegia conceffit, videlicet exemptionem ab omni iurifdictione quorumcumque iudicum Ecclefiafticorum, & fæcularium, facultatem celebrandi, & audiendi confeffiones fidelium, & quod die profeffionis emiffæ abfolui poffent ab aliquo dictæ Congregationis Presbytero, ab omnibus peccatis, & cenfuris, etiam referuatis in Bulla Cœnæ Domini. Videtur tamen hoc priuilegium vacare propter annuam publicationẽ huius Bullæ, iuxta dicta *to.*1.*c.*18.*n* 38. Prohibuit etiam illis Pontifex ifte tranfitum ad alium ordinem etiã arctiorem, Capuccinorum, & Carthufianorum Ordinibus exceptis. Vide dicta *to.*1.*c.*22. Poftea Clem. 8. in Bulla *Decet ex benignitate* in 3.to. Bullar. *nu.*22. priuilegia à prædecefforibus illis concefla confirmauit, & vlterius conceffit Præpofito Generali huius Congregationis, vt cum voto confiliariorum à Capitulo generali deputatorũ, poffet difpenfare fuper defectu natalium cum fubditis ad Ordines, & officia. Quod eft magnum priuilegium. Demum Paulus V. in Bulla *Ex quo diuina* in 3.to. Bullar. *num.*36. magnam priuilegiorum Mendicantium communicationem cum certis tamen limitationibus illis tribuit, & in alia Bulla *Ex iniuncto nobis* in Appendic. ad 3. to. Bullar. *num.*8. *alias* 96. Congregationem Clericorum doctrinæ Chriftianæ in Ciuitate Auenionis inftitutam ipfis vniuit. De his, & alijs Barbofa *in Collect. Bullar. verb. Clerici Regulares Somafchæ*.

24 Clerici Regulares miniftrantes infirmis approbati funt à Sixto V. in Conftit. *Ex omnib.* in 2.to. Bullarij *num.*25. vbi etiam licentiam illis conceffit eleemofynas colligendi. Maximè à Gregor. XIV. in Conftitutione *Illius qui* anno 1591. edita approbationem Regulæ obtinuerunt, fub Sedis Apoftolicæ protectione fufcepti funt, priuilegijs aliorum Ordinum ipfis communicatis, cum ampla facultate circa abfolutionem fubditorum Superioribus concefla, de qua *tom.*1.*cap.*18.*num.*35. dictum manet. Deinde Clemens VIII. in Bulla *Superna* anno 1600. edita inter Bullas huius Pontificis *num.* 75. Regulam illorum reformauit iuxta formam ab ipfis ftabilitam. Et Paulus V. in Bulla

Romanum anno 1606. *nu.* 20. ipsis prohibuit transitum ad alias Religiones etiam Carthusiensium sine Sedis Apostolicæ licentia. Ac demum Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus VIII. in Bulla *Sacrosancta* anno 1623. in 4. tom. Bullar. *num.* 10. circa illos statuit, quod professi ad Sacerdotium destinati in domibus Nouitiatuum, vel alijs distinctis ex illarum perpetuis redditibus viuere possent. Ac in alia Bulla *Romanus Pontifex* anno 1628. quæ est *num.* 85. modum illis præscripsit circa electionem Præfecti Generalis, Consultorum, & Arbitri Congregationis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 3. *art.* 15. Barbosa *in Collect. Bullarij verb. Clerici Regulares ministrantes Infirmis.*

25 Clerici Regulares minores gaudent priuilegijs Clericorum Regularium Theatinorum, ex Gregorij XIV. concessione, in Constit. *Romanus* anno 1591. in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 2. Et ex Sixto V. in Bulla *Sacra Religionis* anno 1588. eodem 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti *num.* 81. non solum Congregationis approbationem, sed etiam facultatem habuerunt statuta pro eius bono regimine condendi, tria vota emittendi, alios ad Religionem recipiendi, officium secundum Rom. Eccl. vsum recitandi, Sacramenta ministrandi, & domos construendi, quæ qualiter intelligenda sint ex dictis, & dicendis constabit. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares minores.* Aduertit etiam Laertius Cherubinus in annotationibus ad prædictam Bullam Sixti V. emittere hos Patres etiam quartum votum de non petendo prælaturam extra Religionem. Pro quo vide c. 13. post n. 4.

26 Præterea Clerici Regulares Congregationis Matris Dei Lucæ sub Greg. XV. de consilio S. Congregationis Cardinalium in Religiosos approbati fuere. Varijs etiã primùm à Cle. VIII. gratijs, & priuilegijs honestati sunt. Quæ refert Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Congregationis Matris Dei Lucæ.* Specialiter ab eodem Greg. XV. in Bulla *Ad vberes* sub die 4. Ianuarij 1623. habent omnia, & singula priuilegia, immunitates, libertates, facultates, exceptiones, & alias gratias, ac indulta tam spiritualia, quam temporalia concessa alijs Congregationibus Clericorum Regularium Mendicantium (non tamen Societatis Iesu) necnon Ecclesijs, & locis Regularibus quibuscunque, etiam per viam communicationis &c. Huius Religionis fundator fuit Ioannes Leonardius Diœcesis Lucensis multis virtutibus, signisque Sanctitatis clarus, vt propterea Gregor. XV. de ipsius vita confici processum, vt posset in Beatorum numerum adscribi, iusserit.

Tandem

27 Tandem Clerici Regulares Scholarum piarum nuncupati, quorum institutum est, vt colligitur ex Paulo v. in Bulla *Ad ea*. anno 1617. edita in 4.tom. Bullar.*num.* 3. gratis, & nullo stipendio, mercede, salario, aut honorario, pueros in primis elementis, grammatica, computo, ac præcipuè in fidei Catholicæ rudimentis, erudire, bonis, atque pijs operibus imbuere, ac Christiano more educare, à Greg. xv. in Bulla *Ad vberes fructus* anno 1622. edita in 4.tom. Bullar. *num.* 14. priuilegijs Mendicantium decorati fuerunt, & postea à Sanctiss. D.N. Vrbano VIII. exempti à processionibus, & alijs actibus publicis. Barbosa in *Collectan. Bullar. verb. Clerici pauperes Congregat. Matris Dei Scholarum piarum.*

SVM-

SVMMARIVM CAP. V.

Militares, seu milites Regulares qui vocentur. num. 1.
Tria hominum genera in eis reperiuntur. ibid.
Clerici professi horum Ordinum sunt veri, & indubitati Religiosi. nu. 2.
Idem de Monialibus Cruciatis. ibid.
Aliquid notabile ab huiusmodi Clericis ludo lucrantes tenentur ad restitutionem. num. 3.
An Conuersi illorum sint verè Religiosi. nu. 4.
Milites S. Ioannis veri Religiosi sunt. num. 5.
Alij etiam Milites, qui tria vota emittunt sunt veri Religiosi. nu. 6.
Per solemne votum Militum S. Ioannis dissoluitur matrimonium ratum. num. 7.
Secus de voto aliorum Militum. ibid.
Per vota Religionis S. Ioannis dissoluitur matrimonium sequens. nu. 8
Secus per vota aliorum. ibid.
An vota istorum sint simpliciter solemnia. nu. 9.
In quo consistat eorum obedientia, paupertas, & castitas. nu. 10.
Venereos actus exercentes quomodo peccent. nu. 11.
Ratione voti obedientiæ ad quid obligentur. nu. 12.
Ad quid ratione voti paupertatis. nu. 13.
Sunt personæ Ecclesiasticæ. num. 14.
Status eorum venit in Iure sub nomine Regulæ, & Religionis approbatæ. num. 15.
Simonia committitur in venditione, vel emptione habituum Militiarum. num. 16.
Non comprehenduntur decreto Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 15. *num.* 17.
De Militibus tamen S. Ioannis dicitur oppositum declaratum. ibid.
Et quod comprehendantur sub prohibitione de non accedendo ad Monasteria Monialium. ibid.
An comprehendantur decreto eiusdem Concilij sess. 6. cap. 3. num. 18.
Milites S. Ioannis eximuntur à contributione pro seminarijs. num. 19.
Comprehenduntur tamen decreto eiusdem Concilij sess. 25. cap. 19. ibid.

Eximun-

Tenen-

De Regularium Militarium Iuribus, & obligationibus.

Cap. V.

1 ILITARES Regulares ij vocantur qui tribus Religionis votis adstricti ad militandum contra infideles sunt instituti, & obligati. Quales sunt Ordinum S. Iacobi, S. Ioannis, Calatrauæ, Alcantaræ &c. Inter quos tria hominum genera reperiuntur. Alij sunt viri nobiles qui tanquam quidam Sacri milites instar Machabæorum pro fide, ac lege Christi cum Turcis, & Sarracenis fortiter dimicant. Alij sunt Clerici, qui ad diuina ministeria obeunda recepti in ipsorum Ordinum Domibus in Choro cantant diuinas laudes, Missas dicunt, Confessiones audiunt, & solent Ecclesijs ipsis Ordinibus subiectis præfici. Alij verò sunt, qui ad modum Conuersorum Religionum Mendicantium, seu Monachalium, tum Clericis, tum Militibus in obsequijs domesticis inseruiunt. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 3. *§. primo quæritur*. Sunt quoque alij Ordines Militares, qui tantùm duo vota Religiosa emittere videntur, videlicet, obedientiæ, & castitatis coniugalis, quales sunt S. Mauritij, & S. Stephani, de quibus etiam dicendum est.

2 Et quidem loquendo de Clericis Professis horum militarium Ordinum, certum, & indubitatum est, eos esse verè, & simpliciter Religiosos. Eo quòd castitatem simpliciter vna cum paupertate, & obedientia solemniter sub Regula, vel formula ab Ecclesia approbata profitentur. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 1. *art.* 6. Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 3. *§. sciendum*. Idem dico de Monialibus Cruciatis horum Ordinum. Propter eamdem rationem. Rodriguez *vt supra*. De nouitijs autem tam virorum quam fæminarum philosophandum eodem modo, ac de nouitijs viris, seu fæminis aliarum Religionum, de quibus *tom.* 1. *cap.* 24. & 25. diximus.

3 Vnde male Alcozer *lib. de ludo cap.* 39. affirmat quod si prędicti extra claustra viuentes aliquid ludo amittant non teneri ad restitutionem id lucrantes. Cum enim isti Clerici sint veri, & indubitati Religiosi non possunt ludo perdere aliquid nisi de licentia suorum Superiorum, quæ non est præsumenda nisi in aliqua re moderata, iuxta harum Religionum vsum. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *nu.* 38.

4 Loquendo etiam de illis qui ad modum Conuersorum Religionum Mendicantium, & Monachalium, Clericis, & militibus inseruiunt, dicendum est, quod si aliqui illorum tria vota sicut Clerici, vel milites ipsi profiteantur sub Regula approbata, vt veri Religiosi censendi sunt, sicut de ipsis Clericis diximus, & de militibus dicemus. Si autem prædicta vota non emittant, nec sub Regula viuant, nullatenus Religiosi censendi erunt. Huiusmodi videntur esse Fratres Ordinis D. Ioannis portantes mediam Crucem albam, qui vt merè sæculares reputantur, viuunt enim sine Regula, & cum suis bonis, & vxoribus, & propterea isti nec priuilegio fori gaudent, neque à tributis sunt exempti. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 62. *art.* 18. Bobadilla *in politica tom.* 1. *lib.* 2. *can.* 18. *num.* 233. Licet alij putent etiam istos fori priuilegio gaudere, eo quod militant sub Religione habente hoc priuilegium. Aloysius Riccius *in praxi tom.* 4. *resolut.* 177. *nu.* 3. Vide Dianam *Tract.* 1. *de immunit. Ecclesiast. resolut.* 51.

5 De Militibus verò S. Ioannis pro comperto est veros Religiosos esse ex vi suæ institutionis. Quia habent verum, & totale votum castitatis, verum etiam votum paupertatis, cum sint incapaces dominij, imò & vsus sine Superiorum facultate, & verum votum obedientiæ etiam in re tam ardua, & difficili, qualis est aggredi quæcumque pericula belli propter fidei defensionem. Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regul. q.* 1. *art.* 6. Suarez 4. *to. de Relig. Tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 5.

6 De alijs porrò Militibus horum Militarium Ordinum quamuis multi negent esse veros Religiosos; nihilominus communior, & probabilior sententia docet oppositum. Supponitur autem eos tria vota Religionis, obedientiam scilicet, castitatem, & paupertatem vouere. Qui enim solùm duo ex istis, videlicet obedientiam, & castitatem promittunt, quales videntur esse Milites S. Mauritij, & S. Stephani, vt inferius num. 57. & 58. dicetur, absdubiè verè Religiosi non sunt. De alijs autem id probatur. Primò, quia ita supponi videtur in Bullis Pontificijs quas refert Didacus de Motta in speciali opere de hac re,

lib. 1.

*lib.*1. & 2. Secundò, quia emittunt vota obedientiæ, castitatis, & paupertatis quatenus conducunt ad finem qui est vitam exponere pro fidei, & Ecclesiæ defensione. Tertiò, quia status illorum est status perfectionis, cum non sit status vitæ ordinariæ, sed obseruantiæ consiliorum Euangelij cum traditione perpetua in obsequium Dei, & ad prædictum finem. Nauarrus *consil.*11.*de Regularibus quod incipit, quidam eruditissimus*. Suarez *to.*4.*de Relig.tract.*9.*lib.*1.*c.*4.*n.*9. & alij.

7 Hinc per solemne votum Religionis quod faciunt milites S.Ioannis dissoluitur matrimonium ratum non consummatum præcedens, quia re vera est solemne votum Religionis approbatæ, atque ita gaudere debet priuilegijs talis. Nauarrus *consil.*1. *de Conuers. coniug.* Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.*6. §.*quarto quæritur*. Loquendo autem de votis quod alij Equites militarium Ordinum faciunt, non dissoluitur per illa matrimonium ratum. Impossibile enim est, vt matrimonij vinculum dissoluatur per illud votum quod simul stare potest cum matrimonio, quale est horum Equitum. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*9.*lib.*1. *cap.*4. *num.*28.

8 Similiter licet per vota Religionis S. Ioannis dirimatur matrimonium subsequens, cum verè sit votum solemne, & omnimodæ castitatis, per vota tamen aliorum militarium Ordinum non dirimitur. Motta *lib.*2.*cap.*2.§.19.*nu.*18. Diana *Tract.*2.*de Dub. Regul. resolut.*30.

9 Propterea quidam etsi appellent solemne votum Ordinis S.Ioannis, vota tamen aliorum Ordinum militarium non appellant simpliciter solemnia, sed solùm quoad aliqua, videlicet quoad perpetuitatem. Suarez 4.*tom. de Relig.tract.*9. *lib.*1.*cap.*4. *num.*29. De quo non multum curandum, dummodo talia vota sufficientia dicantur ad constituendam veram Religionem, iuxta dicta *num.*6.

10 Consistit autem generaliter loquendo, & præscindendo à particularibus obligationibus horum Ordinum, eorum obedientia, in hoc quod debeant obedire Magistris, & Superioribus in ijs, quæ ad externa opera vitæ actiuæ spectant, & ad militiam ordinantur. Paupertas, quod non habeant dominium omnino liberum bonorum quæ possident, sed dependens à voluntate, & licentia suæ Religionis. Castitas autem in militibus S.Ioannis in omnimoda abstinentia à venereis etiam per actum coniugalem; in alijs verò militibus in abstinentia ab eisdem venereis extra matrimonium, & etiam in matrimonio quando, & eo modo qui fuerit necessarius ad finē illorum, qui est defensio

fidei, & Ecclesiæ in bello, & ipsis præceptus à Superioribus. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 16. De varijs modis quibus professionem emittunt milites tractat Azorius *to.* 1. *lib* 13. *cap.* 5.

11 Hinc consequenter tam milites S. Ioannis quomodocumque venereos actus exercentes quam aliorum Ordinum Milites extra matrimonium peccantes tenentur confiteri prædictam circumstantiam voti castitatis emissi. Eorum namque peccata carnis duplici constant malitia specie diuersa, scilicet contra castitatem, vel temperantiam, & contra virtutem Religionis, seu votum, quæ est sacrilegij. Ayala *in libello Ordinis S. Iacobi.* Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regular. q.* 13. *ar.* 2. Diana *tract.* 2. *de Dub. Regul. resol.* 30.

12 Ratione etiam voti obedientiæ, quod emittunt, videntur obligari ad non disponendum de suis personis, nisi de licentia expressa, vel saltem implicita suorum Superiorum, Magistrorum videlicet &c. cum ratione talis voti quodammodo non sint sui, sed Religionis. Vnde non licet illis se homagio, confæderatione, aut iuramento astringere alicui personæ, obligare se alicui feudo, maximè iuramento præstito, loquendo de feudo per quod obligentur ad aliquod seruitium reale, siue personale, quod dedeceat ipsorum personas, implicare se bellis Christianorum, sine Superiorum licentia &c. Rodrig. *to.* 2. *quæst. Regul. quæst.* 71. *ar.* 2.

13 Ad quid autem teneantur ratione voti paupertatis, quod etiam emittunt, & quæ possint facere non obstante prædicto voto, in sequentibus dicetur.

14 Sunt etiam simpliciter dicendi Ecclesiasticæ personæ, cum sint veri Religiosi, vt diximus. Nauarrus *in tract. de redditibus Eccles. q.* 1. *monit.* 55. *& q.* 3. *monit.* 27. *&* 29. *& consil.* 20. *&* 23. *de Regularib.* Et esto Religiosi non essent adhuc dici posse videtur esse personas Ecclesiasticas, cum sint speciali modo Deo dicatæ, & sub Regula Religiosa viuentes. Quæ ratio etiam probat idem de illis militibus, qui non tria, sed tantùm duo vota emittunt.

15 Item eorum status venit in Iure sub nomine Regulæ, & Religionis approbatæ. Tum quia id videntur probare testimonia Pontificum eos approbantium, tum etiam quia professio in his Ordinibus valida est, ergo Religio ipsa approbata in Iure, cum ex cap. vlt. de Relig. Domib. Omnis professio facta in Religione non approbata non est valida. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 9. *l.* 1. *cap.* 4. *nu.* 27.

Vnde

16 Vnde simoniæ peccatum committitur in venditione, vel emptione habituum horum Ordinum. Tum quia sunt veræ Religiones, vt diximus, tum quia esto tales non essent nihilominus habitus ipsi dant ius ad multa priuilegia Ecclesiastica, ac per consequens habent annexionem cum re spirituali. *Azor. to.*1 *instit. moral. lib.*13.*cap.*6.§.*At verior*. Nihilominus, si pecunia vel aliquid aliud daretur pro prædictorum Ordinum habitu, non vt pretium sed alio titulo non esset ibi simonia, quæ solùm committitur dum datur, vel promittitur temporale pro spirituali tanquam pretium illius. Diana *tract.* 2 *de Dub. Regular.*64. Quid verò dicendum de Commendis quæ huiusmodi militibus dari solent, an scilicet sint, vel non materia simoniæ constabit inferius *nu.*26.

17 Non comprehenduntur in decreto Concil. Trid. *sess.* 25 *de Regularib. cap.* 15. vbi statuitur, vt in quacumque Religione tam virorum quam mulierum professio non fiat ante 16. annum, nec in minori tempore quam post annum approbationis. Ratio est, quia etsi verba Concilij generalia sint, nihilominus Sacra Congregatio Cardinalium declarauit non comprehendere *Ordines Regulares militares*, absdubio quia respectu illorum talis obseruantia necessaria, aut accomodata non est. Azorius *tom.*1.*instit. moral lib.*13.*cap.*4.§.2. *quæritur.* Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.*9.*lib.*1. *cap.*4. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regularis* 2. Dicitur tamen milites S. Ioannis Hierosolymitani comprehendi in prædicto decreto ex peculiari ipsorum statuto, & declaratione S. Congregationis. Armendariz *lib.*7.*de Relig. num.*16. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. milites S. Ioannis Hierosolymitani*. Vbi etiam de illis refert idem Barbosa declaratum esse ab eadem S. Congregatione comprehendi decretis Concilij, etiam vbi de eis non fit expressa mentio, nisi specialiter priuilegijs post Concilium muniantur. De qua declaratione, vel saltem de ipsius intelligentia multum dubito, cum isti milites S. Ioannis valdè priuilegiati sint, & exempti, vt colligitur ex Pio IV. *in Bulla Romani interest*, quæ est 29. inter Bullas huius Pontificis in 2. tom. Bullar. Dicitur etiam declaratum à S. Congregat. Episcop. & Regular. præfatos milites S. Ioannis comprehendi sub decreto, quo Regularibus prohibetur accessus ad Monasteria Monialium. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus*.

18 Nec etiam comprehenduntur in decreto eiusdem Concilij *sess.*6. *cap.* 3. vbi habetur, quod nemo sæcularis Clericus, vel Regularis cuiusuis priuilegij prætextu tutus censeatur, quo-

minus

minus si deliquerit extra Monasterium degens, ab Ordinario loci visitari, puniri & corrigi valeat. Quoniam pœnæ, & odia iure, vel statuto contra Religiosos constituta non trahuntur ad eos. Vnde Pontifices sæpius illos expressè à communibus statutis odiosis excipiendos declararunt, vt constabit inferius de Gregor. XIII. in statuto de spectatoribus agitationis taurorum & de Clem. VIII. in prohibitione de largitione munerum. Azorius *tom.* I. *lib.* 13. *cap.* 4.

19 Specialiter milites S. Ioannis excipiuntur à Concil. Trid. *sess.* 23. *cap.* 18. ne teneantur contribuere pro seminarijs. Rodriguez *tom.* I. *quæst. Regul. q.* I. *ar.* 6. Comprehenduntur tamen decreto eiusdem Concilij *sess.* 25. *cap.* 19. vbi agitur de Regularibus prætendentibus se per metum ingressos Religionem, aut per vim, vt refert ex declaratione S. Congregationis Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus, & verbo milites S. Ioannis Hierosolymitani*, citans etiam Armendariz. Similiter Gregor. XIII. exemit omnes huiusmodi milites sacris Ordinibus non initiatos à Constitutione Pij V. & pœnis in ea contentis contra eos qui agitationibus taurorum assistunt, vt dictum est *tom.* I. *cap.* 10. *num.* 7. & docet Rodriguez *to.* 3. *quæst. Regul. q.* 68. *art.* 2. Nec comprehenduntur in Constitutione Clementis VIII. de qua *ibid.* Etsi enim prædictam Constitutionem Pij V. Monachos, & Fratres, ac cuiuscumque Ordinis, & instituti Regulares comprehendere voluerit, tamen huiusmodi milites, etsi vere Regulares sint, nôn comprehenduntur huiusmodi odijs, nisi exprimantur. Rodriguez *vt supra art.* 2. Includuntur tamen in hac prohibitione Clerici horum Ordinum militarium sicut omnes alij Regulares, cum communibus legibus aliorum Regularium comprehendantur. Rodriguez *vt supra.*

20 Excluduntur etiam à Clemente VIII. in Constitutione *de largitione munerum* Regularibus interdicta, vt patet illis verbis *(non tamen militiæ)* & ita tenet Diana *tract. de paupert. Religios. resolut.* 23. Imò ex eo quod Pontifex in hac Constitutione omnes Religiosos comprehendat, excipiat autem hos milites, colligitur eos esse veros Religiosos, iuxta dicta supra *num.* 6. cum exceptio firmet regulam in contrarium. Diana *ibid.*

21 Nec etiam comprehenduntur Religiosorum nomine, quoties in institutione maioratuum apponitur clausula exclusiua Religiosorum. Etsi enim Religiosi sint, viuunt tamen sæculari modo, imò splendidè, & paupertas, quam profitentur est amplissima, nec in eis procedunt rationes, quę in alijs Religiosis,

& ita

& ita capaces sunt obtinendi maioratus. Molina *tom. 3. de iust. disp. 623 num. 5.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 15. num. 5. 47. & 49.* Quod intellige nisi Constitutiones Ordinum obstent, & quoad milites S. Ioannis, nisi in institutione maioratus apposita sit aliqua clausula, qua denotetur possessorem illius debere ducere vxorem, quia hoc repugnat his militibus. Maioratuum ergo institutores rectè, & prudenter in ipsa institutione adijcere solent clausulas, quibus id explicetur. Molina *de Hispanor. primogen. lib. 1. cap. 13. num. 98. & 99.*

22 Cum autem ratione voti paupertatis quod emittunt dominij incapaces sint, ideo milites Commendatarij redditũum annuorum, quos habent, non sunt dicendi habere titulum propriè loquendo, nam appellatione tituli in hac parte intelligitur dominium, vel quasi dominium. Habent ergo prædicta in administrationem, & commendam. Propter hanc enim caussam Commendatarij vocantur. Quoad vsum tamen æquiparantur iis, qui dominium, vel quasi dominium, id est, titulum habent, quia scilicet illis bonis fruuntur Superiorum permissu, soluendo aliquam pensionem Religioni, vel saltem aliqua faciendo quo denotetur vsum illorum bonorum à voluntate Superiorum pendere. Azorius *to. 1. lib. 13. cap. 4.*

23 Idem, & propter easdem rationes dicendum de bonis patrimonialibus, quæ scilicet hæreditate, aut propria opera, aut donatione acquisierint milites isti, siue ante professionem, siue post illam, eorum scilicet non habere proprietatem, aut dominium, sed solùm vsum ad voluntatem Superiorum. Nauarrus *comment. 2. de Regularib. num. 56. & apolog. ad lib. de redditib. q. 3. monito 12.* Motta *tract. de confirmat. Ordin. milit. S. Iacobi lib. 2. cap. 2. & in lib. instruct. vt Commendatarij tendant ad perfect. cap. 4. §. 4. num. 49.*

24 Neque audiendi sunt quidam etsi alias docti qui admittunt huiusmodi Commendatarios (eos scilicet quibus permissum est contrahere matrimonium) esse veros dominos prædictorum bonorum. Molina *tom. 1. de iust. disp. 141.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num. 28.* Hi enim Theologi dum mites, & suaues esse volunt in huiusmodi milites, acres tamen, & acerbi sunt in illos, eis tollentes veram rationem Religiosorum, impossibile enim est veram rationem Religiosi cum proprietate, & dominio præsertim expedito componere. Vnũ ergo de duobus affirmare debent, vel prędictos milites Religiosos nõ esse, quod non est dicendum, vt constat ex dictis, vel dicendum eos non habere bonorum suorum proprietatem, aut dominium,

saltem

ſa Item liberum, & expeditum, quia hoc eſt de eſſentia veri Religioſi. Alias ſolùm Religioſos de nomine, & eorum, quorum vana eſt, & ludricà Religio eos appellare liceret.

25 Iura etiam annuorum redditûum, quæ huiuſmodi equitibus commendata ad vitam, conferuntur, & Commendæ vocantur non ſunt verè, & ſimpliciter beneficia Eccleſiaſtica. Ratio eſt, quia etſi ex decimis Eccleſiaſticis colligantur, & perſonis Eccleſiaſticis dentur, & à Magiſtro Ordinis, nihilominus non dantur ob munus aliquod Eccleſiaſticum, ſeu adminiſtrationem ſacram, ſed ob militiam in qua ſe debent exercere, ac proinde non ſunt propriè beneficia Eccleſiaſtica. Præſertim quia beneficia Eccleſiaſtica habent annexam obligationem Officij diuini perſoluendi, tonſuram, & Clerici veſtem portandi, quod deficit in huiuſmodi Equitibus. Mandoſius *comment. ſuper regul.* 3 *Cancellar. q.* 11. *num.* 3. Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 3. Iura autem redditûum qui in huiuſmodi Militaribus Ordinibus Clericis conferuntur ob miniſterium Eccleſiaſticum, quo ipſi Clerici inſeruiunt Ordinum Eccleſijs ſunt vera beneficia Regularia. Cum nihil illis ad rationem beneficij neceſſarium deficiat. Azorius *vt ſupra.* Nihilominus adhuc illa non ſunt dicenda ſimpliciter beneficia Eccleſiaſtica, quia non ſunt perpetua, ſed amobilia, & dependentia à voluntate Superiorum. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *à num.* 104. Vide dicenda *cap.* 18. *nu.* 6.

26 Ex quo fit quod etſi Cõmendæ Clericales, illæ ſcilicet, quæ dantur propter ſpiritualem adminiſtrationem, vel ſpirituale miniſterium, curam videlicet animarum ſint materia ſimoniæ, ita vt ſi vendantur, vel emantur ſimonia committatur. Commendæ verò aliæ quæ huiuſmodi militibus dantur non propter ſpiritualem adminiſtrationem, aut functionem, ſed titulo merè laico, ſcilicet ob militiam gerendam, vt ſubſidia videlicet, vel ſtipendium ipſius, non ſunt materia ſimoniæ, cum ſint res temporales. Suarez *tom.* 1. *de ſimonia cap.* 27. Bonacina *de ſimonia q.* 4. Nihilominus ſi vendantur ſiue à Rege, Principe, vel Magiſtro Ordinis, qui illas diſtribuunt, graue peccatum committitur. Tum quia prædicti non ſunt Domini, ſed diſpenſatores illarum, tum quia ſic dabuntur indignis quod eſt intrinſecè malum, vt potè contra finem inſtitutionis illarum. Suarez, & Bonacina *vt ſupra.* Cum autem ſint bona Eccleſiaſtica videtur caſu quo aliquando vendantur, vendi, aut alienari non poſſe ſine aſſenſu Sedis Apoſtolicæ, propter Extrauag. *Ambitioſæ,* vbi bonorum Eccleſiaſticorum alienationes prohibentur. Couarrub. 2. *var.*

cap. 16.

cap. 16. *num.* 3. Riccius *in prax. fori Ecclesiast. decis.* 76. *&* 79. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.* 2. *q. vnica punct.* 2. *num.* 13.

27 An verò huiusmodi fructus aut redditus, quos habent isti milites Commendati possint tuta conscientia percipere, actu non militantes, nec arma capientes, sed otiosè, vel vitiosè in Curijs Princip. & vrbibus degentes meritò dubitant plures. Multi volunt eos non posse tales fructus, aut redditus tuta conscientia recipere. Quia ipsis sunt concessi, vt contra Sarracenos, & alios Ecclesiæ hostes præliéntur, & quod datur ob aliquam causam, ea non subsistente, nihil valet. Alijs autem dicta opinio duriuscula videtur, & fundamentum ipsius infirmum, eo quod licet prædicta bona militibus istis dentur causa militiæ, sed non ea conditione, & lege, vt actu militent. Ad hoc inclinare videtur Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. *§. septimo quæritur*. Verumtamen mihi videtur huius decisionem pendere, tum ex statutis horum Ordinum, tum ex modo quo ipsis prædicta bona conferuntur. Si enim, vel ex prædictis statutis, vel ex modo quo ipsis dicta bona conceduntur habetur eos teneri actu militare, vt illis potiantur, sine dubio non possunt actu non militantes, sed otiosè, vel vitiosè sine vllo militiæ exercitio viuentes illis potiri. Si autem ex statutis Ordinum vel modo quo prædicta bona ipsis conceduntur, nihil tale habeatur, etsi non teneantur actu militare, tenentur tamen esse in præparatione animi ad militandum quoties ipsis iniunctum fuerit, vel occasio, aut necessitas postulauerit. Aliàs omnino nugatoriè, & vanè militum nomine, & præmio gaudere possent.

28 Sed siue actu militent, siue non huiusmodi Equites, prædictorum bonorum, & quorumcumque aliorum sibi ex patrimonio, vel alio modo competentium dominio carent, ratione voti paupertatis quod emiserunt, vt dictum est, vnde solùm habent vsum illorum in ordine ad licita, & honesta non tanquam suorum, sed tanquam sibi commissorum, ac commendatorum, nutu, & voluntate Superiorum prout alij Religiosi, quia hoc solùm permittit votum paupertatis. Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. *§. octauo quæritur, & §. nono quæritur*. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 57. *art.* 5. Nauarrus *lib. de redditibus q.* 1. *num.* 95. *&* 96. *& q.* 3. *num.* 30. *&* 31. *& Apolog. ad lib. de redditib. nu.* 61. Quidquid dicat in contrarium Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap* 8. *num.* 29. Vnde si fructus, aut redditus huiusmodi ludendo, aut alio vano inutili, seu futili modo, impendendo perdant,

non solùm peccant grauiter, vel leuiter, iuxta capacitatem materiæ sicut alij Religiosi contra votum paupertatis, sed etiam ij, in quos ipsi prædicta bona transferunt ad restitutionem tenentur, vt docent aliqui apud Azorium *vt supra §. decimo quæritur*, quia talia bona non sunt ipsis concessa nisi in ordine ad honestós, & licitos vsus, nec voluntas Superiorum est, aut potest esse, vt in vanos, & inutiles ea expendant. Verum est huiusmodi Equitibus militaribus, tum ratione nobilitatis, tum ratione finis Religionis militaris qui non est strictam obseruantiam seruare, sed militiam pro Christo quando opus fuerit sectari, licere sæpius ludere ludis honestis aliquam pecuniæ quantitatem, & facere aliquas, & plures expensas quæ alijs Religiosis non licent, quod, iuxta prudentis arbitrium, tum ex vsu inter timoratos, tum ex concessu Prælatorum metiendum est. Donare tamen concubinis non possunt, ita vt illorum donatio etiam iuramento firmata, sit irrita, vt docent multi, quos sequitur Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 27. art. 12. in fine*. Cæterum probabiliter, vt credo, excusari possunt à restitutione facienda eorum quæ ab illis acceperunt, tam prædictæ concubinæ, quam alij cum quibus illicitè luserunt, eò quod Religiones istæ vsu, & praxi nihil de istis rebus male donatis curare videantur, ita vt eas quasi remittere censendæ sint.

29 Hinc etiam valde probabile est posse hos milites etiam Commendatarios, siue de bonis patrimonialibus, siue de redditibus Commendarum maioratus instituere non secus atque alios sæculares si hoc illis specialiter non sit prohibitum. Non quidem quia prædictorum bonorum dominium habeant, vt malè quidam putant, sed quia Religiones istæ militares, & Prælati supremi ipsarum hoc videntur permittere. Molina *to. 3. de iust. disp. 604. fin.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. n. 31.*

30 Peccabunt tamen mortaliter contra votum paupertatis, si in his, aut alijs vsibus expendant prædicta bona contra suorum Superiorum beneplacitum. Hoc enim ad minus est necessarium pro voto paupertatis, quod emiserunt. Ista *in Confessionario in interrogationibus circa votum*. Motta *in lib. instructionis vt Commendatarij tendant ad perfectionem*, & Sanchez *l. 7. in decalog. cap. 8. nu. 35.*

31 Peccabunt etiam mortaliter contra votum paupertatis, si tempore, & occasione quibus Religiones ipsæ, ipsorum Prælati, vel visitatores, iusserint, non præsentauerint inuentaria rerum, quas possident, aut in eis conficiendis infideliter se gesserint aliqua occultando, quia paupertas ab eis promissa hoc ad

minus

minus requirit. Ista *in Regula Commendatariorum D. Iacobi in proemio, & in confessionario in interrogationibus circa votum.* Quod tamen bene intelligit Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 7. num.* 34. Quando notabilis esset mora in inuentario conficiendo, & quando occultatio esset rei notabilis, alias solùm peccatum veniale committent, magis, vel minus leue, iuxta maiorem, vel minorem grauitatem materiæ.

32 Ex alumnis horum militarium Ordinum tenentur ad Officium diuinum, seu horas Canonicas Clerici in sacris Constituti, & Moniales, iuxta dicta tom. 1. cap. 12. nu. 2. & 3. & cap 25. num. 13. De Clericis autem non in Sacris constitutis, sed ad Chori seruitium deputatis philosophandum videtur eodem modo, ac de alijs Religiosis, iuxta dicta eodem cap. 12. num. 3. Milites autem horum Ordinum, non sunt obligati ad Officium diuinum, quia etsi sint Religiosi, iuxta dicta, non tamen sunt addicti Choro, cultui diuino, aut Ecclesiasticis ministerijs, sed militiæ. Azorius *tom. 1. instit moral. lib. 13. cap. 4. §. quinto quæritur.* Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de horis canonicis cap.* 19. Quod etiam verum puto de militibus commendatis, seu Commendatarijs horum Ordinum, cum nec ratione Religionis militaris, ad id obligentur, vt dictum est, nec ratione Ordinis sacri, cum illo careant, nec ratione beneficij Ecclesiastici, cum Commenda beneficium Ecclesiasticum non sit, nec consuetudinis, quæ non extat, vt credo. Quod dixerim contra Bonacinam *de horis canonicis disp. 1. q. 2. punct. 4. num. 3.* Clerici autem horum Ordinum militarium beneficia Regularia quantumuis manualia habentes ad officium diuinum tenentur; tum ratione Ordinis sacri, tum ratione beneficij. Bonacina *ibid. num.* 2. Imò milites ipsi tenentur recitare eas Orationes, quas loco Horarum Canonicarum Regula ipsis præscribit. Ista *super Regulam Commendat. D. Iacobi cap. 6.* Qui licet dicat hanc obligationem esse sub mortali, alij tamen id negant. Nauarrus *cap. quando cap. 7. n. 23.* Sanchez *2. tom. consil. moral. lib. 7. cap. 2. dub. 5.* Consulenda sunt tum verba Regulæ, tum dicta *to. 1. cap. 7.* de obligatione Regularium, ratione Regulæ, sui Ordinis.

33 Probabile est posse huiusmodi Equites Ordinum militarium de suorum reddituum fructibus, & de alijs bonis ipsorũ testari, si vsu, consuetudine, vel Constitutionibus particularibus nõ sit illis hoc interdictum sed permissum. Ratio est, quia etsi ratione voti paupertatis id non ipsis liceret, si tamen talis vsus, cõsuetudo, aut Constitutio hoc illis prohibens non existat, videtur illis à Religione permitti, ac per consequens licite fieri. Nec obstat

Constitutio Pij v. *Sacrosanctum* anno 1568. edita, quæ est inter Constitutiones huius Pontificis 2.tom. Bullar. 73. quia in ea solùm reuocat omnes, & quascumque licentias, seu facultates testandi his Equitibus concessas, non tamen Ordinis Constitutiones, vel vsum, aut consuetudinem legitimè præscriptas. Azor. *tom.*1. *instit.moral. lib.*13.*cap.*5. Adde Gregor.XIII. reuocasse prædictam Constitutionem Pij v. concedendo illis facultatem testandi, iuxta pristinam eorum consuetudinem. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 30. Vide dicenda infra à num. 54.

34 Clericos etiam horum Ordinum Militarium extra claustra viuentes de licentia Superiorum posse testari cum quibusdam conditionibus, asserunt Ista *in Reg. horum Commendatariorum cap.* 20. Motta *in lib. instruct. vt Commendatarij tendant ad perfectionem cap.*4.*§.*4. *num.*52. Cum tamen isti simpliciter veri, & indubitati sint Religiosi, testari autem prohibitum Religiosis sit, iuxta dicta *tom.*1.*cap.*9. *num.*19. ideò ad priuilegia, Constitutiones, & legitimas eorum consuetudines attendere oportet. Sanchez *lib.*7.*in decalog. cap.*8. *nu.*37.

35 Commendatarijs perpetuis Ordinum Militarium competunt ea quæ veris Prælatis competere possunt. Rodriguez *tom.*1. *quæst.Regular.q.*27. *art.* 12. Quod intellige quantum ad dispositionem reddituum suarum Commendarum, seruato iure Ordinis, & voto paupertatis, non tamen possunt alienare, nec locare nisi seruatis seruandis.

36 Tenentur de redditibus Commendarum eleemosynas elargiri, & suarum Ecclesiarum necessitatibus succurrere, eo quod prædicti redditus sunt bona Ecclesiastica ex decimis, vel primitijs Ecclesiasticis deducta, etsi illis applicata pro bello contra infideles gerendo, atque adeo dum tale bellum non instat, tenentur pauperibus, & Ecclesiarum indigentijs subuenire, alias defraudatores, & vsurpatores erunt bonorum Ecclesiasticorum. Martinus de Ayala *in Compend. Ordin. milit. D. Iacobi.* Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul.q.*75. *art.*5. Specialiter de Commendatoribus quibus commissa sunt, vel commendata Hospitalia, vel Hospitalitas sic scribunt graues Auctores. *Notandum est illud quod traditur à Rebuffo, scilicet aduersus Commendatarios. Hospitalitas (inquit) debita non seruatur, sed tota amittitur, nam quoties quisque commendatarius Hospitalem se exhibeat, aliorum sit iudicium, quæ tamen plurimum est commendata vt Glossa, & Doctores scribunt. Hodie quidem Commendatarij tantum absunt ab hac Hospitalitate, vt quæ possunt à pauperibus eripiant;*

eripiant; vnde quia Hospitalitas decessit, successit indictio fisci, Decimarum, & aliorum onerum præstatio, vt in sacris Canonibus habetur, hoc tollit fiscus quod non accipit Christus. Azor. *tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 22. *§. vndecimo quæritur*. Rodriguez *to.* 2. *quæst. Regul. q.* 84. *ar.* 2.

37 Tenentur etiam habitum suarum Religionum semper portare. Tum propter particulares ipsarum Constitutiones, tum etiam quia non est certum comprehensos non esse in lege communi *cap.* 2. *ne Clerici, vel Monachi in* 6. vbi excommunicatione maiori innodantur Religiosi habitum suæ Religionis temere dimittentes, de qua diximus *tom.* 1. *cap.* 13. Cum enim sint verè Religiosi dubitari iure potest an prædicta lege comprehendantur, etsi ex alia parte cum ipsi quoad odia, & rigores nomine Religiosorum non veniant, probabile satis sit non comprehendi. Pro his etiam militibus beneficia Ecclesiastica obtinentibus extant duæ Constitutiones Sixti v. in 2. tom. Bullarij *num.* 92. circa habitum quem portare debent. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 76. *art.* 2. Declaratum autem est à S. Congregatione Militem Regularem, si fuerit Canonicus non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regularis* 2. *& verbo Canonicus Protonotarius*.

38 Gaudent priuilegio canonis, ita vt illos percutiens incidat in excommunicationem latæ sententiæ *can. si quis* cum sint verè Religiosi, & personæ Ecclesiasticæ. Garzia *de Benefic.* 1. *p. cap.* 4. Diana *Tract. de immunit. Ecclesiast. resolut.* 72. Portellus *in Dub. Regular. verbo manus violentæ num.* 7. Nec id negari potest nisi ab opinantibus non esse verè Religiosos. Vnde etiam videtur extendendum hoc priuilegium ad Nouitios eorum; cum etiam tempore Nouitiatus personæ Ecclesiasticæ sint, & in fauorabilibus Nouitij æquiparentur professis, iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 3. *nu.* 16.

39 Pariter etiam fori priuilegio gaudent hi milites, propter easdem rationes, vt post multos Auctores tenet Barbosa *de Offic. & potest. Episcop. alleg.* 12. *num.* 45. Quorum aliqui etiam hoc extendunt ad Nouitios. Vide Mottam *de Confirmat. Ord. D. Iacobi lib.* 2. *cap.* 1. *§. nono*. Dianam *Tract. de immunit. Ecclesiast. resolut.* 72. *& tract. de paupert. Religios. resolut.* 23. Quid verò dicendum de Equite Hierosolymitano, qui percussit aliquem Clericum, qualiter scilicet Episcopus se gerere debeat circa illum, habetur ex declaratione S. Congregat. apud Aldanam *in Compend. Canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 3. *nu.* 3. & Barbosam *in Collect.*

Bullar.

Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus. Quid etiam dicendum de ijs qui in Ordine S. Ioannis mediam Crucem portant, constat ex dictis supra nu. 4.

40 Idem etiam affirmandum de immunitate à gabellis, esse scilicet prædictos Milites ab illis immunes. Propter dicta, nempe quia sunt verè Religiosi, vel saltem Ecclesiasticæ personæ. Flores de Mena *lib.2.q.21.num.*205. Diana *in Tract. de immunit. Ecclesiastica resolut.*49. Barbosa *de Offic. & potest. Episcop. allegat.* 14. qui etiam *num.*15. id priuilegium extendendum dicit ad vxores viduas horum Militum.

41 Eorum filij, videlicet quomodocumque habiti à Militibus S Ioannis, & ab alijs Militibus Ordinum extra matrimonium, sunt illegitimi, cum sint filij Religiosorum, & ita habetur *in l.* 11. *Tauri*. Rodriguez *tom.*1. *quaest. Regular. q.*13. *art.*2. Vnde consequenter dicendum filios horum militum ante matrimonium habitos etiamsi ex copula cum soluta non esse naturales, cum sint sacrilegi contra votum castitatis, nec legitimari per subsequens matrimonium, propter eamdem rationem. Rodrig. *ibidem*, Diana *tract.2.de Dub. Regul. resolut.*30.

42 Per ipsorum professionem non vacant beneficia aut pensiones quæ antea habebant. Ratio est, quia *cap. Beneficium de Regularibus in 6.* decernens beneficia (idem dico de pensionibus) vacare per professionem Religiosorum, cum sit odiosum non videtur intelligendum de huiusmodi Militibus, qui etsi vt dictum sit essentialiter Religiosi sint, modum tamen Religiosorum non seruant: propterea enim à similibus odijs, vt dictum est, eximuntur. Sanchez *lib.7.in decalog. cap.*29. *nu.*5. & 9. aliter tamen loquens de Militibus S. Ioannis, sed mihi videtur æquales esse quoad hoc omnes hos milites, propter rationem allatam, nisi pro ipsis sit aliqua specialis lex.

43 Probabile etiam est capaces esse eorum beneficiorum, & pensionum quibus alij Religiosi, iuxta dicta *cap.*2. capaces non sunt. Tum quia non comprehenduntur in odiosis spectantibus ad Regulares, tum quia, etsi Religiosi sint modum tamen Religiosorum non tenent, cum non omnino mutent statum, & redditus quasi proprios obtineant. Sanchez *lib.7.in decalog.cap.*29. *num.*103. & fauet Azorius *tom.*1. *instit. moral. lib.*13. *cap.*3. *q.*2. *ad finem*. Vide tamen declarationem S. Congregat. adducendam infra num.54. Et nota dictis non obstare quòd sæpius à Sede Apostolica concedatur aliquibus militibus horum Ordinum facultas ad habendum pensiones, vt dicetur infra *num.*58. & 60. hoc enim fieri potuit ob maiorem securitatem conscientiæ.

Quam-

44 Quamuis autem veri Religiosi sint, vt dictum manet, nihilominus illi qui votum emiserunt ingrediendi Religionem, non determinando Religionem, non satisfaciunt assumpto habitu istorum militum. Nam eorum Religio in genere Religionis adeo laxa est, vt potius modum viuendi sæcularem habeat, illi autem qui Religionem ingredi promittunt, intendunt profiteri statum arctiorem, & Cœnobiticum intra claustra, & magis separatum à fastu, & curis sæcularibus. Corduba *in Summ. q.*148. Sanchez *lib.*4. *de praeceptis decalog. cap* 16. *num.*11. *&* 12. Qui etiam benè addunt eos qui emiserunt tale votum sufficienter satisfacere ingrediendo Religionem Clericorum horum Ordinum Militarium, sicut & Canonicorum Regularium, cum illi veram vitam Regularem in Cœnobijs instar aliorum Religiosorum ducant. Addo non esse improbabile quod qui votum emisit Religionis nullã determinando, satisfaciat voto, ingrediendo Religionem S. Ioannis, quia illa inter militares, est strictior, vt potè, cum milites illius votum simpliciter castitatis emittant, & non solùm coniugalem, vt alij Ordines Militares. Aragon. 2. 2. *q.*88. *art.*11. Diana *tract.* 16. *Miscellan. resolut.* 38. Declaratum autem dicitur à S. Congregatione, per licentias claustralibus concessas ad ingrediendum quamcumque Religionem non licere transire ad non claustrales, quales sunt Militares, & Hospitalarij. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monasteria, & Conuentus vers. quoad transitum*.

45 Licet aliqui credant hos milites gaudere priuilegio aliorum Regularium, de quo *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 27. quod scilicet possint confiteri peccata sua Confessario etiam non approbato ab Ordinario (Ioannes Sancius *in selectis disp.* 49. *num.* 10. cui annuere videtur Diana *tract.* 2. *de Dub. Regul. resolut.* 30.) Nihilominus quia in hoc attendenda est consuetudo tam ea quæ fuit inter hos milites ante Concilium Tridentinum, quam post illud, & hæc sit in contrarium, vt ipse Diana testatur, nullatenus assentiendum est huic sententiæ, sed vt falsa reijcienda.

46 Apostasiæ crimen incurrent si Religionem quam professi sunt derelinquant. Motta *lib.*2. *cap.*1. *§.* 6. *nu.* 5. Diana *tract.*2. *de Dub. Regular. resol.* 30. Quando autem sint Apostatæ dicendi constat ex dictis *to.*1. *cap* 16.

47 Possunt etiam transire de Religione in qua sunt ad aliam, sed dicunt id fieri debere cum licentia magni Magistri Religionis. Motta *lib.* 2. *cap.* 1. *§.* 6. Diana *Tract.* 2. *de Dub. Regular. resolut.* 30. Verumtamen attendenda sunt quoad hoc tum Iura, & priuilegia particularium Religionum militarium, tum circa con-

conditiones huius transitus ea quæ dicta sunt *tom.1. cap.22.*

48 Non peccant isti Milites accedentes ad Sacramentum Penitentiæ, & Communionis ense, & pugione accincti, si hoc sit consuetudine introductum in eorum Religionibus, talis enim consuetudo nihil habet indecentiæ, posito quod status quem profitentur est, præparatos esse ad bellum gerendum pro fide Catholica quod rectè ense, & pugione denotatur. Ioannes Sancius *in selectis disp.45.num.3.* Diana *Tract.2. de Dub. Regular. resolut.* 30.

49 Quoad visitationem Ecclesiarum Ordinum Militiarum applicanda videtur doctrina tradita *tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 7. *&* 9. quod scilicet Episcopi, aut alij locorum Ordinarij nullam habeant facultatem visitandi Ecclesias, aut Monasteria quibus non imminet cura animarum, benè tamen illa, vel illas, quibus talis imminet cura, In eis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, propter ibidem adducta ex Concilio Trident. & declarationibus S. Congregationis. Quibus iungitur Constitutio Pij v. pro Ecclesijs Militum S. Ioannis Hierosolymitani. Barbosa *de Offic. & potest. Episcop. allegat.* 74. *num.*26. Accedit etiam alia declaratio S. Congregationis apud eundem Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. excommunicatio*, in qua declaratur posse Episcopum excommunicare Fratrem Capellanum Religionis Hierosolymitanæ, qui cum administrasset redditus Parochialis sæcularis, & citatus ab Episcopo ad reddendam rationem, noluit comparere. Vide etiam aliam declarationem S. Congregat. Regular. apud eundem Barbosam *vt supra verb. visitare Episcopus quando possit &c.* 2. Quia tamen aliquæ Ecclesiæ istorum Ordinum dicuntur esse nullius Diœcesis, & Magistri illorum in illis habere iurisdictionem non solùm Episcopalem, sed etiam temporalem (de quo Rodrig. *tom.*1. *quæst. Regular. q* 36. *art.*3. *&* 4.) ac per consequens non includi in decretis Concilij Tridentini, ideo consulenda sunt tum priuilegia illorum, tum vsus, & praxis. Constitutio autem Gregorij xv. quæ huiusmodi priuilegijs aduersari videtur pro Hispaniæ Regnis suspensa est, iuxta dicta *tom* 1. *cap.*19. *num.*35. De priuilegijs autem ipsorum dicetur infra *à num.*52.

50 Priores Ecclesiarum Ordinum Militarium dicuntur posse exercere munera aliqua Episcopalia, scilicet benedicere ornamenta, & concedere Reuerendas sæcularibus suorum Prioratuum, Rodrig. *to.*1. *q.* 36. *ar.*6. Vide tamen dicta *to.*1. *c.*14. *n.*13. *& cap.*18. *nu.*57.

51 De Monialibus horum Ordinum Militarium eodem

modo

modo philosophandum, ac de alijs, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 25. Specialiter quoad obligationem obseruandæ clausuræ absque dubio ea ligari (quidquid immerito quidam dubitarint) constat ex Tridenti. *sess.* 25. *cap.* 22. illis verbis: *Quarumcumque sanctimonialium; etiamsi illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ viuant, & quocumque nomine appellentur*, & ex Constitutione *Circa pastoralis*, Pij v. illis verbis, *Cuiuscumque Ordinis, vel militiarum, etiamsi Hierosolymitanæ sint*: verbum enim illud *etiam Hierosolymitanæ* in vtroque decreto positum significat à fortiori comprehendi Moniales aliarum militiarum. Nauarrus *Comment.* 4. *nu.* 44. *vers.* 5. *nota de Regularibus*. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 15. *num.* 10. Etiamsi, dato casu, ante Concilium, & Pium v. consuetudo fuisset clausuram non obseruare. Quia Concilium dicta *sess.* 25. *cap.* 22. iubet obseruari decreta illius sessionis inter quæ vnum est de huiusmodi clausura, non obstantibus *etiam consuetudinibus immemorabilibus*, & Pius v. in sua illa Const. *Circa pastoralis* præscribit eamdem clausuram, etiamsi *nec vnquam in earum Monasterijs, seu Domibus etiam ab immemorabili tempore ea seruata fuerit*. Nauarrus *vt supra num.* 4. *vers. octauo nota*, Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 44. *ar.* 2. & 3. Sanchez *lib.* 6. *in decalog. c.* 15. *num.* 12.

52 Gaudent præterea huiusmodi militares Ordines varijs priuilegijs à Sede Apostolica concessis: Specialiter milites S. Ioannis Hierosolymitani ab Anastasio IV. in Bulla *Christianæ* in 1. tom Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 2. sub Sedis Apostolicæ protectione suscepti priuilegijs quoque bona etiam stabilia possidendi, Hospitalia construendi, Decimas non soluendi, tempore generalis interdicti celebrandi, & alijs, decorati sunt. Deinde Pius IV. in Bulla *Circumspecta* tom. 2. Bullar. *num.* 9. priuilegia ab antiquioribus Pontificibus illis concessa confirmans alia de nouo concessit. Exempti etiam sunt ab eodem Pio IV. in Bulla *Romani interest num.* 20. à Constitutione illa de bonis ex illicita negotiatione acquisitis, vt dictum est *to.* 1. *c.* 10. *nu.* 5. Item SS. D. N. Vrban. VIII. in Constitutione *Vniuersalis Ecclesiæ* 4. tom. Bullar. *num.* 15. priuilegia, indulta, facultates, & exemptiones illis concessa à Romanis Pontificibus prædecessoribus confirmauit, & approbauit. A visitatione Episcoporum exemptæ sunt eorum Ecclesiæ ex priuilegio Summorum Pontificum, præter quam si sint curatæ, vt declarauit S. Congregatio Concilij apud Armendariz *in addit. ad recopilat. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *de visitat. l.* 5. §. 2. *num.* 6. & Barbosam *in Collect. Bullar. verb. milites S. Ioannis*. Insuper vbi habent iurisdictionem

P spiritua-

ſpiritualem, & temporalem non poſſunt Ordinarij ſe interponere ad viſitandum, ex declaratione S. Congregationis, teſtibus eodem Armendariz *l. 2. §. 2. nu* 94. & eodem Barboſa *vt ſupra verb. Eques Hieroſolymitanus*. Inſuper ex decreto S. Congregationis Concilij confirmato à SS. D. N. Vrbano VIII. in Bulla *Exponi nobis* tom 4. Bullar. *nu.* 78. Conſtitutio Greg. XV. de Conſeruatoribus, de qua latè *cap.* 10. non afficit hos Equites Hieroſolymitanos, niſi quoad Iudices Conſeruatores, eidemque Religioni adhuc ius eiuſmodi Iudices Conſeruatores eligendi competit. Extat etiam Bulla Pij V. in Bullario Rodriguez to. 2. *num.* 24. vbi priuilegia, & exemptiones huius Religionis confirmantur, & declarantur, & alia Gregorij XIII. in eodem to. 2. Bullar. Rodriguez *num.* 14. circa idem intentum, & alia Sixti V. in eodem Bullario *nu.* 18. de eadem re.

53 Specialiter ex declarationibus S. Congregationis, quas affert Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani*, huius Religionis Fratres, ſiue eorum Vicarij in Parochialibus Religioni vnitis, & ab ea dependentibus non tenentur, neque compelli poſſunt ad contributionem ſeminarij, ſolutionem Cathedratici, Synodatici, ſiue charitatiui ſubſidij. Tenentur tamen ad proceſſiones accedere; & Capellani ipſorum, qui adminiſtrarunt redditus Parochiæ ſæcularis citati ab Epiſcopo in viſitatione ad reddendam rationem; ſi non compareant poſſunt ab Epiſcopo excommunicari. Refertur etiam ab eodem Barboſa ibidem *verbo Vicarius perpetuus Parochialis* 8. *& verbo Vicarius amouibilis* 9. declaratum eſſe, à S. Congregatione, Vicarios etiam amouibiles Eccleſiarum Parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hieroſolymitana poſſe ab Epiſcopo examinari, & approbari, ſimpliciter ſcilicet, non autem ad tempus, nec poſſe eos pro libito ſubijcere nouo examini, niſi superueniente rationabili cauſa, & ſuſpicione ignorantiæ. Refert etiam idem auctor *dicto verbo Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani vt ſupra* Pium V. in Bulla *Circumſpecta* anno 1561. conceſſiſſe prædictis Fratribus Capellanis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani quod poſſent à quocumque Catholico Antiſtite ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto ſacros Ordines etiam extra tempora à Iure ſtatuta, tribus diebus feſtiuis ſuſcipere, & in quibuſcumque tam ſæcularium, quam Regularium Eccleſijs abſque alicuius licentia etiam Altari portatili celebrare. Verumtamen hæc Bulla non eſt Pij V. ſed Pij IV. & cum contineat priuilegium contrarium Concilio Trident. & Bullæ ipſius Pij IV. reuocatoriæ priuilegiorum Concilio contrariorum

ideo

ideo cautè procedendum, etiamsi à posterioribus Pontificibus hoc, & alia priuilegia huius Religionis confirmata dicantur, cum Pontifices non confirmare soleant dicta priuilegia, nisi quatenus contraria non fuerint dicto Concilio.

54 Milites S. Iacobi vulgo de Spatha, instante Catholico Monarcha Philippo II. à Gregor XIII. in Bulla *Romani Pontificis num.* 30. obtinuerunt, vt non obstante Constitutione Pij V. qua illis sublatæ erant licentiæ, & facultates ad testandum, nihilominus testari possent ex vi prædictarum facultatum. Declaratum etiam dicitur à S. Congregatione non emittentes inter illos omnia tria vota substantialia Religionis minimè incapaces esse Beneficiorum sæcularium siue simplicium, siue Curatorum, nec etiam pensionum. Garzia *in additionib. ad suum tractatum de benefic. p.* 1. *cap.* 4. *num.* 22. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. milites S. Iacobi de Spatha*. De alijs etiam, qui prædicta tria vota emittunt idem etiam probabile esse, dictum est supra *num* 43.

55 Milites præterea S. Iacobi de Alcantara, & S. Mariæ de Calatraua fruuntur gratijs, & priuilegijs Ordinis Cisterciensis. Illi quidem ex priuilegio Leonis X. Constit. 44. tom. 1. Bullar. isti autem ex Iulio II. Constit. 16. in eodem tom. 1. Bullar Insuper ex Gregor. XIII. in Constit. *Romani Pontificis* eodem modo, ac milites S. Iacobi de Spatha obtinuerunt posse vti licentijs, & facultatibus ad testandum per Pium V. reuocatas.

56 Milites item S. Benedicti de Auis in Regno Portugalliæ perfruuntur omnibus priuilegijs concessis, & cōcedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara, ex Greg. 13. in Const. *Ex Apostolica n.* 32. De his Rodrig. *to.* 1. *q. Regul. in fine*.

57 Milites S. Lazari multis, magnisque priuilegijs, & gratijs decorati sunt à Pio IV. in Bulla *Inter assiduas nu* 94. quæ tamen postea Pius V. successor declarauit, reformauit, seu reuocauit in Bulla *Sicuti bonus num.* 28. Huic porrò militiæ alia sub S. Mauritij nomine vnita est à Gregor. XIII. in Bulla *Pro commissa num.* 7. cui etiam priuilegia quædam concedit in Bulla *Christiani populi num.* 6. Ex ea autem habetur hos milites S. Mauritij solùm duo vota, castitatis scilicet coniugalis, & obedientiæ emittere, ac perinde veros Religiosos non esse.

58 Ordinis quoque militaris S. Stephani Milites charitatem, castitatem coniugalem, & obedientiam expressè promittunt, vt constat ex Bulla Pij IV. *His quæ* tom. 2. Bullar. *num.* 60. Cum autem ibi nihil habeatur de voto paupertatis, ideo videtur essentialiter Religiosos non esse, quamuis ob professionem Regulæ S. Benedicti Religiosi in dicta Bulla à Pontifice appellentur.

lentur. Varijs etiam priuilegijs, videlicet exemptionis à iurisdictione Ordinariorum, disponendi de acquisitis, dummodo quintam illorum partem Conuentui relinquant, retinendi, & transferendi pensiones vsque ad certam quantitatem, & alijs ab eodem Pio IV. in dicta Bulla decorati sunt.

59 Pro militibus etiam S. Spiritus in Regno Galliæ extant duæ Constitutiones Pauli V. inter Constitutiones ipsius *num.* 42. & 44. in quarum vna Pontifex dispensat in duobus statutis huius Ordinis voto, & iuramento firmatis, altero de Communione S. Eucharistiæ facienda die Congregationis generalis dicti Ordinis, & admissionis ad habitum alicuius, altero de exteris non admittendis in milites; in alia verò facultatem Henrico IV. Regi concedit statuta pro illius prospero regimine necessaria, & vtilia edendi, corrigendi, & immutandi. Nihil tamen de priuilegijs huic militari Ordini concessis ibi inuenio.

60 Ordo tamen militaris sub titulo, habitu, & Regula Ordinis nostri B. Mariæ de Monte Carmelo ab eodem Paulo V. in Bulla *Romanus Pontifex num*. 41. institutus postulante eodem Henrico IV. Galliarum Rege, priuilegia plura ab ipso Pontifice habet, videlicet facultatem pensiones habendi, exemptionem ab impositionibus, & grauaminibus, ac superioritate quorumcumque Ordinariorum, & gratiam indulgentiæ plenariæ tam in die, qua in Ordine recepti fuerint Milites, quam singulis annis die 16. Iulij qua festum B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo solemniter celebratur, ac in articulo mortis. Quas indulgentias non contineri sub generali reuocatione indulgentiarum ab eodem Paulo V. facta constat, tum quia illa reuocatio facta fuit anno 1606. hæc autem concessio anno 1607. vel 1608. tum quia prædicta reuocatione solùm videntur comprehendi indulgentiæ concessæ alijs Ordinibus non militaribus.

61 Demum sub SS. D. N. Vrbano VIII. Ordo militiæ Christianæ sub titulo Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ, & Regula S. Francisci institutus, plura etiam ab ipso priuilegia concessa habet, videlicet exemptionis ab Ordinariorum iurisdictione, facultatis ad habendum pensiones certæ quantitatis pecuniæ, potestatis condendi statuta, & indulgentiarum. Constant hæc, & alia ad hanc militiam pertinentia ex duabus Constitutionibus eiusdem Vrbani in 4. to. Bullar. *nu*. 11.

SVM-

SVMMARIVM CAP. VI.

De Regularibus Hospitalarijs, eorumque Iuribus, priuilegijs, & obligationibus.

Cap. VI.

1 EGVLARES Hospitalarij ij sunt in præsenti, quorum Ordines super Hospitalitatem fundati sunt, vel saltem Hospitalia habent, & in eis curam infirmorum, vel peregrinorum exercent, eos charitatiuè medicando, vel suscipiendo, quales sunt Cruciferi, Fratres S. Antonij Viennensis, S. Spiritus in Saxia, B. Ioannis de Deo &c. de quibus sigillatim hoc capite dicendum. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *q.* 4. *art.* 14. Obiter etiam de alijs, qui etsi inter Mendicantes, Monachales, seu militares computentur, Hospitalium tamen quorumdam curam habent, hac enim ratione de illis modo agendum. Inter quos etiam recensentur Fratres Ordinis SS. Trinitatis, quibus Hospitalitas competere videtur ex Regula, cum in ea, quam ab Innocentio III. acceperunt in Bulla *Operante* anno 1198. in 1. tomo Bullar. *num.* 1. bonorum suorum partem operibus misericordiæ applicandam præcipiatur. Hinc plura habent Hospitalia. Ordinis etiam grauissimi Prædicatorum Fratres Hospitalia habuisse constat ex Bullis Martini V. & Bonifacij VIII. quas refert Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 63. *art.* 3. Aliorum etiam Ordinum Fratres Hospitalia habere pro comperto est.

2 De ijs id primò certum, & indubitatum, verè, & essentialiter Religiosos esse, si emittant saltem tria vota essentialia Religionis, videlicet obedientiam, castitatem, & paupertatem, prout Mendicantes, Monachos, & Canonicos Regulares emittere superioribus capitibus dictum est. Horum enim trium votorum emissio statum Religiosum constituit, iuxta sæpius dicta tam in primò, quam in hoc secundo tomo Summæ. Illa autem emittere Cruciferos supponit Pius V. in Bulla *Nihil in Ecclesia* anno 1568. edita, in 2. tom. Bullar. *num.* 59. Fratres S. Antonij Viennensis Bonifac. VIII. in Bulla *Sane inter dilectos* anno 3. sui Pontificatus, & Fratres S. Spiritus in Saxia Innoc. III. in Bulla *Inter opera* in 1. tom. Bullar. *num.* 7. Ac demum Fratres B. Ioannis de Deo Paul. V. in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1611. edita in 3. tom. Bullar. *num.* 69. vbi tria vota

obedien-

obedientiæ, castitatis, & paupertatis, & quartum seruiendi infirmis emittentes, verè, & propriè Religiosos, & Regulares esse, ac pro talibus habendos declarauit.

3 Emittunt etiam aliqui ipsorum videlicet Fratres B. Ioannis de Deo ex Clement. VIII. in Bulla *Romani Pontificis* anno 1596. in 3. tom. Bullar. num. 44. & Paulo V. in Bulla superius relata, votum inseruiendi infirmis. Siue autem ex voto, siue ex Regula, vel Constitutionibus particularibus, tam hi, quam alij dicto ministerio, vel simili de peregrinorum susceptione incumbant, iuxta regulas generales, de quibus *tom.* 1. *cap.* 7. *&* 8. dictum est, quanta sit obligatio ad id faciendum, pensari debet.

4 Gaudent varijs priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis, etenim Cruciferi ab Vrbano III. anno 1187. in Bulla *Cum Antecessor* in 1. to Bullar. exemptionem à certis decimis, facultatem recipiendi ad Religionem, & fabricandi Cæmeteria, ac Oratoria habuerunt. Deinde Gregor. XIV. in Bulla *Romanus Pontifex* 2. tom. Bullar. *num.* 13. priuilegia aliàs illis concessa confirmauit, ac omnia, & singula priuilegia Mendicantium, & non Mendicantium Ordinum concessit. Similiter Fratres S. Antonij Viennensis à Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. anno 1624. omnium Regularium Mendicantium, & non Mendicantium priuilegiorum communicatio concessa est, teste Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Antonij Viennen.* Item Fratres S. Spiritus in Saxia à Sixto IV. in Bulla *Religionis zelus* anno 1483. in 2. tom. Bullar. *num.* 22. sub S Petri protectione suscepti ab omni Ordinariorum iurisdictione exempti, & priuilegijs Monachorum S. Iustinæ decorati sunt. Fratres autem B. Ioannis de Deo exempti sunt ab Ordinariorum iurisdictione per Paulum V. Constit. *Romanus* 1619. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Fratres B. Ioannis Dei*.

5 Habent aliqui ipsorum facultatem prouidendi non solùm Hospitalia Religionis, sed etiam beneficia aliqua Regularia illi annexa. Id enim supponitur de Cruciferis à Pio V. in Bulla *Nihil in Ecclesia*, de qua supra num. 2. quibus tamen Pontifex ipse præscribit modum, & formam id faciendi. De Fratribus etiam S. Antonij Viennensis id etiam supponi videtur à Summis Pontificibus Gregor. XV. & Vrbano VIII. in Constitutionibus relatis à Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Antonij Viennen.* & de Fratribus S. Spiritus in Saxia ex Sixto IV. in Bulla *Etsi vniuersis* in 1. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *nu.* 12. & vt dicitur ex Paulo IV. Pio IV. & Pio V. De huiusmodi

autem

autem Regularium beneficiorum natura conditionibus, & alia ad ipsa spectantibus, lege dicenda *cap.* 18.

6 Huiusmodi autem Hospitalia Regularia Regularibus concessa subire debent conditiones beneficij Regularis, maximè quoad amouibilitatem, & inconstantem naturam ipsorum, ita scilicet vt ij quibus conceduntur amoueri possint à Superioribus Religionis, iuxta dicenda cap. 18. Hoc enim necessarium est, tum propter vota paupertatis, & obedientiæ quæ emittunt Religiosi, etiam Hospitalarij, tum propter naturam beneficiorum Regularium, quibus assimilantur. Rodrig. *to.* 2. *quæst. Regul. q.* 84. *art.* 1.

7 Præ oculis habenda semper est Hospitalarijs Regularibus, Hospitalium præcipue Rectoribus Constitutio Clemen. v. seu Concilij Viennensis quæ incipit *Quia contingit lib.* 3. *Clement. de Religiosis domibus cap.* 2. vbi sic habetur. Quia contingit interdum quod Xenodochiorum, Leprosariorum, Eleemosynariorum, seu Hospitalium Rectores locorum ipsorum cura postposita, bona, res, & iura ipsorum interdum ab occupatorum, & vsurpatorum manibus excutere negligunt, quinimo ea collabi, & deperdi, domos, & ædificia ruinis deformari permittunt, & non attento quod loca ipsa ad hoc fundata, & fidelium erogationibus dotata fuerunt, vt pauperes infectique lepra reciperentur inibi, & ex prouentibus sustentarentur illorum, id renuunt inhumaniter facere: prouentus eosdem in vsus suos damnabiliter conuertentes: cum tamen ea, quæ ad certum vsum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant non ad alium (salua quidem Sedis Apostolicæ auctoritate) conuerti. Nos autem incuriam, & abusum huiusmodi detestantes hoc Sacro Concilio approbante sancimus, vt ij ad quos id de iure, vel statuto in ipsorum fundatione locorum apposito, aut ex consuetudine præscripta legitimè, vel priuilegio Sedis Apostolicæ pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare, ac occupata, deperdita, & alienata indebite in statum reduci debitum faciant, & ad ipsarum miserabilium personarum receptionem, & sustentationem debitam iuxta facultates, & prouentus locorum ipsorum Rectores prædictos compellere non omittant. In quo si forte commiserint negligentiam, vel defectum, Ordinarijs locorum iniungimus, vt etiam si pia loca prædicta exemptionis priuilegio munita consistant: per se ipsos, vel alios impleant omnia præmissa, & singula, & Rectores eosdem, vtique non exemptos propria, exemptos verò, & alios priuilegiatos Apostolica ad id auctoritate cōpellant,

contra-

contradictores cuiuscumque status, aut conditionis existant, ac præbentes eisdem circa præmissa consilium, auxilium, vel fauorem, per censuram Ecclesiasticam, & alijs Iuris remedijs compescendo, nullum tamen per hoc exemptionibus, seu priuilegijs ipsis, quoad alia præiudicium generando. Hæc in dicta Constitutione.

8 Subdit alia Concilium, quæ quia solùm pro Hospitalibus sæcularibus dicta videntur, vt notat Glossa *in hac Clement. verb. præmissa, &* Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. q. 84. art. 2.* ideo prætermittuntur. Sequentia tamen ad Regulares Hospitalarios diriguntur. *Præmissa verò ad Hospitalia militarium Ordinum, aut Religiosorum etiam aliorum extendi minimè volumus: quorum tamen Hospitalium Rectoribus in sanctæ obedientiæ virtute mandamus, vt in illis secundum suorum Ordinum instituta, & antiquas obseruantias prouidere pauperibus, & Hospitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per Superiores eorum, arcta districtione cogantur, statutis, aut consuetudinibus quibuslibet non obstantibus in præmissis.* Rodriguez *vt supra §. notandum est.*

9 Notanda etiam sunt verba Concilij Trident. sess. 7. cap. 15. quibus etiam prædicta Clementina innouatur, videlicet: Curent Ordinarij, vt Hospitalia quæcumque à suis administratoribus quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur, Constitutionibus Concilij Viennensis, quæ incipit, *Quia contingit*, forma seruata, quam quidem Constitutionem eadem Sancta Synodus innouandam duxit, & innouat cum derogationibus in ea contentis. Et etiam *sess. 22. cap.* 8. vbi hæc habentur. Episcopi etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à Iure concessis, omnium piarum dispositionum tam in vltima voluntate, quam inter viuos, sint executores: habeant Ius visitandi Hospitalia, Collegia quæcumque, ac Confraternitates laicorum etiam quas scholas, siue quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosinas Montis pietatis, siue Charitatis, & pia loca omnia quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentados instituta sunt, ipsi ex officio suo, iuxta sacrorum canonum statuta cognoscant, & exequantur, non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto. Et eadem sess. cap. 9.

vbi sic. Administratores tam Ecclesiastici quam laici fabricæ cuiusuis Ecclesiæ etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, eleemosynæ Montis pietatis, & quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario, consuetudinibus, & priuilegijs quibuscumque in contrarium sublatis, nisi secus forte in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex Constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset; tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur. Hæc Concilium.

10 Et similiter *sess.* 25. *cap.* 8. vbi post commendatam Hospitalitatem omnibus beneficiarijs tam sæcularibus, quam Regularibus subiungit. *Illis verò qui Hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumuè vsum præcipuè instituta in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesijs suis vnita obtinent, vel si Ecclesiæ Parochiales Hospitalibus forte vnitæ, aut in Hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, vt impositum illis onus, officiumuè administrent, atque Hospitalitatem quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub fel. record. Paulo III. innouatam, quæ incipit:* Quia contingit. *Quod si Hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco vbi sunt dicta Hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur, mandat adhuc vt fructus illorum in alium pium vsum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore vtilior conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vsu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expediri visum fuerit, nisi aliter forte, etiam in hunc euentum in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum. quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus, aut si id non possit, ipse, prout supra, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli cuiuscumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis etiamsi laici fuerint qui administrationem Hospitalium habent, non tamen Regularibus subiecti, vbi viget Regularis Obseruantia ab Ordinario moniti, Hospitalitatis munus, adhibitis omnibus ad quæ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint; non solùm per Ecclesiasticas censuras, & alia Iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam Hospitalis ipsius administratione, curaue*

curaue perpetuò priuari possint; alijque eorum loco ab ijs ad quos spectabit substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem quos contra ipsorum Hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeantur, in foro conscientiæ teneantur, nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum vni, & eidem personæ vltra triennium deinceps committatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur, non obstante, quoad omnia supradicta, quacumque vnione, & exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscumque. Super quæ Rodriguez, vt supra sic habet: *Vnde Prælati Regulares debent curare, vt in Hospitalitate non is habeatur delectus personarum, vt diuites potissimum inuitentur, qui cum fœnore reddant quod acceperunt. Sed cum Regularium personarum domus nemini quantum per facultates licuerit clausas esse deceat, profecto illis maximè patere debent qui Dei voce, Sanctorum Patrum cohortationibus, exemplis, Sacrorum Conciliorum præcepto, & auctoritate nobis commendati sunt. Qua in re ne vlla fraus fieri possit, ineatur aliqua ratio Prælato Regulari probanda, qua ei constare possit, in quas personas, fructus illi erogati fuerint. Quos autem compererit Prælatus, vel inique distribuendo, vel in suorum commodum conuertendo, vel inutilibus, & superuacaneis sumptibus faciendis male in administratione versari, eos pro modo culpæ puniat, & ad restitutionem legitimè compellat, & ab officio etiam si ei videbitur amoueat.* Hæc ibi.

11 Ex quo fit quod quamuis Hospitalia Regularium propter priuilegia quorumdam ex ipsis exempta essent omnino ab Ordinariorum iurisdictione, sicut & alia loca ipsorum, modo tamen post Concilium Tridentinum standum est prædictis decretis ipsius, pro quo etiam Armendariz *in addit. ad recopilationem legum Nauarræ lib 1. tit. 6. de visitat.* & Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Hospitalarius*, has referunt declarationes Sacræ Congregationis Concilij. Prima, Hospitalia omnia, & pia loca quocumque nomine nuncupentur, etiamsi sint priuata laicorum, potest Episcopus visitare, corrigere, & reformare in casibus à Iure concessis, scilicet ob negligentiam, vel ob dilapidationem bonorum, vtque testatoris voluntas seruetur. Secunda. Hospitale aliquod visitare volenti si opponatur exceptio quod sub immediata Regum protectione existat, non ad sæcularem Iudicem, sed ad ipsum Episcopum talis exceptionis cognitio, & definitio pertinet. Tertia, Hospitalium sub immediata Regum protectione existentium nomine non comprehen-

duntur, nisi ea quæ expresse reperiuntur sub immediata Regum protectione. Quarta, Hospitalia etiam vnita in quibus Ecclesiæ sunt, vbi assiduè diuina Officia celebrantur, & bona eorum non sunt distincta, debent ab Ordinarijs visitari. Quinta, Hospitalia, & cætera loca pia visitat Episcopus vigore Concilij sess. 22. cap. 8. de reform. Sexta, Hospitalis computa, stante consuetudine, Episcopus vnà cum Magistro prædicti Hospitalis recognoscere tenetur. Aliam etiam eiusdem Sacræ Congregationis declarationem, refert Barbosa super Concil. Trid. *sess.22. cap.8.* qua constat declaratum fuisse Episcopum Abulensem posse visitare quoddam Hospitale de Olmedo, non obstante quod administratio illius ad Religiosos S. Hieronymi spectabat. Vide etiam alias S. Congregationis declarationes apud eundem Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Administratores* circa obligationem, quam habent administratores Hospitalium ad reddendam rationem Episcopis.

12 Quoad regularem tamen obseruantiam eorum Regularium qui Hospitalibus assistunt, non subijciuntur Ordinarijs. Ideo enim declaratum fuisse videtur ab eadem S.Congregatione Hospitalia administrâta à Fratribus B. Ioannis de Deo non esse exempta à iurisdictione Ordinarij, nisi solùm quoad regularem obseruantiam. Barbosa *in Collect.Bullar.verbo Hospitalarius.*

13 Pro prædictis autem Fratribus B.Ioannis de Deo extat decretum S.Congreg. Episcop. & Regular. quo decernitur, non posse per Ciuitates, & oppida deferre pallium, sed in itinere dumtaxat, cum pileo nigro, dummodo pallium huiusmodi sit coloris habitus cum bauaro nigri coloris, & latitudinis sex digitorum, eique sporta semper superferatur. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb Fratres B.Ioannis de Deo.*

14 Pro habitu etiam ab ipsis deferendo extant decreta Summorum Pontificum Pij v. Sixti v. Gregor.xiv. S. Congregat. & executoria quædam in Hispaniæ supremo Consilio Matriti obtenta, de quibus Rodrig.*to.1. quæst.Regul.q.76.art.4.*

15 Hospitalium administrationes, siue Rectoriæ si habeant spirituales functiones, curam scilicet animarum, Sacramentorum administrationem &c. materia sunt simoniæ, & si vendantur, aut emantur peccatum simoniæ committetur. Quia sunt res spirituales. Si autem tantùm habeant temporales functiones, curam videlicet infirmorum, vel gubernationem œconomicam domus, vel familiæ, quamuis non sint materia simoniæ iuris naturalis, aut diuini, cum nullam spiritualem functionem includant, vt supponitur, videtur tamen esse materia simoniæ

iuris

iuris Ecclesiastici, *ex c. Saluator* 1. *q.* 3. vbi videtur prohiberi venditio officij administratoris rerum Ecclesiasticarum, qualia sunt bona Hospitalium Religiosorum, de quibus in præsenti. Suarez *to* 1. *de Relig. lib.* 4 *de Simonia cap.* 27. *à num.* 11.

16 Bona Hospitalium pertinentium ad Regulares alienari non possunt, nisi loquendo de bonis mobilibus non prætiosis, & eo modo, quo dictum est *tom.* 1. *cap.* 10. *à num.* 1. & in hoc 2. *tom. cap.* 19. *à num.* 54. Sunt etenim bona Ecclesiastica, & Regularium, vnde de illis eodem modo philosophandum est, ac de alijs bonis Regularium. Imò & bona cuiuscumque Hospitalis auctoritate Episcopi fundati, & erecti alienari nequeunt sine solemnitate à Iure requisita. Sunt enim, vel censentur esse bona Ecclesiastica piorum locorum. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Alienatio nu.* 28. *&* 41. Bonacina *de contract. lib. disp.* 3. *q.* 8. *punct.* 4. *num.* 21.

17 Rectores Hospitalium Regularium imò etiam aliorum Hospitalium auctoritate Ordinarij erectorum gaudent priuilegio fori, non solùm si illi Regulares sint, sed etiam si tales non fuerint, quia censentur personæ Ecclesiasticæ, sicut, & ipsa Hospitalia Ecclesiastica sunt. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.* 12. *num.* 40. Diana *Tract.* 1. *de immunit. Ecclesiast. resol.* 66.

18 Declaratum est à S. Congregatione apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Monasteria, & Conuentus §. quoad transitum, &* Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Claustrales*, non licere Regularibus Claustralibus transire ad non Claustrales Hospitalarios ex vi licentiarum generalium transeundi ad quamlibet Religionem. Si tamen Hospitalarij fuerint Claustrales, credo non comprehendi hoc decreto, quod solùm loqui videtur de non claustralibus.

SVM-

SVMMARIVM CAP. VII.

Eremitæ nomen vnde ſumptum num. 1.
Tria perſonarum genera comprehendit. ibid.
Qui tria vota ſubſtantialia Religionis non emittunt, Religioſi non ſunt. nu 2.
Poſſunt tamen analogicè, & aliquo modo Religioſi nuncupari. ibid.
Vnde nec ſunt inhabiles ad matrimonium. num. 3.
Nec modus viuendi illorum irritat matrimonium. ibid.
Teſtamentum condere poſſunt. ibid.
An ſint dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ. num. 4.
An gaudeant priuilegio fori num. 5.
An priuilegio Canonis. nu 6.
An exemptione à gabellis. nu. 7.
Qui ſint illi de quibus declaratum eſt à S. Congregatione non eſſe tollerandos ab Ordinarijs. nu. 8.
Modus viuendi quorumdam iſtorum expoſitus eſt multis periculis. ibid.
Qui votum vitæ Eremiticæ promiſerunt an validum ſit eorum votum. nu. 9.
Qui, & quando tenentur illud adimplere. ibid.
Vita Eremitica commendata eſt Iure communi. ibid.
Quid ad hoc requiratur. ibid.

De

De Eremitis, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. VII.

1 REMITARVM nomen quod ab Eremo, seu solitudine sumptum est (idem enim est Eremita, ac Eremicola) tria personarum genera in præsenti denotare potest. Primum, Religiosorum qui vel propter vitam Eremiticam, quam in prima sui institutione gesserunt, vel quia etiam modo in locis desertis degunt, Eremitæ vocantur, quales sunt non solùm Carmelitæ, qui Eremitæ Montis Carmeli ob talis Montis habitationem in Bullis Pontificum nuncupantur, & modo aliqui ipsorum (Patres videlicet Discalceati) magna cum populi Christiani ædificatione in quibusdam Eremis commorantur, Augustiniani, qui etiam Eremitæ dicuntur, Camaldulenses, Eremitæ S. Hieronymi B. Petri de Pisis, Montis Senarij, & alij huiusmodi. Secundum, eorum qui etsi tria vota substantialia Religionis non emittant, tamen sub speciali obedientia alicuius Superioris Ecclesiastici v. g. Episcopi, ex voto, vel pacto alicui Ecclesiæ, Eremitorio, vel loco sacro deputati deseruiunt, vel in communitate, vel separatim. Tertium, eorum qui neque sub obedientia speciali alicuius Superioris Ecclesiastici, neque ex professione alicuius Regulæ, vel Religionis institutione, sed ex mera voluntate in Eremis, aut locis desertis morantur. De hoc secundo, & tertio genere Eremitarum loquimur in præsenti, eo quod aliquam specietenus Religiosorum formam seruent, nam de primo cum verè Religiosi sint sub Monachis, vel Mendicantibus comprehensi, satis est dictum in superioribus. Siluester *verb. Eremitæ,* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 2.

2 Non sunt prædicti Eremitæ verè, & propriè Religiosi. Cum tria vota Religiosi substantialia non emittant, nec profiteantur aliquam Regulam approbatam, vel dato quod castitatem, aut aliquod genus paupertatis, vel obedientiæ promittant, id est mere priuatè, & non solemniter, sed per modum voti simplicis. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 2. Possunt tamen secundum quid, analogicè, & lato modo Religiosi nuncupari si aliquod,

aliquod, vel aliqua ex votis essentialibus Religionis emittant quatenus imperfectè, & incomplete rationem status Religiosi participant. Idem Suarez *to.3.de Relig.lib.2.cap.2.num* 18.

3 Vnde etiam nec sunt inhabiles ad matrimonium contrahendum, nec modus ille viuendi irritat matrimonium ratum: cum hæc sint solùm priuilegia votorum solemnium, quæ in Religione approbata emittuntur. Si tamen votum simplex castitatis emiserunt, illicitè matrimonium contrahent, sicut generaliter per votum simplex castitatis non dirimitur, sed impeditur matrimonij contractus. Cornexo *tom.2. in 3. p. tract. 6. de impedim. matrim. dub.* 40. Hinc etiam testamentum condere possunt, seu testari, cum non sint Religiosi, nec tribus substantialibus votis Religionis ligati. Siluester *verb. testament.* 1. *q.* 3. Molina *tom.*1. *de iust. disp.*141. *colum.*1. Sanchez *lib.*7. *in decalog. cap* 8.*num.*40.

4 Eremitæ tertij generis assignati non sunt dicendi personæ Ecclesiasticæ, nisi alias sint sacris initiati, cum nec Religiosi, nec Clerici sint, nec specialiter Deo dicati, aut alicui ministerio Ecclesiastico addicti. Rodriguez *tom.*2. *quæst. Regul. q.* 62. *art.* 20. *& to* 3.*q.*74. *ar.*11. Eremitas autem secundi generis existimo inter personas Ecclesiasticas numerari debere, cum sub obedientia speciali Superioris Ecclesiastici specialiter Deo dicati, & & ministerio Ecclesiastico destinati viuant, vt propterea ab aliquibus, infra num. 6. referendis priuilegio etiam Canonis perfrui dicantur. Layman. *in Theolog. mor. lib.*1. *tract* 5. *par.*2. *cap.* 5. *num.* 4. Lauretus de Franchis *in controuers. Episcop. & Regul in quæst. q.* 41. vbi etiam idem videtur dicere de Eremitis secundi generis.

5 Nec gaudent priuilegio fori, sed subiecti manent potestati sæculari prædicti Eremitæ tertij generis, nisi forsan in sacris constituti sint, propter dicta supra, quia scilicet non sunt personæ Ecclesiasticæ, aut sub obedientia Ecclesiastici Superioris, aut Deo specialiter dicati, vel alicui ministerio Ecclesiastico addicti viuant. Rodriguez *tom.*2.*quæst. Regul.q.*62. *art.*20. Eremitas autem secundi generis probabile est, propter oppositam rationem, priuilegio fori gaudere, sicut etiam priuilegio Canonis, vt infra dicetur. Fauent Barbosa *de offic. & potest. Episc. allegat.*12. *num.*43. Lauretus de Franchis *num.præced.* relatus.

6 Eodem etiam modo de priuilegio Canonis philosophari potest, ita scilicet, vt Eremitæ tertij generis assignati illo non fruantur, nec illos percutientes in sententiam excommunicationis incidant; nisi forsan in sacris constituti fuerint. Eremitas

autem

autem secundi generis prædicto priuilegio potiri. Ratio est ex dictis, quia isti, & non illi sunt personæ Ecclesiasticæ Deo specialiter dicatæ, & Ecclesiastico obsequio addicti. Suarez *tom. 5. in 3. p. disp. 22. sect. 1. num. 22.* Nauarrus *in man. cap. 22. num. 79.* Layman. *in Theolog. mor. lib. 1. tract. 5. par. 2. cap. 5. num. 4.*

7 Pari modo de exemptione à gabellis, collectis, & tributis videtur dicendum, ita vt Eremitæ secundi generis, sicut priuilegio Canonis, & fori potiuntur eò quòd sint personæ Ecclesiasticæ, sic etiam propter eandem rationem, exemptione hac à gabellis, & tributis gaudeant, Eremitæ autem tertij generis, propter oppositam rationem, non fruantur hac exemptione. Fauet Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 12. num. 42. & 43.*

8 Ex quo fit declarationem Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium quam affert Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Eremitæ* qua dicitur, Eremitas tam fœminas quam viros Eremiticam vitam ducentes non esse tollerandos ab Ordinarijs, intelligi debere de Eremitis tertij generis, eorum namque modus viuendi multis periculis expositus est, & inter eos multi reperti sunt scelerate viuentes. Eremitæ autem secundi generis, cum eorum viuendi modus laudabilis sit, & honestus non videntur comprehendi hoc decreto. Vide dicenda *nu. sequenti.*

9 Ex quo etiam fit quod illi qui voto promiserunt vitam Eremiticam gerere, si de vita quam gerunt Eremitæ secundi generis intelligatur, votum validum est, & obligatorium, cum sit de re honesta, & laudabili. Si autem de vita quam gerunt Eremitæ tertij generis intelligatur, votum videtur nullum, quia est de re non solùm periculosissima sed etiam quæ videtur ab Ecclesia reprobata, vt patet ex decreto Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium adducto. Fateor quidem quod si aliquis in orationis, & aliarum virtutum exercitio satis versatus amore vitæ solitariæ, & contemplationis in ipsa exercendæ tale votum emisisset, accedente Ordinarij consensu, teneretur illud adimplere. Quia in tali persona modus ille viuendi melior esset, & accedente consensu Ordinarij videretur permissus. Sanchez *lib. 4. operis moral. cap. 16. num. 10.* Præsertim quia vita Eremitica commendata videtur iure cõmuni, vt patet 16. *q. 1. c. qui verè,* vbi sic: *Qui verè purèque solitariam eligunt vitam, digni sunt conuenienti honore.* Videtur tamen ad hoc requiri viuere sub obedientia Episcopi, vel Ordinarij, vt colligitur ex 11. *q. 3. ca. si autem, & ex dist. 93. ca. nulla ratione.* Vide Lauretum de Franchis *in Controuers. Episcop. & Regul. in quæst. q. 41.*

SVMMARIVM CAP. VIII.

Conuersi, Laici, Donati, Oblati, seu Commissi qui sint. nu. 1.
Qui tria vota substantialia emittunt sunt verè Religiosi. num. 2.
Qui ea non emittunt, etiamsi vnum, vel duo, non sunt veri Religiosi. nu. 3.
Requiritur etiam quod tria vota sub approbata Regula emittant. nu. 4.
Dicuntur personæ Ecclesiasticæ simpliciter, vel aliquo modo, iuxta ipsorum conditionem. nu. 5.
An gaudeant priuilegio canonis. num. 6.
An priuilegio fori. nu. 7.
An exemptione à gabellis, & tributis, & quæ conditiones ad id requirantur. nu. 8.
Qui sint illi qui non sunt veri Religiosi. num. 9.
Vxorati an possint esse oblati. num. 10.
Quid exigatur vt fruantur priuilegijs fori, & immunitatis à gabellis. num. 11.
An sint capaces proprij. nu. 12.
Conditiones ad eos ex Conc. Trident. requisitæ. num. 13.
Cui adquirant. num. 14.
Qui censentur bona etiam futura Monasterio dedicasse. num. 15.
An possint testari. nu. 16.
Ad quem deueniant bona Oblati grauati onere quod transeant ad aliquem tertium si sine filijs decesserit. num. 17.
An possint ad Prælatias, seu dignitates Ordinum assumi. num. 18.
Quid si statuta Religionis id permittant. ibid.
An possint esse socij, aut discreti, habere vocem actiuam. nu. 19.
Quæ officia possunt habere. num. 20.
An possint ad alias Religiones transire. nu. 21.
An debeant permitti ad sacros Ordines promoueri. nu. 22.
Quid si aliquis oppositum fecerit. ibid.
Tenentur ad certas Orationes recitandas. num. 23.
Decreta Clem. VIII. & Vrban. VIII. pro ipsorum receptione, educatione, &c. num. 24.
Quomodo intelligenda. ibid.
Non possunt Conuersi recipi, aut professionem emittere nisi in Conuentibus approbatis à S. Congregat. nu. 25.
Quid si aliqui contra formam prædicti decreti fuerint recepti, aut professi. ibid.
Pœna contra transgressores. nu. 26.

Gratia

De Conuersis, Laicis, Oblatis, Donatis, seu Commissis Regularibus, eorumque Iuribus, Obligationibus, & priuilegijs.

Cap. VIII.

1 ONVERSI siue Laici illi dicuntur, qui se, & sua Religioni obtulerunt, habitu mutato, professione emissa, extra Chorum tamen, & obsequijs humilioribus Monasteriorum sunt addicti. Oblati verò, seu Donati, aut Commissi, qui etiam apud nostros vocantur Semifratres, ij sunt qui se, & sua dicarunt Monasterio, habitu tamen non mutato saltem simpliciter. Abbas *in cap. non est de Regul.* Rodriguez *tom. 3. quaest. Regul. q.21. art. 1.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. num. 9.* Rursus huiusmodi Oblati, seu Donati in aliquibus Religionibus, seu locis, tria vota essentialia Religionis emittunt, in alijs verò non nisi duo tantum, vnum, vel nullum. Ii etiam, qui professionem emittunt aliquando id faciunt expleto anno Nouitiatus, vt inter nostros in Prouincijs Hispaniarum, aliquando non nisi post multum tempus ad arbitrium Superiorum, vt in Congregatione RR. PP. Discalceatorum Ordinis nostri, inter quos ad professionem solemnem post sex annos, & ad simplicem post duos admittuntur. Ex *2. par. Constit. cap. 3. nu 2. & 5.* De omnibus ijs sigillatim est modo dicendum.

2 Et primò certum tam Conuersos, seu Laicos, quam Oblatos, Donatos, seu Commissos, esse, & fore verè censendos Religiosos, si tria vota Religionis essentialia, obedientiam scilicet castitatem, & paupertatem promittant, horum enim votorum emissio essentiam Religiosi status constituit, vt sæpe visum est tam in hoc quam in 1. tomo huius Summæ. Specialiter cum Gregor. XIII. anno 1575. pro Congregatione S. Benedicti Vallisoletani declarauerit eos qui in præfata Congregatione sub habitu Donatorum tria prędicta vota emittunt esse verè Religiosos. Rodriguez *tom. 3. quaest. Regul. q. 69. ar. 8. & q. 52. ar. 7.*

3 Sic etiam secundò certum eos ex prædictis qui tria prædicta Religionis vota non emittunt, etiamsi vnum, aut duo emittant vota, habitum ordinis deferant, & sub obedientia sint Prælatorum

latorum illius, verè Religiosos non esse, cum in eo quod est essentiale statui Religioso deficiant. Id enim constat ex toto operis huius discursu.

4 Nec sufficit ad hoc quod prædicti Conuersi, Laici, Oblati, Donati, &c. sint, & dicantur verè Religiosi quod prædicta tria vota emittant, nisi etiam promittant illa sub Regula aliqua, & Religione approbata, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.*2. *num.*1. & colligitur *ex cap. vnico de voto, & voti redempt. in 6.* Vnde si aliquis voueret hoc modo: *Promitto obedientiam castitatem, & paupertatem,* nisi adderet *secundum regulam* huius, vel illius Ordinis &c. non esset verè Religiosus. Nauarrus *lib.* 3. *consil. tit. de Reg. consil.*49. Rodriguez *tom.*3. *quæst. Regul. q.*21. *ar.* 1. *& q.*78. *art.*2. *in fine.* Vbi supponit aliquarum Religionum Oblatos ita profiteri, quod mihi incertum est.

5 Nihilominus tam prædicti Conuersi, Laici, Oblati, Donati, seu Commissi veram professionem dicto modo emittentes quam alij qui non eam emittunt, si tamen se, & sua Religioni perpetuo offerant, & in Monasterijs viuant habitu aliqualiter mutato sunt dicendi personæ Ecclesiasticæ. Et quidem loquendo de prioribus res est indubitata, cum illi sint verè Religiosi, Religiosi autem Ecclesiasticæ personæ sint. Barbosa *de offic. & potest. Episc. allegat.*12. *num.* 38. & alij quos citat. De posterioribus autem id constat quia sunt personæ Deo dicatæ, & deuotæ, habitu, & habitatione Religiosis similes, multaque de ipsis participantes. Couarrubias *in cap. Alma mater* 2. *par.* §. 2. *num.* 8. Rodriguez *tom.*2. *quæst. Regul. q.*123 *art.*1. *& tom.*3. *q.* 1. *art.*8. Si autem huiusmodi Oblati in Monasterijs non viuant, aut habitum aliquo modo non mutent, solùm secundum quid, & largo modo personæ Ecclesiasticæ dici poterunt, cum non censeantur personæ Deo simpliciter dicatæ. Glossa *verbo mutato habitu,* & alij Canonistæ quos sequitur Rodriguez *vt supra.*

6 Hinc nō solùm prædicti Conuersi, Laici, Oblati, seu Donati qui veram professionem emittunt (cum sint verè Religiosi) sed etiam ij qui, vt dictum est, se, & sua Monasterio tradiderunt, & in ipso viuunt, habitu aliqualiter mutato gaudent priuilegio Canonis *Si quis suadente,* ita vt illos percutientes in excommunicationem incidant. Sunt enim vt dictum est, personæ Ecclesiasticæ. Quod secus videtur dicendum de ijs qui in domo sua manent. Hostiensis *in cap. non est dubium de sent. excommunicat.* Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.*21. *ar.*4.

7 Idem dico, & propter eamdem rationem, de priuilegio fori, ita scilicet vt eo potiantur non solùm ij qui verè professionem emit-

emittunt, sed & illi quoque, qui etsi illam non emittant, se tamen & sua Monasterio tradiderunt, & in eo viuunt habitu saltem aliqualiter mutato. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 12. *n.* 39. & alij apud ipsum. Vide tamen conditiones à S. Congregatione ad hoc requisitas de quibus infra *num. seq.*

8 Pariter etiam de exemptione à gabellis, & tributis sæcularibus exempti sunt Conuersi, & Oblati prædicti qui veram professionem trium votorum emittunt, cum sint verè Religiosi, & Ecclesiasticæ personæ. Flores de Mena *variar lib.* 2. *q.* 21. *n.* 194. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 12. *num.* 38. Illi etiam Oblati qui etsi veram professionem non emittant, se tamen & sua Monasterio tradiderunt, & in eo degunt habitu aliquo modo mutato vt dictum est, cum sint verè personæ Ecclesiasticæ, iuxta superius dicta, etiam gaudent eodem priuilegio. Vt autem tam ipso, quam priuilegio fori potiantur animaduertendæ sunt declarationes Sacræ Congregationis Concilij circa hoc, quas referunt Aldan. *in Compend. canon. resolut. lib.* 1. *tit.* 10. *num.* 14. & 15. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Oblati*. Prima est, Oblati alicuius Religionis priuilegio, ac exemptione ita demum debent potiri, si in forma iuris valida perpetuo, irreuocabiliter, plene, & cum effectu se ipsos, & bona sua omnia præsentia, & futura, nulla prorsus, quamuis minima eorum portione neque in proprietatem, neque in vsufructum sibi reseruata Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutauerint. Quod si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à sæcularibus exactionibus frui posse, vt in sequentibus casibus. Primò, cum quis obtulit personam cum reseruatione bonorum. Secundò, cum obtulit personam nulla bonorum facta mentione, quippe quæ non includuntur in simplici oblatione personæ. Tertiò, cum obtulit personam, & aliquam tantùm partem bonorum quamuis maiorem. Quartò, cum obtulit bona omnia præsentia, & personam reseruato vsu fructu. Quintò, cum obtulit personam, & bona omnia, præsentia tantùm. Sextò, cum obtulit personam, & bona omnia, præsentia, & futura, sed postea à Superiore Religionis aliquam eorum partem quamuis minimam, in emphyteusim recepit. Septimò, cum obtulit bona, vel omnia, vel partem eorum absque persona, quo casu persona offerens fori priuilegio non gaudet, sed bona in Religione cum effectu translata sunt immunia à vectigalibus, dummodo offerens vsum fructum eorum sibi non retineat, eo namque casu bona immunia non sunt, etiam quoad proprietatem. His tamen omnibus casibus quibus Oblati à

priuile-

priuilegio, & exemptione à iure communi excluduntur, seruanda est cuiusque Religionis consuetudo cuius vigore ipsi tale ius priuilegij, vel exemptionis acquisiuissent. Secunda, Oblati, qui omnia supradicta adimpleuerint fori priuilegio, & supradicta exemptione gaudent, siue ante, siue post, de licentia Superioris Religionis matrimonium contraxerint. Tertia, Oblati etiam quoad delicta ante oblationem commissa fori priuilegio gaudent, & à iurisdictione Iudicis laici liberati sunt, punirique debent à Iudice Ecclesiastico, si modo absque fraude, idest, non animo effugiendi sæcularis Iudicis punitionem, se, & sua obtulerint; quod si fraus subsit possunt à Iudice laico puniri pœna confiscationis bonorum, & alia pecuniaria, sed non corporali, illique remanent subiecti, quoad causam, & bona, sed non quoad personam; debet tamen Iudex Ecclesiasticus, si delicti qualitas id exposcat, tradere tales in fraudem Oblatos Iudici sæculari corporaliter puniendos. Aldana, & Barbosa, *vt supra*.

9 Ex huiusmodi autem declarationibus habetur primò id quod supra *num*.1. dictum est, esse scilicet aliquos ex huiusmodi Oblatis, seu Donatis qui non sunt verè Religiosi, nec tria vota essentialia Religionis emittunt, si quidem supponitur à Sacra Congregatione aliquos illorum proprium habere, & vxorem ducere posse, quæ repugnant verè Religioso.

10 Sequitur secundò posse vxoratos admitti in Oblatos Religionum professionem non emittentes, imò post oblationem factam posse de licentia Superioris Religionis matrimonium contrahere. Intellige tamen si forte votum castitatis non emiserunt. Ita enim supponitur in secunda declaratione adducta. De quo Couarrubias *in cap. Alma mater 2.p.§.2.nu*.8. Rodriguez *to*.3.*quæst.Regul.q*.1.*ar*.8. & alij apud ipsum.

11 Sequitur tertiò quod ad fruendum priuilegio fori, & immunitatis à gabellis, & sæcularibus exactionibus requiritur, vt oblatio prædictorum sit perpetua, & irreuocabilis, prout habetur in prima declaratione adducta. Estque id iuri communi conforme *cap. per exemptionem de priuileg. lib.6. cap. cum plantare §. vlt. ca. tuarum*. Vt ex communi Doctorum affert Rodrig. *to*. 3. *quæst.Regul.q*.1.*ar*.8.

12 Sequitur quartò, quod licet tam Conuersi quam Oblati veram professionem emittentes capaces non sint proprij cum sint veri Religiosi, quibus repugnat proprium habere, iuxta dicta *tom*.1.*cap*.6. Sanchez *lib*.7.*in decalog. cap*.34.*num*.1. Illi tamen Oblati, seu Donati qui professionẽ non emittunt, proprij capaces

sunt,

sunt, vt supponitur in prima declaratione S. Congregationis supra adducta. Sanchez *vt supra*. Priuantur tamen ab eadem S. Congregatione priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus sæcularibus, vt in dicta declaratione habetur.

13 Quia verò in Concil. Trident. *sess*. 24. *cap*. 11. priuilegia, & exemptiones Oblatis concessa, vel concedenda limitantur solùm, ad eos qui intra septa Monasteriorum, & sub eorum obedientia viuunt, ideo adhoc quod prædicti Oblati his priuilegijs fruantur prædicta conditio necessaria est.

14 Similiter licet prædicti tam Conuersi, quam Oblati, seu Donati qui professionem trium votorum faciunt non adquirant sibi, sed Religioni, cum quidquid Religiosus acquirit Monasterio adquirat, iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 6. nihilominus alij Oblati, seu Donati, qui professionem non emittunt sibi adquirere possunt, quando scilicet nō tradiderunt Religioni siue Monasterio nisi solùm bona præsentia, non futura, & in eorum bona legitimi ipsorum hæredes succedunt, in ea videlicet quæ Monasterio non obtulerunt. Sanchez *lib*. 7. *in decalog*. *cap*. 34. *num*. 1. Priuantur tamen à Sacra Congregatione verbis adductis nu. 8. priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus sæcularibus.

15 Oblati qui tantùm simpliciter bona sua Monasterio dedicarunt non censentur dedicasse bona futura, quia in simplici dedicatione bonorum non comprehenduntur, nisi præsentia. Tapia *Auth. ingressi verb. sua cap*. 10. *num*. 14. Sanchez *lib*. 7. *in decalog. cap*. 34. *nu*. 1.

16 Quamuis tam Conuersi, quam Oblati, seu Donati qui verā professionem trium votorum faciunt non possint testari, quia isti sunt veri Religiosi, quibus testari est prohibitum, iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 9. Nauarrus *comment*. 2. *nu*. 45. Sanchez *lib*. 7. *in decalog. cap*. 8. *num* 41. & communiter omnes. Oblati autem, seu Donati non emittentes professionem, si aliqua bona sibi reseruarunt de illis testari possunt, cum sint veri Domini ipsorum, secus aùtem si se, & omnia sua præsentia, & futura Monasterio tradiderunt, cum isti nihil habeant proprium, de quo testari possint. Rodriguez *tom*. 3 *quæst. Regul. q*. 69. *art*. 8. Nec video quomodo Sanchez, vt supra nu. 42. oppositum dicere possit.

17 Si aliquis fiat Oblatus (ex ijs, qui, vt dictum est, veram professionem non emittunt) grauatus eo onere, vt illius bona transeant ad aliquem tertium si sine filijs decesserit, talia bona non veniunt ad Monasterium. Tum quia adhuc facta tali oblatione potest vxorem ducere, & habere filios, tum quia esto id non esset, priuilegium tamen *auth. de Sanctis. Episcop. §. sed &*

hoc

hoc præsenti, vbi deciditur, tali grauato profitente Religionem illa bona pertinere ad Monasterium, solùm loquitur de Religiosis. Angelus *verb. hæres num.* 16. Tabiena *q.* 12. *nu.* 13. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 16. *num.* 28. Quid autem sit dicendum si talis Oblatus veram professionem emisisset, constabit ex dicendis c. vlt. num. 28.

18 Non possunt præfati Conuersi, seu Oblati quamuis professionem in Religionibus emiserint ad Prælatias, seu dignitates illarum assumi, seu eligi. Quia ad hæc munera non possunt assumi nisi in Sacris constituti, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 5. *& cap.* 1. *de ætat. & qualit. &* Conc. Trident. *sess.* 24. *cap.* 12. Vnde merito Minores, inter quos prædicti ad dicta munera assumebantur hunc vsum reliquerunt in Capitulo quodam Generali, præsente, vt dicitur Greg. IX. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres*. Si tamen casu aliquo, siue in hac, siue in alia Religione ad prælatias aliquis Conuersus assumatur, de illo philosophandum eodem modo, ac de Abbatissis dictum est *tom.* 1. *cap.* 26. quod scilicet exercere non posset actus veræ iurisdictionis spiritualis cuius capax non est laicus, vt sunt imponere censuras suis subditis, dispensare in votis illorum, aut illa commutare, bene tamen imponere illis præcepta etiam obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ, cogere ad obseruantiam Regulæ, vel Constitutionum, punire illos propter transgressionem, irritare vota &c. quia hæc pertinent ad potestatem dominatiuam cuius capax est laicus & Conuersus. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 3. *nu.* 20. Cornexo *tom.* 2. *in* 3. *part. tract.* 5. *de excommunicat. disp.* 2. *dub.* 5.

19 Nec possunt in Religionibus prædicti Conuersi, Laici, aut Oblati quantumuis professi, esse socij, aut discreti pro Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus, seu esse Definitores, aut illa munera exercere, quibus annexum est habere vocem actiuam, aut passiuam pro electionibus Prælatorum, qualia sunt esse socios, seu assistentes Generalium, vel Prouincialium. Ratio sumitur ex *Clement. vt ij qui de ætate, & qualitate*, ac ex Concil. Trident. *sess.* 22. *cap.* 4. vbi habetur, nullum habere vocem in Capitulis nisi in Subdiaconatus Ordine ad minus constitutus sit, etiam si hoc sibi ab alijs libere concedatur. Cum ergo prædicta munera importent facultatem habendi vocem in Capitulis pro electionibus Prælatorum non poterunt competere Laicis Conuersis, seu Oblatis prædictis: Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regul. q.* 15. *ar.* 2. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 3. *&* 4. Pro electionibus

S autem

autem aliorum Officialium Conuentuum facilius tolerari potest consuetudo si legitime præscripta sit in aliquibus Religionibus quod prædicti ad illas vocentur, & in illis habeant vocem.

20 Possunt nihilominus prædicti Laici, Conuersi, Oblati &c. habere in Religionibus officia alia manualia quibus nec competit cura animarum, nec est annexum habere vocem actiuam, vel passiuam pro electionibus Prælatorum, vt sunt esse Procuratores Monasteriorum, Sacristas, Oeconomos &c. Cum enim hæc nullo iure prohibeatur illis concedi, aut præcipiatur solùm in Sacris constitutis conferri, ideo si particularia statuta Religionum non contradicant poterunt ipsis concedi. An verò Laici, vel Conuersi Sacristæ munus gerentes possint tangere sacra vasa, corporalia aut vestes dicetur inferius num. 33. & 34.

21 Conuersi, Laici, seu Oblati, &c. professi possunt ad alias Religiones transire, sicut, & alij Religiosi, iuxta dicta *tom. 1. cap. 22.* & cum conditionibus ibidem assignatis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. nu. 1.* De Oblatis autem, seu Donatis non emittentibus professionem trium votorum, sed se, & sua Monasterio donantibus aliqui dicunt non posse hunc transitum facere, quia sunt quasi serui Monasteriorum quibus se donarunt. Verumtamen sicut fundamentum eorum est falsum, sic & doctrina. Nec enim sunt serui Monasteriorum, sed pij, & deuoti oblatores sui, & suorum bonorum ad pias actiones exercendas, & quamuis hoc faciant per pactum, seu donationem irreuocabilem, habet tamen illam conditionem tacitè imbibitam nisi ad meliorem, seu strictiorem Religionis frugem se recipere voluerint, sicut idem contingere dicitur in quacumque obligatione cum homine facta. Suarez *vt supra num. 2.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. nu. 9.* Addit etiam Suarez posse ad quamcumque Religionem ipsos transire, cum enim verè Religiosi non sint, quæcumque Religio erit perfectior statu quem habent.

22 Non debent permitti Conuersi, seu Oblati etiam professi ad sacros Ordines promoueri, tum vt sequantur suam vocationem, iuxta præscriptum Apostoli 1. *Corinthior. 7.* tum vt auferatur ansa, vel occasio ambitionis quæ vt plurimum ad talem promotionem desiderandam eos solet impellere. Vnde in decretis Clement. VIII. pro institutione Nouitiorum in Monasterijs designatis, vel designandis quæ etiam approbata sunt à Sacra Congregatione Concilij sub Sanctiss. D. N. Vrbano, & habentur simul cum decretis de Apostatis, & eiectis dicitur, *Qui ad Conuersorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire,*

transire, etiam durante tempore probationis, non possint. Credo etiã circa hoc omnes Religiones laudabilia statuta habere. Casu autem quo aliquis Conuersus tonsura Clericali fecerit se tonsurari, aut ad Sacros Ordines sine legitima facultate promoueri, his omnibus iure priuandus est. Tum quia inobediens, & rebellis non debet esse potioris conditionis quam obediens, ac per consequens iste non debet esse potioris conditionis quam alij quieti, & obedientes Conuersi, qui sua professione contenti talia non ambiunt. Tum quia in eo in quo quis deliquit, in eo debet puniri, cum ergo iste peccauerit Ordinibus male susceptis, prædicto modo debet puniri. De quo Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres*. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. q.* 123. *ar.* 3. In eo etiam casu talis Conuersus illegitime ordinatus cui non permittitur tonsura Clericali vti, aut exercere Ordines susceptos non tenetur ad Officium diuinum more Clericorum recitandum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12 *num.* 4. cum solùm ad illud teneantur Religiosi Choro addicti, aut pro Ordinatis admissi. Casarubius *vt supra*.

23 Tenentur Conuersi, Laici, Oblati, seu Donati ad certas orationes Pater noster, & Aue Maria, iuxta institutum Regulæ, vel Constitutionum suorum Ordinum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 4. Quanta autem, aut qualis sit obligatio illas recitandi, qualeue peccatum illas omittere, ex dictis eodem *tom.* 1. *cap.* 7. & 8. vbi agitur de obligationibus Religiosorum ratione Regulæ & Constitutionum pensari debet.

24 Pro receptione, educatione, seu institutione Conuersorum, Oblatorum, seu Donatorum qui professionem veram trium votorum emittunt, animaduertendæ sunt Institutiones Clemen. VIII. approbatæ à Sacra Congregatione Concilij sub SS. D.N. Vrbano VIII. & habentur cum decretis eiusdem S. Congregationis de *Apostatis & eiectis*, quæ sunt huiusmodi, præter alias ibi assignatas pro omnibus Nouitijs, siue Clericis, siue Conuersis. Prima, si quis annum 25. excedens ad habitum regularem admitti postulauerit, & talis eruditionis expers iuuentus fuerit, in Conuersorum tantùm, quibus litterarum scientia non est necessaria numerum referatur: ipsi autem Conuersi non recipiantur ante 20. ætatis suæ annum; & nisi saltem præcipua doctrinæ Christianæ capita nouerint. Secunda, quia quarumdam Religionum mos est nedum Conuersos ad professionem admittendos, verum, & Oblatos, vt vocant, recipere, circa ipsorum Oblatorum receptionem vnaquæque Religio suas peculiares Constitutiones; specialiaque instituta obseruare teneatur.

 Tertia,

Tertia, cum autem, licet Clericorum bene instruendorum cura debeat esse præcipua, Conuersorum tamen religiosa instructio non sit prætermittenda, quin potius æquanimiter amplexanda, quandoquidem satis exploratum est istorum etiam, cum Regulam profiteantur eamdem, perfectam educationem, tum religioni decorem, & ornamentum, tum alijs Christi fidelibus ædificationem, exemplum, atque vtilitatem afferre. Conuersis ipsis à Clericorum nouitiatu separatus ad dormiendum locus (quantum commode fieri poterit) assignari præcipitur. Illi tamen hac separatione non obstante Magistro Nouitiorum, seu Superioribus Monasteriorum, & Conuentuum, iuxta cuiusque Ordinis statuta, & Constitutiones subditi esse, & obedientiam præstare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obsequia probandi, & exercendi, verum etiam, pro eorum capacitate, & commoditate, de spiritualibus, præsertim de modo mentaliter orandi, diligenter instruendi erunt, quod vt commodius fiat ad Capitula, & spirituales conciones, quæ per Magistros Nouitijs fieri solent, accersiri debeant, & in Ecclesijs statutis horis conueniant, nisi tunc in suis officijs actualiter occupati fuerint. Tempore verò probationis elapso, ij tantùm qui non solùm religiosæ perfectionis capaces, sed ad laborem corporalem apti nouo, ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo ætatis suæ annum, quoad Clericos decimum sextum, quo verò ad Conuersos vigesimum primum excesserint) ad professionem admittantur. Sed qui ad Conuersorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint. Superior cuiuslibet Conuentus in quo Nouitiatus fuerit constitutus, particularem librum habeat in quo vniuscuiusque Nouitij professio registretur, illamque Nouitius professus propria manu, & duo testes qui præsentes fuerint subscribant. Conuersus verò litterarum ignarus professus in eorumdem testium qui se subscripserint præsentia, propria manu signum Crucis apponat, asseruetúrque liber, & custodiatur in Archiuio, vbi scripturæ ad Monasterium, seu Conuentum pertinentes reponi consueuerunt. Circa quæ decreta, seu Institutiones illud generaliter animaduertendum duxi, illa non videri obligare nisi solùm pro Conuentibus designatis, seu designandis à Sede Apostolica pro Nouitiatibus, vt patet, tum ex titulo illis præfixo, tum ex §.1.& 2. vbi videtur solùm sermonem esse de prædictis Conuentibus. Quare cum decretum Clemen. VIII. de non recipiendis Nouitijs nisi solùm pro Conuentibus designatis, non obliget nisi in Italia, & in insulis adiacentibus, solùm

solùm ibi obseruandæ erunt prædictæ Institutiones. Similiter cum ab obseruatione talis decreti Clementis VIII. excipiantur Carthusiani, Minores strictioris obseruantiæ, Capuccini S.Francisci, Reformati S.Dominici, Discalceati Carmelitarum, Fulienses, Eremitæ Eremi Camaldulensis, & Montis Coronæ, Clerici Regulares Theatini, Societatis Iesu, S.Pauli decollati, Somaschi, & Ministri infirmorum, ideo etiam exempti videntur ab obligatione harum Institutionum cum illæ, vt dixi, solùm pro Conuentibus à Sede Apostolica designatis, seu designandis pro Nouitiatibus editæ videantur.

25 Non possunt Conuersi, etiamsi imperfectum habitum, aut sine capuccio gerant in Religionibus quibuscumque siue Mendicantibus, siue non Mendicantibus (præter assignatas num. præcedenti) in Italia, & Insulis adiacentibus recipi nisi in Conuentibus assignatis pro Nouitiatibus à Sede Apostolica, & receptiones, ac professiones illorum extra dictos Conuentus factæ irritæ sunt, & nullæ, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 24. *num* 23. Quia tamen vt ibidem *num.* 24. dictum SS. D. N. Vrbanus VIII. pro remedio illorum qui illegitimè, & inualidè professionem fecerant non habito Nouitiatu in prædictis locis designatis Motu proprio prouidit, vt de nouo ad professionem admitterentur; & cum huius rei occasione multi professi ad sæculum redire vellent, nouissimè Sacra Congregatio Concilij anno 1636. huic malo prouidere volens statuit. Quod si aliqui contra formam præfatorum decretorum recepti, & professi è Religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam respectiuè illos eijcere voluerint, eadem Sanctitas sua decreuit, vt tam ipsi professi quam Superiores respectiuè teneantur Iura, quæ sibi fauere visa fuerint, prius deducere coram eadem Sacra Congregatione, quæ ex speciali etiam suæ Sanctitatis facultate super hoc concessa prouidebit. Inhiben. propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & Prælatis inferioribus iurisdictionem exercentibus, ac quibuscumque Iudicibus Ordinarijs, & delegatis etiam causarum Palatij Apostolici Auditoribus, & Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam de latere Legatis, Sedisque Apostolicæ Nuncijs, ne in posterum in hoc quoquomodo se ingerant absque speciali eiusdem Sanctitatis commissione, sub pœna ipso facto incurrenda, quoad Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingressu Ecclesiæ, quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios Iudices prædictos excommunicationis latæ sententiæ, quo verò ad Nuncios, & ad Sacræ Romanæ Ecclesiæ

Cardi-

Cardinales, etiam de latere Legatos indignationis suæ Sanctitatis, & pœnarum arbitrio eiusdem imponendarum. Hæc ibi.

26 Item ibidem pro maiori cautela contra delinquentes statuit, ac decreuit quòd si ijdem, vt supra, recepti, & professi iuribus suis minimè deductis coram Sacra Congregatione Concilij, & sine illius expressa licentia è Religione exire, vel Superiores Religionis eos eijcere ausi fuerint, ipsi recepti, & professi, tanquam Apostatæ puniantur, & pro talibus habeantur; nec non contra eosdem, iuxta formam decreti de Regularibus Apostatis, & eiectis, eiusdem Sanctitatis suæ iussu ab eadem Sacra Congregatione sub die XXI. Septembris 1634. editi procedatur, & Superiores, qui eiecerint pœnam suspensionis à diuinis; nec non priuationis omnium Officiorum quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea in posterum obtinenda, vocisque actiuæ, & passiuæ ipso facto absque alia declaratione incurrant. Hæc ibi. Circa quæ decreta id maximè notandum, quod licet stando in rigore illorum verborum *recepti, & professi* per ea non videantur comprehendi nisi ij solùm, qui in locis, seu Conuentibus non designatis pro Nouitiatibus recepti, aut professi fuerint, non verò ij qui etsi recepti, & professi fuerint in dictis locis, seu Conuentibus designatis, nihilominus cursum Nouitiatus peregerunt in alijs locis non designatis (quod idem dico de decretis Clem. VIII. adductis tom. 1. cap. 24. num. 23. quia in eis, stando in rigore verborum solùm videtur prohiberi admissio ad habitum, receptio seu professio in Conuentibus non designatis, non verò Nouitiatum agere, aut habere, ita vt qui in Conuentu deputato fuit receptus, & professus, etiamsi in non deputato Nouitiatum peregerit, validè professus videatur) attendendo tamen ad Motum proprium SS. D. N. Vrban. VIII. quod dicto cap. 24. num. 24. attulimus, & per quod explicantur dicta decreta Clem. VIII. dicendum tam per ipsum, quam per decreta prædicta comprehendi non solùm eos, qui recepti, & professi fuerint in locis non designatis, sed etiam illos, qui in talibus locis non designatis Nouitiatum peregerunt, etiamsi alias in locis designatis recepti, & professi fuerint. Quod constat tum ex illis verbis dicto num. 24. relatis *Annum probationis in Monasterijs, seu domibus Regularium ad id designatis minimè fecerunt*, tum ex alijs, quæ sunt in principio illius Motus proprij quibus suam, & Clem. VIII. mentem declarat, quæ sunt huiusmodi. *Cum itaque sicut accepimus quamplures Ordinum, Congregationum, & Institutorum Regularium professores ad habitum Regularem recepti, probationis annum in Monasterijs, seu domibus*

Regula-

Regularibus ad id designatis, vel ab Apostol. Sede approbatis minimè fecerint, proindeque iuxta Constit. fel. record. Clement. Papæ VIII. prædecessoris nostri desuper editam professio per eos subinde emissa inualida existat. Nos Religiosos prædictos &c. Tum denique ex titulo præfixo ipsi Motui proprio, qui est, *super professionibus per Regulares emissis, non facto in locis designatis Nouitiatu.* Quare dicendum, iuxta mentem tum SS. D. N. Vrbani, tum Clem. VIII. eos, qui in locis non designatis Nouitiatum peregerunt, etiamsi in eisdem habitum susceperint, aut professionem emiserint, dictis decretis comprehendi.

27 Non obstante etiam tali decreto de non admittendis ad professionem Nouitijs etiã Conuersis, nisi in locis à Sede Apostolica designatis pro nostro Ordine obtentum à SS. D. N. Vrbano per Breue speciale anno 1634. negotio prius commisso S. Congregationi Regulari, & Eminentissimo Cardinali Ginetto, vt alij Conuentus designarentur videlicet. In Prouincia S. Alberti in Sicilia Conuentus Placiæ, Melatij, Sicli, Siracusæ, Mazarini; In Prouincia Romana Conuentus Transpontinæ, S. Martini in Montibus, Præneste, Velitrarum, Roncilionis; In Prouincia Lombardiæ Conuentus Mediolani, Cremonæ, Nouariæ, Montis Calerij, Nouarum; In Prouincia Venetiarum Conuentus Vicentiæ, Roboreti, Dezensani; In Prouincia Thusciæ, Conuentus Pisarum, Prati, Montis Politiani, Emporij; In Prouincia Romandiolæ, Conuentus Anconæ, Cæsenæ, Arimini, Senogalliæ; In Prouincia Neapolis, Capuæ, Nuceriæ, Apuliæ, Beneuenti, Salerni, Auersæ; In Prouincia Apuliæ Conuentus Licij, Bitunti, Neriti, Baruli, Monopolis; In Prouincia S. Angeli in Sicilia, Conuentus Marsalæ, Alcami, S. Nicolai de Bononia, Calatanixete, Racalbuti; In Prouiucia Calabriæ Conuentus Cosentiæ, Rhegij, Caroleorum, Catanzarij; In Prouincia Aprutij Conuentus Terami, Ortonæ, Bilantis; In Grancijs Conuentus Neapolis, Conuentus Summæ, Surrenti, & Concordiæ. In quibus possint recipi, & admitti ad habitum, & expleto probationis anno ad professionem Fratres Conuersi, seu Laici, seruata forma decreti Sanctiss. D. N. super receptione, & educatione Nouitiorum vltimo loco editi, nec non felicis record. Sixti V. ac aliarum Constitutionum Apostolicarum, & decretorum pariter similis memoriæ Clementis VIII. Institutionumque generalium super receptione, & educatione eiusdem Clementis, nec non sanct. mem. Pauli V. auctoritate editarum. Hæc ibi.

28 Cum autem in supradictis omnibus decretis solùm fiat

sermo,

sermo de ijs qui professionem emissuri sunt, ideo quod attinet ad Conuersos, Oblatos, seu Donatos, solùm intelligenda erunt de illis qui vt diximus veram professionem trium votorum emittunt, non de Oblatis, seu Donatis qui se, & sua Religioni tradunt nulla facta professione, quare nulla est lex, vel prohibitio quo minus isti Oblati, seu Donati qui professionem non emittunt ad Religionem admitti possint, etiam in Monasterijs, vbi non sunt prædicti Nouitiatus à Sede Apostolica approbati.

29 De fœminis illis, quæ in Monasterijs Monialium Oblatæ, seu Donatæ nuncupantur eodem modo loquendum videtur, ac de viris Oblatis, seu Donatis, respectiuè tamen ad earum sexum. Præter ea autem quæ de ipsis dicta sunt *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 17. notandæ sunt aliquæ declarationes Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium quas refert Barbosa in Collectan. Bullar. verbo *Conuersa*: Prima, Conuersas non habent regulariter Moniales Sanctæ Claræ. Secunda, Conuersæ quæ ad Monasteriorum pauperum subleuamen ad conquæritandas eleemosynas mittuntur, 45. ætatis annum excedant, & extra clausuram minimè pernoctent, nisi in casu necessitatis, & tunc hospitio excipiantur in ædibus proximorum consanguineorum, aut aliarum piarum matronarum. Tertia, Conuersæ Moniales ad quæstuandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchræ, nec modo aliquo extra Monasterij clausuram pernoctent, & in illis Monasterijs quæ nisi dictas Conuersas ad quæstuandum mittunt, manuteneri non possunt, deinceps puellis Monasticum habitum non tradi, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt absque Sedis Apostolicæ speciali licentia. Quarta, Conuersæ non debent permitti vt exeant, aut videri se sinant ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam Monasterij sed id munus alteri extra clausuram degenti committatur. Quinta, Conuersa supernumeraria debet prædita qualitatibus necessarijs capitulariter, votisque secretis Monialium admitti, & dotem duplicatam soluere à Conuersis persolui solitam, ac tempore debito professionem emittere. Barbosa vt supra. Pro istis etiam fœminis Oblatis, seu Conuersis vide Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 44. *art.* 4.

30 Gaudent prædicti Conuersi priuilegijs suarum Religionum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 18. vbi etiam idem dictum est de Oblatis professionem emittentibus, quia sunt verè Religiosi, specia-

Specialiter tamen Gregor. IX. in Bulla *Quoties à nobis*, quæ habetur in 1. tom. Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *num.* 3. Oblatis Carthusianorum concessit vt eisdem libertatibus, & immunitatibus gauderent quibus ipsi Fratres gaudebant. Deinde Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum eorum Oblatis copiosam concessionem fecit omnium priuilegiorum Fratribus concessorum illis verbis. *Et ne Oblati, & Oblatæ eiusdem Ordinis suorum iure deuotionis ad Ordinem ipsum frustrentur effectum, omnia, & singula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, seu Pinzocheras nuncupatas personas prædictas in præsentibus litteris statuta, concessa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta, ad easdem dicto Ordini nunc, & pro tempore Oblatas, & Commissas vtriusque sexus personas eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere proinde ac si pro eisdem Oblatis, & Commissis personis, & circa illas emanassent, decernimus, volumus, & ordinamus.* Vide pro vsu huius priuilegij dicta tom. 1. cap. 21. num. 19. & 20. & in hoc 2. tom. cap. 1. num. 21. vbi constabit an sit vel non reuocatum. Similiter pro tempore interdicti hanc illis concessionem fecit. *Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentij IV. Alexandri IV. & Gregor. XI. prædecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit, dummodo causam non dederint interdicto, clausis ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, submissa voce Missas, & alia diuina Officia celebrare; eorumdem Fratrum deuotioni non plene consulitur, concessionem eamdem extendendo eisdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc conuenientibus, & honestis præterquam in Ecclesijs ab Ordinarij obedientia non exempti, quoties id eis contigerit interdici, possint Missas & alia diuina Officia in quorumcumque præsentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas, & Pinzocheras, ac Oblatas Commissasque personas, & ipsorum Fratrum, ac Monasteriorum Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriusque sexus admittere præfatis scientia, motu, & auctoritate indulgemus.* Pro quo priuilegio, seu vsu ipsius, & an sit reuocatum, vide dicta tom. 1. cap. 21. num. 14. 19. & 20. Præterea idem Sixtus IV. in Bulla *Dum fructus vberes*, quæ etiam est Mare magnum Eremitarum S. Augustini, Oblatis eiusdem Ordinis fere similia videtur concessisse. Meminerunt autem vtriusque concessionis Casarubius *in Compend. priuilegior. Mendicant. verbo Oblati*

T *Fratrum,*

Fratrum, & Rodriguez *tom. 3. quaest. Regul. q. 21. art. 3.* Meminit etiam vterque alterius concessionis Eugenij IV. circa absolutionem istorum, quam tamen omitto, quia viuae vocis oraculo fuit facta, & per consequens ijs temporibus inutilis, vt saepe dixi, nisi de nouo concedatur.

31 Quia tamen Leo X. in Constit. *Dudum* quae est in 1. tom. Bullar. Laertij *num.* 32. omnia priuilegia Conuersis, & Oblatis Ordinum Mendicantium concessa communia esse voluit omnibus praedictis cuiuscumque praedictorum Ordinum Conuersis, & Oblatis. Ideo his priuilegijs concessis Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini gaudere possunt ratione communicationis Priuilegiorum Oblati Praedicatorum, & Minorum, vt in specie de Oblatis Minorum habet Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Oblati Fratrum, vel Monialium num.* 3. quod idem credo de Oblatis faeminis, cum illae etiam nominentur à Sixto in priuilegio pro Carmelitis *num. praeced.* adducto. Imò etiam idem videtur dicendum de Nouitijs, tam Oblatorum, quam Oblatarum (professionem videlicet trium votorum emittentium) saltem in multis Religionibus, & quoad ea quae spectant ad bonum spirituale animae: praesertim cum Nouitij in fauorabilibus pro veris Religiosis habeantur. Vide dicta *tom. 1. cap.* 24. praesertim *nu.* 8.

32 Dubitari tamen potest an priuilegia illa Greg. IX. pro Oblatis Carthusiensium, & Sixti IV. pro Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini intelligantur solùm de Oblatis illis, qui professionem trium votorum emittunt, an verò etiam de illis, qui sine tali professione se, & sua Monasterijs obtulerunt modo superius num. 27. dicto. Et quidem cum priuilegium Gregorij IX. expressè loquatur solùm de Oblatis qui trium votorum professionem emittunt in Ordine Carthusiensium, vt patet ex ipsa Bulla, ideo non potest extendi ad eos qui talia vota non faciunt. Cum autem priuilegia Sixti IV. indistinctè loquantur de Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini non determinando pro illis qui professionem emittunt, vel non emittunt, imò comparent illos cum Tertiarijs Fratribus de pęnitentia, seu Pinzocheris, qui neque tria praedicta vota emittunt, ideo probabile est ad vtrumque genus Oblatorum extendi. Verumtamen quia adhuc inter istos qui veram professionem trium votorum non faciunt, possunt esse aliqui qui non seruent conditiones à Sacra Congregatione Concilij supra num. 8. assignatas, quia scilicet non omnino bona sua Monasterijs obtulerint, alij verò qui illas seruent, ideo praedicta priui-

priuilegia extendenda solùm credo ad hos posteriores, non ad illos. Nam eo ipso quod Sacra Congregatio solùm istos potiri vult priuilegio fori, & immunitatis à sæcularibus exactionibus, etiam velle videtur eos solùm potiri posse alijs priuilegijs Religionibus concessis, ac eos solùm esse verè, & simpliciter Donatos, seu Oblatos. Etsi hoc non sit omnino certum, cum Sixtus IV. in prædictis priuilegijs vniuersaliter loquatur de Oblatis, seu Donatis, & posset dici Sacram Congregationem solùm excludere prædictos à priuilegio fori, & immunitatis ab exactionibus sæcularibus, non ab alijs priuilegijs maximè concernentibus animæ vtilitatem. Pro vsu tamen horum priuilegiorum, & an sint, vel non reuocata vide, vt dixi, *to.* 1. *c.* 21. *nu.* 14. 19. *&* 20. *& in hoc* 2. *to. c.* 1. *nu.* 21.

33 Concessit Calixtus III. Conuersis Fratrum Minorum, vt possent tangere Calices, & lauare corporalia, & alia Ecclesiastica, cum expedierit. Item Leo X. concessit eisdem Conuersis socijs Generalium, vel Prouincialium, vt eo tantùm tempore quo socij sunt, & extra loca, & Conuentus cum inseruiunt Missis prædictis Prælatis possint proprijs manibus tractare vasa sacri ministerij scilicet calices, & corporalia explicando, & plicando post Missam sicut Clerici in sacris constituti. In Conuentibus autem vbi sunt alij Fratres id concedere recusauit. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres num.* 1. *&* 3. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 127. *art.* 2. Portellus *in Dub. Regular. verbo Laici Fratres num.* 1. Verumtamen cum istæ concessiones sint viuæ vocis oracula vt Casarubius notat, ijs temporibus post reuocationem similium concessionum factam à SS. D. N. Vrbano VIII. nullæ sunt, nisi de nouo concedantur, vt sæpe dictum est. Extat tamen alia concessio Sixti IV. pro Fratribus professis Conuersis Ordinis S. Augustini Congregationis Lombardiæ qua illis concessit quod dum Sacristiæ curam gererent, scilicet, dum Sacristarum officium exercerent possent tangere Calices, Patenas, & Purificatoria, cum necesse esset. Quæ concessio, quamuis neque per Bullam, neque per Breue facta sit, quia tamen ab ipso Papa videtur subscripta, ideo non apparet viuæ vocis oraculum, ac per consequens hoc tempore subsistere. Eam refert Confettius *in Collect. litter. Apostol. inter priuilegia Sixti IV. nu.* 9.

34 Pro quo notandum quod, secluso priuilegio, sacra vasa, & vestes dum in eis continetur Corpus, vel Sanguis Christi, tangi, præterquam à Sacerdote, vel Diacono, graue peccatum est. *Ex cap. non oportet d.* 23. Palud. *in* 4. *dist.* 13. *q.* 1. *art.* 4. Suarez *in*

3.par.tom.3. disp.81. sect.8. Tangere autem illa cum in eis non continetur Corpus, aut Sanguis Christi, etiam est illicitum *ex cap. in sancta dist.1. de Consecrat. cap. sacratas,* alijsque iuribus *dist. 23.* Huius tamen præcepti transgressio, secluso contemptu, solùm est venialis, quia pro leui irreuerentia communiter æstimatur. Suarez *vt supra*. Imò si rationabilis causa, vel moralis necessitas adsit, nulla erit culpa id facere. Sotus *in 4. dist. 13. q.2. ar.3. ad 3.* Layman. *in Theolog. moral. lib.5. tract.5. cap.6. num.* 18. & 19. Ad tollendos tamen scrupulos solet ad id peti licentia à S.Congregatione Rituum, vt patet ex Barbosa *in Collect. Bullar. verb. licentia*.

35 Affertur etiam alia concessio facta Laicis Fratribus etiam olim homicidis, & bigamis, vt possent ministrare Sacerdotibus celebrantibus, etiam vestiti superpelliceo lineo. Ita Portellus *in Dub. Regul. verbo Laici Fratres nu.2.* ex Compend. D.Hieron. Hisp. *verb. Laici Fratres §. 2.* Verumtamen scire non potui an hæc concessio sit viuæ vocis oraculum, & per consequens his temporibus inualida, aut non. Deinde dico, cum irregularitas non priuet exercitio Ordinum, nisi vt ordines sunt, idest, eo modo, quo à Clericis exerceri solent, vt habet Cornexo *tom.2. tract. de irregularit. disp. 5. dub. 4.* ideò quicumque irregulares, etsi homicidæ, & bigami possunt ministrare Sacerdotibus celebrantibus non eo modo quo Clerici, sed vt Laici. Quia verò ministrare cum superpelliceo lineo indicare videtur id fieri ad modum Clericorum, ideo forsan obtenta est talis concessio. Cuius tamen qualitatem vt dixi, ignoro.

SVM-

SVMMARIVM CAP. IX.

Sunt

De

De Dominis Cardinalibus Regularium Protectoribus, eorumque facultatibus, iuribus, & priuilegijs.

Cap. IX.

1 MINENTISS. DD. Cardinalium prærogatiua maxima est in Ecclesia Dei, vt potè qui summæ dignitatis, videlicet Pontificiæ, *Collaterales* sunt, *& Coadiutores*. S.Bernardus *lib.* 4. *de considerat. Cardines Orbis*. Ioann.de Lignan. *in tract. de bello pag.* 9. *Pars corporis. Papæ.* Gigas *de pens.q.*7. *num.* 12. *&* 13. *Principes terræ*. Canonistæ *in cap. Pastorali* 12.*q.*1. *Columnæ Ecclesiæ.* Marcus Mantuan. *lib.de Con.num.*64. *Lumina Ecclesiæ*. Idem Mantua *ibid. Stellæ Ecclesiæ*. Alban. Cardinal. *lib.de Cardinalatu q.*8. *Ecclesiæ Senatores*. Azor. tom. 2. instit.moral. *lib.* 4. *cap.* 3. *q.*20 *Reges*. vel pro Regibus habendi. Paris de Puteo *in tract. de Syndic. in §.an si Iudex num.* 2. Vnde varijs, & honorificentissimis titulis nuncupati nouissimè à SS. D. N. Vrbano titulo *Emineutissimorum* decorati sunt. Quemadmodum autem ex cælesti Hierarchia administratorij illi Spiritus nedum hominibus, sed & Regnis, & Prouincijs Tutelares à Deo conceduntur, vt docent S.Basilius *l.*4.*contra Eunomium*, Theodoretus *orat.*10.*in Danielem*, Nazianzenus *orat.* 2. *de Theologia*, & alij, sic etiam ex terrestri, & Ecclesiastica Hierarchia Cardinales à Papa, Prouincijs, Regnis, Nationibus, & Religionibus Protectores assignantur.

2 Dati ergo sunt Religionibus à Summis Pontificibus ad earum defensionem, conseruationem, dilatationem, tutelam, & protectionem, vt vel ex nomine ipso Protectorum conspicitur, contra aduersantes præcipuè. Pe rinis *de subdito Religioso to.* 1. *de obedientia q.*1.*cap.*18.*§.*21.*&* 3. Quod belle confirmat S.Francisci Minorum Patriarchæ cælestis visio qua monitus à Deo est petere sui Ordinis Cardinalem Protectorem à Papa Honorio III. *Vidit* enim *in somnis gallinam pullos plurimos sub alis congregare, à super volitantibus miluis defendere volentem, nec tamen omnes potuisse, pluresque proinde patuisse rapinæ, magnæ vero alterius volucris sub alis pericula subterfugisse.* Expergefactus autem

vir

vir Sanctus dum somnij interpretationem peteret à Domino eam ita accepit, *vt intellexerit se per gallinam, Discipulos per pullos, & Cardinalem in Protectorem assumendum per volucrem magnarum alarum demonstrari*. Sic Lucas Vadingus *in annalib. Minor. ann. 1217. num. 2. ex legenda trium Sociorum*. Hoc autem munus rectè in eodem Ordine Minorum primus obiuit Cardinalis Hugolinus, postea Pontifex Gregor. IX. qui super Minores constitutus factus est, quasi vnus ex eis, nihil tam curans, quam vt à molestijs, & iniurijs vbique terrarum defenderentur, ab Ecclesiarum Prælatis fouerentur, amicè reciperentur, & per vniuersas Orbis Prouincias ad omnium salutem distenderentur. Vadingus *vt supra num. 8.*

3 Ipsorum auctoritas varia pro varietate temporum, iuxta Pontificum decreta, ipsorum DD. Card. affectum, seu conditionem, rerumque indigentiam fuit, aliquando amplior, aliquando strictior. Prædictus enim Cardinalis Hugolinus primus Minorum Protector quasi summam in Ordinem potestatem exercuit tempore Honorij III. postea tamen Pontifex factus, & Gregorius IX. vocatus eam valdè restrinxit, prout etiam fecit Gregorius XI. in Bulla inferius referenda, quod, & postea approbarunt Sixtus IV. & Iulius II. Item Vrbanus IV. amplissimam auctoritatem Protectoribus concessit, illis immediatè Moniales subijciens quam etiam postea moderati sunt Martinus V. & Iulius II. De quo Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Protector Ordinis*. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. q. 42. art. 1. & 2.* His autem temporibus standum est tum consuetudini legitimè præscriptæ, tum varijs decretis Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, quibus eorum auctoritas aliquando declaratur, tum præcipuè litteris quibus Summus Pontifex hoc munus Protectorum eisdem DD. Cardinalibus tribuit, & secundum illa iudicandum in præsenti.

4 Primò ergo videtur dicendum prædictos DD. Cardinales Ordinum Protectores non esse vocandos Prælatos Religiosorum stricto modo, quales sunt Priores, Prouinciales, & Generales, & alij similibus nominibus vocati. Colligitur ex Bulla Gregorij IX. vbi Cardinali Protectori Ordinis Minorum districtè inhibuit ne se intromitteret in rebus pertinentibus ad officia, & gubernationem, seu correctionem Fratrum dicti Ordinis nisi in certis casibus, & quod Fratres prædicti ad Protectorem tanquam ad Prælatum pro licentijs, vel alijs similibus gratijs recurrentes punirentur. Casarubius *in Compend. priuileg.*

priuileg. Mendicant.num. 1. Secundò ex Greg. XI. in Bulla *Cunctos Christi*, quæ habetur in 1. tomo Bullarij Cherubini inter Bullas Gregorij *num.* 4. quam etiam approbauit, & inseruit Sixtus IV. in alia Bulla *Sacra Minorum* in Bullario Rodriguez tom. I. in Sixto IV. *num.* 5. in qua etiam prædictis DD. Protectoribus prohibuit statuta Ordinis corrigere, dispensare, seu immutare, Prælatos, seu Officiales ponere, aut deponere, ad lecturam, vel gradum aliquos promouere, aut ab eisdem remouere, de loco ad locum aliquem Fratrem mutare, aut licentiam aliquò eundi impartiri, quemquam punire, aut à pœna liberare, res Ordinis alicui concedere, aut concessas amouere, de rebus, aut correctione Fratrum, nisi in quibusdam casibus, se aliquatenus intromittere, quæ omnia indicant eos non esse veros Ordinum Prælatos, stricto modo loquendo, quia si tales essent, prædicta negari ipsis non deberent. Nec obstat has limitationes solùm pro Protectoribus Ordinis Minorum factas fuisse non pro alijs Ordinum Protectoribus. Non solùm quia cum prædictæ limitationes factæ sint à Summis Pontificibus in gratiam, & fauorem Minorum, vt ex ipsis Bullis constat, & Mendicantes omnes communicatione gratiarum, & priuilegiorum potiantur, saltem omnes Mendicantes, & quicumque alij eorum priuilegijs fruentes, hac etiam gratia frui debent. Sed etiam quia, vt bene Laertius Cherubinus 1.tom. Bullarij inter Bullas Greg. XI. *num.* 4. notauit, aliorum Ordinum Protectores maiores his facultates non habent. Tertiò id etiam constabit ex litteris protectionis sub Paulo V. & SS. D. N. Vrbano alijs DD. Protectoribus concessis, de quibus infra, in quibus non nisi ad determinatos casus eorum auctoritatem, & potestatem extendi declaratur. Id denique quartò constat quia is solùm stricto modo dicitur Prælatus qui habet ordinariam iurisdictionem in subditos, vt docet Abbas *cap. decernimus de iudicijs summ.* 16. *& cap. tua nos de Cleric. ægrotante.*

5 Possunt nihilominus prædicti DD. Protectores dici Superiores Ordinum quibus præficiuntur, & largo modo Prælati quatenus sunt Commissarij Apostolici, Vicarij delegati, & Locumtenentes Papæ in his quæ pertinent ad bonum regimen, & gubernium Religionum modo inferius explicando, pro conseruandâ scilicet Prælatorum auctoritate; & quando ab ipsis requisiti fuerint, vel ipsi Domini Protectores id necesse esse cognouerint, iuxta inferius dicenda. Omnis enim habens curam animarum aliorum, etsi delegatam, dici potest Prælatus. Glossa *in c. tua nos, de Cleric. ægrotante.* Siluester *in Summ. verb. Præl. n.* 1.

6 Propterea maximo honore, amore, & reuerentia prosequendi sunt à Religiosis quos protegunt, vtpotè qui ipsorum tutelæ, patrocinio, & conseruationi à Papa destinati sunt. Hinc in litteris protectionis sub SS. D. N. Vrbano concessis sic habetur. *Mandantes propterea Priori Generali, ac alijs Superioribus, necnon vniuersis Religiosis personis quibuscumque dicti Ordinis in virtute S. Obedientiæ, vt te in eorum Protectorem iuxta tenorem præsentium recipientes, ea qua debent reuerentia prosequantur.*

7 Hinc illis iure credendum, & fides adhibenda quando dicunt se habere viuæ vocis oraculum à Papa. Hoc enim conueniens est muneri quod gerunt, & eorum dignitati, ac auctoritati. Maximè, quia in causis Cardinalibus commissis, & demandatis, eorum dicto fides adhibetur. Cardin. Alban. *tract. de Cardinal. q.*42. ex Lupo, Baldo, Saliceto, Azor. *tom.*2. *instit. moral. lib.*4. *c.*3. *dub.*20. Præsertim tertiò quia alijs etiam Cardinalibus de stylo Curiæ credendum est, vt tradit Tuschus *verb. Cardinalis conclus.*103. *num.*2. De quo Nauarrus *lib.* 1. *consil. de offic. Iud. delegat. consil.*9. *num.*7. Farinac. 2 *p. decis. p.* 1. *decis.*339. Bellemera *conclus.*635. Mascard. *de probat. concl.*269. Peirinis *tom.*2. *priuileg. Minim. in Const.*3. *Gregor. XIII. num.*4. Quod limitant plures nisi sit in præiudicium tertij. Abbas *par.* 2. *consil.* 18. *num.* 2. & *cap. quod super de fid. instrum. num.* 5. & *cap. sicut nobis de sent. excommunic. in* 6. Tuschus *vt supra num.* 3. Glossa *in cap. sicut nobis de sent. excommunicat. verbo alio modo*, & alij. Nec obstant dicta *tom.* 1. *cap.*3. *num.*11. videlicet, quod quamuis Gregor. xv. per suam Constitutionem *Romanus Pontifex* anno 1622. reuocauerit omnia viuæ vocis oracula præterquam à DD. Cardinalibus firmata, nihilominus SS. D. N. Vrbanus anno 1631. omnia prædicta viuæ vocis oracula etiam à Cardinalibus firmata cassauit, & abrogauit. Nam in primis hæc reuocatio oraculorum viuæ vocis solùm est de illis quæ priuilegia, facultates, licentias, & gratias continent, non de alijs, vt eodem loco dictum est. Quare respectù aliorum integra manet auctoritas Cardinalium, & illis fides adhibenda. Deinde, in prædictis litteris solùm est sermo de gratijs, indultis, & priuilegijs viuæ vocis oraculo à Sede Apostolica præteritis temporibus concessis, non de ijs, quæ inposterum, & in futurum à Summis Pontificibus concedi possunt. Quare saltem respectu istorum procedit tradita doctrina, quod videlicet credendum sit DD. Cardinalibus, præsertim Ordinum Protectoribus, cum dixerint se habere viuæ vocis oraculum à Sanctissimo.

Eorum

8 Eorum præcipuum munus in eo situm est, vt Superiorum Ordinum auctoritatem conseruare curent, adeo vt in negotijs eorumdem Religiosorum se non debeant immiscere, quando Superiores ipsorum sui officij debito satisfecerint, ac gubernio, & regimini subditorum sufficienter incubuerint. Sic enim habetur in litteris protectionis sub Paulo v. quas affert Laertius Cherubinus 3. tom. Bullar. in Paulo v. *num.* 53. *alias* 34. & sub SS. D. N. Vrbano. *Volumus autem, ac tibi in virtute S. Obedientiæ mandamus, vt Superiorum dicti Ordinis auctoritatem quantum fieri poterit conseruare cures, & propterea cum ipsi Superiores eorum officij debito satisfecerint, ac gubernio, & regimini subditorum sufficienter incubuerint, tu in negotijs eorumdem Religiosorum te non immisceas.* Ex quo à contrario elici videtur, quod cum prædictis D. Cardinalibus certò constiterit Ordinum Superiores sui officij debito non satisfacere, aut gubernio, & regimini subditorum sufficienter non incumbere, posse se in negotijs Religiosorum immiscere.

9 Possunt similiter suam auctoritatem interponere quando à Superioribus Ordinum requisiti fuerint. Sic enim habetur in prædictis litteris protectionis sub Paulo v. & SS. D. N. Vrbano. Quod intelligo pro conseruatione auctoritatis, & iurisdictionis Prælatorũ, iuxta dicta, & pro reprimenda, aut coercenda subditorum peruicacia, aut superbia erga Prælatos, aut pro introducenda in Monasterijs vera vitæ Regularis obseruantia, eradicandisue, aut submouendis abusibus contrarijs reformationi.

10 Item possunt suam auctoritatem in negotijs Ordinum interponere, etiam à Superioribus non requisiti, quando id necessarium fore cognouerint. Sic enim habetur in dictis litteris protectionis sub Paulo v. & SS. D. N. Vrbano: quo etsi facultas valde ampla ipsis concedi videatur, limitanda tamen iuxta supradicta, & finem muneris Protectoris, qui est conseruare auctoritatem Superiorum Ordinum, ipsosque Ordines defendere, conseruare, & protegere.

11 Monentur tamen prædicti DD. Protectores, vt quoties in negotijs Ordinum se immiscuerint, siue à Superioribus requisiti, siue quia id viderint ipsi esse necessarium, per seipsos, quoad fieri poterit, id facere curent *adhibito ad scribendum quando opus fuerit in eisdem negotijs, seu caussis loco notarij aliquo ex Regularibus dictorum Ordinum*. Sic enim habetur in litteris Protectoris relatis sub Paul. v. & SS. D. N. Vrbano. Quod iure præscribunt Summi Pontifices boni nominis Religiosorum zela-

tores, ne si prædicti DD. Protectores in causis, & negotijs Regularium gerendis, aut scribendis familiaribus proprijs, aut alijs sæcularibus pro Notarijs, Secretarijs, aut Scribis vtantur, bona fama Religiosorum denigretur, & Sacri Regulares Ordines apud sæculares vilipendantur.

12 Conceditur etiam prædictis DD. Protectoribus in dictis litteris sub Paulo v. & SS. D. N. Vrbano concessis vti *omnibus facultatibus, iurisdictionibus, honoribus, & oneribus solitis, & consuetis, ac quibus alij Protectores vsi sunt, ac vti quomodolibet potuerunt, seu etiam debuerunt*. Quæ auctoritas, & facultas licet limitanda sit iuxta dicta, & contenta in prædictis litteris, scilicet pro conseruanda auctoritate Superiorum Religionis, & in casu quo ab ipsis requisiti fuerint, vel ipsi Protectores cognouerint id esse necessarium, nihilominus postulat, vt explicemus ad quæ extendi possit iure, vel consuetudine.

13 Et primò Cardinalis Protector Ordin. Carmelit. amplissimam facultatem habet circa publicationem priuilegiorum eiusdem Ordinis quæ habentur in Mari magno, & defensionem eorumdem Fratrum in quibuscumq. causis, & contra quoscumque quantumcumque qualificatos, vt patet illis verbis Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum, & extat authenticè apud ipsos, & Rodriguez *tom. 1. Bullar. inter Bullas Sixti IV. num. 37.* illis verbis: *Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit, & cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico, per vniuersum Orbem qui desuper prædicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ syndicos desuper requisitus fuerit, per Apostolica scripta insolidum mandamus quatenus per se, vel alium, seu alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, & professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoscumque alios indebite molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, contra quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriar-*

Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti in quibuscumque causis per eos mouendis; quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum: exequentes quod per eos fuerit ordinatum, & illos quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit illis irretitos esse declarent, & faciant, & mandent interdictos suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apostolica, appellatione postposita, compescendo; inuocato adhoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus prædicti Bonifacij VIII. quibus cauetur ne quis extra suam Ciuitatem, & Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine sua Diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à Sede Apostolica deputati extra Ciuitatem, & Diœcesim in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali, necnon quæ incipit Super Cathedram *Bonifacij præfati, & dudum Viennen. Concilij, ac recolendæ memoriæ Calixti Papæ III. etiam prædecessoris nostri litteris, alijsque Apostolicis ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, & generalibus, &c.*

14 Circa quæ id primò notandum quod quamuis prædicta facultas solùm Protectori Carmelitarum concedatur, nec similis reperiatur in alijs litteris, seu Bullis Mare magnũ appellatis aliorum Mendicantium, nihilominus etiam Protectores aliorum Ordinum Mendicantium, propter communicationem priuilegiorum, dicta facultate vti possunt. Secundò in prædicta concessione Protectores constitui Conseruatores Ordinis pro omnibus causis quæ Ordini contingere possunt, vt patet illis verbis, *in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset, eis ministrent iustitiæ complementum.* Et ideo quæ *cap.* 10. dicentur de facultatibus Conseruatorum Religionum etiam suo modo applicari debent ad Protectorem. Imò etiam probabile mihi est, quod quamuis auctoritas, & facultas aliorum Iudicum Conseruatorum restricta valde, & limitata sit his temporibus propter decretum S. Congregationis Concilij sub Greg. XIII. & Const. Clem. VIII. & Greg. XV. de quibus cap. 10. auctoritati tamen Protectori concessæ in ijs litteris nullatenus per illa derogetur, ac proinde in sua vi manere. Ratio est, quia per præfatum decretum Sacræ Congregationis, & Constitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. solùm

solùm limitatur facultas, & auctoritas concessa Iudicibus Conseruatoribus modo communi, & ordinario à Religiosis designatis, aut deputatis in vim litterarum Conseruatoriarum, seu priuilegiorum ipsorum, non illa quæ à Papa immediatè sine vlla designatione, deputatione, aut instantia Religionis, Protectori conceditur, qualis est ista in præsenti. Præsertim quia cum Cardinalis Protector persona sit specialissima nota digna; cum agitur de limitanda ipsius auctoritate, specialis de ipso mentio fieri deberet, quæ non fit in prædictis decreto, & Constitutionibus. Imò in Constitutione Gregorij xv. pœna suspensionis ponitur Conseruatoribus limites suæ auctoritatis excedentibus, quam tamen non incurrere Cardinales nisi de ipsis specialis mentio fiat tradunt Cardinalis Alban. *de Cardinalatu q. 42.* ex Ioan. Andr. Azor. *to. 2. instit. moral. lib. 4. cap. 3. q. 20.*

15 Possunt etiam prædicti DD. Protectores admittere appellationes Fratrum, qui à suis Superioribus grauati ad illos recurrũt, iuxta dicta *to. 1. c. 9. n. 4.* Ratio est, quia à Sede Apostolica concessa est Religiosis huiusmodi appellatio, ac per consequens ipsis DD. Protectoribus conceditur eam admittere. Primò enim Greg. XIII. in Bulla *Quoniam nostro* apud Confettium *in Collectan. litter. Apostolic. & priuileg. in Gregor. XIII. num. 1.* & apud Cherub. in 2. tom. Bullar. Greg. XIII. *num. 27.* expresè concedit Fratribus Minoribus de Obseruantia; quod *si à Prælatis suis grauari prætendent ad Generalem Ministrum ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut viceprotectorem in Romana Curia, vel ad Nos, siue Romanum Pontificem successorem nostrum supremum in Ecclesia Dei Iudicem, sicut antiquitus semper consuetum fuit, recursum habeant.* Insuper Sixtus v. in Bulla, seu Constit. *Ad Roman. spectat* in 2. tom. Bullar. sub *num. 71.* id supponit dum de Regularib. Romam venientibus sub prætextu grauaminum dicit: *In alma verò Vrbe nostra Religiosi aduenæ & peregrini de grauaminibus sibi illatis conquerentes nullibi sine huiusmodi litteris, aut licentia recipiendi erunt nisi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium super negotijs Regularium à nobis deputatorum, vel ad suos Protectores remittantur, vbi ipsis auditis pro rerum, & personarum qualitate quid agendum sit statuetur.* Clariùs à Sacra Congregatio, Episcoporum, & Regularium declaratum id est, prout ex Confettio *in Summar. priuileg. Maris magni tit. 6. de foro competenti* his verbis habetur. *Quoniam nonnulli Regulares vagandi studio, siue dum imminentem admissorum criminum pœnam ex suis Constitutionibus, aut alias debitam sibi metuunt, falsa, & commentitia grauamina causari non ad immediatè sui*

Ordinis

Ordinis Superiores, se à grauamine Prioris ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem prout cuiusque Religionis Constitutionibus disponitur, sed ad hanc Romanam Curiam absque licentia sæpius fugiunt, potius quam recurrant, ex quo Ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt, placuit Sacræ Regularium Congregationi ex ord. Sanctitatis suæ statuere, vt si quis Regularium in posterum temerè, leuiuè ex causa hanc almam Vrbem, seu Curiam absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores seueriori pœna plectendus remittatur. Maximè pro Carmelitis id declarauit Clem. VIII. in Bulla 110. in 3. tom. Bullar. illis verbis: *Si se à Prælatis grauari prætendant ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia; vel ad Nos siue Romanum Pontificem pro tempore existentem supremum in Ecclesia Dei Iudicem sicut antiquitus semper facere consueuerunt, recursum habeant.* Et idem Pontifex in Bulla *Quoniam noster* anno 1604. edita, & pro Seruitis in alia Bulla eiusdem initij anno 1593. eisdem verbis. Sorbus *in Compend. priuil. Mendic. verb. appellare.* Thomas de Iesu *de visitat. Regular. tract. 3. c. 17.* Peirinis *to. 1. de subdito q. 1. de obedientia cap. 20.* Vbi etiam alia ad intentum.

16 Circa quæ illud aduertendum appellationem hanc ad D. Cardinalem Protectorem faciendam esse gradatim, idest, à Priore, Guardiano, seu immediato Prælato ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, & à Generali ad Protectorem, tum quia id est iuri conforme, tum quia ita colligitur ex declaratione S. Congregationis ex Consettio adducta *num. præcedenti*, quod etiam refert Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo appellare*, & Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Religiosus prope finem*. Qualiter autem, aut quomodo permissa sit Regularibus huiusmodi appellatio dicto *tom. 1. cap. 9. à num. 4.* manet dictum.

17 Dubiæ autem quæstionis est an ex Protectore appellari possit ad S. Congregationem Regularium, cum enim Protector Iudex sit à Papa constitutus in causis Regularium suæ protectionis, videtur quod ex ipso non admittatur appellatio nisi ad Papam. Verumtamen probabilius apparet contrarium, scilicet à Domino Protectore appellari posse ad S. Congregationem Regularium. Ratio est, non solùm quia ita dicitur declaratum à S. Congregatione prout refert Sorbus *in Compend. priuileg. Mendic. verb. appellare.* sed etiã quia Tribunal S. Congregationis

institu-

institutum est à Sixto v. ad prædictorum Regularium causas nomine Papæ definiendas, & terminandas. Quare quemadmodum ex Protectore ad Papam appellari potest, sic ad eamdem S. Congregationem, quæ eumdem Papam repræsentat. Fauet Thomas de Iesu *de visitat. Regular. tract. 3. cap. 17. num. 3. & 7.* & pro eo affert declarationem S. Congreg. Regul. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Religiosus.*

18 Possunt præterea præfati DD. Protectores concedere licentiam veniendi Romam Fratribus suæ protectionis. Ita enim concessit Clem. VIII. in decretis pro reformatione Regularium in 3. tom. Bullar. *num. 60.* quæ etiam edita sunt iussu Pauli v. anno 1607. & confirmata à S. Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano in decretis de Apostatis, & eiectis, ibi *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetrauerint. Si quis autem sine huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce actiua, & passiua biennio priuatus existat, subiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, quæ item omnia aduersus eos qui supradictos admiserint, & receperint sine vlla exceptione locum habeant.* Vbi etiam adiungitur postea, *Decretum illud quo Fratres Romam petere cum Generalis, & Protectoris licentia dumtaxat permissum est, Sanctitas sua extendi ad Prouincialem decreuit, itaut Prouincialis ipse ex causa communi totius Prouinciæ dumtaxat facultatem huiusmodi facere valeat, declarauitque pœnam priuationis vocis actiuæ, & passiuæ contra facientibus inflictam, Sanctitati suæ reseruatam esse, interdicta omnino eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori facultate illam moderandi, ac relaxandi.* Decet autem DD. Protectores non vti hac facultate, nisi in casu raro, & Fratres ab ipsis facultatem Romam veniendi postulantes ad Generales remittere, qui ob notitiam quam de Fratribus suis habent melius discernere poterunt an conueniens sit talem facultatem ipsis elargiri.

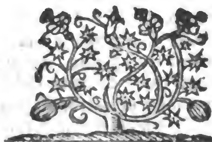
19 Item possunt DD. Protectores Carmelitarum, & aliorum Mendicantium procedere contra asserentes quòd confessi Mendicantibus, iterum eadem peccata Rectori Parochialis Ecclesiæ teneantur confiteri, veluti contra de hæresi suspectos, & contra prædictos Ecclesiarum Rectores, & Ordinarios, qui propter processus, lites, & controuersias inter ipsos, & Fratres Mendicantes exortos, inhibitionem fecerint eleemosynarum illis faciendarum, sicut contra hæreticos. Ita enim habetur ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelita-

melitarum, & extat in 1. tom. Bullarij Rodriguez inter Bullas Sixti IV. num. 37. Hæc tamen intelligenda veniunt ex vi prædicti Priuilegij Sixti IV. Si enim in commissione Inquisitorum similes causæ illis sint applicatæ cum reuocatione priuilegiorum Mendicantium ad Inquisitores prædictos pertinebit de ijs iudicare.

20 Auctoritas quam habent Domini Protectores videtur delegabilis in casibus necessitatis, quibus ipsi personaliter assistere non possunt. Colligitur ex litteris protectionis sub Paulo V. & SS. Domino Nostro Vrbano VIII. illis verbis: *Quando autem ab ipsis Superioribus requisitus fueris, vt in eisdem negotijs auctoritatem tuam interponas, vel necesse fore cognoueris, vt eamdem auctoritatem in eisdem negotijs exerceas, tunc id libere facere possis, sed quoad poteris per te ipsum hoc facere cures.* Expendo enim *quoad poteris per teipsum*, quo sanè denotatur per alium, vel alios id facere posse. Et ratio est, quia, vel prædicta auctoritas est ordinaria, vel delegata, si ordinaria, delegabilis est, quia omnis iurisdictio ordinaria est delegabilis, si autem sit solùm delegata, quia illam habent solùm per nominationem, vel delegationem à Papa factam, cum sit non ad causam determinatam, sed ad vniuersitatem causarum, scilicet, toties, quoties fuerint à Superioribus requisiti, vel id cognouerint ipsi esse necessarium, absdubie delegabilis etiam erit, quia delegati ad vniuersitatem causarum subdelegare possunt, vt tradunt Glossa *in cap. cum causam de appellat.* Siluester *verbo delegatus num.* 12. In quo id solùm aduertendum quod si huiusmodi causæ concernerent visitationem, vel reformationem alicuius Prouinciæ, vel Monasterij tunc non possunt DD. Protectores suas vices delegare alijs quam eiusdem Ordinis Religiosis. Primò quia visitator, seu reformator a[...]tòrum Religiosorum debet esse instructus in Regula ipsorum, vt colligitur *ex cap. Officij de elect.* Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 21. *de reformat. & Clem.* 1. *de elect.* Secundò, quia sic araretur in boue, & asino contra id quod habetur Deuteron. 22. & expendit Glossa *in dicto cap. Officij de elect. verbo incontinenti*. Tertiò, ex priuilegio Innocent. VIII. pro Cistertiensibus. Rodriguez *tom.* 3 *quæst. Regular. quæst.* 77. *art.* 9. Peirinis *tom.* 1. *de subdito Religioso q.* 1. *de obedientia cap.* 18. §. 2. vbi plura ad intentum.

21 Quamuis autem in beneficiorum compensationem quæ à DD. Protectoribus Regulares suscipiunt, defensionis scilicet, conseruationis, protectionis, & tutelæ, sacrificia, orationes, & opera satisfactoria pro ipsis offerre Deo debeãt, gratitudinis, &

obseruantiæ debitæ causa, vt iure propterea in Ordine nostro quotidie in Oratione quadam quæ post Completorium dicitur pro ipsis totus Ordo Dominum deprecetur. Verumtamē Clem. VIII. in Constitutione de largitione munerum strictè, & sub grauissimis pœnis prohibet Regularibus aliqua ipsis donare, aut pro ipsis excipiendis aliquas pecunias erogare, & illis etiam talia recipere, præcipiens quoque vt quæ receperint, siue ab aliquo Religioso particulari, siue à Prælato, siue à Conuentu, aut toto Ordine sua non faciant, sed ad restitutionem illorum in vtroque foro teneantur, adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint. Quæ quidem etsi cum grano salis, & epicheia accipienda sint, maximè quia prædicta Constitutio non multum vsu recepta est, laudabilis tamen est modestia plurium prædictorum DD. Protectorum, qui eam quasi ad vnguem obseruant, & à proprijs familiaribus obseruari faciunt, vt sic enim Religiosis proprietatis & ambitionis occasio omnino præcluditur.

SVM-

SVMMARIVM CAP. X.

Quous-

De Conseruatoribus Religionum, seu Regularium personarum.
Cap. X.

1 ONSERVATOR secundum Ius commune est Iudex delegatus à Papa ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, iudiciali non vtens indagine. Ita habetur *in cap. statuimus de offic. Iudic. deleg. in 6.* Azor. *tom. 2. lib. 5. cap. 35. q. 1.* Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Conseruator vers. sunt autem.* Dicitur Iudex delegatus, quia Conseruator non est Ordinarius, cum iurisdictio illi concessa non competat ratione officij, sed delegationis. Molina *de iust. tom. 6. disp. 29. num. 1.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg. 76. num. 2.* Cum quibus aduerte id esse intelligendum nisi in Bulla conseruatoria expresse concedatur, vt Conseruator sit Iudex Ordinarius. Dicitur à Papa datus, quia solùm Papæ est hos Iudices Conseruatores designare. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 65. art. 2.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 5. Gregorij XV. §. 1. num. 3.* Dicitur ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, quia hic est finis per se intentus à iure communi in institutione Conseruatorum, & propterea Defensores etiam vocantur. Sorbus *vt supra.* Dicitur verò *iudiciali non vtens indagine* ad denotandum modum quo debet procedere talis Iudex Conseruator in iure communi stando, de quo dicitur in sequentibus. Peirinis *vt supra §. 6. num. 40.*

2 Quamuis autem secundum Ius commune Conseruator solùm sit Iudex, vt dictum est, ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, nihilominus aliquando datur specialiter, vt defendat aliquos contra raptores, & prædones; aliquando etiam specialiter contra eos qui aliquorum priuilegia infringunt. Innocentius *cap. statuimus de offic. delegat. in 6.* Erasmus Chokier *in tract. de Iurisdict. Ordin. in exempt. p. 1. q. 39. num. 1.* Aliquando autem, vt in præsenti materia, item specialiter ad tuendos Regulares ab iniurijs illis illatis, eorum iura, bona, & priuilegia defendendo. Sorbus *vt supra §. tamen Conseruator.* Peirinis *vt supra §. 1. num. 2.* Conseruatores ergo prout in præsenti illi dicentur qui dati sunt Regularibus, vt eorum iura,

iura, bona, & priuilegia ab iniurijs defendant.

3 Habent enim plurimi Regulares à Summis Pontificibus facultatem nominandi, & designandi Conseruatores, qui ipsorum priuilegia publicent, ac eisdem efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione priuilegiorum gaudere, non permittentes per quoscumque indebitè molestari. Sic enim concessit Sixtus IV. quatuor Ordinibus Mendicantium. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Conseruatores Ordin. num.* 1. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 65. *art.* 3. Verba autem nostri Maris magni, seu eiusdem Sixti IV. Bullæ quibus etiam quid alijs Mendicantibus concessum sit habetur, post relata priuilegia, & indulta Ordini concessa sunt huiusmodi. *Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit, & cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico per vniuersum Orbem qui desuper prædicti Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Sindicos desuper requisitus fuerit, per Apostolica scripta insolidum mandamus quatenus per se, vel alium, seu alios præmissa vbi, & quando opus fuerit solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, & professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoscumque alios indebite molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano sine strepitu, & figura iudicij sola facti veritate inspecta, contra quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum. Exequentes quod per eos fuerit ordinatum, & illos quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit illis irretitos esse declarent, ac faciant, & mandent interdictos suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apostolica appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcula-*

sæcularis. Non obstantibus præfati Bonifacij VIII. &c.

4 Specialiter etiam Patres Dominicani à Pio v. in Bulla *Ad hoc nos Deus*, quæ est inter Bullas huius Pontificis *sub nu.* 41. priuilegium habent, quo Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, ac alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, & eorumdem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicarijs hæc scribit. *Et vt Fratres, & Moniales à præmissis molestijs, & perturbationibus subleuati, quietius altissimo famulari, & vberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Christianæ Religionis defensione, & ampliatione perferre possint, tam vos omnes, & singulos supradictos quam quascumque alias personas in dignitate Ecclesiastica vbilibet, & in quibusuis mundi partibus constitutas, & quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum per eosdem Fratres, seu Moniales, ac dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum singulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem priuilegiorum, indultorum concessionum, & gratiarum, & singulorum aliorum præmissorum Conseruatores, & Iudices vnicos, qui quamdiu dictum officium exercueritis, & ipsi exercuerint à nemine quo minus illud exerceatis, & exerceant sub aliquo prætextu, ac sub excommunicationis, siue suspensionis à diuinis latæ sententiæ quam eo ipso incurrere volumus, & declaramus respectiuè pœna impediri, vel molestari possitis, & possint dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, seu alij quicumq. sic electi sub excõmunicationis, seu suspensionis latæ sententiæ pœna huiusmodi, quam statim quod munus, siue officium Conseruatoris huiusmodi acceptare, & debitè, ac plenariè exequi neglexeritis, & neglexerint absque alterius declarationis ministerio incurrere volumus, nec ab aliquo quam à Nobis, & pro tẽpore existẽte Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolui posse, eosdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertij habitus oblatos, & alios præfatos, ac eorum singulos, aduersus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, Seruitoribus, & familiaribus in præmissis, & eorumdem aliquo, molestias, siue perturbationes aliquas, seu iniurias, grauamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, seu exigendo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, perseuerare,* legendum videtur *præseruare, ac omnem eorum iurisdictionem exercere. Necnon sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conseruatoribus dicti*

Ordinis

Ordinis Fratrum Prædicatorum, illiusque Fratribus, & personis per quascumque litteras Apostolicas, quomodolibet concessas, vti, ac priuilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore concessa eis obseruari facere debeatis, & debeant. Circa quam Constitutionem nota, quòd licet videatur reuocata à Gregorio XIII. in Bulla *Instanta*, quæ est 9. inter Constitutiones Gregorij, vt expresse asserit Lauretus de Franchis in Controuersijs Episcop. & Regular. *sup. dictam Bullam Gregorij pag. mihi* 14. cùm ibi reuocet Pontifex quascumque Constitutiones à Pio V. editas in fauorem quorumcumque Regularium etiam Mendicantium, nihilominus quia forsan hæc reuocatio à Gregorio facta solùm est accipienda quoad ea, quæ contra Concilium Tridentinum concesserat Pius, iuxta dicta cap. 1. num. 16. vel saltem non alio modo est recepta, ideo hanc concessionem Pij V. quoad Iudices Conseruatores non omittendam duxi.

5 Item Iulius II. Minimis concessit in Bulla *Alias venerabilem*, anno 1507. edita, quæ est apud Peiriniis *to. 1. priuileg. Minim. inter Constit. Iulij* II. *num.* 4. *Quod Fratres dicti Ordinis Conseruatores Minimorum etiam Canonicos Cathedralium Ecclesiarum, & Officiales, ac Vicarios ipsorum sibi eligere, & quod tales in Conseruatores taliter per eos electi, ex nunc per nos deputati censeantur, possintque contradictores quoscumque excommunicare, & censuras iteratis vicibus, aggrauare, ac loca quæcumque Ecclesiastico subijcere interdicto, ac omnia alia quæ possunt Conseruatores, ab alijs Fratribus aliorum Ordinum Mendicantium, iuxta priuilegia eis super hoc concessa, electi.* Et Clemens VII. in Bulla *Conquæstionem*, anno 1524. edita, apud eumdem Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Constitutiones Clementis VII. num.* 11. magnam etiam concessionem eisdem Minimis fecit. De alijs etiam Priuilegijs circa hoc Religionibus concessis, Barbosa *de offic. & potestat. Episcopi allegat.* 106. *nu.* 52. Ac tandem Gregorius XIII. in Bulla *Aequum reputantes*, quæ est inter Bullas huius Pontificis in 2. tom. Bullar. *num.* 11. amplam valde circa hoc Societati Iesu concessionem fecit, de qua minutatim plura in sequentibus dicetur, aduertendo Religiones habentes communicationem priuilegiorum omnium aliorum Ordinum frui priuilegijs Societatis quamuis tempore posterior ipsis sit, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. n.* 17. Imò specialiter Religiones non habentes Conseruatores posse illos eligere, si habeant communicationem priuilegiorum cum alijs Conseruatores habentibus, declaratum dicitur à S. Congregatione, Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Conseruator.*

6 Nec Conseruatores Religionum, aut ipsorum priuilegia per Conc. Trid. ablata sunt. Constat enim Concilium *sess.* 7. *c.* 14. supponere quòd Regulares extra Monasteriū degentes, etiamsi in partibus Iudicē habeant, conueniri debeant in ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum coram Ordinarijs: in alijs tamen locis coram Iudice (Conseruatorem intellige secundum quosdam) si illum habuerint. Clarius *sess.* 14. *cap.* 5. vbi cum magnam limitationem adhibuisset circa Conseruatores, & eorum facultatem, postea declarat se non loqui de locis, aut personis Regularibus. Similiter cum *sess.* 14. *cap.* 20. voluisset causas omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, in prima instantia coram Ordinarijs locorum cognoscendas: nihilominus Sacra Congregatio Concilij declarauit non propterea sublatos esse Conseruatores. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Constit.* 5. *Gregorij XV.* §. 11. *num.* 4. Barbosa *de offic. & potestat. Episcop. allegat.* 106. *num.* 42. & 43. & alij apud ipsos.

7 Dixi autem per Iudicem de quo sermo est in Concil. Trid. *sess.* 7. *cap.* 14. intelligi (secundum quosdam) Conseruatorem, quia re vera conformius textui est ibi non loqui Concilium de Iudice Conseruatore, sed de alio Iudice Apostolico designato pro Religiosis extra claustra degentibus, ac proinde ex mente Concilij Regulares extra claustra degentes conueniri debent coram Ordinarijs in causis ibi designatis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 65. *art.* 13. §. *secundo est notandum*. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.* 106. *num.* 43. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 10.

8 Ex harum igitur Religionum priuilegijs inferri potest doctrina circa materiam horum Conseruatorum, earumdem & aliarum; quæ cum ipsis communicationem priuilegiorum habent. In qua primum dicetur de eo quod tum iure communi, tum ex priuilegijs Regularium Conseruatoribus ipsis competit. Postea verò de eo in quo moderatio facta est maximè post Greg. xv. Constitutionem *Sanctissimus* de qua infra.

9 Primò igitur circa qualitatem horum in Iudices Conseruatores eligendorum constat ex prædictis priuilegijs posse tale munus exercere quamcumque personam in Ecclesiastica dignitate constitutam. Sic enim habetur in prædicta Bulla Sixti IV. verbis allatis *num.* 3. & in Bulla Pij v. verbis relatis *num.* 4. ad Clement. VII. pro Minimis, ac demum Greg. XIII. pro Iesuitis. Qualiter autem hoc non sufficiat post Constit. Greg. XV. editam inferius dicetur.

Cum

10 Cum autem iuxta dicenda *cap.* 13. *num.* 2. dignitas sit administratio (intellige rerum Ecclesiasticarum) cum iurisdictione, in hoc enim distinguitur à Personatu, quod Personatus, vt ibidem dicetur, est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione: Ideo omnes illi qui talem administrationem cum iurisdictione habuerint eligi poterunt in Conseruatores. Moneta *de Conseruator. cap.* 5. *q.* 7. *num.* 84. Peirinis *tom.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 5. *Greg. XV.* §. 2. *num.* 8.

11 Ex quo sequitur Episcopos, & ipsorum Superiores, scilicet Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & etiam Abbates posse eligi ex vi prædictorum priuilegiorum Religionum in Iudices Conseruatores, non solùm quia sunt personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, sed etiam, quia ad illos diriguntur aliquæ ex prædictis litteris Conseruatorijs, videlicet illæ Clem. VII. pro Minimis, & Pij V. pro Dominicanis, in litteris autem Gregorij XIII. pro Iesuitis expresse fit mentio de Episcopis, & Archiepiscopis. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 5. *q.* 6. *num.* 79. & 80.

12 Imò etiam DD. Cardinales ex vi prædictorum priuilegiorum in Iudices Conseruatores eligi possunt. Quia etsi expressè non nominentur in illis, cum tamen maximam habeant dignitatem necesse est inter dignitates habentes comprehendi. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 5. *q.* 3. *à num.* 33. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Constit.* 5. *Gregorij XV.* §. 2. *num.* 12. Imò Cardinales Protectores Carmelitarum, & eorum, qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent, sunt ipsorum Conseruatores Ordinarij, iuxta dicta cap. præced. num. 13. & 14.

13 Sequitur etiam Vicarios Generales Episcoporum posse esse ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum Iudices Conseruatores, cum sint personæ in dignitate constitutæ, & ad illos dirigantur litteræ conseruatoriæ Clem. VII. relatæ pro Minimis, dum dicitur: *Necnon eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicarijs in Spiritualibus Generalibus*, pariter etiam nominentur in litteris Pij V. pro Dominicanis dum dicitur: *Et quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales*, ac in Bulla Greg. XIII. pro Iesuitis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 65. *art.* 3. & alij apud Barbosam *de offic. & potest. Episcopi alleg.* 106. *num.* 13. Esto autem hoc non esset verum ex vi iuris communis, vt plures auctores apud ipsum Barbosam relati satis probabiliter defendunt, ex vi tamen priuilegiorum, quæ adducta sunt, id est certum.

14 Similiter ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegio-

rum, eligi possunt in Conseruatores Regularium Prælati, seu Superiores etiam immediati ipsorum Regularium, v. g. Priores, Guardiani, &c. Ratio est, quia etiam illi sunt personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, eorum enim munus est dignitas, iuxta dicenda *cap.* 13. *num.* 2. Accedit quod prædictæ litteræ Conseruatoriæ Clementis VII. pro Minimis diriguntur etiam ad Priores, quo etiam videntur denotari Superiores immediati Conuentuum Religiosorum. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 65. *art.* 3. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minimor. in Constitut.* 5. *Gregorij XV.* §. 2. *num.* 11. Dixi tamen ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum, primò quia forsan Guardianis, seu Prælatis Minorum id est prohibitum à Clemente V. in Clement. *Exiuit de Paradiso*, vt tractat Rodriguez *ibid.* Secundò quia à Sacra Congregatione Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præpositorum Archiepiscopo Turritano interroganti an Regulares vnius Conuentus, Monasterij, vel domus aliquem Priorem, seu Guardianum, vel quemuis alium quauis dignitate Regulari fulgentem in suum Conseruatorem eligere, vel deputare possent, responsum est, non posse. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 106. *nu.* 15. (Vbi nota falsò referri hanc declarationem ab eodem Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Conseruator*, vt credo errore Typographi.) Gauantus *in Man. Episcoporum verbo Conseruatores*, Erasmus Chokier *de Iurisd. Ordinarior. in exempt. par.* 1. *q.* 39. *num.* 5. Video tamen Abbati Ordinis Oliuetani concessum esse à S. Congregatione posse eligi in Conseruatorem si Episcopus in Synodo eum deputauit Iudicem Synodalem. Barbosa *in Collect. Bullar. verbo Abbas Oliuetanus* 6. *& verb. Conseruator.*

15 Infertur etiam Archidiaconum, Archipresbyterum, Primicerium, Præpositum, & Decanum Ecclesiarum, imò etiam Vicecancellarium Papæ, Camerarium, Summum Pœnitentiarium, Clericos Cameræ, Auditorem Curiæ causarum dictæ Cameræ, Auditores Rotæ, Referendarios, & Protonotarios eligi posse, tum iure communi, tum ratione prædictorum priuilegiorum, in Conseruatores, si quidem hi omnes habent dignitatem Ecclesiasticam. Moneta *de Conseruatorib. cap.* 5. *q.* 7. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Constit. Gregor. XV.* §. 2. *num.* 15. *&* 17. Barbosa *de offic. & potestat. Episcopi allegat.* 106. *num* 3.

16 Canonici etiam saltem ex vi prædictorum priuilegiorum eligi possunt in Conseruatores, esto Canonicatus nec dignitas, nec personatus esset, de quo alias. Nam in prædicta Bulla

Sixti

Sixti IV. pro Carmelitis verbis supra num. 3. relatis dicitur: *Et Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico, &c.* & Bulla Clement. VII. pro Minimis dirigitur etiam ad Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicos, quod idem habetur in Bullis Pij V. pro Dominicanis, & Gregorij XIII. pro Iesuitis. Rodriguez *tom* I. *quæst. Regular. q.* 65. *art.* 2. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg.* 106. *num.* 11. De quibus autem Canonicis id sit intelligendum, maximè post Constitutiones Clement. VIII. & Gregor. XV. ex dicendis *num.* 52. constabit.

17 Quamuis autem in dignitate Ecclesiastica constituti eligi valeant in Conseruatores Religionum, tum iure communi, tum propter priuilegia adducta, Personatus autem, seu Personatus habentes non videntur posse eligi in Conseruatores à Regularibus ex priuilegijs ipsorum. Ratio est, quia etsi iure communi *cap. vlt. de offic. & potest. Iudic. delegat. in* 6 id fieri possit, nullum tamen ex priuilegijs adductis, nec alia, quæ viderim mentionem de ipsis facit, quo denotari videtur excludi ab hoc munere à Summis Pontificibus, respectu Regularium. Quid tamen dicendum sit post tempora Clement. VIII. & Greg. XV. dicetur inferius.

18 Tenentur Conseruatores electi à Regularibus acceptare tale munus non solùm ex charitate ad euitandas iniurias, & violentias illis illatas, seu inferendas, sed etiam ex speciali mandato Summorum Pontificum, qui id ipsis præcipiunt, & aliquando sub grauibus pœnis. Etenim Iulius II. id præcipit sub pœna excommunicationis personis requisitis à Fratribus Minoribus. Similiter Leo X. in fauorem Mendicantium districtè id præcipit Conseruatoribus ab ipsis requisitis. Clarius Pius V. in Conseruatoria Dominicanorum relata Conseruatoribus ab ipsis electis, idem præcipit sub excommunicationis, & suspensionis latæ sententiæ pœna, soli Papæ reseruata. Quare rei erunt peccati mortalis nisi aliqua graui causa excusentur, non acceptantes tales Conseruatorias. Rodriguez *tom.* I. *quæst. Regular. q.* 65. *art.* 4. Peirinis *tom.* I. *priuileg. Minim. in Constit.* 4. *Iulij* II. *num.* 30. Nota tamen Conseruatorias has litteras Pij V. pro Dominicanis non esse certæ auctoritatis, propter dicta supra num. 4.

19 Designato autem vno Conseruatore pro vna causa non potest pro ea alius nominari: quia iam talis persona nominata auctoritatem habet ad illam causam à Sede Apostolica; & propterea non potest illa priuari (intellige sine graui ratione de-

nouo

nouo vrgenti.) Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 65. *art.* 5. Nauar. *lib.* 1 *consil. de offic. Iud. delegati.*

20 Licet aliqui credant Conseruatoris officium extingui, & expirare per obitum concedentis, quoad negotia non cepta: Chokier. *de iurisdict. Ordinar. in exempt. p.* 1. *q.* 39. *nu.* 14. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 106. *num.* 50. In Religionibus tamen, ad earum priuilegia attendendo, non cessat munus Conseruatorum ob mortem Papæ concedentis, quia eliguntur virtute concessionis factæ Religioni, quæ est perpetua, vnde tale priuilegium est reale non personale, & ita vsus obtinuit. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 65. *art.* 6 Miranda *in man. tom.* 2. *q.* 47. *art.* 61 Nota tamen etiam quoad hoc derogata videri priuilegia Religionum his temporibus post Constitutionem Greg. xv. de qua inferius, eo quod per illam innouetur Constitutio Bonif. VIII. quæ incipit, *Hac Constitutione*, seu *cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegati* in 6. vbi habetur *officium quorumcunque Conseruatorum quoad non cepta negotia per obitum concedentis, expirare.* Nihilominus tamen dici potest in hoc cap. solùm esse sermonem de Conseruatorijs personalibus concessis priuatis personis, non de realibus concessis Religionibus, hæc enim censentur perpetuæ, (Miranda *vt supra*) ac per consequens non esse hoc reuocatum per dictam Constitutionem Gregorij xv. præsertim quia in illa supponitur Regulares sibi eligere, seu assumere Conseruatores, & præcipitur vt durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari non possint, nulla facta mentione de obitu Papæ concedentis priuilegia ad tales electiones faciendas.

21 Nemo potest iure communi esse Conseruator sui Conseruatoris, nec habere pro Conseruatore eum qui est sub eius iurisdictione, dominio, vel districtu Ecclesiastico, vel temporali, Regibus, & Reginis exceptis. Ita enim deciditur expresse *in dict. cap. vlt. de offic. & potest. delegat. in* 6. Erasmus Chochier *iurisdict. Ordin. in exempt. p.* 1. *q.* 39. *num.* 3. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106 *num.* 14. Vnde mirum mihi est in Hispania (vbi absque vllius nationis iniuria sapientissimi vigent Doctores) vidisse quosdam Prælatos Regulares qui ad inuicem munus Conseruatorum exercebant. Etsi enim priuilegia admittant electionem cuiuscumque personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, intelligi tamen id debet, iuxta conditiones à iure communi requisitas; quarum vna est quod vnus non sit Conseruator sui Conseruatoris.

22 Prædicti Conseruatores attento iure communi & seclusis

particularibus priuilegijs solùm possunt procedere cōtra manifestas iniurias, & violentias. Ita enim deciditur *c. 1. & vlt. de offic. & potest. deleg. in 6.* Dicitur autem manifesta iniuria illa, quæ per facti euidentiam ita notoria est, vt examinatione non egeat, vel si egeat, probari tamen potest clarè, & certitudinaliter per multos testes, ita vt negari non possit. Tusch. verb. manifestum concl. 71. num. 7. Ioann. Monach. cap. 1. num. 3. de iud. deleg. Violentia verò dicitur, iniuria cum vi, & impetu, personis, vel rebus facta. De qua, & quod quintuplex sit vide Menoch. in prælud. de recuperand. possess. à num. 38. Vide etiam Tuschum verb. vis, & violentia concl. 214. Nihilominus amplior, & extensior facultas conceditur Conseruatoribus Religionum per priuilegia adducta. Verbis enim Sixti IV. pro Carmelitis adductis mandatur ipsis Conseruatoribus *ne permittant eos indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari.* Similiter in Bulla Conseruatoria Clementis VII. pro Minimis dicitur. *Ne permittatis eosdem super libertatibus, priuilegijs, indultis, rebus, & bonis prædictis, ab eisdem, & quibuslibet alijs indebitè molestari, vel eis grauamina, vel damna, seu iniurias irrogari, aut coram quibuscumque Iudicibus Ordinarijs, vel delegatis, etiam apostolicis, quauis occasione, vel causa etiam criminali eosdem Fratres trahi, &c.* Item in Bulla Pij V. pro Dominicanis supra etiam relata (etsi eam certæ auctoritatis non esse dictum sit supra num. 4.) prædictis Conseruatoribus præcipitur vt eos defendant aduersus inferentes eis *molestias siue perturbationes aliquas, seu iniurias, grauamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, &c.* In Bulla etiam Greg. XIII. pro Iesuitis relata amplissima facultas eisdem Conseruatoribus conceditur, videlicet *de quibuslibet molestijs, iniurijs, damnis nunc præsentibus, & futuris.* Ex quibus habetur eos posse cognoscere de omnibus causis tam manifestis, quam non manifestis. Farinacius *2. p. decis. 616. num. 3. & 4.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 5. Greg. XV. § 6. num. 34. & 48.* Constabit autem ex dicendis *num. 62.* qualiter id his temporibus moderatum sit.

23 Extenditur hoc ad iniurias non solùm illatas, sed etiam ad illas, quæ probabiliter inferendæ timentur. Quia defensoris munus vtrasque respicit. Et ita in priuilegio illo Sixti IV. pro Carmelitis vniuersaliter, & indefinitè dicitur non permittendum eos *indebitè molestari, aut eis grauamina inferri* quod tam de futuris, quam de præteritis iniurijs verificatur. Clarius in Conseruatoria Clem. VII. pro Minim. est sermo de *damnis* *præsen-*

præsentibus, & futuris. Quod idem habetur in Conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis. Molina *tom. 6. disp. 29. num. 2.* Miranda *tom. 2. Man. Prælat. q. 47. art. 7.* Vnde potest Conseruator si videat aliquos paratos cum armis ad damnificandum aliquod Monasterium in illos excommunicationem ferre, vt desistant. Azor. *to. 2. lib. 5. c. 34. q. 7.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 106. num. 34.*

24 Similiter quamuis prædicti Conseruatores stando in iure communi non possint cognoscere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem (idest quæ requirunt causæ cognitionem, & examinationem propter eius dubietatem. Glossa *in cap. 1.* referendo) vt habetur expressè *cap. 1. & vlt. de offic. & potest. iudic. delegat. in 6.* vt propterea dicto cap. vlt. pœna suspensionis per annum puniantur, qui oppositum fecerint, & colligitur ex dictis; si enim ius commune solùm permittit quod Conseruatores iudicent de manifestis iniurijs, & violentijs, cum manifestum non indigeat iudiciali indagine, seu examinatione, ideo consequenter non permittit illos cognoscere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem, quia hæc non sunt manifesta, sed dubia. Nihilominus ex priuilegijs aliquorum regularium maior, & amplior auctoritas aliquibus Conseruatoribus conceditur. Specialiter ex illo Clem. VII. pro Minimis vbi dicitur debere illos facere iustitiæ complementum prædictis Minimis *in illis videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem summariè, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, in alijs verò prout qualitas eorum exegerit.* Similiaque habentur in Bulla Conseruatoria Iesuitarum à Greg. XIII. data de qua supra num. 5. Vbi manifestè supponit Conseruatores procedere posse iudiciali indagine, & quocumque alio modo necessariò. Nec incongrue idem etiam elicitur ex illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis relatis num. 3. *ac etiam summariè, & de plano, sine strepitu, & figura Iudicij.* Verbum enim illud *ac etiam* denotare videtur Conseruatoribus tribui facultatem procedendi in defensione Carmelitarum prout qualitas causæ exegerit, *ac etiam de plano, &c.* Esto autem hæc verba alium habere possent sensum, tamen propter communicationem priuilegiorum, qua gaudent prædicti Carmelitæ, concessione Clem. VII. & Greg. XIII. vti valerent. Sorbus *in compend. priuileg. Mendicant. verbo Conseruatores §. tamen Conseruator.* Quomodo autem etiam circa hac moderata sit Conseruatorum iurisdictio his temporibus infra *num. 63.* dicetur.

25 Pariter etiam quamuis communi iure Conseruatores sint

solùm

solùm Iudices delegati, iuxta dicta supra *num.* 1. ex priuilegijs tamen aliquorum Regularium sunt Iudices Ordinarij. Primò, quia in repetita Bulla Greg. XIII. pro Iesuitis tales expresse vocantur. Secundò, quia in prędictis priuilegijs conceditur Conseruatoribus facultas ad delegandum suam auctoritatem, ille autem qui delegare potest Ordinarius vel quasi est. Id verò patet in illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla sæpius relata *per se, vel alium, vel alios*. Et in Bulla Clem. VII. pro Minimis illis verbis, *per vos, vel alium, seu alios*. Ac in Conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis verbis illis *per se, vel alium, seu alios*. Tertiò quia aliqui saltem illorum dantur ad vniuersitatem causarum, Iudex autem ad vniuersitatem causarum designatus Ordinarius est, iuxta dicenda *cap.* 13. *num.* 16. At verò Iudices Conseruatores aliquorum Regularium ad vniuersitatem causarum designatos esse, constat ex illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis *in quibuscumque causis per eos mouendis, quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum*. Idem etiam colligitur ex Conseruatoria Clem. VII. pro Minimis, & Pij V. pro Dominicanis, ac Greg. XIII. pro Iesuitis. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 1. *num.* 11. *& cap.* 7. *num.* 40. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *nu.* 2. *&* 3. Vnde non erit necesse quod in citationibus inserant litteras Conseruatorias, sed sufficiet instar aliorum Iudicum Ordinariorum, quod de eis constet in actis Notarij Curiæ Ordinarij. Peirinis *to.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 5. *Greg. XV.* §. 1. *num.* 2.

26 Præterea, quod ex dictis sequitur, quamuis Conseruatores secundum ius commune Subdelegatos creare non possint, Conseruatores tamen quorumdam Regularium, quorum priuilegia *num præced.* sunt relata, & aliorum, qui cum ipsis communicationem in priuilegijs habent, Subconseruatores instituere possunt. Tum ex dictis priuilegijs, tum ex eo quod, vt ibidem dictum est, sunt Ordinarij. Vnde *in cap. fin. de offic. & potest. iudic. delegat. in* 6. expresse dicitur. *Vices suas nulli alij committere possint, nisi hoc eis competierit ex beneficio litterarum*. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 7. *q.* 2. *num.* 58. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q* 65. *art.* 10 Huiusmodi autem Subconseruatores debent habere omnes conditiones pro Conseruatoribus requisitas. Ita enim colligitur *ex cap. statutum* §. *in nullo de rescript. in* 6. Glossa *ibidem verbo designatis, &* Glossa *in cap. fin. de offic. & potest. iudic. delegat. in* 6. *verbo superius*, vbi inquit, *subdelegatus talis esse debet, cui possit delegari*. Peirinis *tom.* 2. *priuil. Minim. in Const.* 5. *Greg. XV.* §. 2. *nu.* 5.

Z Insu-

27 Insuper licet stando in eodem iure communi Conseruatores nequeant suum munus exercere, nisi *intra Ciuitates, seu Diœceses in quibus deputati fuerint*. Quia ita habetur *in cap. vlt. de offic. & potest. iudic. delegat. in 6.* nihilominus ex dicta Conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis, & Clem. VII. pro Minimis colligitur posse extra dictas Ciuitates, & Diœceses contra delinquentes procedere. Ponitur autem in eis terminus, dummodo id non sit vltra tres dietas. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Conseruatores Ordinis §. item Conseruator.* Peirinis *tom. 2 priuileg. Minim. in Const. 5. Greg. XV. §. 6. num. 48.* Est autem vna dieta iter vnius diei, idest, viginti milliaria. Portellus *in Dub. Regular. verb. Conseruatores num. 5.* A quo autem spatio computandæ sunt istæ dietæ, vide Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 65. art. 7.* Qualiter etiam hoc limitatum sit Const. Greg. XV. inferius nu. 64. dicetur.

28 Neque solùm possunt in prædictis causis Conseruatores contra Clericos procedere, sed etiam contra laicos. Verba enim illa Sixti IV. *cuiuscumque qualitatis, & conditionis*, & illa Clementis VII. *ab eisdem, & quibuslibet alijs*; ac illa Greg. XIII. *à quibuscumque personis tam Regularibus, quam Ecclesiasticis*. valde vniuersalia sunt, etiam laicos comprehendentia. Rodrig. *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 65. art. 11.* Miranda *to. 2. q. 47. art. 7. concl. 3.*

29 Item possunt ex vi prædictorum priuilegiorum cognoscere de omnibus causis tam criminalibus, quam mixtis, atque ciuilibus. Propter vniuersalitatem illorum verborum Sixti IV. pro Carmelitis, *In quibuscumque causis per eos mouendis, & quacumque ratione, vel causa*, & illorum Clement. VII. pro Minimis, *de quibuslibet molestijs, iniurijs, &c.* ac illorum Greg. XIII. pro Iesuitis, *vt in quibuscumque causis tam ciuilibus, quam criminalibus, ac mixtis*. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 65. art. 12.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit 5. Greg. XV. §. 6. nu. 48.* An verò hoc limitatum, & coarctatum sit quoad debita ciuilia dicetur infra *num. 61.* & de alijs limitationibus *num. 60.* & sequentibus.

30 Insuper possunt Conseruatores cognoscere de prædictis causis, siue Regulares sint rei, vel actores etiam stando in iure communi. Nam *in cap. fin. de offic. & potest. iudic. delegat. in 6.* expressè præcipitur Conseruatoribus *ne aliquos vltra vnam dietam à fine diœcesum eorumdem trahere præsumant*, in quo supponitur posse trahere intra vnam dietam. Verbum autem trahere proprium est actoris reum ad iudicium trahentis. Ioannes

Andreas

Andreas *dict. cap. fin. num.* 2. Moneta *de Conseruatorib. cap. 7. q. 6. num.* 338. Posse autem defendere eos quando sunt rei manifestum est apud omnes, & constabit ex dicendis. Ex priuilegijs autem posse cognoscere dictos Conseruatores de causis Regularium vtroque modo constat ex conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis (qua concessione tam ipsi, quam alij qui cum ipsis communicant in priuilegijs fruuntur) illis verbis, *etiam in eis, in quibus actores, vel conuenti rei forent.* Qualiter autem hæc limitata sint post Constitutionem Greg. XV. infra dicetur *à num.* 60.

31 Possunt quoque Apostatas, & subtrahentes se ab obedientia Ordinis, censuris Ecclesiasticis ad Religionem reuocare, propter Conseruatoriam Clem. VII. pro dictis Minimis, vbi id habetur. Item articulum ab alijs inchoatum prosequi. Ita enim habetur in conseruatoria Clem. VII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Iesuitis. Citare per edictum vbi tutus non patet accessus ad personaliter citandum. Ex prædictis Conseruatorijs Cle. VII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Iesuitis. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 5. Gregorij XV. §. 6. num.* 48. Hæc tamen regulanda iuxta dicenda inferius circa Constitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. ac decreta S. Congregationis.

32 Circa modum autem, quo Conseruatores procedere debeant, an scilicet criminaliter, ciuiliter, vel mixtè, dicendum videtur iure communi non posse procedere criminaliter, aut mixtè, sed solùm ciuiliter. Ratio est, quia procedere criminaliter est cognoscere de delicto propter vtilitatem publicam, & mixtè est cognoscere de illo tum propter vtilitatem publicam, tum propter priuatam, procedere verò ciuiliter est cognoscere de delicto propter priuatam vtilitatem. Nauar. *in Rubric. de iudicijs num.* 31. Moneta *de Conseruatorib. cap. 7. q. 2. à num.* 208. Cum autem Conseruatores instituantur propter priuatam eorum vtilitatem quibus assignantur ad defensionem, ideo solùm videtur posse procedere, saltem iure communi, ciuiliter, non criminaliter, aut mixtè. Moneta *vt supra num.* 253. *&* 267. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Const. 5. Gregorij XV. §. 6. num.* 43. *&* 44. An verò stando in vi priuilegiorum Ordinum possint alio modo procedere, attendendum est ad verba formalia Conseruatoriarum, in eis autem quas mihi videre permissum est nihil reperi, quo colligi possit eos alio modo quam ciuiliter posse procedere. Verbum enim illud, *inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis*, quod in multis huiusmodi Conseruatorijs reperitur nō cogit, vt dicamus oppositum, cū sufficienter exponi possit de auxilio necessario intra limites modi procedendi ciuiliter.

33 Pro prædictis verò causis etiam ciuiliter tractandis, poterunt censuris Ecclesiasticis vti. Iure quidem communi *ex cap. sane el 2. de potest. iudic. delegat.* & supponitur *in cap. auctoritate de priuileg. in 6.* & etiam, quia quoties mandatur alicui negotium, mandatur etiam id sine quo illud impleri non potest; præsertim quia frustra datur iurisdictio, quæ non est cum coactiua coniuncta. Azor. *tom. 2. lib. 5. cap. 35. q. 10.* Moneta *de Conseruatorib. cap. 7. num. 279.* Iure quoque speciali; propter priuilegia Conseruatoria Religionum, vt patet in Bulla Sixti pro Carmelitis, Clem. VII. pro Minimis, Pij V. pro Dominicanis, & Gregorij XIII. pro Iesuitis. Cum autem contra Episcopos procedent adhibere debent diligentiam, vt modestè, patienter, & reuerenter se gerant, vt colligitur ex dicto *cap. sane.* Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in Const. 5. Greg. XV. §. 6. num. 45.*

34 Conseruatorum auctoritas tanta est, vt impediri non possit ab Ordinarijs, nec à Legatis de latere in eorum iurisdictione, sed in causis eisdem commissis maiores sint prædictis Ordinarijs, & Legatis. Ita enim videtur colligi *ex cap. 2. de potest. iudic. deleg. in 6.* & tradit Sanchez *tom. 2. Consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 6. num. 4.* post Ancharanum, Ruinum, & Mandosium ab eo relatos. Quare contra prædictos, & etiam Nuncios Apostolicos, tueri se poterunt Regulares per suos Conseruatores, si ad hoc se extenderint eorum Conseruatoriæ, & iuxta limitationes afferendas.

35 Quamuis autem hæc quæ dicta sunt vera sint spectando, vel ius commune loquens de Conseruatoribus, vel iura particularia Religionum, iuxta priuilegia illis concessa, nihilominus variè postea à Sede Apostolica alterata, immutata, vel reuocata fuerunt. Primò enim Sacra Congregatio Concilij iussu Gregorij XIII. vt dictum est in *tom. 1. cap. 3. num. 11.* declarauit quod Regulares *in Ciuitatibus Italiæ existentes sibi Conseruatores eligerent coram quibus conuenirentur, ac semel electos non nisi in Capitulis Prouincialibus mutarent, eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis locorum Ordinarijs indicarent, alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri possent.* Quaranta in Summa Bullar. verb. *Priuilegia Regular.* Quibus limitata est, & coarctata facultas Regularium in Italia existentium ad eligendum Conseruatores, ita scilicet vt semel electos non nisi in Capitulis prædictis mutarent, astrictique essent ad indicandum intra mensem nomina ipsorum Ordinarijs, quod si non fecissent, possent coram ipsis Ordinarijs conueniri. Limitata etiam videbatur in hac declaratione auctoritas ipsorum Conseruatorum, quatenus in illa

illæ supponi videtur eos solùm eligendos pro causis in quibus Regulares sunt rei, *Coram quibus conuenirentur*, non autem quando sunt actores.

36 Postea tamen Clemen VIII. in Constitutione *Sanctissimus*, anno 1592. quæ habetur in 3. tom. Bullar. inter Constitutiones huius Pontificis *num.* 3. & apud Erasmum Chokier *in tract. de iurisdict. Ordinar. in exemp. p.* 1. *q.* 39. *num.* 5. & apud Barbosam *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 106. *num.* 54. in primis reuocauit, & declarauit nullas, omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum deputationes qui qualitates non haberent requisitas à Bonifac. VIII. in Const. quæ incipit, *Statutum*, & habetur *in cap.* 11. *de rescript. in* 6. vbi sic habet idem Bonifacius, *Sancimus igitur vt nullis nisi dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel legatorum eiusdem de cætero committantur*. Deinde declarauit prædictos Conseruatores debere esse electos, & designatos in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis, iuxta decretum Concilij Tridentini. Quod est dicere, necessarium esse quod hi qui eliguntur in Cōseruatores, electi prius, & designati sint in prædictis Concilijs. Quo sensu intelligendum est id quod dixi *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 11. Decretum autem Concilij Tridentini de quo hic loquitur Pontifex est *sess.* 25. *cap.* 10. *de reformatione*, vbi *statuit S. Synodus in singulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis aliquot personas quæ qualitates habeant, iuxta Const. Bonifac VIII. quæ incipit*, Statutum, *& alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur*. Hæc Concilium. Pontifex autem vult, vt ex huiusmodi personis eligantur Conseruatores pro Regularibus. Quoad negotia tamen incepta, vel quoad ea, in quibus illæ Conseruatoriæ, seu Conseruatoriarum deputationes suum sortitæ erant effectum, seu executionem, nihil innouauit Pontifex. Voluit tamen vt Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam inposterum concedendæ solùm ad Conseruatores, & Iudices qui qualitates à Bonifacio VIII. requisitas habuerint, & in præfatis Concilijs electi, & designati sint, & non alijs dirigantur, aliter vero expeditæ litteræ nullius sint roboris, & momenti. Hæc Clemens VIII. in dicta Constitutione. Per quam quid derogatum sit iuri communi, & priuilegijs Regularium circa Conseruatores inferius videbitur post Greg. XV. Constitutionem.

37 Prædictus enim Greg. XV. in Constitutione *Sanctissimus*,

anno 1621: edita quæ habetur in 4. tom. Bullar. inter Constitutiones huius Pontificis, *num.9.* & apud Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. inter Constit. huius Papæ nu.5.* & apud Barbosam *de offic. & potest. Episcop. num. 55.* vestigijs Clem. VIII. inhærendo inprimis reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes Iudicum Conseruatorum electiones vsque ad id tempus factas, illis verbis. Sanctissimus in Christo P. & D. N. D. Gregorius diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus causis animum suum mouen. & de voto venerab. Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium Concilij Trident. Interpretum, partim fælicis recordationis Clem. Papæ VIII. prædecessoris sui vestigiis inherendo, reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum electiones, nominationes, seu deputationes, tam in vim litterarum Conseruatoriarum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptam, quam in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumque iure, vel titulo hactenus factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiam S. Ioannis Hierosolymit. Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs quibusuis pijs tam sæcularibus, quam cuiusuis Ordinis, etiam Mendicantium, seu instituti, vel Societatis Regularibus locis, quantumuis exemptis, etiam de necessitate exprimendis, seu illorum personis cuiusuis qualitatis, seu conditionis existant.

38 Deinde qualitates pro futuris Conseruatoribus sic designauit. In futurum verò Sanctitas sua, hac generali, & perpetuo valitura Const. statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solùm habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constit. similis record. Bonif. Papæ VIII. etiam prædecessoris sui, quæ incipit *Statutum*, ita vt vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel Personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, sed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, seu designati sint. Quodque deinceps litteræ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ, suprascriptis tantum dirigantur, et si quæ litteræ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.

39 Postea pœnas contra eligentes Conseruatores secus quam iuxta formam præscriptam sic assignat. Et nihilominus qui

secus

secus quam iuxta formam superius præscriptam Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & passiua sint ipso iure priuati, adeò vt habilitationem à nemine præterquam à Romano Pontifice consequi valeant. Reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conseruatore ad annum, ita vt illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac definiri debeant.

40 Admonitos præterea volens locorum Ordinarios, vt in Synodis eligant quamplures personas aptas ad id munus, de eo, & quid faciendum sit si aliquis interim ex designatis mori contigerit sic definit. Cæterum, vt latius pateat Conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœcesanis, quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constit. eiusdem Bonif. prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum.

41 Qualiter autem Regulares se gerere debeant post electos Conseruatores, & quid illis interdicatur, sic describit Pontifex. Insuper Sanctitas sua, inhærendo hac in parte decreto similis recordationis Greg. XIII. etiam prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, vt Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis Constit. inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores, iuxta formam superius propositam, eiusque electionis, seu assumptionis documentum, infra tempus huiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapso, quandiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur. Quodque Conseruatores huiusmodi semel legitimè deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant.

42 Circa auctoritatem verò prædictorum Conseruatorum, & ipsius limitationem, & coarctationem hæc decernit. Ad hæc

statuit

statuit Sanctitas sua, vt coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita vt memorati Conseruatores in causis in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed ijs tantum in quibus rei extiterint. Neque extra Ciuitates, seu Diœceses in quibus fuerint deputati contra quoscumque procedere præsumant.

43 Qualiter etiam lites, & controuersiæ inter Conseruatores, & Ordinarios exoriendæ dirimi debeant sic præscribit. Si quæ verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

44 Pro pœnis autem Conseruatorum in suo officio excedentium, & innouatione alterius Constitutionis eiusdem Bonifac. VIII. sic habet. Quod si qui Conseruatores siue in hac parte, siue alias quomodolibet suos limites excesserint, per annum ab officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars quæ hoc fieri procurauerit sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifac. prædecessoris, quæ incipit, *Hac Constitutione*, quam Sanctitas sua in his omnibus, quæ præsenti Const. non aduersantur, innouauit, & innouat.

45 Qualiter quoque, & cum quibus Conditionibus possint Regulares à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus Iudices alios habere sic decernit. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti, in casibus à iure permissis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; vtque agant contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel alias à iurisdictione sæculari exemptum; atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit profana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, laicus, vt præfertur, eligendus, Iudex competens existat.

46 Demum derogat contrarijs, priuilegia omnia in contrarium tollit, & omnes litteras conseruatorias ad formam præsentis Constitutionis reducit, vt videre est locis relatis.

47 Post hanc Constitutionem editam, cum dura videretur

maxime

maximè quoad illam clausulam in qua ordinabatur, vt Regulares coram prædictis Conseruatoribus conueniri, aut trahi deberent, ipsi autem non possent alios trahere, aut conuenire, ita vt memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuissent, nullam prorsus iurisdictionem haberent, sed in ijs tantum in quibus rei extitissent, ad Sacram Congregationem Concilij recurrerunt, dubitando, *An per hæc verba sublata sit facultas quam habent Conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deijciuntur, & proprijs bonis frui, aut vti impediuntur*. Ad quod eadem Sacra Congregatio anno 1624. respondit. Eiusmodi verbis minimè sublatam esse facultatem quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentij IV. & Bonifac. VIII. relatis in cap. I. & fin. de offic. delegati in 6. Habetur hæc decisio in 4. tom. Bullar. inter Const. Greg. XV. post nonam, & apud Peirinis, & Barbosam relatos.

48 Prætermitto Leonem X. in Concilio Lateranensi aliqualiter etiam suorum prædecessorum circa Conseruatores Regularium priuilegia moderasse, dum in Bulla *Dum intra* anno 1516. edita declarauit Conseruatores pro tempore Regularibus à Sede Apostolica deputandos, doctrina, & probitate præstantes, & in Ecclesiastica dignitate constitutos esse debere, & coram eis nullum trahi posse vltra duas dietas à loco suæ solitæ habitationis. Hoc inquam prætermitto, quia totum hoc magis declaratum est in prædictis Clem. VIII. Greg. XV. & S. Congregationis decretis, & ideo illis standum.

49 Ex huiusmodi autem tum Summorum Pontificum Clem. VIII. & Greg. XV. tum Sacrarum Congregationum decretis elici potest quid his temporibus tenendum sit circa huiusmodi Conseruatores, & qualiter moderanda, vel intelligenda ea quæ superius dicta sunt illis competere iure communi, & propter priuilegia Regularium, ac quomodo faciendæ in posterum electiones talium Conseruatorum, cum antea factæ irritæ, & nullæ declarentur.

50 Primò enim quoad qualitates personæ eligendæ in Iudicem Conseruatorem sicut iure communi, & propter priuilegia Religionum dictum est supra n. 9. posse etiam quamcumque personam in dignitate Ecclesiastica constitutam eligi, sic etiam modo post prædicta decreta est dicendum. Etenim Constitutio Bonifac. VIII. quæ incipit, *Statutum* de qua Clemens VIII. &

Greg. xv. in prædictis Constitutionibus id exprimunt. Videtur autem requiri, vt prædicti actu habeant talem dignitatem; si enim illam dimiserint non sunt ad id munus eligibiles. Massobius *de Synod. Diœces. cap. 4. dub.* 13. Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in Const.* 5. *Greg. XV.* §. 2. *num.* 20.

51 Quamuis autem supra *num.* 17. dictum sit obtinentes Personatum non posse eligi in Conseruatores vi priuilegiorum Religionum, ex vi tamen Constitutionum Bonifac. VIII. Clem. VIII. & Greg. xv. eligi possunt, vt constat ex ipsis, in quibus expressè nominantur *Personatum obtinentes.*

52 Similiter quamuis Canonici Ecclesiarum Collegiatarum forsan possent olim propter aliqua Regularium priuilegia in conseruatores eligi, modo tamen post prædictas Constitutiones Clem. VIII. & Greg. xv. id fieri non potest, sed necesse est tales Canonicos Ecclesiarum Cathedralium existere, quia ita habetur in dicto *cap. statutum*, & Constitutionibus Clementis, & Gregorij. Vide Monetam *de Conseruatoribus cap.* 5 *q.* 8. *à num.* 118. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit.* 5. *Greg. XV.* §. 2. *nu.* 10. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *n.* 12. De quo etiam infra dicetur.

53 Præcipue tamen post Constitutiones prædictas Clem. & Greg. ad hoc quod aliqui eligantur in Conseruatores requiritur quod prius fuerint electi in Iudices (vt vocant) Synodales in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis. Ita enim decernitur à Clem. VIII. & Greg. xv. in prædictis Constitutionibus. Quia verò in illis mentio fit de Concilio Tridentino, notandum hoc Concilium sess. 25. de reformatione cap. 10. hæc statuere. *Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest, hincque interdum Iudicibus non vndequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit Sancta Synodus, in singulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit,* Statutum, *& alioquin ad id aptas designari; vt præter Ordinarios locorum ijs etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, & spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur; et si aliquem interim ex designatis mori contigerit; substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum: ita vt habeat quæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt supra qualificatas; quibus huiusmodi causæ à quolibet legato, vel nuncio, atque etiam à Sede Apost. committantur.*

54 Huic ergo Concilij decreto innitentes Clemens VIII. & Greg. XV. Pontifices statuerunt in præfatis Constitutionibus, nullum eligi posse in Conseruatorem Regulariũ, nisi aliquem ex prædictis Iudicibus in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis designatis. Voluit autem Conciliũ, vt prędicti habeant qualitates pro Conseruatoribus requisitas à Bonif. 8. in Const. *Statutum*, quæ adductæ sunt *n.36.* & præterea quod sint personæ alioquin aptæ, idest secundum scientiam, ætatem, & mores, iuxta *cap. Cum in cunctis de elect.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit.* 5. *Gregorij XV. §. 2. num.* 18. Cum autem in dicto cap. seu Constit. *Statutum* solùm admittantur Canonici Ecclesiarum Cathedralium, manifestius fit id quod supra dictum est, quod scilicet Canonici Ecclesiarum Collegiatarum his temporibus eligi non possint in Conseruatores, cum nec possint eligi in Iudices Synodales, prout etiam declaratum dicunt à Sacra Congregatione Massobius *de Synod. diœcesi. cap. 4.* & Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Constit.* 5. *Gregorij XV. §. 2. num.* 19.

55 Quia tamen contingens est, vt propter paucitatem Iudicum Synodalium in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis designatorum, & multitudinem Religionum in ea Diœcesi consistentium, illi non possint attendere negotijs dictarum religionum, & propterea pati cogantur aliquod detrimentum, seu iacturam, ideo Pontifex verbis relatis num. 40. admonitos esse vult Ordinarios, *vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœcesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione Bonifacij contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent*. Nec incongruè dici potest verbum illud *Admonitos voluit* denotare præceptum, tum propter grauitatem negotij, tum quia videtur per illud significari obligationem saltem ex charitate, & vt credo, ex iustitia, ad id faciendum. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Const.* 5. *Greg. XV. §. 4. num.* 22.

56 Ad maiorem etiam cautelam ordinat Pontifex, vt si aliquem ex designatis Iudicibus mori contigerit, substituat Ordinarius cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum. Ex quo habetur primò huiusmodi Iudicum Synodalium officium vsque ad aliam futuram Synodum durare. Ita enim colligi videtur, tum ex decreto Concilij, tum ex huiusmodi Constitutione. Secundò, quod si Iudex Synodalis non moriatur, sed per longum tempus absentetur, idem faciendũ esse ac si mortuus esset, prout dicitur declaratum à S. Cong. De quibus, & alijs cõcernentibus Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Const.* 5. *Greg. XV. §. 4. num.* 22.

57 Deinde cum in hac Constitutione Gregorij verbis relatis *num.* 38. manifestè distinguatur inter Conseruatores principales,& subrogatos,& *num.*44. innouetur Constitutio Bonif.VIII. quæ incipit, *Hac Constitutione* quæ est *cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegat. in 6.* vbi expressè habetur, posse eos Conseruatores, quibus *hoc eis competierit ex beneficio litterarum*, vices suas alijs committere, ideo Conseruatores Regularium quibus ex priuilegijs competit alijs suas vices delegare, id facere etiam possunt post Constitutionem istam Greg. XV. cum in illa nihil quoad hoc derogetur. Quidquid in contrarium dicat Lauretus de Franchis in controuers. Episcop. & Regul. sup. hanc Constit. Greg. pag. mihi 177. Aduerte tamen, iure communi, & secluso quocumque priuilegio licere Conseruatori citationes, & sententiarum denunciationes per alios facere. Ita enim habetur in prædicto *cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegat. in 6.* Barbosa post alios *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *nu.*45.

58 Post editam huiusmodi Constitutionem tenebantur Regulares in Italia infra duos menses, extra Italiam verò infra sex eligere sibi Conseruatores, iuxta formam in illa descriptam, eiusque electionis instrumentum infra idem tempus penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, alioquin eo termino elapso, quandiu Conseruatores iuxta prædictam formam non elegissent, coram ipsis Ordinarijs conuenirentur. Ita enim decernitur in prædicta Constitutione verbis relatis *num.* 41. inhærendo decreto S. Congregationis sub Greg. XIII. de quo *nu.* 35. Hoc autem absdubiè statutum à Papa fuit, vt certo constare posset de Conseruatore à Regularibus electo, tum ad tollendas fraudes, quæ in hoc possent accidere. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Constit. 5. Gregorij XV. §. 5. num.* 31. Postea nihilominus declaratum est à S. Congreg. Regulares, qui in tempore eis à Greg. XV. præfixo Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quandocumque eis libuerit, eos eligere posse. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Regulares* 1.

59 Non possunt Regulares semel legitimè deputatos Conseruatores amouere, durante quinquennio à die deputationis, nisi ex causa approbanda à Sede Apostolica, vel Ordinarijs. Ita enim decernitur in prædicta Constitutione verbis relatis *num.* 41. Dixi legitimè deputatos, quia non legitimè deputatos mutare poterunt. Causa autem amotionis poterit esse negligentia, impotentia, inimicitia, vel similis. Peirinis *tom 2. priuil. Minim. in Const. 5. Gregorij XV. §. 5. nu.* 32.

60 Loquendo autē de auctoritate, seu iurisdictione huiusmodi

Iudicum

Iudicum Conseruatorum Regularium in multis videtur coarctata per decreta relata Summorum Pontificum, & SS. Congregationum. Cum enim iuxta dicta supra numeris 22. 23. 24. 29. & 30. possent cognoscere de omnibus causis, tam ciuilibus, quam criminalibus, seu mixtis, tam in eis, in quibus rei, quam in quibus actores Regulares erant, & de quibuscumque iniurijs, molestijs, aut violentijs, tam manifestis, quam non manifestis sine iudiciali indagine, vel cum illa, prout causa requireret, modo tamen, iuxta præscriptum Constitutionis Greg. xv. solùm possunt cognoscere de illis causis in quibus Regulares sunt rei, non actores, & iuxta præscriptum prædictæ S. Congregationis, etiam in his in quibus actores fuerint, quoad iniurias tantum manifestas, & violentias, secundum formam *cap. fin. de offic. & potest. Iud. delegat. in 6.* quod incipit, *Hac Constitutione*, & innouatur à Greg. xv. in eis quæ Constitutioni ipsius non aduersatur.

61 Ex quo sequitur primò non posse procedere hoc tempore Conseruatores Regularium cum ipsi Regulares sunt actores in causis ciuilibus eorum qui aliquam pecuniæ summam, vel aliquam rem ipsis debent ex locationibus, legatis, testamentis, &c. petentes, vt eam soluant. Ratio est, quia exceptio illa posita à Greg. xv. in prædicta Constitutione, *sed alios conuenire, aut trahere non possunt*, seu illa, *ita vt memorati Conseruatores in causis in quibus Regulares actores fuerint nullam prorsus iurisdictionem habeant*, nullum alium congruentiorem sensum potest habere præter istum. Cum enim Sacra Congregatio vt visum est decreuerit non esse per hæc verba sublatam facultatem quam habebant Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, seu violentijs, &c. quo illos posse, vt actores agere coram Conseruatoribus suis permittit, ne dicatur glossam esse contrariam textui, dicendum videtur Gregorium in sua Constitutione solùm negasse Conseruatoribus facultatem procedendi in huiusmodi causis ciuilibus debitorum quando Regulares sunt actores non tamen in alijs causis. Maximè quia hoc est conforme tum iuri communi quo statuitur, quod *Actor sequatur forum rei*, tum Concilio Trid. *sess.* 14. *cap.* 5. Moneta *de Conseruator. c. 7. q. 6. nu.* 343. Peirinis *to. 2. priuil. Minim. Const.* 5. *Greg. XV. §. 6 num.* 50.

62 Sequitur secundò nec posse procedere hoc tempore prædictos Conseruatores, siue in ciuilibus, siue in criminalibus, siue quando Regulares sunt rei, siue quando actores nisi in manifestis iniurijs, & violentijs, ita enim habetur in præfata Constitutione

tione Gregorij adiuncta declaratione S. Congregationis, & similiter Constitutione Bonifacij VIII. quæ incipit *Hac Constitutione*, & est *cap. fin. de offic. & potest. iudic. deleg. in 6.* quæ per prædictam Constitutionem Gregorij innouatur, & in qua id expresse habetur. Quare necessarium est ad effectum, vt procedere valeat Conseruator, quod ante omnia appareat, iniuriam seu violentiam fuisse manifestam, & notoriam, vbicumque enim iurisdictio competit alicui respectu certæ qualitatis, debet ante omnia eidem de illa qualitate constare. Miranda 2. *tom. q.* 47. *art.* 8. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *num.* 18. Si autem Conseruator dubitet de illa notorij qualitate, vel clare de ea non appareat, poterit ante omnia examinare summariè an violentia, seu iniuria de qua agitur, notoria sit, & super eam probationes recipere ad fundandam suam iurisdictionem, itaut si inueniat eam notoriam procedat, alias se incompetentem pronunciet. Barbosa *ibid. num.* 20. vbi etiam sequentibus numeris alia affert ad intentum. Generaliter etiam Conseruator potest eam adhibere indaginem quæ in notorijs adhiberi solet, & debetur. Quia cum committitur iurisdictio committitur quoque id sine quo illa exerceri non potest. Moneta *de Conseruatorib. cap.* 7. *quæst.* 3. *num.* 90. & 93. Molina *tom.* 6. *disp.* 29. *num.* 2.

63 Ex quo etiam sequitur tertiò, nec posse hoc tempore Conseruatores in causis Regularium maximè cum ipsi Regulares actores fuerint iudiciali indagine procedere. Ratio est, tum quia in manifestis de quibus solùm, vt dictum est, iudicare possunt prædicti Conseruatores, non requiritur, aut admittitur iudicialis indago, tum quia S. Congregatio in decreto adducto *num.* 47. dum admittit Regulares, vt actores agere posse coram suis Conseruatoribus, subdit, *Dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innoc. IV. & Bonifac. VIII. relatis in cap.* 1. *& fin. de offic. deleg. in 6.* Constat autem in prædicto *c.* 1. quod est Constitutio Innoc. IV. prohiberi expressè ne Conseruatores ad illa *quæ iudicialem indaginem exigunt, suam possint extendere potestatem.*

64 Similiter loquendo de termino, seu spatio intra quod exerceri potest auctoritas Conseruatorum, licet secundum priuilegia aliquarum Religionum, iuxta dicta supra *num.* 27. exerceri posset extra Ciuitates, & Diœceses, in quibus deputati fuissent, hoc tamen tempore nullatenus extra Ciuitates, seu Diœceses in quibus deputati sunt procedere possunt. Ita enim habetur in dicta Constitutione Greg. XV. verbis relatis *num.* 42. & in

in altera Constitutione Bonifac. VIII. quæ incipit *Hac Constitutione*, & est *cap. fin. de offic. iudic. deleg. in 6.* quod innouatur dicta Constitutione Gregorij. Qualiter autem id sit intelligendum, vide Monetam *de Conseruatoribus cap. 7. q. 2. num. 61.* Peirin. *tom. 2. priuil. Minim. in Const. 5. Greg. XV. §. 6. num. 57.*

65 Videtur etiam posse procedere Conseruatores ad defensionem seruitorum, seu familiarium aliquorum Religiosorum in manifestis iniurijs, seu violentijs, modo tamen assignato, seu iuxta præscriptum dictæ Constitutionis Greg. XV. & decreti S. Congregationis. Ita enim sumi videtur ex priuilegio Pij V. pro Dominicanis superius relato num. 4. illis verbis, *aduersus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, agentibus, seruitoribus, & familiaribus in præmissis, & eorumdem aliquo molestias, iniurias grauamina &c.* Quod intellige nisi hæc Constitutio Pij V. concedenda sit reuocata à Greg. XIII. propter dicta ibidem. Quo casu iuuare potest eiusdem Greg. XIII. pro Iesuitis Bulla superius *num. 6.* relata, vbi etiam fit mentio de familiaribus ipsorum *(Clericali tamen charactere insignitis.)* Limitari videntur hæc priuilegia ex doctrina Conc. Trid. *sess. 24. cap. 11.* ad seruitores qui Monasterijs *actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt*, vt ibi dicitur. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 65. art. 17.* Forsan dici possit huiusmodi concessiones, vt pote post Concilium factas ipsi derogare. Vide etiam priuilegium Pij IV. pro Militibus Sancti Ioannis apud eumdem Rodriguez, vt supra *art. 12.* & caute procede in re satis incerta, & raro vsitata, maximè quia non video pro illa clarum priuilegium.

66 Specialiter etiam Procuratores, & Syndici Fratrum Minorum habent à Clement. VII. in Bulla *Dum consideramus*, apud Casarubium *in Compend. priuileg. Mendic. verbo Procuratores Fratrum num. 13.* & Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. q. 39. art. 4.* priuilegium, *vt in quibusuis causis, & rebus ipsos Syndicum, & Procuratorem concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Iudicibus Conseruatoribus domorum illarum quarum ipse Syndicus, & Procurator fuerit de iustitia respondere teneatur, &c. Inhibendo sub excommunicationis latæ sententiæ pœna vniuersis, & singulis Iudicibus Commissarijs Ecclesiasticis, & secularibus quacumque auctoritate fulgentibus ne de causis contra dictos Syndicos, & Procuratores, motis, & mouendis, directè, vel indirectè quouis quæsito colore, seu prætextu se intromittere quomodolibet audeant, &c.* Videtur tamen hoc intelligendum de causis spectãtibus ad istos non vt singulares personæ sunt, sed quatenus

Syndici,

Syndici, & Procuratores, & cum sit magnum priuilegium videndum, an sit, vel non consuetudine abrogatum. Portellus *in Dub.Regul. verb.Syndicus Minorum num.* 5.

67 Similiter procedere possunt Conseruatores Regularium in manifestis tamen iniurijs, & violentijs, ac iuxta præscriptum Constitut. Greg. xv. & S. Congregationis, ad defensionem quorumcumque bonorum mobilium, seu immobilium, iurium, seu possessionum Regularium sibi ad defensionem commissorum ex priuilegio Eugenij IV. pro Hieronymianis Monasterij S. Mariæ Guadalupæ, quod refert Rodriguez *tom.*1.*quæst.Regular. q.*65.*ar.*12. & dicit extensum esse ad omnia Ordinis D. Hieronymi Monasteria, Clem. VIII. pro Minimis, Pij V. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Iesuitis, de quibus supra.

68 Maximè tamen pro defensione priuilegiorum, seu indultorum eorumdem, iuxta præscriptum modum à Greg. xv. & Sacræ Congregat. procedere possunt ex priuilegijs Sixti IV. pro Carmelitis, Clem. VIII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Iesuitis, de quibus supra.

69 Controuersiæ ortæ inter Conseruatores, & Ordinarios super competentia iurisdictionis per arbitros in forma iuris electos decidendæ, & interim in causa non procedendum. Sic enim habetur in præfata Constit. Greg. xv. verbis relatis *nu.*43. idemque statuitur in Concil. Trident. *sess.*14.*cap.*5. Peirinis *to.*2. *priuil. Minim. in Const.*5. *Greg.XV.* §.7 *num.*58.

70 Conseruatores limites suæ iurisdictionis excedentes per annum sunt suspensi ab officio Conseruatoris. Ita enim habetur in prædicta Constitutione Greg. xv. verbis relatis *num.* 44. conformiter ad prædictum *cap. fin. de offic. deleg. in* 6. vbi declarantur suspensi per vnum annum ab officio. Moneta *de Conseruatorib. cap* 7. *q.*12. *num.*60. Miranda *in* 2. *to. Man. Prælat. q.* 47. *art.*9. Denotatur autem in prædicto *cap. fin.* requiri quod *Scienter* de alijs, quam de manifestis iniurijs, & violentijs se intromiserint ad incurrendam talem suspensionem. Ex quo videtur sequi illam non incurri ab ijs qui ex ignorantia etiam crassa id fecerint, iuxta dicta *tom.*1.*cap.*10.*num.*33. Licet autem in Constitutione Gregorij non apponatur illa particula, cum tamen in eo §. se remittat Pontifex ad formam Constitutionis Bonif. VIII. dicendum videtur quod iuxta eamdem formam incurratur suspensio. Cum verò hæc suspensio sit temporalis, scilicet per vnum annum, eo transacto statim absque alia absolutione cessat, iuxta communia principia de suspensione. Suar. *to.*5. *de censuris disp.*26. *sect.*1.*n.*14. Bonacina *disp.*3. *de suspensione punct.*3.*num.*1.

Pars

71 Pars quæ procurauerit quod Iudices Conseruatores excedant limites suæ auctoritatis excommunicationis sententiam incurrit, à qua non potest absolui, *nisi ei, quem sic fatigauit indebite, primo satisfaciat integraliter de expensis*. Ita enim habetur in dicto *cap fin. de offic. iudic. delegat. in 6.* quod innouat Greg. xv. Constitutione relata. Vbi notandum hanc excommunicationem non incurri nisi à parte procurante, idest ab eo qui est pars in iudicio, reus scilicet, vel actor, non à tertia persona. Quia in textu dicitur, *pars verò quæ hæc procurabit*. Nauar. *in Man. cap. 27 num. 125.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q 65. art. vlt.* Nec incurritur hæc excommunicatio ex sola procuratione, nisi sequatur effectus procuratus. Cum solùm propter illum prohibeatur, & illo non posito non censeatur consummata. Suarez 5. *tom. in 3. par. disp. 23. sect. 4. num. 10.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 106. nu. 49.* Ab ea autem ante compensationem expensarum nemo potest absoluere nisi solus Papa, post compensationem verò Episcopus poterit. Moneta *de Conseruator. cap. 7. nu. 591. Barbosa vt sup.*

72 Impedientes, vel molestantes Conseruatores Regularium ne suum officium exerceant incidere videntur in excommunicationem, seu suspensionem à diuinis latę sententiæ, ex concessione Pij v. pro Dominicanis verbis relatis *nu. 4.* Sed quia hæc Bulla dubiæ auctoritatis est propter dicta supra ibidem, ideo ad alia priuilegia Religionum, si quæ fuerint, attendendum est.

73 Non est prohibitum Regularibus in casibus à iure permissis petere Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt ipsi sint actores, non rei, vtque agant contra laicum non contra Ecclesiasticum, aut alias à iurisdictione sæculari exemptum, & vt causa sit profana, non Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem laicus eligendus Iudex competens existat. Ita enim decernitur in prædicta Const. Greg. xv.

74 Potest Conseruator recusari vt suspectus, si causa de qua agitur talis sit, in qua ipse valeat reum grauare, nam in his terminis, & similibus recusatio admittitur, etiam in notorijs, vt si v. g. maiorem pœnam imponat delicto quam iure mereatur. Panorm. *in cap. si quis contra Clerum de foro competenti num. 11.* Farinac. 1. *par. prax. crimin. q. 21. num. 130.* Per arbitros autem in forma iuris electos super suspicione iudicandum est, iuxta doctrinam Concil. Trident. *sess. 14. cap. 5.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 106. nu. 32.*

75 Potest etiam ab eiusdem sententia appellari. Tum quia ita praxi receptum est, tum quia etsi in notorijs non admittatur appellatio, quia tamen in infligenda pena potest Conseruator excedere, & procedere in causa dubia, ideo admittitur appellatio. Farinac. *in prax. crim. q.* 21. *num.* 118. *vsque ad* 128. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *num.* 33. Apellandum autem est ad solùm Papam, quia Conseruator est Iudex à Papa delegatus. Tuscus *verbo Conseruatores concl.* 760. *nu.* 6. Ancharan. *consil.* 72. *num.* 1 Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg.* 106. *num.* 4. Quando autem ab ipsis appellari potest, aut debet, vide Monetam *de Conseruatorib. cap* 9. *nu.* 180.

76 Circa munera ab huiusmodi Conseruatoribus non accipienda, & expensas euitandas Bonifac. VIII. in Constit. quæ incipit *Hac Constitutione*, quæ est *cap. fin. de offic. & potest. iudic. deleg. in* 6. & innouatur in prædicta Constitutione Greg. XV. præcipit obseruandum, quod ipse alias præceperat in alia Constitutione de Iudicib. deleg. quæ habetur *in cap. statutum de rescriptis in* 6. *§. insuper*, vbi sic. *Insuper vt gratis, & cum omni puritate iudicium coram ipso procedat nullum munus, vel quicquid aliud nisi forsan esculentum, vel poculentum mera liberalitate oblatum, quod paucis consumi possit diebus, vel nisi cum ipsum propter causam sibi commissam contigerit extra suum domicilium proficisci, moderatas expensas recipere ab eisdem partibus qualitercumque præsumat. Prouisurus attente quod in ipsis expensis modum nequaquam excedat, nec plus ab vna parte, quam ab alia exigat, cum commune gerat negotium vtriusque: quandoque (vbi causæ sibi commissæ vtilitas, vel necessitas non exegerit) occasionem propter habendas expensas proficiscendi extra domicilium non assumat: sed, & vbi notabiliter fuerint pauperes litigantes etiam nil prorsus exigat ab eisdem.*

77 Circa assessores autem, & notarios prædictorum Conseruatorum, & illas personas, quæ testimonij causa vocantur ab eis idem Bonifac. VIII. in dicto *cap. fin.* quod innouatur per Constitutionem Greg. XV. præcipit obseruandum id quod ipse alias præceperat de Iudicibus delegatis in illa Constitutione, seu *cap. statutum de rescriptis in* 6. vbi sic habetur. *Assessorem autem, vt quandoque faciunt aliqui fraudulenter, nisi eo indigeat, quod conscientiæ relinquatur eiusdem, sibi nequaquam adiungat: alioqui de suo proprio prouidere teneatur eidem. Si autem indigeat, ipsum neutri parti suspectum assumens, ei de competenti salario, prouide moderando ab eo faciat à partibus communiter prouideri. Notarium verò, vel Notarios in causa sibi commissa scribentes*

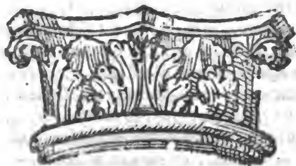
qui

qui vt plurimum in exigendo salario, metas rationis excedunt, (vt ad ipsius spectat officium) prouidenter refrenet. Nec cum ipsis, aut cum assessore præfato lucrum participet vllo modo. Si quid autem contra Constitutionem præsentem receperit ad ipsius restitutionem integram teneatur, nulla eorum quibus restitutio facienda fuerit, remissione vllatenus profutura eidem. Proferendo quoque testimonio, (prætextu cuius, aliqui alios fraudulenter interdum à Iudicibus vocari procurant, vt eos laboribus, & expensis fatigent, aut retorqueant aliquid ab eisdem) nullum vllatenus conuocet, nisi quando conditio, & status causæ requirent. Sed nec tunc (nisi à producente) competentes vocato pro testimonio veniendo, stando, & redeundo faciat ministrari expensas. Quicquid autem contra præmissa, vel eorum aliquod contigerit attentari, sit ipso iure irritum, & inane.

78 Horum Conseruatorum priuilegia sunt primum, quod omnium ieiuniorum, orationum, ac sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum, in Religione faciendorum, & recitandorum participes sint, & illis communicata sunt, & esse debent, sic enim concessit Iulius II. Conseruatoribus Minimorum in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minimor. in Iulio II. Constitut.* 4. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Conseruatores Ordin. §. Clemens VII.* Secundum, quod Conseruatores per prædictos Minimos capitulariter pro tempore electi semel in vita, & in morte plenariam omnium peccatorum Indulgentiam consequuntur. *Ac quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam recitando, omnes, ac singulas Indulgentias quas diebus Indulgentiarum omnium Ecclesiarum dictæ Vrbis, & extra illius muros pro stationibus deputatarum consequuntur Ecclesias Vrbis, & extra muros huiusmodi visitantes planè, ac integrè consequantur, & consequi possint, ac si indulgentiarum huiusmodi diebus Ecclesias Vrbis, & extra muros huiusmodi, & earum quamlibet personaliter visitarent.* Sic enim concessit idem Iulius II. in alia Bulla apud eumdem Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Iulio II. num.* 1. Similiter Clem. VII. concessit moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Conseruatoribus plenariam omnium suorum peccatorum Indulgentiam semel dumtaxat singulo quoque triennio elargiri posset, ipsisque Conseruatoribus, vt de licentia dicti Generalis eligere possent Confessarium idoneum eiusdem Ordinis qui eos ab omnibus casibus etiam Episcopalibus, & censuris Ecclesiasticis absoluere posset, pœnitentia salutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirinis

*tom.*1. *inter Constitutiones Clem.VII.nu.*9. Sed quia hæc concessio nõ fuit nisi per viuæ vocis oraculum facta, ideo hoc tempore quo omnes tales concessiones reuocatæ sunt à SS.D.N. Vrbano, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confessarius ille approbatus debet esse ab Ordinario, iuxta doctrinam Concilij *sess.* 23. *cap.* 15. Rursus quantum ad absolutionem à casibus Episcopalibus cauenda est transgressio decreti S. Congregationis sub Clemente VIII. & SS. D. N. Vrbano, de quo tom.1.cap.19.nu.17. Vide Peirinis *to.*1.*priuil.Minim.in Const.*9. *Clem.VII.* §. 2.

79 Extat tandem decretum S.Congregationis Concilij; vel declaratio ab ipsa facta apud Barbosam *in Collect. Bullar. verbo Conseruator*, vbi habetur debere Regulares Conseruatores eligere in singulis Diœcesibus, in quibus Monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent. Cum autem hæc decisio S. Congregationis facta fuerit anno 1628. & 1633. videtur inferri per illam (si certa est) declarari Constitutionem Greg. xv. & quod non sufficiat vnus Conseruator pro multis Diœcesibus.

SVM-

SVMMARIVM CAP. XI.

Ius patronatus est potestas alicui concessa præsentandi ad beneficium in aliqua Ecclesia. num. 1.
Patronus est ille qui habet tale ius. ibid.
Duplex est ius patronatus, Ecclesiasticum, & laicum. ibid.
Quid vtrumque. ibid.
Vt aliquis sit Patronus aliquot conditiones sunt necessariæ. num. 2.
Interueniente etiam auctoritate, & consensu Ordinarij. num. 3.
Quid autem si Ordinarius non consenserit. ibid.
Potest ius patronatus præscriptione acquiri. num. 4.
Non sic respectu electionis Prælatorum. ibid.
Est honorificum, vtile, & onerosum. num. 5.
Ecclesia quæ est Iuris patronatus vniri non potest sine consensu Patroni. num. 6.
An sit materia simoniæ, & quomodo. nu. 7.
Quid de actu istius iuris, scilicet præsentatione ad beneficia. ibid.
Transire tamen potest cum re vendita. num. 8.
Dummodo ratione illius res carius non vendatur. ibid.
Non potest Patronus ius patronatus in alios transferre, nisi modo, & casibus à iure expressis. nu. 9.
Tribus modis potest ex vno ad alium transire. num. 10.
An transeat in Monasterium si Patronus fiat Religiosus. num. 11.
Quæ Monasteria sint capacia. ibid.
An tunc debeat præsentare Religiosus, vel potius Monasterium, vel Superior. ibid.
Nouitius Patronus per se ipsum debet id facere. num. 12.
Quid si Monachus fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam. nu. 13.
Quis debeat præsentare, Superior, vel Monasterium. num. 14.
Præsentatio beneficij facta à Religioso sine licentia Prælati an sit irrita. nu. 15.
Quid quando Religiosus præsentat vt procurator. num. 16.
Catholici Reges Hispaniarum Patroni sunt in illis partibus. nu. 17.
Propterea in illis præsentant. ibid.
An debeant præsentare digniores. ibid.
An possit quis de bonis incertis fundare Ecclesiam reseruando sibi ius patronatus. num. 18.
Quid dicendum de fundatoribus Capellarum. nu. 19.
An habentes facultatem nominandi Capellanos sint Patroni. ibid.

Tenentur

De

De Patronis Monasteriorum, seu Ecclesiarum Regularium, eorumque facultatibus.

Cap. XI.

1 VS patronatus est potestas alicui concessa præsentandi instituendum ad beneficium Ecclesiasticum in Ecclesia pro eo quod eam fundauit, construxit, vel dotauit Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul q. 122. art. 1.* Vnde Patronus erit ille qui habuerit tale ius, & Patronus Monasteriorum Regularium ille qui habuerit tale ius in Monasterjis; seu Ecclesijs Regularium, de quo in præsenti. Non enim loquimur de iure patronatus ciuili, scilicet, quod iure ciuili introductum fuit, & conuenit Patrono respectu liberti, seu bonorum eius, sed de iure patronatus Canonico. Hoc autem ius patronatus est duplex, Ecclesiasticum scilicet, & laicum. Ius patronatus Ecclesiasticum est, quod competit personæ Ecclesiasticæ, vel ratione dignitatis, aut beneficij sui, puta, quia est Episcopus, Præpositus, Decanus, vel ratione fundationis, constructionis, vel dotationis à se factæ ex bonis Ecclesiasticis. Laicum est, quod conuenit alicui, seu laicæ, seu Ecclesiasticæ personæ, ratione fundationis, constructionis, vel dotationis ex bonis proprijs, siue patrimonialibus. Couarrubias *cap. 36. pract. qq. nu. 2.* Layman. *in Theolog. mor. lib. 4. tract. 2. cap. 13. num. 4.*

2 Ad hoc quod aliquis sit Patronus, seu, vt habeat prædictum ius Patronatus in prædictis Monasterijs, seu Ecclesijs Regularium requiritur primò quod illud acquisierit vno ex tribus modis supra assignatis, scilicet fundatione, constructione, vel dotatione. Franciscus Leo *in thesaur. fori Eccles. par. 2. cap 6. n. 25.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 70. num 1.* Fundatione quidem quando assignauit fundum vbi construi deberet, *cap. nobis de iure patronatus*. Iulianus Viuianus *in praxi Iuris patronatus par. 1. lib. 1. cap. 1. à num 32.* Barbosa *vt supra num. 2.* Constructione, quando fecit expensas pro construenda de nouo Ecclesia. Azorius *instit. moral. par. 2 lib. 6. cap. 11. q. 10.* Zerola *in praxi Episc. verbo Ius patronatus pag. 179.* Dotatione autem quando eam fundatam, & constructam dotauit sufficienter arbitrio Ordinarij. Viuianus *dict. part. 1. lib. 1. cap. 1. à num. 51.*

num. 51. Barbosa *vt supra à num.* 9. Hinc versus
Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.
Rodriguez *tom.2.quæst Regular.q.49 art.7.* Layman. *in Theolog. mor. lib.4 tract. 2. cap. 13. num.* 1. Dotans autem insufficienter ad arbitrium Ordinarij non adquirit ius patronatus, sed dicitur benefactor. Declaratio S.Congregat.apud Garziam *de Benefic. p.5. cap.9. num.52.*
3 Ex prædictis tribus causis acquiritur Ius patronatus, interueniente tamen auctoritate,& consensu Ordinarij,& non aliter, *ex cap. nobis de Iure patronatus.* Iulianus Viuianus *par. 1. lib.1. cap.1. num.* 24. Barbosa vt supra *num.* 20. Ordinarij videlicet illius loci,in quo fundatur Ecclesia. Viuianus *num.30.* Barbosa *num.* 23. Si autem suum consensum præstare noluerit, potest ad eum præstandum compelli à Superiori, Archiepiscopo scilicet, vel Primate. Viuianus *in praxi Iuris patronatus lib.2. cap. 1. num.19.& 20.alias 22.in 2.edit.* Azorius *instit.moral.par.2. lib.9. cap.3.q.10.*
4 Potest item Ius patronatus etiam à laicis præscriptione, vel consuetudine acquiri. *ex cap. quærelam de elect. & ex cap. generali* 13. Barbosa *vt supra num.* 17. post alios. Quod tamen limitandum videtur vt non verificetur respectu electionis Prælatorum, ita vt nulla consuetudine, aut præscriptione iuuari possit Patronus ad habendum suffragium in aliqua electione Prælati Regularis. Ratio est, nam id est expresse contra Canones Ecclesiasticos, Ecclesiasticam vtilitatem, & disciplinam. Nauar. *comment.3.de Regularib. num.60.* Suarez *4.tom. de Relig. tract.8.lib.2.cap.6. num.19.* Quod sic confirmatur, nam Ius eligendi Prælatum Regularem competit solùm eis qui sunt de Collegio, *cap.Quia propter* de elect. & cap. *ex eo,* siue ergo sæcularis sit, siue etiam Clericus patronus non potest hoc ius habere. Suarez *vt supra num.9.* Barbosa etiam *vt sup.num.19.*
5 Hoc Ius patronatus habet multa ex iure Canonico ratione quorum honorificum,vtile,& onerosum dicitur. Honorificum quidem, quia Patrono conuenientia obsequia præstari debent, & præsertim illi conceditur honorificus locus in sua Ecclesia. Vtile, quia si Patronus ad egestatem deueniat, Ecclesia debet ei succurrere maiori cura, & obligatione quam alijs pauperibus, cap. *Quicumque*, cum sequentibus. Cui adiungitur saltem ex consuetudine Religionum, quòd pro huiusmodi Patronis tum viuis, tum defunctis Orationes, suffragia, & sacrificia fieri soleant, prout debent fieri adminus titulo gratitudinis, cum sint insignes benefactores Monasteriorum. Onerosum autem,
quia

quia Patronus licite potest defendere suam Ecclesiam ne bona eius dilapidentur, modo præscripto in cap. *filijs 16. q. 7.* Quæ omnia veluti ex natura rei sequuntur ex beneficio quod Patronus fecit Ecclesiæ eam fundando, construendo, vel dotando. Innoc. *in cap. præterea 2. de Iure patronat.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simonia cap. 28. nu. 1.* Layman. *in Theolog. mor. lib. 4. tract. 2. c. 13. num. 8.*

6 Insuper Ecclesia quæ est Iuris patronatus vniri non potest alij Ecclesiæ sine consensu Patroni. Quippe præiudicium fit iuri præsentandi quod habet in illa, cum vel tollitur omnino, vel minuitur, vel saltem notabiliter mutatur. Et ideo vt rata sit talis vnio requiritur consensus Patroni. Constat ex *cap. suggestum de Iure patronatus.* Nauar. *lib. 3. consil. in 1. edit. tit. de Iure patronatus cons. 3. num. 2.* Azor. *tom. 2. instit. moral. lib. 6. cap. 28. q. 12.* Quod est verum siue Patronus sit sæcularis, siue Ecclesiasticus. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. nu. 168.*

7 Quamuis autem Ius patronatus ratione horum fauorum scilicet, honoris, vtilitatis, & defensionis non sit materia Simoniæ, cum sint res temporales. Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simonia cap. 28. num. 3.* Nihilominus sumptum quatenus est ius præsentandi ad Ecclesiastica beneficia in Ecclesia fundata, constructa, vel dotata, materia Simoniæ est, ac subinde peccatum Simoniæ illud vendere. *ex cap. de iure, & ex cap. præterea,* vbi id habetur expresse: est enim aliquid spirituale sicut beneficium ad quod conferendum ordinatur. Suarez *vt supra num. 5.* Bonacina *de Simonia q. 4. §. 11. num. 3.* Qui etiam satis probabiliter dicunt non solùm committi Simoniam iure humano introductam in venditione Iuris patronatus, propter prædicta iura, sed etiam iuris diuini. Nam posita institutione Ecclesię ius hoc est aliquid spirituale. Specificatur enim ad modum potentiæ à suo obiecto, quod est beneficium Ecclesiasticum, quod etiam est quid spirituale. Idem dicendum de actu illius iuris, scilicet præsentationem ad beneficium, materiam esse Simoniæ. Est enim spirituale, quia per ipsum res spiritualis, scilicet beneficium, confertur, & procedit à principio spirituali, scilicet Iure patronatus. Redoanus *de Simonia 3. par. cap. 13. à num. 22. & cap. 14. per totum.* Suarez *vt supra num. 11.* Vnde præsentans non potest ob præsentationem imponere aliquod onus præsentato ad quod alias non teneretur, vt si obliget illum ad tuendum ius præsentantis, & ad litem pro ipso prosequendam. Cum enim præsentatio sit res spiritualis gratis debet dari, non ob mercedem. Vgolinus *Tab. 1. cap. 49.* Suarez *vt supra num. 14.*

8 Sed quamuis Ius patronatus vendi non possit, transire tamen potest cum re vendita, dummodo ratione illius res illa carius non vendatur. Ratio primæ partis est, quia ius Canonicum quod hanc gratiam Patrono fecit, vt præsentaret beneficia in Ecclesia propter fundationem, constructionem, aut donationem ipsius, similiter illam concessit pro hæredibus, & successoribus, *cap ex litteris*, *cap. cum sæculum de iure Patron.* Ratio verò secundæ est, quia alias iam venderetur illo maiori pretio ipsum Ius patronatus. Tabiena *verbo Ius patronat. à nu.* 7. Suarez *to.* 1. *de Relig. lib.* 4. *de Simon. cap.* 28. *num.* 12. *&* 13.

9 Non potest Patronus Ius patronatus in alios transferre nisi modo, & casibus à iure expressis. Ratio est, non solùm quia in spiritualibus non possunt laici nisi quod eis à iure permittitur, sed etiam quia ipsa natura Iuris patronatus pendet ab institutione iuris Canonici, & ita ad nihil extendi potest, nisi quod illi à iure conceditur. Menochius *consf.* 90. *nu.* 79. Suarez *to.* 1. *de Relig. lib.* 4. *de Simon. cap.* 28 *nu.* 15.

10 Hinc tantum tribus modis, aut casibus potest Ius patronatus ex vno ad alium transire. Quia in his tantum hæc facultas Patrono conceditur à iure. Primus est, hæreditario ad hæredes, siue necessarios, siue voluntarios, *cap. considerandum*, *& cap. si plures* 16. *q.* 7. Secundus est, per liberalem donationem, quia vnusquisque potest in alium transferre ius suum, *c. Circa de iure patronat.* Requiritur autem ad hoc Episcopi consensus, nisi in casu quo donatio fiat loco Religioso, vt colligitur *ex cap. vnico de Iure patronat. in* 6. *& cap. illud*. Tertius est, quando transfertur Ius patronatus cum re vendita, iuxta cap. *ex litteris*, & cap. *Cum sæculum, de iure patronat.* De quibus, & alijs ad intentum Suarez *tom.* 1. *de Relig. lib.* 4. *de Simon. cap.* 28. *à num.* 15. *& deinceps*.

11 Si Ius patronatus conueniat alicui iure personæ, si fiat Religiosus transit in Monasterium, quia Monasterium succedit in omnia iura Religiosi. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 122. *ar.* 2. *§. At contrarium.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 14. *num.* 2. Si autem Ius patronatus conueniat alicui non ratione personæ, sed ratione bonorum suorum quibus est annexum, tunc si fiat Religiosus tale ius pertinebit ad quem pertinent bona, scilicet vel ad Monasterium, si est capax succedendi, vel ad illum ad quem bona illa transferuntur. Accessorium enim sequitur principale. Rodriguez *vt supra §. quantum ad primum.* Sanchez etiam *vt supra num.* 5. Quæ autem Monasteria capacia sint succedendi in bona Religiosi, maximè in Ius patronatus dicetur cap. vltimo *num.* 11.

num. 11. & 22. Si verò Ius patronatus conueniat alicui, ita vt industria personæ sit electa ad tale munus, tunc si fiat Religiosus, etsi secundum decentiam, & æquitatem, Monasterium, seu Superior non debeant præsentare saltem sine consilio talis Religiosi, vt de se patet, tamen ius præsentandi non Religioso sed Monasterio, vel Superiori competit, quia Religiosus non habet velle, neque nolle, vt habetur in Iure. Adeo vt si fundator Iuris patronatus dixisset tale ius competere debere Petro v.g. ita vt si fiat Religiosus nominet inuito Prælato, talis conditio reijci debeat, ac si non fuisset adiecta, quia scilicet est contra ius commune, vt Religiosus aliquid agat inuito Prælato, vt in simili dictum est *to.1.cap.6.nu.*34. Rodriguez vt supra § *Quantum ad tertium.* Vide infra num. 15.

12 Nouitius autem Patronus habens Ius præsentandi ad aliquod beneficium per se ipsum debet id facere, cum simpliciter non sit Religiosus, nec suum ius in Monasterium transtulerit. Glossa *in cap. Beneficium verbo conferendum in fin.* Siluester *verbo Religio* 5.*q.*11. Sanchez *lib.*7.*in decalog.cap.*4.*num.*12.

13 Si Monachus fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam Ius patronatus quod inde resultaret Monasterio suo acquireret. Ex generali regula, quod quidquid Monachus acquirit Monasterio acquirit. Lambertinus *de Iure Patronatus lib.* 1. *par.* 1. *quæst.* 8. *art.* 9. *num.* 7. Sanchez *lib.*7. *in decalog.cap.*14. *num.* 4.

14 Quoties Ius patronatus transit in Monasteriũ, neque solus Abbas, seu Superior præsentare potest, nisi hoc habeat ex præscripta consuetudine, vel priuilegio, sed id est totius Conuentus, cuius maior pars consentire debet, vt præsentatio legitima sit. Habetur *ex cap. Nouit. & cap. Quanto, & cap. ea noscitur de his quæ fiunt à Prælato.* Lambertinus *de Iure patron.lib.*2.*par.*1 *q.*2. *art.* 12. *num.* 2. & 3. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 14. *num.* 7. Quod si præsentatio fiat à solo Prælato absque maioris partis consensu, probabilius est irritam esse. Quia etsi *in cap. ea noscitur* solùm dicatur, *Institutiones huiusmodi conuenit euacuari*, quod solùm denotat præsentationem esse irritandam, attamen in *cap. Nouit, de his quæ fiunt à Prelat.* absolute decernitur *carere robore firmitatis.* Lambertin. *vt supra n.*6. Sanchez etiam *vt supra num.* 8.

15 Præsentatio beneficij facta à Religioso ratione Iuris patronatus quod illi competebat dum esset secularis non solùm est illicita, si fiat sine licentia Prælati, quia vt dictum est Religiosus non habet velle, vel nolle, sed etiam est inualida, quia

per professionem Ius patronatus iam non est suum, sed Monasterij. Lambert. *de Iure patronat. l.2.p.1.q.2.ar.11.n.vlt.* Sanchez 7 *in decal. cap.*14. *num.*10.

16 Quando autem præsentatio, vel electio non competit Religioso ratione Iuris patronatus, sed ex eo quod constitutus est à verò Patrono, aut veris electoribus procurator ad præsentandum, aut eligendum, tunc, etsi præsentatio, aut electio ab ipso facta sine licentia Prælati illicita sit, quia Religiosus, vt dictum manet, non habet velle, aut nolle, probabile tamen est validam esse, non solùm quia nullo iure irritatur, sed etiam, quia cum tunc non faciat Religiosus nomine suo, sed vt Procurator nomine alterius non consideratur ad validitatem actus persona ipsius Religiosi, sed illius qui illi suas vices commisit. Sanchez 7. *in decal. cap.*14. *à num.* 11.

17 Catholici Reges Hispaniarum Patroni sunt in illis partibus Ecclesiarum Collegiatarum sæcularium, & Regularium, multarum scilicet, & ita in illis præsentant Abbates, & alios Præpositos, ex concessione Adriani VI. Nauar. *in cap. Nullam d.*18.*q.*2. Rodriguez *tom.*2.*quæst.Regul.q.*122.*art.*4. Præsentare tamen debent suæ Regiæ Maiestates dignos, iuxta *cap. Monasterium* 16.*q.*1. Nauarrus, & Rodriguez *ibid.* An verò digniores debeant esse ij, qui præsentandi sunt, constabit ex num.20.

18 Posse aliquem de bonis incertis, quæ pauperibus sunt restituenda fundare Ecclesiam reseruando sibi, suisque successoribus Ius patronatus, etsi aliqui negent, alij probabiliter affirmant. Quia etsi illa bona non sint simpliciter ipsorum, cum possint tamen illa in pia opera distribuere, si ex eis fundent, vel dotent aliquam Ecclesiam sibi, & successoribus prædictum Ius patronatus reseruando, nulli faciunt iniuriam. Henriquez 1.*p.lib.*7. *de Indulgentijs* 33.*num.*5. Rodriguez *to.*2. *quæst. Regul. q.* 122. *ar.*5.

19 Præter dictos Patronos, habentes scilicet facultatem præsentandi in Ecclesijs à se fundatis, constructis, vel dotatis ad beneficia, sunt alij qui Patroni etiam vocantur eo quod etiam aliquam Ecclesiam, Conuentum, vel Capellam Regularium fundarunt, construxerunt, vel dotarunt, & tamen prædictam facultatem præsentandi non habent, sed à principio fundationis, constructionis, vel dotationis, Missarum aliquarum, vel officiorum diuinorum solemnia in dictis locis quotannis celebrari instituerunt. Et hi non propriè, prout in præsenti Patroni dicuntur. Illi autem, qui facultatem habent nominandi Capellanos in aliqua Ecclesia, vel Capella, ratione fundationis, constru-

constructionis, vel dotationis proprius merentur nomen Patronorum, maximè cum Capellaniæ Episcopi auctoritate institutæ sint. Tales namque Capellaniæ, etsi amouibiles sint ad nutum Episcopi, vel Patroni, hoc tamen non obstat quominus beneficia Ecclesiastica, vel quasi beneficia dicantur, ad instar beneficiorum Regularium, quæ etiam, vt dictum sæpius est, reuocabilia, & manualia sunt. De hoc Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 10. cap. 4. q. 2.* Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de orat. cap. 22. num. 11.* Layman. *in Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 4. nu. 6.*

20 Tenentur Patroni quicumque illi sint ad beneficia præsentare digniores. Colligitur ex Concil. Trid. *sess. 24. cap. 18.* illis verbis: *Si verò Iurispatronatus Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, is, quem Patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur.* Et ratio est, quia licet beneficia primò, & per se instituta sint in vtilitatem Ecclesiæ, nihilominus sunt etiam præmia illorum, qui in Ecclesia virtute, & doctrina proficiunt, sicut ergo propter hanc rationem electores ad beneficia tenentur eligere digniores, sic etiam Patroni præsentantes, qui succedunt prædictis electoribus. Molina *lib. 2. de primog. cap. 5. num. 69.* Aragon. *2. 2. q. 63. art. 2. & q. 62. ar. 2.* Sanchez *lib. 2. consil. moral. cap. 1. dub. 5.* Sunt autem aliqui, qui probabiliter credunt Patronos laicos, eos scilicet, quibus competit Ius patronatus ratione fundationis, constructionis, vel dotationis factæ ex bonis proprijs, seu patrimonialibus satisfacere plerumque obligationi suæ, si libero præsentandi iure præditi, solùm dignos, & idoneos, non autem digniores præsentent. Siquidem hac gratia, vel fauore ab Ecclesia decorati videntur ob obsequia præstita ipsi fundatione, constructione, vel dotatione, vt possint quos voluerint præsentare, dummodo positiuè cognoscant eos dignos, & idoneos esse, & periculum nullum Ecclesiam subituram ex illorum prouisione. Ita etiam videtur colligi ex loco Tridentini adducto vbi solùm est sermo de Patrono Ecclesiastico non de laico. Imò postea sermonem faciens de Patrono laico dicit: *Si Ius patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis vt supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit, admitti.* Quo denotare videtur Concilium posse Patronum laicum præsentare solummodo dignum, & idoneum. Garzias *lib. 7. cap. 16. num. 19.* Rodriguez *tom. 1. Summ. cap. 106. concl. 6.* Layman. *in Theol. mor. lib. 4. tract. 2. cap 15. num. 7.* Addens bene aliam rationem esse de Prælatis, & Patronis Ecclesiasticis, nam illis ex officio incûbit

Eccle-

Ecclesiæ meliori modo prospicere, ac per consequens beneficia ex bonis Ecclesiasticis fundata, sine vlla personarum acceptione dignioribus conferre.

21 Præsentare autem indignum, si dignus haberi potest, semper est mortale peccatum. Tum ex grauitate pœnarum, quæ Canonico iure indigni electioni, & collationi decretæ sunt *cap. cum in cunctis de elect. cap. graue nimis de prabend.* Tum ex incommodis, quę exinde Ecclesię accidere solent. Petrus Nauar. *lib.2.cap.2.nu.*119.Layman. *in Theolog.mor.lib.4.tract.2. cap.*15. *num.*1. Pro pœnis autem quas incurrunt Patroni indignos præsentantes, vide Siluestrum *in Summ. verb. Ius patronatus q.* 7. *&* Sanchez *tom.*1*.consil.moral.lib.*2*.cap.*1*.dub.*6*. à nu.*15.

22 Patroni Iuris patronatus laici possunt variare, id est, postquam vnum præsentarunt, præsentare etiam alterum, quo casu iudicio Episcopi relinquitur, vter eorum tamquam magis idoneus præferri debeat. Ita enim supponitur *in cap. quod autem de Iure patronatus*. In Patronatu autem Ecclesiastico qui primò præsentatus est, si idoneus sit, institui debet. Propter decisionem *cap.cum autem eodem tit.* Layman.*in Theol.mor.lib.*4*.tract.*2*. c.*13. *num.* 6.

23 Conditiones appositæ à fundatore Iuris patronatus, ob cultum scilicet diuinum, sui memoriam, commodum, vel honorem suæ familiæ nullatenus mutari possunt. Tum quia piæ, & honestæ voluntates defunctorum obseruari debent *L.* 1*.C. de SS.Eccles.cap. vltima voluntas* 13. *q.*2. Tum etiam quia fundatorem erexisse Ius patronatus illis conditionibus arguit inter ipsum, & præfectos Ecclesiæ illas admittentes intercessisse pactum de illis non alterandis, ac perinde contra iustitiam peccare aliter facientes. Vnde insignia fundatoris posita in Ecclesia, vel Capella, quam fundauit, construxit, vel dotauit, sepulchum pro se, & descendentibus, seu hæredibus in ea positum, & similia nullatenus auferri possunt, etiamsi familia extincta sit, ad conseruandam memoriam fundatoris, & ne alij pij homines ab huiusmodi pijs operibus arceantur. Lambertin. *de Iure patronat.q.*5. *principali ar.* 4. Layman. *in Theolog. mor. lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 13. *num.*14.*&* 15. Secus videtur dicendum de alijs benefactoribus, qui Ecclesiam, vel Capellam non fundarunt, construxerunt, aut dotarunt, sed solùm ibi ius sepulturæ sibi compararunt, & suis hæredibus. Et si enim illis, & eorum hæredibus inuitis alios ibi sepelire non liceat, quia talia sepulchra instar hospitia, & fundi ipsorum censentur; postquam tamen tota ipsorum progenies est extincta, probabile est posse ibi sepulturam alijs concedi.

Tum

Tum quia sicuti morte vsufructuarij eiusque descendentium, redit vsufructus ad proprietarium, iuxta *L. corruptionem C. de vsufructu*, ita etiam ius sepulturæ, mortuo benefactore, & eius hæredibus, redeat ad Ecclesiam. Tum etiam, quia alioquin impedirentur alij quominus Ecclesiam ornare, & beneficijs augere possint. Angelus *in Summ. verb. sepultura nu.* 41. Armilla *num.* 24. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. q.* 58. *art* 10. Declaratum tamen dicitur à S. Congregatione in causa RR. PP. Discalceatorum nostri Ordinis, fundatorem alicuius Monasterij non posse hanc legem imponere Fratribus, vt in Collecta quæ pro Rege dicitur etiam ipsius fundatoris nomen exprimeretur. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. fundatio.*

24 Conditiones autem aliæ assignatæ à fundatore Iuris patronatus, quæ fuerint contra ius naturale, aut diuinum, inualidæ sunt, nec obseruandæ: cum ius naturale, & diuinum indispensabilia sint, nec vllo modo contra ea aliquid effici possit. Maior *in* 4. *d.* 24. *q.* 9. *& q.* 3. *ad* 4. Lambertinus *de Iure patronatus lib.* 1. *p.* 1. *q.* 9. *princip. ar.* 1. *num.* 37. *&* 38. Hinc si fundator poneret pro conditione quod ad beneficium admittatur indignus, talis conditio obseruanda non est, vt pote contra ius diuinum, & & naturale. Aragon. 2. 2. *q.* 63. *art.* 2. Sotus 3. *de iust. q.* 6. *art.* 2. *ante* 10. *conclus.* Si autem pro conditione poneret quod posset præsentari dignus, omisso digniori, valida esset, & obseruanda, quia talis conditio non est contra ius naturale, aut diuinum in casu, quo beneficium fundatum est non ex bonis communibus Ecclesiæ (quia vt sic digniori dari deberet) sed ex bonis ipsius Patroni, seu fundatoris. Maior *in* 4. *d.* 24. *q.* 3. *ad* 4. Sanchez *to.* 1. *consil. moral. lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 10. *num.* 18. Similiter si apposita conditio sit de non præsentando nisi de sua familia, aut progenie, valida etiam erit, & obseruanda, cum non sit contra ius naturale, aut diuinum, eo quòd fundatio talis beneficij non est ex bonis communibus Ecclesiæ, quæ omnibus debentur, sed de bonis particularibus, quæ potest quisque dare cui voluerit. Couarrubias *Reg. peccatum* 2. *p.* §. 7. *num.* 5. Sanchez *vt supra num.* 14. Semper tamen supponenda est dignitas personæ præsentandæ, & ideo indignus quamtumuis de illa familia præsentari non potest, nec conditio de illo præsentando valida erit, iuxta dicta, & præsertim, quia indignus semper est, aut præsumitur Ecclesiæ nociuus. Nauar. *Miscellan.* 43. *num.* 76. Ledesma 2. *par.* 4. *q* 18. *art.* 2. Si autem conditiones appositæ à fundatore Iuris patronatus solùm sint contra ius positiuum, pensandum est an Ordinarius, de cuius consensu fundatur, iuxta dicta supra

num. 3.

*num.*3. possit in prædictis conditionibus dispensare, vel non, si enim dispensare potest, censetur dispensasse, & ita validæ erunt, si autem non potest in eis dispensare, nec censetur dispensasse, nec ipsæ conditiones valere possunt. Vide Sanchez vt supra à *num.*4.

25 Non possunt Patroni seipsos præsentare ad beneficia curata. Ratio sumitur ex decisione *cap. per nostras de Iure patron.* vbi quamuis solùm sit sermo de personatibus, tamen quia ratio textus, scilicet, *quod nullus se ingerere debeat Ecclesiasticæ prælationis officijs* etiam se extendit ad prædicta beneficia, ideo ad illa non se poterunt præsentare Patroni, etsi alias idonei sint. Siluester *in Summ.verb. Ius patronatus quæst.*7. Angelus etiam *in Summ. eodem verb. num.* 19. Potest tamen pater Patronus præsentare filium aliàs idoneum, nullo enim iure id prohibetur. Lambertinus *de Iure patronat. lib.*2. *p.*1. *q.*8. *art.*12. plures referens, Sanchez *tom.* 1. *consil. moral. lib.*2. *cap.*3. *dub.*74. *num.*4. Ad beneficia tamen simplicia potest se Patronus præsentare, quia textus dicti *cap. per nostras* non loquitur de simplicibus beneficiis, nec ratio ipsius ad ea se extendit. Lambertinus *vt supra art.* 2. *dicta quæst.* 8. Sanchez etiam *vt supra num.* 16. Imo etiam quando plures fuerint compatroni potest vnus ipsorum ab alijs præsentari ad beneficia etiam curata, quia iam cessat ratio dicti *cap. per nostras* cum talis non se ingerat. Lambertinus *dicta q.*8. *ar.*5. Molina *lib.*2. *de primogen. cap.*4. *num.*61.

26 Nec possunt Patroni vltra alimenta illis debita, si ad egestatem deueniant, iuxta dicta, supra *num.*5. exigere aliquod seruitium, vel aliquid temporale, censum scilicet, vel tributum, nisi concurrant duæ conditiones, altera, quod in limine fundationis id sit appositum, & altera, vt interuenerit licentia Diœcesani. Constat hoc *ex cap. præterea el* 2. *de Iure patron.* Lambertinus *de Iure patron. lib.*1 *p.*1. *q.*9. *art* 1. *num.*81. *vsque ad* 85. Siluester *in Summ. verb. Ius patronat. q.*3. Angelus *ibid. num.*23. Limitatur tamen ab aliquibus, si consuetudo sit immemorabilis in contrarium. Tum quia consuetudo immemorialis arguit quod in ipsa fundatione sit factum legitimè. Tum quia Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 9. vbi id prohibet, solùm reprobat consuetudinem non immemorialem, & *sess.*24. *cap.*14. vbi id etiam reprobat, solùm loquitur cum Episcopis, ipsis præcipiens vt consuetudines in hoc non laudabiles reijciant, & aboleant. Lambertinus *de Iure patronat. lib.*3. *q.*3. *ar.*16. Sanchez *tom.*1. *consil. moral. lib.*2 *cap.*3. *dub* 52. *nu.* 6. & 7.

27 Quando sunt plures Patroni eiusdem Iuris patronatus, vel
quia

quia omnes simul fundarunt construxerunt, vel dotarunt Ecclesiam, vel quia ad omnes æque peruenit ius præsentandi ad beneficia, non requiritur quòd omnes concordent in vnum præsentandum. Sed eligi debet præsentatus à maiori parte ipsorum. Ita enim habetur *ex cap. quoniam in de Iure patronat.* Lambertin. *de Iure patron. lib. 2. p. 3. q. 4. ar.* 1. Siluester *verbo Ius patronatus q.* 12. Quod sic est accipiendum. Si illi plures Patroni præsentant non per modum Collegij, aut Communitatis, sed vt dicitur, vt singuli, satis est quod maior pars ipsorum non simpliciter, sed respectu alterius compartis præsentent, id est, si sunt septem, & tres præsentarunt Petrum, duo Ioannem, & alij duo Franciscum; sufficiunt illi tres, quia licet non sint maior pars illius numeri absolutè, sunt tamen maior pars respectû aliorum. Si autem præsentant per modum Collegij, vel Vniuersitatis tunc requiritur maior pars absolutè. Lambertinns *vt supra art.* 2. Siluester *etiam vt supra q.* 13. Si verò Patroni diuidant vota sua æqualiter, ita vt si sint quatuor, duo præsentent vnum, & duo alterum; datur optio instituenti, Episcopo scilicet, vel Prælato. Lambertinus *vt supra q. 5. ar.* 1. Sanchez *tom. 1. consil. moral. lib. 2 cap. 3. dub.* 101.

28 Patroni Beneficiorum Ecclesiasticorum, siue laici, siue Clerici, qui aliquem apostatam ad beneficium de eorum Iurepatronatus existens tunc vacans præsentauerint, iure præsentandi alios ad eadem beneficia pro ea vice priuantur, & præsentationes sunt eo ipso irritæ, & inanes. Ex Paulo IV. in Bulla *Postquam in tom. 1. Bullar. nu.* 14.

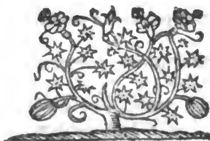
29 Patroni laici si plures Clericos præsentauerint, concursus fieri debet inter ipsos præsentatos tantùm, & ex idoneis ab examinatoribus approbatis idoneor ab Episcopo est eligendus. Ex declaratione S. Congreg. apud Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancell. gloss. 6. nu.* 138. Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Patronus.* Idem dicendum respectiuè de Prælato Regulari si ad ipsum quemadmodum ad Episcopum spectauerit eligere ad beneficia ex præsentatis à Patronis laicis Monasterij.

30 Pro varijs declarationibus S. Congregationis circa Ius patronatus videndi inter alios Garzia *de benefic. p. 5. cap. 9. & p. 12. cap.* 2. Gonzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloss. 18. num. 46. &* Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Ius patronatus per totum verb. Patronus ac verb. Præsentatus.*

SVMMARIVM CAP. XII.

Capitulum, Dieta, seu Congregatio Regularium quid sit. nu. 1.
Quotuplex sit. ibid.
Cuiuscumque auctoritas consistit in maiori, & saniori parte. num 2.
Quæ vocetur maior, & sanior pars. ibid.
Non possunt Capitula statuere aliquid contra ius commune. nu. 3.
Possunt tamen ea omnia facere respectiuè, quæ tota Religio, tota Prouincia, vel totus Conuentus. nu 4.
Debent celebrari tempore, & loco statutis. num. 5.
Qua hora ibid.
Capitulum Generale omnimodam habet auctoritatem. num. 6.
Condere potest leges obligantes totam Religionem. ibid.
Quomodo comparetur cum Præside, vel Generali. ibid.
Non potest statuere aliquid contra ius commune. ibid.
An possit illud declarare. ibid.
Potest Generalem deponere, eligere, punire, & eius auctoritatem immutare. num. 7.
An exercere omnes actus iurisdictionis quos Generalis. ibid.
Pertinet ad ipsum sex Patres eligere pro eijciendis incorrigibilibus. nu. 8.
An sine illis fieri possit eiectio. ibid.
Non potest noua statuta supra Regulam imponere. nu. 9.
Potest tamen Regulam collapsam restituere ad eam obligando subditos. nu. 10.
Restringere, limitare, & tollere priuilegia. num. 11.
Reseruare casus aliquos, iuxta decretum Clem. VIII. num. 12.
Debent Capitula Generalia sæpius celebrari. nu. 13.
Si tamen in eis agatur de reformatione Ordinum, non de alijs negotijs. ibid.
Quid de Congregationibus intermedijs dicendum. num. 14.
Intimari debent in quocumque Capitulo, seu Congregatione litteræ Apostolicæ ad S. Officium Inquisitionis spectantes. num. 15.
Sub pœnis. ibid.
Gremiales Capitulorum quas debent habere conditiones. nu. 16.
Specialiter Socij quibus qualitatibus ornati esse debeant. nu. 17.
Capitula Prouincialia, seu Congregationes Prouinciales quando celebrandæ. nu. 18.
Quæ facere possint. ibid.

An

De

De Capitulis, Dietis, seu Congregationibus personarum Regularium, eorumque obligationibus, & priuilegijs.

Cap. XII.

1 APITVLVM, Dieta, seu Congregatio Regularium prout ad præsens attinet est aduuatio ipsorum Regularium pro aliqua re, seu negotio ad Religionis ipsorum statum pertinenti. Diuiditur in Generale, Prouinciale, & Conuentuale. Generale Capitulum est pro negotijs totius Ordinis, Prouinciale pro negotijs Prouinciæ, & Conuentuale pro negotijs Conuentuum. Quibus accedunt Congregationes intermediæ quæ aliquando sunt Generales pro negotijs totius Religionis, & aliquando Prouinciales solùm pro negotijs vnius Prouinciæ. De his sigillatim dicendum, primò scilicet de ijs quæ competunt Capitulo etiam Regularium in communi, deinde de ijs quæ Capitulo Generali, tertio de ijs quæ Capitulo prouinciali, ac quarto de ijs quæ Capitulo Conuentuali conueniunt.

2 Cuiuscumque Capituli auctoritas, & potestas consistit in maiori, & saniori parte, ita quod totum Capitulum facere dicatur quod maior, & sanior ipsius pars fecerit. *ex cap. Cum in cunctis de his quæ fiunt, &c.* Siluester *in Summa verbo Capitulum num.*1. Rodriguez *to.*1. *quæst. Regul. q* 41. *ar.*1. afferens circa hoc in *art.*2. priuilegia Clementis III. & Celestini III. pro Carthusiensibus. Quæ regula in eo, quod ad Regulares attinet, deficit, quod quando maior pars Capituli delinquit, & propterea est sua auctoritate priuata, tunc tota Capituli potestas residet in minori parte, quæ non deliquit, prout notat Panormitanus *in cap* 1. *de his quæ fiunt*, Siluester, & Rodriguez, vt supra, iuxta id etiam quod diximus *tom.*1. *cap.*15. *num.*6. Maior, & sanior pars ea vocatur quæ innititur maiori rationi, & pietati. Siluester *loco citato* §.1 *quæritur*. Rodriguez *to.*1. *quæst. Regul. q.*13. *art.* 9. Vnde videtur ad disquirendum quæ sit maior, vel sanior pars, inquirere rationes, & motiua quæ habuerunt suffragatores ad aliquid faciendum. Hoc tamen solùm verum in gestis publicis Capituli, in occultis tamen prout sunt electiones, cum

Conci-

ex Priuilegijs Summorum Pontificum diuersis Religionibus concessis, præsertim Innocentij VIII. Cisterciensibus, Martini V. Eugenij IV. & Leonis X. Camaldulensibus. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 41. *ar.* 2. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 19. *cap.* 1. Hinc primò condere potest leges, seu Constitutiones totam Religionem obligantes, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18 *num.* 90. Cum enim hæc potestas sit in Religionibus absdubiè erit in Capitulis, Dietis, seu Congregationibus generalibus, quæ vt dixi, ipsas Religiones repræsentant. Residet etiam hæc auctoritas in Capitulo generali etiam ante electionem Generalis, vt eo *cap.* 18. *num.* 90. diximus, quia regulariter supponitur Capitulum cum Præside, vel Vicario Generali, ac per consequens cum Capite. Si autem casus esset quod Capitulum acephalum, seu sine capite esset, Præside scilicet, aut Vicario, tunc nec totam Religionem repræsentaret, nec leges condere posset. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 8. Quando autem Capitulum cum Generali præsenti fit, si maior pars Capituli concordet in lege ferenda, quamuis Generalis dissentiat, præualet sententia Capituli, & lex tenet, quia potestas adæquata est in Capitulo, seu maiori illius parte, & Generalis solùm est vnus ex habentibus suffragium. In quo differt Capitulum Generale comparatum cum suo Generali à Concilio generali comparato ad Papam, nam cum Generalis sit subditus Capitulo, etiam si ipse nolit tenebit lex à Capitulo facta, at verò cum Papa non sit subditus Concilio generali, sed supra illud, non tenebit lex à Concilio facta, Papa renuente. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. Legibus autem, siue statutis factis in Capitulis generalibus parere debent omnes, etiam ipsi Generales, non solùm propter dicta tom. 1. cap. 8. num. 21. sed etiam quia vt modo dictum est Generales sunt subditi Capituli generalis, & ita ipsi obedire tenentur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 18. Non tamen possunt Capitula generalia statuere aliquid contra ius commune, iuxta dicta de Capitulis in communi supra *num.* 3. cum Ius commune sit à Papa, & Capitula omnia Regularium inferiora Papæ sint. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 17. *ar.* 20. *§. nec contra hoc obstat.* Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minimor. in Constit. Pyrrhi §.* 4. Possunt tamen Constitutiones Iuris communis declarare, & innouare, & vbi pœna deficit apponere, vel augere. Quia hoc potius est adiuuare Ius commune quod licitum esse dicitur *in cap.* 1. *de nou. oper. nunciat.* Peirinis *vt supra.*

7 Potest item Capitulum generale eligere Generalem, ipsum

ipsum deponere, punire, illius auctoritatem minuere, & augere. Hoc enim colligitur ex summa auctoritate Capituli, & ex subiectione Generalis erga ipsum. Suarez 4.*to.tract.*10.*lib.*10.*cap.*4. Hinc etiam valde probabile mihi est posse tempore quo durat, omnes actus iurisdictionis exercere quos Generalis efficere potest, quod plane sequitur ex suprema potestate generalis Capituli, & de Congregatione generali Societatis Iesu docet idem Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*10.*lib.*10.*cap.*4.*num.*15. licet vt idem Suarez *ibid. num* 16. in vsu huius potestatis debeat Capitulum conformare se Constitutionibus Ordinum. Idem etiam mihi probabile est de quacumque etiam facultate, seu auctoritate Generalibus, ex priuilegijs competenti, posse scilicet illam exercere Capitulum, cum sit superius ipso Generali, & vt dixi *to.*1. *cap.*18. *nu.*3. si priuilegium conceditur Prælato inferiori censetur etiam concessum Superiori.

8. Pertinet etiam ad Capitulum, seu Congregationem generalem eligere sex Patres ex grauioribus Religionis, de quorum consilio, & assensu eijci possint professi eijciendi à Religione, ita enim decernitur à Sacra Congregatione Concilij in decretis *de Apostatis*, *& eiectis* sub SS. D. N. Vrbano VIII. anno 1624. editis, quæ habentur 4.tom. Bullar. inter Constitutiones Vrbani *num.*26. & de quibus diximus *tom.*1.*cap.*23.*num.*3. Neque enim licet Generali se solo professos incorrigibiles eijcere, vt habetur in prædictis decretis cum reuocatione quorumcumque priuilegiorum. Aduertit tamen Peirinis *tom.*2. *priuileg. Minimor. in Constit.*10. *Vrban.VIII.* §.4. *num.*1. quod cum difficile valde existimatum fuisset Generalem secum ducere semper prædictos sex Patres pro expulsione facienda quando casus occurrisset supplicatum esse S.Congregationi pro remedio, ipsamque respondisse, posse Generalem, vel Visitatorem generalem in qualibet Prouincia in qua id opus fuerit assumere sibi sex ex Diffinitoribus illius, de quorum consilio, & assensu posset prædictos incorrigibiles eijcere, ita etiam nos idem diximus *tom.*1. *cap.*23. *num.*5. Verumtamen cum ipse non afferat huiusmodi decretum declaratorium sed solùm dicat id audiuisse à Religiosis fide dignis qui tamen falli possent, non videtur ipsi credendum, præsertim quia anno 1635. proximè præcedenti cum Constitutiones quædam cuiusdam grauis Religionis SS. D. N. pro approbatione Apostolica oblatæ essent, Eminentiss. quidam Cardinalis, & Reuer. alij Prælati quibus cura eas examinandi à sua Sanctit. cōmissa fuit, noluerunt similem explicationem admittere, aut approbare, quo suspecta valde redditur declaratio illa S.Congreg. à

Peirinis

Peirinis relata,& quæ habetur in nostris Constitutionibus *par.4. cap.21 §.14.* nec ea vti nos posse credo, dum clarius de ea non constiterit. Rectè ergo in Congregatione nostrorum PP. Discalceatorum Hispaniæ cautum est, vt huiusmodi expulsio non fiat nisi à Generali cum sex Diffinitoribus. Const.PP.Discalceat. *par 3.cap 7.num.11. & 13. adiuncto num.1.*

9 Non potest Capitulum etiam generale noua statuta arctiora quæ simpliciter sint supra Regulam Ordinis imponere. Quia vt dictum est *tom.1.cap.4.num.13.* votum Obedientiæ Religiosorum solùm obligat illos ad ea quæ concernunt Regulam, siue explicitè, siue implicitè, quare ea quæ sunt simpliciter supra Regulam, cum illam non concernant (hoc enim est esse supra illam, nam si illam concernunt non sunt supra illam) non possunt præcipi à Prælatis Religionum. Angelus *verb. Religiosus num. 29.* Siluester *verb. Religio 6. q.6.* Peirinis *tom. 1. de subdito Religioso q.1.de obedientia §.1.* Excipe quando Regula præcipiat (vt dicitur de Regula Minorum, & Constit. Societatis Iesu) obediendum esse Superioribus etiamsi supra Regulam aliqua præcipiant. Eo enim casu id quod præcipitur est conforme Regulæ, iuxta dicta præd. *tom.1. cap.4. num.13.*

10 Potest tamen Generale Capitulum Regulam iam collapsam, & relaxatam ad pristinum statum restituere obligando subditos ad obseruantiam illius sic restitutæ. Ratio est, quia hæc restitutio, seu redintegratio Regulæ concernit ipsam, nec est supra ipsam; imò maximè concernens ipsam, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. num. 19. & 20.* Siluester *verbo Religio 6. q.6.* Corduba *in exposit. Regulæ S. Francisci cap.10. q.2. punct.6.* Peirinis *tom.1. de Religioso subdito q.1. de obedientia §.3.*

11 Auctoritatem etiam habet Capitulum generale restringendi,& limitandi, imò etiam omnino tollendi in Religione vsum quorumcumque priuilegiorum Apostolicorum. Si enim, iuxta dicta *tom.1. cap.18. num. 56.* Prælati ipsi, Generales maximè, id possunt facere, multò melius id etiam facere poterit Capitulum generale quod est supra omnes Prælatos, præcipuè, quia horum priuilegiorum restrictio, moderatio, & ablatio conducere valde potest ad Ordinis reformationem. Rodriguez *tom.1.quæst.Regul. q.17. ar.5.*

12 Possunt etiam Capitula generalia matura discussione præmissa reseruare in Religionibus casus aliquos graues pro Religionis conseruatione, aut conscientiæ puritate. Ratio est, quia etsi Clemens VIII. in decreto pro reformatione casuum anno 1593. prohibuerit ne Superiores Religionum possent alios

casus reseruare præter quosdam specialiter relatos *to.* 1. *cap.* 18. *num.* 20. tamen ipsemet Pontifex in eodem decreto permittit hanc facultatem reseruandi alios præter dictos Capitulis generalibus, & Prouincialibus, non quidem dando nouam potestatem Capitulis ad id faciendum, sed non auferendo eam quam iure communi, vel iuxta sua priuilegia habebant. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 15.

13 Debent Capitula generalia sæpius celebrari, & licet in hoc seruari debeant Constitutiones Ordinum maximè auctoritate Apostolica confirmatæ, stando tamen in iure communi videtur dicendum, generalia Capitula celebrari debere de triennio in triennium, tum à simili de Concilijs Prouincialibus, quæ à Concilio Lateranensi *sess.* 10. *cap.* 10. & Trident. *sess.* 24. *cap.* 2. quolibet triennio præcipiuntur celebrari, tum vt crebrius quam fieri posset agatur de reformatione Ordinis, Regulæ obseruantia, morum correctione, & controuersiarum decisione, hic enim præcipuus est finis celebrandorum Generalium Comitiorum. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 47. *ar.* 2. *&* 3. Vbi pie deplorat quod in Capitulis generalibus, & prouincialibus omne tempus in electionibus, & prouisionibus Prælatorum, & Officialium expendatur, & parum in ijs quæ pertinent ad morum reformationem. Affirmans vlterius Generales, & Prouinciales in hoc negligentes, non liberari à peccato mortali. Capitula autem generalia, in quibus parum, aut nihil de Ordinis reformatione agitur, sed alijs negotijs, prætensionibus scilicet officiorum, graduum, & dignitatum, vix deberent celebrari. Neque enim pro eiusmodi rebus graues expensas fieri, aut longa itinera peragi conuenit Religiosis.

14 Ad generalia Capitula accedunt Congregationes aliquæ intermediæ, quæ aliquo modo generales dici possunt, vel quia constant ex eisdem Gremialibus, vel saltem ex Definitoribus, seu Assistentibus generalibus. De ijs autem nihil particulare dici potest, nisi quod, cum secundùm Ordinum statuta habeant dictæ Congregationes eamdem auctoritatem, ac generalia Capitula, eodem modo de illis philosophandum est, si autem habeant minorem auctoritatem (quia maiorem habere non possunt) ex prædictis statutis pendet notitia eorum ad quæ se possunt extendere.

15 Debent in quocunque generali Capitulo, Congregatione, Dieta, seu Conuentu Prælati Religionum monere suos subditos de iniuncta omnibus obseruantia, & executione litterarum Apostolicarum Constitutionum, & decretorum ad Sanctum

Offi-

Officium Inquisitionis pertinentium, prout habetur ex decreto SS. D. N. Vrbani VIII. in generali Congregatione S. R. Inquisitionis 24. Aprilis 1633. Vbi prædictæ litteræ Apostolicæ, Constitutiones, & decreta continentur. Quod præcipitur ipsis Superioribus sub pæna priuationis Officij ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendæ, ac alijs arbitrio S. suæ infligendis pænis. Vide *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 100.

16 Gremiales seu Capitulares Patres Capitulorum, seu Congregationum generalium, qui vt in plurimum solent esse capita Prouinciarum, Prouinciales scilicet, Procuratores, vel alij similibus nominibus vocati, eorumque Socij, seu Discreti debent habere conditiones assignatas *to.* 1. *cap.* 15. *num.* 4. & 5. videlicet quod sint Clerici in sacris constituti, liberi à censura, impedimento canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligendi, non excommunicati maiori excommunicatione suspensi ab officio, interdicti, aut irregulares. Nota tamen declaratum dici à S. Congregat. pro Minimis Regularem suspensum à diuinis posse eligere, quia electio non pendet ab ordine, sed à regularitate. Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Regulares* 1. Item eligentes indignum priuantur potestate eligẽdi, *cap. cum in cunctis de elect.* Præterea illi, qui per abusum potestatis sæcularis aliquem elegerunt priuati sunt ea etiam vice potestate eligendi. *cap. quisquis de elect.* Siluester *in summa verbo electio* 1. *quæst.* 4. Qui autem dicantur elegisse per abusum sæcularis potestatis inferius declarabitur *num.* 47. dum de electionibus quæ confirmandę non veniunt sermo erit.

17 Specialiter Socij, seu Discreti qui simul cum Prouincialibus, aut Prouinciarum Superioribus Capitulorum generalium gremiales sunt debent etiam prædictas conditiones habere. Item cum habere dignitates, vel personatus quibus animarum cura non subest ad minus requirat ætatem 22. annorum, vt docet Concilium Trident. *sess.* 24. *cap.* 12. huiusmodi autem Socij, seu Discreti personatus quidam sint, ideo prædicta ætas pro ipsis ad minus necessaria, maximè cum habeant vocem actiuam in electionibus, quæ ex eodem Trident. *sess.* 22. *cap.* 4. Ordinem Subdiaconatus requirit qui ante prædictam ætatem non conceditur. Rodriguez *tom.* 1 *quæst. Regul. q.* 15. *ar.* 2. Non possunt illegitimi non habita prius dispensatione eligi in Socios, seu Discretos pro Capitulis generalibus. Ratio est non solùm quia sunt personatus, qui illegitimis concedi non possunt, iuxta *cap. fin. de filijs Presbyterorum*, sed etiam quia prædicti Socij, vel Discreti etiam debent habere vocem passiuã ad prælaturas, dignitates, &

personatus Ordinis, quorum sunt incapaces illegitimi, iuxta *cap. 1. & fin. de filijs Presbyterorum* Rodriguez *tom. 1. quaest. Regular. q. 13. art. 19.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij § 29. num. 91* Generaliter etiam prædicti Socij, seu Discreti eas habere debent conditiones ad id munus, quas singulorum Ordinum statuta requirunt, quæ cum sint diuersæ nequeunt omnes dilucidari, sufficiant ergo conditiones iure communi pro illis designatas recensere.

18 Capitula prouincialia, seu Congregationes prouinciales, eodem modo celebranda sæpius sunt pro Ordinis reformatione, Regulæ, ac Regularium obseruantiarum perfectiori custodia, morum reformatione, ac controuersiarum decisione, sicut diximus de generalibus Capitulis, iure quidem communi de triennio in triennium, iure tamen particularium Religionum, iuxta earum statuta, & Constitutiones. Vnde pari modo de illis respectiuè, ac de Capitulis, seu Congregationibus generalibus philosophandum est. Possunt ergo condere leges, statuta, & decreta perpetuò duratura pro Prouincia, obligantia Fratres omnes Prouinciæ, Prouincialem quoque: ipsum Prouincialem eligere, deponere, punire, ipsius auctoritatem minuere, & augere, omniaque facere, quæ ipse Prouincialis facere posset. Quæcumque priuilegia etiam Apostolica Fratribus concessa, limitare, restringere, & etiam omnino tollere, reseruare casus aliquos propter grauia crimina. Non tamen imponere noua statuta arctiora, quæ simpliciter sint supra Regulam. Nec præcipere, aut ordinare aliquid contra ius commune, bene tamen illud declarare, & innouare, ac pœnas adiungere. Quæ omnia à simili constant ex dictis de auctoritate Capitulorum generalium.

19 Eijcere autem professos etiam incorrigibiles, aut designare Patres de quorum consilio eijciantur non est munus Prouincialis Capituli, nec ad hoc pertingit eius auctoritas. Etsi enim propter varia Religionum priuilegia id olim facere posset, modo tamen omnia prædicta priuilegia reuocata, & annullata sunt à S. Congregatione Concilij in decretis de Apostatis, & eiectis supra relatis, vbi totum hoc negotium remittitur soli Generali de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus generalibus, iuxta dicta supra *num.* 8.

20 Habent item Capitula Prouincialia Religionum in Indijs auctoritatem dandi licentiam suis Fratribus, vt officium Parochi exerceant, Sacramenta ministrando &c. in quo etiam includitur

facultas

facultas prædicandi, sepeliendi Indos, asportandi eorum corpora cruce alta, & habendi scholas puerorum. Sic enim concessit Pius v. ad instantiam Philippi II. Hispaniarum Regis. Rodrig. *tom. 1. quæst. Regul. q. 35. art. 1. & q. 41. ar. 1.* Vbi etiam de alijs priuilegijs Capitulorum Prouincialium Mendicantium in illis Indiarum partibus, quæ non refero, quia dubium mihi est, an ea sint viuæ vocis oraculo concessa, quia si talia sint nihil hoc tempore valent.

21 Possunt etiam Generalis, & Prouincialis cum Capitulis Generalibus, Prouinciaibus, seu intermedijs iuxta tenores priuilegiorum suis Ordinibus concessorum, si talia illis fuerint ante tempora Greg. XIV. concessa, vsu recepta, nec reuocata, cum illegitimis dispensare ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, cum illis tamen quos suffragantibus meritis dignos iudicauerint. Ita enim concessit ipse Greg. XIV. anno 1591. in Bulla *Circumspecta* in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num. 3.* Cum enim Sixtus v. Constitutione *Cum de omnibus* anno 1587. edita quam aliquatenus moderatus est sequenti anno alia Cōstitutione *Ad Romanum* illegitimos ad gradus, honores, & dignitates inhabiles declarauerit, nec posse cum eis dispensari nisi à sola Sede Apostolica non obstantibus quibuscumque priuilegijs Religionibus concessis, postea Greg. XIV. has Sixti Constitutiones modo dicto moderatus est, vt etiam dictum manet *tom. 1. cap. 18. num. 60.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 13. ar. 6. & 9.* Nomine autem Capituli Generalis, Prouincialis, seu intermedij Capituli probabile est non intelligi totum Capituli corpus, seu omnes Gremiales, sed solùm Definitorium, tum quia quod Definitorium agit à toto Capitulo actum dicitur, tum quia cum dispensatio cum illegitimis negotium sit requirens secretum, cum eius reuelatio aliquando infamiam, & scandalum parturire soleat, credi oportet nomine Capituli cum quo Generalem, vel Prouincialem dispensare posse cum illegitimis vult Pontifex, intelligi posse solùm Definitorium. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 13. ar. 9.* Electo autem aliquo illegitimo in Prælatum, vel simile officium in aliquo Capitulo generali, Prouinciali, vel intermedio, si ibi sit Generalis, vel Prouinciales potentes illum habilitare, habilis, & dispensatus saltem in foro conscientiæ debet reputari ipsa electione, si eligentes sciant eum esse illegitimum. Ratio est, quia cum eligere illegitimum in Prælatum non præmissa dispensatione sit peccatum mortale, credendum est electores cum illum eligunt, cum ipso dispensare in tali impedimento, ne dicamus ipsos peccasse mortaliter.

Rodrig.

Rodrig. *tom.1.quæst. Regul.q.13.ar.6.* Portellus *in dubijs Regul. verb.illegitimus num.7.* In foro autem externo nec illegitimum illum manere dispensatum, nec electionem validam esse, tenent plures, propter differentiam quæ est inter Papam, & Prælatos inferiores, nam Papa præbens aliquid ei quem scit iure humano ad id inhabilem ipso facto sine expressione dispensationis censetur habilis, non sic Prælati inferiores. Nauarrus *in man. cap.25. num.74.* Rodrig. *tom.1 quæst. Regul. q.13. ar.16.* Rem tamen aliorum iudicio relinquo, inclinor enim valde ad credendum prædictum illegitimum etiam in foro externo mansisse dispensatum tacita, & virtuali dispensatione, alias dicere cogeremur in foro externo peccasse mortaliter electores qui eum scientes esse illegitimum in Prælatum elegerunt. Quomodocumque autē dispensatio fiat cum illegitimo requiritur causa rationabilis, puta, quod sit nobilis, litteratus, bonus Religiosus, vtilis Religioni &c. Tum ex verbis Greg.XIV. adductis *suffragantibus meritis*, quo denotat sine meritis cum eo dispensari non posse, tum ex generali regula, quod ad dispensationem semper requiritur causa, vt dictum est *tom.1.* Videtur etiam requiri quod ipse illegitimus explicet qualitatem illegitimitatis, si videlicet sit spurius, naturalis, sacrilegus, incestuosus, quia istæ conditiones possunt faciliorem, & difficiliorem reddere dispensationem. Rodriguez *tom. 1.quæst. Regul.q 13. art. 17.* Portellus *in Dub. Regul.verbo illegitimus num.11.* referens etiam Mirandam. An verò ipsi Prælati sine Capitulis prædictis possint cum illegitimis dispensare, vide dicta *to.1.c.18. n.60.* & nota Portellum *in Dub. Regul.verb.illegitimus n.9.et* 10. afferre aliqua priuilegia pro parte affirmatiua. Sed de illis parum curandum, tum quia forsan sunt viuæ vocis oracula quæ his temporibus nihil valent, tum quia esto non essent talia, reuocata sunt à Sixto V. in prædictis Constitutionibus, & moderata à Greg. XIV. in Constitutione allata, quatenus solùm permittit vsum illorum in Capitulis, & cum Capitulis, vt dictum est. Vide Rodrig. *tom.1. quæst.Regular.q.13. art.6.*

22 De Congregationibus Prouincialibus intermedijs iudicandum est, ac de Congregationibus generalibus etiam intermedijs, & habent eamdem, similem, maiorem, vel minorem auctoritatem cum Prouincialibus Capitulis, iuxta diuersorum Ordinum diuersa statuta, & Constitutiones.

23 Debent in quocumque Capitulo Prouinciali, Congregatione, Dieta, vel Conuentu Prælati Religionum monere suos subditos de obseruantia, & executione litterarum Apostolicarū, & Consti-

Constitutionum, seu Decretorum ad S. Officium Inquisitionis pertinentium, sub pœnis supra *num.* 15. assignatis, prout habetur ex decreto SS. D. N. Vrbani ibidem relato.

24 Capitulum etiam Conuentuale, illud scilicet quod celebratur ab immediato Prælato Monasteriorum cum Fratribus illius eam auctoritatem, & potestatem habet, quam ipsi concedunt Constitutiones, & consuetudines Religionum. Iure tamen communi loquendo hæc competunt illi. Primò, confunditur cum nomine Conuentus, ita vt quandoque promiscue nominentur, quamuis rigorosè loquendo Conuentus dicatur Religiosorum, Capitulum verò sæcularium. Cardin. *de rebus Eccles. non alien. & in Clem.* 1. *§.* 1. Ioannes Bertachinus 1. *p. Repert. verb. Conuentus.* Ex quo infertur posse id totum facere Capitulum Conuentuale quod facit Conuentus, præsertim cum constet ex nobiliori parte Monasterij. Deinde, Capitulum hoc congregare pertinet ad Superiorem, Priorem scilicet, vel digniorem, aut antiquiorem. Bertachinus *vt sup. verb. Capitulum.* Potest fieri ex duobus vel tribus tantùm Fratribus. Glossa 10. *q.* 1. *cap.* 1. *verb. Congregatio,* Bertachinus *vt supra verb. Collegium num.* 70. Sine Prioris sui consensu contrahere, vel aliud facere non potest. Ioan. Andr. *in cap. cum omnes de Const.* Paulus de Castro *in l.* 1. *§. in filij ff. ad Trebel.* Succedit Prælato in administratione, & est illius successor. Ioannes de Imola *super Clem. de procuratoribus num.* 12. Spectat ad Præsidem Capituli Conuentualis legere, & exponere Regulam Ordinis etiam vulgari sermone propter iuniores. Ita enim supponitur in *Clement. ne in agro de statu Monachor.* verbis adductis *cap.* 2. *num.* 31. De alijs autem circumstantijs, loco scilicet, vel tempore celebrandi Capitulum hoc Conuentuale, qui possint vel non eidem interesse, culpis Fratrum in ipso disquirendis, & animaduertendis, tum ex dictis, & dicendis de Capitulis Generali, & Prouinciali, tum ex particularibus Religionum Regulis, Satutis, & Constitutionibus, seu etiam legitimis consuetudinibus ipsorum desumi potest quid dicendum.

25 Pro electionibus quæ regulariter fieri solent in Capitulis, seu Congregationibus Generalibus, Prouincialibus, seu localibus; attendenda sunt quæ *to.* 1. *cap.* 15. dicta manent, quia tamen electiones per scrutinium quasi communes sunt in omnibus Religionibus maximè post Concil. Trident. & huiusmodi electionum conditiones assignatæ sunt *in cap. Quia propter de elect.* ideo accuratius illas lubet expendere, & quæ ex illis substantiales sint enucleare. Maximè quia, quæ iure Pontificio decernũtur in Titulo de *electione, & electi potestate* circa electionem Canonicam

nicam

nicam Prælatorum Ecclesiasticorum veniunt obseruanda in electionibus Prælatorum Regularium. Suarez *tom. 4. de Relig. tract.* 8.*lib.*2.*cap.*5.*nu.*1.Castellinns *de elect. Canon. Prælat. cap.* 1. *num.* 1.

26 Textus autem dicti *cap. quia propter de elect.* sic se habet: *Quia propter diuersas electionum formas, quas quidam inuenire conantur, & multa impedimenta prouenient, & magna pericula imminent Ecclesijs viduatis, statuimus, vt cum electio fuerit celebranda præsentibus omnibus qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secreto, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto; vt is collatione habita eligatur in quem omnes, vel maior, & sanior pars Capituli consenserit.*

27 Ex quo habetur ad electionem per Scrutinium de qua in præd. *cap. Quia propter* multa esse necessaria. Primum, quod fiat per congregatos in vnum, neque enim sufficit, vt quolibet in sua camera existente fiat electio. Colligitur ex illis verbis *præsentibus omnibus*. Secundum, quod Scrutatores assumantur per Collegium, non enim debent se ingerere, quia sic redderentur suspecti. Colligitur ex illis verbis *Assumantur tres de Collegio*. Tertium, quod Scrutatores assumantur tres, & non pauciores. Quia in textu dicitur *Assumantur tres*. Quartum, vt dicti Scrutatores sint de Collegio. Id enim exprimitur in textu *de Collegio*. Quintum, vt singulorum electorum vota exquirantur secrete. Id etenim etiam exprimitur illis verbis *Qui secreto, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant*. Sextum, vt inquisitio fiat *sigillatim*, ita scilicet vt non accedant suffragatores bini, aut terni, sed sigillatim, quia hoc verbum *sigillatim* habetur in textu. Septimum, vt vota omnium exquirantur. Id enim denotat verbum illud textus *vota cunctorum*. Octauum, vt vota exquisita redigantur in scriptis publicis, aut priuatis. Hoc enim denotatur illis verbis, *& in scriptis redacta*. Nonum, vt vota scripta in communi, idest, in Capitulo publicentur. Sic enim dicitur in textu, *mox publicent in communi*. Decimum, vt ista publicatio votorum fiat *mox*, idest, in continenti, nullo actu contrario interueniente post scripturam, & postquam vota fuerint redacta in scriptis, si quidem illa particula *mox* habetur in textu. Vndecimum, quod facta votorum, & suffragiorum publicatione statim fiat collatio suffragiorum respectu numeri, meriti, & zeli, ad inquirendum quisnam haberet maiorem atque saniorem suffragiorum partẽ, quia dicitur in textu, *vt is collatione habita*.

habita. Duodecimum, vt dicta collatio fiat mox post suffragiorum publicationem, nullo actu extraneo intermisso, vt vult Glossa in d. cap. *Quia propter*. Tertium decimum, vt collatione facta fiat electio per vnum nomine Capituli. Hoc enim indicatur in textu dum dicitur, *vt is collatione facta eligatur*. Quartum decimum, vt electio supradicta statim post collationem fiat nullo actu extraneo interueniente. Sic enim videntur intelligi verba illa *is collatione facta eligatur*. Quintum decimum, vt electio fiat de eo, in quem maior, & sanior pars totius Capituli consenserit, vt exprimitur in textu. Decimum sextum, vt electio sit verbalis, neque enim alio modo videtur posse intelligi textus: Decimum septimum, vt dicta electio solemniter publicetur. Hoc enim etiam insinuant verba textus. Decimum octauum, vt seruetur ordo prædictorum successiue per ordinem vt numerata sunt, alias non valeat electio. Neque enim sine causa textus prædicta omnia modo prædicto describit. Ita habet Panormitanus in dicto *cap. Quia propter*, quem sequitur Siluester *in Summ. verb. electio 1. num.* 12. & recentiores, præsertim Miranda *tom 2. manual. Prælator. q. 23. ar. 29.* Qui omnes, Panormitanus præsertim, & Siluester, volunt has omnes conditiones substantiales esse, etsi assignent alias non substantiales, scilicet primam, quod electioni præfigatur dies, 2. quod Scrutatores sint fide digni, 3. quod electio fiat in Ecclesia de cuius Prælati sit electio, quarto, quod fiat post sepulturam prædecessoris.

28 Circa quæ aliqua animaduertenda sunt, primum, dispositionem huius capitis comprehendere etiam electionem omnium Prælatorum Regularium, vt dictum est, eis enim mortuis, vel deficientibus Ecclesiæ illorum dicuntur viduatæ, & sine pastore *cap. ne pro defectu de elect.* Deinde circa illam conditionem de assumptione trium, sufficienter saluari si tribus antiquioribus Capituli hoc munus committatur, vsu, & consuetudine Religionis, non designatione, aut nominatione, prout in nostra Religione in praxi seruatur. Item circa illa de tribus tantum Scrutatoribus assumendis, non videri de substantia electionis quod sint tantum tres, sed posse esse quatuor, cum per hoc nihil fiat contra finem legis; cui sententiæ fauent duæ declarationes S. Congregationis Cardinalium quas affert Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num.* 10. Item circa illas conditiones de votis singulorum secretè exquirendis, & scribendis, notandum duobus modis accipi posse, primò, vt electores coram Scrutatoribus voce proferant, quem eligunt, & ipsi Scrutatores, vel aliquis illorum id scribat, secundo, vt vnusquisque eligentium

secreto scribat, vel scriptum deferat suum votũ ad Scrutatores. Licet autem prior modus conformior sit decisioni *cap. Quia propter*, verba enim illa, *vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent* eum denotare videntur, & per consequens in praxi obseruari possit, nihilominus posterior modus conformior est decreto Concil. Trid. *sess. 25. cap. 6.* vbi electionem Prælatorum dicit fieri debere *per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur*, magis enim secretè, & minus publicationis periculo exposita erunt vota, si vnusquisque suum votum scribat charactere aliquantulum immutato. Vnde iste modus etiam in praxi obseruari potest, prout in aliquibus Religionibus fit. Præterea circa publicationem votorum, debere fieri ab ipsis Scrutatoribus, vel ab vno alijs cõsentientibus. Circa conditionem de collatione ad sciendum quæ sit maior, vel sanior pars, notandum quod cum Conc. Trid. vt supra requirat, *vt nomina eligentium nunquam publicentur*, & collatio de saniori parte non possit fieri sine publicatione eligentium, ideo semper maiorem partem præsumendam saniorem. Circa 13. de electione facienda per vnum nomine Capituli, cum non exprimatur quis debeat esse ille vnus, quidam dicunt, esse scribam, alij vnũ de Scrutatoribus, alij verò quod probabilius est, Capituli Præsidem, vel primam vocem habentem, etenim veluti ex natura rei ad illum videtur hoc munus spectare. Debet autem is dicere: *Ego nomine omnium eligentium, eligo te N. in Prouincialem, Priorem, &c.* hoc enim est conformius textui, & ita præceptum obseruari in Capitulis Prouincialibus Ordinis nostri à Reuerendiss. Generali Theodoro Stratio. Vbi autem legitima consuetudine id non fuerit in vsu, licet ratione talis legitimæ consuetudinis permitti possit, introduci tamen debet propter decisionem prædicti capitis *quia propter*, & etiam cap. *sicut de elect.* De his omnibus Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 15.* Quibus addendum quod cum in prædicto cap. *Quia propter* nihil dicatur de modo, quo Scrutatores debeant ferre suffragia, credendum est eodem modo, ac alios suffragatores id facturos, ita tamen, vt ad inuicem munus Scrutatorum exerceant.

29 Ideo autem in prædicto capite mentio non fit de habilitate, seu capacitate eorum qui suffragia habent in Capitulo, quia ex alijs iuribus constat eos debere esse habiles, & liberos ab omni impedimento, censura, vel inhabilitate; de quo *tom. 1. cap. 15.* Pro cuius maiori luce, & quia circa hoc sæpius controuersiæ, & contentiones in electionibus oriri solent, notandum primo, quod

quando

quando siue vnus,siue plures inhabiles ad electiones admittuntur ignoranter, valida est electio, etiamsi post illam constet de eorum inhabilitate, in hoc enim tenet regula illa *vtile per vtile non vitiatur*,& altera, *factũ legitimè retractari non debet, licet casus postea eueniat à quo non potuit incohoari* de Regul. iuris Regul.73. præsertim quia cum in negotijs vniuersitatis tota potestas resideat in his qui habiles sunt, ideo quamuis alij inhabiles ignoranter admisceantur, ij qui habiles sunt totum Capitulum, & legitimum repræsentare poterunt. Innocentius *in cap. illa num.2. de elect.* Imola *num.5.* Hostiens. *col.* 1. Suarez 4. *to. de Relig. tract.8. l.2.c.4.n.9.* Similiter quando admittuntur prędicti inhabiles maiori parte Capituli illorum inhabilitatem sciente, sed est potestas in Capitulo ad dispensandum cum illis, etiam est valida electio, quia censendi sunt virtualiter dispensati ab ipso Capitulo, ac per consequens valide elegisse. Ad quod deseruit doctrina tradita *tom.1. cap.18. num.63.* de Prælato conferente alicui illegitimo aliquod officium; sciens enim subditum habere tale impedimentum,& conferens officium, censetur super illo dispensare, si potest. Sic enim videtur dicendum in præsenti. Quando verò à maiori parte Capituli inhabilitatem sciente nec potente ipso Capitulo super inhabilitate dispensare admittuntur isti inhabiles tunc irrita est electio, quia tunc habiles non censentur voluisse eligere sine dictis inhabilibus. Innocentius, Imola, Hostiensis allati, Siluester *verbo electio* 1. *num.17. in fine*. Scio aliquos velle hoc solùm verificari in casibus à iure expressis, scilicet de excommunicato in *cap. fin. de procur.* & de laico *in cap. Massana de electionibus*. Sed verior, & communior sententia est, quod in omni casu electio in qua scienter admittuntur inhabiles modo dicto est irrita, & nulla.

30 Nullus tamen elector potest, aut debet excludi ab electione sub prætextu alicuius inhabilitatis, delicti, aut censuræ, etiam causa pendente, nisi prius fuerit sententialiter condemnatus. Ante sententiam enim in foro externo pro habili habetur. Hostiensis, Ioannes Andreas, & Felinus *cap. minime de accusat.* Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.5. num.1.* Peccabit tamen elector qui inhabilitate aliqua quamtumuis occulta affectus accedit ad electionem ab illa inhabilitate non dispensatus, iuxta dicta *tom.1. cap.15. num.5* Quare, si dum tempore faciendæ electionis, interrogante Præside electores an sciant aliquem ex illis habere aliquem defectum, vel impedimentum, propter quod nequeat esse de gremio Capituli, aliquis opponat alij aliquam inhabilitatem, debet, quantum tempus permiserit, fieri inquisitio

de ea, &, si confessione, vel euidenti probatione constaret veram esse oppositionem, statim debet eijci à Capitulo talis inhabilis, si sine scan alo fieri potest. Si autem constaret certò inhabilitatem illi electori oppositam, falsam, vel nullam esse, retinendus est in gremio sic accusatus. Quando verò res est dubia, cum in dubijs iuuet possessio, & fauendum potius sit reo, quam actori, admitti potest, & debet cum protestatione tamen facta illi, quod scilicet admittitur ad eligendum si, & in quantum appareat postmodum eum debuisse admitti. Panormitanus *in cap. Cumana de elect.* Siluester *in Summ. verb. electio* 1. *q.*15. Peirinis *to.*1. *de subdito q.*1. *de Obedientia cap.*31. *§.*6. *concl.*2. plures alios referens. Idem dicendum quando inhabilitas obiecta est certa, sed est scandalum si eijciatur talis inhabilis, tunc enim admitti potest cum simili protestatione, vt habent præfati auctores; non tamen sine illa, ne videatur scienter admissus, & sic corruat tota electio. Siluester *ibidem.* Vide dicta *tom.*1. *cap.*15 *nu.*7.

31 De Præside tam Capitulorum quam electionum quæ in ipsis fieri solent præter dicta *tom.* 1. *cap.* 15. illud addendum, ad ipsum tanquam caput, & Superiorem in Capitulo spectare dirigere Gremiales ad electiones legitimè faciendas maximè iuxta decreta Clementis VIII. confirmata à S. Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. quæ sunt huiusmodi. *Vt omnis officiorum ambitus occasio præcludatur caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuratione tam pro se ipsis, quam pro alijs, cum in Capitulis locorum tum in cæteris præsertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque secus fecerint præter alias pœnas, & censuras hactenus contra huiusmodi ambientes inflictas quas in suo robore permanere volumus in pœnam priuationis officiorum quæ obtinent eo ipso incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit nisi a nobis, vel successoribus nostris, pro qualitate culparum grauius etiam plectantur. Porro supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes extendimus.*

32 Hoc tamen decreto, & alijs similibus non obstantibus, iuxta dicta dicto *cap.*15. *num.*24. expediens erit, & sæpius necessarium pro bona directione electionis, ad quam procurandam Præsides præcipuè tenentur, vt electores instruant, moneant, & hortentur, modestè, charitatiuè, & religiosè, eos etiam suauiter suadendo, & inducendo ad eligendum personam digniorem Capituli, ipsius virtutes veras, & regimini necessarias ostendendo, hoc enim facientes rem Deo gratam, & valde vtilem

Religio-

Religionibus hec contrariam prædictis decretis, aut alijs similibus, facient. Castellinus *de elect. canon. cap. 3. num 6.*

33 Item ibidem *in Superiorum, & officialium omnium electionibus forma præscripta à Sacro Concilio Tridentino, & Ordinis Constitutionibus inuiolabiliter seruetur, iurentq. electores secundum veritatem cuiusque conscientiæ probiores, ac magis idoneos se electuros, ac propterea priusquam ad electionem deueniatur, in primis, & ante omnia prælegantur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia, gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur qui possint, & consueuerint Regulas Ordinis, & Constitutiones obseruare, præsertim, quæ pertinent ad seruitium Chori, ac vestitum, & victum commune. Eligantur in Capitulo generali, vel prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ saltem tres qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam cura sit examinare, & probare tam quoad doctrinam quam quoad mores promouendos ad quoscumque Ordines, in quo seruetur decretum Congregationis interpretum Sacri Concilij Tridentini hac de causa nuper editum, & promulgatum.*

34 Similiter quia iuxta Concil. Trid. decretum *sess. 25. cap. 6.* electiones fieri debent *per vota secreta ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur*, Præsidis munus est curare vt electio omnino secretè fiat. Vt enim præd. *tom. 1. cap. 15. num. 17.* dictum manet, ipsi suffragatores astringuntur præcepto nunquam publicandi sua vota etiam electione finita, et, si consentiente Capitulo, vel vnus electorum publicè suum votum manifestaret, electio irrita redderetur. Vnde prudenter in aliquibus Religionibus, vt in nostra (præcipiente Reuerendissimo Theodoro Stratio Generali) cautum est, vt electione finita schedulæ votorum statim comburantur, ne ex charactere cognosci possit ille qui votum dedit: imò etiam conditio hæc comburendi schedulas post factum scrutinium videtur esse tam necessariò requisita, vt defectus illius irritet electionem, propter declarationem Pij v. apud Rodriguez *tom. 2. Bullar. post Bullas Pij V. inter viua vocis oracula ipsius num.* 4. Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap. 4. num. 62.*

35 Præcipue tamen Præsidis munus est curare, vt electiones omnino liberè fiant, de quo *tom. 1. cap. 15. num. 21.* Vnde Præses qui post vota recepta credens electum esse aliquem qui sibi non placet, iubet, vt ad aliam electionem procedatur, peccat grauiter mortaliter, contra decisionem cap. *Quia propter* relati, vbi

præcipitur, vt facta collatione suffragiorum fiat electio, idest, vt statim post suffragiorum collationem vnus nomine Capituli eligat illum in quem omnes, vel maior pars suffragatorum conuenerunt. Nauar.*lib* 1. *consil.tit. de elect. consil* 5. Portellus *in responsionibus moralib. par.* 2. *cas.* 16. Imò in tali casu tenetur Præses ad restitutionem damni illati electo, cum ratione suffragiorum haberet ius ad illam dignitatem, seu officium, de quo fiebat electio. Rebellus *de oblig. iustit.* 1.*p. lib.*3. *q.*2. Portellus *vt supra*. Similiter grauiter peccabit Præses qui ante electionem dixerit ne dentur suffragia tali Religioso quia non esset illum confirmaturus. Hoc enim manifestè est contra libertatem electionis. Portellus *etiam vt supra*. Pariter Præses qui in electione aliqua vtitur præcibus importunis, promissionibus, aut verbis asperis, vt eligatur v.g. Petrus, grauiter peccabit, & electio nulla erit. Quia præces importunæ maximè Superioris, promissiones, & similia causant inuoluntariam electionem. Sanchez *lib.*4.*de matrimonio disp.*10.*num.*2 *& disp.*7.*num.*5.6.*& sequentibus*. Portellus *etiam vt supra*. Item si paciscatur cum electoribus quod si eligatur Petrus v.g. ipse Præses condonabit, & non puniet culpas quorumdam qui puniri debebant, peccatum simoniæ committet, quia est promissio rei temporalis, scilicet remissionis pœnæ, pro re spirituali, scilicet, voto, vel suffragio. Suarez *to.*1.*de Relig.lib.*4.*cap.*37. Lessius *de iust.lib.*2.*cap.*35. *dub.*21.*num.*19. Portellus *vt supra*. Præterea si faciat pactum cum aliquo dicendo, da tu huic suffragium, & ego illud tibi dabo, simoniam committit: fit enim clara pactio, seu conuentio in materia beneficiorum, seu quasi beneficiorum, qualia sunt Prælatię in Religionibus, quod iure Canonico veluti simoniacum est prohibitum, iuxta dicta *tom.*1. *cap.*15 *num.*29. Excusari tamen potest si illa solùm dicâtur non per modum pacti, sed per modum demonstrationis rei futuræ faciendæ gratiosè, & non ex conuentione. Rodriguez *tom.*3. *quæst.Regul. q.*63. *art.*4. Portellus *in Dub.Regul.verbo simonia, num.*1. Quo sensu, & non alio intelligi potest id quod docent aliqui in contrarium. Quos tacito nomine refert, & sequitur Sanchez *to.*1. *consil moral. lib.*2.*cap.*3. *dub.*44. Sed neque huiusmodi oblationes rei futuræ admitti debent, tum quia simoniam sapiunt, tum quia subornationis speciem præseferunt, illis enim alliciuntur Religiosi ad dandum suffragium alijs, quod alias non facerent. Villalobos *in Summ. tom.* 1 *tract* 37 *diff.*24.*n.*1. Diana *tract.*2.*de Dub.Regul.resol.*125. Facilius tamen permitti possunt in Præsidentibus Capitulorum, si fiant non per modum pacti, vt dictum est, nec per modum

subornа-

subornationis, sed ad sedandos animos quorumdam, & procurandum quiete, & pacifice digniorum electiones. Vt si prædicti Præsides ad quos spectat dirigere electores ad digniorum electionem alicui renuenti dare suffragium digniori dicant, da huic votum pro hoc officio, quia in alia occasione tibi prouidebitur, vel tui cura habebitur, &c.

36 Propter prædictam causam, videlicet conseruandæ omnimodæ libertatis in electionibus dubitant aliqui an licita sit consuetudo quarumdam Religionum, quod scilicet Generales, vel eorum Commissarij assistant electionibus Prælatorum inferiorum. Nam electores ob timorem reuerentialem Generalium, vel Commissariorum ipsius suffragia dabunt non ad suam, sed ad prædictorum supremorum Prælatorum voluntatem. Castellinus *de elect.can.* c.14.n.61. Veruntamen si prædicti Præsidentes sinant electores libere omnino suffragia dare prout debent facere iuxta dicta, conueniens satis est, vt sint ex grauioribus Patribus Religionum, vt auctoritate qua pollent dirigant dictos electores ad faciendum electiones canonicè, pacificè, & iuxta Ordinum statuta.

37 Non decet Præsidem Capituli in eo eligi ad aliquod officium. Tum quia ob timorem, & reuerentiam ipsius electio non erit omnino libera. Tum quia præsumeretur fraus, & dolus. Miranda *in man.tom.2.q.22.ar.*7. Castellinus *de elect.canon.c.*13. *à nu.* 30.

38 Tenentur Præsides Capitulorum Regularium quærere annuatim suos Religiosos fugitiuos, aut eiectos. Ita enim deciditur *in cap.fin. de Regularib.* quod esto vsu receptum non fuerit prius, quia tamen à S.Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. innouatum est in decreto *de Apostatis, & eiectis*, ideo obligat ad sui obseruantiam, iuxta dicta *tom* 1.*cap.*23.*nu.*7. Imo in iure naturali stando, & secluso quocumque positiuo, tenentur tam prædicti Præsides in Capitulis cum in illis præcipuè agendum sit de profectu spirituali Religiosorum quam alij Prælati præfatos fugitiuos quærere, & iuxta Regulæ, & Constitutionum præscriptum corrigere, & punire, & reuocare eiectos si spes emendationis in illis subsit. Vide Sanchez *l.6.in decal. c.9. num.*18.

39 Circa Confirmatorem etiam electionum id notandum, præter dicta *tom.*1. *cap.*15. *num* 35. *&* 36. quod etiam quando electores iurarunt se electuros digniorem (prout debent iurare, iuxta dicta eodem *cap.* 15. *num.*15.) si tamen dignum, etsi minus dignum, elegerunt, tenetur Cōfirmator illum confirmare,

Ratio

Ratio est, quia talis electio in foro externo valida est (esto electores fuerint periuri in illa) ergo confirmanda, quia confirmatio cum sit actus externus electioni in foro externo validæ conformari debet. Couarrubias *Reg. peccatum 2. par. §. 7 num. 4.* Sanchez *tom. 1. consil. moral. lib. 2. cap. 1. dub. 6. num. 3.* Quod intellige secundum ius commune, si enim iura particularia Religionum statuant Confirmatorem posse cassare electionem digni, si viderit dimissum esse digniorem, prout dicitur esse in Ordine Prædicatorum, poterit id fieri. Salon. *2. 2. q. 3. art. 2 ad 3. controuers. 3.* Sanchez *vt supra num. 4.* Hoc tamen intelligo si euidenter constaret relictum esse digniorem, alias enim ad euitandas lites, & contentiones melius esset confirmare electionem digni, sicut iure communi est licitum, & conformare se Cõfirmatorem electoribus. Confirmare autem indignum nullo pacto licet Confirmatori, iuxta dicta eodem *cap. 15. num. 36.* & videtur à simili de Episcopo confirmante indignum incidere in pœnas *cap. cum in cunctis de elect. §. fin.* Sanchez *vt supra num. 27.*

40 Electio quæ non fuit ritè, & legitimè facta confirmari nequit, quia vt habetur *ex cap. inter dilectos de fide instrument. §. cum ergo*, cum principale non tenet nec accessorium tenet, confirmatio autem est iuris prius habiti per electionem corroboratio, vnde est quasi accessorium. Peirinis *tom. 1. de subdito q. 1. de obedientia cap. 31. §. 11. in 2. probat. 8. conclus.* Castellinus *de elect. Canonica Prælator cap. 14. num. 5.* Vnde talis confirmatio irrita est, sicut & ipsa electio, propter eamdem rationem. Peirinis *ibid. conclus. 8.* Quare Confirmatoris munus est considerare processum siue formam electionis, & modum in ea seruatum, ac disquirere an aliquis defectus in electione fuerit ratione cuius irrita sit, & nulla, ac per consequens non confirmanda. Castellinus *vt supra nu. 6.*

41 Extat tamen quoad hoc notabile priuilegium Ordini Prædicatorum concessum ab Alexandro IV. & Sixto IV. quod scilicet quando electio facta de Prouinciali, aut Priore ex aliqua causa non contingeret confirmari, posset Superior ad quam confirmatio talis electionis pertinebat, idest Confirmator eligere aliquem de illis Fratribus quos ipsi electores, vel maior pars eorum per litteras suas ab eo petierint quando ad ipsum pro electi confirmatione transmitterent. Castellinus *de elect Canonic. Prælator. cap. 2. num. 6. & 12.* Quo priuilegio tam Prædicatores quam alij Mendicantes, & cæteri, qui cum ipsi scommunicationem priuilegiorum habent potiri poterunt. Nisi obstent

Constitu-

Constitutiones, & statuta particularia illorum, aut tali priuilegio scienter renunciauerint, aut eo vsi non sint illius habita scientia, iuxta dicenda *cap.* 15. *num.* 17.

42 Tempus trium mensium conceditur iure communi Confirmatori ad disquirendum de validitate electionis *cap. quam sit de elect. & electi potest. in 6.* Castellinus *de elect. canonic. Prælator. cap.* 14. *num.* 11. Quando autem interponitur in forma debita appellatio, ne ordinarius Confirmator procedat ad cōfirmationem iam secutæ electionis, ad Papam, nequit ordinarius Confirmator confirmare durante præd. appellatione *c. si postquam eodem tit.* Castellinus *vt supra nu.* 4.

43 Electio illius qui requisitus ante electionem consentit electioni de sua persona facienda priusquam fiat, est cassanda. Ita enim colligitur ex *cap. cum post petitam de elect. & elect. potestate*, & ratio decisionis est quia talis præsumitur enormiter ambitiosus. Siluester *in Summ. verb. electio* 1. *nu.* 11. Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 4. *nu.* 6. post alios.

44 Similiter electio facta per sortes confirmari non potest. Quia est irrita, & nulla. Tum ex *cap. finali de sortilegijs*, vbi dicitur *Sortis vsum in electionibus perpetua prohibitione damnantes.* Tum quia esto quod ex vi prædicti *capitis fin.* electio non sit irrita prout aliqui probabiliter tenent, tamen quia est contra formam *cap. Quia propter de elect.* vbi assignatis duobus modis electionis, scilicet per scrutinium, & per compromissum de quibus *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 11. dictum manet, subiungitur, *Aliter electio facta non valeat*. Tum denique quia ita credo esse receptum in omnibus Religionibus maximè post decretum Concil. Trid. *sess* 25. *cap.* 6. Suarez *to.* 1. *de Relig. lib.* 2. *de superstit. cap.* 12. *num.* 9. Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 4. *num.* 7. An autem quando electio non fuit facta per sortes, sed per suffragia secreta, nihilominus electores ante ipsam conuenerunt vt is postea eligeretur, in quem sors ceciderit, & missis sortibus illum elegerunt super quem sors cecidit, an inquam hæc electio sit irrita, vel irritanda, vel non confirmanda maius dubium est. In quo credo dicendum talem electionē in se irritam nō esse. Ratio est quia ipsa in se formaliter, vt ita dicam, sine sortibus facta est, sortes enim antecesserunt illam, si ergo alias nullo alio defectu vitiata fuit, irrita non erit. Confirmatur, quia Pontifex in dicto *cap. fin. de sortileg.* dicit se confirmare electionem pariter factam per sortes antecedentes ipsam, quod autem confirmatur supponitur non esse irritum, aut nullum. Fauet Suarez *vt supra n.* 10. dum inquit non omnem actionem ordinatam ad electionē

factam per sortes esse irritam. Nihilominus puto irritandam prædictam electionem, nec à Confirmatore confirmandam. Tum quia esto in se libera fuerit, & sine sortibus, ab illis tamen dependens fuit, & illis innixa. Tum quia fuit ex pacto, & conuentione hac facta inter electores, si sors ceciderit super te, dabo tibi suffragium meum, si super me dabis mihi suffragium tuum, quæ aliquo saltem modo simoniam redolent, iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. num. 29.* Fauet ad intentum glossa in *d. cap. fin. de sortileg. verbo ad gratiam*, vbi inquit electionem de qua in præd. cap. quæ vt dixi facta est sortibus antecedenter missis, debere cassari, & propterea Pontificem dixisse *electionem factam de ipso ad gratiam confirmationis admittimus*. Maximè tamen fauet Castellinus vt supra dum asserit quamcumque electionem Prælatorum in qua, siue ante, siue post, siue in ipso actu electionis admittitur vsus sortis esse ipso iure nullam. Adminus tamen prædicti electores sunt grauiter puniendi, tum propter dicta, tum quia faciunt electionem vt minimum dubiam, tum quia sorti committunt quod ipsi magna discretione deberent facere.

45 Electio facta ex vi renunciationis alicuius Prælaturæ antequam fuerit acceptata à Superiore illius qui renunciauit, nulla est atque irrita, ac per consequens nullatenus confirmanda. Ratio est, quia Prælatura non vacat ex vi solius renunciationis antequam acceptetur. Riccius *in praxi rer. quotidianarum tom. 3. resolut. 399.* Castellinus *de elect. canon. Prælat. c. 4 n. 60.* post multos alios.

46 Electio in qua est electus qui causam scandali præbiturus est in populo illius loci cui præficiendus est in Prælatum venit annullanda, & cassanda. Ex decisionibus Sacræ Rotæ quas refert Castellinus *de elect canon. cap. 4. num 67.* Qui etiam *num. 58.* asserit electionem vsurarij, seu publici aleatoris esse ipso iure nullam. Vnde talium electio confirmari non debet.

47 Electio facta per abusum sæcularis potestatis irrita est, & nulla, ac per consequens non confirmanda, & consentiens tali electioni ineligibilis est, nec absque dispensatione ad aliquam dignitatem eligi valet. Electores quoque ab officijs, & beneficijs suspenduntur per triennium, eligendi potestatę priuati. Ita enim habetur *cap. quisquis de elect.* Ea porrò electio dicitur per abusum sæcularis potestatis facta, quę fuit facta per interuentum Principis, seu potestatis sæcularis, siue ad instantiam sæcularis potestatis. Bellemera *1. par. p lib. decretal. sup. hoc capite*. Castellinus *de elect canon. c. 5 num 33. & 34.*

48 Potest electus canonicè in Prælatum confirmationem à Confir-

Cõfirmatore petere fine nota ambitionis. Quia habet ius ad Prælatiam ad quã est legitimè electus. Io: Andr. *in c. publicato de elect.* Mandagot. *2. p. sui tract. de elect. c.* 59. Si tamen importunè, & affectuosè instet pro confirmatione non effugiet saltẽ apud homines ambitiosi notam, cum onus humeris Angelicis impar subire tam obnixè procuret. Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 14. *num.* 65.

49 Decretum electionis, quod ab aliquibus vocatur scrutinium, ab alijs verò acta Capituli, & est scriptum continens seriem, siue formam electionis celebratæ cum expressione nominis electi, & numeri eligentium, mittendum est ad Confirmatorem, si sit absens, vt videat an electio confirmanda sit necne. Est enim ad minus de solemnitate electionis. Mandagottus *de elect.* 1. *p. cap.* 38. Castellinus *de elect. canon. Prælat. cap.* 12. *nu.* 30. Prædictum autem decretum siue testimonium authenticum, litteræ testimoniales, aut fide digni testes de prædictis dici possunt de necessitate electionis prout confirmandæ. Quomodo enim Confirmator confirmare potest electionem absens, nisi aliquo ex prædictis modis illi constet fuisse ritè, & legitimè factam? Quando autem Confirmator præsens est, neutrum illorum est de substantia electionis, aut confirmationis, cum sine illorum aliquo possit Confirmatori constare electionem esse legitimè factam. Siluester *in Summ. verb. electio* 1. *nu.* 21.

50 In gratiam quorumdam Regularium, in quorum Capitulis aliquando creantur Prælati solùm per postulationem, notandum ex Abbate *in Rubr. de postulatione*, quod postulatio est *quædam gratiæ petitio facta Superiori de promouendo aliquem ad Prælaturam, ad quam iure communi propter defectum aliquem eligi, seu promoueri non poterat*. Vnde licet electio latè sumpta comprehendat postulationem, vt colligitur ex *cap. vnico de postulat. Præl. in 6.* & sub nomine electionis generaliter sumptæ cadat postulatio (Panormit. *in cap. in causis de elect. num.* 2.) nihilominus differunt primò quod per postulationem potest postulari aliquis qui per electionem eligi non potest, v. g. illegitimus. Constat hoc ex *cap. innotuit nobis de elect. & electi potest.* Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 1. *num.* 12. Differunt secundò quod per electionem canonicè factam consentiunt electores in electum tamquam in sponsum Ecclesiæ, ad quam eligitur, per postulationem verò solùm dirigunt vota sua ad Superiorem, vt ex gratia postulatum admittat. Panormit. *in tit. de postulat. Prælat. in princ.* Siluester *in Summ. verb. electio* 2. *num.* 3. Tertiò differunt quod postulatus ex vi postulationis nullum ius adquirit ad

Prælaturam, bene tamen electus. Panormitan. *cap. postulationem de postulat.* Castellinus *vt sup. num.* 16. *&* 17. Requiruntur ad postulationem multa. Primum, quod fiat ab ijs, qui postulare possunt. Secundum, vt porrigatur illi, qui eam admittere potest. Tertium, quod fiat de eo, qui promoueri potest. Quartum, quòd sit concors, idest, ab omnibus gremialibus Capituli, vel saltem à duabus partibus. Siluester *in Summ. verb. postulatio Prælat. num.* 2. Angelus *in Summ. eodem. verb.* Illi postulare possunt, qui possunt eligere. Siluester *ibid. num.* 4. Angelus *ibid. num.* 2. post Hostiensem. Cui postulatio fieri potest est ille, qui potest dispensare in defectu, vel impedimento, quod habet postulatus, vt si is est illegitimus, vel carens perfecta ætate ab eo porrigi debet postulatio pro ipso, qui potuerit in huiusmodi defectibus dispensare. Siluester *num.* 5. Angelus *num.* 1. Illi autem promoueri, seu postulari possunt, qui non habent aliquem defectum indispensabilem ab eo cui porrigitur supplicatio. Quare indigni postulari non possunt. Mandagotus *in tract. de elect. Prælator.* 1. *p. cap.* 53. Castellinus *de elect. canon. Prælat. cap.* 1. *num.* 9. Nec irregulares, aut homicidæ, nisi pœnitentiam egerint. Mandagotus *ibid.* Idem dico de criminosis, puta periuris, & inobedientibus. Siluester *num.* 3. Angelus *dicto verb. postulatio*. Postulari etiam non possunt, qui non fuerint in Religione professi, nisi necessitate cogente, & casu quo essent instructi in Regula Ordinis. Siluester *vt supra* Tabiena *in Summ. verb. postulatio num.* 3. Apud quos etiam de alijs, qui postulari nequeunt.

51 Ex postulatione autem ij effectus nascuntur. Primus, quod postulatus admissa postulatione ab eo cui porrigitur cum conditionibus assignatis, statim consequitur ius ad Prælatiam, ac si fuisset electus, & confirmatus. Panormit. *in cap.* 1. *de postulat.* Angelus *in Summ. verb. postulatio nu.* 4. Tabiena *in Summ. eodem verb. num.* 6. Vnde non indiget alia electione, vel confirmatione. Angelus, & Tabiena *ibid.* Siluester *in Summ. verb. postulatio nu.* 6. Secundus effectus est, quod casu quo postulatio cum electione concurrat, licet cæteris paribus electio præponenda sit postulationi, si tamen postulatio habet duas tertias, seu duas partes ex tribus Capituli, electio autem non nisi maiorem partem, tunc postulatio præponitur. Ita enim colligitur *ex cap. scriptum est de elect.* Glossa *ibid. verb. maiorem,* Tabiena *in Summ. vt supra nu.* 2. Similiter postulatio facta concorditer ab omnibus, vel saltem à duabus partibus ex tribus non potest reijci à Superiore, nulla legitima electione existente. Panor. *tit. de postul. cap. postulationem n.* 2. Castellinus *de elect. canonic. Prælator. cap.* 2. *num.* 3.

Cum

52 Cum autem, vt dictum est, iure communi permissus, & licitus sit modus creandi Prælatos per postulationem, ideo non solùm in Religionibus vbi is vsus introductus est, sed etiam in alijs vbi non est introductus, recipi potest, nisi obstent Constitutiones à Sede Apostolica approbatæ, quæ hunc modum instituendi Prælatos reprobent.

53 Est etiam alius modus creandi, seu instituendi Prælatos, qui vocatur Nominatio, quæ etiam largo modo potest dici electio, quia qui nominat alium prius ipsum mente elegit. Panorm. *in cap. quod sicut de elect. in primo notab.* Tabiena *in Summ. verb. postulatio num.* 7. Quamuis autem triplex vocetur huiusmodi Nominatio, illa tamen quæ dicitur solemnis, & est propriè Nominatio, est quando duo, vel plures nominantur Principi, vt ex eis eligatur vnus. Tabiena *ibid.* Similiter est Nominatio quando omnes concordant in aliquo eligibili assumendo, & vadunt ad eum, à quo petendus est consensus, scilicet ad Superiorem, & requirunt eius consensum, vt cum ipso dispenset. Glossa *in cap. bonæ memoriæ de postulat. Prælator.* Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 2. *nu.* 14. Sed Siluester *in Summ. verb. Nominatio*, eam esse dicit, quando duo, vel tres, qui sunt solemniores in Capitulo, vel alibi, nominantur Superiori, & petitur, vt de aliquo eorum prouideat. De hac autem Nominatione loquendo videtur aliquod ius per illam adquiri nominatis. Siluester *ibid.* Vel adminus non posse nominantes variare postquam Superiori est præsentata Nominatio. Tabiena, & Siluester *vt supra.* Qualiter differat, vel conueniat is modus creandi Prælatos cum electione, vel Postulatione ex dictis facilè conijcitur. Similiter an possit, vel non esse in vsu Religionum, constat etiam ex dictis, cum iure communi sit permissus, & in vsu aliquorum Regularium.

54 Pro praxi autem celebrandi Capitula Prouincialia in nostro Ordine Reuerendiss. Generalis Theodorus Stratius formam hanc breuem ex Sacris Canonibus, & Ordinis Constitutionibus compilatam fecit, quam etiam Præsidentibus Capitulorum obseruandam transmisit, & in posterum transmittendam curabit. Hanc ergo hic placuit adiungere, etsi enim pro nostris solùm edita sit, alijs tamen Religionibus inutilis non erit.

Modus

Modus celebrandi Capitulum Prouinciale in Ordine Carmelitarum.

55 PRimo loco ſciendum, quòd ad Patrem Prouincialem pertinet tertio ſuæ functionis anno conuocare Capitulum Prouinciale Dominica 3. poſt Paſcha Reſurrectionis celebrandum, niſi P. Ordinis diſpoſuerit de Præſidente, cum expreſſa facultate conuocandi Capitulum. Celebrandum eſt autem Capitulum ex Prioribus, & Vicarijs Conuentuum electis, vel legitimè inſtitutis, & eorum Socijs ritè à Conuentibus electis, cum Prouinciali officium depoſituro, & ſuo Socio viſitationis, nec non cũ Præſidente, & Socio per eum eligendo, qui vnus tantum eſſe poteſt, quamuis Præſes à Patre Generali fuerit inſtitutus etiã cum Compræſidente. Quod pariter intelligi debet de Præſide auctoritate Apoſtolica in forma communi confirmato, quia confirmatio in forma communi nullum ius nouum tribuit, cum non ſit ampliatio, ſed corroboratio iuris quæſiti, faciatque rem confirmatam auctoritatis maioris, & quòd magis timeatur.

Poſſunt etiam intereſſe Capitulo Prouinciali Magiſtri in S. Theolog. qui promotionẽ tenuerunt per Ordinem ſibi factã, complendo curſus ſuos ſecundùm ſtatuta Ordinis in Prouincia, in qua collocati fuerint. Socij quoque Prouincialis, qui electi fuerint pro Comitijs generalibus celebrandis locum habent, & vocem in Capitulo Prouinciali ipſa Comitia generalia ſequenti, eſto, quòd illis non interfuerint, modo oſtendant, quòd legitimo impedimento non valuerint intereſſe. Et ſimiliter P. Prouincialis, aut Vicarius Prouincialis abſolutus in Comitijs generalibus immediatè præcedentibus, nec non Vicarius electus in cuſtodiam Prouinciæ pro abſentia Prouincialis ituri ad Comitia generalia, quamuis ipſe Prouincialis non acceſſerit, ſed Prouinciam cuſtodierit. Eſt etiam de gremio Capituli Prouincialis electus quoad ea, quę poſt eius legitimam, & canonicam electionem fieri contigerit.

Et quia in Congregationibus, in quibus non eſt ordo, plerumque multa tumutulosè fiunt, & diſſenſiones ſuboriuntur, ne in Capitulis Prouincialibus ſit inter Gremiales vlla confuſio, & contentio, primum in ſeſſionibus locum tenebit P. Præſes, ſecundùm Prouincialis ab officio abſoluendus, etiam poſtquam abſolutus fuerit, & Prouincialis electus poſt publicatam eius electio-

electionem, qui Prouincialem ab officio absolutum præcedet: tertium Diffinitores, & si admissi fuerint aliqui ex gratia in Diffinitorio, vel ob longam consuetudinem, vel ob aliquod statutum particulare Prouinciæ, isti cedent locum Diffinitoribus ordinarijs: quartum magistri in Theologia: quintum Priores locales non magistri: sextũ Socius Præsidentis,& post eum Socius Prouincialis officium depositurі, nisi fuerint magistri, & vltimum locum Socij Priorum, si similiter non fuerint magistri.

Vigilia vigiliæ,scilicet die Veneris, si nondum constiterit de Præsidente cum facultate conuocandi, & celebrandi Capitulum à Patre Ordinis constituto, de mandato Prouincialis statim post decantatas vesperas per sonum campanellæ ter pulsatæ, fiet signum congregandi Capitulum, quo audito omnes Fratres conuenient ad locum deputatum, & eis consedentibus, Prouincialis verbum habebit opportunum,quo expleto,præsentabuntur, & publicabuntur litteræ Patris Ordinis, si quæ datæ fuerint,virtute quarum aliquis sit institutus Præses, qui statim pro tali ab omnibus est habendus,illique debita præstanda obedientia, primò à Prouinciali, deinde ab alijs successiuè. Qui Præsidens deinceps suo fungetur officio. Ante publicationem autem litterarum Generalis,nullo modo rebus ad Capitulum pertinentibus se immiscere,vel vllam præeminentiam prætendere poterit. Quòd si nullæ fuerint litteræ Patris Ordinis præsentatæ Prouincialis pronunciabit,& declarabit Præsidentem primum,& maiorem ex Diffinitoribus præcedentis Capituli si fuerit Magister; nullo Diffinitore existente magistro, antiquiorem magistrum in Prouincia.

Post hæc P. Præsidens eliget sibi Socium, quem maluerit, non habentem canonicum impedimentum; qui tamen prius non dederit suffragium in electione Socij alicuius Prioris ituri ad idem Capitulum. Qui Socius poterit etiam deseruire pro Secretario Capituli, licet P. Præsidens facultatem habeat nominandi alium Secretarium, quem magis idoneum ad tale munus iudicauerit. Qui tamen, nisi aliàs fuerit de gremio, non habebit locum,& vocem in Capitulo; cum enim eius officium sit nudum ministerium, potest esse extraneus, & etiam laicus. Præstabit iuramentum Secretarius de officio suo fideliter peragendo. Deinde P. Præsidens notificabit gremio nouæ electionis Prouincialis die crastina futuræ causam, vel ex completo officio, vel ex assumptione, vel ex morte, vel ex priuatione, vel ex renunciatione, vel ex quacumque alia, & quòd ad implorandum diuinum auxilium pro negotio tam graui ritè peragendo pernecessariũ,

præcan-

præcantanda est Missa de Spiritu Sancto, omnesque Gremiales debent, & tenentur Sacrum facere, vel saltem Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refici.

Deinde cum consilio Diffinitorum faciet officialium Capituli tabulam, instituendo scilicet & nominando Priorem ipsius Capituli, Subpriorem, seu moderatorem chori, Concionatores, publicarum conclusionum defensores, causarum criminalium, & ciuilium Auditores, admittendorum ad confessiones, & ad studia, promouendorum ad gradus, & ad Ordines, & recipiendorum ad habitum Religionis examinatores, librorum reuisores, & cursorem Capituli. Qua coram gremialibus lecta, vnumquemque officialem ad munus sibi impositum perficiendum adhortabitur, eamque in loco publico affigi curabit.

Poterit etiam eadem die, si gremio placuerit, pro prima sessione, & actione capitulari, vna cum Diffinitoribus examinare litteras Sociorum Priorum, necnon eorumdem Priorum culpas audire, atque accusationes, & informationes contra eos captas, & præsentatas recipere, & si quæ ab eis culpæ fuerint confessæ, vel per tam sufficientem testium depositionem probatæ, quòd eis nulla competat apparens defensio, propter quas culpas secundum statuta Ordinis, seu sacros Canones, aut Pontificias Constitutiones, vocem amiserint, statim, nulla alia assignata pęna, excludentur à Capitulo.

Quòd si culpæ non fuerint cõfessæ, nec sufficienter probatæ, vel contra aliquòs alios Gremiales facta fuerit oppositio de aliquo impedimento canonico, propter quod admittendi non sint in Capitulo, de quo tamen non sufficiens exhibebitur probatio, quia tunc non datur tempus faciendi defensiones, nec sumendi nouas informationes, Gremiales contra quos factæ fuerint tales oppositiones, non poterunt excludi à Capitulo; sed erunt admittendi cum protestatione, quod admittantur si, & quatenus de iure admitti poterunt.

Antequam Gremiales procedant ad aliquam electionem, præparetur in loco pro electionibus faciendis deputato Altare cum Crucifixo, & vrna, in qua recipienda sint suffragia, necnon tot schedulæ de eadem charta, eiusdemque longitudinis, & latitudinis, & sine vllo puncto, vlloue signo notatæ, quot erunt necessariæ pro omnibus electionibus, in quibus ex vna parte sit eadem manu scriptum iuramentum de eligendo meliore, de mandato Clementis VIII. præstandum, sub hac forma. Ego N. testem inuoco IESVM Christum, qui me iudicaturus est, quòd eligo, quem secundùm dictamen meæ conscientiæ censeo probio-

probiorem, & magis idoneum. Ex altera verò parte scripta sint hæc verba: *Ego eligo in N. Patrem N.* ita vt nihil desit scribendum, nisi nomen electi.

Aduertendum etiam est, quòd de mandato eiusdem Clementis VIII. prius quàm deueniatur ad aliquam electionem, prælegendæ sunt Constitutiones de qualitatibus, & requisitis eligendorum, & quòd ad Prælaturas illi præcipuè sunt eligendi, qui possint, & consueuerint Regulas, & Constitutiones Ordinis obseruare, præsertim, quæ pertinent ad seruitium Chori, ad vestitum, & ad vitam communem.

Die Sabbati, non obstante cuiuscumque absentia, valde manè, cantata Missa solemni de Spiritu Sancto, habito sermone, & commendatis Fratribus, benefactoribus, familiaribus, patronis, ac litteras Confraternitatis habentibus, defunctis singulorum Conuentuum citra Capitulum Prouinciale vltimò celebratum, accedent ad locum pro electionibus faciendis præparatum omnes Gremiales, cum alijs Fratribus, cantando Hymnum, *Veni creator Spiritus*. Quò vbi peruenerint, exclusis omnibus, qui non habent locum in Capitulo, consedentibus Præsidente, Prouinciali, Diffinitoribus, & alijs de Gremio, Pater Secretarius Capituli surgens dicat. Hi sunt Reuerendi Patres, qui in electionibus huius Capituli vocem, & locum habebunt. Ad R.P.M.Fr.N. Præsidens Capituli, Ad.R.P.Mag.Fr.N. Prouincialis. P. M. Fr. N. primus Diffinitor, nominando singulos electores per ordinem, quibus ex commissione Patris Præsidentis præcipiet, ne vllus in virtute sanctæ Obedientiæ ante completas omnes sessiones, & actiones Capitulares, & absolutas gratiarum actiones, è loco Capituli, absque expressa eiusdem Præsidentis licentia, discedat.

Pronunciatis per Secretarium, & publicatis Patribus vocalibus, ter eos alta voce interrogabit P. Præsidens, an sciant in aliquo esse defectum, vel impedimentum, propter quod non debeat esse de gremio, & si in aliquo repertum fuerit aliquod impedimentum, confessum, vel sufficienter probatum, iste eijcietur statim antequam vltra procedatur.

Deinde pro maiori electionum, quæ in Capitulo faciendæ sunt, firmitate, & conscientiæ gremialium tranquillitate, esto nihil fuerit oppositum, eos absoluet, & cum eis dispensabit, in hunc modum. Omnes gremiales genuflexi dicent; *Confiteor &c.* & Pater Præsidens subiungit; *Misereatur vestri &c. Indulgentiam &c.* Ego N. in quantum Regularium priuilegia se extendunt, absoluo vos à quauis sententia excommunicationis, su-

 spensio-

ſpenſionis, & interdicti, & à quibuſuis alijs ſententijs, pœnis, & quatenus opus ſit diſpenſo vobiſcum ſuper quauis irregularitate (exceptis cenſuris, ſententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in iſto Capitulo pertinentes contractis, vel ad forum contentioſum deductis) ad effectum legitimę electionis, voſque legitimos vocales declaro. In Nomine Patris, &c.

Sic abſolutis, diſpenſatis, & legitimatis vocalibus, procedendum eſt primò ad electionem quatuor Diffinitorum. Quare vnuſquiſque gremialis de manu Præſidis, vel Secretarij Capituli accipiet vnam ex præparatis ſchedulis, & in ea propria manu ſcribet nomina quatuor Patrum de gremio, quos eliget in Diffinitores, immutato quantùm fieri poterit caractere, ne agnoſcatur à Patribus, qui viſuri ſunt, & lecturi ſuffragia.

Et licèt ſecundùm noſtras Conſtitutiones, omnes ſimplices ſacerdotes, qui habent quinque annos expletos profeſſionis, & ſunt in ætate triginta annorũ, eſſe poſſint Diffinitores; nihilominus non omnes ad tantum munus apti ſunt; ad eos enim ſpectat, vna cum P. Præſidente, ſingulis Prouinciæ Conuentibus de idoneis prælatis prouidere, de delictis, & exceſſibus Patris etiam Prouincialis cognoſcere, illumque cogere ad reddendam rationem de receptis, & datis pro Prouincia: ſtatuta facere pro regimine Prouinciæ, & in toto triennio, futuro Prouinciali in grauioribus negotijs aſſiſtere. Quare curabunt Patres Gremiales eligere in Diffinitores Patres magis inſignes prudentia, vſuque rerum ſpectabiles, & quod præſertim ſint in ſacra Theologia graduati, vel, quòd ſaltem in aliquibus Conuentibus Superioris munus laudabiliter geſſerint.

Cum autem de iure communi in electionibus per ſcrutinium faciendis, tres ſint aſſumendi Scrutatores de Collegio, tot ex electoribus Capituli P. Præſidens de aſſenſu veterum Diffinitorum contra quos nihil opponat aliquis ex gremialibus aſſumet, & ſi quis recuſatus fuerit, P. Præſidens, de aſſenſu pariter Diffinitorum illius loco alium nemini ſuſpectum aſſumet. Horum Scrutatorum munus (vbi genuflexi ante Præſidem iurauerint, ſe fideliter accepturos, & publicaturos ſuffragia, &, quæ ad officium ſuum pertinent, ſincera cum mente præſtituros, ad menſamque præparatam acceſſerint) erit, ſingula vota eligentium complicata in vrna recipere, eadem extrahere, enumerare, aperire, legere, & publicare.

Declaratis igitur ſcrutatoribus, P. Secretarius Capituli ſurgens dicat; RR. Patres in nomine Domini ad danda ſuffragia accedi-

accedite. Et in continenti primus omnium Pater Præsidens accedens ad Altare, genuflectat coram Crucifixo, & genuflexus signans se Cruce in nomine Patris, &c. legat iuramentum à tergo schedulæ scriptum, deinde surgens, & duobus digitis clausum suum suffragium ostendens in vrnam mittet, factaque inclinatione Altari, ad suum locum redibit. Quod idem faciant successiuè alij Gremiales. Et hic modus, hæcve forma dandi suffragia in omnibus alijs electionibus seruanda est.

Cum autem secundum nostras Constitutiones, & secundùm ius commune, non possit fieri electio, nisi per præsentes; sciendum, quod si aliquis ex gremialibus tempore electionis fuerit in Conuentu, vel in oppido, aut in Ciuitate, in qua celebrabitur electio; sed ita ægrotans, vt non valeat personaliter ad locum electionis accedere, pro præsenti nihilominus habendus est, & Patres Scrutatores ad eum pro recipiendo eius suffragio se conferre debent.

Receptis omnibus suffragijs in vrna, vnus ex Scrutatoribus illa extrahet, numerabit, & euoluet, eaque visa, & alijs duobus ostensa leget, & publicabit, & interim dum schedulæ perlegentur, Secretarius Capituli vnumquodque suffragium in scriptis excipiet, electorum nomina prænotando, quod etiam à diuersis alijs gremialibus, saltem tribus à Præsidente designandis, pariter fiet.

Post singulorum publicationem suffragiorum, si plures quàm quatuor nominati fuerint Diffinitores, facienda est à Scrutatoribus collatio numeri ad numerum, vt appareat, quinam iuxta nostras Constitutiones remanserint legitimè electi, illi scilicet, in quos plures quàm in alios consenserint gremiales; quamuis non solùm isti; sed etiam omnes alij, qui pauciora habuerint vota adnotandi sint in libro Prouinciæ per ordinem secundùm numerum maiorem suffragiorum, vt ex eis possit suppleri numerus Diffinitorum, si casus euenerit faciendi supplementum.

Publicatis suffragijs Diffinitorum, P. Præsidens ter alta voce interrogabit Gremiales, vt moris est in Religione; An habeant illam electionem pro legitima, & canonica. Licet enim supposita præfata absolutione, & legitimatione vocalium, & dispensatione, nihil (saluis exceptionibus, de quibus supra) possit illis obijci, propter quod non sint habendi legitimi vocales; potest tamen opponi contra ipsam electionem, quòd non fuerit Canonicè facta, & propterea nulla, vel annullanda. Hic autem est aduertendum, quòd qui interrogati à Præsidente nihil dixerint

contra electionem; sed in eam, vel expresſè, vel tacitè conſenſerint, illam poſtea ſecundùm ſacros Canones impugnare nequeũt, niſi ex noua cauſa, vel veteri, ſed nouiter eis manifeſtata.

Si aliquid igitur oppoſitum fuerit contra electionem Diffinitorum, P. Præſidens oppoſitionem cum antiquis Diffinitoribus ſtatim ſummariè examinabit, determinabitque, an electio ſit firmanda, vel infirmanda, & ad aliam procedendum. Si autem nulla fiet oppoſitio, dicet; Ego. N. nomine meo, & nomine omnium iſtorum Gremialium eligo in Diffinitores præſentis Capituli noſtræ Prouinciæ N. RR. Patres, Fra. N. & Fra. N. &c. Et incontinenti, hi quatuor Patres electi accedent ad Patrem Præſidentem, & corã illo genua flectent, & ipſe eos confirmabit, dicens; Ego N. auctoritate qua fungor, confirmo vos in Diffinitores præſentis Capituli dans vobis omnem auctoritatem, & poteſtatem, quam cæteri Diffinitores huiuſmodi Capitulorum ſecundùm ſtatuta noſtri Ordinis habere ſolent. In nomine Patris &c. Qui ſic confirmati, deoſculata manu Præſidentis, ſedebunt iuxta Prouincialem, ordinem inter ſeipſos conſuetum ſeruantes. Antiqui autem Diffinitores recedant tunc à Capitulo, niſi alio titulo ſint de gremio.

Sic electis, & confirmatis nouis Diffinitoribus, & in ſuo loco conſedentibus ad dexteram, & ſiniſtram Præſidentis, Prouincialis officium depoſiturus coram Præſidente, & toto Gremio dicet culpas ſuas, & humiliter, ac manſuetè audiet reprehenſiones, correctiones, & accuſationes Fratrum, & ſi compertus fuerit reus talis culpæ, propter quàm ſecundùm ſtatuta Ordinis amiſerit vocem, expellendus erit; nulla tamen ei iniungenda pœnitentia, donec fuerint eius culpæ in Diffinitorio viſæ, & diligenter diſcuſſæ.

Et quia extat decretum in multis Capitulis Generalibus noſtri Ordinis, factũ videlicet in Capitulo Patauij celebrato anno 1532. in celebrato Vincentiæ 1539. in celebrato Romæ anno 1564. in celebrato Placentiæ anno 1575. & in celebrato Romæ anno 1580. vt videre eſt in libro Ordinis, in vſuque poſitum in tota Religione, quòd nullus poſſit eligi in Prouincialem, qui non ſit ex nominatis, & præſentatis à Patre Ordinis; procurabit Præſidens legi, & publicari Gremialibus litteras Patris Generalis de ab eo nominatis, & præſentatis, vt vnum ex eis eligant in Prouincialem.

Deinde prælectis Conſtitutionibus de requiſitis eligendi in Prouincialem, procedent Patres Gremiales ad eius electionem per ſecreta ſuffragia, ſeruata forma, de qua ſupra in electione Diffini-

Diffinitorũ, & eos aduertet P. Præsidens, ne in scribendo nomine electi addant aliquod verbũ; alioquin eorum suffragium erit nullum, & nullius valoris, & si lectis, publicatisque per Scrutatores suffragijs, & facta, (si plures fuerint nominati) collatione numeri ad numerum, constiterit aliquem habuisse plura vota quàm omnes alij simul, iste, si ad interrogationem Præsidentis contra electionem nulla facta fuerit obiectio, erit Prouincialis. Si verò in primo scrutinio nullus habuerit plura vota quam omnes alij simul, tentandum erit secundum scrutinium, & si neque in isto creabitur Prouincialis, tertium erit tentandum, & hac tertia vice, etiamsi nullus plura habuerit suffragia quàm omnes alij simul; qui tamen plura habuerint quàm alij singulatim, Prouincialis erit, & si plures in suffragijs æquales fuerint, ille præponetur, qui primum locum tenebit in Ordine, attenta tamen antiquitate professionis, vel gradus.

Et quia in electione Prouincialis omnia sunt seruanda, quæ pro electione Generalis nostræ Constitutiones disponunt, & in electione Generalis, facta votorum publicatione, & collatione, & constito in quem maior pars consenserit, habens primam vocem, suo, & omnium eligentium nomine, decretum electionis interponit, quod vtique Sacris Canonibus consonum est, sic etiam statim ac in electione Prouincialis publicata fuerint vota, & facta eorum collatione apparuerit in quem maior pars consenserit, & ad interrogationem Præsidentis iteratam nulla fiet obiectio, P. Præsidens interponet decretum electionis, in hanc formam. Ego N. nomine meo, & nomine omnium eligentium eligo, & denuncio Patrem Magistrum N. Prouincialem huius Prouinciæ.

Et istud decretum nullatenus est omittendum, quia DD. dicunt, in eo essentialiter consistere electionem. Quamobrem referunt, quòd in electione Petri Barbi Veneti in Pontificem, qui vocatus fuit Paulus secundus, Cardinalis Bessarion Tusculanus Episcopus primum in Collegio locum habens vnumquemque ordine interrogans: Num ea placeret electio? Et cum ab omnibus prona assensione placere responsum esset, conuersus ad Petrum dixit. Patres hi te in Pontificem elegerunt, & ego omnium nominibus te eligo. Idque fecit, vt quæ sunt necessaria ad electionem legitimam viderentur in ea conuenisse. Quamobrem electio, quæ fit per secreta vocalium suffragia, videtur solùm esse quoddam electionis præambulum necessarium ad inuestigandam Gremialium voluntatem, & ad cognoscendum in quem ipsi consenserint. Quare illud decretum descri-

describendum est inter acta Capituli.

Pronunciato prædicto decreto, absoluta est vtique, & completa Prouincialis electio. Aduertendum tamen, quòd quamuis Prouinciales extra Italiam, dum in ea commoratur Generalis, statim ac sunt electi, suum officium exercere possint, licet cum obligatione obtinendi à Generali confirmationem infra quatuor, vel sex menses ad summum. Prouinciales tamen Italiæ nequeunt exercere suum officium, nisi habita prius confirmatione à Generali. Quare interim Prouincia regenda est per Priorem Conuentus, vbi celebratum fuerit Capitulum, si erit Magister. Sin minus, per antiquiorem Magistrum, qui tanquam Vicarius Prouinciam administrabit. Nisi Pater Generalis fuerit extra Italiam, tunc enim Prouinciales electi in Italia poterunt exercere officium cum eadem obligatione obtinendi confirmationem à Generali infra quatuor, vel sex menses. Quod si electus in natione, in qua fuerit Generalis, ante confirmationem per se, vel per alium, in totum, vel in partem, ea, quæ sunt sui officij exercuerit, secundum ius commune eo ipso priuatus est, vel priuandus iure, quod ei per electionem quæsitum fuerat. At si Prouincialis electus fuerit extra Europam, cum ob nimiam distantiam, itinerisque difficultatem, ac incertitudinem nequeat illi præscribi determinatum tempus ad procurandum confirmationem officij à Generali, poterit, seruatis seruandis, confirmari à Præsidente Capituli; obligatus tamen erit obtinere quam primum poterit aliam confirmationem à Generali.

Prouinciali electo, statim Præsidens, etsi infra futurum proximum triennium non sit celebrandum Capitulum Generale, procedet ad electionem Sociorum Prouincialis, & Diffinitoris pro ipso Capitulo Generali, ac etiam Vicarij Prouinciæ pro absentia Prouincialis ituri ad Capitulum Generale, & omnes istæ electiones fieri debent per vota secreta, & seruata forma, de qua supra. Electo Prouinciæ Vicario, alium ad custodiam Prouinciæ pro casibus fortuitis sua auctoritate substituet Prouincialis electus, qui primi per mortem, vel aliter deficientis, vel à Prouincia absentis, vices suppleat, & auctoritatem habeat ad quæcumque.

Circa electionem Sociorum duo sunt aduertenda. Alterum, quod nullus Gremialis, siue Generalis, siue Prouincialis, siue quisquis alius habiturus vocem in Capitulo Generali, in electione Sociorum vocem habet actiuam, &, si in ea suffragium dederit, vocem actiuam amittet in Capitulo Generali. Alterum, quòd

quòd cum omnes quatuor Diffinitores accedere teneantur ad Congregationem intermediam faciendam in Dominica 3. post Pascha Resurrectionis, & contingere possit, vt tunc temporis Socij accedant ad Capitulum Generale, & ita non valeant interuenire dictæ Congregationi, nullus Diffinitor potest eligi in Socium Prouincialis pro Capitulo Generali.

Electus Prouincialis tenetur in ipso Capitulo vnum Socium Prouinciæ eligere, quem semel electum, sine iusta causa mutare non potest, & Socius electus in eodem Capitulo debet Prouinciali fidelitatem iurare. Quamuis autem sit in Prouincialis potestate eligere Socium, quem ipse maluerit, nihilominus quia talis Socius debet semper supradictæ Congregationi intermediæ cum quatuor Diffinitoribus interesse etiamsi Prouincialis cum suis Socijs accesserit ad Capitulum Generale, consequens est vt Socius Prouinciæ non possit eligi aliquis, qui fuerit electus Socius Pronincialis pro Capitulo Generali, vel qui sit vnus ex quatuor Diffinitoribus. Debet etiam Prouincialis cauere, ne sibi in Socium visitationis eligat Magistrum aliquem de quo probabilem habeat suspicionem, quod post eum ad Prouincialatus officium aspiret, quia Socius talem habens prætensionem, tempore visitationis facilè, per fas, & nefas, studebit Priores sibi reddere beneuolos, minusque sincerè tractabit negotia Prouinciæ.

Absolutis præfatis electionibus coram toto gremio, comburendæ sunt schedulæ suffragiorum, deinde intonato per Præsidem hymno *Te Deum laudamus*, illum altisonè prosequentes, Gremiales ducent Prouincialem electum ad Ecclesiam, vbi ante Altare maius tapetis appositis se prosternet, & prosternatus manebit, donec præfatus Hymnus percantetur, & dicantur à Præside consuetæ Orationes. Quibus absolutis, cum Pius quartus in quadam sua Constitutione decreuerit, vt per quoscumque quibus de Monasterijs, Conuentibus, Domibus, & alijs quibuscumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, quocumque nomine, vel titulo, prouidebitur, publica Orthodoxæ fidei professio fiat; etsi quoad Prælatos Regulares ista fidei professio non sit in vsu, nihilominus censemus illam à Prælatis nostri Ordinis faciendam esse. Quare Prouincialis electus, statim ambabus manibus super Missale extensis, in manibus Præsidentis Capituli professionem fidei genuflexus, cum iuramento, alta, & intelligibili voce sequenti forma emittet.

Ego F. N. Prouincialis electus Prouinciæ N. Ordinis

B. Mariæ

B. Mariæ Virg. de Monte Carmeli Regularis obseruantiæ firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ: visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo: lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dextram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantē, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & Constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de verò sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam, nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, Baptismum, Confirmationem, Euchanistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Catholicæ Ecclesiæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro viuis, atque defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter, & substan-

ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem vna cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Chriſto regnantes venerandos, atque inuocandos eſſe, eoſque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas firmiſſimè aſſero.

Imagines Chriſti, & Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, & magiſtram agnoſco, Romanoq. Pontifici B.Petri Apoſtolorum Principis Succeſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, & iuro. Cætera item omnia à Sacris Canonibus, Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè Deo dante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curaturum.

Ita ego Fr.N. ſpondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Emiſſa hac fidei profeſſione, ſurgens Prouincialis, accedet ad Altare, illudque oſculabitur reuerenter. Poſtmodum præſentato ei aſperſorio, ipſe primo ſe, deinde alios Fratres aſperget, & facta aſperſione, in loco ſibi ante Altare præparato ſedebit ad manum ſiniſtram Præſidentis, & ſinguli Fratres ad eum accedent, & flexis genibus manus eius humiliter, & reuerenter in obedientiæ ſignum oſculabuntur.

Præſtita obedientia Prouinciali electo, P. Præſidens incipiet

cum Diffinitorio tractare de regimine Prouinciæ.

Sunt autem, si respiciamus id, quod habemus expressum in nostris Constitutionibus, quinque tantum Patres de corpore Diffinitorij cum voto decisiuo; videlicet P. Præsidens, & quatuor Diffinitores, & vnus cum voto consultiuo, Prouincialis scilicet absolutus; nihilominus vsu receptum etiam in Religione, quod cum voto decisiuo ingrediantur Diffinitorium Socius P. Præsidentis, & Prouincialis electus, etiam ante confirmationem, & in nonnullis Prouincijs, etiam Socius visitationis electus in Capitulo à Prouinciali electo.

Locus pro Diffinitorio deputatus, decens sit, & secretus, & in eo paratum Altariolum cum Crucifixo, vrna, & tot schedulis, quot sufficiant pro electionibus omnium Priorum, scriptis cum iuramento, & electione, modo quo supra, ita vt solùm desideretur nomen eligendi, licet sufficiet semel tantùm præstare iuramentum in principio de eligendis omnibus, & singulis Prioribus probioribus, & magis idoneis.

Dictum locum ingressus P. Præsidens cum cæteris de corpore Diffinitorij, omnibus genuflexis ante Altare ad inuocandum Spiritus sancti adiutorium, incipiet sine nota *Veni creator Spiritus*, & alternatim totum recitabunt. Præsidens. *Emitte Spiritum tuum, &c. Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum, &c. Oremus. Deus, qui corda fidelium, &c.* Deinde surgentes accedant ad mensam ibi paratam, super qua commodè scribere possint, & in qua sint omnia pro actionibus Diffinitorij necessaria, & per ordinem consedebunt.

Omnibus consedentibus, singuli iurabunt, quod absque licentia totius Diffinitorij nihil in eo tractatum, vel prolatum, alicui extraneo reuelabunt, & primus omnium iurabit P. Præsidens, et si prædictum silentium non seruauerint priuationem vtriusque vocis ad sexennium incurrent. Deinde prælectis Constitutionibus de requisitis eligendorum procedent in nomine Domini ad electiones per vota secreta faciendas.

Et quia Prioribus incumbit cura animarum, quæ est ars artium, & scientia scientiarum, & nihil magis officit Religioni, quam ad regimen animarum indignos, vel minus idoneos assumi, antequam aggrediantur electiones Priorum, patres de Diffinitorio seriò discurrent, et tractabunt de singulis Conuentibus, quibus de Superioribus fuerit prouidendum, et de Patribus ad regimen magis idoneis. Quare examinabunt inuentaria status Conuentuum, quæ secum deferre debent Priores ad Capitulum præsentibus Socijs, vt ex eorũ inspectione aliquo modo cõijcere

possint

possint Diffinitores, quinam Priores benè, & malè se gesserint in suorum Conuentuum regimine, & quinam digni sint, vt in eodem Conuentu confirmentur, vel in alijs instituantur.

Curabit P.Præsidens, ne vllus eligatur in Priorem, qui non habeat omnia secundum statuta Ordinis requisita, & præsertim, qui ob aliquam infirmitatem habitualem nequeat in diebus per nostras Constitutiones prohibitis à carnibus abstinere, ieiunia Ordinis seruare, vitam communem in Refectorio sequi, & Officio diuino de die, & de nocte in Choro interesse. Per habitualem autem infirmitatem, non debemus intelligere senectutẽ, imò cum senes, vt plurimũ iudicio, prudentia, & dexteritate polleant, magis quam iuuenes, si in aliquo pecularis obseruãtiæ, & reformationis zelus effulserit, ei poterit alicuius Conuentus regimen cõmitti, modò non sit adeo confectus senio, quod ad tale munus prorsus inhabilis reddatur. Cæterum si Diffinitores censuerint aliquem habituali infirmitate affectum esse valde præstantem in administratione, & Conuentibus proficuum, poterunt illum à Patre Ordinis postulare, illi causas notificando, propter quas cum illo supra Constitutionibus fuerit dispensandum.

Cætera, quæ facere debent Diffinitores videri possunt in nostris Constitutionibus p. 4. cap. 19. à num. 4. Sed de vno præsertim eos admonitos esse volumus, vt scilicet non obstante quacumque consuetudine in contrarium cogant Prouincialem absolutum ab officio ad reddendam rationem de receptis à Prouincia, & de expensis tempore sui Prouincialatus tam ordinarijs, quam extraordinarijs.

Debent etiam de mandato Clementis VIII. eligere tres saltem Patres graues, & peritos, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam cura erit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promouendos ad quoscumque Ordines, in quo seruandum erit decretum Congregationis Interpretum Sac.Conc.Trid. hac de causa editum, & promulgatum.

Dispositis omnibus per Diffinitorium, finaliter acta Capituli conscribentur in libro Prouinciæ, & ad pulsum nolæ Capitularis congregabuntur omnes Fratres in vnum locum, & ibi auctoritate Præsidis, ac Diffinitorum absoluentur omnes Priores, qui statim sigilla officiorum suorum Præsidenti, & Diffinitoribus reddent. Deinde Præsidens vocabit sigillatim per Secretarium nominibus proprijs omnes Priores instituendos, qui

vocati coram eo genuaflectent,& ipse singulis tradendo sigillum Prioratus dicat. Auctoritate nostra, & de vnanimi consensu Diffinitorum præsentis Capituli facimus, & ordinamus te N. Priorem nostri Conuentus N. dantes tibi curam animarum,&c. Et Prior institutus cum humilitate, & reuerentia sigillum recipiet, manum Præsidentis osculando, & dicendo. Deo gratias. Et si ille fuerit absens, dicet Præsidens in tertia persona. Facimus, & ordinamus Patrem N. Priorem Conuentus N. Deinde dandæ erunt vnicuique litteræ testimoniales de iniuncto illi officio, Præsidentis sigillo munitæ.

Vbi Priores sic fuerint instituti, omnes genuflexi in manu Præsidis facient professionem fidei, vnus quidem alta, alij submissa voce in hanc formam. Ego Fr. N. Ordinis Carmelitarum Prior institutus Conuentus N. firma fide credo, & profiteor omnia,&c. vt habetur supra in professione emittenda à Prouinciali. Deinde vnusquisque alta voce, vnus post alterum iuramentum præstabit his verbis. Ego idem Fr.N. spondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. Et finaliter conscribantur acta Capituli in libro Prouinciæ.

Vnum aliud etiam in Capitulo prouinciali tanquam necessarium pro legitima receptione Nouitiorum aduertendum est, quod scilicet quando nostræ Constitutiones tribuunt soli Generali, vel Prouinciali posse sine consensu cuiuscumque iuuenes ex sæculo ad Nouitiatum, & ad professionem recipere, sunt intelligendæ de minoribus sexdecim annis, maioris enim extra Capitulum Generale, vel Prouinciale, siue Clerici sint, siue Laici, non sunt recipiendi, nisi fiat, iuxta duas Constitutiones Sixti v. diligens inquisitio de eorum patre, patria, & anteacta vita, & ex accurata informatione,& fide digna relatione constiterit, eos non esse aliquorum criminum &c. reos, nec suspectos, neque grauatos ære alieno, &c. nec reddendis ratiocinijs obnoxios, &c. quodque non humana aliqua ratione, &c. Religionem eligunt. Deinde notificata ista informatione duorum, vel trium, vel plurium, si commode fieri poterit, Monasteriorum, quæ deputata fuerint in Prouincia, Superioribus, ab eis approbentur, et recipiantur ad habitum regularem. Quare P. Præsidens curabit in ipso Capitulo deputari duo, vel tria, vel plura, si commodè fieri poterit, Monasteria, quorum Superiores, saltem semel in anno ad dictam approbationem, et admissionem faciendam simul congregentur.

Vbi autem Congregatio intermedia Diffinitorialis Dominica 3. post Pascha Resurrectionis, iuxta dispositionem nostra-

nostrarum Constitutionum, pro alijs negotijs celebrabitur, in ea etiam à P. Prouinciali cum consensu Diffinitorum, et sui Socij, prædicta nouitiorum approbatio, et admissio fieri poterit, perinde enim erit, ac si in Capitulo prouinciali fieret.

Quòd si paucitas Monasteriorum, aut nimia eorum distantia in aliqua Prouincia, vel Vicaria, vt in Brasilica, tot Monasteria deputari non patiatur, Capitulum Prouinciale saltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monasterij dictam facultatem approbandi, et admittendi ad habitum præfatos Nouitios demandare poterit.

Cæterum exteri ex longinquis partibus, vel ex locis hæreticorum, seu infidelium aduenientes, etiamsi de præfatis omnibus liquidò non constiterit; tamen si diligentia adhibita nihil apparuerit, quod eos impediat, ex declaratione eiusdem Sixti v. habiles reputandi sunt ad Religionem.

Professionem autem eorum, qui non seruata dicta forma recepti fuerint, Sixt. v. irritam, et nullam declarauit, et Superioribus inobedientibus inhabiles recipientibus nonnullas pœnas imposuit in prima Constitutione, quā tamen quoad nullitatem professionis Clemens VIII. in alia sua Constit. moderatus est, et ad terminos iuris communis reduxit, saluis pœnis contra Superiores inobedientes.

Post hæc facienda est commemoratio Fratrum, familiarium, Patronorum, et litteras Confraternitatis habentium virorum, et mulierum per singulos Conuentus, et specialiter illorum qui Capitulum Prouinciale eleemosyna notabili adiuuerint, et illis recommendatis, recitabitur Psalmus *Ad te leuaui oculos meos*, cum alijs precibus consuetis. Post quas P. Præsidens incipiet alta voce *Te Deum laudamus*, quem prosequentes Fratres accedent ad Chorum, vbi terminato dicto hymno, P. Præsidens solitas Orationes recitabit. Deinde coram toto gremio publicabuntur acta Capituli, quorum copiam P. Præsidens ex papiro Prouinciæ de verbo ad verbum fideliter extractam, et ab ipso Præside, Prouinciali electo, et Diffinitoribus subscriptam, curabit transmitti ad Patrem Ordinis pro confirmatione.

Publicatis actis Capituli, omnes Fratres coram Præsidente prostrati dicent *Confiteor Deo, &c.* et ipse subiunget *Misereatur vestri, &c. Indulgentiam, &c.* eosque absoluet, et dispensabit pro vt in Breuiario, et in fine dicet *Benedictio Dei omnipotentis Patris, &c.*

Vnum tantùm aduertendum est, quod scilicet in quouis Capitulo Prouinciali debet publicari tum Constitutio Cle. VIII.

de

de largitione munerum Regularibus interdicta, tum decretum Congregationis generalis Sanctæ Romanæ, et vniuersalis Inquisitionis habitæ in Palatio Apostolico coram Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. ac Eminentissimis, et Reuerendiss. Dominis Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus aduersus hæreticam prauitatem Inquisitoribus Generalibus à Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis, et commonendi sunt omnes de obseruantia, et executione Apostolicarum Constitutionum, et decretorum ad sanctum Officium Inquisitionis aduersus hæreticam prauitatem pertinentium, & præsertim Constitutionum Apostolicarum, quæ in prædicto decreto referuntur.

Vt sciant Fratres nostri, ad quid absolutio, & dispensatio vocalium à P. Præsidēte Capituli ante electiones facta, prosit. Notandū est, quòd plures Prælati Regulares virtute diuersorū priuilegiorum, quæ sibi à Sede Apostolica sunt concessa, & præsertim indulti cuiusdam Pij V. qui eis, quoad suos Fratres eamdem absoluendi, & dispensandi facultatem impartitus est, quam Episcopis dedit in quoscumque sibi subditos in foro conscientiæ Concil. Trid. sess. 24. cap. 6. de reform. possunt absoluere Fratres, & alias quascumque personas ratione professionis, & habitus eis subditas, à quibusuis maioris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione latis, etiam Sedi Apost. reseruatis, exceptis contentis in Bulla Cænæ Domini, ac etiam cum eis dispensare super quibuscumque irregularitatibus, ex quauis occasione prouenientibus, præterquam ex homicidio voluntario, & bigamia, & membrorum mutilatione.

Et hæc facultas extendi potest, nedum ad censuras, sententias, & pœnas ante dicta priuilegia reseruatas; sed etiam ad reseruatas post, dummodo reseruatio non fuerit facta cum expressa priuilegiorum Regularium derogatione, sicut reseruata fuit à Sixto V. absolutio ab excommunicatione contra simoniacos in susceptione Ordinum lata.

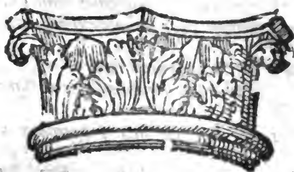
Licet autem præfata facultas absoluendi, & dispensandi, si respiciamus priuilegium Pij V. & nonnulla alia, sit limitata ad forum conscientiæ; nihilominus, quia in nonnullis alijs priuilegijs conceditur, nulla addita limitatione, & nullo expresso foro, est valde probabilis sententia multorum DD. qui affirmant Superiores prædictos Regulares ea in vtroque foro vti posse.

Est etiam aduertendū, quod etsi Prælati prædicti Regulares facultatem absoluēdi, & dispensandi à Pio V. concessam alijs cōmittere, & delegare non valeant, quia dictus Pontifex expresè conce-

concedit eis, vt per ſeipſos abſoluant, & diſpenſent; quia tamen per alia priuilegia eadem facultas eiſdem abſolutè conceſſa eſt, & eſt cõmunis DD.ſententia, quod Cõmiſſarius perpetuus poteſt alteri vices ſuas committere, hæc autẽ poteſtas data eſt Prælatis per priuilegia perpetua, eiſque propriè dicitur competere ex officio, quia ratione officij, & dignitatis conuenit, poſſunt eam alijs committere, & delegare, nec deſunt priuilegia, quæ illis hanc delegandi poteſtatem concedunt, idque eſt in vſu apud Religiones.

Cæterum Religioſi omnes ſuã debent reſpicere Regulam, & ſuas Conſtitutiones, an per eas dicta facultas in aliquo fuerit pro bono regimine ſuæ Religionis limitata, & coarctata. Poteſt namque vnaquæque Religio priuilegia in ſui fauorem conceſſa non recipere, vel limitare, & coarctare, ſecundum quod magis ſibi expedire iudicauerit. Quare in noſtris Conſtitutionibus ſublata eſt Prioribus localibus facultas abſoluendi in foro fori ſuos ſubditos incurrentes in excommunicationem Canonis Si quis ſuadente diabolo, etiam ob percuſſionem leuem.

Quoniam autem in forma abſolutionis vocalium, extat iſta clauſula, Exceptis cenſuris, ſententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in iſto Capitulo pertinentes contractis. Pro illius intelligentia ſciendum, quod ſi quis in Ordine ad aliquam electionem in Capitulo faciendam, obtinuiſſet litteras cõmendatitias extra Religionem, vel ſubornaſſet, aliquid dediſſet, aut promiſiſſet, vel quid aliud feciſſet, propter quæ in aliquam cenſuram, ſententiamque &c. incurriſſet, nequaquam abſolutus eſſet.

SVM-

SVMMARIVM CAP. XIII.

Debent

Ad

De Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, personatibus, præposituris, officijs, & administrationibus Regularium personarum, illorumque obligationibus.

Cap. XIII.

1 ONTINGIT sæpius vt in Constitutionibus Summorum Pontificum, et specialibus Religionum, prædicta omnia etiam vt distincta nominentur, ideo de singulis agendum in hoc capite, etsi enim sæpissime confundantur, cum tamen in Bullis Pontificum sigillatim censeantur, valde probabile est ea distingui, et accipienda esse in propria, et primæua significatione. Portellus *in Dub. Regul. verb. Officia Ordin. in addit. num. 2.*

2 Hæc tria *Dignitas*, *Personatus*, *Officium* sic distinguuntur. *Dignitas* propriè est administratio cum iurisdictione, cuiusmodi sunt omnes Prælatiæ Religionum, v.g. Generalatus, Prouincialatus, Prioratus, Abbatia, Guardianatus etc. Omnes enim Prælati habent administrationem cum iurisdictione tam in foro interno, quam externo, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18.* *Personatus* est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione, qualis est ea quæ reperitur in aliquibus Clericis qui præcedunt Canonicos in Ecclesijs Cathedralibus, seu Collegialibus, et in Religionibus in Diffinitoribus, et alijs huiusmodi. *Officium* autem propriè est administratio sine præeminentia, aut iurisdictione, qualis reperitur in Sacrista, Procuratore, Vicario Conuentus, seu Suppriore in præsentia Prælati. Siluester *verb. Dignitas.* Rodrig. *to. 1. quæst. Regul. q. 23. art. 9. & q. 13. art. 18.*

3 *Præpositura* secundum aliquos est munus præcedendi. Ita Rodrig. *tom. 1. quæst. Regular. q. 23. art. 9.* Sed communi vsu potius videtur importare munus prælationis, iuxta illud ad Hebr. 13. *Obedite Præpositis vestris*. Si autem solum munus præcedendi denotat coincidet cum personatu.

4 *Prælatura*, vt diximus, coincidit cum dignitate, et est munus habendi administrationem cum iurisdictione, qualis competit in Religionibus omnibus Superioribus, Generalibus scilicet, Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, Abbatibus, et similibus

diuersis

diuersis nominibus vocatis: omnes enim huiusmodi sunt in dignitate constituti. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 3. num. 78.* Hinc huiusmodi Prælati possunt esse delegati ad litteras Pontificis, vel eius Legati exequendas, quod munus conuenire non potest nisi personis in dignitate constitutis, iuxta *cap. statutum in principio de rescriptis in 6.* Sanchez *ibidem* post alios. An verò id liceat Prælatis Ordinis Minorum tractant Rodrig. *to. 1. quæst. Regular. q. 65. art. 3. in fine, & Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 13. num. 81.*

Hic notandum SS. D. N. Vrbanum VIII. Motu proprio edito 21. Maij 1635. publicato tamen 20. Nouemb. 1636. declarasse quoscumque Regulares cuiusuis Ordinis, Congregationis, & instituti, etiam Societatis Iesu per quamcumque translationem ad aliam Religionem, etiam hactenus factam, & per quamcumque expulsionem, seu habitus Regularis dimissionem, non esse liberos à voto, promissione, seu iuramento ab eis emisso, de non petenda, nec procuranda, minusue acceptanda aliqua dignitate, aut superioritate extra eorum Religionem, sed eos hactenus, & pro tempore, vt præfertur, translatos, expulsos, ac à delatione habitu Regularis absolutos, vel priuatos, quarumcumque dignitatum huiusmodi proinde incapaces, & ad illas petendas, acceptandas, & obtinendas, inhabiles remanere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si trāslati, expulsi, seu à delatione habitus liberati non fuissent. Quæ placuit hic animaduertere (etsi non in proprio loco, quia huius Motus proprij notitia non nisi postquam typis mandabatur hæc secunda pars Summæ ad me peruenit) propter aliquot Regulares tale, vel simile votum emittentes, quorum aliquos retuli supra cap. 4. num. 13. 16. & 25.

5 *Honorum* nomine, vix aliud potest intelligi quam personatus, qui vt diximus, important honorifica in Religionibus. Vnde leges priuantes honoribus intelligendæ videntur de istis. Portellus *in dubijs Regul. verb. officia Ordinis num. 2.*

6 *Gradus* sunt tituli honorarij, in vniuersitatibus, vel Collegijs studiorum causa concessi, cuiusmodi sunt Doctoratus, Magisterium, Baccalaureatus, &c. Vnde vel coincidunt cum Personatibus, & honoribus, vel pro iisdem communiter accipiuntur.

7 Officia etiam, administrationes, & functiones pro eodem sumuntur, & important, vt diximus, munus sine præeminentia, aut iurisdictione. Maxime autem confunduntur cum Prælatijs, seu Dignitatibus, adeo vt communi vsu plurium Religionum, & etiam aliquarum Constitutionum, seu decretorum Summorum Pontificum illorum nomine, officiorum præsertim, veniant etiam Prælatiæ, seu dignitates, dum ponitur pœna priuationis officio-

officiorum, &c. Portellus *in dubijs Regul. verb. officia Ordinis in addit. num.* 2.

8 Pro Prælatis autem notandum, Hierarchiam Religiosam assimilari Ecclesiasticæ, quemadmodum enim Hierarchia Ecclesiastica constat ex Parrochis, Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, & Primatibus, qui omnes Summo Pontifici subduntur, sic Hierarchia Religiosa constat Confessoribus qui sunt veluti Parochi habentes solùm iurisdictionem in foro interno conscientiæ, Prioribus, Guardianis, Rectoribus, &c. qui sunt quasi Episcopi, quia habent iurisdictionem etiam externam quasi Episcopalem, iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 18. *nu.* 2. Prouincialibus, qui sunt veluti Archiepiscopi habentes sub se Superiores immediatos Monasteriorum, qui vt diximus quasi Episcopalem auctoritatem habent, & Generalibus qui sunt veluti Primates, & Patriarchæ, cum sub se contineant Prouinciales, & hi omnes sub Summo Pontifice tanquam Pastore vniuersali, Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regular. q.* 12. *ar.* 5

9 Item pro eisdem Prælatis, dignitatibus, seu Præpositis Religionum notandum, quod alij sunt habentes iurisdictionem Ordinariam, vt sunt Generales, Prouinciales, Priores, Abbates, & alij similes, etsi diuersis nominibus vocati, alij verò delegatam, vt sunt Commissarij, vel Visitatores Generales, vel Prouinciales. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 13. *art.* 20. Vicarij autem istorum aliquando habent iurisdictionem Ordinariam, aliquando delegatam, Ordinariam quidem quando non ex delegatione, sed vel electione, vel Constitutione, consuetudine, aut iure Ordinis eis competit Vicariatus, delegatam verò quando à prædictis nominantur, & delegantur. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 18, *num.* 3.

10 Supremum caput intra Religionem qui regulariter Generalis nuncupatur, cuius dignitas, vt dictum est Patriarchali, seu Primatiali in Hierarchia Ecclesiastica correspondet, per legitimam electionem creandum est, hoc enim probat vsus, & institutio Religionum, & est consentaneum tum iuri Canonico dum de huiusmodi Prælatorum electionibus agit, tum iuri naturali vt Religio in Pastore sibi eligendo consensum præbens maiori cum amore ipsum suscipiat, & ei obediat de cuius sufficientia publicum dedit per electionem testimonium. Suarez 4. *tom. de Relig tract* 8. *lib* 2. *cap.* 3. *num.* 2. Quo non obstante, quando incommoda, vel inconuenientia cernentur ex Capituli celebratione propter bella, pestem, vel similia mala, & ad euitandas Ordinis expensas, prudenter à maioribus Ordinis

suppli-

supplicari deberet Papa pro digniori, & magis benemerito Religioso in Generalem ab ipso instituendo, & ipse Pontifex annuere, prout fecit Sanctiss. D. N. Vrbanus VIII. anno 1632. Reuerendiss. Mag. Theodorum Stratium in Generalem nostri Ordinis creando, quem digniorem, & probatiorem à grauioribus Ordinis Patribus nouerat.

11 Probabile etiam est, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *nu.* 5. requiri pro Generali eligendo ætatem 30. annorum, cum hæc ætas requiratur pro Episcopis *cap. Cum in cunctis de elect.* Dignitas autem Generalis sit quasi Episcopalis, imò sæpius maioris oneris, & laboris propter subditos diuersarum nationum, & regionum. Requiritur etiam quod sit professus ex *cap. cum ad nostram de elect. cap. cum causa & cap. cum in magistrum eodem titulo.* Professione expressa ex *cap. nullus de elect. in 6.* & in ipsa Religione in qua eligitur in Generalem, ex *Clemen. I. de elect.* & Concil. Trid. *sess.* 14. *cap.* 10. & *sess.* 25. *cap.* 21. Requiritur item ex vi iuris communis conditio Sacerdotij ad Generalem ex *cap.* 1. *de ætate, & qualitate.* Non tamen videtur necessaria ex eodem iure communi aliqua antiquitas in Ordine pro prædicta Generalatus prælatione. De quibus, & alijs conditionibus egimus dicto *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 5. & 9. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 3. Qualiter etiam illegitimi, irregulares, excommunicati, & similibus censuris, aut pœnis obstricti non possint in Prælatos eligi, quod maximè procedit de Generalatus officio, bene tamen saltem iure communi ex radice, aut genere infectis orti, dictum est eodem *tom.* 1. *cap.* 15. *nu.* 25.

12 Habent prædicti Generales in Religionibus supremam auctoritatem, & iurisdictionem Ordinariam, tum internam in foro conscientiæ, tum externam in foro contentioso, iuxta Regulam tamen, & Ordinum Constitutiones, & iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *ferme per totum.* An autem dicenda sit hæc potestas immediatè pendens à Papa ita vt Capitulum Generale solùm designet personam, an verò immediatè ab ipso Capitulo, probabilius videtur dicendum regulariter loquendo hanc potestatem immediate esse à Capitulis generalibus, quæ illam à Papa acceperunt. Ratio est, quia regulariter loquendo Capitula generalia superiora sunt Generalibus, cum Generales à Capitulis eligantur, & deponantur, & decretis ipsorum obedire teneantur, imò possit eorum auctoritas ab ipsis restringi, & limitari, ergo medijs ipsis Capitulis hæc auctoritas à Papa communicatur Generalibus. Idemque suadetur ex differentia quæ est inter Papam, & Concilium generale ex vna parte, ac Generalem, &

Capitu-

Capitulum Generale ex alia, quod Papa est supra Concilium Generale, & ita ab ipso nihil accipit, sed solùm immediatè à Christo, Generalis autem est subditus Capituli, & ita ab ipso potest immediatè auctoritatem recipere. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 4.

13 Habent etiam prædicti Generales auctoritatem officia, seu etiam beneficia Religionum, iuxta earum tamen statuta, & leges prouidendi. In quo id maximè notandum iuxta communem sententiam, teneri prædictos eligere ad præfata officia, seu beneficia digniores, & meliores attentis circumstantijs. Tum propter dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *à num.* 12. tum etiam quia cum sint dispensatores, & non domini bonorum Religionum tenentur de ipsis disponere, prout melius, & vtilius eisdem Religionibus fore iudicauerint, alias iniqui dispensatores erunt, & contra iustitiam grauiter peccabunt. Rebellus *p.* 1. *lib.* 3. *q.* 4. *concl.* 5. Turrianus *tom.* 2. *in* 2. 2. *disp.* 22. *dub.* 4. *num.* 1. Portellus *in Dub. Regul. verb. electio num.* 6. Electio autem digni, relicto digniori bona solum est in foro externo quoad homines, non in interno, & quoad Deum, iuxta dicta *eo cap.* 15. *num.* 12. Diana *tract.* 15. *resol.* 61.

14 Quamuis leges, aut Constitutiones perpetuo duraturas condere pro Ordinibus non competat iure communi Generalibus, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 90. iure tamen particulari Religionum id habent aliqui illorum, iuxta ibidem dicta de Generali Carmelitarum, quod etiam de Generali Patrum Iesuitarum affirmat Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 14. *num.* 14. Possunt etiam condere Decreta, seu Statuta duratura tempore Generalatus. Cùm id pertineat ad munus Prælatorum quod gerunt, & ad obedientiam à subditis illis promissam. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. Insuper possunt iure communi leges, & Cõstitutiones Ordinis, & Capitulorum generalium, ac dubia circa ipsas interpretari, & declarare. Quia hoc etiam spectat, & est necessarium ad eorum munus pro bono Ordinum regimine. Portellus *in Dub. Regul. verb. Generalis Ordinis.*

15 Sunt qui credant Generales Ordinum mortaliter peccantes teneri in confessione explicare hanc circumstantiam Generalatus. Eo quod ipsi præcipuè sint quasi Episcopi, qui cum ratione status specialiter vitæ perfectionem sequi teneantur, tenentur Episcopatus circumstantiam in omni peccato mortali confiteri. Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 8. Nugnus *in addit. ad* 3. *p. tom.* 2. *q.* 9. *art.* 2. *dub.* 3. *concl.* 2. & 3. Hoc tamen solum verum puto in peccatis publicis, propter circumstantiam scandali,

scandali, & obligationem quam prædicti Episcopi, & Generales habent pascendi subditos verbo, & exemplo. Filliuccius *in tract. 30. tom. 2. cap. 7. num.* 125. Diana post alios, quos refert, *in tract. de circumstant. aggrauantib. resol. 6.* Idem respectiuè, & suo modo dicendum est de alijs Prælatis, propter eandem, vel similem rationem.

16 Commissarij Generales Ordinum regulariter loquendo solùm habent auctoritatem delegatam circa ea quæ illis committuntur, cum solùm illam habeant per delegationem, vel nominationem factam à Generalibus, iuxta dicta supra. Quando autem Commissarij fuerint tales per electionem, Constitutionem, aut Iura Ordinum, vt contingit in Ordine Minorum, qui auctoritate Apostolica quando Generalis est ex familia cismontana eligunt ex vltramontanis vnum in Commissarium, vel è contra quando Generalis vltramontanus eligunt ipsum ex Cismontanis, tunc tales habebunt auctoritatem Ordinariam, iuxta dicta etiam supra. Hinc priores amoueri possunt à Generalibus, cum ipsorum auctoritas ab illis pendeat in esse, fieri, & conseruari. Posteriores verò non nisi ex culpa, quia ipsa non existente, iniuria illis fiet si spolientur à Generali Commissariatu, quem iure Ordinis, vel per electionem possident. Similiter priores non possunt subdelegare, cum habentes iurisdictionem delegatam subdelegare non possint. Nisi quando in commissione id eis committeretur, quia tunc nomine Generalis subdelegarent, vel ipsi essent Delegati ad vniuersitatem causarum, & non pro causa aliqua determinata; quia Delegatus ad vniuersitatem causarum subdelegare potest, vt tradunt Glossa *in cap. cum causam de appellat.* Siluester *verbo delegat. num.* 12. Rodrig. *tom. 1. quæst. Regular. q.* 51. *art. 3. & 4.* Posteriores verò, cum sint verè Ordinarij suam auctoritatem delegare possunt.

17 Pari etiam modo de Vicarijs Generalibus philosophandum est, si enim solùm per nominationem à Generali factam fiant, solùm habebunt iurisdictionem delegatam amouibilem à Generalibus, nec poterunt illam subdelegare nisi in casibus assignatis pro Commissarijs, si autem iure Ordinis, vel electione facti fuerint, vt contingit in Vicario Generali Congregationis Mantuanæ Ordinis nostri, tales iurisdictionem habent Ordinariam, alijs subdelegabilem, nec amouibilem nisi propter culpas, iuxta dicta de Commissarijs.

18 Prædictorum autem Commissariorum, seu Vicariorum Generalium auctoritas, quando ipsi iurisdictionem ordinariam habent non expirat morte Generalis. Ordinaria enim iurisdictio

non expirat morte siue concedentis, siue alius cuiusquam. Quando tamen isti solùm delegatam iurisdictionem habent, expirat morte Generalis concedentis. Rodriguez post alios *to. 1. quæst Regular. q. 9. art. 1.* Portellus *in dubijs Regularibus verbo Generalis.* Subiungens quod si Visitatores inceperunt suum munus exercere debent illud finire etiam Generali mortuo. Hoc tamen potius videtur ius particulare Ordinis Minorum quam commune.

19 De Visitatoribus Generalibus inferius dicetur loquendo de Visitatoribus Prouincialibus.

20 Generalibus proximè accedere videntur ij qui ipsis assistunt pro regimine Religionum, varijs nominibus nuncupati, videlicet, Assistentes, Consiliarij, Diffinitores, Socij, &c. cum quibus prædicti Generales grauiores Religionis causas decidere debent. Et quamuis eorum auctoritas iuxta Religionum diuersitatem diuersa etiam sit, aliqua tamen, quæ magis communia videntur tangemus.

21 Eorum ergo quidam cum Generalibus in prædictis causis habent votum decisiuum, alij verò solum consultiuum. Assistentes enim Patrum Societatis solùm votum consultiuum habent (nisi casu aliquo.) Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 10. cap. 1. num. 6.* Alij verò etiam decisiuum, vt nostrorum PP. Discalceatorum Diffinitores ex Bulla *Pastoralis officij* Clement. VIII. anno 1593. quæ habetur inter priuilegia ipsorum, & 3. to. Bullar. inter Bullas huius Pontif. fol. mihi 32. Habere votum consultiuum cum Generali, est quod tota rei decisio, & iudicium à Generali fiat, consultis tamen, & auditis assistentibus, habere autem votum decisiuum, quod rei decisio pendeat etiam à sententia, & assensu Assistentium. Assistentes porro, siue consultiuum, siue decisiuum suffragium habentes non sunt dicendi assessores, quia assessorum munus solùm est assidere Iudici ipsum instruendo pro decisione causæ, hi autem assistentes non instruunt Iudicem, sed vel cum ipso causam decidunt, vel consilium præbent pro decisione.

22 Hi Assistentes, Diffinitores, vel Socij, si voce tenus suffragium, vel consilium præbeant, licet vsus Religionis obseruari debeat, conuenientius est, vt à minoribus, seu iunioribus incipiatur, quemadmodum fit in multis Tribunalibus, nam maioribus, vel senioribus incipientibus, periculum est, vt illorum auctoritate minores moti loquantur, non secundum propriam sententiam, sed iuxta maiorum, & seniorum placitum. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. q. 45. art. 3.* Portellus *in Dubijs*

Regul.

Regul. verb. Diffinitores, seu Consiliarij num. 1. Tenentur detegere Præsidi, seu Generali defectus publicos, si eos ignoret, eorum qui proponuntur ad dignitates, & officia Ordinum, ne indigni admittantur. Bonum enim publicum Religionis id requirit. D. Thom. 2. 2. *q.* 69. *art.* 2. Palud. *in* 4. *d.* 29. *q. vlt.* Imò etiam defectus occultos non emendatos. Quia bonum publicum Religionis præponderare debet bono priuato famæ Religiosi. Quod intellige quando aliter obuiari non posset illius defectuosi electio, & talis defectus nociuus esset communitati. Ludouicus Beia *in respons. moral. par.* 3. *casu* 38. Portellus *in Dub. Regular. verb. Diffinitores, seu Consiliarij num.* 2. & 3. Licet autem non teneantur subscribere nisi propriæ sententiæ, quando tamen maior pars illorum aliquid decreuit, possunt, & debent ij, qui dissenserunt cum illis subscribere. Tum ne pax Religiosa turbetur, tum quia humilitas præscribit, vt eo casu vnus alij se summittat, tum quia quod maior pars decernit, à toto corpore dicitur decisum, ac per consequens omnes tunc debent subscribere. Rodriguez *tom.* 2. *quæst Regul. q.* 45. *art.* 10. Portellus *in Dub. Regular. verbo Diffinitores, seu Consiliarij num.* 4. Reuelantes secreta Diffinitorij contra præceptum Præsidis, & etiam præcepto non existente, cum res ipsa id postulat, grauiter puniendi. Quia peccant contra bonum commune Ordinis. Rodrig. *to.* 2. *quæst. Regul. q.* 36. *ar.* 3.

23 In Religionibus vbi hi Assistentes, Diffinitores, Consiliarij, vel Socij habent votum decisiuum ad res graues decidendas non possunt Generales sententiam aliquam grauem contra delinquentes Regulares ferre sine consensu illorum, & sententia ab eis lata sine maioris partis consensu nullius est valoris, & momenti. Sunt enim prædicti Assistentes coniudices cum Generali in prædictis causis grauibus, & ita sine ipsis nihil fit. Rodriguez *tom.* 2. *quæst: Regular. q.* 45. *art.* 2. In Religionibus autem vbi prædicti solùm habent votum consultiuum licet peccent Generales sine illorum consilio grauia aliqua decernentes, quia operantur contra finem intentum ab illis Religionibus in institutione talium Assistentium, reuera tamen sententia illorum valida erit, quia non petitio consilij non videtur esse contra formam substantialem sententiæ. Rodriguez *vt supra*. Consulenda nihilominus sunt particularia iura Religionum, quæ si non fuerint, prædicta obseruanda sunt.

24 Tenentur prædicti Assistentes, &c. iuxta eorum conscientiam respondere, alias infideles erunt muneri quod gerunt, etiamsi existiment Generales velle eos consentaneè ipsorum

voluntati assentiri, aut tacere, aut nihil effecturos suam sententiam proferendo, vel solùm ceremoniæ causa interrogari; propter eamdem rationem. Rodriguez *tom.2. quæst.Regular. q.45. art.4. & 6.* Subiungit teneri tacere, si eis à Generalibus ita præcipiatur. Sed hoc est verum in dubijs, & probabilibus, tunc enim præcepto Superiorum standum. Quando tamen certum, & euidens fuerit illos posse, & debere circa rem propositam suum sensum aperire, tunc non tenentur Superiorum præcepto stare, quia tale præceptum iniquum est, & non obligat, iuxta dicta *tom.1.cap.4 à num.2.* Si verò Generalis diceret se habere iustas causas ad aliquid faciendum, vel illis silentium imponendum, cum res sit dubia, & incomperta credendum illi est.

25 Procuratoris Generalis munus magnæ præeminentiæ est in Religionibus, Mendicantibus præsertim, in quibus ad eum pertinet orare in Capella Domini Papæ, & eidẽ Capellæ debito tempore interesse, quasi totius Ordinis, vel Generalis personam repræsentando, Rodrig. *tom.1. quæst.Regular. q.53. ar.2.* Instituitur, vel per electionem, vel per nominationem à Generalibus factam. Aliquando habet adiunctum munus Prælatiæ, vel Superioritatis respectu aliquorum, hospitum scilicet, vel aliorum, & tales nominari possunt inter dignitates, quia vt diximus in principio huius capitis, dignitas est administratio cum iurisdictione, quando autem tale munus Prælatiæ, vel Superioritatis non habuerit, vt contingit in Ordine nostro, munus Procuratoris Generalis erit solùm personatus, non dignitas, iuxta dicta ibidem. An illegitimi possint hoc munus subire inferius dicemus.

26 Prouinciales sunt Præfecti Prouinciarum Religionum habentes in illis supremam iurisdictionem, & potestatem iuxta Regulam, & Constitutionum statuta. Eorum munus dignitas appellanda est, cum sit administratio cum iurisdictione, iuxta dicta supra *num.2.* Fiunt, vel per electionem Prouinciarum, vt in nostra, & alijs pluribus Religionibus, vel per nominationem à Generali, vt in Societate Iesu, qui posterior modus instituendi illos commodior satis est ad euitanda incommoda, quæ ambitio parturire solet. Suarez 4 *tom. de Relig. tract.*10. *lib.*10. *cap.*3. Quomodocumque autem fiant, scilicet, vel per electionem, vel per nominationem à supremo Prælato Ordinis habent iurisdictionem ordinariam, & non tantum delegatam. Quia sunt Ordinarij Pastores, & veri Prælati Prouinciarum, & Regularium in eis existentium. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 5. Habent iurisdictionem quasi Episcopalem in subditos, iuxta dicta *tom.1.cap.18.num.2.* S.Thom.2.2.*q.33.art.7.* Portellus *in*

Dub.

Dub. Regular. verbo Pralati iurisdictio. Imò assimilantur Archiepiscopis, iuxta dicta supra *num.* 8. cum habeant sub se Superiores immediatos Conuentuum qui habent etiam quasi Episcopalem iurisdictionem. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 12. *art.* 5. Possunt suam auctoritatem delegare iuxta instituta tamen suorum Ordinum, omnis enim qui habet iurisdictionem Ordinariam eam delegare potest, cum eo ipso quod habeat illam ordinariam, habeat vt propriam, ac per consequens alijs eã dare possit. Portellus *in Dub. Regul. verbo Pralati potestas in addit. num.* 6.

27 De Commissarijs, seu Vicarijs Prouincialibus eodem modo philosophandum est respectiuè, ac de Comissarijs, & Vicarijs Generalibus, de quibus supra.

28 Circa Visitatores tam Generales, illos scilicet qui ad visitandas Prouincias veniunt, quam Prouinciales, eos videlicet qui intra eandem Prouinciam Conuentus visitant, dicendum est eos esse Iudices Ordinarios, vel Delegatos, amouibiles, vel inamouibiles censendos, iuxta dicta de Commissarijs, & Vicarijs Generalibus, & Prouincialibus. Similiter de eorum auctoritate, an sit vel non sit delegabilis, expiret, vel non expiret morte concedentis, eodem modo, ac de prædictis Commissarijs, & Vicarijs phil sophandum, cum re ipsa Visitatores isti Commissarij quidam, & Vicarij sint. Addendum quod tempore actualis Visitationis, stando in iure communi, & præscindendo à particularibus statutis Religionum, totum regimen externum contentiosum Prouinciæ, vel Conuentus pertinet ad Visitatorem, non ad Prouincialem, aut Prælatum Conuentus. Ratio est, quia Visitatori committuntur omnes causæ, & lites Prouinciæ, vel Conuentus, ergo pro illo tempore non pertinent ad Superiorem prædictæ Prouinciæ, vel Conuentus, alias esset inordinata confusio inter Religiosos dũ vnus vni, Prouinciali scilicet, vel Priori, obedire vellet, alius Visitatori. Portel. *in Dub. Regul. verb. Prouincialis in addit. ad addit.* Pro quo notandum, duplicem esse iurisdictionem, aliam contentiosam, aliam voluntariam, cõtentiosa est, quæ inter contradictores, actorem scilicet, & reum exercetur: voluntaria est quæ exercetur in volentes, & nõ contendentes cum aliquo. Exemplum prioris est, facere processus, examinare testes, proferre sententiam, &c. Posterioris autem, absolutio Sacramentalis, dispensatio voti, irregularitatis, &c. Dico ergo, tempore actualis Visitationis possunt Prouinciales, vel Priores, quorum Prouincia, vel Conuentus visitantur exercere actus iurisdictionis voluntariæ, non autem contentiosæ.

Ratio

Ratio primæ partis est, non solùm quia per visitationem non priuantur Prouincialis, aut Prior, v. g. suis officijs, cum adhuc maneant Prouincialis, & Prior, & habeant sigilla illorum, sed etiam, quia per exercitium talis iurisdictionis voluntariæ non impeditur, aut turbatur officium Visitatoris, potest ergo illam exercere. Ratio verò secundæ, quia alias iniuria fieret Visitatori intromittendo se in pertinentibus ad ipsius officium, quod est vt diximus, causas, & lites iudicare. Vide Sanchez *lib. 3. de Matrimonio disp. 8.* Portellum *in Dub. Regular. verb. Prouincialis in additione ad additionem.*

29 Hinc possunt Prælati prædicti tempore quo Prouinciæ, vel Conuentus ipsorum à Visitatoribus visitantur absoluere apostatas, vel excommunicatos etiam in foro externo, dummodo non sit hoc in causa litigiosa, quia per hoc non fiet iniuria Visitatori. Non tamen poterunt facere aliqua quibus impediatur Visitatoris auctoritas, videlicet transferre, vel mutare aliquem Fratrem de vno loco ad alium, ne adsit visitationi, aut ne proferat testimonium, &c. Portellus *vt supra.*

30 Auctoritas horum Visitatorum pendet maximè ex litteris patentibus Commissionis, si enim in illis sit restricta, & limitata non possunt vltra illam aliquid agere, si autem sit cum plena potestate poterunt facere quidquid iure, vel consuetudine Religionis receptum est. Vnde facere non poterunt etiam posita prædicta clausula plenitudinis potestatis, ea, quæ vel iure, vel consuetudine Ordinum solis Generalibus, vel Prouincialibus personaliter competunt. Hæc enim cum sint speciali nota digna in concessione generali non veniunt, iuxta communem iuris regulam inter regulas iuris *num.* 81. Vnde nec poterunt facere quæ ad solum Generale, vel Prouinciale Capitulum spectant, propter easdem rationes. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 54. ar. 1. & 4.*

31 Cum mittuntur ad visitandam totam vnam Prouinciam cum plenitudine potestatis, possunt subdelegare, quia etsi sint Delegati, cum tamen sint Delegati ad vniuersitatem causarum maximè cum plenitudine potestatis, videtur ipsis concessa potestas ad subdelegandum, iuxta dicta supra. Rodriguez *to. 2. quæst. Regul. q. 4 art. 3.* Subiungens id non procedere quando committitur facultas, vt personaliter visitent aliquod Monasterium. Tunc enim videtur electa industria personæ, ac perinde eorum auctoritas alijs delegari non potest. Felinus *in c. quoniam §. is autem de offic. delegati.*

32 Rebellantes in Visitatores, aut illis contradicentes, ipso iure

iure sunt excommunicati in Ordine Minorum, excommunicatione Papæ reseruata, & priuati officijs quæ actu habent, voce actiua, & passiua, & inhabiles ad officia, &c. prout ordinauit Gregorius XIII. Rodriguez *tom.1.quæst.Regul.q.54. art.4.* Quo priuilegio etiam frui possunt aliæ Religiones communicantes cum Minoribus in priuilegijs. Non tamen incident in prædictas pœnas qui Visitatoribus contradixerint in ijs, in quibus excedunt auctoritatem quam habent. Rodrig. *vt supra ar.4.*

33 Gesta à Visitatoribus rescindi, mutari, aut alterari non possunt ab inferioribus finita visitatione, nam licet potestas eorum extinguatur tempore visitationis completo, durat tamen auctoritas eorum à quibus missi, & quorum virtute sunt facta. Vnde saltem ijs perseuerantibus in officijs suis, gesta à Visitatoribus debent permanere. Rodriguez *to.1.quæst.Regul.q.54.ar.4.* afferens ad hoc Bullam Gregorij XIII. pro Minoribus. Non tamen debent perpetuò durare, nisi ipsi, vel ij à quibus missi sunt potestatem haberent condendi leges, quia tunc decreta, & gesta ab ipsis vim legis habere possent, & per consequens perpetuò durare.

34 Non debent prædicti Visitatores formare processus, seu quærelas contra Prælatos pro rebus minimis. Alias auctoritas Prælatorum valde minueretur, & contemneretur. Portellus *in Dub. Regular. verbo Prouincialis in addit. ad addit. num.7.* In Religionibus autem arctioribus de leuioribus culpis potest formari processus, quia si in talibus Religionibus hæ culpæ dissimularentur, perfectus rigor, & obseruantia illarum paulatim decideret. Portellus *ibid.* Nec etiam debent prædicti Prælati puniri propter culpas sine dolo, aut malitia commissas, ne fiat odiosum, & contemptibile munus Prælatorum. Rodrig. *in addit. ad Summ. verb. delictos cap.* 103. Portellus *vt supra num.7.*

35 Quando autem debeant procedere via inquisitionis generalis, aut specialis, & de alijs obseruandis à Iudice Regulari in Regularium causis. Vide dicta *tom.1.cap.27.*

36 De Assistẽtibus, Diffinitoribus, Consiliarijs, seu Socijs Prouincialium videtur eodem modo philosophandum respectiuè, ac de Assistentibus, Diffinitoribus, Consiliarijs, seu Socijs Generalium de quibus supra diximus à num. 20. Vide dicta eo numero, & sequentibus.

37 Superiores immediati Conuentuum, vel Monasteriorum qui Abbates, Priores, Guardiani, Rectores, vel similibus nominibus nominantur sunt vere Prælati. Angelus, & Siluester *verb. Prælatus.* Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.2.nu.2.* Habent

iuris-

iurisdictionem quasi Episcopalem, iuxta dicta *tom.1.cap.18.nu.2.* de quo etiam Suarez relatus *præd. cap. 2. num. 9* Eorum munus dignitas appellari potest, cum sit administratio cum iurisdictione, iuxta dicta in hoc capite num. 2. Angelus *tit. delegatus §. 3.* Habent iurisdictionem ordinariam delegabilem, iuxta dicta *num. 9.* Eo quod habeant iurisdictionem ex officio, seu lege Canonica. Nauarrus *in cap. non dicatis num.* 95. Portellus *in Dub. Regular verbo Prælati potestas in addit. num. 2.* Vnde quando siue in Regulis, siue in Constitutionibus Ordinum, siue in Bullis, aut Priuilegijs Summorum Pontificum nominantur indistinctè Prælati, etiam illi intelliguntur. Portellus *in Dub. Regul. verbo Guardianus num.* 1. Requiritur ad minus ætas 25. annorum pro illis: etenim ex Concilio Trident. *sess.24. cap.12.* nemo ad dignitates quascumque quibus animarum cura subest promoueri debet nisi qui saltem prædictum 25. annum attigerit. Colligitur etiam ex eo quod debent esse Sacerdotes qui etiam talem ætatem exigũt. Rodriguez *tom.1.quæst.Regul.q.15.ar.2.* Circa potestatem quam illi habent absoluendi etiam à casibus reseruatis, dispensandi, irritandi vota, &c. Vide dicta *tom.1. cap.18.* Maximè quam habent isti Prælati immediati Dominicanorum; & aliorum Ordinum qui cum ipsis communicant in priuilegijs ex Pio v. Possunt enim circa suos subditos per seipsos omnem auctoritatem exercere quam Episcopi habent à Concilio erga suos, quantum ad absoluendi, & dispensandi facultatem, vt diximus præd. *c.18. n.31.* Cũ autem ex Conc. Trid. *sess.24.c.6.* concedatur Episcopis facultas dispensandi in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus poterunt prædicti Prælati vti hac facultate, quæ vere magna est, per seipsos tamen solos, & in casibus occultis, vt diximus dicto *cap.18.num.31.* Vide Portellum *in dub. Regul. verb. Abbas num. 6. & in additionibus num. 3.* Possunt etiam seipsos licentiare, seu vti omnibus illis licentijs, seu quasi dispensationibus, quas possunt concedere subditis, non enim sunt peioris conditionis illis. Miranda *to.2. Manual. Prælat. q.19 art. 7.* ex Corduba, Caietano, & Sanchez *lib.8. de Matrim. disp.3.concl.4.* Portellus *in Dub Regul. verb. Abbas nu.9.*

38 Possunt præfici Conuentibus Regularibus, Papæ auctoritate intercedente, etiam Clerici sæculares ob Summam Pontificis auctoritatem. Id tamen prohibitũ est fieri à Conc. Trid. *sess. 25. cu.21.* & meritò sane, non solùm quia alias iniuria quodammodo fieret Religiosis; sed etiam quia vix possent talia Monasteria prudenter & pacifice gubernari. Rodrig. *to 2.q.Regul.q.52.ar.7.& 9.*

39 Inter Superiores immediatos Conuentuum iure veniunt

connume-

connumerandi ij qui Vicarij Conuentuum, & Vicarij in Capite appellari solent, illi scilicet, qui in Conuentibus ipsis non habent Superiorem. Sunt enim vere Prælati, *vt tom.* 1. *cap.* 18. *n.* 3. diximus. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 12. *ar.* 6. Vnde etiam sunt dicendi habere dignitatem Ecclesiasticam. Rodrig. *ibid.* Cum autẽ sint vere Prælati omnia illa poterũt facere, quæ alij Prælati immediati Conuentus, Priores, Abbates, Guardiani, &c. nuncupati facere possunt. Portellus *in Dub. Regul. verbo Vicarius in capite.*

40 Illi autem Vicarij Conuentuum qui in ipsis Conuentibus Superiorem agnoscunt, qui inter nostros Carmelitas Suppriores vocantur, non sunt vere Prælati, sed solum instituti vt Prælatos adiuuent in eorum munere, vt diximus dicto *cap.* 18. *num.* 3. Vnde nec sunt dicendi habere dignitatem Ecclesiasticam, cum nullam habeant iurisdictionem, nec possint facere quæ alij Prælati Ordinis facere possunt. Dubitari tamen potest an huiusmodi Vicariatus, vel Supprioratus dicendi sint personatus, an verò officia, seu administrationes, & quia hoc valde pendet ex diuersis statutis Religionum, dicendum mihi videtur, quod si tales iuxta suarum Religionum statuta præter administrationem qua funguntur habeant aliquam præeminentiam, vel præcedentiam vltra eam, quæ ipsis competit ratione suæ professionis, dicendi erunt personatus, vt enim vidimus supra *num.* 2. personatus est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione. Si autem non habeant illam, eorum munus dici debet officium, seu administratio, propter ibidẽ dicta. Credo tamen prędictos in Ordine nostro dicendos esse personatus, quia scilicet habent præeminentiam, seu præcedentiã sine iurisdictione, præcedunt enim omnes simplices Sacerdotes etiam ipsis in Ordine antiquiores, regunt Monasteria Priore extra Conuentum in Ciuitate, vel Oppido existente, & iure Ordinis tempore Capituli Prouincialis, si non eligantur pro Socijs, manent Vicarij Conuentuum. Quæ omnia præeminentiam denotant.

41 Circa ea autem, quæ possunt facere isti Vicarij Conuentuum, vel Suppriores tempore absentiæ à Conuentibus Priorum, Guardianorum, &c. quando scilicet sunt in Ciuitate, vel Oppidis, licet in hoc attendendum sit ad particularia statuta, & consuetudines Religionum, mihi videtur dicendum saluo doctiorum iudicio, posse ea facere in casibus occurrentibus quæ ipsi Priores, Guardiani, &c. si essent præsentes facere possent. Ratio mihi est, quia eo tempore prædicti Præsidentes Monasteriorum, vel sunt Prælati, vel quasi Prælati, vel gerentes munus

Prælati, non enim pro tempore illo Monasteria sine capite sunt, ergo omnia quæ facere possent Prælati facere possunt ipsi. Vide Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Ordinis nostri dum facultatem concedit absoluendi venientes ad Ordinem à censuris ipsam tribuit *§. 6.* Generalibus, Prouincialibus, & Prioribus, ac vices eorum gerentibus, & similis concessio quoad absolutionem Fratrum à censuris reperitur in Marimagno Prædicatorum pro Prioribus, & vices eorum gerentibus in Conuentibus, vt habet Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. absolut. Ordinar. quoad Fratres §. aduertendum*. Ex hoc autem videtur sequi supponere Pontifices huiusmodi Vices gerentes Prælatorum Conuentuum in eorum absentia auctoritate Prælatorum fulgere. Sed vt dixi, obseruandæ sunt Constitutiones, & consuetudines Religionum.

42 Pro graduatis Religiosis, Magistris, Baccalaureis, vel similibus dicendum falsò asseruisse Rebuffum *tit. dispens. cum irregular. num* 27. titulum doctoratus in Theologia, vel iure Canonico non debere tribui Religiosis, contrarium enim praxi, & vsu Ecclesiæ, & plurium Religionum constat. Rodriguez *to. 2. quæst. Regular. q.* 74. *art.* 1. Pro quo extant priuilegia Bonifac. IX. & Innoc. VIII. pro Prædicatoribus. Rodriguez *ibid.* Tenentur sequi Chorum non obstante quocumque priuilegio eis concesso, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 70. *& cap.* 10. *num.* 20. Non possunt vti aliquo gradus sui priuilegio nisi actu legant, vel prædicent, propter decretum Clementis VIII. & SS. D. N. Vrbani, de quo *tom.* 1. *cap.* 8. *num.* 25. Vbi etiam quid intelligatur per actu legere. Ex quo videtur dicendum quod Magistri in Religionibus non possunt habere vocem actiuam, vel passiuam in Capitulis nisi actu legant, vel prædicent, habere enim talem vocem est priuilegium quoddam, non ius commune, cum non sint Prælati. Excusari tamen poterunt à legendo, vel prædicando si valde senes, infirmi, vel impediti sint, iuxta dicta eodem *cap.* 10. *num.* 20. Similiter illud actu legere, vel prædicare trahi potest ad similes casus quales sunt libros edere, casus conscientiæ resoluere, & similia. Dictio enim taxatiua in decretis non excludit casus similes, vel vrgentiores, vt diximus *to.* 1. *cap.* 25. *nu.* 20. Maximè cum intentum Pontificum in illo decreto videatur esse quod Magistri, & graduati Religionum exerceantur semper in aliquo litterario exercitio si volunt vti graduum suorum priuilegijs. Notandum præterea id quod dicto *c.* 8. *n.* 25. videlicet ineptos, & idiotas peccare mortaliter gradus prædictos petentes, aut retinentes. Contrarij enim sunt intentioni Ecclesiæ, &

Religio-

Religionum in huiusmodi graduũ institutione, quæ est vt illi declarent, & defendant mysteria fidei contra infideles, & dubijs inter fideles emergentes satisfacere possint, quod nequeunt facere prædicti inhabiles. Siluester *verb.Doctor.q.*4. Emanuel Sa *in Summ.verbo docere num.*2. Sanchez *to.*1.*consil.moral.lib.*2.*c.*2.*dub.*57.

43 Procuratoris munus officium est, non dignitas, aut personatus, cum meram administrationem sine iurisdictione, aut præeminentia importet, in quo ratio officij consistit, vt supra *num.*2.*&* 7. diximus. Ad Procuratorem spectat solum bonorum, ac redditũum Monasteriorum exigendorum cura. Vnde ipse pecunias, aut res collectas conseruare, aut expendere non potest. Sic enim statuit Clement.VIII.in decretis *pro reformat. Regular.* quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3.to. Bullar. num. 60. & postea confirmata sunt à S. Congregatione Concilij iussu SS.D.N.Vrbani in decreto de Regularibus Apostatis, & eiectis vbi sic habetur. *Nullus ex Superioribus locorum administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemq. pecuniarum, & reddituum sui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per se ipsum habere siue exercere possit, sed vniuersum id onus tribus Fratribus eiusdem Conuentus à Generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat, alter tanquam Depositarius pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asseruet; alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerso de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed iuxta charitatis Regulam veluti bonus dispensator prouideat, officiorum huiusmodi confusione penitus interdicta.* Ex quo habetur nullum ex Superioribus locorum posse exercere munus Procuratoris, aut habere per se ipsum administrationem bonorum Monasterij, quia hoc spectat ad ipsum Procuratorem. In Ordine autem Minorum non possunt Fratres esse Procuratores Monialium suarum. Id enim est illis prohibitum. Portellus *in Dub.Regul.verb. Procurator Monialium.*

44 Huiusmodi autem administratores bonorum Monasteriorum amoueri possunt ad nutum Superiorum. Tum ex Concil. *sess.*25.*cap.*2. tum ex declarat. S.Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. officiales*. Illorum electio spectat ad Superiores Monasterij, etiam in casu, quo Monasterium subiectum sit Episcopo. Sic colligo ex declaratione S. Congregat. apud Lauretum de Franchis *in Controuers. Episc. & Regul. pag. mihi* 164.

45 Sacristæ munus (quod etiã officium dici debet, non dignitas aut personatus, cum non importet iurisdictionem, aut præeminentiam) consistit in attendendo rebus pertinentibus ad cultum diuinum, & celebrationem Missarum iuxta varias Ordinum Regularium Constitutiones. Videtur ad ipsum spectare, vt decreta S. Congregationis Rituum edita die 8. Aprilis 1628. de quibus *tom. 1. cap. 12. num. 33. & cap. 21. num. 21.* diximus, affixa habeantur, & conseruentur in Sacristia, præcipitur enim à S. Congregatione ibidem, vt affigantur in Sacristijs omnium Ecclesiarum, tam Regularium, quam sæcularium, ibique perpetuo affixa asseruentur. Adiuncta sunt postea prædicta decreta Missali, ac Breuiario Romano, quo sufficienter adimpleta videtur intentio S. Congregat. respectu talibus Missali, & Breuiario vtentium, non tamen respectu illarum Religionum, seu Ecclesiarum, quæ proprijs Breuiarijs, & Missalibus vtuntur, vt sunt Carmelitæ, & ita istis videtur necessarium prædicta decreta in Sacristijs perpetuò conseruare. Præcipitur etiam à Pio v. in Bulla *Cum primum* anno 1566. edita quæ est in 2. tom. Bullar. *num.* 5. vt vidimus *tom. 1. cap. 10. num 6.* in virtute S. Obedientiæ Religiosis (quod spectare videtur ad Sacristas) vt in Ecclesijs deputent aliquem qui pauperes mendicantes siue eleemosynam petentes tempore Missarum, prædicationum, aliorumque diuinorum Officiorum foras eijciant. Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Const. 4. Iulij 11. §. 1. num. 2.*

46 Habent Sacristæ Conuersi professi facultatem tangendi Calices, Patenas, & Purificatoria in necessitate à Sixto IV. vt refert Consettius in Collectan. litterar. Apostol. Mendic. in Sixto IV. num. 9. id priuilegium concedente Fratribus Augustinianis Prouinciæ Lombardiæ pro tempore quo Sacristiæ gerunt curam. Vide dicta *cap. 8. num. 33. & 34.*

47 Magistri Nouitiorum officium (neque enim dignitas, aut personatus appellari potest propter dicta in Superioribus) valde necessarium in Religionibus est propter nouitiorum instructionem, & educationem iuxta decreta Clem. VIII. approbata, & confirmata à S. Congregat. Concil. sub SS. D. N. Papa Vrbano. Debet talis Magister Nouitiorum habere Socium, & cum ipsis in Nouitiatu commorari, Nouitios instruere, docere, & curare, ne cum Nouitijs vllam alij Fratres communicationem habeant aut ad locum vbi sunt ingrediantur, loci clauem habere, eorum confessiones audire, ipsis semper assistere, & alia facere quæ in prædictis decretis continentur specialiter sequentia, quæ tam ad ipsum Magistrum Nouitiorum quam ad eius Socium spectat.

Nouitio-

Nouitiorum Magistro Socius si per Nouitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus quoad fieri poterit consimilis deputetur, qui in his, quæ ad Nouitiatus regimen spectant dicto Magistro immediate subiectus existat, eliganturque tam Magister quam Socius, per Prouinciale Capitulum per triennium ad minus onus huiusmodi subituri. Quod si aliquo casu extra tempus capitulare noua loca Nouitiatus concedi contingat, tunc electionem Magistri Nouitiorum, & Socij huiusmodi in his nouis locis per Generalem, vel Prouincialem, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios, de Diffinitorum tamen, vel grauiorum aliorum Patrum consensu fieri permittatur; idemque seruetur, si intra triennium, alterum, vel vtrumque vrgenti aliqua de causa ex illis locis amoueri, vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij consimiles subrogari debeant. Tam Nouitiorum Magister quam Socius ab ijs omnibus officijs, oneribusque vacationem habeant, quæ Nouitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister Sacerdotali Ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigesimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissa in Religione perstiterit. Socius verò trigesimum annum excedat, sintque ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vitæ etiam ante actæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitateque referti, non sine affabilitate graues, zelum Dei cum mansuetudine præseferentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ira præsertim, & indignatione quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueuerunt, quam longissime alieni; & tales demum, qui in omnibus se ipsos bonorum operum exemplum præbeant, vt ij qui eorum curæ subsunt, illos non tam metuant, quam reuereantur. Nec illis vnquam detrahere quicquam possint. Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa Nouitiorum institutionem, ac Nouitiatus regimen, ita vt in illis nemini (Visitatoribus, ac Superioribus maioribus, vel etiam localibus exceptis) quouis colore se ingerere liceat. Curam adhibeat diligentem, vt Nouitij omnes in Regulari disciplina sedulo exerceantur, agnoscantque præcipue diuinæ qua digni facti sunt vocationis præstantiam, & excellentiam, quæ vera sit, atque perfecta votorum sollemnium, & quam necessaria cuiusque Ordinis Constitutionum obseruantia, modum in Oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè persistendi, illicitas passiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omni tempore prona

est

est atque procliuis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, ieiunia, cilicia, disciplinas, conscientiæ puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequẽtiam, confessionis præsertim, quæ bis saltem singulis mensibus fiat per aperitionem quotidianam motuum internorum cordis, & tentationum manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium. Hæc ibi.

48 Circa illa tamen verba. *Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa Nouitiorum institutionem, &c.* aduertendum hic non concedi ipsis potestatem aliquam iurisdictionis in foro externo, hæc enim solum competit veris Prælatis. Vnde nec possunt censuras Nouitijs imponere cum hoc sit actus iurisdictionis. Habent tamen in illos iurisdictionem in foro interno conscientiæ, cum iuxta prædicta decreta illorum confessiones audire debeant. Neque ad hoc munus Confessarij Nouitiorum requiritur, vt puto, approbatio Ordinarij, aut Episcopi, sed sufficit approbatio Superioris Ordinis, sicut ad audiendas confessiones aliorum Religiosorum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *nu.* 27. Cum enim Nouitij tempore Nouitiatus maneant sub cura, & iurisdictione Prælatorum Religionis, iuxta dicta eodem *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 4 *&* 5. sicut Prælati Religionum possunt concedere facultatem simplici Sacerdoti ad audiendas Confessiones Professorum, sic & Nouitiorum. Nullatenus tamen admittendum est id quod aliqui (Portellus *in Dub. Regul. verb. Nouitij annus num.* 35.) dicunt, videlicet, Magistrum Nouitiorum negare posse suffragium Nouitio indigno ob defectum solum cognitum in confessione. Hoc enim absdubie est contra reuerentiam, & sigillum Sacramenti, si enim semel admittatur vti posse confessarium scientia habita in confessione quantumuis occultè in damnum pœnitentis, retrahentur multi à confessione integra suorum peccatorum facienda. Vide in simili dicta *to.* 1. *cap.* 15. *nu.* 14.

49 Non possunt prædicti de quibus in præsenti capite loquuti sumus, siue Prælatias, siue officia, vel administrationes in Religionibus habentes sint, excusari ignorantia in ijs, quæ spectant ad eorum officia rectè gerenda. Tenentur (inquit Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regular. q* 72. *art.* 2.) *in his quæ suam gubernationem, officium, & regimen, & administrationem respiciunt diligentissime se informare de omnibus decretis, & Constitutionibus, & reformationibus quæ in diem à Sede Apostolica manabunt, alioquin ignorantia non excusaret eos.* Portellus *in Dub. Regul. verb. Prælati num.* 17.

Quod

Quod maximè procedit in foro externo, nam quoad internum, ratione tum humanæ infirmitatis, tum multitudinis legum, & Decretorum, ipsorumque confusione quandoque excusari poterunt. Portellus *ibid.*

50 Illegitimi non possunt habere sine dispensatione in Religionibus Prælatias, dignitates, aut personatus, aut beneficia curam animarum habentia. Ita enim habetur *cap.* 1. *& fin. de filijs Presbyterorum*. Etenim præd. *cap.* 1. est sermo de Prælatijs in *cap. autem finali* est sermo de dignitatibus, personatibus, & alijs beneficijs curam animarum habentibus. Vnde nec possunt esse Generales, Prouinciales, Priores, Guardiani, aut similes Superiores etiam locorum curam animarum habentes, quia ista sunt Prælatiæ, & dignitates à quibus arcentur in prædictis capitibus. Nec Commissarij, Vicarij, aut Visitatores Generales, vel Prouinciales, quia isti etiam sunt Prælati tempore quo durant, & esto non habeant aliqui illorum nisi iurisdictionem delegatam, ea tamen est Superior iurisdictione ordinaria Prouincialium, vel Prælatorum Conuentualium. Nec etiam possunt esse Procuratores Generales, Diffinitores, Assistentes, Socij, vel Consultores Generalium, vel Prouincialium, quia isti sunt personatus cum eorum munus importet præeminentiam, seu præcedentiam sine iurisdictione. Item nec possunt esse Supriores saltem in Ordine nostro, aut Vicarij Conuentuum in illis Religionibus in quibus habent aliquam præeminentiam, quia tunc erunt personatus, & etiamsi nullam habeant præeminentiam, quando in absentia Prælatorum Conuentuum ipsi sunt præsidentes, quia hoc est esse Prælatos. Possunt tamen illegitimi esse Procuratores Conuentuum, Magistri Nouitiorum, Sacristæ, & habere alia officia manualia, illa scilicet, quæ nec prælatiam, nec dignitatem, personatum, aut curam animarum important, hoc enim modo intelligendum est id quod diximus *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 62. Pro quo etiam, vide Siluestrum *Summ. verb. Prælator. num.* 3. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 13. *ar.* 18. 19. *&* 20. Portellum *in Dub. Regular. verb. illegitimi.* Qualiter hi illegitimi dispensari possint, vide *tom.* 1 *cap.* 18. *à num.* 60. An illegitimi possint esse Socij, seu discreti pro Capitulis diximus *cap.* 12. *num.* 17. Nota etiam declaratum esse à S. Congregat. Regularem illegitimum, sed ad instantiam Patris legitimatum in infantia per legitimationem amplissimam vigore facultatum Dominorum de Campegijs non posse eligi Generalem in sua Religione. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Regulares* 1.

51 Quando alicui Prælato constat se esse electum ab vno qui

erat

erat inhabilis, & priuatus voce actiua, si sciente maiori parte Capituli illum defectum admissus est, tenetur renunciare, quia electio illa fuit nulla, iuxta dicta *cap.12. num.29.* Si verò admissus est ignoranter, ignorante scilicet maiori parte Capituli illum defectum non tenetur renunciare quia illa electio valida fuit iuxta *ibid.* dicta. Maximè quia ille elector tollerandus erat, ac per consequens gesta ab ipso valida. *L. Barbarius ff. de officio Prætoris.* Suarez *to de legib. lib.5.c.9.n.5.* Portellus *in Dub. Regul. verb. electio nu.* 17.

52 Quando autem alicui Prælato constat se tempore electionis non habuisse vocem passiuam, quia scilicet erat excommunicatus excommunicatione maiori quamuis occulta, tenetur quamprimum petere absolutionem ab excommunicatione, qua est irretitus, & postea curare, vt officium sibi de nouo conferatur ab eo, qui potest illud conferre. Ratio est quia prior collatio fuit inualida, & perinde ac si facta non fuisset. Nauar. *cap.27. num.*21. & alij apud Bonacinam *disp.2. de excommunicat. q.2. punct.4. §.1. num.*11. Quod tenet verum etiamsi ignoraret inuincibiliter se esse excommunicatum, quia quamuis illa ignorantia eum excusare possit à culpa, non potest tamen facere illum habilem ad id ad quod inhabilis erat. Lessius *lib.2. de iust. cap.34 dub.22. num.*127. & alij quos sequitur Bonacina, *vt supra num.*2. Quamuis tamen hæc sententia probabilior, & securior sit, contraria tamen probabiliter practicari potest, quod scilicet sufficiat auferre impedimentum, & secrete acceptare officium absque alia noua collatione, sed ex vi præteritæ conualescens, ita tamen vt impedimentum sit omnino occultum, & vt id in nullius cedat præiudicium (prout contingeret in casu quo illud officium alteri tribui deberet qui in electione illius habuit pauciora vota) & quod impetretur dispensatio non solum illius impedimenti, sed etiam intrusionis per quod etiam fuit inhabilis ad idem officium. Sanchez *lib.8. de Matrimon. disp.7. nu.*12. Portel. *in responsion. cas. moral. par.1. cas.*1.

53 Prælato intruso, & non canonicè electo si res sit dubia obediendum est, quia in dubijs possessio illi fauet, iuxta dicta *tom.1. cap.4. num.*25. Sanchez *lib.6. in decalog. cap.3. num.* 4. 29. & 30. Prælato tamen prædicto cum certò, & publice constat ille defectus, non est obediendum, cum careat iurisdictione, iuxta dicta etiam eodem *tom.1 cap 4. num.*38. Si autem defectus ille sit occultus, & subdito constet certo de prædicto defectu tenetur in publico obedire illi propter vitandum scandalum, in secreto tamen non tenetur ipsius mandatis obtemperare, quia vere caret

caret auctoritate præcipiendi. Siluester *verbo beneficium 3. post principium.* Portel. *in responsionibus cas. mor. p. 2. cas. 16. num. 7.*

54 Prohibitum est Prælatis Regularibus, sicut & alijs Religiosis testari, seu testamentum condere. Quia prohibitio generalis testandi omnes Religiosos comprehendit, & ratio quæ particulares in hac prohibitione comprehenduntur procedit etiam in Prælatis, nempe quia non habent dominium, aut proprium. Graffis 1. *p. decision. lib. 3. cap. 5. num. 59.* Lessius 2. *de iust. cap. 19. dub. 4. num. 40. & cap. 41. dub. 8. num. 73.* Vide dicta *tom. 1. cap. 9. nu. 19.*

55 Professio fidei facienda est à quibuscumque prouisis de Prælaturis quorumcumque Monasteriorum, seu domorum Regularium etiam militiarum, ex Pio IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipsius num. 89. vbi decretum Concil. Trident. *sess. 24. cap. 12.* etiam ad Prælatos Regulares extendit. Quia tamen hoc non est vsu receptum in multis Religionibus, ideo in illis non est obligatio ad id faciendum. Vt habent Sorbus *in annotat. ad compend. priuil. Mendicant. verbo professio fidei §. & est primò notandum*, vbi etiam refert Cardinales, & alios doctissimos ita consuluisse. Tamburinus *de iure Abbatum tom. 1. disp. 8. q. 3. num. 3.* Portellus *in Dub. Regular. verbo professio fidei*, & alij apud Dianam *tract. 2. de dub. Regular. resolut. 78.* Nihilominus de mandato Reuerendiss. Generalis Ord. nostri Theodori Stratij introducta est obseruantia prædictæ Bullæ, cum qua etiam est modus faciendi talem professionem, qui habetur cap. præced. in formula celebrandi Capitula in Ordine nostro.

56 Prælaturæ non electiuæ, quæ scilicet non dantur per electionem, sed per nominationem Superioris, Generalis scilicet, vel Prouincialis, sunt manuales, ita vt mutari possint, etiam sine causa, quando Superioribus bene visum fuerit. Ita enim colligitur *ex cap. cum ad Monasterium de statu Monachor.* Nec ipsi Prælati amoti conqueri iure possunt siue agere quidquam contra spoliatores Superiores. Cum isti nullam illis iniuriam faciant eos amouendo à dictis Prælaturis, sed vtantur iure suo. Riccius *in praxi tom. 4. resolut. 51. num. 4.* Sigismundus de Bononia *in tract. de elect. p. 1. cap. 7. dub. 49. num. 7. & 14.* Diana *tract. 2. de dub. Regul. resol. 117.* Consulendum tamen est famæ tum Religionis, tum Religiosi amoti, alias iniusta esset talis remotio. Diana *ibid.* Dixi loquendo de Prælaturis non electiuis, quia in alijs Prælaturis obseruanda sunt statuta Religionum, earumque legitimæ consuetudines.

SVMMARIVM CAP. XIV.

Tertiariorum quotuplex genus? num. 1.
Alij sunt in Religione viuentes cum tribus votis essentialibus. ibid.
Alij etsi tria vota facerent, sed non in Religione, aut sub Regula approbata. num. 2.
Alij neque in Religione viuunt, neque tria vota emittunt, sed Regulam aliquam approbatam obseruant. nu. 3.
Sunt inter eos viri, & fœminæ diuersis nominibus appellati. num. 4.
Tertiarij primi generis sunt verè, & propriè Religiosi. num. 5.
Gaudentque multis priuilegijs. ibid.
Tertiarij secundi generis non sunt verè Religiosi. num. 6.
An debeant tolerari. ibid.
Tertiarij quoque tertij generis non sunt verè Religiosi. num. 7.
Nec modus viuendi ipsorum potest appellari Religio. ibid.
Bene tamen Ordo approbatus. ibid.
An latè, & analogicè Religio. ibid.
Habent facultatem recipiendi suos Tertiarios Minores S. Francisci. num. 8.
Dominicani. nu. 9.
Augustiniani. num. 10.
Carmelitani. num. 11.
Seruitæ. num. 12.
Minimi. num. 13.
Possunt huiusmodi Tertiarij Fratres, aut Sorores tertij Ordinis dici. num. 14.
Profitentur Tertiarij aliquam Regulam approbatam. num. 15.
Gestant habitum Ordinum, quorum sunt Tertiarij. num. 16.
Qualis sit futurus talis habitus. ibid.
Proprium etiam modum profitendi habent. num. 17.
Qualis is sit. ibid.
An emittant aliqua vota. num. 18.
Qualiter peccent transgressores suæ professionis. num. 19.
An peccent transgredientes Regulam. num. 20.
Quomodo facienda sit illorum professio. nu. 21.
Ante illam debet præcedere aliquod tempus probationis. nu. 22.
An sint Apostatæ recedentes ab hoc statu. num. 23.
Differt valde hoc institutum Tertiariorum à Confraternitatibus. num. 24.
An sint dicendi personæ Ecclesiasticæ. num. 25.
Concessa illis sunt multa priuilegia. num. 26.

Moderata

De Tertiarijs Regularium, eorumque obligationibus, & Priuilegijs.

Cap. XIV.

1 ERTIARII fuerunt, & sunt in multiplici differentia, licet ad triplex genus reduci possint. Aliqui enim sunt Tertiarij in Religione viuentes, & tria vota Religionis essentialia emittentes sub Prælatorum obedientia. Hi sunt illi quibus Leo x. anno 1521. Bulla *Inter cætera*, quæ in 1. tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis est 42. Regulam S. Francisci aptauit, & accommodauit, & quos postea Pius v. anno 1568. in Bulla *Ea est officij*, quæ est in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis 63. reformauit, ac Generali, & Prouincialibus Minorum de obseruantia subiecit, licet postea hanc Pij v. Constitutionem moderatus fuerit Sixtus v. in Constit. *Roman Pontificis* anno 1586. in eodem 2. tom. Bullar. inter Constitutiones Sixti num. 28. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num. 24.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minimor. in Constitution. 4. Sixti IV. §. 7. num. 31.*

2 Alij erant, & forsan modo sunt Tertiarij qui etsi tria vota essentialia facerent, aut fecerint, sed non emiserunt illa sub aliqua Religione, aut determinata Regula à Sede Apostolica approbata, quorum aliqui in Congregatione viuunt, seu viuebant, alij verò non in Congregatione, aut Communitate, sed in Eremitorijs, & separatim cum habitu tamen Religioso ab aliquo Regulari accepto, vel quem ipsi propria auctoritate acceperunt. Casarubius *vt supra §. Tertius insuper.* Sosa *in tract. de Profess. Tertiarior. pag. 201.* Miranda *in man. Prælatorum to. 1. q. 36. ar. 3.*

3 Alij sunt Tertiarij qui neque tria vota essentialia Religionis emittunt, nec in Communitate, aut Collegialiter viuunt, sed Regulam Carmelitarum, S. Dominici, S. Francisci, vel alterius Religionis approbatæ seruant in proprijs domibus, & quandoque, maximè fœminæ, in communi aliqua domo habitantes, quorum aliqui emittunt votum simplex castitatis, vel obedientiæ alij nullum nisi forsan obedientiæ. Casarubius *vt supra §. ex prædictis omnibus*. Peirinis etiam *vt supra num. 33.*

4 Sunt autem inter istos Tertiarios maximè primi, & tertij gene-

generis, viri, & fœminæ, & ſicut viri vocãtur Fratres Tertiarij de pœnitentia, Mantellati, Corrigiati, ſic fœminæ vocantur Sorores Tertiariæ, de Pœnitentia, Mantellatæ, Corrigiatæ, Pinzocheræ, Beatæ, &c. Caſarubius *vt ſupra à §. Aliter breuius, & §. ſciendum eſt vlterius*. Peirinis etiam *vt ſupra num.* 35. *&* 36. De quibus ſigillatim dicendum eſt, maximè quod hæc materia intricatè ſatis, & confuſè à quibuſdam tractetur.

5 Et primò, loquendo de Tertiarijs primi generis, ſeu de quibus primò loco dixi, illi ſunt verè, & propriè Religioſi, cum tria vota eſſentialia Religionis emittant, & ſub obedientia, & iuriſdictione Prælatorum viuant. Ita etiam declaraſſe videtur Leo x. in Bulla relata dum illis Regulam, modum profitendi, & recipiendi Nouitios, ſeu Nouitias, ieiunia, orationes, & ſimilia præſcribit, & Pius v. etiam in prædicta Bulla vbi illorum ſtatum Religionem appellat, ac Sixtus v. in Bulla quoque relata. Vnde illi vt vere perſonæ Eccleſiaſticæ, & Religioſæ exempti ſunt ab omni iuriſdictione Sæculari, & Eccleſiaſtica Epiſcoporum, & gaudent priuilegio Canonis, & fori, habentque multa priuilegia, quæ Clemens VIII. in Bulla *Ratio Paſtoralis* anno 1597. edita in 3. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 51. innouat, & confirmat. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij nu.* 24. *§. Quoad ſecundum gradum Tertiariorum.* Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixti IV. §.* 7. *n.* 31. Portel. *in Dub. Regul. verb. Tertiarij num.* 1.

6 Tertiarij autem ſecundi generis tria vota eſſentialia Religionis emittentes, ſed non ſub aliqua Regula, aut Religione approbata, ſiue in Communitate, ſiue priuatim, aut ſeorſim in Eremitorijs, non ſunt verè Religioſi, nec vnquam tales fuerunt. Ratio eſt, quia ad hoc, quod tria vota eſſentialia Religionis conſtituant aliquem Religioſum requiritur quod illa fiant ſecundum certam, & determinatam Regulam, & ſub Religione aliqua à Sede Apoſtolica approbata, vt colligitur *ex cap. vnico de voto, & voti Redemptione in* 6. vt dictum eſt *tom.* 1. *cap.* 2. *nu.* 1. Cum ergo iſti non emiſerint prædicta vota ſub aliqua Regula, aut Religione approbata nullo pacto erunt veri Religioſi. Nauarrus *Comment.* 1. *de Regular. ſuper cap. Cui portio num.* 18. *& in Conſilijs lib.* 3. *de Regular. conſil. mihi* 12. Miranda *in man. Prælator. tom.* 1. *q.* 36. *ar.* 3. *prima concluſ.* Quod etiam eſt verum quamuis iſti emiſiſſent prædicta vota in manibus Epiſcopi. Quia eſſentialiter requiritur ad profeſſionem veræ Religionis, quod ſub determinata Regula, & Religione approbatis fiat. Sanchez *lib.* 5. *in decalog. cap.* 4. *num.* 74. Portellus *in reſponſ. caſ. mor. p.* 1. *caſ.* 16. *num.* 8.

num. 8. Addunt aliqui hos esse sublatos à Leone x. in Bulla *Dum intra mentis*, Peirinis *num.* 32. Sed nihil tale in dicta Bulla inuenire potui. Alij volunt non esse huiusmodi homines permittendos. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Tertiarij num.* 24. *§. Tertius insuper*. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 72. *art.* 1. *§.* 2. *conclusio.* Verumtamen nisi scandalosè viuant, aut habitum alicuius Religionis portent, cum tria illa vota quæ emiserunt pia sint, & honesta, & illos obligent, etsi non vt solemnia, saltem vt simplicia, non video cur permitti non possint. Fatendum tamen est post tempora Pij v. huiusmodi Congregationes virorum Regularium formam præseferentium sine solemni professione sub aliqua ex Regulis approbatis abolitas, & sublatas esse, vt patet ex Bulla *Lubricum vitæ* anno 1568. edita quæ est in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 76. Portellus *in Dub. Regul. verb. Tertiarij in addit. num.* 4. aduertens bene hanc Pij v. Constitutionem solum de Congregationibus virorum, non de Congregationibus fæminarum loqui.

7 Tertiarij autem tertij generis (de quibus principaliter hic est sermo) non sunt veri Religiosi, tam de viris, quam de fæminis loquendo. Ratio euidens est quia non promittunt tria vota essentialia Religionis, & sine quibus Religio non stat, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 1. Casarubius *in Compend. verb. Tertiarij*. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 72. *art* 2. Glossa *in Clement. de sent. excommunicat. cap. ex eo &* Glossa *in Clement. de Religiosis domibus in* 6. *verb. obedientia*, & alij. Et ita sibi, & non Congregationibus, in quibus sunt, acquirere possunt. Angelus *verb. Religiosus num.* 53. Siluester *verb. Religio* 6. *q.* 1. *dict.* 2. Vnde nec modus iste viuendi potest appellari Religio, quia Religio denotat religationem per tria vota. Potest tamen appellari Ordo, quia Ordo prout in præsenti solum significat modum viuendi ordinatum sub certis Regula, & ceremonijs, quæ huic modo viuendi competunt, cum sit sub Regula, & Ceremonijs Religionis, & ita nomine Ordinis à pluribus Summis Pontificibus appellatur, vt videre est in aliquibus ex referẽdis. Carrillus *lib.* 3. *de Tertiarijs cap.* 5. Portellus *in Dub. Regular. verbo Tertiarij num.* 4. Ioannes Silueira *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum*. Imò talis viuendi modus appellari potest Ordo approbatus ab Ecclesia. Est enim approbatus à Summis Pontificibus, præsertim Nicolao iv. pro Tertiarijs Ordinis Minorum, Innocent. vii. pro Tertiarijs Dominicanorum, Martino v. pro Seruitis, Eugenio iv. & Martino v. pro Tertiarijs Augustinianis, Sixto iv. pro Tertiarijs Carmelitarum, & Iulio ii. pro Tertiarijs Minimorum. Portellus

vt

vt supra. Addere etiam possumus modum viuendi illorum Tertiariorum, qui vnum vel duo vota emittunt, de quibus infra, quamuis simpliciter status Religiosus dici non possit, aliquo tamen modo, lata scilicet significatione, & analogicè Religiosum dici posse, quatenus imperfectè, & incompletè rationem status Religiosi participant. Suarez *3. tom. de Relig. lib. 2. cap. 2. num.* 17. *&* 18. vbi specialiter loquitur de illis mulieribus Tertiarijs quæ in Hispania Beatæ vocantur. Ioannes Silueira *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum*. Vide dicta *tom. 1. cap. 3. num.* 22. & nota eos Tertiarios, quos eo loco dixi esse veros Religiosos si tria vota essentialia sub obedientia Prælatorum emittant, esse illos de quibus supra *num.* 1. *&* 5. est dictum.

8 Habent facultatem admittendi, seu recipiendi huiusmodi Tertiarios Ordines Mendicantes, & primo Minores. Nam S. Franciscus huius Sacri Ordinis Patriarcha instituit Fratres, & Sorores tertij Ordinis, eisque Regulam præscripsit Nicolaus IV. Pontificatus sui anno 2. in Bulla *Super montem*. quam refert Casarubius *in fine Compend. priuileg. Mendicant. fol. mihi* 563. & habetur in 1. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 2. Et quamuis ipse Casarubius *in Compend. verb. Tertiarij num.* 24. *§. sciendum est vlterius* dicat quod solus S. Pater Franciscus Fratres, & Sorores tertij Ordinis, seu de pænitentia instituerit, vt propterea de eo canat Ecclesia *Tres Ordines hic ordinat, &c.* alij tamen etiam hoc tribuunt S. Dominico, vt dicetur inferius, & dicunt eò solum illa de B Francisco dici ab Ecclesia quia ipse primus omnium fuit, & S. Dominicus ad ipsius imitationem. Corduba *in annotationib. ad Compend. priuileg. Mendic. §. Quoad vltimum notabile*. Hæc autem Regula à S. Francisco tradita Tertiarijs sæcularibus, est, quam postea Leo X. anno 1521. Bulla *Inter cætera* alijs Tertiarijs S. Francisci, qui verè Religiosi sunt, aptauit, & accommodauit, vt dixi *num.* 1. Posse autem Religiosos Minores tales Tertiarios recipere, seu admittere supponunt communiter Summi Pontifices in suis Bullis, specialiter inferius afferendi, videlicet Bonifac. VIII. Eugenius IV. Martinus V. & Sixtus IV. Quibus iunge Greg. IX. Innocent. VIII. Iulium II. Alexand. VI. & Leonem X. apud Casarubium *in Compend. priuil. Mendicant verbo Tertiarij Fratres*, licet forsan aliqui horum solum loquantur de Tertiarijs verè Religiosis Ordinis Minorum, de quibus num. 1 dictum est.

9 Patres etiam Dominicani Tertiarios vtriusque sexus Fratres, & Sorores de pænitentia nuncupatos habent, ac facultatem eos recipiendi, ac admittendi, imò vt dicitur, S. Dominicus ipso-

ipsorum Patriarcha etiam tertium Ordinem Tertiariorum instituit. S. Antonin. 3. *p. histor. tit.* 23. *cap.* 14. §. 2. Corduba *in Annot. ad Compend. priuileg. Mendicant.* §. *Quoad vltimum notabile*. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. q.* 72. *art.* 2. Vnde de Tertiarijs Ordinis Prædicatorum loquuntur Bonifac. VIII. Eugen. IV. Martinus V. Nicolaus V. & Sixtus IV. referendi inferius, specialiter Sixtus IV. in Bulla *Sacrosancta* anno 1475. & in Bulla *Iniunctum nobis* anno 1478. apud Confettium *in Collect. litter. Apostol. Mendicant. in Sixto IV. num.* 8. & 10. supponit in dicto Ordine esse Tertiarios vtriusque sexus. Maximè Innocent. VII. in Bulla *Sedis Apostolicæ* quæ est vnica in Bullario Laertij tom. 1. vbi Regulam pro Fratribus, & Sororibus 3. Ordinis S. Dominici approbat.

10 Augustiniani etiam Patres Tertiarias habent, ac facultatem illas admittendi, & recipiendi ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum, ex Bonifacio IX. Eugenio IV. & Martino V. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. q.* 72. *art.* 3. quorum Bullæ habentur in nostro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. Idem colligitur ex Iulio II. in Bulla *Præ cæteris* apud Laurentium Empoli *in Bullar. Eremitar. S. Augustini in Iulio II. Constit.* 7. Maximè ex Sixto IV. in Mari magno ipsorum *in prædicto Bullario in Sixto IV. Constit.* 5. Aduertit tamen ipse Rodriguez ibidem se non inuenire in priuilegiis Eremitarum D. Augustini, aut Carmelitarum, habere Tertiarios vtriusque sexus, sed solum fœminas. Verumtamen quod ad Carmelitas attinet valde decipitur, constat enim ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* anno 1476. cuius verba relata sunt *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 22. & iterum postea referentur, posse recipere quascumque mulieres, & vtriusque sexus personas. Quod attinet autem ad Patres Augustinianos, licet aliud non extaret, quam quod in dicta Bulla Sixti IV. conceditur Carmelitis priuilegium scilicet recipiendi personas vtriusque sexus, cum hoc dicat Pontifex se concedere *ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de pænitentia tertij Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum S. Augustini*, supponere videtur etiam Augustinianos Patres habere Fratres de pænitentia, & vtriusque sexus Tertiarios. Video tamen pro illis clarius priuilegium extare Pauli II. anno 1470. qui Generali, Prouincialibus, ac Prioribus Congregationis Lombardiæ eiusdem Ordinis in Bulla *Exposcit vestræ* concessit facultatem exhibendi viris Mantellum, seu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiusdem Ordinis in colore conformem,

ad instar aliorum Mantellatorum aliorum Ordinum. Ioannes Baptista Confettius *in Collectan. litterarum Apostolicarum in Paulo II.* vbi etiam refertur Innocent. VIII. viuæ vocis oraculo concessisse Fr. Benigno de Ianua Vicario Generali eiusdem Cōgregationis, vt huiusmodi Mantellati, seu Mantellatæ sola latione Corrigiæ priuilegijs eiusdem instituti potirentur. Id etiam colligitur ex Mari magno eorumdem Patrum apud Confettium *in Collect. Litterar. Apostolic. Mendicant. in Sixto IV. num.* 20. & in Bullario Empoli relato vbi vtens hac voce *Mantellatæ personæ coniugatæ*, quæ etiam ad viros extenditur innuere videtur de Tertiarijs vtriusque sexus loqui.

11 Carmelitani etiam nostri facultatem eamdem habent admittendi, & recipiendi ad habitum Ordinis prædictos Tertiarios Fratres, & Sorores, vtriusque sexus. Nam quod attinet ad mulieres, id constat ex Nicolao v. in Bulla *Cum nulla fidelium*, quam refert Ioannes Baptista Confettius *in Collect. Litterarum Apostolicar. & priuileg. Regular. Mendicant. in Nicolao V. Bulla* 1. vbi sic ad intentum. *Ne Conuentus Religiosarum Virginum, Viduarum, Biguinarum, Mantellatarum, aut aliquæ particulares ex ijs sub habitu, & protectione Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli degentium, aut quæ in posterum offerentur absque Apostolicæ auctoritatis munimine viuere videantur: harum tenore præsentium decernimus, vt Ordo præfatus, ac eiusdem Ordinis Magister Generalis, & Priores Prouinciales circa præfatarum receptionem, vitæ modum, admissionem, & protectionem illis eisdem, & prorsus similibus priuilegijs gaudeant, quibus Ordines Prædicatorum, & Eremitarum S. Augustini gaudent, & vtuntur. Dummodo Virgines, Viduæ, Biguinæ, Mantellatæ prædictæ continenter, & honestè viuant, ieiunentque ac omnia alia faciant, & obseruent.* Hæc ibi. Quod verò attinet non solum ad mulieres sed etiam ad personas vtriusque sexus id constat ex Bulla Sixti IV. *Dum attenta*, superius relata vbi sic ad intentum. Et vt Virgines, & Viduæ, & Coniugatæ personæ, Mantellatæ, seu Pynzocheræ dicti Ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundum instituta dicti Ordinis, ac ordinata per Bonifacium IX. in sua obedientia nuncupatum, & Martinum V. ac Eugenium IV. prædecessores prædictos confirmata quoad Moniales Virgines, & Viduas, coniugatas, & Mantellatas, Pynzocheras Ordinis Eremitarum S. Augustini, & per præfatum Nicolaum v. etiam prædecessorem nostrum quoad omnia, & singula indulta priuilegia, & Indulgentias Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum ad Virgines,

Viduas, Coniugatas personas, Mantellatas, Pinzocheras Ordinis Beatiss. Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli extensa, & ad quas Virgines, Mantellatas, Pinzocheras dicti Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli singula priuilegia, & Indulgentias Ordini Minorum concessa, & indulta motu, & scientia similibus quoad omnia extendimus, & extensa volumus, & mandamus. Vt eo attentius diuinis studeant vacare beneficijs quanto maioribus priuilegijs, & fauoribus prædictæ Sedis cognouerint se fore refectas motu, scientia, & auctoritate prædictis volumus, & eisdem personis concedimus quod omnibus, & singulis priuilegijs immunitatibus, fauoribus, gratijs, & indultis in spiritualibus, & temporalibus prædictis Ordinibus, videlicet, Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini, & eorum Fratribus, & pro Fratribus Beatissimæ Dei Genitricis semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli concessis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent, tam in vita, quam in mortis articulo etiam circa peccatorum remissionem, & iniũctarum pænitentiarum relaxationẽ vti, potiri, & gaudere, ac participes esse possint, & debeant. Liceatq. Fratribus prædictis eisdẽ Pinzocheris, & Mantellatis personis in earum etiam domibus quoties opus fuerit confessionibus diligenter auditis de absolutionis beneficio prouidere, & Eucharistiæ, ac extremæ vnctionis Sacramenta ministrare, & dum eos, vel eas decedere contigerit, illarum cadauera ad eorumdem Fratrum Ecclesias tumulanda deferre, etiam Ecclesiarum Parochialium personarum eorumdẽ Rectorum licentia desuper minimè requisita, & contradictione quacumque non obstante. Et ne oblati, & oblatæ eiusdem Ordinis suorum iure deuotionis ad Ordinem ipsum frustentur effectum, omnia, & singula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, seu Pinzocheras nuncupatas personas prædictas in præsentibus litteris statuta, concessa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta ad easdem dicti Ordinis nunc, & pro tempore oblatas, & commissas vtriusque sexus personas, eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locũ habere debere perinde ac si pro eisdem oblatis, & cõmissis personis, & circa illas emanassent decernimus, volumus, & ordinamus. Hæc ibi. In quibus si expendantur verba illa *coniugatæ personæ*, & iterum *coniugatas personas*, & postea *Mantellatis personis*, quæ vtriusque sexus personas indicant, maximè cum postea subiungatur, *& dum eos, vel eas decedere contigerit*, sufficienter denotat se loqui de Tertiarijs vtriuſ-

vtriusque sexus. Ad tollendum tamen omne dubium, & scrupulum in sequentibus verbis eiusdem Bullæ clarius exprimit se loqui de Tertiarijs tam viris, quam feminis. *Statuentes præterea Apostolica auctoritate, & præsentium tenore concedentes volumus, & ordinamus quod de cætero perpetuis futuris temporibus tam Magistro Generali quam cuilibet dicti Ordinis Officiali, Prioribus dicti Ordinis secundum morem, & instituta eiusdem Ordinis in quibuscumque Prouincijs constitutis tam præsentibus, quam futuris sit licitum, ac permissum quascumque mulieres, & vtriusque sexus personas si alias sint idoneæ, & aliud Canonicum non obsistat, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de pænitentia tertij Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum S. Augustini habere voluerint, & gestare tam Virgines, ac Matronas, quã Viduas ac Mantellatas, seu Pinzocheras, & vtriusq. sexus personas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere ac earum singulis habitum regularem, ac Regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum ad instar huiusmodi Mantellatarum, seu Pinzocherarum vtriusque sexus Ordinum, & vtriusque sexus personarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon, & Eremitarum S. Augustini præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earumdem personarum salubrius visum fuerit expedire etiam exhibere: quæ sic receptæ, & in posterum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterum concedentur. quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia, eorumdem Constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus tam vestri, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscumque.* Habetur hæc Bulla in Mari magno Ordinis (imò ipsa est Mare magnum) & in Bullario Rodriguez *num.* 37. ita vt mirum sit ipsum loco superius relato dixisse se non inuenisse in priuilegijs Carmelitarum habere Tertiarios vtriusque sexus, cum constet hoc ex eadem Bulla Sixti IV. quam ipse affert. Vnde propterea sic nouissimè causa vtrinque agitata, & sententia data pronunciatum est anno 1635. die 13. Aprilis Vlissipone ab Illustriss. Laurentio Tramallo Collectore

Generali Lusitaniæ decernente sub pænis excommunicationis, & suspensionis, ac alijs pecuniarijs, ne quis auderet publicè negare Carmelitarum Ordinem Tertiarios habere, aut facere posse.

12 Habent etiam Seruitarum Ordinis Patres Tertiarios, seu Sorores, vt colligitur ex Paulo II. in Bulla *Exposcit vestræ*; Augustinianis Congregationis Lombardiæ concessa, de qua supra *num.* 10. ibi enim id supponitur. Similiter id colligitur de Tertiarijs vtriusque sexus ex Leone X. in Bulla *Dudum per nos*. anno 1519. edita, vbi Fratres omnes Mendicantes inter quos Seruitas recenset, etiam quoad personas vtriusque sexus de pænitentia æquales esse in priuilegijs concedit. Confettius *in Collect. Litterarum Apostolicarum Mendic. in Leone X. Bulla* 18. Maximè id constat ex Martino V. in Bulla *Sedis Apostolicæ*, *quæ est in Appendic. ad Bullarium inter Constitutiones huius Pontificis num.* 1. Vbi approbat Regulam pro Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Seruorum B. Mariæ Virginis. De qua plura in sequentibus afferentur Vide Bullam loco relato.

13 Item Minimorum S. Francisci de Paula Religio suos Tertiarios vtriusque sexus habet, vt constat ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad sacrum*. anno 1506. edita quæ habetur apud Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim.* & ex forma professionis eorumdem viuæ vocis oraculo ab eodem Iulio comprobata, etiam apud eumdem Peirinis *ibidem*. Item ex Leone X. in Bulla *Ea quæ* anno 1513. edita apud eumdem etiam Peirinis vt supra *inter Bullas Leonis X. num.* 1. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 36. *ar.* 2.

14 Possunt etiam huiusmodi Tertiarij Religionum Fratres, aut Sorores tertij Ordinis nuncupari. Tum propter dicta *to.* 1. *c.* 3. *num.* 22. Tum specialiter, quoad Minimorum Ordinem quia in Bulla Iulij II. relata expresse nominatur hæc Congregatio Tertiariorum tertius Ordo Minimorum, tum denique quoad nostros Carmelitanos, Eremitas S. Augustini, & alios habentes Tertiarios, non solum propter communicationem priuilegiorum, sed etiam quia tota ratio, quare in Ordine Minorum, Prædicatorum, & Minimorum reperitur tertius Ordo est quia in illis est Ordo virorum, seu Fratrum Religiosorum, Ordo fæminarum Religiosarum, seu Monialium, & Ordo Laicorum qui Regulam dicti Ordinis suo modo obseruant, quæ omnia etiam procedunt in Ordinibus Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Augustini.

15 Profitentur huiusmodi Tertiarij aliquam Regulam ab Ecclesia approbatam. Nam Tertiarij Minorum profitentur

Regu-

Regulam à Nicolao IV. illis concessam, de qua supra num. 8. Tertiarij Prædicatorum Regulam ab Innoc. VII. approbatam in Bulla supra *num.* 9. relata. Tertiarij Eremitarum S. Augustini, Regulam, vt puto S. Augustini illis accomodatam, & applicatam. Tertiarij Carmelitarum Regulam ipsorum à B. Alberto Hierosolymitano Patriarcha traditam, & ab Innocent. IV. Eugenio IV. & alijs Pontificibus confirmatam: hoc enim concessit Sixtus IV. in verbis relatis *num.* 11. illis scilicet, *ac Regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum, &c. exhibere*. Tertiarij Minimorum Regulam S. Francisci de Paula à Leone X. in Bulla *Dudum ad Sacrum* de qua supra *nu.* 13. confirmatam. Ac tandem Tertiarij Ordinis Seruitarum Regulam à Martino V. pro illis approbatam, quæ habetur, vt dixi in Appendic. Bullarij Laertij Cherubini inter Constitutiones ipsius *num.* 1. Quibus Regulis etiam adiunguntur particularia statuta, & ordinationes à Prælatis Religionum pro prædictis Tertiarijs facta, quæ statui sæcularium, & Ordini aliquo modo Religioso, vel quasi Religioso, quem profitentur apta, & accomodata censentur.

16 Habent etiam prædicti Tertiarij habitum Ordinum quorum sunt Tertiarij, non quidem eumdem omnino, sed similem, ad denotandum eos etsi Sæculares, illorum tamen Ordinum Tertiarios esse. Primò enim Tertiarij Minorum habent habitum à Nicolao IV. in Bulla *Super montem* relata vbi *cap* 3. sic habetur. *Fratres insuper ipsius fraternitatis, de humili panno in pretio, & colore, non prorsus albo, vel nigro cõmuniter vestiantur, nisi fuerit ad tempus in pretio per visitatores de consilio Ministri ob causam legitimam, & apertam, cum aliquo dispensatum: Chlamydes quæque ac pelles absque scolaturis, scissas, vel integras, affibulatas tamen vel patulas, vt congruit honestati, clausasque manicas Fratres habeant supradicti. Sorores etiam chlamyde induantur, & tunica de huiusmodi humili panno factis, vel saltem cum chlamyde habeant guarnellum seu placentinum coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canabo, siue lino absque vlla crispatura consutum. Circa humilitatem verò panni, & pellitones Sororum ipsarum, iuxta conditionem cuiuslibet earumdem, ac loci consuetudinem poterit dispensari. Bindis, & ligaturis sericis non vtantur, pelles dumtaxat agninas, bursas de corio, & corrigias simpliciter absque serico vllo factas, & non alias, tam Fratres habeant, quam Sorores, depositis cæteris (iuxta B. Petri Apostolorum Principis salubre consilium) vanis huius sæculi ornamentis*. Aduertit tamen Casarubius *in Compend priuil. Mendicant. verb. Tertiarij §. Quoad primum vadum*, consuetudinem, vel potius corruptelam interpretasse

in diuersis Prouincijs, & Regnis diuersas formas habituum. Vide Rodriguez *tom.* 3 *quæst. Regul. q.* 72. *art.*4. Dominicanorum etiam Tertiarij habitum habent præscriptum ab Innocent. VII. in Bulla relata *num.*9. Seruitarum à Martino V. in Bulla num. 12. relata. Minimorum autem Tertiarij habitum gestant aliquo modo scilicet quoad materiam, & colorem ipsis Fratribus similem. Augustinianorum Tertiarijs concessit Paulus II. relatus supra *num.*10. vt Mantellum, seu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiusdem Ordinis in colore conformem deferre, & accipere possent, & Innocent. VIII. etiam ibidem relatus declarauit, sola delatione, & retentione corrigiæ, licet habitum Mantellatorum, siue Mantellatarum quem susceperunt, cum licentia Prioris non retineant, neque continuè deferant, potiri priuilegijs, &c. ex quo videtur hunc esse proprium habitum horum Tertiariorum Ordinis S. Augustini. Quia tamen hoc videtur fuisse viuæ vocis oraculum, vt notat Casarubius *in Compend. verb. Tertiarij num.*29. ideo his temporibus quando omnia viuæ vocis oracula à SS. D. N. Vrbano reuocata sunt, parum videtur iuuare. De nostris quoque Carmelitarum Tertiarijs, cum iuxta Sixti IV. in Bulla *Dum attenta* verbis relatis *num.* 11. *habitum Regularem* Ordinis nostri suscipere debeant, ideo ipso induuntur, accomodato tamen pro ipsis. Vnde proprius ipsorum habitus, meo iudicio, est ille, qui quoad formam similis est sæcularium habitui; quoad materiam tamen, & colorem similis est habitui (non dico Cappæ) Fratrum nostrorum. Quod idem censeo dicendum de Tertiarijs aliorum Ordinum. Rodrig. *to.* 3. *q. Regul. q.* 72. *ar.*4. *§. Quantum autem*. Pro habitu Pynzocherarum vide infra *nu.*40.

17 Proprium etiam modum profitendi habent Tertiarij. Nam Minorum Tertiarij iuxta prædictam Nicolai IV. Regulam promittere debent se diuina præcepta seruaturos, ac etiam satisfacturos, vt conuenit, de transgressionibus, quas contra hunc viuendi modum commiserint, cum interpellati fuerint, & ad visitatoris voluntatem. Dominicanorum Generali Thomæ de Vio Caietano concessit Iulius II. anno 1509. in Bulla *Considerantes* apud Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minimor. inter Constit. Iulij II. nu.* 13. quod mulieres prædicti Ordinis, quæ Sorores de pænitentia nuncupantur, & collegialiter viuunt, si ipsi placuerit, & illæ id cuperent, tria vota Religionis in manus ipsius, aut illorum, quos ad hoc duxerit deputandos emittere licitè valerent. At ex Bulla Innocent. VII. relata peculiarem modum profitendi habent illorum Tertiarij, quo profitentur de cætero viuere secundum

formam,

formam,& Regulam Ordinis de pænitentia B.Dominici. Similiter Seruitarum Tertiarij suum, & particularem modum profitendi habent à Martino v. in Bulla relata illis præscriptum. Carmelitarum verò Tertiarij Regulam Ordinis profitentur sicut alij Fratres,& Moniales, eo excepto quòd votum paupertatis non emittunt, sed solum castitatis iuxta eorum statum, & obedientiæ ad Superiores Religionis,eos scilicet,quibus prædictorum Tertiariorum cura commissa est. Tertiarij tandem Minimorum sequi debent formam professionis, quam pro ipsis approbauit viuæ vocis oraculo Iulius II. testante Bernardino Cardinali istius Ordinis Protectore, prout constat ex litteris datis anno 1507. apud Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.inter Constit.Iulij II.nu.18.* & est huiusmodi: *Ego N promitto Deo omnipotenti,totique Curiæ Cælesti,& tibi Patri,mores meos, ac vitam melius emendare, & Ordinis Minimorum vtriusque sexus fidelium Regulæ per S.D.N. Iulium Papam II. confirmatæ salutifera præcepta pro posse obseruare, & F.Francisco de Paula, suisque successoribus eiusdem Ordinis Minorum Generalibus Correctoribus pro tempore existentibus obedire; necnon prædictæ Regulæ salubribus consilijs, ac monitis me conformare, & prædicti Ordinis honorem,& vtilitatem fideliter procurare.*

18 Ex quo infertur Tertiarios quosdam vota aliqua simplicia emittere in sua professione, alios non. Vota enim emittunt Tertiarij Carmelitę(saltem in aliquibus locis)votum scilicet castitatis iuxta eorum statum, & obedientiæ, vt dictum est, & refert Ioannes Silueria *in tract.de Tertiarijs Carmelitarum*. Aliorum verò Ordinum Tertiarij nullum votũ propriè, quod sciam, emittunt, sed vel promittunt diuina præcepta seruare, & satisfacere pro transgressionibus, vt faciunt Tertiarij Minorum, quod non est propriè votum,vt Portellus *in Dub.Regul.verb.Tertiarij num.5.* post alios docet, vel promittunt mores, ac vitam in melius emendare, prout Minimorum Tertiarij, quod etiam proprium votum non inducit,vt testatur Peirinis *num.praeced.* relatus, vel denique promittunt de cætero viuere secundum Regulam Religionum, prout faciunt Tertiarij Dominicanorum, & Seruitarum, quod similiter propriè votum non est, vt *num.seq.* dicetur. Non videtur autem necessarium simpliciter, nisi solum ex vsu Ordinis nostri, quòd Tertiarij nostri prædicta duo vota emittant, cum nec alij Tertiarij Prædicatorum, & Minorum id faciant, præsertim cum ita sit declaratum à S. Congregatione, vt infra à num.27. dicetur. Qualiter autem ad fruendum priuilegijs Religionum ex nouo iure Concil.Lateranensis,& de-

creto

creto S. Congregat. requiratur in fœminis Tertiarijs voti castitatis emissio, sicut in viris quod collegialiter viuant, aut cum claustralibus habitent, dicetur etiam ibidem.

19 Hinc sequitur qualiter peccent Tertiarij transgressores suæ professionis. Qui enim vota emittunt, si contra ea delinquant peccant peccato Sacrilegij, & contra virtutem Religionis, ac tenentur in confessione illam circumstantiam, vt potè nouam speciem malitiæ continentem, confiteri. Hoc enim commune est cuicumque peccato, quod est transgressio voti cuiuslibet. Tertiarij autem, qui nullum votum emittunt in professione si transgrediantur ea quæ promittunt, nullum peccatum committunt. Ratio est, quia etsi vtantur verbo *promitto* illud tamen, tum ex parte intentionis Pontificum hunc modum viuendi approbantium, tum ex parte Prælatorum Ordinum in quorum manibus fit hæc professio non inducit obligationem ad culpam. Quare illud *promitto*, vel idem valet ac *propono*, vel si aliquo modo promissionem indicat, solum est promissio quædam communis, & generalis similis illi, quam in Baptismo omnes faciunt non peccandi, quæ non inducit specialem obligationem. Portel. *in Dub. Regul. verb. Tertiarij n.* 5. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Const.* 18. *Iulij II.* §. 2.

20 Vnde quamuis obligatio Regulæ respectu Religiosorum aliquam culpam saltem venialem inducat, iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 7. respectu tamen Tertiariorum nullam culpam inducere videtur. Propter dicta *num. præced.* Et ideo Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum nec etiam ad veniale obligat illos. Nam etsi Pontifex in ea declaret non obligare ad mortale, & nihil dicat de veniali, credo tamen ita fuisse receptam, vt nec ad veniale obliget, prout indicat Portellus *num. præcedenti* relatus, & Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Fratres, & Sorores tertiorum Ordinum*. Idem exprimitur clarè ab Innocent. VII. in Regula pro Tertiariis Dominicanorum, & à Martino V. in Regula pro Tertiariis Seruitarum. Idem dico De Tertiariis nostri Ordinis, eo quòd ad instar Tertiariorum Prædicatorum, & Minorum approbentur à Sixto IV. De Tertiariis Minimorum hoc etiam dicit Peirinus *num. præcedenti* adductus. De Tertiariis quoque Augustinianorum etsi id mihi non constet, puto idem esse dicendum. Declarant tamen Innocent. VII. & Martin. V. in Regulis relatis, imò & Nicolaus IV. etiam in Regula adducta obligari Tertiarios ad sustinendam pœnam illis infligendam à Superioribus, propter transgressiones Regulæ, quod idem dicendum de aliis Tertiariis.

Facienda

21 Facienda est huiusmodi Tertiariorum, siue virorum siue fæminarum professio in manibus alicuius Superioris eorum Ordinum, vel habentis à Superiore aliquo auctoritatem. Vnde in Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum cap. 2. hoc munus dicitur pertinere ad Ministros ad receptionem talium deputatos, in Bulla etiam Sixti IV. vbi de nostris Tertiarijs verbis adductis supra *num.* 11. manifeste supponitur id munus pertinere ad Superiores Ordinis, quod idem dicendum de Tertiarijs Prædicatorum, Augustinianorum, & Seruitarum, ac ita exprimitur in Bullis Innocent. VII. & Martini V. relatis. Fauet etiam decretum S. Congregationis Episcoporum, & Regular. afferendum infra vbi dicitur de Tertiarijs *Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus* (Capuccinis exceptis) *ad id priuilegium habentibus*. Etsi enim expresse in his locis non fiat sermo de professione, sed de admissione, quia tamen principalior admissio fit in professione, ideo de illa videntur intelligenda.

22 Præcedere etiam debet professionem Tertiariorum aliquod tempus probationis ad modum Nouitiatus. Sic enim decernitur in præd. Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum *post vnius anni spatium cum aliquorum Fratrum consilio recipiatur, &c.* & colligitur idem esse dicendum de Tertiarijs aliorum Ordinum, tum quia illi sunt ad instar Tertiariorum Ordinis Minorum, tum quia cum in Bullis Pontificijs quibus conceditur Prælatis facultas recipiendi Tertiarios dicitur, vel supponitur illos debere esse personas idoneas, & pro talibus habitas, videtur quasi iure naturæ necessarium aliquod tempus ad iudicandum de idoneitate illorum. Inter huiusmodi qualitates pro Tertiarijs requisitas computandæ sunt illæ quas S. Congregatio Episcoporum, & Regularium designauit anno 1616. de quibus infra *num.* 29.

23 Infertur autem ex dictis huiusmodi Tertiarios, siue Tertiarias, de quibus in præsenti, si ab eo statu recedunt etiam in perpetuum, siue habitum deserentes, siue matrimonio se copulantes non esse Apostatas. Quia apostasia est recessus à statu verè Religioso, horum autem status Religio non est, nec vt talis ab Ecclesia approbatus. Banez 2. 2. *q.* 12. *art.* 1. *dub.* 1. *concl.* 1. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 8. *num.* 6. Peccabunt tamen tum contra votum simplex castitatis si illo emisso matrimonium contraxerunt, tum in dimissione habitus, si illum in professione facta semper gestare promiserunt.

24 Infertur etiam ex dictis valde multumque differre hoc institutum Tertiariorum à Congregationibus, seu Confraternita-

tibus de quibus *cap. sequenti*. Nam Tertiariorum institutum est Ordo sub certis Regula, & ceremonijs ab Ecclesia approbatis, Confraternitatum autem, seu Congregationum institutum Ordo non est, cum non sit sub certa Regula, aut Ceremonijs ab Ecclesia approbatis, licet enim ex facultate à Pontificibus emanante instituantur, & aliquæ conditiones pro earum institutione, & conseruatione à Pontificibus etiam assignentur, vt cap. seq. dicetur, illæ autem non sunt Regula aliqua ex approbatis ab Ecclesia, sed mera statuta. Differunt etiam in professione, nam Tertiarij veram professionem, vel aliquorum votorum, vel saltem seruandi communia præcepta, vt dictum est, emittunt, non sic Confratres. Tertiò differunt ex parte habitus nam regulariter loquendo (vt omittamus abusus qui in hoc casu sæpius videntur) habitus Tertiariorum est quasi ipsemet habitus illius Ordinis, cuius sunt Tertiarij, accommodatus, & aptatus modo sæculari, habitus verò Confratrum non est tam habitus, quam signum habitus illius Ordinis. Confratres enim Confraternitatis Carmelitarum solum habent pro habitu paruulum scapulare Ordinis occultum, Tertiarij autem habitum, seu scapulare publicè gestant oblongum, imò tota ipsorum vestis similis esse debet habitui Religiosorum, saltem in colore, & materia. Vnde de Tertiarijs, ac Confratribus loquuntur Pontifices, ac de hominibus diuersorum institutorum, vt patet ex Iulio II. in Bulla supra *num.* 10. relata, vbi de Ordine S. Augustini loquens dicit in eo esse quatuor gradus, videlicet, Fratrum, Monialium, Mantellatarum, & sola zona præcinctorum, per Mantellatas Tertiarias intelligens, per zona præcinctos absque dubio Confratres. Idem habet Leo X. in alia Bulla in prædicto Bullario Eremit. S. Augustini *in Leone X num.* 1. Idem etiam supponunt communiter auctores de Tertiarijs, ac Confratribus, tanquam de diuersis hominum generibus loquentes, vt patet inter alios in Ioanne Baptista Confettio *in Summ. declarat. priuileg. Maris magni cap.* 15. *&* 16.

25 Nihilominus simpliciter, & absolutè dicendi sunt Tertiarij personæ sæculares non Ecclesiasticæ, sic enim supponunt Pontifices dum eorum Congregationem, seu Ordinem, sæcularium, vel Laicorum appellant. Vt sunt Paulus II. in Bulla *Exposcit vestra num.* 10. relata, & Leo X. in Concilio Lateranensi ex Bulla inferius *num.* 27. referenda, vbi eos ad onera quæ Laicis incumbunt perferenda teneri, & in foro sæculari coram iudicibus sæcularibus conueniri posse declarauit, quod non fecisset, si eos personas Ecclesiasticas dici posse iudicaret. Imò hoc videtur

fuisse

fuisse intentum SS. Francisci, & Dominici qui hoc institutum saltem sub nomine Tertiariorum primi erexerunt, vt scilicet esset Congregatio quædam Laicorum, quæ suo etiam modo ad perfectionem tenderet, sicut tendunt Religiosi. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num. 24. §. quoad primum gradum*. Quo tamen non obstante inconueniens non est dicere Tertiarios posse appellari personas Ecclesiasticas secundum quid, & aliquo modo, tum quia annexæ sunt Ordinibus à Sede Apostolica approbatis. Tum quia eorum institutum est Ordo, vt dictum est supra num. 7. imò & Ordo approbatus, vt ibidem etiam dictum manet; tum quia mutant habitum, & statum, ac traditam sibi Regulam approbatam obseruant, ac aliqua, & multa participant de statu Religioso. (Rodrig. *to. 2. q. 65. art. 5.*) ad modum quo supra eodem *num.* 7. dictum est Pinzocheras, seu Beatas vnum, vel duo vota emittentes in lata significatione, & analogicè Religiosas dici posse, vt habet Suarez loco citato, tum quia illos appellare videtur Ecclesiasticas personas Sixt. IV. in Bulla *Sacrosancta* pro Tertiarijs Dominicanorum edita apud Ioann. Baptist. Confettium *in Collect. Litter. Apost. & priuil. Regul. in Sixto IV. nu. 8.*

26 Quamuis autem plura ipsis ab Ecclesia, & Summis Pontificibus antiquitus concessa sint, priuilegia, & immunitates, nam Sixt. IV. verbis adductis supra *num.* 11. nostris Tertiarijs concessit, *vt gaudere possint, & debeant tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini B. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentiæ, & quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia*. Idemque fere pro Augustinianorum Tertiarijs conceditur à Paulo II. in Bulla *Exposcit vestra* supra *num.* 10. relata, & à Sixto IV. in Bulla *Dum vberes* anno 1474. edita apud Confettium *in Collect. litterar. Apostolicar. & priuileg. Mendicant. in Sixto IV. num.* 20. & ante illos à Bonifac. IX. Martino V. Eugenio IV. vt habetur in nostro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. licet solum loquantur de Tertiarijs fœminis: & pro Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Prædicatorum à Sixto IV. in Bulla *Sacrosancta* de qua supra *num. præced.* idem videatur concedi quoad priuilegia, & immunitates tam fori, quam personarum, & rerum. Pro Minorum

etiam, & eorumdem Prædicatorum Tertiarijs vtriusque sexus extat concessio in Bulla aurea, vt gaudeant eisdem priuilegijs concessis,& concedendis ipsismet Ordinibus. Vide Casarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num.* 9. *&* Cordubam *in annotationib. ad Compend. verb. Tertiarij*. Quod etiam extendi videtur ad Minimos cum ipsi ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad sacrum* anno 1506. edita amplissimam communicationem Priuilegiorum Mendicantium habeant.

27 Nihilominus Leo x. in Concilio Lateranensi,& Sacra Congregatio Concilij anno 1608. & S. Congregatio Episcoporum, & Regularium anno 1616. prædicta priuilegia moderati sunt. Etenim dictus Leo x. in Bulla *Dum intra mentis* data in publica sessione in Lateranensi Ecclesia celebrata die 19. Decembris anno 1516. quæ habetur in 1. tom. Bullar. inter Bullas Leonis x. num. 22. dum priuilegia Mendicantium moderatur, sic de Tertiarijs loquitur. *Fratres autem,& Sorores tertij Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pinzocoræ, Cordellati, & alij quocumque nomine nuncupati in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi voluerint eligere valeant. Sed die Paschatis tantum, Eucharistiam, necnon extremam vnctionem, cæteraque Ecclesiastica Sacramenta (pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro sæculari coram Iudicibus sæcularibus conueniri possint. Et ne cēsura vilescat Ecclesiastica, & minoris auctoritatis interdicti sententia reputetur, ijdem dicti tertij Ordinis, ad diuina audienda, in Ecclesijs suorum Ordinū tempore interdicti nullatenus admittātur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriāt, seu foueant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquo modo præstiterint. Collegialiter autem viuentes, seu cum Claustralibus habitantes, ac mulierem virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes, priuilegijs quibus Fratres Ordinis cuius tertiæ Regulæ habitum gestant, gaudere debeant.*

28 Quale autem futurum sit illud votum mulierum de quo locutus fuerat, videlicet, an solemne, an verò simplex, quia de hoc dubium emergebat, declarat in alia Bulla *Nuper in sacro* in eodem loco Bullar. registrata, & an. 1518. edita. *Quod de voto solemni Religionis minimè intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut Cælibem vitam simpliciter viuentes, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes, priuilegijs, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant.* Sed quia nō obstante tali declaratione

adhuc

adhuc vertebatur in dubium, an sub illo voto simplici castitatis includerentur alia duo scilicet obedientiæ, & paupertatis, & dato quod non includerentur, an reuocatum esset priuilegium illud exemptionis à Leone x. concessum per Bullas Pij v. *Ea est officij nostri*, in 2. tomo Bullar. in Pio v. num. 63. vbi Fratrum, & Sororum tertij Ordinis reformatio habetur, & Greg. XIII. quæ incipit *ex benigna*, quam refert Confettius *in Collect. Litter. Apost. & priuil. Mendicant. inter Constitutiones Gregorij num.* 7. ideo ad Papam negotium deductum est, & eius solutio remissa Sacræ Congregationi Concilij, quæ respondit sub anno 1608. Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, aliosque similes ita demum Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum assumpserunt, priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse si viri collegialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu celibem, aut castam vidualem expresso voto, sub dicto habitu vitam traduxerint. Quemadmodum cauetur Constit. Concil. Lateranen. sub Leone x. quæ habetur sess. 11. in fine. Hoc autem mulierum voto alia duo scilicet paupertatis, & obedientiæ nequaquam includi. Quinimo huiusmodi mulieres si vitam Virginalem, aut cælibem simpliciter expresèque vouerint, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes, supradictis priuilegiis Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum deferunt, exemptioneque ab Ordinarii iurisdictione frui debere quemadmodum idem Leo postea declarauit Constitutione edita 1. Martii anni 1518. Quod si Fratres, Sororesue tertii Ordinis quid amplius prætendunt vigore consuetudinis posse ius suum prosequi in iudicio ordinario. Hæc ibi. Sossa *in tract. profess. Tertiar. pag.* 202. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Const.* 4 *Sixti IV. §.* 7. *nu.* 37. *&* 38.

29 Cum tamen adhuc nouæ difficultates orirentur circa prædictorum Tertiariorum priuilegia S. Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regulariũ Præpositorum octo annis post supradictum decretum, anno videlicet 1616. statuit, iuxta multas eiusdem Congregationis responsiones, non posse Sacerdotes Regulares audire Confessiones Sacramentales mulierum tertii Ordinis quæ de pænitentia dicuntur, nisi ab Ordinario approbati fuerint ad confessiones sæcularium audiendas, neque posse illas communicare in Paschate. Quoad sepulturam autem, & alia priuilegia, Fratres Tertiarios, & similes ita demum Ordinis cuius tertiæ Regulæ habitum assumpserunt, priuilegiis potiri, & ab Ordinarii iurisdictione exemptos esse, si viri collegialiter

gialiter

gialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, prout cauetur Constitutione Concilii Lateranen. sub Leone x. quæ habetur sess. 11. in fine. Hoc autem mulierum voto, alia duo scilicet paupertatis, & obedientiæ non contineri, & decedentes sine electiore sepulturæ ita demum in Ecclesiis Ordinum sui habitus sepeliantur, si communis sepultura pro ipsis in eis reperiatur, alias in Parochialibus sepeliantur. Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus, exceptis Capuccinis, ad id priuilegium habentibus. Ad illum autem non admittantur nisi spectatæ vitæ fuerint, & annorum saltem 40. quæ de proprio habeant, vt inde sufficiẽter viuere possint, & non cum aliis viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu sibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat quam si ei de prædictis qualitatibus diligenti præuio examine, constiterit. In habitu verò deferendo omnino abstineant à velo supra caput, quod superiutum vocant, à pectorali, vulgo sotto gola, et à patientia. Supradictis verò decretis mulieres tertii Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas dispositioni Constitutionis Pii v. quæ incipit. *Circa pastoralis* penitus subiacere expressè declarat. Erasmus Chochier *in tract. de Iurisdict. Ordinar. in exempt to.*1.*par* 1.*q.*17. Peirinis *tom.*1.*priuileg. Minim. in Constit.*4. *Sixti IV*. §.7.*nu.* 39. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Tertiariæ, & Tertiarij.*

30 Ex quibus decretis, ac Bulla Leonis x. in Concilio Lateranensi edita plura sequuntur notatu digna his temporibus pro huiusmodi Tertiariis. Primum, tam Papam, Concilium, et SS. Congregationes supponere hos Tertiarios, de quibus loquimur, tripliciter viuere posse, videlicet primo *Collegialiter*, secundo cum *Claustralibus*, tertio *in proprijs domibus*. Hi dicentur *Collegialiter* viuere qui in aliqua communi domo, aut Collegio sub habitu, et Regula Tertiariorum, non tamen vt Religiosi vixerint. Quare hi Tertiarii *Collegialiter* viuentes de quibus Papa, Concilium, et Sacræ Congregationes in præsenti nec sunt illi de quibus *num.*1.& 5. dictum est esse verè, et propriè Religiosos, nec sunt illi de quibus *num.* 6. è contrario dictum est non esse verè, et propriè Religiosos etiam si tria vota essentialia Religionis emittant, eo quod illa non emittant sub aliqua Regula, aut Religione approbata, ac proinde huiusmodi virorum Congregationes abolitas esse à Pio v. Quod dixerim ne credatur Collegia, seu domos communes Tertiariorum sub Regula, et

habitu

habitu Tertiariorum degentes prohibita à Pio v. cum potius permissa videantur à Leone Papa, Concilio Lateranensi, et Sacris Congregationibus adductis. Hi autem dicentur cum *Claustralibus* viuere qui sub Regula, et habitu Tertiariorum tantum, cum Religiosis tamen morantur. De quibus multi (inquit Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. supra*) in Religione Minimorum reperiuntur. Illi verò dicentur *in proprijs domibus* habitare, qui siue in propriis, siue alienis domibus, sigillatim tamen, seorsim, et separatim ab aliis Tertiariis viuunt, quales sunt multi præsertim in Hispania, et Italia.

31 Secundum, in prædicta Bulla Leonis, et decretis Sacrarum Congregationum diuersimodè decerni, de viris, ac fæminis Tertiariis. Vt enim viri Tertiarii priuilegiis quibus Fratres Ordinis cuius sunt Tertiarii fruantur, requiritur quod *Collegialiter* viuant, aut *cum Claustralibus* habitent, vt dictum est, ita vt si separatim, seorsim, aut singulatim viuant non possunt prædictis priuilegiis frui, aut gaudere. Ita enim clarè decernitur in dicta Bulla Leonis, & decretis Sacrorum Congregationum. At verò ad hoc quòd fæminæ Tertiariæ, Pinzocheræ, Beatæ, vel similibus nominibus cognominatæ, prædictis priuilegijs fruantur, seu vtãtur, non requiritur, quod Collegialiter viuant, aut cum Claustralibus habitent, sed quod *Virginalem, cælibem, aut castam vidualem vitam* ducant, voto simplici solius eiusdem Virginalis, cælibis, aut castæ Vidualis vitæ facto, & sub habitu illius Ordinis etiamsi in consanguineorum, aut affinium, aut proprijs domibus, vel seorsim habitent. Ita enim etiam decernitur in prædicta Bulla, & decretis. Declaratum etiam dicitur à S. Congregat. non debere Episcopum explorare voluntates Tertiariarum si domi degunt, & ibi votum cælibatus emittunt. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Tertiaria, & Tertiarij.* Quod obiter animaduerto ne credatur huiusmodi Tertiarias esse veluti Moniales interrogandas ab Episcopis an coactæ, vel seductæ sint, sicut de Monialibus dictum manet *to. 1. cap. 25 nu. 12.*

32 Tertium, quod viri vxorati, aut fæminæ maritatæ à prædictis priuilegijs Ordinum quorum sunt Tertiarij excluduntur, eo quod solum admittantur ad illa viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* habitantes, qui, vt manifestum est, vxores habere non possunt dum taliter viuunt, & fæminæ quæ *Virginalem cælibem, aut castam vidualem vitam* ex voto ducunt, idest virgines, solutæ, aut viduæ, quo denotatur maritatas excludi.

33 Quartum, quod huiusmodi Tertiarij, mares, aut fæminæ in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi *voluerint eligere valent,*

valent, vt habetur in Bulla Leonis, & Concil. Lateranen. Quod videtur positum à Papa, & Concilio, ne crederetur prædictos necessario sepeliendos esse in domibus Ordinum quorum sunt Tertiarij. Videtur etiam id intelligendum quoad fœminas solum de illis quæ nec *virginalem*, *cælibem*, *aut castam vidualem vitam* ducunt ex voto, nam de huiusmodi quæ talem vitam gerunt videtur permitti sepeliri posse in Ecclesijs suorũ Ordinum. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo mulieres, nu. 6. & 7.* Quod tamen limitat S. Congregatio Episcoporum, & Regularium adducta de decedentibus sine electione sepulturæ, & quando communis sepultura pro ipsis in eis reperitur. Ita vt etiam si sine electione sepulturæ decederent, si tamen communis sepultura pro ipsis in Ecclesijs Ordinum, quorum sunt Tertiariæ non reperiatur, sepeliri debeant in Parochijs, vt in dicto decreto habetur. Gauantus *in man. verb. Tertiarij n.* 11. & 12. vbi etiam aliam declarationem S. Congregationis refert. Declaratum etiam est à S. Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Regulares quoad sepulturam* 8. posse Regulares in eorum Ecclesijs sepelire absque Parochi interuentu Tertiarios collegialiter viuentes, aut cum Claustralibus habitantes, nec non mulieres virginalem, aut cælibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes. Quod si Tertiarij, vel Tertiariæ his careant qualitatibus non esse sepeliendos in Ecclesia Regularium, nisi ipsi dum vixerint in ea elegerint sepulturam, & tunc Parochum etiam esse adhibendum. Vide eundem Barbosam *ibid. verb. Tertiariæ, & Tertiarij.*

34 Quintum, quod quoad Sacramenta recipienda, licet viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* habitantes, & fœminæ *Virginalem, cælibem, aut castam vidualem vitam* ex voto ducentes, possint vti priuilegijs suorum Ordinum, tamen viri separatim viuentes, aut fœminæ prædictam vitam non gerentes, quales sunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Eucharistiam in die Paschatis, extremam vnctionem, & alia Ecclesiastica Sacramenta (Sacramento pænitentiæ dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote suscipere tenentur. Ita enim decernitur in prædicta Bulla Leonis x. & Concilio Lateranensi. Casarubius *in Compend priuil. Mendicant. verb. Mulieres num. 6. & 7.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 56. art.* 10. Gauantus *in man. Episcop. verb. Regular. iura sub Episcop. num.* 53. Ex quo sequitur quod Eucharistiam vltra diem Paschatis, & Sacramentum pænitentiæ semper possint recipere ab alio quam à proprio Sacerdote iuxta sua priuilegia. Declarauit autem prædicta

Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium, vt supra visum est. *Non posse Sacerdotes Regulares audire Confessiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis, quæ de pœnitentia dicuntur, nisi ab Ordinario approbati fuerint ad Confessiones sæcularium audiendas, neque posse illas communicare in Paschate.* Gauantus *in Man. Episc. verb. Regular. iura circa Tertiarias num.* 1. Ex quo videtur dicendum sub aliorum censura posse Sacerdotes Regulares audire confessiones Sacramentales virorum tertij Ordinis Collegialiter, aut cum Claustralibus viuentium, etiamsi ab Ordinario approbati non fuerint (intellige, si ex vi priuilegiorum sui Ordinis id facere poterant) eo quod S. Congregatio solum requirat huiusmodi approbationem Ordinarij pro confessarijs audientibus Confessiones mulierum, non autem Virorum Tertij Ordinis. Neque obstat quod in Concilio Tridentino *sess.* 23. *cap.* 15. decernatur nullum Confessarium etiam Regularem posse audire Confessiones sæcularium, nisi vel habeat beneficium Parochiale, vel approbationem ab Episcopis. Hoc enim videtur intelligendum de communibus sæcularibus non de Tertiarijs Religionum, quia licet simpliciter sæculares sint, sunt tamen aliquo modo personæ Ecclesiasticæ, & eiusdem Ordinis cum Regularibus eiusdem Ordinum. Sed vt dixi, aliorum sententiæ me submitto. Declaratum etiam est à S. Congregatione apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Regulares* 1. Regulares non debere extra Conuentum ministrare Sacramenta suis Tertiarijs, præter Sacramentum Pænitentiæ.

35 Sextum, quod licet quoad exemptionem à foro sæculari, Ordinario, & oneribus quæ laicis incumbunt immunes non sint Tertiarij viri in proprijs domibus habitantes, & fæminæ prædictam vitam *Virginalem cælibem, aut castam vidualem,* ex voto non ducentes, viri tamen *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* commorantes, & fæminæ prædictam vitam &c. ex voto ducentes, ab eis liberi, & immunes sunt, si priuilegijs suarum Religionum, vt dictum est, potiantur. Ita enim supponitur in prædicta Bulla Leonis x. & decretis Sacrarum Congregationum adductis. Extat etiam pro Tertiarijs viris habitantibus in domibus proprijs alia declaratio S. Congregationis Episcop. & Regul. apud Gauantum *in Man. Episcop. verb. Tertiarij n.* 1. Alia autem declaratio eiusdem S. Congreg. quam ibidem *n.* 2. affert idem Gauantus, qua decernitur, quod Tertiariæ non viuentes simul Ordinario subiectæ sint, intelligenda est iuxta sensum alterius declarationis superius allatæ, scilicet de Tertiarijs fæminis non habentibus virginalem cælibem, aut castam vidualem

vitam, ex voto. Vide eumdem *ibid. num.* 8. 9. *&* 10.

36 Septimum, quod licet prædicti viri *Collegialiter viuentes*, aut *cum Claustralibus* commorantes, & fœminæ prædictam vitam vt dictum est, ex voto gerentes, possint vti priuilegijs suarum Religionum etiam quoad diuina audienda tempore interdicti in Ecclesijs illarum, illi tamen viri Tertiarij qui in domibus proprijs habitant, & mulieres Tertiariæ vitam illam *Virginalem &c.* ex voto non ducentes *ad diuina audienda in Ecclesiis suorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant, seu foueant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquomodo præstiterint*. Ita in præd. Bulla Leonis x. Quò videtur denotari quod si prædicta non fecerint, admitti possint, saltem ex vi istius Bullæ.

37 Octauum, (quod generaliter aduertendum est pro priuilegijs Tertiariorum) quod cum in dicta Bulla Leonis, & decretis adductis prædicta obseruari præcipiantur *non obstantibus &c.* ideo Tertiariorum priuilegia quatenus contraria fuerint prædictæ Bullæ, & decretis omnino irrita, cassa, & nulla cēsenda erūt.

38 Nonum, circa vltima verba prædicti decreti, ideo à S. Congregatione dictum esse *prædictis decretis mulieres tertij Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas dispositioni Constitutionis Pij V. quæ incipit* Circa pastoralis *penitus subiacere*, quia in prædicta Constitutione Pij v. quæ habetur in 2. tom. Bullarij num. 8. inter Bullas huius Pontificis, decernitur, quod mulieres Tertiariæ in Congregatione viuentes moneantur ab Ordinarijs, & Superioribus, vt votum solemne emittant, quod si non emiserint, non possint vllam aliam in futurum admittere. Quo videtur intentum Pontificis fuisse omnino extinguere Congregationes istas mulierum votum solemne non emittentium, & ita declaratum dicitur à S. Congregatione anno 1596. Piasecus *in sua Praxi p. 2. cap. 3. num.* 57. Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. §. 7. num.* 35. & propterea forsan à S. Congregatione Episcoporum, & Regularium ordinatum est vt in Ecclesijs Tertiariarum, quæ professionem solemnem non emittunt trium votorum, nec in clausura viuunt, non permittatur Eucharistia. Gauantus *in Man. Episcoporum verb. Eucharistia num.* 3.

39 Quoad priuilegium Canonis *Si quis suadente*, cum nihil dicatur in prædictis Bulla, & decretis, iudicandum est secundum Regulas iuris communis. Atque adeo dicendum Tertiarios viros *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* commorantes, aut Tertiarias, quę Virginalem, cęlibem, aut castam vidualem

vitam

vitam ducunt ex voto, & cum habitu gaudere hoc priuilegio. cum etiam gaudeant alijs priuilegijs Ordinum suorum, iuxta dicta. Præsertim quia hoc non tam est priuilegium quam ius commune competens cunctis personis Deo dicatis. De alijs autem Tertiarijs vtriusque sexus, viris quidem separatim uiuentibus, aut mulieribus sine tali uoto uitam ducentibus difficilior est responsio. Nihilominus probabile est etiam gaudere priuilegio dicto Canonis, cum sint personæ etsi non simpliciter Religiosæ, aut Ecclesiasticæ, aliquo tamen modo, & secundum quid tales, & Deo dicatæ, ac habentes modum uiuendi approbatum à Sede Apostolica. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Tertiarij num. 24. §. aliter breuius*. Si tamen habitum proprium Tertiariorum, seu tertij Ordinis portent. Portellus *in Dub. Regul. verb. Tertiarij num. 3.*

40 Inter qualitates requisitas ut Tertiarij siue mares, siue fæminæ ad habitum admittantur, computandæ etiam sunt illę quas S. Congregatio Episcop. & Regul. circa fæminas obseruari præcipit, ut dictum est *num. 29.* eæ autem sunt sex. Prima, quod non recipiantur ad habitum *nisi spectatæ vitæ fuerint*, idest, bonis moribus, seu uirtutibus ornatæ. Secunda, quoad ætatem quod sint *annorum saltem* 40. Tertia, quod habeant *de proprio vt inde sufficienter viuere possint*. Quarta, quod non habitent *cum alijs viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu*. Quinta, quod *ab Ordinario loci licentia prius impetrata* (intellige recipiantur) *qui non aliter eam concedat, quam si ei de prædictis qualitatibus, diligenti præuio examine, constiterit*. Sexta, *quod in habitu deferendo omnino abstineant à velo supra caput, quod superiutum vocant, & à pectorali, vulgo sotto gola, & à patientia*. Cum autem in huiusmodi decretis non apponatur clausula irritatoria, nec utatur S. Congregatio uerbo *non possint admitti*, aut simili, sed solum, *non admittantur*, uidetur, defectum huiusmodi qualitatum, aut aliquarum ex ipsis non irritare professionem, seu receptionem prædictarum mulierum, licet peccatum committant transgressores horum decretorum. Quoad id tamen de patientia quæ prohibetur deferri à mulieribus Tertiarijs, quod attinet ad Pinzocheras, seu Beatas nostri Ordinis uidetur limitandum, ut scilicet non illam deferant eo modo quo Fratres, ac Moniales Ordinis, sed breuiores, & strictiores. Cum enim prædicta patientia sit proprius habitus Ordinis nostri, & ex concessione Summorum Pontificum prædictis Pinzocheris, seu Beatis habitũ Ordinis communicare possimus, credendum est S. Congregationem non uoluisse ut abstinerent omnino à

tali patientia, sed solum modo dicto. Vnde Gauantus in Man. Episcoporum uerbo Tertiarij notat ideo appositam esse hanc legem à S.Congregatione circa mulieres Tertiarias, *ne videantur esse Moniales*. Consonat alia declaratio S. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres*, ubi asseritur posse Confratribus sæcularibus concedi habitum patientiæ, quæ solis Religiosis propriè conuenit. Si enim Confratribus id conceditur multo potiori ratione Tertiarijs concedi debet, qui magis accedunt ad statum Religiosum.

41 Subijciuntur prædicti Tertiarij, viri scilicet non collegialiter viuentes, & fæminæ non ducentes vitam cælibem, virginalem & castam modo dicto, directioni, & gubernationi Superiorū Ordinum quorum sunt Tertiarij, nō quidem propter iurisdictionem quam supra ipsos habeant, cum sint personæ simpliciter sæculares, sed propter curam spiritualem, & specialem diligentiam quam de salute spirituali ipsorum tenentur habere, cum sint aliquo modo membra Religionum, quarū sunt Tertiarij. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Tertiarij num.24. §. Quoad primum gradum*. Miranda *in Man. tom.1. q.36. art.6.* Vnde illos punire non possunt, nec illi peccant non obediendo Superioribus. Portellus *in Dub. Regular. verbo Tertiarij num. 6.* Loquendo autem de alijs Tertiarijs viris quidem collegialiter viuentibus, aut cum Claustralibus habitantibus, & mulieribus prædictam vitam cælibem &c. ex voto ducentibus, cum exempti sint à iurisdictione Ordinarij, & sæculari, videntur subijci iurisdictioni Prælatorum Ordinum, atque ita posse illos corrigere, punire, &c. sicut alios subditos Religiosos, ne dicamus eos sub nullius iurisdictione esse. Vnde propter hanc causam possunt illos priuare habitu Ordinis, vt docet Portellus *vt supra num.10.*

42 Possunt nihilominus omnes isti Tertiarij ad instar modi, qui obseruatur communiter in Confraternitatibus habere veluti Superiores aliquos ex se ipsis, vt eorum curam habeant ad conuocandum eos, corrigendum, &c. Id enim rationi, & intentioni Summorum Pontificum hunc modum viuendi approbantium conueniens videtur. Casarub. *in Comp. verb. Tertiarij vt supra*. Hi autem vocantur ab Innoc. VII. in Bulla sæpius relata pro Tertiarijs Dominicanorum Magistri, siue Directores, respectu virorum. Priorissæ, seu Supprioriss æ respectu fæminarum. Et à Martino V. in Bulla etiam sæpius relata pro Tertiarijs Seruitarum, Correctores, Subcorrectores, seu Vicarij respectu virorum, & Priorissæ respectu fæminarum. Qui Superiores ab ipsis Tertiarijs eligi, vel nominari debent, vel saltem à Superioribus

Religio-

Religionum cum consilio tamen ipsorum Tertiariorum, prout rationi, & æquitati congruum est, & supponunt Innocent. VII. & Martinus V. in Bullis relatis.

43 Quoad indulgentias concessas huiusmodi Tertiarijs, constat Clem. VII. concessisse moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Tertiarijs plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam semel dumtaxat singulo quoque triennio elargiri posset, ipsisque Tertiarijs vt de licentia dicti Generalis eligere possent vnum Confessorem idoneum eiusdem Ordinis qui eos ab omnibus casibus, etiam Episcopalibus, & censuris Ecclesiasticis absoluere posset, pænitentia salutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirinis *tom. 1. inter Constitutiones Clem. VII. num. 9.* Sed quia hæc concessio non fuit nisi viuæ vocis oraculo facta, ideo hoc tempore quo omnes huiusmodi concessiones vocis oraculo factæ à SS. D. N. Vrbano reuocatæ sunt, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confessarius ille approbatus debet esse ab Ordinario nisi forsan pro Tertiarijs viris, vt dixi supra *nu.* 34. Rursus quantum ad absolutionem à casibus Episcopalibus cauenda est transgressio decreti S. Congregationis sub Clem. VIII. & Vrbano VIII. de quo *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 17. nisi forte dici posset huiusmodi Tertiarios prædicto decreto non compreheudi, eo quod quamuis simpliciter sæculares sint, sunt tamen aliquo modo personæ Ecclesiasticæ, & eiusdem Ordinis, cuius sunt Tertiarij. Vide Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Const. 9. Clem. VII. §. 2.* Hæc autem intellige secundum moderationem factam à Leone X. & S. Congregatione de quibus supra, scilicet de Tertiarijs, de quibus ibi dicitur gaudere posse priuilegijs Religionum.

44 An Tertiarijs conueniant qualitates, quas supra dictum est esse necessarias ad fruendum priuilegijs Tertiariorum, Ordinarij loci iudicium spectandum est. Ex S. Congreg. Episcop. & Regul. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Tertiaria, & Tertiarij.*

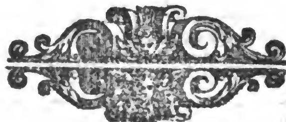
SVM-

SVMMARIVM CAP. XV.

Nomen Confrater, vel Confraternitas, alijs Confratria vnde sumptum. nu. 1.
Quid significet. ibid.
Quid sint huiusmodi Confraternitates. num. 2.
Quæ sint dicenda pia, Ecclesiastica, & Religiosa. num. 3.
An gaudeant priuilegio fori. num 4.
An earum bona alienari possint sine solemnitate. ibid.
An sint immunes à solutione gabellarum. nu. 5.
An gaudeant beneficio restitutionis. ibid.
An ad præscribendum contra ipsarum bona requiratur tempus 40. annorum. nu. 6.
Quid antiquiores Pontifices circa earum institutionem decreuerint. nu. 7.
Quid verò Clem. VIII. ibid.
Vna tantum Confraternitas in vno loco instituenda. num. 8.
Quomodo id intelligendum. ibid.
De Ordinarij consensu. num. 9.
Cum litteris testimonialibus eiusdem. ibid.
Quæ priuilegia, & indulgentiæ, & quomodo eis communicanda. num. 10.
An alijs potiri possint. num. 11.
Qualiter possint pro eisdem fieri statuta. nu. 12.
Quomodo subiaceant correctioni Episcopi. ibid.
Formula præscripta à Clem. VIII. obseruanda. num. 13.
Quomodo gratiæ, & indulgentiæ promulgandæ. num. 14.
Quomodo Eleemosynas possint petere. num. 15.
In qua opera eroganda. ibid.
Facultas Confessariorum Confraternitatum. num. 16.
Quæ priuilegia dicantur esse in vsu. num. 17.
Quæ censeantur contraria Concilio Trident. nu. 18.
Omnes Confraternitates ante Clem. VIII. institutæ renouandæ sunt. num. 19.
Alioquin nullius sunt roboris, & momenti. ibid.
Quid tamen circa hoc declaratum sit à S. Congreg. ibid.
Litteræ pro institutione Confraternitatum omnino gratis dandæ. num. 20.
Pœna contra transgressores prædictorum decretorum. num. 21.
Confraternitates contra præfatam formam institutæ nullæ sunt, & irritæ. ibid.

Quæ

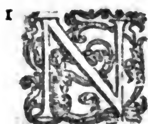
Leonis

De

De Confratribus, & Confraternitatibus Regularium personarum, eorumque obligationibus, & Priuilegijs.

Cap. XV.

1
OMEN Confrater, vel Confraternitas, alijs Confratria, à *con*, &, *Frater*, vel *Fraternitas* compositum, significat coniunctionem, vel communionem in Fraternitate, sicut consanguineus, vel consanguinitas, Compater, vel Compaternitas significant coniunctionem, vel communionem in sanguine, vel paternitate, eo scilicet quod Confratres, vel Confraternitates coniunctionem, vel communionem aliquam habeant.

2 Sunt autem huiusmodi Confraternitates Congregationes quædam fidelium Laicorum ad pias, & deuotas exercendas actiones. Illæ enim Congregationes merè prophanæ quæ neque auctoritate Episcopi, neque ad pias actiones exercendas sunt institutæ, quales sunt aliquæ Congregationes Mercatorum, Artificum, Scholasticorum, &c. inter Confraternitates prout in præsenti non numerantur. Huiusmodi autem Confraternitates ad pias, & deuotas actiones exercendas ordinatæ, aliæ sunt à Regularibus institutæ, aliæ à Laicis; rursus aliæ Episcopi auctoritate, seu consensu institutæ sunt; aliæ verò solùm priuatarum personarum consensu. Item aliæ proprias Ecclesias, seu Oratoria habent; aliæ non nisi Capellas, aut Altaria in alijs Ecclesijs. De quibus omnibus agendum.

3 Quamuis Confraternitates Episcopi auctoritate institutæ piæ, Ecclesiasticæ, & Religiosæ sint dicendæ, vt colligitur *ex cap. de Xenodochijs tit. de Religiosis domibus, & cap. Ad hæc eodem titulo.* Illæ tamen quæ absque Episcopi auctoritate institutæ fuerint, minimè Ecclesiasticæ, aut Religiosæ sunt censendæ: ex eo quod qualitatem hanc vt Ecclesiasticæ, seu Religiosæ fiant secundum Ius canonicum tribuere non possunt priuati absque Prælati auctoritate, ex dicto *cap. Ad hæc de Religios. domib.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 75. *à num.* 25. Possunt tamen dici piæ cum in eis opera pietatis exerceantur, & ad illa exercenda ordinatæ sint. Barbosa *ibid. num.* 27. Personæ autem ipsæ Confratrum non

ſunt dicendæ Eccleſiaſticæ, cum nec habitum, nec ſtatum mutent, nec ſe ita ſpecialiter Deo deuoueant ſicut requiritur ad Eccleſiaſticæ perſonæ rationem. Capiſtranus *apud* Rodrig *to. 3. quæſt. Regul. q. 21. ar. 4. in fine.*

4 Hinc prædictæ Confraternitates Epiſcopi auctoritate inſtitutæ gaudent priuilegio fori, itaut ſi ipſarũ corpora conueniantur ad forum Eccleſiæ pertineat cognitio, quia verè ſunt Religioſæ, & Eccleſiaſticæ, ſimiliter earum bona alienari non poſſint ſine ſolemnitatibus requiſitis in rerum Eccleſiaſticarum alienationibus, quia verè ſunt bona Eccleſiaſtica. Bonacina *de Contractibus diſp. 3. q. 8. punct. 4. num. 21.* Barboſa *dicta allegat. 75. num. 31.* Quod ſecus dicendum de alijs Confraternitatibus ſine conſenſu Epiſcopi inſtitutis. Perſonæ autem Confratrum non gaudent hoc priuilegio, cum non ſint Eccleſiaſticæ, iuxta dicta *ſupra.*

5 A ſolutione etiam Gabellarum immunia ſunt ſi vendantur bona prædictarum Confraternitatum Epiſcopi auctoritate inſtitutarum, cum ſint Eccleſiaſtica, & ad pios vſus ordinata. Molina *tom. 3. de iuſt. diſp. 671. in princip.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allegat. 75. num. 35.* Quod etiam extendit ad bona illarum Confraternitatum quæ Epiſcopi auctoritate inſtitutæ non fuerint, eo quod in Authent. *Item nulla communitas Cod. de Epiſc. & Cleric.* exemptio à gabellis, & alijs tributis omnibus pijs locis, & cauſis concedatur, & huiuſmodi Confraternitatum bona ad pios vſus deſtinentur. An autem gaudeant beneficio reſtitutionis in integrum idem Barboſa *vt ſupra num. 36.* An ex ijs quæ ipſis relinquuntur quarta canonica debeatur *à num. 43.* & an ex illis relictis quarta falcidia deduci poſſit *num. 50.*

6 Hinc etiam ad præſcriptionem rerum pertinentium ad Cõfraternitates, quæ Epiſcopi auctoritate inſtitutæ ſunt, tempus quadraginta annorum neceſſariò requiritur, cum bona Eccleſiaſtica ſint, & per conſequens talium priuilegijs gaudere debeant. Conſtat enim res Eccleſiarum minori ſpatio quam 40. annorum præſcribi non poſſe. *Cap. ad aures, c. Illud, c. De quarta,* cum multis ſimilibus de præſcriptionibus. Nec improbabile hoc etiam priuilegium extendi ad bona quoque Confraternitatum quæ ad pios vſus inſtitutæ ſunt, ſiue cum Epiſcopi auctoritate, ſiue ſine illa. Molina *de iuſtitia tract 2. diſp. 72. verſu Hoc verò priuilegium.* Barboſa *dicta alleg. 75. num. 55.*

7 Quamuis à pluribus Romanis Pontificibus nonnullis Regularibus Ordinibus, Sæcularibuſque Congregationibus, eorumque Superioribus conceſſæ fuerint variæ facultates erigendi, vel inſtituendi Confraternitates, vel etiam eas ſibi aggregãdi,

eiſque

eisque priuilegia, & indulgentias communicandi; cum nulla forma certa, vel ratio præscripta esset qua id fieri deberet, nonnullæ prauæ consuetudines irrepserunt, multaque incommoda inde prouenerunt, siue negligentia Superiorum, siue aliorum officialium instituentium, erigentium, seu aggregantium prædictas Confraternitates. Propterea Clemens VIII. anno 1604. in Constitutione *Quacumque à Sede* die 7. Decembris eiusdem anni edita, quæ habetur in 3. tom. Bullar. inter Constitutiones Clement. VIII. num. 115. & apud Quarantam *in Summa Bullar. verb. Confraternitates*, quam postea confirmauit, & ad Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Lateranensis de Vrbe extendit Paulus V. in Bulla *Quæ salubriter* anno 1610. inter Bullas ipsius 3. to. Bullar. nu. 68. sequentia decreuit.

8 Primò, prædictos omnes facultatem habentes instituendi, erigendi, seu aggregandi Confraternitates, vnam tãtum Confraternitatem in eorum, & alijs Ecclesijs, & locis instituere, & aggregare posse. Gauantus *in Man. Episcop. verbo Confraternitas num.* 1. Tamen à S. Congregatione super Indulgentijs declaratum, Superiores Regulares, quibus à Paul. V. concessa est facultas noua instituendi Confraternitates (qualis est Generalis Carmelit. vt dicemus) posse super huiusmodi distantia inter Confraternitates, tam quoad antiquas confirmandas, quam ad alias de nouo instituendas dispensare, ob iustam causam ab Ordinario loci approbandam in scriptis. Ita indicatur in nostris Constitutionibus *par. 4. cap. 28. §. 2.* Declarationem autem ipsam refert Lauretus de Franchis *in Controuers. Episcop. & Regular. fol. mihi 66.* Vbi simul habetur eandem S. Congregationem declarasse posse confirmari à Superioribus Regularium plures Confraternitates ab antiquo institutas Canonicè in Ecclesijs Regularibus Collegiatis duodecim Fratrum, & in eodem loco, etiamsi sint eiusdem nominis, & instituti, iuxta formam tamen huius Constitutionis. Confraternitatem tamen SS. Sacramenti conceditur erigi posse in omnibus Ecclesijs parochialibus. Lauretus *vt supra.*

9 Secundò, huiusmodi Confraternitates institui, aut aggregari non posse à prædictis nisi consensu Ordinarij loci, & cum litteris eius testimonialibus, quibus Confraternitatis erigendæ, seu aggregandæ pietas, seu institutum, & Christianæ charitatis officia quæ exercere cupit, vel consueuit, commendentur. Ita scilicet vt cum Confraternitas de nouo erigenda est, id non fieri possit sine consensu Ordinarij loci, *Et cum litteris eius testimonialibus quibus Confraternitatis erigendæ, & instituẽdæ pietas, & Christianæ*

charitatis officia quæ exercere cupit apud eos commendetur. Cum verò Confraternitas non erigitur, aut fundatur, sed alij Archiconfraternitati aggregatur id non possit fieri nisi, *præuio similiter loci Ordinarij consensu, & cum eius litteris testimonialibus quibus eiusdem Confraternitatis, & Congregationis aggregandæ institutum, pietas, & Christianæ charitatis officia quæ exercere consueuit, apud eos commendentur*. Gauantus *vt supra num.* 3. Vide autem circa huiusmodi consensum Ordinarij dicenda infra *num.* 19. Cum verò ipsemet Pontifex institutiones, & aggregationes Confraternitatum alio modo factas nullius roboris, & momenti esse declarauerit, vt inferius videbitur, iam Congregationes istæ sine consensu Ordinarij loci erectæ, aut erigendæ non erunt vocandæ Confraternitates, nec priuilegijs, aut indulgentijs veris Confraternitatibus concessis, de quibus etiam postea, gaudere, aut frui poterunt. Poterunt tamen vocari Congregationes piæ, seu pia loca, si ad pias actiones gerendas ordinantur, vt dictum est superius. Declaratum etiam à S. Congregatione Episcoporum, Regularium, non licere Clericis Societatis Iesu, nec Regularibus Ordinis S. Dominici instituere Confraternitates nouas sæcularium sine Ordinarij licentia. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Confraternitas*. An verò ad confirmandas antiquas Confraternitates requiratur etiam consensus Ordinarij, vide dicenda infra *nu.* 19. & Lauretum de Franchis ibi afferendum.

10 Tertiò, decernit Pontifex in prædicta Constitutione quod Prælati, seu Superiores Confraternitates instituentes, vel aggregantes, *illis ea tantum priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, Religioni, instituto, erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quouis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expresse, & in specie communicare valeant*. Gauantus *in Man. Episcopor. verbo Confraternitates num.* 4. Vnde prædicti institutores, vel aggregatores Confraternitatum non possunt dicere. *Communicamus huic Confraternitati omnes gratias, & priuilegia indulgentias, &c. quæ tali Ordini, aut Confraternitati sunt concessa, aut quibus per communicationem potitur*. Sed debent dicere. *Communicamus tales, & tales gratias Ordini, vel Confraternitati nostris concessas, quæ sunt istæ, & istæ, &c.*

11 Hic tamen dubitari potest, esto non possint ab institutoribus Confraternitatum communicari ipsis nisi solum gratiæ ipsis Ordini, vel Archiconfraternitati concessæ, non verò eæ quæ per commu-

communicationem priuilegiorum ipsis competunt, an saltem ipsæ confraternitates institutæ illis potiantur. Ex vna enim parte videtur quod non, cum nulla alia ratione videatur prohibitum à Pontifice vt non fiat communicatio gratiarum, quæ solum per communicationem priuilegiorum competunt institutorum Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus, nisi quia non vult quod illis potiantur Confraternitates institutæ, vel aggregatæ. Ex alia verò parte cum Pontifex non declaret se abrogare, aut cassare prædictas gratias quæ per communicationem priuilegiorum Confraternitatibus competunt, videtur illis posse vti prædictas Confraternitates institutas. Quæ posterior pars cum sit in materia fauorabili mihi probabilis videtur, & quod solum prohibuit Pontifex prædictam communicationem gratiarum solum per communicationem competentium Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus instituentibus, vel aggregantibus Cōfraternitates, tum propter tollendam confusionem quæ in communicatione gratiarum hoc modo facta reperitur, tum propter incertitudinem, quæ sæpius esse solet in tali communicatione priuilegiorum, seu gratiarum. Aliorum tamen iudicio rem relinquo.

12 Quartò, præcipit Pontifex, vt statuta talium Confraternitatum instituendarum, seu aggregandarum sint prius ab Episcopo Diœcesano examinata, & pro ratione loci approbata, & eiusdem Episcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant. Loqui autem videtur solum Pontifex de illis statutis, quæ edita sunt ab instituentibus, seu aggregantibus dictas Confraternitates, & quæ illis impartiuntur, vt patet ex textu Bullæ, non de illis statutis, quæ ipsæ Confraternitates institutæ pro suo bono regimine fecerint. Atque ita ex vi huius decreti non requiri prædictum Episcopi examen vel approbationem ad ea statuta, quæ Confraternitates ipsæ institutæ postea fecerint.

13 Quintò, ordinat vt prædicti Confraternitatum institutores, seu aggregatores, in institutione, seu aggregatione ipsarum seruent formulam ab ipso Pontifice nouissimè approbatam, & secundum ipsam priuilegia, & indulgentias ipsis communicent nominatim, & expressè, vt supra dictum est. Quæ autem, & qualis sit ista formula de qua Pontifex hic loquitur, scire non potui. Verumtamen Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. super prædicta Bulla Clementis VIII. num.* 115. formulam quamdam refert quam dicit esse in vsu. Ea autem solum pro aggregatione Confraternitatum, non pro institutione facta videtur, etsi ex

illa

illa quoque qualis futura sit ea, qua pro institutione Confraternitatum vti debent institutores dignosci potest.

14 Sextò, decernit vt prædictæ gratiæ, & indulgentiæ communicatæ præuia tamen recognitione Ordinarij loci (qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridenti decretum promulganda decernat) promulgari valeant. Gauantus *vt supra num.* 4. Vbi aduertendum non præcipi à Pontifice, vt Confraternitates non possent vti prædictis gratijs, & indulgentijs sine prædicta recognitione Ordinarij, &c. duorum de Capitulo, sed quod non possint illas promulgare sine hac recognitione.

15 Præcipit septimò, vt licet Officialibus, & Ministris Confraternitatum potestas sit excipiendi eleemosynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci præscribendam, hoc tamen sit, *remotis mensis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesiis, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè adhoc exponi consueuerunt*. Prædictas autem eleemosynas erogandas, & expendendas vult in reparationem, & ornatum Ecclesiarum dictarum Confraternitatum, tam instituentium, & aggregantium, quam institutarum, & aggregatarum, aut in alios earum pios vsus arbitrio Vicarij S. suæ in Vrbe, & Ordinariorum locorum respectiuè.

16 Declarat octauò, Confessarios qui virtute priuilegiorum dictarum Confraternitatum eligi possunt, si fuerint sæculares debere esse approbatos à Vicario Vrbis in ipsa Vrbe, & extra illam à locorum Ordinarijs. Si verò fuerint Regulares, non solum à prædicto Vicario Vrbis, & Ordinarijs locorum respectiuè, sed etiam à suis Superiorioribus. Insuper quod prędicti Confessarij Confratres confitentes absoluere valeant à criminibus, casibus, & censuris, iuxta formam dumtaxat dictorum priuilegiorum, *quatenus tamen* (inquit Pontifex) *sint in vsu, & Sacris Concilij Trident. decretis, ac Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & nostris Constitutionibus non aduersentur, nec reuocata, aut sub aliquibus renocationibus comprehensa sint, formam, & tenorem dumtaxat absoluere valeant. Decernimus insuper, vt ijdem confessarij prædictos Confratres cuiuscumque gradus, status, conditionis, & præeminentiæ, etiamsi speciali nota digne fuerint, à casibus contentis in litteris quæ die Cœnæ Domini legi consueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, & vrgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiamsi causa, & licentia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint, nec nō violenta*

manus

manus iniectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab alijs etiam casibus tam à nobis quam à prædicto nostro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs respectiuè reseruatis, & pro tempore reseruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata absoluere, & super irregularitatibus, tum ex aliquo defectu prouenientibus quam occasione delicti contractis cum aliquo dispensare prætextu dictorum priuilegiorum nullo modo possint.

17 Circa quæ valde vtile erit cognoscere quando priuilegia dicantur esse in vsu Religionum, vel Confraternitatum, quod non modo pro hac materia, sed pro alijs etiam deseruire potest. Primo ergo illa priuilegia dicentur esse in vsu Religionum, vel Confraternitatum, quæ sunt in viridi obseruantia, & quibus Religio vel Confraternitas actualiter vtitur, hoc enim certum est apud omnes. Secundo etiam dicentur esse in vsu Religionis, vel Confraternitatis, quando etsi illis non vtantur illorum tamen scientiam, aut cognitionem non habent, aut si habent, non est oblata occasio illis vtendi, aut fuit impedimentum ad vtendum illis, tunc enim quasi habitualiter dicuntur esse in vsu. Tertio etiam dicuntur esse vsu, quando etsi Religio, aut Confraternitas illis actualiter non vtatur, etiam data occasione, & potentia ad illud, & cum illorum notitia, contra illa tamen non est præscriptũ tempore legitimo: cum enim priuilegia Religionum sint quædam bona ipsarum, & contra bona ipsarum, vt potè Ecclesiastica non detur præscriptio iure communi nisi spatio 40. annorum *cap. accedenti de priuileg.* de quo etiam supra *num. 6.* ideo contra priuilegia Regularium non datur præscriptio nisi dicto spatio, dum autem non est præscriptum contra illa, dicuntur esse in vsu saltem habitualiter, quatenus potest esse vsus illorum, sic sentio probabile sub doctiorum censura. Ita enim colligo ex Corduba *in Compend priuileg. verb. Absolutio quoad sæculares* 1. *§. quoad §.* 19. Rodrig. *tom. 1. quæst. Regul. q. 8 art. 3. 4. 5.* Portellus *in Dub. Regular. verbo priuilegij cessatio per non vsum num.* 57. & 58. Peirinis *tom. 1 priuileg. Minimor. in Constitut. 15. Iulij II §. 3.*

18 Similiter circa illud quod in Constitutione Clementis dicitur de huiusmodi priuilegijs Religionum, & Confraternitatũ, quod scilicet possint illis vti Confessarij dummodo non aduersentur decretis Concil. Trident. dubitari potest tam pro hac, quam pro alijs materijs, quæ decreta sint ista, quibus aduersantia priuilegia tolluntur. Pro quo notandum, quod inter decreta Concilij alia sunt quibus ita aliquid decernitur, vt tamen priuilegia contraria non reuocentur, alia verò quibus etiam priuilegia contraria reuocantur. Quando ergo Papa confirmat priuilegia,

legia, quatenus decretis Concil. Tridentini non aduersantur, intelligendus est de illis decretis quibus priuilegia reuocantur, non de illis quibus etsi aliquid decernatur id non est cum reuocatione priuilegiorum. Cum enim priuilegia non reuocet, videtur relinquere illa in sua vi, & quod dicta decreta solum pro non priuilegiatis locum habeant. Sic sentiunt probabiliter. Rodriguez *tom.1.quaest.Regul.q.8. art.6.* Portellus *in Dub.Regul. verbo priuilegij confirmatio num. 61.* & fauet Suarez *lib.8. de legibus cap. 8. ad finem*. Stando ergo in hac sententia probabile est priuilegia circa absolutionem Confratrum quibus non vti permittit Pontifex Confessarijs ipsorum in hac Constitutione, intelligi illa quæ aduersantur decretis Concil. Trident. habentibus derogationem priuilegiorum in contrarium, non autem de illis quæ aduersantur alijs decretis non habentibus prædictam derogationem priuilegiorum. Vide dicta *cap.1.nu.58.*

19 Præterea nonò decernit Pontifex, vt omnes Confraternitates quæ vsque ad illud tempus institutæ, & aggregatæ erant, nouas institutionum, & aggregationum litteras iuxta formam ab ipso præscriptam infra annum si in Europa sint, & infra biennium si extra Europam à die publicationis prædictæ Constitutionis impetrare tenerentur, *alioquin* (inquit) *dicto tempore elapso, erectiones, institutiones, & quæcumque communicationes priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipsis concessæ nullius sint roboris, & momenti, ac reuocatæ, & abolitæ censeantur eo ipso*. Ex quo infertur Confraternitates quaslibet ante huius Constitutionis promulgationem erectas, seu aggregatas si in prædicto spatio temporis vnius, vel duorum annorum respectiuè innouatæ non fuerunt iuxta formulam ab ipso Pontifice præfixam, nullius momenti, aut valoris esse saltem in ratione Confraternitatum, & quantum ad indulgentias, & priuilegia titulo Confraternitatum concessa. Vnde à Reuerendiss. Generali Theodoro Stratio pro Ordine nostro prouisum est, vt prædictæ Confraternitates de nouo instituerentur, iuxta prædictam Clement. VIII. formulam, litteris super hoc ad Prouinciales missis. Extat tamen declaratio S. Congregationis super indulgentijs, quam refert Lauretus de Franchis *in Controuers. Episcopor. & Regular. pag. mihi 65.* in qua decernitur, Superiores Regulares, quibus concessa est à Papa facultas noua instituendi Confraternitates secundum formam huius Constitutionis posse confirmare sine Ordinarij consensu Confraternitates iam pridem ante publicationem illius canonicè erectas in proprijs Ecclesijs

Regula-

Regularibus Collegiatis vbi adminus essent duodecim Religiosi de familia; ad instituendum autem nouas Confraternitates in Ecclesijs siue saecularibus, siue Regularibus, & confirmandum antiquas in Ecclesijs vbi non sunt praedicti duodecim Religiosi, requiri praedictum consensum Ordinarij cum alijs requisitis. Circa quam declarationem notandum eam editam fuisse anno 1607. sub Paulo v. Cum autem ipse Paulus in Bulla afferenda infra *num.* 40. facultatem nouam concesserit sub anno 1606. Generali nostro, & eo absente Vicario generali instituendi Confraternitates iuxta praescriptum Constitutionis Clem. VIII. ideo gratia concessa in hac declaratione vti possunt nostri Generales.

20 Decimò statuit Pontifex in dicta Constitutione, vt litterae pro institutione, seu aggregatione dictarum Confraternitatum, & communicatione gratiarum *gratis omnino, ac nulla prorsus mercede etiam à sponte dantibus accepta expediri, & concedi debeant.* Gauantus *in Manuali Episcoporum verbo Confraternitates num.* 5.

21 Ac demum vndecimò contrauenientes quoslibet Ministros, Superiores, & Officiales Ordinum, seu Archiconfraternitatum, aut Confraternitatum, priuationem officiorum quae obtinent, & inhabilitatem ad illa, & alia in posterum obtinenda solum à Summo Pontifice relaxanda declarat incurrisse eo facto, ac institutiones Confraternitatum, & communicationes gratiarum, & priuilegiorum aliter factas nullius esse roboris, & momenti. Quomodo autem huiusmodi poenae priuationis, & inhabilitatis intelligendae sint, & à quibus dispensari possent constat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 30. 31. 35. Pro Confraternitatibus autem institutis, aut aggregatis contra formam huius Constitutionis cum nullae, & irritae declarentur, nullum aliud remedium superest, nisi quod de nouo instituantur, & aggregentur iuxta praedictam formam, vt superius dictum est, vel confirmentur, si adsint conditiones requisitae à S. Congregatione in declaratione allata *num. praecedent.* alias in malo statu conscientiae Superiores ad quos id spectat versantur tum quia contra Pontificiam intentionem Confraternitates ab ipso reprobatas fouent, tum quia falsò eis communicatas esse indulgentias, & gratias praedicant.

22 Praeterea circa Confraternitates sunt multa, & diuersa statuta, & decreta à S. Congregatione Episcoporum, & Regularium edita. Primum, quod non licet Regularibus instituere Confraternitates cum vsu saccorum sine Ordinario loci. S. Con-

gregatio *6. Decembris* 1616. Gauantus *in Manuali Episcoporum verbo Confraternitas num.* 2. Secundum, quod Officiales quot annis eligantur, & cum secretis suffragijs. Eadem S. Congregatio 18. *Iulij* 1594. Gauantus *vt supra num.*10. Tertium, quod electio Officialium ad Confratres, confirmatio autem ad Episcopum spectat, exceptis ijs, quæ sub immediata Regum potestate existunt. Eadem S.Congregatio 11.*August.*1617. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Electio*. Gauantus *vt supra num.* 11. Quartum, quod nihil inde emolumenti accipiatur neque Officiales ipsi eligant successores. Eadem S.Congregatio 24.*April.* 1585. Gauantus *ibid.num.*13. Quintum, quod in Oratorijs Confratrum non retineatur Eucharistiæ Sacramentum. Eadem S.Congregatio 21.*Martij* 1594. Gauantus *ibid.num.*21. Additur in alia S.Congregationis decisione apud Barbosam *in Collectan. Bullar.verb.Confraternitas*, non posse id fieri à Confraternitatibus Laicorum, nisi ex causa, & licentia Ordinarij. Sextum, quod neque exponatur Oratio quadraginta horarũ sine licentia Episcopi. Eadem S. Congregatio 20. *August.*1601. Gauantus etiam *ibid. num.*23. Septimum, quod Parochus intra cuius fines est Ecclesia Confraternitatis debet adesse funeribus quæ fiunt in dicta Ecclesia, & idem debet cantare Missas solemnes, alioquin cantet Capellanus. Eadem S.Congregatio 20. *Aug.*1601. Gauantus *vt supra num.*41. Cui consonat alia S.Congregationis declaratio 18.*Maij* 1602. de qua idem Gauantus *verb. Parochorum munera num.*21. Octauum, quod non instituatur Confraternitas in Ecclesia Monialium. Eadem S.Congregatio Episcoporum, & Regularium *6. Nouembris* 1595. Gauantus *in prædicto Manuali Episcoporum verbo Monialium clausura num.* 15.

23 Circa earum præcedentiam Gregor.XIII. anno 1583. decreuit eas præcedere debere, quæ sunt in possessione, & vbi de huiusmodi possessione non constat, eas quæ prius saccis vsæ sunt. Gauantus *in Man. Episcopor. verb. præcedentia num.* 2. *&* 3. Si autem contigeret quod Confraternitas quæ prius quam altera saccis vsa est, ad processionem accederet sine sacco, non gauderet prærogatiua præcedentiæ. Siquidem præcedentiam obtinere volens habitum suo gradui conuenientem gestare debet. Butr. *in cap.*1. *per illum tex. de auth. & vsu pallij num.* 7. quem citat ad hoc Præposit. *in cap.Concilia* 7.*§.Episcopos dist.*17.*nu.* 3. & alios allegat Gratian.*in Disceptat.forens.cap.*298.*sub num.*65. Ita Flauius Cherub.*in Comp.Bullar.in Bulla* 84.*Greg.XIII.*

24 Non possunt Confraternitates cogi ab Episcopo accedere ad Processiones. Sic enim fuit rescriptum à S.Congregatione

Conci-

Concilij ad Episcopum Scalensem, vt refert Quaranta *verbo praecedentia in fine*, & Gauantus *verbo processio num.* 13. Nisi adsit consuetudo, vt colligitur ex quadam declaratione S.Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres*. Possunt tamen ab ipsis inuitari prout etiam declaratum referunt Franciscus Leo *in thesaur. par.* 1. *cap.*8.*num.*18. & Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.* 78. *num.* 24. Quando autem accedunt ad processiones publicas incedunt ante Regulares, vt declaratum refert idem Barbosa *in Collect.Bullar.verb. Confraternitas.*

25 Processiones Confraternitatum non debent extendi per vias, sed circa muros Regularium, qui eas regunt. Ita enim dicitur decisum à S Congregationibus. Gauantus *in Manual. Episcopor.verb.Processio num.*49. Quo tamen non obstante video hic Romae insignem Confraternitatem B. Mariae Virg. de Monte Carmelo in S.Martini de Montibus Coenobio sitam extendere processionem quae fit à praedicta Confraternitate in mense Iulij vsque ad Basilicam S.Mariae Maioris,& per vicinas plateas. Vnde vel speciali concessione, vel consuetudine id haberi credendum. Declaratum etiam dicitur à S. Congregatione posse Confraternitates Laicorum, & eorum Capellanos facere solitas processiones, quandò non fiunt in parochiali, & primaria Ecclesia;& in eorum Ecclesia praedicare facere à Praedicatore approbato ab Ordinario, & benedicere palmas, ignem, & aquam. Barbosa *in Collect.Bullar. verb.Confraternitas.*

26 Non possunt eaedem Confraternitates accedere ad funeralia mortuorum,nisi specialiter, & expresse vocentur, & quando accedunt in actu associationis cadauerum nullo modo possunt erigere Crucem. Ita enim decisum dicitur à S. Congregatione.Barbosa *de offic.& potest.Parochi c.*26.*nu.*61. Video tamen Pium v. in Bulla anno 1569.edita quae habetur in 2.to.Bull.inter Bullas huius Pontificis *n.* 86. decreuisse posse Confratres Confraternitatis Rosarij B.V.Mariae ad quascumq. processiones accedere,& in quibus corpora defunctorum ad sepeliendum deferuntur cum eorum insignijs, cuiusuis etiam Superioris licentia minimè requisita. Quando autem accedunt non debent soluere Parocho quartam funeralem de candelis. Sic enim decisum est à S.Congregatione Episcop. & Regular. apud Barbosam *de offic. Parochi cap.* 25. *num.* 40. Similiter cum accedunt ad praedicta funeralia mortuorum possunt recipere aliquid non per modum pretij,quia hoc esset simoniacum, cum esset vendere rem spiritualem,scilicet orationes,vel suffragia pro pecunia, sed per modum congruę sustentationis, vel eleemosynae.

Suarez *tom. 1. de Religion. lib. 4. de ſimonia cap.* 15. *num.* 7.

27 Habent Epiſcopi ius viſitandi Confraternitates laicorum ijs exceptis quæ ſub Regum immediata protectione ſunt. Ita enim habetur in Concil. Trident. *ſeſſ. 22. cap.* 8. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi alleg. 75. nu. 2. 16. & 19.* Item Confraternitates laicorum erectas in Eccleſijs Regularium non obſtante quacumque contraria conſuetudine. Ita enim decreuit S. Congregat. Epiſcop. & Regular. 17. Iulij 1615. Altaria tamen, & Capellas in Regularium Eccleſijs etiam per ſæcularium Confraternitates conſtructas viſitare non poteſt Epiſcopus. Ex declaratione S. Congregationis Epiſcop. & Regul. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Altare*. Quod intellige quatenus ſpectant ad Regulares ipſos, etenim prout ſpectant ad Confratres Capellæ ipſorum poſſunt ab Epiſcopo viſitari. Ex alia declaratione eiuſdem S. Congregat. apud eundem Barboſam *vt ſupra verb. Confraternitas.*

28 Tenentur Confraternitates habentes redditus Eccleſiaſticos etiam intra Regularium Eccleſias exiſtentes contribuere pro ſeminario puerorum, de quo Concil. Trident. *ſeſſ* 23. *cap.* 18. Ita enim dicitur deciſum à S. Congregatione. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allegat.* 77. *num.* 10. *& in Collectan. Bullar. verbo Confraternitas*, vbi etiam aliam deciſionem S. Congregationis affert qua id magis explicatur. Gauantus *in Man. verb. Seminarium Clericorum num.* 33.

29 Pro Capellanis Confraternitatum declaratum eſt à S. Congregatione. Primò, Capellanos Societatum, qui habent curam celebrandi Miſſas per totum annum non debere prohiberi ab Archypresbiteris Eccleſiarum, vbi ſunt fundatæ Societates, quin ipſi etiam celebrent in diebus feſtis ipſarum Societatum. Secundò, Capellanos Confraternitatum non poſſe ſuo arbitrio ſine expreſſa licentia Epiſcopi proceſſiones facere. Barboſa *in Collect. Bull. verb. Capellanus.* Tertiò, nō poſſe prædictas Confraternitates per ſuos Capellanos in Eccleſijs, quas habent facere ſolemniter celebrare, confeſſiones audire, ſepelire, Sacramenta miniſtrare, & ſimilia, quæ ad ſolum Parochum ſpectant, abſque expreſſa licentia Ordinarij, & Parochi. Barboſa *vt ſupra verb. Confraternitas.*

30 Pro receptione alicuius Confratris videtur dari non poſſe aliquid tanquam pretium, quia hoc olet ſimoniam, cum ſimoniacum ſit dare pretium pro re ſpirituali. Eſſe autem Confratrem multa iura ſpiritualia inuoluat, videlicet ad priuilegia, indulgentias, & gratias Confraternitatis. Vnde non placet quod

in

in contrarium docet Sanchez *tom. 1. Consil. moral. lib. 2. cap. 3. dub.23. nu.8.* Eo ductus fundamento quod Confraternitas non est Religio, sed Congregatio ad benefaciendum. Etsi enim ita sit, nihilominus, quia Cõfraternitatibus adiuncta sunt prædicta iura spiritualia, ideo materia simoniæ reputanda sunt. Potest tamen dari aliquid pro dicta receptione per modum eleemosynæ, vel alio simili titulo, quia id nullo modo est illicitum. Nauar. *de Oratione in miscellaneo mihi 6. de Psalterio, & Rosario nu.* 1. An autem licitum sit statutum Confratriæ, quo præcipitur ne quis intret eam nisi certum quid soluat. Nauar. *in dicto Miscellaneo num.* 4. respondet negatiuè. Mihi tamen placet speculatiuè loquendo licitum esse tale statutum, dummodo illud quod datur non detur vt pretium receptionis, vt dictum est, sed pro pia aliqua causa, videlicet pro alendis pauperibus, aut simili, & quod tale statutum non intelligatur nisi solum pro ijs qui facultatem habent soluendi illam quantitatem, ne excludantur pauperes à pijs operibus, quæ in Confraternitatibus fiunt. Siluester *verbo Confraternitas num.* 2. In praxi autem si tale statutum approbatum fuerit ab Episcopo, vel legitima consuetudine introductum seruari debet. Sanchez *vt supra*. Vide Lauretum de Franchis *in controuers. Episcop. & Regul. pag. mihi* 70.

31 Pro Confraternitatibus ditionis Mediolanensis edita sunt multa decreta, & statuta à Concilijs Prouincialibus Mediolanẽsibus quæ hic placuit inserere, quia etsi in alijs locis obligationem non inducant, pia tamen documenta omnibus præbent. Primò ergo decernitur, vt electio officialiũ fiat præsente Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Episcopo, nisi aliud videatur Episcopo. Secundò, quod electione officialium prorogata sine Ordinarij licentia, acta omnia sint deinceps nulla. Tertiò, quod non admittantur in Confraternitatibus, qui doctrinam ignorant Christianam. Quartò, neque homines facinorosi. Quintò, neque turpis vitæ, aut infamiæ labe notati. Sextò, qui adscripti, & moniti non se emendarint, amoueantur. Septimò, amictus ne detur alicui nisi præsente Parocho, vel alio Sacerdote, qui amictum stata prece benedicat. Octauò, neque amictum domi, aut alibi quam in schola asseruet, & Confratriæ dimittatur, quocumque casu ille recedat. Nonò, arma ne quis gerat vnà cum sacro amictu. Decimò, si concedatur in Oratorijs seruari Eucharistiam, Sacerdos ibi ab Ordinario approbatus resideat. Vndecimò, prohibetur item processio Sanctissimi Sacramenti. Duodecimò, in Dominicis, & festis diebus Missæ sacrificium ne fiat ibi nisi tempore, & hora ab Ordinario præscribenda. Decimo

tertiò,

tertio, feria quinta, & Sabbato sancto nec ibi Missa celebretur, neque cuiquam, ne ipsis quidem Confratribus à Dominica Palmarum vsque ad Dominicam in Albis inclusiuè, Eucharistiam ministrare liceat. Quarto decimò, neque in Natali Domini, Ascensione, Pentecoste, Assumptione B. Virginis, & omnium Sanctorum festo. Quinto decimò, nullæ benedictiones ibi fiant candelarum, ramorum, ouorum, & frugum sub pœna Sacerdoti benedicenti suspensionis à diuinis eo ipso, Confratribus autem arbitrio Episcopi. Sexto decimò, officium B.V. tantum, & submissa voce recitent, non autem cantent. Decimo septimò, Vesperas eodem modo. Decimo octauò, officia recitent, vel ante, vel post officia Cathedralis, & Parochialis Ecclesiæ, neque impediant Doctrinam Christianam. Decimo nonò, non benedictionem, neque thurificationem sibi inuicem, vel alijs impartiantur. Vigesimò, neque liceat sine licentia Episcopi quæritare eleemosynam. Vigesimo primò, oneribus satisfaciant, aut in propria Parochiali, aut in Ecclesijs intra eius Parochiæ fines ab Episcopo designatis, nisi testatores aliud statuerint. Vigesimo secundò, anniuersaria, & quæ septimo, vel trigesimo die fiunt officia in Parochialibus fiant, nisi habeant ius sepulturæ. Vigesimo tertiò, & tum Parocho quoque præsente, qui officium peragat, & quando scilicet ibi cadauer est sepultum. Vigesimo quartò, duplicata eo casu detur Parocho eleemosyna. Vigesimo quinto, ne inuitent Confratrem, tacitè, vel expressè, vt sibi eligat sepulturam in eorum Ecclesijs in quibus est ius sepulturæ sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. Vigesimo sextò, & quicquid inde detrimenti ceperit Ecclesia Parochialis, seu alia cui sepeliendi ius competebat, totum resarciant. Vigesimo septimò neque possint associare funus vllum nisi qui obijt vnus sit ex ipsis, vel facultatem in scriptis obtinuerint ab Ordinario, quibus casibus nihil consequantur. Vigesimo octauò, Psalmodia ad mortuorum corpora, thurificatio, atque aspersio laicis Confratribus ne permittatur. Vigesimo nonò, sepultura nemini in eorum Oratorijs Ecclesijsue concedatur, nisi Episcopo constet id eis licere, vbi verò ius sepulturæ concessum est Confratribus, nemini alii, neque iure electionis, sed neque ipsis quidem Confratribus nisi per sex menses ante obitum sint adscripti. Trigesimo, ad solemnes Cleri processiones accedant. Trigesimo primò, fiat processio quotannis ab omnibus simul Confratriis in Ciuitate, in Diœcesi verò in propriis locis, sumpta ab iisdem Sacra communione, in gratiarum actionem de dono indulgentiæ concesso à Sede Apostolica. Trigesimo secundò, di-

gnior

gnior locus detur antiquiori Confratriæ quæ habitum prius assumpserit de Episcopi, aut Papæ facultate, & solita fuerit ante obire supplicationes, licet tempore sit inferior, & minoribus gaudeat priuilegiis. Trigesimo tertiò, cum processiones agunt, Sacerdotem secum habeant. Trigesimo quartò, neque Crucem quæ per Clericos præferri solet, deferant, sed imaginem Crucifixi, & Sanctorum. Trigesimo quinto, noctu ne obeant ipsi processiones sine licentia Episcopi, & cum certis regulis. Trigesimo sextò, à laicis Confratribus non celebrentur exequiæ. De quibus, & aliis ad intentum Gauantus *in Man. Episcop. verbo Confraternitates*.

32 Loquendo autem specialiter de Confraternitatibus Ordinum Mendicantium, ea quæ sub Vexillo B. V. Mariæ de Monte Carmelo militat, antiqua valde in Ecclesia Dei est, cum constet Gregorium decimum tertium in Bulla *Vt laudes* anno 1577. editam retulisse, & confirmasse indulgentias eidem Confraternitati concessas ab Hadriano II. Stephano V. Sergio III. Ioanne X. & II. Sergio IV. & Innocentio IV. Maximè ipse Innocentius IV. qui anno 1243. Pontificatum ascendit Confratriam dictam ingredientibus tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxauit, vt refertur à Greg. XIII. in præd. Bulla, & Sixto V. in Bulla *Dum attenta* anno 1477. Insuper Vrb. IV. qui sub anno 1261. Pontifex factus est concessit Fratribus nostris anno I. sui Pontificatus, vt Confratrum possent audire Confessiones, vt refertur ab eodem Sixto IV. in alia Bulla etiam sub titulo *Dum attenta*, anno 1476. Vt enim in nostris Annalibus to. 2. dicimus hæc Confraternitas propagari cæpit tempore B. Simonis Stoch Ordinis Generalis, qui priuilegium scapularis, & adiutorium Fratrum, & Confratrum post mortem à B. Virgine impetrauit. Huius enim singularis priuilegii occasione magnopere euulgata est B. Virginis deuotio, & Confraternitas. Cui etiam plures Summi Pontifices magna priuilegia concesserunt.

33 Primò enim Innocentius IV. vt dictum est, & ante ipsum Hadrianus II. Stephanus V. Sergius III. Ioannes X. & II. & Sergius IV. vt refertur in prædicta Bulla Greg. XIII. omnibus Christi fidelibus verè pænitentibus contritis, & confessis qui Confratriam Ordinis assumerent, & eam intrarent, tertiam partem omnium peccatorum in Domino relaxarunt. Quia tamen Paulus V. anno 1606. vt infra videbitur omnes indulgentias Confratrum antiquas cassauit, nouis aliis adiunctis, & concessis, ideo hæc remissio peccatorum quæ verè indulgentia est, pro

vt

vt concessa ab hoc Pontifice nullius est momenti. Maiorem tamen indulgentiam Paulus Pontifex concessit, videlicet plenariam, ingredientibus prædictam Confraternitatem, vt ex dicendis constabit.

34 Deinde Vrbanus IV. anno I. sui Pontificatus magnam Fratribus, & Confratribus nostris concessionem fecit, videlicet quod Sacerdotes Ordinis nostri possent Confratrum nostrorum ad se recurrentium confessiones audire, de suorum (idest ipsorum Confratrum) Prælatorum licentia, nisi ea forte talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset consulenda. Huic concessioni (inquit Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo absolutio, quoad sæculares* I.) non reperitur similis in priuilegijs Mendicantium. Ea enim conceditur vt sine vlla approbatione Ordinarij possint Fratres nostri sæcularium confessiones audire, & à casibus etiam Episcopalibus absoluere. Sed quoad primum derogatum est per Concil. Trident. vt dictum est *tom.* I. *cap.* 19. *à num.* 2. Quoad secundum verò etiam est omnino sublatum propter decreta SS. Congregationum adducta eodem *cap.* 19. *num.* 17.

35 Præterea Clemens VII. anno 1530. pridie Idus Augusti in Bulla *Ex Clementi* quæ habetur in I. tom. Laertij Cherubini inter Bullas huius Pontificis num. 31. plures gratias, & indulgentias Confraternitatibus nostris concessit. Primò etenim singulare illud priuilegium de adiutorio à B. Virgine præstando animabus Fratrum, & Confratrum post eorum mortem approbauit, & innouauit. Id autem priuilegium illis verbis à Pontifice in Bulla relatis continetur. Sane pro parte dilectorum Filiorum Nicolai Audeth Generalis, ac Prouincialium, & Priorum domorum Ordinis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo, necnon Confratrum vtriusque sexus Confraternitatum in Ecclesijs domorum eiusdem Ordinis institutarum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felic. record. Ioannes XXII. & Alexand. V. Roman. Pont. prædecessores nostri vniuersis, & singulis Christi fidelibus qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, seu Confratrum Confraternitatum huiusmodi numero ascribi, ipsiusque Ordinis statuta obseruare, ac habitum dicti Ordinis deferre, seque Fratres, & Sorores dicti Ordinis appellare, ita quod si mulier Virgo castitatem, vidua verò continentiam, coniugata tamen matrimonij iura prout Sancta Ecclesia præcipit tempore earum ingressus inuiolabiliter seruare velle promitterent, & obseruarent, tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxarunt, ac ipsa gloriosissima Dei

Genitrix

Genitrix semper Virgo Maria, ipsorum Confratrum, seu Religiosorum, ac Sororum animas, post eorum transitum, suis intercessionibus continuis, pijs suffragijs, & speciali protectione adiuuabit. Quodque Fratres ipsi gratiarum earumdem prædecessorum participes fieri volentes, horas Canonicas, iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini concessam, & ordinatam recitare, ignari verò litterarum, diebus quibus S. Ecclesia ieiunare præcipit, ieiunare, necnon quarta feria, & Sabbato toto tempore vitæ eorum præterquam die qua aliquarum ex ferijs prædictis natiuitatem Domini Nostri Iesu Christi occurrere contigerit, à carnibus abstinere deberent. Hæc ibi.

36 Inferius etiam amplissima hæc priuilegia eisdem Confratribus concessit. Omnibusque, & singulis vtriusque sexus Confratribus, & cuilibet eorum, aliquem Presbyterum idoneum sæcularem, vel cuiusuis Ordinis etiam Mendicantium, & de obseruantia regularem in suum possint eligere Confessorem, qui vita eis comite, eos, & eorum quemlibet à quibusuis etiam maioris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiamsi illorum absolutio Sedi prædictæ specialiter, vel generaliter (præterquam per litteras in Cœna Domini legi solitas) reseruata foret, ac quorumcumque votorum, & iuramentorum, necnon Ecclesiæ præceptorum transgressionibus, periuriorum, simoniæ, & homicidij, mentalis, vel casualis reatibus, manuum violẽtarum in quas vis personas Ecclesiasticas, non tamen Episcopos, vel eorum Superiores de præterito iniectionibus, ieiuniorum, horarum Canonicarum, diuinorum officiorum, ac pœnitentiarum iniunctarum, in toto, vel in parte omissionibus, omnibusque alijs eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam talibus propter quæ Sedes prædicta merito consulenda foret, in casibus dictæ Sedi qualitercumque reseruatis (exceptis contentis in dictis litteris Cœnæ Domini) semel in vita, & in mortis articulo, de alijs verò dictæ Sedi non reseruatis casibus totiens quotiens opportunum fuerit, eorum confessionibus diligenter auditis absoluere, illisque pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere. Vota verò visitationis quæcumque vltra marina (liminum Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & iuramenta quæcumq. sine tertij præiudicio relaxare,

ac omnium eorum peccatorum semel in vita, & in mortis articulo, vt præfertur, etiamsi tunc non subsequatur, plenariam remissionem, & absolutionem auctoritate Apostolica impendere possit. Liceatque omnibus, & singulis vtriusque sexus Confratribus prædictis, & cuilibet eorum, habere Altare portatile cum debitis reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & quauis etiam Apostolica auctoritate interdictis, seu tempore cessationis à diuinis, dummodo causam non dederint huiusmodi interdicto, seu cessationi, & per eos non stet quominus pareatur Apostolico interdicto, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, seu circa meridiem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, in eorum præsentia, clausis ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce Missas, & alia diuina officia per Sacerdotes sæculares, vel Regulares huiusmodi celebrare, ac quocumque tempore Eucharistiam, & alia Sacramenta Ecclesiastica à quocumque maluerint Presbytero idoneo, & vbicumque sine Rectoris Parochialis Ecclesiæ præiudicio, recipere, & administrare liberè, & licitè valeant, et si contingat, eos, vel eorum aliquem, tempore interdicti huiusmodi ab humanis decedere, corpora eorum Ecclesiasticæ cum aliqua honesta tamen funerali pompa tradi possint sepulturæ. Quodque singulis quadragesimalibus, & alijs cuiuslibet anni temporibus, & diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum Almæ Vrbis Romæ, & extra illius muros, vnam, vel duas Ecclesias, aut vnum, duo, vel plura Altaria in partibus illis, vbi eos, seu eorum aliquem residere, seu quo declinare contigerit, quas, vel quæ ipsi, vel quilibet eorum duxerint eligendas, vel eligenda deuotè visitando, tot, & singulas, ac similes indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur quas consequerentur, si singulis diebus easdem singulas dictę Vrbis, & extra eam Ecclesias pro Stationibus huiusmodi deputatas personaliter visitarent. Hæc ibi.

37 Circa quæ notandum aliqua ex istis omnino sublata esse, alia moderata, alia verò in sua vi, & robore permanere. Primò enim illud de eligendo Confessore, intelligendum est dummodo ille sit approbatus ab Ordinario iuxta decretum Concil. Trid. *sess.* 23. *cap.* 15. & Bullam Clementis VIII. prout supra *num.* 16. dictum manet. Similiter quoad censuras, & casus reseruatos à quibus absolui posse à prædicto confessario Confratres concedit hic Pontifex, vide limitationem Clementis VIII. loco citato, quoad hoc enim priuilegia hæc Clementis VII. etiam moderata sunt.

sunt. Vide etiam dicta *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 20. Quoad illud de facultate commutandi vota, & iuramenta exceptis illis de quibus ibi est sermo, non video vllam reuocationem, & ita manet, vt credo, in sua vi. Notandus tamen error qui in prædicta Bulla quoad hoc punctum videtur esse. Cum enim dicitur. *Vota verò visitationis quæcumque vltra marina (liminum Beatorum Petri &c. exceptis)* errore Scriptoris ita factum esse videtur, ita vt dici deberet: *Vota verò quæcumque (visitationis vltramarinæ, liminum Beatorum Petri, &c. exceptis)*. Intentum enim Pontificis illud videtur esse, vt quæcumque vota exceptis visitationis vltra marinæ, liminum Apostolorum, S. Iacobi in Compostella, Religionis, & castitatis possent commutari in alia pietatis opera. Hic enim est communis modus concedendi hanc facultatem. Alias enim si prout in prædicta Bulla iacet esset legendum sequeretur posse prædictos Confessarios commutare Confratrum vota visitandi S. Sepulchrum, non autem recitandi semel coronam Virginis quod est absurdum. Circa illud priuilegium pro tempore interdicti modo ibi assignato non videtur fuisse reuocatũ à Concil. sed in suo vigore permanere. Etsi enim Concilium Tridentinum *sess.* 25. *cap.* 12. iusserit interdicta omnia à Regularibus obseruari debere, tamen nec ibi nec in *cap.* 22. vbi reuocantur priuilegia contraria, loquitur de Confratrijs, aut Confratribus, sed solum de Religiosis. Illud verò de Altari portatili ea parte qua dicitur etiam in locis non sacris posse esse vsum illius, videtur reuocatum à Concil. *sess.* 22. *in decret. de obseruand. & vitand. in celebrat. Missarum*, quatenus ibi ordinatur *ne in priuatis domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria*, Sanctum Sacrificium peragatur cum reuocatione priuilegiorum in fine. Quamuis hoc non sit ita certum vt oppositum probabiliter dici non possit, asserendo Concilium solum loqui contra eos, qui regulariter, aut continuo vtuntur prædicto Altari portatili extra Ecclesiam, non de ijs qui in casu particulari, & raro contingenti, scilicet, in casu interdicti, eo vtuntur. Illud de sepultura tempore interdicti non video esse reuocatum. Fauet Gauantus *in Man. Episcoporum verbo interdictum nu.* 50. Reuocatæ tamen sunt illæ Indulgentiæ pro diebus Stationum Romæ à Paulo v. vt inferius dicetur.

38 Demum idem Pontifex concedit in dicta Bulla omnibus alijs, qui gratijs eorumdem Confratrum gaudere voluerint, vt aliquam eleemosynam, siue charitatem prout eis, ac præsidentibus Confraternitatum huiusmodi visum fuerit, dando, & largiendo

giendo gratiarum huiusmodi participes fiant. Quia tamen Pius v. anno 1567. in Bulla *Etsi Dominici*, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipsius *num.* 30. omnes indulgentias pro quibus porrigendæ sunt manus adiutrices cassauerit, & annullauerit, ideo prædicta concessio, saltem quoad Indulgentias nullius est roboris, & momenti, nisi forsan ea faciant in quæ Greg. XIII. infra referendus huiusmodi Indulgentias propter eleemosynas, & manus adiutrices lucrandas, commutauit. Et hoc non quoad Indulgentias personales, quia istæ sunt postea à Paulo v. reuocatæ, & coarctatæ, sed quoad locales, v. g. pro Ecclesias nostras visitantibus. Quoad alia verò priuilegia, non video tam manifestam derogationem in dicta Bulla Pij v. & propterea nihil audeo decernere aliorum iudicium expectans.

39 Postea Greg. XIII. anno 1577. in Bulla *Vt laudes* referens gratias, & priuilegia Ordini, ac Confraternitatibus nostris concessa, quæ approbat, & confirmat sic dicit. *Idemq. Ioannes XXII. pro animabus quæ in Purgatorio existunt, & habitum huius Religionis gestarunt, vel eorum Confraternitatem ingressi fuerint, vel Confratrum numero ascripti in honorem eiusdem B. Mariæ Matris Dei, die Sabbati post eorum transitum, intercessionibus continuis pijs suffragijs, & meritis, ac speciali protectione adiuuandis publicauit, corroborauit, & confirmauit.* Inferius etiam quæ Clemens VII. post Ioannem XXII. & Alexand. v. Fratribus, & Confratribus concessit referens, ea etiam approbauit, & confirmauit, clausula tamen porrigendi eleemosynas, & manus adiutrices, dempta, & in alia opera commutata. Videlicet, *quod hi Christi fideles, qui illas consequi voluerint, Ecclesias visitando sint contriti, & confessi, ac loco eleemosynæ prædictæ iuxta prædecessorum prædictorum voluntatem erogandæ septies orationem Dominicam, totidemque salutationem Angelicam recitent, vel habitum dicti Ordinis, vt in litteris Apostolicis piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. ac Alexandri V. nec non Pij V. prædecessorum nostrorum continetur gestent, vel vesperas pro defunctis recitent, aut ante SS. Domini Nostri Iesu Christi Corpus terram exosculentur, ac pro hæresum extirpatione, sanctæq. Matris Ecclesiæ tranquillitate, Christianorumque Principum pace, & vnione pias ad Deum preces effundant, & alias iuxta dictorum prædecessorum nostrorum litterarum seriem orent, aliaq. peragant.* Hæc Greg. XIII. in præd. Bulla.

40 Tandem Paulus v. Romæ apud S. Petrum die 30. Octob. anno 1606. in Bulla *Cum certas*, reuocatis, cassatis, omnibus, ac singulis indulgentijs, peccatorum remissionibus, ac pœnitentiarum

tiarum relaxationibus concessis Confraternitati nostri Ordinis nouas has indulgentias ipsi concessit, his verbis. Omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus, dictam Confraternitatem vbiq. locorum, tam hactenus canonicè (vt præfertur) institutam, quam deinceps vt infra instituendam de cætero ingredientur, & habitum receperint, die primo eorum ingressus si verè pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint plenariam. Ac tam ipsis pro tempore describendis quam iam descriptis in dicta Confraternitate Confratribus, & Consororibus, etiam verè pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui in festo principali Commemorationis eiusdem B. Mariæ, die 16. mensis Iulij, aut iuxta ritum nonnullorum locorum die Dominica immediate sequenti celebrari solito Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, etiam plenariam. In mortis quoque articulo eisdem vtriusque sexus Confratribus, qui pœnitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti, nomen Iesu ore, si potuerint, sin autem corde deuotè inuocauerint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, necnon ipsis Confratribus, & Consororibus qui similiter pœnitentes, & confessi, ac Sacra Communione refecti Processioni in vna Dominica cuiuslibet mensis per dictam Confraternitatem, de Ordinarij licentia faciendæ deuotè interfuerint, & ibi (vt præfertur) orauerint, septem annos, & totidem quadragenas. Ipsis verò, qui ab esu carnis his diebus quibus Confratres dictæ Confraternitatis ex illius instituto vesci non solent, abstinebunt, tercentum dies. Qui autem qualibet die septies orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ad honorem septem gaudiorum eiusdem B. Mariæ Virginis recitauerint quadraginta dies, nec non etiam qui cum habitu eiusdem Confraternitatis pœnitentes, & Confessi semel in mense Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & vt præfertur, orauerint, quinque annos, & totidem quadragenas. Ijs verò Confratribus, & Consororibus qui pœnitentes, & confessi in qualibet ex festiuitatibus eiusdem B. Mariæ Virginis dictum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Ecclesia, vel Capella dictæ Confraternitatis deuotè sumpserint, & vt supradictum est, orauerint, tres annos, & totidem quadragenas, qui autem cum lumine dictum Sanctissimũ Eucharistiæ Sacramentum quando ad infirmos defertur

comi-

comitati fuerint, & pro eisdem infirmis pias ad Deum preces effuderint, quinque annos, & totidem quadragenas. Qui verò corpora defunctorum, tam Confratrum, & Consororum quam aliorum ad sepulturam associauerint, & pro eorum animabus ad Deum orauerint, centum dies. Quoties verò prædicti Confratres, & Consorores officium eiusdem B. Mariæ Virginis deuotè recitauerint centum dies. Qui verò Missis, & alijs diuinis officijs in Ecclesia, vel Capella, aut Oratorio dictæ Confraternitatis pro tempore celebrandis, & recitandis, siue Congregationibus, publicis, vel priuatis eiusdem Confraternitatis vbiuis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, aut eis in eorum necessitatibus, vel in periculo peccandi existentibus auxiliati fuerint, aut eleemosynas temporales, vel spirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis proprijs, vel alienis composuerint, seu componi fecerint, vel procurauerint, aut deuium aliquem ad viam salutis reduxerint, & ignorantes Dei pręcepta, & ea quæ ad salutem sunt docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum piorum operum centum dies de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentijs in forma Ecclesia consueta relaxamus. Ac dilecto filio nunc, & pro tempore existenti Priori Generali dicti Ordinis Carmelitarum, vel illo absente eius Vicario Generali, vt huiusmodi Confraternitatem B. Mariæ de Monte Carmelo vbiuis locorum extra Vrbem erigere, & instituere, illique omnes supradictas Indulgentias, & gratias spirituales (seruata tamen forma præscripta in Constitutione felic. record. Clementis prædecessoris super dictarum Confraternitatum aggregationibus, & institutionibus edita) communicare similiter liberè, & licitè possit, & valeat auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, & impartimur.

41 Quia tamen in hac Bulla ipsis Confratribus, & Consororibus assistentibus Processioni in vna Dominica cuiuslibet mensis per dictam Confraternitatem faciendæ septem annos, & totidem quadragenas concesserat, vt præmissum est, postea sub anno 1609. plenariam Indulgentiam eisdem concessit, verè tamen pœnitentibus, confessis, & Sacra Communione refectis, & orantibus pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione. Item anno 1614. supplicante Theodoro Stratio eo temporis Procuratore Generali, nunc verò Priore Generali Ordinis, extendit prædictam Indulgentiam ad Confraternitates omnes sub inuocatione

B. Mariæ

B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo in quacumque mundi parte de cætero canonicè erigendas.

42 Circa prædictas autem Pauli v. Indulgentias aliqua notanda. Primum, quod per huiusmodi reuocationem Indulgentiarum non sunt reuocatæ, aut cassatæ illæ quæ concessæ erant Ecclesijs Ordinis nostri, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 19. Pro quo vide Gauantum *in Man. Episcop. verb. Indulgentiæ num.* 25. Secundum, probabile forsan esse, nec etiam reuocatas esse Indulgentias concessas Confratribus defunctis, aut in articulo mortis constitutis, propter ea quæ dicta sunt citato loco, in hoc tamen aliorum iudicio me remitto. Tertium, quod licet ad lucrandas prædictas Indulgentias, sufficiat facere ea quæ à prædicto Pontifice designantur, ad fruendum tamen singulari priuilegio, quod vulgo Bullæ Sabbathinæ nuncupatur, videlicet, de auxilio, & patrocinio à B. Virgine præstando animabus Confratrum in Purgatorio existentibus post ipsorum mortem, præcipue die Sabbathi requiruntur sequentes conditiones.

43 Prima est, habitum, seu scapulare B. Virginis in vita gestare. Ita enim habetur in Bullis Ioannis XXII. Alexand. v. Clem. VII. Greg. XIII. ac in decreto S. Inquisitionis Romanæ, anno 1613. qui habitus, seu scapulare coloris grissei debet esse, & saltem pro prima vice ab aliquo Prælato Ordinis, seu ab ipso auctoritatem habente benedictum. Declaratur autem in nostris Constitutionibus *par.* 4. *cap.* 28. *num.* 6. Superiorem qui potest habitum benedicere, & hanc facultatem delegare esse Generalem Ordinis pro tota Ecclesia, Prouinciales pro suis Prouincijs, Priores verò locales posse quidem id facere per se ipsos non tamen alijs delegare hanc facultatem. Debere autem dari tale scapulare, vel habitum à Superioribus Ordinis colligitur à simili de chorda D. Francisci, quam debere similiter à Superioribus eiusdem Ordinis dari Confratribus eius Confratriæ expressit Sixtus v. in Bulla *Diuinæ charitatis*, anno 1587. apud Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul* *q.* 58. *art.* 1. Vbi etiam de benedictione talis chordæ à Superioribus facienda. Hic autem notandum à S. Congregatione declaratum esse, prout refert Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Confratres*, posse concedi Confratribus sæcularibus habitum patientiæ, quæ solis Religiosis propriè conuenit. Quod intelligo quoad formam, & materiam, non quoad longitudinem, seu latitudinem.

44 Secunda, saltem ex consuetudine, & conformiter ad nostras Constitutiones *par.* 4 *cap.* 28. *num.* 7. imò conformiter ad Bullam Pauli v. supra *num.* 40. describi in libro Confraternitatis. Quia

tamen

tamen in Bulla Greg. XIII. & verbis adductis *num.* 39. sub disiunctione ponitur, vel ingredi Confraternitatem, vel Confratrum numero ascribi, non videtur prædicta conditio essentialis, licet sine dubio obseruanda pro maiori cautela, maximè quia similis conditio pro Confraternitate chordę S. Francisci videtur necessaria, vt affert Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 58. *art.* 1. & pro omnibus Confraternitatibus id habet Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. in Sixto V. num.* 13. *scholio* 2.

45 Tertia, seruare castitatem respectiuè ad statum in quo sunt Confratres, & Consorores. Hæc enim conditio à Summis Pontificibus relatis designatur. Quæ non sic est intelligenda, vt Confraternitatem ingredientes, teneantur votum castitatis emittere, quemadmodum Fratres in professione, sed quod castitatem pro suo statu colant. Nec ita est intelligenda quod statum mutare nequeant. Confratres enim soluti, & Consorores Virgines ad nuptias transire possunt, & tunc ad coniugalem castitatem, non ad Virginalem tenebuntur. Vnum etiam aliud pro hac (idem dico pro sequenti) conditione aduertendum est, quod scilicet quamuis aliquis humana fragilitate ductus semel, bis, aut pluries contra castitatem peccauerit, si tamen pœniteat, firmiterque proponat iterum eam seruare, vt huius priuilegij particeps efficiatur, non propterea incapax ipsius efficietur.

46 Quarta conditio est, recitare officium Canonicum, si illud recitare nouerint, sin autem non nouerint, loco officij, Ecclesiæ ieiunia obseruare, & feria 4. & Sabbatho à carnibus abstinere, nisi vbi in his diebus Natiuitatis Domini festum inciderit. Sic enim habetur in prædicta Bulla Clem. VII. referentis Ioannem XXII. & Alexand. V. & in decreto adducto S. Inquisitionis Romanæ anno 1613. & indicatur in lectionibus officij Commemorat. solemnis B. Virg. Mariæ de Monte Carmelo à S. Congregatione Rituum approbatis. Licet autem in prædicta Clem. VII. Bulla ex Ioanne XXII. & Alexand. V. dicatur hoc officium debere esse *horas Canonicas iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini concessam, & ordinatam*, quia tamen in prædicto decreto S. Inquisitionis Romanæ dicitur, *Officiumq. paruum recitauerint*, denotari videtur, Ecclesiam auctoritate qua pollet explicasse officium illud canonicum ad lucrandum hanc gratiam requisitum sufficienter suppleri per officium paruum B. Virginis, ita vt non recitantibus magnum officium, sufficiat paruum B. Virginis recitare. Probabile etiam Confessarios posse cum legitimè impeditis prædicta requisita in alia opera pia æquiualentia commutare. Id enim de benignissima Virgine Maria hanc gratiam

conce-

concedente, & de Summis Pontificibus etiam approbantibus credi debet.

47 *Solus Pater Generalis Ordinis pro tempore existens, & in sua absentia eius Vicarius Generalis, ex indulto Pauli V. potest vbique locorum extra Vrbem seruata forma præscripta à Clemente VIII. de qua infra, Confraternitates habitus erigere, & instituere, illisque Indulgentias, & gratias spirituales auctoritate Apostolica liberè, & licitè communicare. Vicarius autem Generalis Congregationis Mantuanæ, vt pluries declarauit Sacra Congregatio super Indulgentijs, solum in Ecclesijs ipsius Congregationis ex indulto eiusdem Pauli V. Quoniam autem in Ordine nostro duo alij sunt supremi Generales præter nostrum Discalceatorum primitiuam Regulam profitentium, vnus Congregationis Hispaniæ, alter Congregationis S. Eliæ, eadem Sacra Congregatio super Indulgentijs declarauit vnum quemque eorum liberam habere facultatem instituendi vbique locorum Confraternitatem nostram.* Ita in nostris Constitutionibus *p.5. cap.28. n.1.* Quę placuit hìc transcribere pro maiori luce dicendorum.

48 Dubitari tamen potest an Pater Generalis (idem dico de PP. Generalibus PP. Discalceatorum, & Vicario Generali Congregationis Mantuanæ respectiuè) possint Confraternitates nostras instituendi facultatem alijs delegare. Videtur enim probabile quod sic, quia iuxta dicta *tom.1. cap.18. num.4.* Commissarius ex priuilegio perpetuo potest alijs suas vices delegare, facultas autem hæc instituendi Confraternitates est priuilegium perpetuum, præsertim quia Paulus III. concessit Generali Societatis, vt *omnes gratias, concessiones, & indulta sibi concessa à Sede Apostolica exercere possit per Vicarios, aut personas ad id sibi bene visas.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.22. num.8.* Similiter Sixtus V. in Bulla *Dum ineffabilia* anno 1586. edita quæ est in 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti V. num. 21. facultatem concessit omnibus Fratribus Ordinis Prædicatorum designandis à Generali, vel Vicario Generali eiusdem Ordinis instituendi Confraternitates Rosarij vbique. His enim priuilegijs videtur vti posse Generales Ordinis nostri. Nihilominus Reuerendiss. Theodorus Stratius Generalis Ordinis cautius, & prudentius per se solum instituit etiam absens Confraternitates, in illis scilicet locis, quos Prouinciales designant, committendo tamen ipsis vt loca designent cum conditionibus à Clemente VIII. requisitis.

49 Item cum vnica tantum instituti nostri Confraternitas erigi possit in eodem loco, iuxta dicta supra ex Clem. VIII. *num.* 8.

ideo ad conseruandam bonam pacem inter nostros, & Patres nostros Discalceatos an. 1616. die 24. Aug. Romæ Reuerendiss. Magister Sebastianus Fantonus Prior Generalis Ordinis, Reuerendiss. P. Fr. Ferdinandus à S. Maria Præpositus Generalis nostrorum PP. Discalceatorum Congregat. S. Eliæ ac admod. R. P. Franciscus à Sanctiss. Sacramento Procurator Generalis Congregationis Hispaniarum eorumdem PP. Discalceatorum in hanc deuenerunt concordiam his verbis descriptam in Bulla Pauli v. *Ad ea per quæ* anno 1617. die 24. Aprilis qua prædicta concordia ab hoc Pontifice approbatur, & confirmatur. Ideo prædicti Patres Reuerendiss. P. Magister Generalis, & Reuerendiss. P. Præpositus Generalis, & Procurator Generalis Hispaniæ sub vna Beatissimæ Virginis tutela militantes, vt charitas mutua sine vllius offensione foueatur; sponte &c. & omni &c. nominibus prædictis conueniunt, & paciscuntur hoc proposito medio, videlicet, vt vbi Fratres Carmelitani erectam iam habeant Confraternitatem possint Discalceati sanctum Scapulare petentibus concedere, sodalesque ita admittere, vt eo ipso Confraternitati Patrum Carmelitarum adscripti censeantur, & sint, & easdem indulgentias, priuilegia, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta consequantur modo quo supra. Item quoad processiones tam præcipuam mensis Iulij ad Sanctissimæ Virginis Commemorationem solemnem fieri solitam, quam alias, quæ in aliqua Dominica singulorum mensium fiunt, quibus assistentibus Confratribus, & Consororibus plenaria Indulgentia per SS. D. N. Paulum Papam v. sub die 3. Augusti 1609. in perpetuum concessa est, & postea ab eodem sub die 19. Iulij 1614. ad omnes in posterum erigendas in quauis mundi parte Confraternitates extensa, ita pariter conueniunt, & paciscuntur, vt vbi Confraternitas in domibus Patrum Discalceatorum fuerit erecta, nolintque ipsi dictam processionem, seu processiones facere, possint PP. Carmelitani eam, vel eas celebrare, illique vel illis assistentes Confratres lucrentur Indulgentiam, ac si in eorũ domo esset Confraternitas; & è conuerso si in domibus PP. Carmelitarum fuerit erecta Confraternitas, nolintque ipsi processionem celebrare, possint PP. Discalceati eam facere, Confratresq. assistentes consequantur Indulgentiam prædictam, quia sic inter eos actum &c. Hæc ibi. Habetur hæc Bulla in lib. cui titulus est *Priuilegia Ordinis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum à pag.* 126.

50 Statuta etiam sunt hæc pro institutione prædictarum Confraternitatum in nostris Constitutionibus p. 4. cap. 28. num. 3. Et

ne,

ne, quod in fauorem nostræ Religionis à Summis Pontificibus concessum fuit aliquando in illius detrimentum vergat Reuerendiss. Pater in posterum Confraternitatem nostram in exteris Ecclesijs præsertim aliorum Regularium non instituat, nisi sub hac expressa conditione, quod si temporis successu nostra Religio domum in eodem loco fundauerit, institutio Confraternitatis in aliena Ecclesia facta eo ipso penitus expiret, nulliusque reddatur valoris, & momenti, & valeat P. Generalis nouam erectionem in nostra Ecclesia seruatis seruandis facere: & nisi etiam sub iuramento promittant tum Superiores exterarum Ecclesiarum in quibus instituenda fuerit Confraternitas, tum Confratres, quod nec directè, nec indirectè, nec per se, nec per alios vllo vnquam tempore impedient, quominus possimus nos, si se obtulerit occasio, nouum ibi Monasterium acquirere, imò expressè protestentur se ad id quatenus opus fuerit, ex nunc pro tunc suum præbere consensum. Hæc ibi.

51 Grauissima Rosarij B. Virginis Mariæ Confraternitas, quam clarissima Dominicanorum Patrum familia habet, iuxta Nauarrum *in Miscellaneis de Psalterio, & Rosario Virginis Matris Miscellaneo* 4. cæpit anno 1476. à quodam egregio Doctore Prouinciali eiusdem Ordinis nomine Iacobo Spenger, qui simul vocatur Prior Monasterij Prædicatorum Coloniæ, quibusdam Statutis super ingressu, & obligatione Confratrum adiectis, quam Alexander Legatus ad instantiam Imperatoris Friderici III. & eius vxoris Augustæ confirmauit, & indulgentias auxit. Hæ autem indulgentiæ, prout constat ex Bulla Leonis X. inferius referendæ, sunt, Confratribus, seu Consororibus in singulis quinque B. Virginis Mariæ festiuitatibus, scilicet Annunciatione, Visitatione, Assumptione, Natiuitate, & Purificatione centum dies Indulgentiæ, & quoties Rosarium per se, vel per alium legerent, vel legi facerent, seu Sabbatis, & festiuis diebus decantationi *Salue Regina* quod in dicta Ecclesia cantabatur, interessent, 40. dies.

52 Deinde Sixtus IV. in Bulla *Ea quæ ex fidelium*, anno 1479. in 1. tom. Bullar. inter Bullas eiusdem Sixti num. 18. ad instantiam Ducis, & Ducissæ Brittaniæ approbauit antiquum vsum orandi qui dicitur Psalterium, seu Rosarium B. Virginis, quo scilicet toties Angelica Salutatio *Aue Maria* dicitur, quot sunt Psalmi in Psalterio Dauidico scilicet 150. singulis decem Salutationibus orationem Dominicam semel præponendo, concedens insuper pro qualibet quinquagena prædicti Psalterij quinque annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ. Constat

etiam ex Leone x. in Bulla *Pastoris æterni* anno 1520. edita in *Appendic. ad Bullarium num. 2. inter Bullas Leonis* eumdem Sixt. IV. voluisse, & ordinasse quod omnes, & singuli Confratres vtriusque sexus Confraternitatem prædictam seruantes tam in dicta Ciuitate Coloniensi, quam vbicumque locorum verè pœnitentes, & confessi, qui orationẽ Dominicam, & Salutationem Angelicam prædictam modo præmisso dicerent in singulis Natiuitatis, Annunciationis, Assumptionis eiusdem B. V. Mariæ festiuitatibus Indulgentiam septem annorum, & totidem quadragenarum consequerentur.

53 Successiuè Innocentius VIII. cum anno 1483. vel 1484. Bartholomæus de Comatijs Generalis eorumdem Patrum Dominicanorum Capitulum Generale Romæ celebraret, vt constat ex prædicta Bulla Leonis x. Bartholomæo Generali viuæ vocis oraculo, omnibus qui tunc erant, & in futurum essent de dicta Confraternitate, & per hebdomadam dicerent Psalterium B. Mariæ Virginis huiusmodi plenariam omnium peccatorum suorum remissionem, semel in vita, & semel in mortis articulo, ac etiam receptis per litteras ad beneficia dicti Ordinis, non autem quæstu, sed deuotionis causa, concessit, de qua concessione per litteras testimoniales ipsius Bartholomęi sui secreti sigilli seu signati vsualis impressione munitas constat.

54 Insuper, vt etiam ex eiusdem Leonis Bulla constat *Raymundus tit. S Mariæ nouæ Presbyter Cardinalis tunc per Germaniam dictæ Sedis Legatus, eisdem Confratribus, & Consororibus, pro quolibet Rosario centum dies Indulgentiarum perpetuò, & similiter plures, ac diuersi locorum Ordinarij singuli Indulgentiam* 40. *dierum concesserunt, prout etiam in Raymundi Cardinalis Legati, necnon Alexandri Episcopi, & Nuncij, & Ordinariorum huiusmodi singulis desuper confectis litteris dicitur plenius contineri.*

55 Post quæ idẽ Leo x. in Bulla relata Confraternitatẽ, ritum, seu modum orandi, & prædictas Indulgentias per Sixtum, Innocentium, Legatum, & Ordinarios prædictos concessas approbauit, aliasque Indulgentias, & priuilegia his verbis concessit. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, Ioanni Duci, Mariæ Ducissæ, Sibillæ Marchionissæ, Ioanni Præposito, Priori, ac Fratribus Prædicatoribus, & eorum singulis, ac vniuersis, alijsq. vtriusque sexus Christi fidelibus dictæ Confraternitatis Confratribus, & Consororibus, vbilibet existentibus, tam præsentibus, quam futuris, vere pœnitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui ter in hebdomada dictum Rosarium

deuotè

deuotè orauerint, vt præfertur pro qualibet vice alios decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs misericorditer in Domino relaxamus. Ac quod omnes prædicti eorum singuli in Pascha Resurrectionis, & festiuitatibus prædictis, ac tribus diebus singulis festiuitatum earumdem præcedentibus, cuicumque Presbytero domus Ordinis Prædicatorum Fratrum professorum per eorum singulos pro tempore eligendos peccata sua confiteri valeant, ipseque Presbyter eorum confessionibus diligenter auditis, ipsos, & eorum singulos ab omnibus, & singulis excommunicationibus, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, & promulgatis, necnon sacrilegijs, incestibus, adulterijs, pœnitentiarum iniunctarum, & diuinorum officiorum, & ieiuniorum omissionibus, alijsque eorum peccatis, criminibus, excessibus, delictis, quantumcumque grauibus, & enormibus, in singulis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus (contentis in Bulla singulis annis die Cœnæ Domini legi consueta, dumtaxat exceptis) absoluere, & eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, ac iuramenta quæcumque sine alicuius præiudicio relaxare, & vota quæcumque (vltra marina, visitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli, præfatorum, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare liberè posit, Ordinarij, & Archidiaconi loci, ac Rectorum parochialium, & cuiusuis alterius licentia desuper minimè requisita. Qualiter autem hæc priuilegia absoluendi Confratres moderata, vel ablata iam sint vide dicta supra *nu.* 37.

56 Ordinauit insuper, ac statuit, pro receptione, & conscriptione aliquorum Confratrum, siue Consororum in dicta Confraternitate, nihil omnino temporale exigi debere, sed sponte oblata dumtaxat recipi posse. Vide dicta supra *nu.* 30.

57 Refert etiam idem Pontifex prædictam Confraternitatem iam olim prout in historijs legitur à S. Dominico institutam fuisse, & in diuersis mundi partibus prædicatam sequentibus signis. Quod etiam corroborant, quæ de hac historia referunt Dominicani Patres, specialiter Abrahamus Bzouius *tom.* 13. *Annal. circa ann.* 1213. *num.* 9. *& sequentibus*, vbi de quadam victoria meritis B. Virginis Dei Matris accepta, alijsque miraculis Rosarij institutum comprobantibus, ex varijs auctoribus agit.

58 Postea Clemens VII. in Bulla *Etsi temporalium*, anno 1534. edita, in tom. 1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 40. dictam Confraternitatem, Indulgentias, et priuilegia illi à Prædecessoribus

cessoribus concessa approbauit, et confirmauit. Declarauit etiam satis esse Rosarium in hebdomadæ cursu recitari, et quia Leo x. concesserat visitantibus quinque Altaria cuiuscumque Ecclesiæ, vel vnum, aut duo quinquies si quinque defuissent, Indulgentias Stationum Almæ Vrbis, idem approbauit, et confirmauit. Item auxit Indulgentias concessas à Sixto IV. recitantibus Rosarium B. Virginis. Animaduertit autem Laertius Cherubinus Collector Bullarum in hac Bulla Clem. VII. eam approbatam fuisse à Paulo III. et Iulio III.

59 Item sub anno 1569. Pius V. duas edidit Bullas, seu Constitutiones circa huiusmodi Confraternitatem. Priorem 28. Iunij, et posteriorem die 17. Septembris, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 86. In priori decernit solum Priorem Generalem, aut ab eo deputatos, & Ambrosium Saluium Prouincialem Prouinciæ Neapolitanæ posse Confraternitatem prædictam in quibuscumque Ecclesijs erigere, nullum Confratrem pro ingressu in Confratriam aliquid soluturum, posse Confratres ad quascumque processiones accedere, & in quibus corpora Defunctorum ad sepeliendum deferuntur, cum eorum insignijs, cuiusuis etiam Superioris licentia minimè requisita, prohibens ne dictis Generali, seu deputandis, & Ambrosio prædicto, aut ipsis Confratribus in præmissis aliquid molestiæ inferatur, ac illis concedens Indulgentias à prædecessoribus, præsertim Leone x. concessas. In posteriori autem prædictum Psalterium, seu Rosarium B. Virginis omniaque indulta Indulgentias, & priuilegia per quoscumque Summos Pontifices, seu Legatos concessa confirmauit, & approbauit, facultatem percipiendi legata concessit, ac sequentes Indulgentias concessit his verbis. Et insuper quo quisque ad se numero Confratrum præfatorum aggregandum, promptior, & alacrior fiat. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos descriptis, verè pœnitentibus, & confessis qui primà vice qua descripti fuerint, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in aliqua Ecclesia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & vnam saltem quinquagenam Rosarij recitauerint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Ecclesiæ orauerint, necnon qui in mortis articulo constituti salutaris pœnitentiæ, & viatici Sacramento muniti fuerint plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui verò in Resurrectionis Domini Nostri Iesu

Christi

Christi, Annunciationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ præfatum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & partem Rosarij, vt præfertur, recitauerint, decem annos, & totidem quadragenas. Eisdem autem Confratribus qui in reliquis Domini Nostri IESV Christi, & Beatæ MARIÆ Virginis præfatorum festis diebus in quibus Sacra ipsius Rosarij mysteria recensentur, vnam saltem Rosarij quinquagenam recitauerint, necnon alijs omnibus, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus, etiam non Confratribus qui in eiusdem Rosarij Processione, quæ mense quolibet fieri consueuit deuotè interfuerint, & pariter Confratribus præfatis qui ipsum Rosarium integrum qualibet hebdomada deuotè recitauerint, septem annos, & totidem quadragenas de iniunctis sibi pœnitentijs, etiam misericorditer in Domino relaxamus. Hæc ibi.

60 Præterea Sixtus v. in Bulla *Dum ineffabilia* anno 1586. edita quæ est in 2. to. Bullarij inter Bullas Sixti nu. 21. confirmauit, & approbauit Indulgentias, priuilegia, & indulta dictæ Confraternitati à suis Prædecessoribus concessa, & pro potiori cautela ea de nouo concessit, & innouauit. Facultatem item concessit Fratribus dicti Ordinis Prædicatorum per Magistrum, & Vicarium Generales pro tempore deputandis instituendi prædictas Confraternitates Rosarij eisque erectis omnes gratias, & indulta elargiendi. Insuper sequentes eisdem Confratribus Indulgentias concessit, ijs verbis. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Confratribus singularum Confraternitatum Rosarij huiusmodi, tam hactenus erectarum, quam in posterum erigendarum, vt præfertur, vbicumque, nunc, & pro tempore existentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore descriptis, & describendis, itinerantibus, vel nauigantibus, ac seruientibus, totum Rosarium, infirmis verò, aut alias legitimè impeditis, tertiam eius partem deuotè recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Ecclesia statutis, confitendi, & communicandi firmum propositum habentibus, qui Capellam Beatæ MARIÆ Rosarij in Ecclesia ipsius Beatæ MARIÆ supra Mineruam de Vrbe eiusdem Ordinis Prædicatorum institutam, vel alias Ecclesias, seu Capellas vbicumque dicta Confraternitas canonicè fundata fuerit ijs diebus quibus festa mysteriorum eiusdem Rosarij celebrantur visitare, & processioni, quæ prima Dominica cuiuslibet mensis fieri solet, interesse non poterint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem auctoritate, & tenore prædictis,

conce-

concedimus, & elargimur. Illisque omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones etiam plenarias alijs Confratribus,& Sororibus,Capellas,seu Ecclesias Rosarij huiusmodi dictis diebus visitantibus, ac dictæ Processioni interessentibus,specialiter, vel generaliter concessas, & in futurum concedendas, in omnibus,et per omnia,perinde,ac si dictas Capellas, seu Ecclesias dictis diebus personaliter visitarent, et processionibus huiusmodi interessent auctoritate, et tenore prædictis communicamus,ac communicatas esse specialiter, vel generaliter decernimus, et declaramus. Hæc ibi.

61 Circa prædicta notandum primò S. Congregationem Episcoporum declarasse 13. Maij 1603. facultates concessas PP. Dominicanis pro Societate Rosarij locum non habere in Societatibus eiusdem extra eorum Ecclesias. Gauantus *in Man. Episcopor. verb. Confraternitates num.* 8. Notandum 2. Ioannem XXIII. concessisse Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod Confratres ipsorum possent sepelire tempore interdicti in Ecclesia, vel Cœmeterio eorumdem Fratrum nisi fuerint excommunicati publicè,vel nominatim, ibique diuina celebrare, seu audire. Ita Casarubius *in Compend.priuileg. Mendicant.verb. Interdictum* 3.*num*.5. iungens, quod cum prædicti Prædicatores hac gratia frui vellent, re discussa in insigni vniuersitate Salmātina declaratum fuit solum debere ista concessione vti iuxta cap. *Vt priuilegia de priuilegijs,& excessibus*,eos Confratres,qui adhuc manentes in sæculo eorum Ordini sunt oblati, mutato habitu sæculari, et qui bona sua dederunt inter viuos, retento sibi vsufructu, sic enim deciditur in dicto cap. *Vt priuilegia*. Verumtamen cum concessio Ioannis XXIII. posterior fuerit hac decisione iuris communis non video cur iuxta illam debeat intelligi. Dubium tamen mihi ingerit an hi Confratres Fratrum Prædicatorum sint ijdem, ac Confratres Rosarij. Hoc tamen scire spectat ad prædictos Patres. Tertiò notandum, quod quamuis Paulus V. omnes, et singulas Indulgentias tam Confraternitati Rosarij, quam alijs Confraternitatibus à suis prædecessoribus concessas reuocauerit, nouas indulgentias, et priuilegia concedens,postea tamen ad instantiam Ordinis Prædicatorum dictam reuocationem ad terminos iuris reduxit, concedens, et indulgens,vt Rosarij confraternitas vti posset, et gaudere Indulgentijs aliàs eidem à Summis Pontificibus concessis, prout antea vtebantur,et non alias. Hoc patet ex Bulla eiusdem Paul.V.*Cum olim* anno 1608. edita.

62 Circa processionem autem huius Cōfraternitatis notandū

quod

quod licet, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 41. à S. Congregatione declaratum sit non licere Regularibus facere processiones sui Ordinis extra Ecclesias suas, & ambitum illius, circa processionem tamen Rosarij, refert Festus *in Constit. sui Ordinis p.* 1. *c.* 23. declarasse S. Congregationem posse dictam processionem fieri per totam Ciuitatem si ita habeat consuetudo à 10. retro annis seruata, in quatuor festiuitatibus B. V. Mariæ, nimirum, Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis.

63 Circa Confraternitatem chordæ Seraphici Patris S. Francisci constat ex Sixto v. in Bulla *Diuinæ charitatis altitudo* anno 1587. edita quæ habetur apud Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 58. *ar.* 1. *& in Bullario eiusdem Auctoris to.* 2. *Bulla* 8. *in Sixto V.* eam institutam fuisse ab eodem Sixto v. in Ecclesia S. Francisci Assisiensis, in qua sub Altari maiori corpus eiusdem S. Francisci requiescit, concessisseque facultatem Clementi Bontadesio Generali Minorum prædictam Confraternitatem instituendi in quibuscumque Ecclesijs eorumdem Minorum tam Conuentualium, quam de obseruantia, & Capuccinorum cum varijs Indulgentijs, & peccatorum remissionibus. Sequentes autem exprimit idem Pontifex in dicta Bulla ijs verbis: *Necnon de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi vtriusque sexus Confratribus Chordigerorum huiusmodi præter Indulgentias Religioni præfatæ concessas in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum huiusmodi singulis mensibus fieri solitis interfuerint ijsdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuò concesserimus.* Bulla autem eiusdem Sixti, qua prædictam Confraternitatem erexit habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti num. 13. vbi etiam varias Indulgentias eidem Confraternitati concedit præsertim eas, quę Archiconfraternitati Confalonis concessæ erant, nec reuocatæ.

64 Declarat autem idem Pontifex chordam debere esse cinctam, & susceptam à Superioribus Ordinis. Deinde vult esse benedictam ab eisdem Superioribus, Guardianos etiam atque Præsidentes intelligendo. Requiritur etiam vt ipsi Confratres in Confratriam ingrediantur, & in libris ipsius scribantur. Rodriguez, vt supra *to.* 1. *quæst. Regul. q.* 58. *ar.* 1. Flauius Cherubinus *in Comp. Bullar. in Sixto V. num.* 13. *scholio* 2.

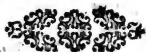
65 Circa Confraternitatem Confratriæ Corrigiatorum S. Augustini, notandum quod Eugenius IV. Romæ anno Domini millesimo quadringentesimo trigesimo, confirmauit licentiam

datam à Fratre Gerardo de Ariminio Generali Ordinis Eremitarum Diui Augustini Fratri Cesario de Roma eiusdem Ordinis Professori, vt Corrigiatorũ posset instituere Confratrias. Postea auctoritate Greg. XIII. Prior Generalis Ordinis Fratrum Eremitarum D. Augustini Confraternitatem vtriusq. sexus fidelium Cincturatorum, & Cincturatarum S. Augustini, & S. Monicæ nuncupatam in Ecclesia S. Iacobi Ciuitatis Bononiensis fundatam auctoritate Eugenij IV. vniuit simili Confraternitati sub inuocatione B. Mariæ Virg. de Consolatione nuncupatæ, in eadem Ecclesia canonicè institutæ. Quam vnionem, & incorporationem Greg. XIII. Romæ apud Diuum Petrum sub annulo Piscatoris die 10. Iunij anno Incarnationis Dominicæ 1575. Pontificatus sui Anno 4. motu proprio, & ex certa scientia confirmauit, & idem Greg. XIII. in quadam Bulla data Romæ apud D. Petrum sub annulo Piscatoris die 12. Nouemb. anno Domini 1578. Pontificatus sui anno 8. præcepit in virtute sanctæ Obedientiæ omnibus ad quos spectat, ne dictæ Confraternitates sic vt præfertur pro tempore aggregatæ, ad quidquam soluendum dictæ Confraternitati S. Iacobi ratione aggregationis huiusmodi soluere teneantur. Hæc ad litteram Rodrig *tom. 1. q. 58. ar. 2.*

66 Postea verò Gregorius Petrechinus Cardinalis auctoritate Apostolica sibi concessa, rescriptum in forma Breuis edidit. Quo in omnibus Ecclesijs Domorum, & Conuentuum Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini in Prouincia Castellæ iam erectis, seu de cætero erigendis, ac earum singulis vnam Confraternitatem vtriusque sexus Christi fidelium Corrigiatorum, seu Cinctoriatorum D. Augustini, eiusque D. Matris Monicæ in Capella, seu Altari à Priori, & Conuentu specialiter ibi eligendo de nouo perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam gratis, vbique, & alias seruata forma dictarum litterarum Papæ Greg. XIII. erexit, & instituit, & fundauit, ac erectam, fundatam, & institutam censeri, & omnino esse voluit, illasque, & earum singulas sic vt præfertur erectas, & fundatas Archiconfraternitati B. Mariæ Virg. de Consolatione Corrigiatorum, seu Cinctoriatorum S. Augustini, & eius Matris S. Monicæ, in Ecclesia Domus, seu Conuentus Fratrum S. Iacobi dicti Ordinis Bononiensis, vt præfertur, institutæ specialiter, & expresè etiam gratis, & perpetuò aggregauit, vniuit, & incorporauit. Ac singularum Confraternitatum sub dicta inuocatione erectarum huiusmodi vtriusque sexus Confratribus, & eorũ quibuslibet omnia, & singula priuilegia, concessiones, & indulta tam spiritualia, quàm temporalia, ac etiam peccatorum remissiones, & Indulgentias etiam plenarias, & perpetuas, vel quas-

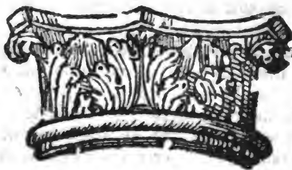
quascumque alias qualitercumque, & quomodolibet qualificatas, & nuncupatas per quoscumque Summos Pontifices litteris Apostolicis varijs temporibus singulis Archiconfraternitatis prædictæ Confratribus quomodolibet, & ex quauis causa concessas, & elargitas perpetuò etiam communicauit, & ad singulas ex nunc dicta auctoritate Apostolica extendit, & ampliauit, illisque omnibus, & singulis eorum quemlibet gaudere debere, & de illis alijsque spiritualibus suffragijs, operibus meritorijs dictę Archiconfraternitati, & illius vtriusq. sexus Confratribus concessis, & per eos, aliosq. tertius Ordinis Eremitarũ D. Augustini Fratres vbilibet pro tempore quomodolibet participes fecit, & participare debere dicta auctoritate Apostolica declarauit. Hæc etiam idem Rodrig *dicto ar.* 2.

67 Postea etiam Greg. XIV. in Bulla quæ incipit *Cum sicut accepimus* declarauit posse Confratres vtriusque sexus Corrigiatorum D. Augustini vti, frui, et gaudere indulgentijs, et gratijs spiritualibus Ordini eiusdem S. Augustini concessis, omniumque bonorum, quæ fiunt in dicto Ordine participes esse; dummodo inter alia tenerentur quotidie recitare tredecim *Pater noster*, et totidem *Aue Maria*, et vnum *Salue Regina* pro salute Romani Pontificis, ac fælici statu S. Matris Ecclesiæ, vel nescientes dicere ipsum *Salue Regina* loco ipsius quinque *Aue Maria*. Ampliorem quoque gratiam quarumdam Indulgentiarum in alia Bulla concessit idem Pontifex eidem Confraternitati, prout refert Rodriguez *vt supra art.* 2. Omnium tandem gratiarum, et priuilegiorum huius Confraternitatis approbatio, et confirmatio habetur ex Greg. XV. in Bulla *Iniuncti nobis* in Bullar. Eremitar. S. Augustini Laurentij Empoli *in eodem Greg. num* 2.

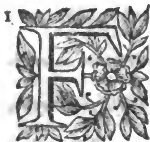
SVMMARIVM CAP. XVI.

An

De Familiaribus, seu Seruitoribus Regularium personarum, eorumque priuilegijs.

Cap. XVI.

1 AMILIARES, seu Seruitores Regularium in præsenti appellantur illi qui ipsis inseruiunt, et cum illis cohabitant, ita vt sint ipsorum quasi commensales. Ita enim colligitur *ex cap. vlt. de verb. significat. in 6.* Rota Roman. diuers. *par.2. decis.303. num.2.* Suarez 4.*tom. de Relig tract.*10. *lib.9.c.4.n* 14. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg.5.num.2.* Non tamen videtur simpliciter necessarium, vt aliquis familiaris censeatur, quod propter stipendium, vel mercedem inseruiat. Nam si aliquis gratis seruire velit Monasterio familiaris vtique erit. Felinus *cap. in litteris,* Suarez *vt supra*. Requiri tamen videtur ad familiaris rationem in præsenti, quod continuò, vel quasi continuò in Regularium domibus cohabitet. Quia alias non vocabitur de familia, ac per consequens nec familiaris. Prout in simili de familiari Episcopi locuuntur Bonacina *de Sacrament. disp.8. q. vnica punct. 4. num* 18. Barbosa *vt supra num.6.* Sed ægrotus, & qui pro aliquo tempore ad propria negotia, vel Monasterij pertractanda absens est familiaris nomen non perdit. Glossa *in cap. vlt. de verbor. significat. in 6.* & Suarez *vt supra*.

2 Constat huiusmodi familiares Regularium personas Regulares non esse, cùm vota solemnia, vt supponimus non emittant. An autem Ecclesiasticæ personæ dicendę sint, dubium esse potest, cum pertineant ad personas Ecclesiasticas, et sint quasi bona ipsarum. Nihilominus esto quod secundum quid Ecclesiastici iuris dici possint, propter rationem allatam, absolutè tamen, et simpliciter dicendi sunt sæculares, seu laici, quemadmodum etiam familiares Episcoporum, qui alias clerici non sunt, vt supponitur in declaratione S. Congreg. Episcop. et Regul. apud Barbosam *in Collect Bullar. verb familia,* in qua dicitur, familiares Episcopi etiam laicos fori priuilegio gaudere, quo supponitur Episcoporum familiares, si alias clerici non fuerint, pro laicis personis haberi.

Nihilo-

3 Nihilominus varia, ac plurima eisdem seruitoribus, seu familiaribus Regularium, seu potius ipsis Regularibus in ordine ad prædictos Summi Pontifices concessere priuilegia, quæ placuit primum referre, vt postmodum, quænam ex illis, aut quomodo reuocata sint, dici possit. Alexand. ergo IV. Generali, Prouincialibus, Prioribus, et Fratribus Carmelitis concessit facultatem eis ministrandi Ecclesiastica Sacramenta, ac tradendi eos Ecclesiasticæ sepulturæ sine alieni iuris præiudicio. Habetur Bulla in Mari magno Ordinis num. 18. et illius meminit Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo familiares, seu famuli Fratrum num.* 2. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. q.* 67. *art.* 1.

4 Idem Alexand. IV. confirmauit litteras Honorij, et Innocentij Prædecessorum, quibus auctoritate Apostolica interdixerunt vt nemini liceret sine speciali mandato Romani Pontificis seruientes Fratribus Hospitalis S. Ioannis siue Clericos, siue laicos, donec in seruitio domus fuerint, excommunicationi, vel interdicto subijcere, et si qua sententia in præfatos aliter lata fuerit, eam irritam esse, et inanem censuit. Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. familiares num.* 10.

5 Idem etiam Alexander concesit quod si quando in personas, vel terras, vbi residere Fratres Minores excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri Fratrum seruitijs deputati, negotiorumque suorum gestores, seu Procuratores, et operarij qui in locis Fratrum huiusmodi operibus eorum personaliter constituti institerint, prædictis sententijs excommunicationis, vel interdicti obnoxij nullatenus habeantur, ibique possint audire diuina iuxta formam quæ à Sede Apostolica est concessa eo casu, scilicet tempore interdicti, nisi prædictæ personæ causam dederint, vel excommunicari, seu interdici contingat. Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. interdictum* 3. *num.* 1.

6 Similiter Vrb. IV. concessit Presbyteris Ordinis nostri, vt familiarium nostrorum audire possent confessiones de suorum licentia Prælatorum, et eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, nisi forte talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset merito consulenda. Habetur Bulla in eodem Mari magno Ordinis num. 19. Illius etiam meminit idem Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. verbo absolutio quoad sæculares* 1. *num.* 19.

7 Item Clemens IV. concessit Fratribus Minoribus, vt his qui in eorum morantur obsequijs cũcta libere ministrare possent

Sacra-

Sacramenta, & ipsos cum decesserint in suis cœmeterijs sepelire. Item quod si quando in terras, in quibus resident Fratres Minores, vel in earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri seruitijs Fratrum deputati, negotiorum quoque gestores, & operarij, qui in locis Fratrum pro eorum operibus personaliter continuo extiterint, huiusmodi sententijs obnoxij minimè habeantur, ibique possint audire diuina, iuxta formam quæ ipsis in locis in eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi ijdem causam dederint, vel contingeret eosdem excommunicari specialiter, seu interdici. Casarubius *in Compend priuileg. Mendicant. verb. familiares, seu famuli Fratrum num.* 3. & 4. adiungens etiam *num.* 5. Greg. XI. fecisse similem concessionem familiaribus Ordinis Prædicatorum, etsi non explicet an extendatur ad vtramque concessionem Cle. IV. Sorbus *in Adnotationibus ad Comp. verb. familiares.*

8 Item Martinus V. concessit Monachis S. Benedicti obseruantiæ Hispan. vt confessiones quorumcumque familiarium suorum, tam laicorum, quam Regularium, & sæcularium intra, & extra septa suorum Monasteriorum commorantium audire, necnon dictis familiaribus tam intra, quam extra septa præfata commorantibus, Ecclesiastica Sacramenta quoties fuerit opportunum ministrare valerent. Casarub. *in Comp. priuil. Mendic. verb. familiares num.* 10.

9 Maximè tamen Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare-magnum Carmelitarum ipsis pro suis seruitoribus, & familiaribus hæc concessit. His verò qui vestris immorantur obsequijs cuncta libere ministrare possitis Ecclesiastica sacramenta, & ipsos cum decedunt in vestris cœmeterijs sepelire. Si quando autem in terras in quibus resideris, vel in earum personas excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri vestris seruitijs deputati, negotiorum vestrorum Procuratores, & operarij qui in vestris locis eorum operibus personaliter continuò institerint huiusmodi sententiæ obnoxij minimè habeantur, ibiq. possint quemadmodū Fratres diuina audire, iuxta formam quæ locis ipsis, & eorum vtriusq. sexus personis in eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi eidem interdicto, causam dederint, vel excommunicari specialiter, vel interdici contingat eosdem. Hæc ibi.

10 Postea Iulius II. in Bulla *Dudum* concessit, quod famuli domorum Ordinis Minimorum, & cæteri eiusdem Ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus sepulturā eligentes omnibus, & singulis priuilegijs Ordini illi concessis

gaudere

gaudere possent. Casarub. *in Compend priuileg. Mendicant. verbo familiares num.* 7. *&* Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Iulio II. Const.* 1.

11 Eisdem quoq. Minimis Leo x. in Bulla *His quæ* anno 1513. edita apud Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. inter Constitutiones Leonis X. num.* 4. hanc amplam concessionem fecit. *Vt Fratres Ordinis Minimorum huiusmodi dictarum domorum famulorum pro tempore in habitu sæculari eis deseruientium, quoties opus fuerit, etiam Paschatis tempore, & in mortis articulo in eorum domibus, & Ecclesiis huiusmodi confessiones audire, ipsisque, & eorum cuilibet Eucharistiæ, & extremæ vnctionis Sacramenta ministrare; ac illis, & cuilibet eorum inhumationis, & sepulturæ beneficia, cuiusuis licentia super hoc minimè requisita impendere licitè valeant. Ita quod singulæ personæ huiusmodi, & prout dicti Fratres, priuilegijs, & indultis huiusmodi in eorum mortis articulo frui, & gaudere valeant, ac si eis expresse concessa fuissent, eisdem auctoritate, & tenore præsentium extendimus, & ampliamus.*

12 Specialiter pro tempore interdicti non pauca Summi Pontifices ijs Regularium familiaribus priuilegia concesserunt. Etenim præter Alexandrum IV. *num.* 5. relatum, Clem. IV. *nu.* 7. & Sixtum IV. *num.* 9. Eugenius IV. concessit Monachis S. Benedicti Congregationis Hispaniæ, quod tempore interdicti generalis, vel specialis à iure, vel ab homine quomodocumque lati, libere, & licitè in suis Monasterijs, siue Ecclesijs, aut Capellis eorumdem possent recipere ad audiendam Missam, & alia diuina officia omnes, & singulos Familiares, Officiales, & Seruitores quorumlibet Monasteriorum huiusmodi, ac eis Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta ministrare, eorumque corpora tumulare, seu tumulari facere, dum tamen nullus istorum dederit causam interdicto, secreto tamen modo, ianuis clausis, & campanis non pulsatis. Item Innocentius VI. concessit Carthusiensibus, vt tempore generalis interdicti liceret eis recipere ad diuina familiares suos, & alios sæculares infra septa Prioratuum, & domorum suarum habitantes. Similiter Vrbanus V. concessit præfatis Carthusiensibus, vt personas dicti Ordinis cum seruitoribus suis aliunde venientibus, & mercenarios in grangijs, & cellarijs suis residentes possent tempore interdicti recipere ad diuina, dummodo huiusmodi interdicti causam non dederint, nec id eis contingat specialiter interdici. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo interdictum* 3. *num.* 11. 12. *&* 13. Similiter Alexand. IV. vel VI. in Bulla *Vt in vestris* apud Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. inter Constitut. Alexandri VI. num.* 4.

Fratribus Ordinis Prædicatorum concessit, quod si quando in personas, vel terras vbi residerent, excommunicationis, vel interdicti sententia contingeret promulgari, pueri illorum seruitijs deputati, & operarij qui in locis ipsorum eorum operibus personaliter constituti institissent, huiusmodi sententijs obnoxij non haberentur, ibiq. possent audire diuina iuxta formã quæ in locis ipsis eo casu à Sede Apostolica esset concessa, nisi eidẽ causam dedissent, vel excommunicati specialiter, seu interdicti essent.

13 Moderata postea sunt huiusmodi prædicta priuilegia pro Regularium familiaribus ipsis concessa. Primò enim Leo x. in Concilio Lateranensi anno 1516. Bulla *Dum intra mentis*, apud Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Constit. Leonis X. num. 26.* declarauit Regulares non posse ministrare Sacramenta eorum obsequio insistentibus, nisi illorum durante obsequio, & quod operarij eorum seruitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis illaqueati essent, & esse censerentur, si illis causam dedissent, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem præstitissent.

14 Maximè tamen moderata sunt à Concilio Trident. *sess. 24. cap. 11.* his verbis. *Quoniam priuilegia, & exemptiones quæ varijs titulis plerisque conceduntur hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere cognoscuntur, decernit Sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & fere necessarijs suadentibus causis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Rom. Curia, vel extra insignibus decernendos esse placuerit; necnon alios, cuicumque Monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine seruientium militijs, aut Monasterijs, Hospitalibus, Collegijs, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex ijs priuilegijs detractum esse Ordinarijs intelligatur, quo minus ij, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit ipsis Ordinarijs tanquam Apostolicæ Sedis delegatis plenè in omnibus, & quoad Capellanos Regios iuxta Constit. Innoc. III. quæ incipit* Cum Capella, *subiecti existant, exceptis tamen ijs qui prædictis locis, aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt, siue ijs qui legitimè, & secundum Regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat; non obstantibus &c.* Circa quæ Concilij verba notandum primo, tres illas conditiones requisitas à Concilio scilicet, actu seruire Religiosis, & intra eorum septa, ac domos residere, ac sub eorum obedientia viuere requiri coniunctim, seu copulatiuè, vtitur

enim

enim Concilium particulis *&*, & *quæ*, quæ coniunctionem significant. Peirinis *to.1.priuil.Minim.in Const.I. Iulij II. §.15.* Secundò, verba illa, subque *eorum obedientia, &c.* non intelligi de obedientia religiosa, sed de obedientia seruili qualem habent serui respectu Dominorum suorum. Alias prædicti familiares non sæculares, sed Fratres essent, constat autem ex sequentibus verbis Concilium distinguere illos ab eis qui veram professionem fecerint. Suarez *4.tom.de Relig.tract.10.lib.9 cap.4. nu.11.* Tertiò, probabile esse Concilium non loqui de quibuscumque priuilegijs, sed de illis tantum quæ *perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere cognoscuntur*, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit. Quare illa priuilegia familiarium Regularium quæ nihil horum parturire possint, qualia erunt Indulgentiæ, & similes remissiones peccatorum non videntur modificatæ à Concilio, sed derelicta in sua vi iuxta tenorem ipsorum. Rodrig. *tom. 1. quæst. Regul.q.55.ar 21.*

15 Ex his ergo colligi potest quibus priuilegijs gaudeant, aut gaudere possint huiusmodi familiares, seu seruitores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communicationem cum illis in priuilegijs. Primò enim familiares, seu seruitores prædicti qui iuxta moderationem Leonis x. *num.* 13. allatam actualiter prædictis Regularibus inseruiunt, & qui iuxta moderationem etiam Concilij Tridentini *num.* 14. adductam actu illis seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt possunt à prædictis Regularibus Sacramenta recipere. Sic enim concesserunt Alexand. IV. Carmelitis, vt visum est *num.* 3. Clemens IV. Minoribus, vt supra *num.* 7. est dictum, Sixtus IV. Carmelitis, vt ex *num.* 9. constat, Martinus V. Benedictinis *nu.* 8. & Leo X. Minimis *num.* 11. Est etiam id conforme iuri communi in Clementina *Religiosi de priuilegijs, & excessibus priuilegiator. cap.* 1. vbi cum interdictum fuisset Religiosis Sacramenta fidelibus ministrare sine licentia Parochi subditur *§.fin. Sane Religiosis illis quibus est ab Apostolica Sede concessum, vt familiaribus suis domesticis, aut pauperibus in hospitalibus suis degentibus Sacramenta possint Ecclesiastica ministrare, nullum ex præmissis volumus quoad hoc præiudicium generari.* Rodriguez *tom.2.quæst.Regular.q.67.art.1.* Peirinis *tom.1.priuil. Minim. in Constit. Iulij II. §.15.nu.1.* Portellus *in Dub.Regul. verb. famuli num.* 1.

16 Vt autem Sacramentum pœnitentiæ familiaribus prædictis dictorum Regularium ministretur necessaria est in Confessario

approbatio ab Ordinario. Constat enim ex Concil. Trident. *sess.23. cap.15. nullum etiam Regularem posse Confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, &c.* idoneus iudicetur. Rodrig. *tom.2. quæst. Regular. q 67. art.1.* Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *cap.* 4. *num.* 18. Nihilominus non caret probabilitate asserere prædictos Regulares approbatos à Prælatis Ordinis solum, absque eo quod approbationem ab Ordinarijs habuerint, posse audire confessiones prædictorum suorum familiarium. Nam cum non solum ex priuilegijs, sed etiam ex iure communi *Clement. Religiosi §. sane*, vt *num.*15. dictum est id possint facere, videtur non derogatum à Concil. Tridentin. quod vt quidam volunt nihil innouauit quoad hoc, sed ius antiquum explicauit. Cruz *lib.2. de statu Relig. cap.6. dub.1. concl.1.* Peirinis *tom.1. priuil Minim. in Constit. I. Iulij II. §.15. num.12.* Hoc autem præcipuè est verum loquendo de familiaribus, qui sunt verè de familia Regularium, & commensales. Ita enim decisum dicitur à S. Congregatione. Bullarium Rodriguez *to.2. in Gregor. XIII. in fine.* Peirinis *vt supra*, Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.25. num. 65. & in Collect. Bullarij verb. Confessarius primo*, vbi hanc declarationem S. Congregationis affert. *Confessarij Regulares in Monasterijs, & Collegijs Regularium, vbi Regularia instituta seruantur, possunt absque licentia Episcopi audire confessiones eorum sæcularium, qui sunt verè de familia, & communes commensales, non tamen illorum, qui tantum deseruiunt in Monasterijs.* Vide Armendariz locis ab eodem Barbosa relatis.

17 Volunt aliqui dictos Confessarios absoluere posse prædictos familiares à casibus locorum Ordinarijs reseruatis. Peirinis *tom.1 priuil. Minim. in Constit. I. Iulij II. §.15. num.14.* Sed in primis non video circa hoc speciale priuilegium à Summis Pontificibus antiquioribus concessum. Etsi enim Vrbanus IV. *num.6.* adductus facultatem dederit Carmelitis nostris absoluendi familiares suos, ni forte talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset consulenda. Hæc tamen concessio reuocata videtur per decreta S. Congregationis de quibus *tom. 1. cap.19. num.15.* dictum est. Deinde esto quod Clemens VIII. id concesserit Carthusiensibus, vt habet Peregrinus 1. *par. sui Compend. tit. absolutio quoad sæculares §.3.* nihilominus decreto S. Congregationis Regularium sub SS. Domino nostro Vrbano de quo *tom. 1. cap. 19. num. 17.* dixi, talis concessio videtur reuocata.

18 Quamuis autem generaliter ex vi dictorum priuilegiorum conce-

concedatur prædictis Regularibus facultas administrandi Sacramenta suis familiaribus cum conditionibus tamen assignatis, nihilominus quoad Sacramentũ matrimonij vacat hæc concessio. Ratio est, tum quia Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 1. ad hoc Sacramẽtum requirit præsentiam Parochi, tum quia hoc Sacramentũ propriè non ministratur à Sacerdotibus, sed ipsi contrahentes sunt ministri ipsius, tũ quia, vt puto, cum hac limitatione intellecta semper sunt prædicta priuilegia. Et ita vbi Regulares Parochi officium non exercent, nec suorum familiarium Matrimonijs assistere poterunt. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *cap.* 4. *num.* 19. 20. 21.

19 Cum autem in priuilegio illo Leonis x. pro Minimis de quo *num.* 11. dicatur eos posse suis familiaribus etiam Paschatis tempore Eucharistiam, & alia Sacramenta ministrare, dicendum videtur tam prædictos Minimos quam quoscumque alios Regulares cum ipsis communicationem priuilegiorum habentes id posse facere. Cum nullam videam huius priuilegij reuocationem, & conforme sit iuri communi *in Clement. Religiosi §. sane.*

20 Similiter, quoad extremæ vnctionis Sacramẽtum illud possunt ministrare prædicti Regulares ad id priuilegium habentes iuxta dicta superius, vel qui cum ipsis communicant in priuilegijs præfatis, suis familiaribus præfatas conditiones habentibus. Ex prædictis priuilegijs Alexand. IV. pro Carmelitis Clementis IV. pro Minoribus, Martini V. pro Benedictinis, & Leonis x. pro Minimis. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 67. *ar.* 1. Vnde priuilegium quoddam Nicolai Franci Nuncij Apostolici cum potestate legati à latere concessum Benedictinis Hispaniæ ad ministrandum Sacramentum extremæ vnctionis illis qui intra septa Monasteriorum infirmati fuerint, non tam videtur intelligi de familiaribus habentibus prædictas conditiones à Leone x. & Concil. Trident. assignatas, quia pro istis iure communi est id concessum, quam de alijs sæcularibus quos intra dicta Monasteria infirmari contigerit. Rodriguez *vt supra, & tom.* 3. *q.* 79. *ar.* 1. Dubitari tamen potest an inter viuæ vocis oracula recensendum, & per consequens his temporibus inutile.

21 Pro administratione autem prædictorum Sacramentorum Eucharistiæ, & extremæ vnctionis familiaribus nulla requiritur approbatio ab Episcopo, cum iure communi pro illis non requiratur, sed solum potestas Ordinis, quæ est in omnibus Sacerdotibus, & iurisdictionis quam Summi Pontifices concedunt dictis priuilegijs. *Suar.* 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *cap.* 4. *num.* 17.

Pariter

22 Pariter etiam quoad sepulturam poterunt Regulares habentes præfata priuilegia, vel cum ipsis communicantes in priuilegijs ipsam concedere prædictis familiaribus, qui præfatas conditiones habuerint. Ita enim habetur ex concessionibus Alexan. IV. & Sixti IV. pro Carmel. Clem. IV. pro Minoribus, & Leonis X. pro Minimis. Rodrig. *to. 2. q. Regul. q. 67. art. 2.* Portell. *in Dub. Regul. verb. sepultura num. 2.*

23 Non possunt prædicti familiares, seu seruitores eorum durante obsequio iuxta limitationem Leonis X. adductam, & actu inseruientes, & intra Regularium septa, seu domos residentes, ac sub eorum obedientia viuentes, iuxta limitationem Concil. Trident. adductam, ab Episcopis excommunicari, aut interdici nisi causam dederint excommunicationi, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem præstiterint, iuxta limitationem Leonis X. etiam adductam, aut nisi specialiter excommunicari, aut interdici contingeret. Ita enim habetur ex concessionibus adductis Alexand. IV. pro Fratribus Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, Minoribus, & Dominicanis, Clementis IV. pro Minoribus, Sixti IV. pro Carmelitis, eisque gaudere possunt tam illi, quam qui cum ipsis communicant in priuilegijs. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. q. 67. art. 3.* Peirinis *tom 1. priuil. Minim. in Const. I. Iulij II. §. 15. nu. 13.* Portellus *in Dub. Regul. verb. famuli num. 4.*

24 Insuper prædicti familiares Minimorum, & aliorum Regularium habentium communicationem in priuilegijs cum ipsis præfatas conditiones habentes frui possunt in eorum mortis articulo priuilegijs, & indultis Fratribus concessis. Ita enim concessit Iulius II. in Bulla *Dudum num.* 10. relata: estque magnum priuilegium, etsi illud non extendendum credo nisi solum ad ea quæ pertinent ad animarum ipsorum salutem: extenditur tamen id priuilegium ad cæteros sæculares habitum Ordinis portantes, & in articulo mortis in domibus Fratrum sepulturam eligentes, propter concessionem eiusdem Iulij II. in dicta Bulla Rodrig. *to. 2. q. Regul. q. 67. ar. 2.* Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in præd. Bulla Iulij II. §. 15. nu. 18.*

25 Pro Indulgentijs tamen eisdem familiaribus concessis consule Rodriguez *to. 2. q. Reg. q. 67. ar. 3.* Cauendum tamen est an illæ concessiones quas ibi refert viuæ vocis oracula sint, quia si talia fuerint nullius momenti erunt hoc tempore quo à SS. D. N. Vrbano VIII. reuocata sunt, iuxta dicta *to. 1. cap. 3. num. 21.*

26 Volunt quidam posse Regulares quosdam dispensare cum prædictis familiaribus (quod intellige de habentibus conditio-

nes

nes assignatas superius) in illegitimitate, seu natalium defectu proueniente etiam ex incestuoso, vel alio quouis damnato, sacrilego, atque illicito coitu, ad hoc quod possent qualecumque beneficium regulare cum cura, & sine cura quorumcumque Monasteriorum, vel Prioratuum obtinere dummodo beneficium perpetuum non sit. Ex priuilegio Pauli III. Hieronymianis concesso. Rodriguez *tom.1. quæst. Regular q.13. art 23.* Portellus *in Dub. Regular. verb. illegitimus num.13.* Sed tamen cauendum est an hoc priuilegium sit solum viuæ vocis oraculo concessum, quod mihi cōstare non potuit. Si enim tale fuerit nullius est momenti his temporibus propter dicta, sicut etiam nullius est momenti aliud Sixti IV. Priuilegium, quod refert idem Rodriguez *tom.1. q.62. ar. 6.* quo conceditur Fratribus Minoribus facultas absoluendi familiares à quibuscumque peccatis, & censuris &c. ac dispensandi in irregularitatibus, quia hæc concessio est viuæ vocis oraculo facta vt habet Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Absolutio extraordinaria quoad Fratres*, propterea enim notat illam litteram O, quæ apud ipsum denotat viuæ vocis oraculum. Placet tamen quod ipse Rodrig. subiungit dicto *tom.1. quæst. 13. art.24.* scilicet quod prædicta dispensatio (casu quo fieri posset ex vi talis priuilegij) dari posset extra Capitulum, cum talis concessio nihil tale dicat de Capitulo, & limitatio Greg. XIV. circa legitimationem, seu dispensationem illegitimorum in Capitulo facienda solum loquatur de Fratribus non de familiaribus. Vide alia apud eumdem *ibid.*

27 Maximè tamen præfati familiares Regularium conditiones sæpius assignatas habentes possunt tempore interdicti generalis in Ecclesijs Regularium quorum sunt familiares audire Missam, & alia diuina Officia iuxta formam, qua ipsi Regulares id facere possunt, nisi interdicto causam dederint, aut ipsi essent specialiter excommunicati, aut interdicti. Id enim constat ex priuilegijs superius adductis videlicet Alexand. IV. pro Dominicanis, Clem. IV. pro Minoribus, Sixti IV. pro Carmelitis, Innocentij VI. & Vrbani V. pro Carthusiensibus, ac Eugenij IV. pro Benedictinis Hispaniæ. Qualiter autem eo tempore, aut quo modo liceat Regularibus diuina Officia celebrare dictum est *tom.1. cap.21. num.19. & 20.* Eo etiam tempore possunt dictis familiaribus administrari Sacramenta, et si mori contigerit concedi sepultura. Ita enim habetur in prædicta concessione Eugenij IV. & in alia Clement. IV. pro Minoribus. His autem priuilegijs gaudere possunt tam nominati Regulares, quam alij, qui cum ipsis habent communicationem priuilegiorū. Casarub.

in

in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum 3. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. q.* 114. *ar.* 1. Corduba *in Annotationibus ad Compendium verb. interdictum* 3. Sorbus *ibid. §. 5. Tertiarij.*

28 Ea porrò quæ dicta sunt de familiaribus Religiosorum tempore interdicti, intelligenda etiam videntur respectiuè de seruitricibus Monialium dictorum Ordinum eisdem conditionibus suppositis. Ratio est quia Moniales regulariter gaudent priuilegijs Religiosorum sui Ordinis respectiuè, ac per consequens etiam ipsarum seruitrices. Sorbus *in Addit. ad comp. priuil. Mendicant. verb. interdict. 3. §. 5. Tertiarij, & §. & notandum*. Pro quo etiam extant aliqua priuilegia præsertim Leonis x. apud Casarubium *in Compend. priuil. Mendicant. verb. interdictum. 1. nu* 25. *& interdictum 2. num.* 11.

29 Similiter ea quæ dicta sunt de priuilegijs horum familiarium tempore interdicti intelligi debere pro illis locis in quibus non publicatur Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam suspendantur priuilegia Mendicantium quoad sęculares nonpossunt illis vti, volunt aliqui, specialiter Sorbus *in Additionib. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum 3. §. 2. conclusio.* Rodriguez *in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 5. à nu.* 39. Sed tu vide dicta *cap.* 1. *num.* 59.

30 Secluso autem omni priuilegio, & stando in iure communi, cum Religiosi iuxta dicta *tom* 1. *cap.* 21. *num.* 19. *&* 20. possint tempore interdicti modo ibi assignato Missas celebrare, possunt pro inseruiendis Missis vti eisdem famulis, vel pueris sæcularibus qui necessarij ad id fuerint. Iuxta doctrinam Nauar. *in Man. cap.* 27. *num.* 181. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdict. 3. §. Tertia conclusio.*

31 Generaliter etiam aduertendum illos seruitores, vel familiares Regularium, qui etsi actu inseruiunt, & cum alijs assignatis conditionibus, assumpti tamen sunt in fraudem legis, vt potiantur dictis priuilegijs, non potiri illis, quia fraus nulli prodesse debet. Nauar. *in Man. cap.* 27. *num.* 180. Rodriguez *to. 2. quæst. Regul. q.* 67. *ar.* 1.

32 Neque etiam videntur posse frui dictis priuilegijs familiares, seu famulos dictorum Regularium, qui seruiunt particularibus Religiosis ex eorum libito assumptos, & non à Prælatis designatos, sed tantum illos qui, vel inseruiunt toti communitati, vel Conuentui, vel etiam particularibus Religiosis designati tamen à Prælatis, vel Superioribus. Hos enim solum approbat Religio, & ita solum pro illis intelligenda sunt Summorũ Pontif. priuilegia. Rodrig. *to. 2. quæst. Regul. q.* 67. *art.* 1.

Gaude-

33 Gaudere etiam videntur aliqui familiares quorumdam Regularium, & aliorum qui cum illis communicationem habent priuilegiorum facultate habendi Cõseruatores, qui eos defendant in manifestis iniurijs, seu violentijs, iuxta limitationes factas, tum à Summis Pontificibus Clem.VIII. & Greg. XV. tum à S.Congregatione: propter priuilegia Pij V. pro Dominicanis, & quia illud dubiæ auctoritatis est, saltem propter priuilegium Greg.XIII. pro Iesuitis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst.Regular. q.*65. *ar.*17.Portellus *in Dub.Regul.verb.Conseruatores num.*10. Vide dicta in cap.10.num.65. & cautè procede, vt ibi dixi.

34 Circa hæc tamen & alia similia priuilegia notandum non posse familiares fratrum vti suis priuilegijs contra ipsos Fratres. Quia quod in fauorem ipsorum Fratrum principaliter concessum est (quod scilicet ipsorum familiares vtantur ipsorum priuilegijs) non debet contra ipsos, seu in eorum dispendium retorqueri, iuxta Regulam Iuris. Corduba *in Additionib. ad Comp. priuileg. Mendicant. verb. Communicatio priuilegij §. tandem quoad hanc.* Confettius *in Summar. priuileg. Maris magni cap.*5. Rodrig. *tom.*1.*quæst.Regul.q.*55.*ar.*21. Secus dicendum esset si huiusmodi priuilegia ęque primo, principaliter, & independenter à Regularibus essent concessa familiaribus prædictis. Tunc enim æqualiter, & ex ęquo essent participabilia tam à familiaribus, quam à Fratribus, & ita vti possent illis etiam contra prædictos Fratres. Corduba, & Rodriguez *ibid.*

35 Similiter si Fratres perdiderint talia priuilegia per nõ vsum, reuocationem, aut alio modo etiam familiares illa perdent. Quia ea communicantur familiaribus dependenter à Fratribus, & accessorium sequitur principale. Corduba *in Additionibus ad Compend priuil. Mendicant. verb. communicatio priuileg. §. Tandem quoad hanc.* Rodrig. *tom.*1. *quæst.Regul.q.*55.*art.* 21.

Zz SVM-

SVMMARIVM CAP. XVII.

Etiam pro Procuratoribus Regularium Summi Pontifices priuilegia concesserunt. num. 1.
Qui sint tales Procuratores. ibid.
Quæ priuilegia concesserit Clem. IV. Procuratoribus Fratrum Minorum. num. 2.
Quid Innocentius VI. Augustiniensibus pro suis Procuratoribus. ibid.
Quid Sixtus IV. pro Procuratoribus Carmelitarum. ibid.
Quid idem Sixtus IV. pro Procuratoribus Minorum tempore interdicti. num. 3.
Quid Alexand. IV. Fratribus Prædicatoribus pro suis Procuratorib. ibid.
Quid Iulius II. pro Procuratoribus Ordinis Minimorum. nu. 4.
Quid Martinus IV. pro Procuratoribus Minorum in Curijs Ecclesiasticis. ibid.
Qualiter hæc moderata sint à Leone X. in Concil. Lateranen. n. 5.
An etiam moderata sint à Concil. Trid. ibid.
Quid possint prædicti Procuratores tempore interdicti. num. 6.
An eo tempore possint illis administrari omnia Sacramenta, & concedi Ecclesiastica sepultura. num. 7.
Quid si lata fuerit sententia excommunicationis, vel interdicti, an ea comprehendantur dicti Procuratores. nu. 8.
Quibus gratijs fruantur Procuratores Minimorum. num. 9.
Quibus Aduocati Carmelitarum. nu. 10.
An Medici Fratrum Minorum aliqua gratia perfruantur. nu. 11.
Syndici Fratrum Minorum sub Procuratoribus videntur comprehendi. num. 12.
Qua auctoritate potiantur. ibid.
Quibus priuilegijs. num. 13.
Qualiter ea intelligenda. ibid.
An suspendantur per Bullam Cruciatæ. num. 14.

De

De Regularium Procuratoribus, seu negotiorum ipsorum gestoribus, ipsorumque priuilegijs.

Cap. XVII.

1 OLLICITE', & accuratè Summi Pontifices vetustiores, Regulares, præsertim Mendicantes, propensiori charitate, & paterno affectu amplectentes, attendentes insuper illos suis sanctis studijs, honestisque laboribus salutem animarum procurare, plura, variaque priuilegia ne dum ipsis, sed ipsorum Tertiarijs, Confratribus, Conseruatoribus, & familiaribus contulerunt, vt ex dictis constare poterit. *Iustus enim, & honestus labor præmijs, ac splendore decoratur*, vt dicebat Cicero 1. *de Orat.* Propterea etiam Procuratoribus sæcularibus, seu gestoribus negotiorum ipsorum, aliqua etiam priuilegia dederunt, quæ in hoc capite discutienda sunt, & videndum quænam illorum, aut qualiter reuocata, vel non fuerint. Sunt autem Procuratores illi qui aliena negotia mandato sibi à Domino facto gerenda suscipiunt. *cap. saluator* 1. *q.* 3. *in l.* 1. *ff. de Procuratorib.* Rodrig. *to.* 3. *quæst. Regul. q.* 40. *vel* 41. *ar.* 1.

2 Primo enim Clem. IV. concessit Minoribus, quod si quando in terras in quibus resident ipsi Fratres, vel in earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, negotiorum gestores huiusmodi sententijs obnoxij minimè habeantur. Casarubius *in Comp. priuil. Mendicant: verbo familiares nu.* 4. Eamdem etiam concessionem fecit Alexand. IV. eisdem negotiorum gestoribus, seu Procuratoribus Fratrum Minorum. Casarub. *in Compend. verb. interdictum* 3. *num.* 1. Similiter idem Clem. IV. concessit quod Procuratores negotiorum Fratrum Minorum possint tempore interdicti in locis prædictorum Fratrum audire diuina, nisi ipsi Procuratores causam dederint interdicto, vel excommunicari specialiter, seu interdici contigerit eosdem. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores num.* 2. Item Innocentius VI. concessit Fratribus Augustiniensibus quod tempore interdicti possint Procuratores iurati negotiorum Conuentuum, & locorum dicti Ordinis etiam si sæculares, & laici existant, interesse diuinis Officijs vnà cum

prædictis Fratribus, dummodo ipsi non dederint causam interdicto, nec sint specialiter interdicti. Idem Casarubius *num.6.* Præterea Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum, pro tempore etiam interdicti concessiones Innocentij IV. Alexand. IV. & Greg. XI. extendendo ad Procuratores, & Aduocatos, ac negotia gerentes sic habet. Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentij IV. Alexand. IV. & Greg. XI. prædecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit, dummodo causam non dederint interdicto, clausis ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, submissa voce, Missas, & alia diuina Officia celebrare: eorumdem Fratrum deuotioni non plene consulitur, concessionem eamdẽ extendendo, eisdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc conuenientibus, & honestis, præterquam in Ecclesijs ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties id eis contigerit interdici, possint Missas, & alia diuina Officia in quorumcumque præsentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas, & pinzocheras, ac oblatas, commissasque personas, & ipsorum Fratrum, ac Monasteriorum Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriusque sexus admittere, præfatis scientia, motu, & auctoritate indulgemus. Hæc ibi.

3 Item idem Sixtus IV. Fratribus Minoribus concessit posse tempore interdicti admittere ad diuina Procuratores ipsorum. Casarub. *vt supra num.* 7. Præterea Alexand. IV. in Bulla *Vt in vestris* apud Peirinis *tom. I. priuileg. Minim. inter Constitutiones Alexand VI. num.*4. concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum quod si quando in personas, vel terras in quibus residerent excommunicationis, seu interdicti sententia contigerit promulgari, Procuratores negotiorum ipsorum huiusmodi sententijs obnoxij nullatenus haberentur, & in ipsorum locis audire possint diuina iuxta formam quæ in locis ipsis in eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi eidem causam dedissent, vel excommunicari specialiter, aut interdici contigeret.

4 Item Iulius II. in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *tom.I. priuil. Minim. inter Constit. Iulij II. num.*4. decreuit quod Procuratores, & Procuratrices, Tutores, & Tutrices domorum Ordinis Minimorum, omnium, & singulorum ipsorum ieiuniorum, orationum, & sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum in toto Ordine faciendorum, & recitandorum participes forent, & illis communicata esse deberent. Item Martin. 4. concef-

concessit Procuratoribus Fratrum Minorum in curijs Ecclesiasticis, & ciuilibus laborantes pro defensione Ordinis prædictorum Fratrum, Ecclesiarumque suarum, singulis annis indulgentiam centum annorum. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores num.* 4. quod etiam *num* 5. refert fecisse Nicolaum IV.

5 Aliquatenus moderata hæc sunt à Leone X. in Concilio Lateranensi, & Bulla *Dum intra mentis*, vbi statuit Procuratores, & negotiorum gestores Regularium Mendicantium sententijs excommunicationis promulgatis illaqueatos censendos, si illis causam dedissent, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem præstitissent. Moderata etiam videntur decreto Concil. Trid. *sess.* 24. *cap.* 11. adducto *cap praecedenti nu.* 14. quatenus dicit omnes quomodocumque Monasterijs addictos Ordinarijs subiectos esse debere, exceptis ijs qui actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt. Sed in hoc loco non videtur loqui Concilium nisi de illis qui seruiunt, aut addicti sunt tanquam famuli, aut seruitores, non de Procuratoribus, aut negotiorum gestoribus, qui regulariter loquendo maioris notæ, & æstimationis sunt quam prædicti famuli, aut seruitores, & ideo ipsorum priuilegia non videntur à Concilio modificata, aut coarctata saltē in foro conscientiæ solum ad eos qui actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, aut domos resident, & sub obedientia ipsorum viuūt.

6 Possunt ergo in foro conscientiæ prædicti Procuratores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communionem priuilegiorum cū ipsis, tempore interdicti generalis ad diuina Officia cum ipsis Regularibus adesse, ex cōcessionibus adductis Alex. 4. pro Dominicanis, Sixti IV. pro Minoribus, & Carmelitis, & Innocentij VI. pro Procuratoribus iuratis Augustinianorum, ac Clem. IV. etiam pro Minoribus. Si tamen causam interdicto non dederint, aut non sint specialiter interdicti, aut excommunicati. Sorbus *in Annotationibus ad Compend. priuileg. Mendic. verb. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*. Quomodo autem Regularib. liceat celebrare Officia diuina eo tempore dictum est *to.* 1. *c.* 21. *num.* 19.

7 Posse etiam prædictis Procuratoribus Regularium tempore interdicti administrari omnia Sacramenta, & concedi Ecclesiasticam sepulturam, si decesserint è vita, tenet Sorbus *in Annotationib. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*. Verumtamen non video expressum priuilegium quoad hoc pro prędictis Procuratoribus, & ita non est id faciendum

dum

dum, nisi constet de illo, & quod non sit viuæ vocis oraculum. Neque sequitur ex doctrina tradita cap. præcedenti pro familiaribus quia isti Procuratores, & negotiorum gestores non sunt propriè famuli, aut familiares Monasteriorum, neque etiam sequitur ex eo quod ipsis concedatur, vt dictum est, posse assistere diuinis, quia vt bene Portellus *in Dub. Regular. verb. interdictum num.* 72. tria ista per interdictum prohibita, scilicet Sacramenta, diuina, & sepultura, sunt diuersa, & vno concesso non conceditur aliud.

8 Si tamen in terris vbi Fratres degunt generaliter lata fuerit sententia excõmunicationis, vel interdicti, non comprehenduntur dicti Procuratores, seu negotiorum gestores in foro concientiæ nisi causam dedissent, aut excommunicarentur, vel interdicerentur specialiter. Ita enim habetur ex concessionibus Alex. IV. pro Dominicanis, Cle. 4. pro Minoribus, & Sixti 4. pro Carmelitis, quibus etiam fruuntur aliæ Religiones quibus communicata sunt priuilegia Mendicantium.

9 Fruuntur etiam Procuratores domorum Minimorum, & alij aliorum Regularium habentium communicationem in priuilegijs cum illis illa gratia à Iulio II. ipsis concessa, quod scilicet omnium, & singulorum ieiuniorum, orationum, & Sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum operum, quæ in Religionibus quarum sunt Procuratores fiunt participes reddantur.

10 Ex speciali etiam illo priuilegio Sixti IV. adducto *num.* 2. etiam Aduocati Carmelitarum (idem dico de alijs Religiosis cum ipsis communicationem priuilegiorum habentibus) possunt admitti modo dicto tẽpore interdicti ad diuina. Sorbus *in Annot. ad Comp. priuileg. Mendicant. verb. interdictum* 3. *§*. 5. *Tertiarij*, Portellus *in Dub. Regul. verb. interdictum nu.* 70.

11 Pro Medicis etiam ordinarijs Fratrum Minorum refertur priuilegium Alexand. VI. quo illis dicitur concessisse priuilegia, & gratias quibus gaudent Syndici, & Procuratores. Quia tamen mihi non constat an priuilegium hoc sit necne viuæ vocis oraculum (quia si tale fuerit nullius est momenti hoc tempore) ideo nihil affirmare, vel negare possum in hac difficultate. Vide Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 114. *art.* 3.

12 De Syndicis autem Fratrum Minorum (qui sunt Procuratores Sedis Apostolicæ ipsius nomine constituti ad Fratrum negotia expedienda) loquendo, videntur sub Procuratoribus constitui, ita vt quæ de Procuratoribus dicta sunt illis applicari possint. Vnde Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 40. *vel* 41. *art.* 1 eos

vocat

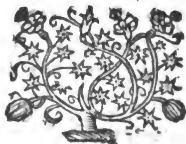
vocat propriè Procuratores. Quod confirmat priuilegium Sixti IV. in Bulla aurea, vbi concedit quod Procuratores, & Syndici Monialium S. Claræ, & Tertij Ordin. Fratrum, & Sororum S. Francisci eisdem priuilegijs, gratijs, fauoribus, concessionibus, indultis, spiritualibus, & temporalibus Procuratoribus, & Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum, concessis, & concedendis gauderent. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores Fratrum num.* 10. *& verbo Communicatio priuileg. num.* 2. Ex quo videtur haberi eos vt veros Procuratores iudicandos. Nihilominus peculiaria quædam ipsis competunt tam quoad eorum auctoritatem quam quoad priuilegia illis concessa quæ breuiter expedienda sunt, cum de hoc Patres ipsi Minores multa, & doctissimè scripserint. Quo ad auctoritatem enim ex Bullis Summorum Pontificum illis competit recipere, vendere, dispensare, alienare, iudicialiter repetere &c. nomine Papæ, & Ecclesiæ bona pertinentia ad ipsos Fratres. Sorbus *in Annotationib. & Compend. priuileg. Mendicant. verbo Procuratores Fratrum §. ita quod Syndicus* Portellus *in dubijs Regular. verbo Syndicus, & in additione ad idem verbum.*

13 Quoad priuilegia autem Sixtus IV. in Bulla *Aurea*, concessit, vt dictum est, Syndicis Monialium S. Claræ quod eisdem priuilegijs, immunitatibus, gratijs, fauoribus, concessionibus, indultis, spiritualibus, & temporalibus concessis, & concedendis Procuratoribus, & Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum gauderent. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores Fratrum num.* 10. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. q. 39. ar. 3.* Similiter Clem. VII. in Bulla *Dum consideramus* anno 1526. edita apud eumdem Rodriguez *ibid. art. 4.* concessit vni Syndico, & Procuratori Ordinis Minorum cum illius vxore, & liberis, quod de cætero omnibus, & singulis indulgentijs, & peccatorum remissionibus, fauoribus, & gratijs quibus Fratres Ordinis Obseruantiæ prædictorum vtuntur, potiuntur, & gaudent, seu vti, potiri, & gaudere poterunt, fruantur. Casarubius *vt supra num.* 12. Rodriguez *ibid.* Insuper idem Clem. VII in eadem Bulla magnam concessionem illis fecit, quod scilicet in quibusuis causis, & rebus ipsos concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Iudicibus Conseruatoribus domorum illorum, quarum Syndici fuerint de iustitia respondere teneantur, præcipiens sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, vniuersis, & singulis iudicibus Commissarijs Ecclesiasticis, & sæcularibus quacumque auctoritate fungentibus ne de

causis

causis contra dictos Syndicos motis, & mouendis directè, vel indirectè se intromittere audeant. Casarub. *ibid. num.* 17. Rodriguez *etiam ibid.* Hoc tamen priuilegium non videtur intelligendum nisi de causis prædictos Syndicos tangentibus, quatenus Syndici sunt, non quatenus tales personæ sunt, vel ad minus standum est consuetudini cum sit magnum priuilegium, & valde exorbitans à iure communi. Portellus *in Dub.Regul.verb. Syndicus Minorum num.* 5.

14 Notandum priuilegia horum sæcularium videri solum intelligenda pro locis in quibus non publicatur Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam suspendantur priuilegia Mendicantium quoad sæculares, videtur non posse Procuratores istos illis vti, vt volunt plures, specialiter Sorbus *in Addition. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo interdictum* 3. *§.* 2. *conclus.* Rodriguez *in explicat. Bullæ Cruciatæ §.* 5. *à num.* 39. Verumtamen vide dicta *cap.* 1. *num.* 59. & iuxta ea intelliges quænam, aut qualia ex istis priuilegijs suspendantur, vel non in dictis locis, in quibus publicatur Bulla Cruciatæ, pro huiusmodi Procuratoribus.

SVM-

SVMMARIVM CAP. XVIII.

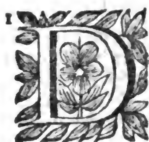
Duo sunt genera beneficiorum, sacularium, & Regularium. nu. 1.
Qua sunt beneficia sacularia, & qua Regularia. ibid.
Cur Regulares non debeant habere beneficia sacularia. ibid.
Quid sit vtrumque beneficium. ibid.
Regulares capaces sunt beneficiorum Regularium. num. 2.
Debent prouideri Regularibus eiusdem Ordinis cuius sunt. num. 3.
Non possunt duo Religiosi diuersorum Ordinum permutare beneficia. ibid.
Debent Religiosi quibus conceduntur esse professi. num. 4.
Vel saltem professuri. ibid.
An sufficiat esse tacitè professos. ibid.
Nec Religiosus vnius Monasterij capax est beneficij Regularis alterius Monasterij. num. 5.
Non sunt beneficia Regularia regulariter loquendo beneficia simpliciter. nu. 6.
Sed tantum manualia. ibid.
Quando sint talia. ibid.
Prouisio beneficiorum Regularium electiuorum pertinet ad Capitulum Conuentus. nu. 7.
Ad quem pertineat prouisio beneficiorum Regularium collatiuorum. ibid.
Requiritur semper pro illis examen, & approbatio Episcopi. num. 8.
Subsunt Regulares beneficiati iurisdictioni Episcopi in ijs qua spectant ad id munus. num. 9.
Quid dicendum de Regularibus inseruientibus beneficijs simplicibus. num. 10.
Non debent vocari ad concursum. num. 11.
Cogi possunt Religiosi ad acceptandum beneficium Regulare. n. 12.
Dummodo possint ibi sustentari. ibid.
Debet eis assignari congruum salarium ibid.
Tenentur Religiosi beneficiarij votis generalibus Religionis, & alijs obligationibus aliorum quatenus non repugnant muneri quod gerunt. num. 14.
Quid de Officio diuino, habitu portando, & Socio habendo. ibid.
Cui adquirant ea qua adquirunt. num. 15.
De fructibus beneficij quibus debeant prouidere. ibid.
An teneantur obedire Superioribus Regularibus. num. 16.
Quo tempore vacant ista beneficia. num. 17.
An possint amoueri Religiosi beneficijs seruientes. ibid.

De

De beneficijs Regularibus.

Cap. XVIII.

1 VO sunt genera beneficiorum, sæcularium, & Regularium. Beneficia sæcularia dicuntur, quæ sæcularibus dari solent ex debito, institutione, aut legitima consuetudine. Regularia verò quæ Religiosis addicta sunt ex fundatione Ordinarij, aut Superioris institutione, aut legitima etiam consuetudine. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 34. *ar.* 1. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 19. *num.* 2. In præsenti solum est sermo de beneficijs Regularibus, nam de sæcularibus loquendo iam diximus *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. quod quamuis Religiosi capaces sint ad illa possidenda de facto tamen illis non conceduntur sine Papæ licentia, vel dispensatione. Suarez *vt supra num.* 26. *&* 27. Ratio autem quare prædicta licentia, vel dispensatio requiratur ad hoc vt Religiosus beficium sæculare obtineat, sumitur, tum ex parte ipsius beneficij, quod petit conferri ijs quibus iure, vel consuetudine est destinatum, tum ex parte ipsius Religiosi, quia cum eius status non ordinetur ad huiusmodi Clericorum ministeria gerenda non debet se in illis immiscere, solum ergo agemus de beneficijs Regularibus. Definitur autem beneficium prout abstrahit à sæculari, & Regulari hoc modo. *Ius recipiendi redditus ex bonis Ecclesiæ, ratione spiritualis officij, Ecclesiastica auctoritate cõstitutum.* Layman *in Theolog. morali lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 1.

2 Regulares ergo capaces sunt beneficiorum Regularium, quod ex ipsis terminis est manifestum, cum beneficia ista solum Regularibus conferantur, & ab eis solum ministrentur, ex hoc enim euidenter sequitur capaces esse illorum. Siluester *verbo Religio* 6. Nauarrus *Comment.* 4. *de Regularibus num.* 23. Et vlterius declaratur; quia nihil est in Religioso quod repugnet beneficij Regularis administrationi. Obedientiæ enim votum non repugnat, cum beneficia hæc voluntate Superiorum concedantur, nec castitas vt per se patet, nec paupertas, cum beneficiarius Regularis nihil proprij habeat, sed tantum vsum, administrationem, seu dispensationem bonorum beneficij.

3 Debent tamen prouideri beneficia Regularia non Regularibus alterius Ordinis, sed ipsismet eiusdem, cuius sunt. Ita

enim habetur *cap. cum singula* 32. *de præbend. in* 6. & in Concil. Trident. *seß.* 14. *cap.* 10. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 34. *ar.* 3. Vnde non possunt duo Religiosi diuersorum Ordinum permutare beneficia Regularia quæ possident, etiam de licentia suorum Superiorum. Quia neuter est capax beneficij alterius Ordinis, nec Superior vnius habet auctoritatem supra beneficium alterius. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 31.

4 Debent etiam Religiosi quibus conceduntur esse professi, vel saltem habitum Religiosum suscepturi, & in ea Religione professuri. Ita enim habetur in Concil. Trident. *seß.* 14 *cap.* 10. & declarasse dicitur Sacram Congregationem. Quod sic videtur intelligendum, quod scilicet, si isti Religiosi professi non sint, beneficia regularia ipsis concedi non possint nisi conuentione facta, vt intra certum tempus ad Religionem suscipiendam, & profitendam teneantur, sicut beneficia curata quando dantur non Sacerdotibus sub ea conditione dantur, vt intra certum tempus ad Sacerdotium promoueantur. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 24. Vide etiam Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. beneficium Regulare*. 5. vbi aliquas etiam affert S. Congretionis declarationes ad intentum. Addit Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regular. q.* 34. *art.* 3 debere tales esse expresse professos. Vide declarationem S. Congregat. apud Gonzalez *ad Regul.* 8. *Cancellariæ gloß.* 8. *nu.* 78. Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Abbatia*.

5 Similiter nec Religiosus vnius monasterij capax est Beneficij Regularis alterius monasterij eiusdem Ordinis. Ita enim habetur *cap. Cum singula §. probibemus de præbendis in* 6. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 34. *art.* 8. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 29. *num.* 29. Quare non possunt duo Religiosi diuersorum Monasteriorũ eiusdem Ordinis permutare beneficia Regularia quæ possident de licentia suorum Superiorum. Quia neuter est capax alterius beneficij, & Superior vnius non habet authoritatem supra beneficium alterius.

6 Non sunt beneficia Regularia regulariter loquendo dicenda beneficia simpliciter, sed solum manualia. Ratio est, quia regulariter non sunt firma & perpetua, qualia sunt beneficia sæcularia, sed amobilia a voluntate Superioris, cum Regularis ex eo quod beneficium accipiat nõ eximatur à sui Superioris obedientia, qui potest illum a beneficio amouere. Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regular. q.* 34. *art.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 29. *num.* 106. Dixi regulariter, quia aliquando beneficia regularia non sunt manualia, & amouibilia, & tunc erunt simpliciter benefi-

beneficia: videlicet quando vel ex institutione eorum, vel ex recepta consuetudine, vel ex priuilegio Pontificio fuerint perpetua. Nauarrus *Comment. 2. de Regularib. num. 6.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 20.* Similiter quando Beneficij Regularis collatio non pleno iure spectat ad Superiorem Monasterij, vel ipsum monasterium, sed simul ad Episcopum, vel alium Prælatum, tunc tale beneficium perpetuum erit, & simpliciter beneficium, non manuale, seu amouibile. Suarez *vt supra num. 23.* In dubio autem omnia beneficia præsumuntur sæcularia. Thomas Zerola *in praxi Episc. 2. p. verb. beneficium vers. 19.* Ac per consequens perpetua.

7 Prouisio beneficiorum Regularium quæ electiua vocantur, idest, quæ per electionem Canonicam suffragijs electorum fiunt, pertinet ad Capitulum Conuentus, accedente confirmatione Superioris, sicut generaliter quidquid fit per electionem à Regularibus. Prouisio autem beneficiorum Regularium quæ collatiua vocantur, quia scilicet instar sæcularium conferuntur auctoritate Superioris, spectat, vel ad Superiorem solum, vel ad Superiorem cum Capitulo, iuxta varia statuta, & consuetudines Religionum. Vbi autem de his non constaret, stando in iure communi pertinet ad Superiorem cum consensu maioris partis Conuentus, cum sit hæc ex rebus grauioribus Monasterij. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 108.* Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. cap. 19. nu. 4.* Vide declarationem S. Congreg. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. cura animarum.*

8 Semper tamen requiritur examen, & approbatio Episcopi pro huiusmodi beneficiarijs Regularibus curam animarum habentibus. Franciscus Leo *in thesauro fori Ecclesiastici par. 1. cap. 8. num. 20.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 74. nu. 18. & 24.* Dicitur etiam declaratum à S. Congregat. Concilij quod quoties denuo Religiosi ad curam animarum exercendam deputantur, esse iterum ab Episcopo examinandos, & approbandos. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Abbas 1. §. vltimo.* Vtrumque autem colligitur ex Trident. *sess. 25. cap. 11.* illis verbis. *Nec ibi aliqui etiam ad nutum ammouibiles deputent nisi de eiusdem* (scilicet Episcopi) *consensu, ac præuio examine, &c.*

9 Item prædicti beneficiarij Regulares subsunt immediatè iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in his quæ ad curam, & Sacramentorum administrationem pertinent. Ita enim colligitur ex Tridentino *sess. 25. cap. 11.* & ex declaratione S. Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Fratres S. Ioannis Hierosolymitani*, & clarius habetur ex Const. Greg. xv.

de

de exemptorum priuilegijs, quæ extat 4.tom. Bullar.inter Bullas huius Pontificis num. 18. vbi sic habetur. *Statuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quam sæculares quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum sæcularium Monasterijs, seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesiis, vel beneficijs siue Regularibus siue sæcularibus incumbentem exerceant, siue alias Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent præuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquomodo in dicta cura exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in his quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subijciantur*. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 74. num.* 18. & 27. Nota tamen hanc Constitutionem suspensam esse pro Regnis Hispaniarum, vt diximus *to.1. cap.19. num.35.*

10 Cæterum loquendo de Regularibus inseruientibus de licentia suorum Superiorum beneficijs simplicibus, quæ tamen membra sunt Monasteriorum, seu Religionis, declaratum video à S.Congregatione non posse visitari ab Ordinarijs. Armendariz *in additionib. ad recopilat. leg. Nauarr. lib.1. tit.6. de visitat. lib.5. §.2. num.96.* Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Regulares 1.*

11 Non tamen debent vocari ad concursum per edicta Regulares electi, vel nominati ad beneficia Regularia seruienda; sed sufficit quod examinentur, & approbentur ab Ordinarijs. Ita enim determinatum est à S.Congregatione Concilij, vt testatur Sixtus v. in Bulla *Ex iniuncto* in Bullario Rodriguez *tom.2. Bulla 22. in Sixto V.* vbi ad instantiam Congregationis S.Benedicti Portugaliæ id decernit. Habetur id etiam ex alia declaratione eiusdem S.Congreg. apud Gonzalez *ad Regul.8. Cancell. gloss.6. num.162.* & Barbosam *in Collect. Bullar. verb. examen.*

12 Cogi potest Religiosus à Prælato ad acceptandum beneficium Regulare. Quia hoc præceptum iustum est, nec excedit latitudinem obedientiæ Religiosæ, cum gubernatio beneficiorum Monasterij valdè pertineat ad vtilitatem eiusdem. Nauarr. *Comment.4. de Regularib. num.23.* Suarez *4.tom. de Relig. tract.8. lib.3 cap.19. num.5.* quod extenditur etiam ad beneficium tenue, & paucos redditus habens, dummodo possit ex illis sustentari Religiosus. Propter eamdem rationem. Nauarrus, & Suarez *vt supra.* Rodriguez *tom.1. quæst. Regular. q.34. art.3.* Addit non posse cogi ad accipienda beneficia sæcularia, nec Regularia aliorum Ordinum, nec alterius Monasterij eiusdem Ordinis. Sed

hæc

hæc limitanda sunt, nam, vt credo, cogi potest Religiosus ad accipienda prædicta omnia, si ab habente auctoritatem illa conferantur, & cedat in bonum, & vtilitatem suæ Religionis, quia hoc concernit Regulam, quam professus est Religiosus, & cum prædictis conditionibus res est licita, & honesta talia beneficia acceptare.

13 Debet assignari prædictis Religiosis seruientibus Beneficijs, seu Ecclesijs Parochialibus congruum salarium pro ipsorum sustentatione, ne salarij paruitate aliunde quærere vnde viuant, & curam animarum negligenter curare cogantur. Colligitur ex Concilio Tridentino *sess.7 de reformatione cap.7.* Rodriguez *to.1. quaest.Regular.q.36.art.2.* referens concessionem Sixti v. Congregationi S.Benedicti Portugalliæ factam, qua illis conceditur vt salario decenti beneficiarijs designato, reliqui fructus in vsus Monachorum conuerti possint, & aliam cuiusdam Rainutij Papæ auctoritate potientis Congregationi S. Elisi circa huiusmodi salaria, pacta pro illis tribuendis, & non maioribus, etiam locorum Ordinarijs, & illorum visitatoribus aliter præcipientibus. Quia tamen hæc posterior concessio contraria videtur decreto Concilij Tridentini adducto, ideo cautè in hoc negotio procedendum, maximè quia non constat an sit viuæ vocis oraculum, quia si talis esset nihil valeret, iuxta dicta *tom.1.cap.3. num.21.* De priori autem concessione Sixti v. constat fuisse per Bullam, quam refert idem Rodriguez *in Bullar.to.2. inter Bullas Sixti V. num.24.* Vbi vlterius Pontifex statuit ne in dictis Ecclesijs Monachi ad vitam instituantur, & quod prædicti Presbyteri sæculares ab Ordinarijs locorum approbati sint, insuper quod salarium illud bene visum sit eisdem Ordinarijs. Vide dicenda infra *num.27.*

14 Religiosi sic beneficiarij non solum tenentur votis Religionis generalibus, præcepto portandi hâbitum, votis specialibus suorum Ordinum, sed & obseruantijs Regularibus, & Constitutionibus suarum Religionum, quatenus non repugnant muneri quod gerunt, iuxta dicta *tom.1. cap.17. nu.16.* cum verè maneant sub iugo Religionum suarum, quantum in priuata domo, & extra Monasterium fieri potest. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8. lib.3.cap.19. num.6.* Non tamen tenentur soluere Officium diuinum iuxta ritum suarum Religionum, sed Ecclesiarum quibus seruiunt, vt etiam loco citato diximus, vbi etiam quid de Socio sit dicendum. Si tamen redditus, seu salarium pro Socio habendo non sufficerent ab hoc onere immunes erunt, nisi in casu, quod Socius alio honesto modo sustentari posset.

Quæ

15 Quæ adquirunt hi beneficiarij intuitu Ecclesiæ cui seruiunt, eidem Ecclesiæ adquirunt, quæ autem adquirunt non intuitu Ecclesiæ cui seruiunt, sed intuitu Religionis cuius sunt, vel aliunde, adquirunt Religioni. Hoc enim suadetur tum ex æquitate rationis, tum ex ijs quæ diximus *prædicto tom. cap.* 17. *num.* 15. *&* 16. de quo etiam Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 32. *num.* 76. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 8. De fructibus autem beneficiorum quibus potiuntur, cum concedantur intuitu Ecclesiarum, quibus seruiunt, debent tanquam boni dispensatores primum prouidere ipsis Ecclesijs, deinde pauperibus sibi subiectis, si quid verò postea superfuerit, licet securius sit debere eo Ecclesias suas augere, probabile tamen est posse suo Monasterio donare, quia est opus Religionis, & misericordiæ nullo iure prohibitum, sed potius, vt apparet, permissum, eo ipso quod prædictorum bonorum fiunt dispensatores. Suarez *vt supra nu.* 10.

16 Similiter hi Religiosi beneficiarij licet quod ea quæ pertinent ad statum Religiosum, & obseruantiam Regularem, seu quæ non contradicunt beneficijs quæ obtinent teneantur obedire suis Superioribus, cum verè illis sint subiecti, in his tamen rebus quæ fuerint contrariæ, seu repugnantes prædictis beneficijs, cum ipsi ex iustitia ratione muneris suscepti teneantur facere quicquid ad illa spectat, non debent obedire suis Prælatis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 18. In his autem quæ pertinent ad vtilitatem beneficiorum, & rectam ipsorum administrationem tenentur obedire illi, vel illis, cui, vel quibus subiecta est illa Ecclesia, scilicet Prælato Ordinis, si illi pleno iure subiecta fuerit, Episcopo, si ipsi subijciatur, vel vtrique si ad vtrumque spectat. Suarez *vt supra nu.* 19. Rodrig. *to.* 1. *q. Regul. q.* 34. *ar.* 6. *&* 7.

17 Vacāt beneficia Regularia manualia collatiua quoties Superior reuocat collationem. Hoc enim est esse manualia, scilicet pendere à nutu Superioris. Federicus *in tract. permutationum q.* 16. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 107. Etiamsi beneficium collatum sit à Superiore pro toto vitæ tempore, quia non obstante tali concessione manet beneficium sub Superioris potestate. Selua *de beneficijs* 3. *par. q.* 68. *num.* 4. Sanchez *vt supra num.* 124. Etiamsi Superior promiserit se non reuocaturum concessionem, quia talis promissio est irrita, cum sit contra ius, & naturam beneficij manualis, quod petit esse reuocabile ad nutum Superioris. Selua *vt supra q.* 69. *num.* 1. Sanchez *vt supra num.* 125. Imò ad hoc quod talis reuocatio valida sit

non

non requiritur aliqua causa, quia Prælatus vtitur iure suo erga rem,& personam sibi subditam. Sanchez *ibid. num.*111. Additur ex declaratione S.Congregat. Concilij posse Abbates Ordinum inuito Episcopo reuocare absolutè ad Monasterium Religiosos exercentes curam animarum in Ecclesijs, quæ sunt vnitæ ipsis Monasterijs. Barbosa *in Collectan.Bullar.verb.Abbas* 1. Ad hoc autem quod licite, & prudenter fiat reuocatio requiritur aliqua causa rationabilis, non quidem culpa ipsius beneficiarij, sed quæcumque vtilitas, vel commoditas Religionis, aut Ecclesiæ, prudens enim gubernatio id exigit. Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8. *lib.* 3.*cap.*19. *num.*21. Si autem scandalum aliquod, vel infamia Religiosi beneficiarij sequatur ex tali reuocatione tunc requiritur maior causa, vt scandalo, vel infamiæ obuietur. Casu etiam quo constaret reuocationem factam esse malo animo, malitia, aut odio posset Religiosus spoliatus implorare auxilium Superioris Prælati contra eum qui prædicto modo ipsum spoliauit beneficio. Lessius 2.*de iust.& iure cap.*41.*dub.*12.*nu* 98.Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.*29. *num.* 115. In alijs tamen occasionibus etiam si sine causa spolietur Regularis beneficio non potest agere contra Superiorem spoliantem coram Superiori Prælato, nisi solum proponendo, aut supplicando pro restitutione. Sanchez *ibid.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.*3. *cap.*19. *num.*21. Quod est verum quamuis collatio spectet ad Abbatem, & Conuentum, quia etiam in tali casu Abbas solus potest reuocare Monachum beneficiarium, cum hæc sit natura beneficij manualis. Sanchez *num.* 112.

18 Non tamen vacant prædicta beneficia Regularia morte Abbatis, vel Superioris conferentis. Quia per solam mortem non inducitur reuocatio *cap. si delegatus de offic. delegat. in 6.* Abbas *cap. finali num.6. de præcarijs.* Felinus *cap.per tuas num.*4. *de maior, & obed.* Secus si beneficij concessio esset solum ad beneplacitum Abbatis, vel Superioris, quia beneplacitum expirat morte concedentis *cap. si gratiosè, de rescript, in 6.* Sanchez *lib.*7. *in decalog. cap.*29. *num.*113.

19 De beneficijs autem Regularibus electiuis multi dicunt absque legitima causa tolli non posse à beneficiarijs, ac proinde esse perpetua. Ita aliqui Canonistæ quos sequitur Sanchez *lib.*7. *in decalog. cap.*29. *num.* 118. Sed meo videri consuetudo, tum patriæ, tum Religionis in hoc attendenda est, multa enim officia in Religionibus per electionem concessa reuocari possunt, saltem à supremo Prælato sine alia causa, quam ea quæ spectet ad bonum regimen Ordinis.

20 Quoties autem beneficia huiusmodi Regularia fuerint perpetua, & non manualia, scilicet ex institutione, consuetudine, vel priuilegio Summi Pontificis, non possunt Religiosi illa possidentes remoueri, sine culpa ipsorum. Quia hæc est qualitas, aut natura beneficij perpetui. Selua *de beneficijs 3.p.q.69.nu.vlt.* Nauarrus *Comment. 2. de Regularib. num.* 65. Vnde in talibus casibus potest Religiosus spoliatus agere contra Superiorem spoliantem, vt potè contra iniustè procedentem. Nauarrus *ibid.* Sanchez *lib.7.in decalog.cap 29.num.* 122. *&* 123. Idem dico quando talium beneficiorum collatio non pertinet pleno iure ad Superiorem Religionis, sed simul ad Episcopum, vel alium Prælatum. Sicut enim ea non possunt per solam voluntatem à Superiore Ordinis prouideri, si nec ab ipso tolli. Vnde sunt perpetua. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.8.lib.3 cap.*19. *à num.*22.

21 Quando verò huiusmodi beneficia Regularia ex natura sua manualia à Papa immediatè conferuntur, si dentur cum *clausula* vt retineantur toto vitæ tempore reuocari non poterunt ab inferiori Prælato, cum euidenter constet de voluntate supremi Prælati quod non reuocentur. Innocentius *cap. cum inter R. statim in principio de elect.* Felinus *cap. constitutus num.* 10. *de rescript.& cap.per tuas num.4.de maiorat.& obedient.* Si verò non apponatur talis clausula mihi probabilius est posse reuocari. Quia cum natura dictorum beneficiorum sit esse manualia, & amouibilia, si Pontifex oppositum non explicet censendus est noluisse illorum naturam alterare, sed relinquere illam vt prius, maximè cum hoc cedat in fauorem obedientiæ promissæ à Religioso cui Pontifices fauent semper nisi aliud exprimant. Abbas *cap.ad nostram num.*7. Lapus *allegat.*26. & alij.

22 Idem dico quando concessioni factæ à Prælatis beneficij Regularis manualis alicui Religioso accedit confirmatio Pontificia, potest enim etiam tunc Prælatus reuocare concessionem, cum per talem confirmationem Pontificiam nisi aliud in ipsa exprimatur, non alteretur, aut mutetur natura ipsius beneficij. Quod etiam intelligo (quidquid in contrarium dicant Sanchez *lib.7.in decalog.cap.29. num.* 130. & alij ab ipso citati) adhuc in casu quo Pontifex ex certa scientia confirmaret concessionem. Propter rationem adductam, & quia certa scientia Papæ confirmantis solum iuuat ad hoc quod rescriptum, vel Breue non possit argui de surreptione.

23 Fauet ad intentum Extrauagans *Rursus* Benedicti 12. vbi determinatur quod habentes beneficia in Ordine Monachorum nigrorum S.Benedicti ex collatione, prouisione, vel ordinatione

Sedis

Sedis Apostolicæ, vel Legatorum, seu executorum, vel prouisorum eiusdem Sedis, vel per litteras prædictorum, subsint in omnibus, & per omnia suis Prelatis, & possint ab eis reuocari prout si ea haberent à suis Abbatibus. Sanchez *l.7.in decal.c.29.n.137.* Consulantur etiam aliorum Ordinum Monachorum priuilegia.

24 Licet Episcopus stando in iure communi antiquo posset vnire Ecclesias suæ Diœcesis ex *cap. sicut vnire de excess. Prælat. & c. exposuisti de præbendis*, vt fatentur communiter Doctores, & posset etiam consequenter vnire alicui Religioni Ecclesiam, seu beneficium suæ Diœcesis, vt constat *ex Clem. 2. de rebus Ecclesiæ non alienandis*, Azorius *tom. 2. instit. moral. lib. 6. cap. 28. q. 19.* Sanchez *lib. 7 in decalog. cap. 29. num. 147. & sequentibus*, id tamen modo post Concil. Trident. dupliciter limitatum est, primò, vt beneficium non sit extra Diœcesim, in qua est Monasterium, etenim in eodem Concilio *sess. 14. cap. 9.* id prohibetur. Secundò, ne beneficium illud vniendum sit curatum, quia id etiam interdicitur in Concilio *sess. 24. cap. 13.* Cum autem solum in prædictis duobus casibus limitauerit, aut abstulerit Concilium Episcopis auctoritatem vniendi, dicendum est in alijs casibus posse ea vti, ac per consequens vnire beneficia Monasterijs sicut iam etiam factum ab Archiepiscopo Hispalensi refert Sanchez *num. 187.* Poterunt ergo beneficia simplicia vniri Monasterijs, prout colligitur ex dicta *Clem. 2. de rebus Eccles. non alienandis.* Idem Sanchez *to. 1. consil. moral. lib. 2. cap. 2. dub. 3.* Debet autem talis vnio fieri ex causa legitima. Siluester *in Summ. verb. alienatio q. 12.* Videtur autem id proprium esse Episcoporum, vt colligitur *ex cap. sicut vnire de excess. Prælator.* Azorius *tom. 2. instit. moral. lib. 6. cap. 28.* Licet Sanchez etiam Abbatibus, & alijs Prælatis iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus hanc etiam facultatem concedat in Ecclesijs plene sibi subiectis *num. 160.* Vbi in sequentibus de conditionibus ad id necessarijs.

25 Casu autem quo siue ab Episcopo siue à Papa hæc vnio beneficiorum Monasterio fiat gubernari poterunt per Religiosos sicut alia beneficia Regularia, iuxta dicta in superioribus. Fauent Felinus *cap. in nostra Corol. 40. num. 41. notab. 3. de rescript.* Selua *de beneficijs 3. par. q. 11. num. 126.* referens quamdam Rotæ decisionem. Manebunt autem subditi suo Prælato sicut de alijs beneficiarijs Regularibus dictum est *num. 14. & 16.*

26 Hinc declaratum dicitur à S. Congregat. Concilij Canonicum Regularem iussu sui Superioris degentem in ædibus Parochialis Ecclesiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta administrat, si delictum non concernens

curam animarum, nec administrationem Sacramentorum commiserit, non posse ab Episcopo puniri vigore decreti Concilij *cap.3.sess.6.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb Canonici Regulares* 15. Quod etiam videtur dicendum de alijs Regularibus seruientibus similibus Parochijs, iuxta dicta *tom.1.cap.11.num.8.*

27 Declaratum etiam dicitur, posse Ordinarios locorum visitare curatas Ecclesias si sint vnitæ Monasterijs, & in eis ponere Vicarios perpetuos, siue temporarios, iuxta dispositionem *c. 7. sess.7.* Concilij Trident. Ita ex declaratione S.Congreg. Garzia *de benefic.par.11.cap.2.num.12.* Barbosa *in Collectan.Bullar.verb. Curati.* Pro salario autem illis assignando vide Bullam Pij v. *Ad exequendum* in 2. tom. Bullar. num.47. quæ etsi reuocata fuerit à Greg.XIII. in Bulla *In tanta* num. 9. inter Bullas Gregorii, nihilominus in suo robore manere dicitur, tum ob reualidationem ipsius ab eodem Gregor. factam, tum ob declarationem S. Congregat. De quo Gonzalez *sup.8. reg. Cancell. de mens. & alternat. gloss. 5. §. 4. num.79.* Cherubinus *in Compend.Bullar. sup. dictam Bullam 47. Pij V.* Lauretus de Franchis *in Controuersiis Episcop.& Regul.pag. mihi* 14.

28 Religiosus reuocatus à beneficio Regulari quod gerebat potest ea bona quæ habebat ex prædicto beneficio vsui suo applicata ad Monasterium deferre. Quia etsi fuerint ex fructibus beneficij cum sibi fuerint legitimè applicata sequuntur ipsum quocumque ierit. Debent ergo cum ipso ad Monasterium venire, non vt liberam eorum administrationem sicut prius habeat, sed vt incorporentur cum alijs bonis Monasterij, iuxta præscriptum Regulæ, & Constitutionum. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8. lib.3.cap.19. num.* 11.

29 Duo, vel plura beneficia eidem Regulari à Superiori Ordinis concedi non possunt nisi vnum ex eis ab alio dependeat, vel ad inuicem sint annexa. Ita enim deciditur *cap. cum singula in princ. de prabend.in 6.* Rodriguez *tom.1.quæst.Regul. q.34. ar.9.* Vnde ad id requiritur Sedis Apostolicæ auctoritas, vt ibidem habetur. Nauar.*Comment.4.num.23.de Regular.* Azorius *tom. 1. instit.moral.lib.12.cap.22.* Layman *in Theolog. mor. lib.4.tract.2. cap.8. num.8.*

30 Eo ipso quod Ecclesia concessa Monachis est ipso iure intelligitur concessa ipsis facultas conferendi ipsam, & constituendi in ipsa Rectorem. Ita post alios Rodriguez *to.1. quæst.Regul. q.36. ar.1.* afferens pro hoc puncto priuilegia Leonis x. Camaldulensibus Iulij II. Oliuetanis, & aliorum Pontificum.

31 Beneficia Regularia siue dentur in titulū, siue in cōmendam

non

non possunt seminario vniri, secus verò si statum mutauerunt. Ex decisione S.Congreg. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Beneficium Regulare* 5.

32 Ex concessione Pij v. anno 1567. ad instantiam Philippi 2. Hispaniarum Regis possunt Capitula omnia Prouincialia Indiarum quorumcumque Ordinum etiam non Mendicantium, dare licentiam suis Fratribus, vt officium Parochi exerceant, Sacramenta ministrando &c. In quo etiam includitur facultas prædicandi, sepeliendi Indos, asportandi eorum corpora Cruce alta, habendi scholas puerorum. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 35. *ar.* 1. Vbi alia ad intentum.

33 Possunt prædicti beneficiarij Regulares tam libere impendere de redditibus suis in eleemosynas, & pia opera, præsertim spectantia ad suas Ecclesias, sicut & beneficiarij sæculares. Ratio est, quia etsi non sint Domini illorum redditum, sunt tamen Procuratores, œconomi, & dispensatores illorum. Nauarrus *comment.* 2. *num.* 6. *fin. corollar.* 9. *de Regular.* Rodriguez *to.* 2. *quæst. Regular. q.* 58. *ar.* 8. Non tamen propterea possunt facere expensas superfluas, aut donationes illicitas, sed eas tantum quæ necessariæ, vtiles, vel conuenientes fuerint beneficijs, quæ possident, & statui ipsorum. Vnde licitè possunt disponere de prædictis bonis ad moderatam sustentationem secundum statum, eleemosynas, & pia opera. Graffis 1. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 43. Sanchez *lib.* 6 *in decalog. cap.* 6. *num.* 14. Nec assentior alijs, qui dicunt non obligari hos Religiosos beneficiarios Constit. Clement. VIII. *de largit. numerum*. Bonacina *de largit. numerum punct* 2. *num.* 2. Etenim quantum ad donationes superfluas, & illicitas eodem modo ac alij astringuntur prædicta Constitutione, neque est aliqua ratio cur quoad illas eximantur.

34 Ilegitimi non sunt capaces ante dispensationem cum illis factam alicuius beneficij sæcularis, siue Regularis. Ita habetur *ex cap.* 1. *& cap. finali de filijs Presbyterorum*. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 13. *ar.* 11. Nec etiam Vicariatus Episcopalis, cum dignitas quædam sit, à qua arceantur. Abbas *in cap.* 1. *de filijs Presbyterorum*. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 13. *ar.* 13.

35 Prædicti beneficiarij Regulares ex Ordine nostro assumpti etiamsi beneficia dimiserint, in Capitulis, vel Congregationibus Ordinis non admittuntur nisi de consensu Generalis, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 16. *num.* 24. ex priuilegio Calixti III. quod habetur in Mari magno Ordinis Bulla 39. vbi hæc ad intentum. Hac irrefragabili Constitutione perpetuo valitura constituimus, statuimus, ac etiam ordinamus, quod nullus dictorum professorum bene-

beneficia sæcularia, seu etiam Regularia, ex nostra, vel prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, aut Sedis Apostolicæ, vel legatorum eius concessione, vel indulto, aut alias quouis modo in titulum, vel in commendam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus quælibet obtinebunt, etiamsi illa, simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in prædictis Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti Ordinis, nisi Generalis pro tempore consensu interueniente quomodolibet admittantur, sub excommunicationis pœna quam admissi, & admittentes, prout in his scriptis ferimus, incurrant ipso facto, & si dicti beneficiati vltro admitti quouis quæsito colore contra voluntatem Generalis prædicti procurauerint, simili modo irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant, beneficijsque per eos obtentis ipso facto priuati existant, & alijs personis idoneis per illos ad quos ipsorum collatio pertinere dignoscitur conferantur, dictique beneficia, seu officia ambientes, vel procurantes perpetuo inhabiles, & ineligibiles absque alicuius regressus spe maneant, & pro talibus perpetuo habeantur. Quæ etiam confirmans Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta* hæc etiam habet. Prouidam verò Calixti Papæ III. prædecessoris præfati Constitutionem quæ incipit *Ad futuram rei memoriam Ad Roman. Pontificem*, qua voluit quod nullus dicti Ordinis professorum beneficia sæcularia, seu etiam Regularia quorumuis Romanorum Pontif. aut Sedis Apost. vel legatorum eius concessione, vel indulto quouis modo in titulum, vel commendam pro tempore obtinentium, aut quæ futuris temporibus quomodolibet obtinebunt, etiamsi illa simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti Ordinis, nisi Generalis pro tempore consensu interueniente, quomodolibet admittatur sub excommunicationis pœna quam admissi, & admittentes ipso facto incurrant auctoritate, scientia, & motu prædictis etiam in Archiepiscopali, & Episcopali dignitate fulgentibus, aut Monasteria aliqua vel Prouinciam in commendam obtinentibus locũ habere decernimus, atque prędictas litteras, & omnia, & singula in eis contenta ad eos qui in dignitatibus huiusmodi sunt constituti extendimus; distinctè præcipiendo sub pœnis in dicta Constitutione contentis omnibus, & singulis prædicta beneficia, aut dignitates quauis auctoritate, vel indulto obtinentibus, vt nullo modo de administratione Fratrum, aut domorũ, aut Prouinciarum, seu Conuentuũ, alio-

aliorumque bonorum se impediant absque dicti Ordinis Magistri Generalis expressa licentia, non obstantibus quibuscumque litteris etiam à Sede Apostolica impetratis, vel imposterum impetrandis, quibus ex certa scientia, & motu proprio derogamus, & per præsentes derogari volumus, etiamsi de illis habenda foret mentio specialis, vt singula bona Ordinis videlicet Prouinciæ, Ecclesiæ, domus, & supposita, & vtriusque sexus professi, vt tenentur, sub integra Magistri Generalis existant obedientia.

36 Cæterum verba illa Calixti 3. *Etsi dicti beneficiati, &c.* dubia mihi sunt, an scilicet solum intelligantur de ijs quæ beneficiati cum sint procurant admitti in prædictis Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus prout videtur textus requirere, an verò etiam de ijs qui procurant ad prædicta beneficia promoueri, vt ibi dicitur *contra voluntatem Generalis*. Et licet ad vtrumque sensum facile trahi possent, credo in priori sensu sumenda, illa autem quæ sequuntur, scilicet, *dictique beneficia, seu officia ambientes, vel procurantes, &c.* ad vtrosque extendi: per verbum *beneficia* ad eos, qui illa ambiunt, vel procurant, & per verbum *officia* ad eos, qui beneficiati cum sint, officia nihilominus Ordinis procurant, qui omnes grauissimis illis pœnis à Pontifice afficiuntur.

37 Non sunt capaces Regulares pensionis propriè dictæ super beneficio Regulari sui Monasterij ponendæ à Superiori ipsius sine dispensatione Sedi Apostolicæ. Primò, quia attento Romanæ Curiæ vsu, propriæ, & veræ pensiones, quibus beneficia ipsa onerantur ad certam reddituum partem alteri dandam sola Pontificia auctoritate conceduntur, vt dictum est *cap.2. num.20.* Secundò, quia *in Clem. vnica de supplend. neglig. Prælator.* ita videtur decerni. Archidiaconus *cap. fin. num.2. de offic. Ordinar. in 6.* Sanchez *lib.7 in decal.c.29.n.95.* Loquendo autem de impropria pensione quæ scilicet non imponitur beneficio, sed ipsi beneficiario, credo posse imponi à Prælato Regulari conferente Religioso beneficium Regulare, si videlicet ex causa rationabili imponat illi vt partem fructuum beneficij soluat alicui Religioso, vel det pro fabrica Monasterij, vel alterius operis pij, amobiliter à voluntate ipsius Superioris. Ratio est, tum quia hoc nullo modo est contrarium voto paupertatis, aut obedientiæ Religiosæ, quin potius illis conforme, tum quia in hoc casu beneficium non est eo onere pensionis affectum sed persona, tum quia secundum aliquos id etiam possunt facere Episcopi, tum denique quia cum beneficia Regularia non conferantur vt perpetua, sed vt manualia, sicut ipsa subsũt dispositioni Superioris, ita & fructus illo-

illorum, ac per consequens poterit de illis disponere quando, & quomodo voluerit. Poterit ergo de prædictis fructibus partem aliquam applicare alij Religioso, vel pio operi. Azorius *tom.2. instit.moral. lib.8. cap.6. q 1. vers. extra omnem controuersiam.* Lessius *secundo de iust.cap.41.dub.11.num* 94. Sanchez *vt supra num.99.* Idque, vt audiui, vsu receptum est in Religione S. Spiritus in Saxia, vt à Reuerendiss. Præceptore huius Religionis beneficia huiusmodi cum talibus pensionibus conferantur, idq. fieri posse consultus à quodam Religioso illius respondi.

38 Prouisi de beneficijs Regularibus videntur etiam obligati ad professionem fidei faciendam, sicut & alij quicumque prouisi de beneficijs quibuscumque curam animarum habentibus, iuxta Concil. Tridentini decretum *sess.* 24. *cap.* 12. Concilium enim loquitur de quibuscumque prouisis ad beneficia curam animarum habentia, quamuis non exprimat an id de beneficijs sæcularibus solum, an verò etiam de Regularibus intelligi debeat. Desidero tamen aliorum sententiam in hoc audire, cum nullum vsque modo viderim.

39 Collatores beneficiorum quacumq. dignitate præfulgeant nihil pro collatione, seu quauis alia dispositione beneficiorum quouis quæsito colore, directè, vel indirectè, etiam sub nomine annatæ, aut cuiusuis alterius portionis fructuum à sponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere possunt. Ita enim habetur ex declaratione S. Congregationis. Garzia *de benefic. par.8.cap.1.nu.75. & 76.* Barbosa *in Collect. Bullar. verb.collatio.* Apud quos etiam de Notarijs, à quibus fiunt instrumenta collationis.

40 Videtur teneri prædictos beneficiarios curam animarum gerentes adire Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur, etiamsi sint in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis. Tum ex dictis *tom.1.cap.19.n.44.* tum ex declaratione S.Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Congregationes diuersorum* 5.

SVM-

SVMMARIVM CAP. XIX.

De bonis, & possessionibus quibus capacia sunt Monasteria Regularium personarum, seu in quæ succedere possunt, & de eorum administratione.

Cap. XVIIII.

1 VM certum sit ex dictis *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 5. *& in hoc tom. cap.* 1. *à num.* 2. omnia Monasteria Regularium etiam Mendicantium tam virorum, quam mulierum (exceptis Capuccinis S. Francisci, Minoribus de obseruantia, qui à Concilio Tridentino excepti sunt, & domibus professis Societatis Iesu, ac etiam Conuentibus nostrorum PP. Discalceatorum Hispaniæ propter peculiares ipsorum leges) posse bona stabilia, seu immobilia possidere, & multo magis bona mobilia, ideo de huiusmodi bonis in præsenti dicendum. Primò, in genere de bonis quibus capacia sunt. Secundò, de modis quibus ea adquirere possunt. Ac tertiò, ad quem, vel quos pertineat illorum administratio.

2 Est autem sermo de ipsis Monasterijs, aut Conuentibus, non de Fratribus, aut Religiosis in particulari, quia de istis dictum est *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 19. non posse habere bona aliqua immobilia, etiam à voluntate Superiorum dependentia, vel reuocabilia, iuxta decreta Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum ibi adducta, nisi forsan per accidens in aliquo casu, vt ibi etiam *à num.* 21. dictum manet, posse tamen mobilia bona, ad vsum facti reuocabilem, & amouibilem rerũ necessariarum statui, & personæ habere, iuxta ibidem dicta *num.* 3. *&* 16. De Religiosis autem Societatis Iesu qui sola biennij vota emiserunt specialis est ratio propter specialem modum paupertatis huius Religionis, de quo Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 27.

3 Per bona autem stabilia quæ prædicta Monasteria Regularium possidere possunt, intelliguntur domus, vineæ, prata, prædia, annui redditus, census, iura, & actiones ad aliqua faciendum, vel recipiendum quæcumque bona, siue mobilia, siue immobilia. Abbas *in cap. Nulli de reb. Eccles. non alienand. num.* 9. *&* 10.

Suarez

Suarez *4.tom.de Relig.tract. 8.lib.2.cap.27.num.16. & 17.* Vnde per stabilia bona non solum intelliguntur ea quæ fixã habent radicem, vt sunt fundi, prædia, domus, sed etiam iura fructifera, vt sunt census quibus annui redditus correspondent, seruitutes, & similia bona, quæ incorporalia dicuntur. Suarez *de defens. fidei, lib.4.cap.18. nu.1.*

4 Capacia item sunt prædicta Monasteria quæ in communi bona immobilia possidere possunt, possidendi etiam feudum, quando seruitium petitum in feudo est tale quod possit à Monasterio exhiberi, secus autem quando tale est, quod exhiberi nequeat. Pro quo notandum feudum esse ius habendi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cum onere obsequij, vel seruitij exhibendi principali habenti dominium directum talis rei. Quando ergo tale obsequium, vel seruitium exhibendum est tale, quod à Monasterio exhiberi possit, tunc capax erit feudi, secus verò quando non potest ab ipso exhiberi. Ratio est, quia feudum habet annexum illud onus, quando ergo Monasterium capax est subeundi tale onus, capax etiam erit feudi, quando autem incapax est oneris subeundi, incapax quoque erit feudi. Molina *tom.1.de iust.disp.140. vers.Regulam.* Lessius *2. de iust. cap.41.dub.10.num.84.* Sanchez *lib.7.in decalog.cap.15. num.36.* Extat insuper priuilegium Celestini v. suæ Congregationi de quo Rodrig. *tom.1.q.38.ar.3.* vbi etiam de alijs circa hoc. Tunc autem erit Monasterium capax talis oneris subeundi cum seruitium præstandum Patrono directo feudi est reale consistens in pecunia, vel alia re tradenda, vel si sit personale non dedeceat Religionem illud subire, vel casu quod dedeceat, possit per substitutum exhiberi. Sanchez *vt supra.* Vnde feudi petentis seruitium incertum ad arbitrium domini capacia non sunt Monasteria, cum posset tunc à domino postulari seruitium quod non posset, vel non deceret à Monasterio exhiberi. Menochius *consil.54. num.15.* Sanchez *vt supra num. 44.* Limitatur tamen tradita doctrina de capacitate Monasteriorum ad possidendum feudum ad feudum quod non habet dignitatem annexam cuius incapax est Monasterium, vt Regni, Ducatus, Marchionatus, & Comitatus. Cum enim Monasteria capacia non sint huiusmodi dignitatum, vt dicetur inferius *num. 8.* sic neque feudi cui annexæ sunt. Molina *vt supra.* Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 8. q. 5.* Quando autem succedat Monasterium in feudum Nouitij dicetur infra num. 14.

5 Capacia etiam sunt prædicta Monasteria bona immobilia possidentia emphyteosis, sicut, & feudi, quoties pensionis solutio

non

non repugnaret, aut esset indecens Monasterijs. Pro quo etiam notandum, emphyteosim esse ius habendi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cum onere soluendi realem aliquam pensionem domino in recognitionem directi dominij. Quoties ergo talis pensionis solutio non repugnat, aut indecens est Monasterio, capax erit emphyteosis. Ratio est, quia cũ generaliter loquendo prædicta Monasteria capacia sint possidendi bona immobilia, cum emphyteosis inter illa numeretur, nec possit esse aliqua ratio specialis in illa, nisi repugnantia, aut indecentia solutionis pensionis, si hæc non est, nulla erit. Nauar. *comment.2.num.55.fin.de Regular.* Azor.*to.*1.*instit.moral.lib.*12. *cap.*8.*q.*4. Possunt etiam dare bona immobilia Monasteriorum tam in feudum, quam in emphyteosim, quod intellige seruata solemnitate requisita pro alienatione bonorum Ecclesiæ de quo infra *à num.*54. *& tom.*1.*cap.*10. *à num.*1. Pro quo videtur extare priuilegium Leonis x. Societati Charitatis de Vrbe, quod refert Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.*38. *ar.*2. *ex Compend. priuilegiorum Societatis Iesu.* Licet dubitem an illo possint frui Regulares. Casu autem quod emphyteuta, ille scilicet, qui habet bona illa à principali domino, pensionem non soluat, cadere in commissum, & posse expelli auctoritate Prælati, habent plures, & habetur ex priuilegio Pij v. concesso Fratribus SS. Trinitatis. Siluester *verb.emphyteu.num.*2. Rodrig. *vt supra.*

6 Sunt quoque capacia prædicta Monasteria iurisdictionis temporalis, prout colligitur *ex cap. cum dilectus de ordine cognit. ex cap. Abbate sane de sentent. & re iudicat. in* 6. & ex quadam lege recopilationis *L.*4. *tit.* 3. *lib.* 1. *recop.* Experientia quoque ipsa qua constat in partibus Hispaniarum multa Monasteria possidere villas, & castra cum iurisdictione. Et ratio est, quia nihil est in iurisdictione temporali quod impediat quo minus Monasterijs conuenire possit. Si enim dicatur indecens esse Religiosos sæcularia negotia pertractare, aut iurisdictionem criminalem exercere, maximè vbi interuenit causa sanguinis, id solum probat hanc iurisdictionem à Religiosis mediate solum, & per substitutos, aut delegatos exerceri debere, quod est verũ & colligitur ex *cap. finali ne Clerici, vel Monachi in* 6. Rodrig. *tom.*2.*q. Regul.q.*78.*ar.*12. *§.neque obstat alia decretalis.* Sanchez *lib.*7.*in decalog. cap.*15.*num.*12.

7 Pariter etiam videtur dicendum prædicta Monasteria possidendi Maioratus capacia esse, tam loquendo de Maioratibus non habentibus iurisdictionem temporalem annexam, quam de illis qui habent illam. Tum quia capacia sunt quorumcumque bono-

bonorum, & iurium immobilium, vt colligitur ex *authentic. ingressi C. de Sacrosancta Ecclesia*, & Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 3. Tum quia nihil est in Maioratibus quod repugnet statui Religioso Monasteriorum, vt discurrenti per singula patebit, & constat ex dictis *num. praeced.* Rodrig. *tom.* 2. *quaest. Regul. q.* 78. *art.* 12. post alios. An autem de facto in huiusmodi Maioratus succedant Monasteria dicetur inferius *num.* 17. Intelligitur autem doctrina tradita de Maioratibus inferioribus, non de his qui summam dignitatem, aut iurisdictionem annexam habent pro qua petita videatur industria personæ singularis, propter dicenda num. sequenti.

8 Nihilominus non videntur prædicta Monasteria habere posse, aut capacia esse habendi Maioratus illos, qui summam, aut supremam dignitatem, aut iurisdictionem habent annexã, vt sunt Regnũ, Ducatus, Marchionatus, Comitatus. Ratio est, quia huiusmodi dignitates, seu Maioratus, ea munera, & ministeria habent annexa, quæ vix, aut nullo modo per substitutas personas exerceri possint, vt propterea tam iure gentium, quam ex institutione harum dignitatum videantur personales, & ad illas industria personarum requisita, ita vt per substitutos admiuistrari non possint. Rex enim personaliter debet adesse Curiæ, Comitijs, bello &c. Duces etiam, Marchiones, & Comites personaliter seruire debent exercitui, assistere Regi, Curię, bello &c. Glossa *cap. scripsit, verb. dignitates* 27. *q.* 2. Tiraquell. *de nobilitat. cap.* 26. *num.* 3. Molina *lib.* 1. *de primog. cap.* 13. *num.* 18. Specialiter aliqui qui sustinent posse Monasteria Maioratus alios inferiores possidere id negant de istis. Auendagno iunior *L.* 40. *Tauri gloss.* 4. *num.* 39. *&* 45. Rodriguez *tom.* 2. *quaest. Regul. q.* 78. *art.* 12. *§. praeterea licet*, vbi inquit. Hoc autem cessat in primogenijs quæ dignitates has supremas annexas non habent, sed tantum Vassallos, & iurisdictionem, cuius iurisdictionis seruitium, & ministerium non est personale, & per substitutos potest exerceri.

9 Probabile etiam valde est prædicta Monasteria capacia etiam esse habendi Maioratus institutos fauore agnationis, familiæque conseruandæ, durante scilicet vita Religiosi, cui talis Maioratus competebat. Ratio est, quia Religiosus non perdit iura sanguinis, nec ex eo quod Religiosus est, desinit esse de genere, familia, & agnatione sua, nec perdit nobilitatem quam habebat, vt dixi *tom.* 1. *cap.* 2. *nu.* 16. ergo ratione ipsius capax erit Monasterium possidendi huiusmodi Maioratus, cum Monasterium possideat illa bona, seu iura quæ Religiosis competunt, aut cõpetere possunt, siue ante, siue post professionẽ. Quod intellige

pro

pro tempore quo viuit Religiosus, ita vt post illius mortem transeat Maioratus ad alium agnatum vocatum in institutione illius. Rodriguez *tom.2 quæst.Regul. q.78 art.12. §.neque etiam obstat*,& probabile id putat, etsi probabilius contrarium, Sanchez *lib.7.in decalog cap.*15.*num.*19.

10 Multo magis certum est prædicta Monasteria capacia esse habendi, aut possidendi fideicommissum (idest ius habendi aliquam hæreditatem alicui relictam eo onere vt alteri postea restituatur) ratione Religiosi ad quem spectabat, etiamsi illud relictum esset familiæ, aut agnatis. Ratio est, quia cum Religiosus familiam,& agnationem seruet, vt *num. praced.* dictum est, & ex alia parte Monasteria capacia sint cuiuscumque hæreditatis Religioso competentis, absdubie ratione illius capax erit talis fideicommissi. Mantica *de coniecturat. vlt. volunt. lib. 8. tit.*12. *num.*25.*&* 27. Sanchez *lib.*7 *in decalog.cap.*15.*num.*21.

11 Sunt quoque præfata Monasteria capacia habendi Ius patronatus, quod vt dixi *cap.*11 *num.*1. non est aliud, quam potestas præsentandi instituendum ad beneficium Ecclesiasticum in Ecclesia pro eo quod eam fundauit, vel construxit, vel dotauit. Ratio est, quia nihil est in tali iure patronatus, vel exercitio ipsius quod repugnet Religiosorum domibus, vel indecens illis sit, cum ergo ex alia parte prædicta Monasteria capacia sint quorumcumque iurium, seu bonorum etiam immobilium, capacia etiam erunt huiusmodi Iuris patronatus. Et ita id supponunt Lambertinus *de Iure patronat.lib.*1.*par.*1.*q.*8.*art.*9 *num.*7. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.*122. *ar.* 2. Sanchez *lib.*7. *in decalog. cap.* 14. *num.* 5. quomodo autem in illud succedat inferius num.21. dicetur.

12 Insuper præfata Monasteria capacia sunt habendi ius nominandi ad emphyteosim, quam Religiosi habebant ante professionem. Nihil enim est in hoc iure, aut exercitio ipsius quod repugnet, vel indecens sit Monasterijs, casu ergo quod Religiosi ante professionem tale ius habuissent cum post professionem nullum temporalium bonorum ius maneat in ipsis, sed totum transeat ad Monasterium, transibit etiam,& istud. Molina *tom.*2. *de iust. disp.*482. *vers. vtrum autem Religiosus*. Sanchez *lib.*7. *in decalog.cap.*14.*num.*16.*&* 17. Quando etiam succedat in hoc ius Monasterium dicetur infra num. 24.

13 Prædicta autem bona, seu iura, quibus capacia esse Monasteria Regularia, quæ immobilia possidere possunt, dictum est, tribus præsertim modis, aut aliquo ipsorum acquiri possunt à Monasterijs, videlicet donatione, emptione, & successione, ad

quos

quos tres modos acquirendi reduci possunt alij. His autem modis acquirere posse Monasteria constat tum ex iure communi, & praxi Ecclesiæ, tum ex multis priuilegijs Religionum. Praxis Ecclesiæ nota est apud omnes. Ius commune habetur in *cap. nullam* 18. *q.* 2. de quo Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 2. *cap.* 26. Priuilegia quoque Religionum multa afferri possent, de quibus Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Bona, verb. Eleemosyna, verb. Hareditas, verb. Legatum, & verb. Possessiones Fratrum.* Portellus *in Dub. Regul. verbo Bona, verb. Eleemosyna, & verb. Legatum.* Excipitur ab hoc vltimo acquirendi modo qui est per successionem Religio Societatis Iesu quoad collegia, etsi enim annuos redditus, & bona stabilia possideant, nihilominus priuata sunt iure succedendi in bona suorum Religiosorum, iuxta dicta *cap.* 1. *num.* 7. Quod idem dico de Collegijs nostrorum PP. Discalceatorum Congregationis Hispaniæ, nequeunt enim in Fratrum hæreditatem succedere, vt ibi diximus. Prædicta ergo Collegia, quantum ad hoc punctum succedendi intelligi debent excepta. De alijs est sermo in præsenti.

14 Igitur acquirere posse prædicta Monasteria iura feudorum, seu feuda ipsa, successione, eo quod aliquis feudum possidens ingrediatur, & profiteatur Religionem, patet, quia cum Monasteria succedant in omnia iura professi, quibus capacia sunt ipsa Monasteria, cum illa capacia sint possidendi feudum, quando seruitium per illud postulatum est tale, vt ab ipsis exhiberi possit, iuxta dicta *num.* 4. absdubie transibit etiam feudum talis professi, cum alijs ipsius bonis ad Monasterium. Confirmatur, quia Nouitius minimè amittit feudum per ingressum Religionis, sicut nec alia bona, cuius signum est, quod egrediens Religionem retinet omnia illa. Ergo quemadmodum cum profitetur Religionem in alia bona ipsius succedit Religio si est capax succedendi, sic & in feudum, ac perinde successione acquiret Monasterium feudum. Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 8. *q.* 5. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 38. *ar.* 3. & *tom.* 2. *q.* 62. *ar.* 10. & *q.* 78. *ar.* 12. *vers. Tertio probatur.* Posse etiam donatione acquiri constat ex priuilegio Celestini v. facto Congregationi Celestinorum, de quo Rodriguez *dicto tom.* 1. *q.* 38. *ar.* 3. Vbi etiam de alio simili priuilegio concesso Congregationi S. Georgij in Alga. Emptione autem posse acquiri, constat ex dictis, quæ enim successione, & donatione acquirere possunt Monasteria, etiam emptione acquirent, posita ipsorum capacitate.

15 Idem etiam de emphyteosi dicendum videtur, posse scilicet prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia acquirere

illam successione, ob professionem videlicet in Religione alicuius talem emphyteosim possidentis, quando scilicet, vt dictum est *num.* 5. pensio soluenda non est indecens, aut repugnans Monasterio. Cum omnia iura, & bona professi, vt dictum est, ad Monasterium transeant. Nauarrus *comment. 2. num. 55. fin. de Regular.* Molina *to. 1. de iust. disp.* 140. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 15. à num.* 53. apud quos etiam, quæ & qualis sit hæc emphyteosis, in quam Monasteria prædicta succedant. Posse etiam illam acquirere Monasteria donatione sibi ab alijs facta, vel etiam emptione ex eo constat, quod in eo nulla apparet repugnantia, aut indecentia, quare id fieri non possit.

16 Pariter de iurisdictione temporali dicendum est, eam scilicet acquirere posse prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia, tum successione ratione Nouitij in Religione profitentis, tum emptione, & donatione, cum in hoc nulla sit repugnantia, aut indecentia. Maximè quia cum possint his tribus modis acquirere villas, castra, seu pagos quibus annexa est talis iurisdictio temporalis, eisdem etiam modis illam acquirent.

17 De Maioratibus autem loquendo quamuis, vt dictum est *num.* 7. prædicta Monasteria aliquos illorum habendi capacia sint, quasi in actu primo, & in potentia, nihilominus in illos non succedunt ratione professorum in Religione. Primò, quoties à primo maioratus institutore adiecta est clausula ne in illum succedant Monachi. Talis enim conditio iusta est, & valida, cum non eò tendat, vt à statu Monachali retrahat, sed vt familia conseruetur. Couarrub. *lib. 1. variar. cap. 19. num.* 10. Molina *tom. 1. de iust. disp. 207. concl 2. & 3. tom. disp. 623. nu.* 3. & alter Molina *de Hispan. primog lib. 2. c. 12. n.* 54. In tali autem casu statim à die professionis possessoris maioratus deuoluitur ipse maioratus ad sequentem vocatum, non aliter, quam si possessor naturaliter mortuus fuisset. Ea enim professio æquiparatur morti naturali, quemadmodum ergo si talis possessor maioratus naturaliter moreretur deuolueretur ad sequentem vocatum, sic etiam in præsenti cum Monasterium sit exclusum. Molina *tom. 3. de iust. disp. 623 num.* 2. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 15. num.* 10. Secundò, etiam si à primo institutore maioratus non sit apposita prædicta clausula exclusiua Monachorum, quoties verisimiliter præsumitur ex signis, vel conditionibus in institutione positis nullatenus voluisse prædictum institutorem, vt maioratus ad Monasteria peruenirent. Cum enim talis voluntas rationabilis sit, valida erit, sicut dictum est de voluntate expressa per clausulam excludentem. Molina *lib. 1. de primogenijs cap. 13. à num.* 81.

vsque

vsque ad 94. Graffis 2. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 19. *num. penult.* Molina *Societ. Iesu tom.* 3. *de iust. dicta disp.* 623. *num.* 4. Quo etiam casu iudicandus erit professus maioratum obtinens quasi naturaliter mortuus, & transibit maioratus ad alium vocatum, vt dictum est supra, propter eamdem rationem. Signa autem talis voluntatis institutoris maioratus erunt, si petat arma, & nomen suum à successoribus in maioratu obseruari, saltem eo modo honorifico, ac splendore, quo à Religiosis id fieri nequeat, aut non deceat. Si habens filium Monachum tempore quo instituebat maioratum nullam de ipso mentionem fecit, sed solum de alijs filijs, filiabus, aut consanguineis. Si petat quod successor in maioratu vadat personaliter cum Rege ad bellum, & similia. Sanchez *lib* 7. *in decalog. cap.* 15. *num.* 23. & 26.

18 In alios autem maioratus in quorum institutione non apponitur clausula expressè exclusiua Monachorum, neque sunt signa præsumptionis talis exclusionis, siue habeant, siue non habeant annexam iurisdictionem, dummodo non sint ex illis qui summam dignitatem, vel iurisdictionem important, de quibus supra *num.* 8. succedere possunt prædicta Monasteria. Ratio est, quia cum illorum capacia sint, iuxta dicta *num.* 7. & ex alia parte regula generalis sit ex *authent. ingressi C. de Sacrosanct. Eccles.* quod Monasteria in omnia professi bona, & iura succedant, non est cur à tali successione excludantur, maximè quia priuari Monasteria tali successione quædam pœna videatur iuris communis restrictiua, pœna autem irrogari nequit nisi sit in iure expressa. Quæ sententia, quoad maioratus iurisdictione carentes receptissima est apud auctores. Molina *lib.* 1. *de primogenijs cap.* 13. *num.* 95. & alter Molina Iesuita *tom.* 3 *de iust. disp.* 623. *num.* 3. Quoad maioratus verò iurisdictionem habentes est probabilissima. Auendagnus *iunior. L.* 40. *Tauri Gloss.* 4. *num.* 39. Rodriguez latè, & doctè 2. *tom. quæst. Regul. q.* 78. *ar.* 12. vbi in fine concludit ita iudicatum esse in Senatu Pintiano in causa cuiusdam maioratus.

19 Ex quibus constat prædicta Monasteria acquirere posse successione, & in persona professorum in aliquos, & plures maioratus succedere. An verò similiter eos possint acquirere emptione, vel donatione, pendet ex cognitione naturæ dictorum maioratuum, de quo alias. Cum autem capacia sint saltem aliquorum, vt dictum est, nisi natura ipsorum maioratuum repugnet, etiam emptione, vel donatione eos acquirere poterunt. Idem etiam videtur dicendum de institutione primogenij, etsi enim Religiosus particularis primogenium instituere nō possit,

Ddd 2 quia

quia est actus dominij, & quia is qui non potest contrahere, nec vltimam voluntatem facere, primogenium instituere non potest, vt docet Tapia *auth. ingressi verb. ideoq. nec de his c. 1. n. 73.* Molina *to. 3. de iust. disp. 604. n. 4.* de Monasterijs autem cum capacia sint dominij, & posint contrahere, videtur posse illud instituere, saltē in iure communi naturali stando. Quamuis quia primogeniū est res prophana abstinere ab ipsius institutione debeant etiam Monasteria, nisi ex pia aliqua, & honesta causa. Molina *lib. 2. de primogen. cap. 9. num. 67.* & alter Molina Iesuita *dicta disp. 604. nu. 5.*

20 Pari etiā ratione possunt prædicta Monasteria fidei cōmissa successione acquirere, cū capacia sint illa posidendi, iuxta dicta *supra num.* 10. & tenent Mantica, & Sanchez *ibid. relati.* Emptione quoque, & donatione illa etiam acquirere posse videtur, nisi obstet natura, aut qualitas ipsorum.

21 De iure patronatus loquendo cum illius capacia sint prædicta Monasteria, iuxta dicta supra *num.* 11. ideo successione acquiri potest ab ipsis, sicut, & alia professi iura, vt Lambertinus, Rodriguez, & Sanchez *ibid.* relati docent. Intelligendum autem hoc erit de iure patron. seu præsentandi, quod iure singulari, aut personali pertinebat ad professum, si enim illud competebat ipsi non iure singulari, aut personali, sed quatenus erat in sæculo pars alicuius communitatis, vel Collegij, cum ratione professionis desinat esse talis pars, non transiet ad Monasterium. Glossa *in cap. beneficium verbo conferendum in additionibus de Regul. in 6.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 14. num. 1.* Similiter acquiretur Monasterio ius patronatus quod acquireret Monachus iam professus fundans, construens, vel dotans Ecclesiam. Cum quidquid Monachus acquirit Monasterio acquirat. Lambertinus *de iure patron. lib. 1. par. 1. q. 8. art. 9. num. 7.* Addit Sanchez vt supra *num.* 4. id esse quando Monachus ex legitima licentia fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam. Verumtamen etiamsi non adsit talis licentia, sed demus, quod Monachus sine illa illegitimè, vel peccaminosè contra votum obedientiæ, vel paupertatis fundaret, construeret, vel dotaret talem Ecclesiam, adhuc ius patron. quod acquisiuerat transit ad Monasterium, iuxta dicta *tom. 1. cap. 6. num.* 40. Præterea adquirere possunt successione prædicta Monasteria ius patronatus quod est annexum aliquibus bonis professi in quæ succedunt ipsa Monasteria. Cum enim accessorium sequatur naturam principalis, si Monasterium succedit in bona professi, succedet etiā in ius patronatus illis annexū. Rodrig. *t. 2. q. Reg. q. 122. ar. 2.*

22 Acquirere etiā possunt prædicta Monasteria ius patronatus dona-

donatione, seu translatione facta ab eo qui illud habebat, & erat patronus cum facultate donandi. Cum enim illius habendi capacia sint, iuxta dicta supra *num.* 11. non est aliqua ratio quare ipsis donari non possit, modo tamen assignato *cap.* 11. *num.* 10. Non tamen possunt acquirere illud emptione cum sit inuendibile, & materia simoniæ, iuxta dicta eodem *cap.* 11. *num.* 7.

23 Quando ius patronatus competit Monasterio solum ratione personæ Religiosi in ipso professi, ita vt illud sit annexum personæ, sequitur ipsam, ita vt post mortem ipsius expiret ius patronatus, & ipso translato ad aliud Monasterium transeat idem ius cum illo, si autem est annexum bonis, durat quantum durant illa bona. Quorum ratio est, quia accessorium, & annexum alicui sequitur ipsum. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regular. q.* 122. *art.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 14. *num.* 6. Ad quem autem pertineat ius præsentandi quando ius patronatus transit ad Monasterium ratione personæ Religiosæ, an scilicet ad illum, an verò ad Monasterium dictum est *cap.* 11. *nu.* 11. 15. *&* 16.

24 Succedent etiam prædicta Monasteria in ius nominandi ad emphyteosim competens professionem emittenti, iuxta dicta supra *num.* 12. quod intellige nisi tale ius sit personale, vel ex coniecturis eliciatur electam esse industriam personæ. Emptione etiam, & donatione etiam acquiri potest à prędictis Monasterijs, cum in hoc nulla sit repugnantia, vel indecentia.

25 Succedent insuper prædicta Monasteria in legitimam debitam professo, cum succedant in omnia iura ipsius. Sed hic notandum nequaquam patre superstite deberi legitimam filio professo, eo quod viuentis nulla sit hæreditas *L. qui superstitis ff. de acquir. hæred. & L.* 1. *§. si impuberi ff. de collat. bonor.* & tradunt Decius, Felinus, & alij quos refert Tapia *authent. ingressi verb. sua cap.* 4. *num.* 10. quod videtur limitandum nisi pater vergeret ad inopiam dissipando bona sua, aut in casu quo filius existens in sæculo posset à patre postulare legitimam. His enim casibus etiam Monasterium posset petere legitimam filij viuente patre, cum ius filij translatum sit in Monasterium. Tapia *ibid. num.* 11. Sanchez *lib* 7. *in decalog. cap.* 10. *num. vlt.*

26 Præterea succedent in iura suitatis, & agnationis, iura sanguinis, & cognationis, qualitates, & prærogatiuas professi, quatenus, & eo modo quo ipsi, & Monasterijs ipsis competere possunt. Constat *ex L. fin. C. de Episc. & Clericis*, constabit etiam ex infra dicendis. Mantica *de Coniectur. vltim. volunt. lib.* 8. *tit.* 12. *num.* 25. Molina *lib.* 1. *de primog. cap.* 13. *num.* 47.

27 Transeunt etiam ad prædicta Monasteria bona illa quæ habe-

habebat professus in sæculo cum pacto non alienandi, nisi per tale pactum exprimeretur hæc transactio. Quia si talis expressio non habetur, nomine alienationis solum videtur importari alienatio voluntaria, non illa quæ per legem inducta est, qualis est de qua in præsenti. Molina *lib.1. de primog. cap.13. num.77.* Tapia *authent. ingressi verb. sua cap.12.nu.38.*

28 Transeunt præterea ad dicta Monasteria bona illa quæ habebat aliquis grauatus eo onere, vt si moreretur absque filijs transirent ad aliquem tertium, & ipsis nullis filijs relictis Monasterium ingreditur. Ratio est, quia ita deciditur *in authb. de sanctisis. Episcop. §. sed & hoc præsenti,* quæ approbatur *cap. in præsentia de probat.* & communi Pontificum consensu. Cuius etiam decisionis ratio est, quia vel Monasterium habetur loco filij, vt tradunt post alios Molina *lib.2. de primog. cap.9. num.4.* Lessius *2. de iust. cap 41. dub.10. num.84.* vel quod ea conditio si absque liberis decesserit videatur turpis, vt pote auertens à Religioso statu, ac per consequens habeatur pro non adiecta, vt habent etiam Angelus *ver. hæres. num.21. & ibid.* Tabiena *q.16. num.17.* Armilla *verb. hæreditas num.22.* vel quia ita præsumitur voluntas testatoris, aut relinquentis talia bona, vt volunt Molina *tom.1. de iust. disp.190. vers. quando quis,* Sanchez *lib.7. in decalog. cap.16. nu.8.* Addo oppositum esse dicendum in casu quo constaret expressè de voluntate testatoris, aut relinquentis talia bona. Sanchez *ibid. num.12.*

29 Item transit ad prædicta Monasteria vsus fructus quem habebat ille qui professionem emisit in illis. Cum enim in *auth. ingressi C. de sacros. Eccles.* decidatur omnia bona, iura & actiones Monachi transire in Monasterium, nec ibi, aut alibi excipiatur vsus fructus, idem de illo dici debet. Siluester *verbo Religio 6. q.1. dicto 2. & verbo hæreditas num.1. q.7. & verb. Religio nu 21.* Nauarrus *Comment. 2. num.38. de Regular.* Graffis *2. p. decis. lib.3. cap.19. num.43.* Quod etiam videtur verum de patris vsu fructu in filij bona aduentitia, quando talis pater professionem emittit, cum nulla sufficiens ratio discriminis inter hunc, & alios vsus fructus assignari possit. Molina *tom.1. de iust. disp.9. ad finem, & disp.140. columna 4.* Lessius *2. de iust. cap 41. dub.10. nu.83.*

30 Transire etiam videtur ad prædicta Monasteria præcarium quod erat illius qui Religiosus effectus est, cum sit eadem ratio de hoc ac de alijs iuribus. Sanchez *lib.7. in decalog. c.15. num.60.* Nota autem præcarium esse ius habendi aliquam rem solum pro tempore quo is qui eam concessit voluerit. De quo Azor. *tom.3. lib.7.* Bonacina *de contract. q.14.*

Deni-

31 Denique generaliter loquendo prædicta Monasteria succedent in omnia Religiosi bona de quibus ipse ante professionem legitime non disposuerat, siue ab ipso quomodolibet ante, vel post professionem acquisita sunt, iuxta dicta ex illa generali regula Quidquid Monachus acquirit Monasterio acquirit *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 40. Constat quoque hoc ex *§. Si qua mulier auth. de sanctis Episcop.* & *§. Illud quoque auth. de Monachis*, & *auth. si qua mulier.* & *auth. Ingressi C. de sacrosanct. Eccles.* & *c. Si qua mulier*, & *cap. quia ingredientibus* 19. *q.* 3. Nauarrus *Comment.* 2. *de Regular. num.* 55. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 12. *nu.* 4. Vnde in his, in quæ ex professi persona succedũt, illis actionibus agere possunt quæ professo ante ingressum competerent. Si quidem in omnia eius iura succedunt. Siluester *verb. Relig.* 6. *q.* 2. Angelus *in summa verb. Relig. num.* 59.

32 Potest tamen contraria consuetudine legitimè præscripta derogari huic iuri succedendi prædicta Monasteria in bona suorum professorum, sicut derogatum dicitur apud Gallos, ita vt ipsorum bona pertineant ad consanguineos propinquiores. Ratio est, quia hoc ius succedendi, etsi satis conforme sit iuri naturæ, cum ratio postulet, vt qui se dicat Deo, omnia etiam sua ipsi etiam dedicet, nihilominus solo iure humano, vt patet ex locis citatis *num. praced.* introductum est, iuri autem humano consuetudo legitime præscripta derogare potest. Couarrub. *de pactis p.* 3. *§.* 2. *num.* 4. *ad fin.* & *cap.* 1. *fine de testam.* Azor. *to.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 8. *q.* 1.

33 Quamuis autem iure Pontificio abrogari possit tale ius succedendi in bona professorum causa rationabili subsistente, cum Pontifex dominus sit, vel supremus administrator bonorum Ecclesiæ, iure tamen ciuili id fieri non potest, quia cum Principes temporales, à quibus dimanat ius ciuile non habeant iurisdictionem in Ecclesiasticas personas, aut bona ipsarum, neque etiam habent potestatem ad auferendum id quod ab Ecclesia Monasterijs est concessum. Couarrub. *de pactis* 3. *p. §.* 2. *nu.* 4. *vers. Illud sane.* Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 77. *ar.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 12. *n.* 18. plures alios referens, & impugnans oppositum sentientes.

34 Non tamen succedunt prædicta Monasteria in beneficia Nouitij qui in illis emisit professionem. Vacant enim talia beneficia per professionem, vt habetur ex *cap. Beneficium de Regul. in sexto*, vt dictum est *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. nec in pensiones, propter eamdem rationem. Gygas *de pensionib. q.* 5. *num.* 6. Sanchez *lib.* 7. *in decal. cap.* 4. *n.* 13. Vide dicta *hoc* 2. *to. cap.* 2. *nu.* 21.

Nec

35 Nec etiam succedent prædicta Monasteria in bona professi quando ipse tempore Nouitiatus modo assignato *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 32. vel alio modo ante ingressum in Religionem renunciauit hæreditati suæ, aut bonis quæ ad ipsum pertinebant. Eo enim ipso quod talem renunciationem legitimè fecit nullum ius remanet in ipso ad prædicta bona, ac per consequens nec Monasteria in illa succedent. Quia tamen adhuc facta renunciatione hæreditatis remanet in renunciante ius ad aliqua alia bona, ideo in ipsa succedet Monasterium. Quæ autem sint hæc bona non comprahensa in renunciatione hæreditatis, tractant Azorius *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 2. *cap.* 28. *q.* 8. Molina *tom.* 3. *de iust. disp.* 579. Rodriguez *to.* 2. *quæst. Regular* *q.* 78. *ar. vlt.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 7.

36 Nec etiam succedent prædicta Monasteria in illa bona Nouitij professionem emittentis quæ sunt legitima filiorum quos habet in sæculo. Prædicta enim bona non spectant ad ipsum professum, sed ad filios ipsius, ac per consequens, nec ad Monasterium, quod solum succedit in iura professi. A quo autem tempore debeatur dicta legitima filijs, an scilicet à tempore professionis patris, an solum post mortem ipsius? Probabilius est, statim ac parens profitetur deberi. Talis enim professio est quædam mors ciuilis ipsius, & ratione illius fictione iuris desinit esse in rerum natura. Siluester *verbo hæreditas* 1. *q.* 7. *num.* 10. *dicto* 6. & *verb. Religio* 6. *q.* 1. *dicto* 1. Angelus *in summa verb. Religiosus num.* 49. & *verb. hæreditas num.* 22. Nauarrus *comment.* 2. *nu.* 48. & 54. *de Regularib.* Quod etiam verum habet in filijs illegitimis in regnis in quibus succedunt in bona parentum. Azor. *tom* 1 *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 8. *q.* 7. Molina *tom.* 1. *de iust. disp.* 140. *vers. à regula illa*. Tempore etiam quo illa bona possidentur à Monasterio tenetur ministrare alimenta filijs illius professi, quando scilicet pater eos teneretur alere, quia succedit Monasterium in onera bonorum illius professi, & talia bona sunt adstricta huic oneri. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 10. *nu.* 8. Pro quota autem bonorum parentis professi assignanda filijs in alimenta, vide Siluestrum, & Angelum *vt supra*.

37 Pariter nec succedent in ea bona professi quæ sunt legitima patris ipsius, propter eamdem rationem, quia scilicet talia bona non ad filium professum, sed ad patrem spectant.

38 Debentur etiam ea bona à tempore professionis filij sicut dictum est supra de professione patris, propter eamdem rationem. Tapia *authent. ingressi verb. sua cap.* 4. *fin. C. de sacrosanct. Eccles.* Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 8. *q.* 8. Interim

tamen

tamen tenebitur Monasterium alimenta patri præbere, sicut etiam dictum est supra de filijs, cum eadem sit ratio. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 10. num. 11.*

39 Nec etiam succedent ante mortem patris in hæreditatem quæ contingere poterat filio professo post eiusdem patris mortem. Quia cum ius succedendi non competat alicui nisi post obitum eius cui succedendum est, professus nequit hoc ius in Monasterium transferre ante obitum illius cui succedit. Glossa *final. c. vnico* 18. *q.* 1. Felinus *c. in præsentia nu.* 56. *de probat.*

40 Similiter nec succedent propter professionem Religiosi in bona relicta illi substitutis alijs post ipsum. Ratio est, quia cum in hac institutione non claudatur conditio *si absque liberis decesserit*, non militat in illa dispositio *cap. in præsentia de probat. &* §. *sed & hoc præsenti authent. de sanctis Episcop. de qua supra n.* 28. quæ loquitur existente huiusmodi conditione. Talia ergo bona non venient ad Monasterium nisi solum pro tempore vitæ talis professi, & post illam ad substitutos. Molina *tom. 1. de iust. disp.* 190. *colum. penult.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 16. à nu.* 80. *&* 82.

41 Item nec succedent in vsum fructum quem habet pater in bonis aduentitijs filij, filio professionem emittente. Quia professio facta à filio iuri patris quod antea habebat derogare non potest, nec patri adimere ius quod in filij bonis acquisierat. Siluester *verb. Religio 6. q. 1. dicto* 5. Azor. *to. 1. instit. moral. lib. 12. c. 8. §. Tertio quæritur & to. 2. lib. 2. cap. 22. §. Quinto quæritur.*

42 Præterea nec videntur succedere posse in ius petendæ renouationis emphyteosis, nec in ius retractus sanguinis quæ habebat ille, qui in Religionem ingressus est. Videtur enim cessare rationem horum iurium quæ est ne res illa à proprio sanguine, seu genere alienetur, cum ille professus non iam sibi, sed Monasterio acquirat, & Monasterium non sit de genere, aut familia illius. Sanchez post alios *lib. 7. in decalog. cap.* 14. *num.* 24. 26. *&* 27.

43 Qualiter etiam non succedant Monasteria in bona Religiosi, qui etsi valide professus est, tamen id fuit propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati ad illa inhiantis, dictum est *tom. 1. cap. 2. num.* 19.

44 Acquirere etiam possunt prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia bona temporalia iure hæreditario, seu vt hæredes, si tales ex testamento instituantur Religiosi ipsorum. Ita enim colligitur *ex L. fin. §. hoc etiam C. de Episcop. & Cleric.* vbi decernitur quoslibet tales Religiosos esse successionis hæreditariæ capaces. Et ratio est, quia id non repugnat voto

Eee pauper-

paupertatis, cum ipsi Religiosi non sibi, sed Monasterijs acquirant, quæ tamen, vt dictum est in *hoc cap. num.* 1. illa possunt possidere. Nauarrus *Comment.* 2. *num.* 43. *de Regul.* Molina *tom.* 1. *de iust. disp.* 140. *Colum.* 8. *vers. non solum bona, & disp.* 154. *post principium*. Extenditur etiam hoc ad Collegia Societatis Iesu, & ad domos professas, etsi enim prædicta Collegia in suorum bona non succedant, vt dictum est supra *num.* 13. possunt tamen institui hæredes, similiter, licet domus professæ immobilia possidere non possint, vt dictum est *cap.* 1. *num.* 7. hæredes quoque possunt institui, siue bonorum mobilium, siue stabilium, non vt ista retineant, sed vt vendant. Molina *to.* 1. *de iust. disp.* 195. *vers. à regula proposita*. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 27. *num.* 1. & 15. Non tamen extenditur ad Minores de obseruantia, & Capuccinos, quia hoc est illis expressè prohibitum ab Ecclesia in *cap. exijt de verbor. significationib. in* 6. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q.* 78. *ar.* 1. Sorbus *in Comp. priuil. Mendic. verb. hæreditas*. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 6 *num.* 45.

45 Capacia etiam sunt prædicta Monasteria, quæ immobilia possident legatis. Quippe certa res est ijs omnibus posse legari, qui possunt hæredes institui, vt expressè habetur *Inst. de legatis* §. *legari, & L. Regia tit.* 9. *par.* 6. prædicta autem Monasteria, vt visum est, hæredes possunt institui. Extenditur hoc ad Minores de obseruantia, & Capuccinos, etenim etsi illi, illorumque Monasteria hæredes institui nequeant, legari tamen illis potest. *cap. exijt. de verbor. significat. in* 6. Et ratio est, quia legatum est quædam donatio à defuncto relicta ab hærede præstanda §. *legatum instit. de legat. & L. regia* 1. *tit.* 9. *par.* 6. at prædicti Patres, eorumque Cœnobia capacia sunt, vt sibi donetur, ergo, & quod sibi legetur. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. q* 125. *ar.* 6. Sorbus *in Compend. priuil. Mendic. verb. legata*, Portellus *in Dub. Regul. verb. legatum*. Extenditur etiam ad domos professas Societatis Iesu, etenim etiam illæ legata recipere possunt, sicut & institui hæredes, vt *num. præced.* dictum est, esto bonorum immobilium capaces non sint, vt ibidem etiam dictum.

46 Legata relicta particularibus Religiosis transeunt ad Monasterium, cum ipsi acquirant quidquid acquirunt, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 6. *num.* 4. Vbi etiam *num.* 36. quid dicendum sit de legato relicto Religioso ea conditione, vt ad ipsum, non autem ad Conuentum spectet, maximè si testator vlterius procedat dicendo se velle, vt dominium illius rei pertineat ad Religiosum, & quod si secus fiat pertineat ab extraneum. Vide ibi dicta.

47 Legata relicta Monasterijs ad certum vsum v. g. pro indumentis

mentis

mentis Fratrum posse conuerti à Prælatis in alium vsum, v. g. panem, & vinum emendum, tenent Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. q. 125. ar. 9. &* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. II. Iulij II. §. 26. num. 74.* Sed tu vide dicta *tom. 1. cap. 18. num 94.* Neque enim iure communi id fieri potest, solus enim Papa potest vltimam testatoris voluntatem alterare. Rodriguez *ibid.* Nec de hoc video solidum aliquod priuilegium, quæ enim ibi adducuntur à Rodriguez, & Peirinis sunt viuæ vocis oracula, quæ hoc tempore nihil valent, vt sæpè dixi. Priuilegium autem Iulij II. quod ibi affert Peirinis satis obscurum est, & limitatum. Sunt tamen docti aliqui qui putant legatum relictum pro indumento Fratrum posse conuerti in cibos ipsorum, etiam stando in iure communi. Ijs tamen non assentior, propter dicta, nisi in casu talis necessitatis in qua prudenter existimari possit voluntatem testatoris eam fuisse.

48 Applicari etiam possunt Monasterijs egenis Regularium bona inuenta quorum dominus facta sufficienti diligentia pro ipso inueniendo ignoratur. Cum enim talia bona restitui debeant pauperibus (Lessius *lib. 2. de iust. cap. 14. num. 49.* Molina *tom. 3. disp. 746.*) non est cur excludantur Monasteria egena necessarijs carentia. Bonacina *de contract. disp. 1. q. 3. punct. 4. n. 5.* post alios. Si autem lege, vel consuetudine introductum, vt inuenta, cuius, facta sufficienti diligentia, ignoratur dominus, alicui pio operi applicentur, ita est faciendum. In Hispaniarum verò Regnis applicata sunt aliqua ex huiusmodi inuentis Religionibus SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede, Pontificia, & Regia auctoritate, ita scilicet vt habeant ius illa petendi, ac propterea si alij operi pio non sint applicata ab inuentoribus, sed maneant in propria specie, teneantur reddi petentibus, cum illis sint applicata. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 38. ar. 4.* Extat etiam concessio Clem. IV. pro Minoribus, quod scilicet cum aliqui assumentium habitum ipsorum fuerint obligati ad restitutionem aliquorum bonorum diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, Ministri, & Custodes, & eorum Vicarij, eorumq. singuli in locis sibi commissis possint bona huiusmodi in pios vsus conuertere, prout secundum Deum viderint expedire. Rodriguez *vt supra.* Casarubius *in Compend. priuilegior. Mendicant. verbo bona num. 4.* Similis etiam concessio extat Sixti IV. pro Carmelitis, qua Generali, Prouinciali, & Prioribus localibus concedit quod prædicta bona Ordinem ingredientium possint in pios vsus conuertere. Corduba *in Annotationib. ad Compend. priuileg. Mendicant.* Circa concessionem autem

Clem. IV. (& idem est de concesſione Sixti IV.) aduertit Rodriguez vt supra solum pro Minoribus qui de rebus intrantium in Religione nihil accipere possunt deseruire, non pro alijs Religionibus, quia secundum ius commune id fieri potest. Verumtamen etiam pro alijs Religionibus, Carmelitarum scilicet, & eorum qui cum ipsis in priuilegijs communicant, deseruit, nam licet iure communi prædicta bona inuenta, & incerti domini applicari posſint pauperibus, ac per consequens Monasterijs egenis, & necessarijs carentibus, vt dictum est, non tamen diuitibus, & in nullo egentibus (si talia fuerint aliqua Monasteria) pro istis ergo dici potest deseruire talem concesſionem. Licet hoc solum sub dubio dictum sit, & sub doctiorum censura.

49 Idem dicendum de alijs bonis incertis malè adquisitis ex contractu, furto, aut alia defraudatione, quorum facta diligenti inquisitione ignoratur dominus, posse scilicet applicari Monasterijs egenis Regularium. Tum quia possunt applicari pauperibus, vt habent Lesſius *lib. 2. de iust. cap. 14. dub. 6.* Bonacina *de Contract. lib. disp. 1. q. 3. punct. 4. num. 8. & 9.* Tum ex priuilegio Alexand. IV. pro Minoribus, quo tam ipsi quam alij qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent participare possunt. Concesſit autem illis vt de male adquisitis, & incertis relictis possint recipere quæcumque eis data fuerint. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Bona num. 2.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 38. ar. 1.* Portellus *in dub. Regul. verb. Bona num. 3.*

50 Applicari etiam possunt bona Monasteriorum Monialium destitutorum Monasterijs Fratrum aliquarum Religionum, & earum quæ cum ipsis communicationem priuilegiorum habent. Etenim Carmelitis nostris id concesſit Sixtus IV. in Mari magno verbis allatis *tom. 1. cap. 25. num. 48.* & quoad Monasteria S. Claræ Minoribus fere similia, quod idem dicitur haberi in Mari magno Prædicatorum, & Augustinianorum. Additur tamen in prædicta concesſione pro Carmelitis, & Minoribus. *Prouiso tamen quod eorum* (scilicet Monasteriorum prædictorum Monialium) *Ecclesia, & Oratoria ad prophanos vsus non redigantur, sed in illis quandoque diuina officia celebrentur.* Quæ clausula conformis est Sacris Canonibus. Nam 19. *q. 3. cap. quæ semel* Monasteria nunquam posſint fieri sæcularia habitacula, & res quæ ad ea pertinent reseruari debeant. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Bona num. 7.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 38. ar. 6.*

51 Contra damnificantes, seu occupantes bona Regularium

varijs pœnis Summi Pontifices procedunt. Primò enim Eugenius IV. concesſit Congregationi Montis Oliueti quod quæcumque persona *bona mobilia, seu immobilia, possessiones, domos, molendina, aquas, piscaria, iura, iurisdictiones, & alia quacumque ad præfatam Congregationem, & illius Monasteria pertinentia, perturbare, vel fatigare præsumpserit, nisi infra tres dies postquam huius indulti certior facta fuerit se correxerit, aut debitam cautionem de restituendo, & satisfaciendo non præstiterit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, à qua nisi à Summo Pontifice, aut in mortis articulo beneficium absolutionis nequit obtinere.* Compend. Societ. & Cistertiens. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. q.* 38. *art.* 7. Portellus *in dub. Regul. verb. Bona num.* 1. Item Iulius II. similia concedens præcepit omnibus Christi fidelibus, vt nemo ipsorum, bona Ordinis S. Augustini occupare, seu damnificare auderet, quod tam de attinentibus ad personas Fratrum quam de pertinentibus ad loca, seu Conuentus, & possesſiones eorumdem intelligi voluit, & quod si contrarium facientes admoniti à Fratribus prædicti Ordinis non restituerent omnia integrè, aut vexare destiterint infra tridui spatium, excommunicationis sententiam incurrant, à qua non nisi per Summum Pontificem absolui posſint. Cæsarub. *in Comp. priuil. Mend. verb. Bona nu.* 10. Rodriguez *vt supra.*

52 Iuxta primæuam institutionem Religionum, tota administratio bonorum Monasterij erat apud Abbatem, seu Superiorem, vt colligitur ex *cap. Nullam* 18. *q.* 2. Cum enim illa non posset commodè per totam communitatem exerceri congruens fuit alicui committi, & maximè Prælato, vt debitus ordo, & perfecta obedientia in omnibus seruaretur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 26. Nauarrus *Comment.* 3. *de Regularib. num.* 5. *&* 6. Quod intelligitur tam quoad acquisitionem, seu receptionem, quam quoad conseruationem, seu alienationem. Suarez *ibid.* Nunc autem attendendum est ad leges, vel Constitutiones Religionum, vel consuetudines rationabiles in ipsis receptas, quibus limitatur, vel declaratur dicta auctoritas Superiorum Monasteriorum. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 13. Et nota administratores bonorum Monasteriorum non teneri reddere rationem Ordinarijs. Ex declarat. S. Congregat. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Administratores*. Posse etiam amoueri ad nutum Superiorum, tum ex Conc. Trident. *sess.* 25. *cap.* 2. tum ex alia declaratione apud eumdem Barbosam *verbo officiales.*

53 Administratio autem prædictorum bonorum Monasterij

tres

tres præcipuè actus includit, scilicet receptionem, conseruationem, & alienationem. Sub prima comprehenditur omnis modus acquisitionis prædictorum bonorum. Sub secunda, omnis actio quæ pertinet ad gubernationem, beneficientiam, augmentum, custodiam, & vsum talium bonorum. Sub tertia autem omnis consumptio, distractio, seu alienatio. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 26. num. 1.* De prima dictum est in toto hoc capite, vbi de ijs quæ Monasteria acquirere possunt manet discussum. De secunda etiam consequenter est dictum, nam ea quæ possunt acquiri, seu possideri, consequentur possunt conseruari, gubernari, custodiri, &c. Solum ergo restat aliquid dicendum de tertia.

54 Et primo loquendo de bonorum mobilium alienatione, dicendum generaliter posse prædicta Monasteria, vel ipsorum Superiores iuxta varias Religionum leges, vel cõsuetudines de illis disponere, alienando, distrahendo, consumendo, vendendo fideliter tamen, & in vtilitatem Monasterij. Ita enim colligitur ex *cap. nullam* 18. *q. 2.* & ex ratione ipsa, qua constat, bonum regimen Monasterij tam in spiritualibus, quam temporalibus consistere non posse sine huiusmodi facultate. Suarez 4. *to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 26. à num. 8.* Est autem hic solum sermo de bonorum mobilium non pretiosorum alienatione, quia mobilia pretiosa sunt quasi immobilia quantum ad alienationem, & de illis postea. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. alienatio num. 24.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 95. num. 39.* Rursus sermo est, stando in iure communi, nam propter Constitutionem Clement. VIII. de largitione munerum 3. tom. Bullar. inter Constitutiones ipsius num. 28. valde stricta, & coarctata est huiusmodi facultas quantum ad dandum, vel donandum aliqua, vt patet illis verbis. *Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumq. largitionem, & missionem munerum penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & singula Capitula, Conuentus, & Congregationes tam singulorum Conuentualium, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarũ, Præceptoriarum, Domorum, & locorum, quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ siue vniuersi Ordinis, Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscumq. Officiales, & singulares personas, ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magistros, Ministros, & quocumque nomine Præfectos, necnon Conuentuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorũ, et loco-*

locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam maiores; Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes tam ipsis Regularibus, quam laicorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos. Adeo vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè, palam, vel occultè, tam communi quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quouis statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacumque causa, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturè discussa vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu causa approbata fuerit quicquam tale attentare valeat. Id autem ita absolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omnino fas sit, quicquam donare tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusuis fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecunijs etiam quæ à singulis quouis modo acquisitæ in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso à suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Christi fidelibus etiam eleemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quoquo modo per quemlibet Religiosum suo Monasterio, domui, aut loco acquisitæ, eique vt ad libitum de eis disponat per Superiores concessæ fuerint, præterquam leuiora esculenta, aut poculenta, aut ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, communi tantum, nunquam verò particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuentus videbitur) tradenda, sed & huiusmodi missiones munerum ipsis Religiosis vtriuslibet sexus, non solum per se, verum etiam per alios tam directè quam indirectè prohibitas declaramus. Quia tamen hæc Constitutio in aliquibus locis non satis vsu recepta est, vel ad minus non eo rigore quo verba ipsius sonant, ideo ab illius expositione supersedendum duxi. Illam verò exponunt Sossa *in speciali Tractatu de hac re*. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. dare.* Bonacina *in speciali etiam tractatu de hac re.* Diana *in tract. 6. de paupert. Religiosa*, & alij.

55 Circa alienationem autem bonorum immobilium, & mobilium prætiosorum Monasteriorum, de quibus diximus *tom. 1. cap. 10. à num. 1.* non posse fieri à Regularibus quantumuis priuilegiatis sine licentia S. Congregationis Concilij, exceptis

casibus

casibus à iure permissis, quia res est multis, & quotidianis difficultatibus implicata, aliqua vlterius animaduertenda sunt. Primò ergo notandum prohibitionem de rebus Ecclesiæ non alienandis, de qua in præsenti, comprehendere etiam domus professas Societatis Iesu, prout declaratum dicitur à S. Congreg. Concilij. Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Domus*. Secundò notandum nomine alienationis in præsenti intelligi actum, quo dominium rei directum, aut indirectum, vtile, vsus fructus, possessio, aut ius in alterum transfertur, vel abdicatur. Rodrig. *to.*1.*q.Regul.q.*27. *ar.*1. Bonacina *tract. de alienat. bonor. Eccles.q.vnica punct.*2.*n.*1. Vnde non solum donatio, aut venditio, seu alius quilibet contractus gratuitus, aut onerosus quo rei dominium in alterum transfertur, prohibita sunt dictis Regularibus sine prædicta licentia, sed etiam omnis alius contractus, vbi transfertur dominium vtile, retento directo. Quaranta *in Summ.Bullar.verb.alienatio num.*15. *&* 16. Prohibita etiam est pignoratio, vt dixi dicto *cap.*10. *num.*4. Locatio, seu conductio vltra triennium, modo ibi designato. Impositio census siue vitalitij, aut acceptio pecuniarum ad cambium cum solutione lucri cessantis, vel damni emergentis, vt *dicto cap. num.*3. dictum est. Prohibetur etiam hypotheca, tum quia expresè ponitur inter contractus prohibitos tam in Extrauaganti *Ambitiosæ*, quam in decreto S. Congregationis, tum quia qui non potest alienare, nec etiam potest hypothecare. Barbosa *de officio, & potest. Episcopi Allegat.* 19. *num.*85. Quod tamen intelligo de hypotheca speciali, quando scilicet aliqua res in speciali hypotecaretur, non de hypotheca generali quando omnia bona subijciuntur hypothecæ. Molina *de Contractibus disp.* 466. *nu.* 2. Layman. *in Theolog.morali lib.*3.*tract.*4.*cap.*10. *num.* 2. Licet alij etiam ad hypothecam generalem hoc extendant. Quaranta *vt supra num.* 17. Similiter concessio in feudum, vel emphyteusim nisi concurrentibus tribus conditionibus simul, scilicet in casibus à iure permissis, de bonis solitis ab antiquo concedi in emphyteusim, ac cum euidenti Ecclesiæ vtilitate. Quaranta *vt supra num.*39 Barbosa *de officio, & potest. Episcopi, vt supra num.* 22. Item alienatio rei sterilis, seu domus ex qua nihil vtilitatis percipitur, quia adhuc illa est res immobilis. Bonacina vt supra *num.*9. Quaranta *num.* 37. Declaratum etiam dicitur à S. Congregat. Episcop. & Regular. non conuenire Regularibus stabilia vendere pro fabrica Monasterij, vel ad effectum emendi census. Barbosa *in Collectan Bullar. verbo stabilia*. Item alienari non possunt sine prædicta licentia bona mobilia prætiosa, vt dictum

est

est dicto *cap.* 10. *num.* 4. illa scilicet quæ seruando seruari possunt, vt colligitur ex prædicta Extrauag. *Ambitiosæ*. Couarrub. 2.*variar.cap.*17.*nu.*2.Bonacina *de Contractib.disp* 3.*q.*8.*punct.*4. *num.* 4. *& in Tract.de alienat. bonor.Ecclesiast. disp.* 2. *q. vnica punct.* 2 *num.*2.Barbosa *de offic. & potest. Episcop.* vt supra *nu.*39. Illa autem bona dicuntur seruando seruari posse,quæ per triennium durant,vsu non consumuntur, vel fructificant, vt sunt vasa aurea, vel argentea, grex pecudum, armentum boum &c. Bonacina,& Barbosa relati.Peirinis *to.*1.*priuil.Minim.in Const.IX. Iulij II. num.* 10.

56 Pariter etiam prohibitum est Regularibus, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 13. transferre bona vnius Monasterij in aliud,loquendo de bonis immobilibus, aut mobilibus prætiosis, quæ scilicet seruando seruari possunt, cum ista translatio sit quædam alienationis species. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.*2. *q.vnica punct.*2. *num.*9. Quare aliqua priuilegia Religionum quibus id permitti videtur, de quibus Rodriguez *tom.* 2. *q.*125.*ar.*9.*&* Peirinis *tom.*1. *priuil.Minim.in Const.II. Iulij II. num.* 76. quoad huiusmodi bona transferenda vacant propter decretum S.Congregationis adductum, quo reuocantur omnia priuilegia Regularium in ordine ad alienationes prædictorum faciendas. Non vacant tamen quoad translationem bonorum mobilium non prætiosorum, aut prætiosorum, quæ seruando seruari non possunt. Horum enim alienatio non est prohibita Regularibus vt inferius dicetur. Idem dico de permutatione, seu commutatione, quia permutatio est alienatio. Quaranta *in Summa Bullar. verb.alienatio n.*15.Vnde non potest fieri à Regularibus sine licentia S. Congregationis, nisi de rebus mobilibus non prætiosis, aut quæ seruando seruari non possunt. Idem de præcario, seu præcaria dicendum, quia etiam per illud, vel illam transfertur res quoad dominium vtile. Riccius *in praxi fori Ecclesiast. decis*64. Quaranta *vt supra num.* 15. Idem dico de iuribus, actionibus, seu seruitutibus quæ sunt quædam bona incorporalia, ac per consequens comprehenduntur generali prohibitione. Siluester *verb.alienatio q.* 10. Bonacina *vt supra n.* 19. Idem de Oratorio, seu Capella Ecclesiæ, etsi enim possit vsus sepulturæ alicui in illis concedi, nam ad hunc vsum ordinantur, non tamen possunt vendi sine prædicta licentia S.Congregationis, quia sunt bona immobilia Regularia. Riccius *decis.*42. Quaranta vt supra *num.*29. Bonacina etiam vt supra *num.* 12.

57 Nihilominus alienari possunt à Regularibus sine S. Congregationis licentia mobilia non prætiosa, vt dictum est supra

 *num.*54.

*num.*54. v.g. vinum, frumentum, vestes tritæ, & alia huiusmodi. Quia in decreto S.Congregationis dicto *cap.*10.*num.*2. adducto solum prohibetur bonorum mobilium prætiosorum alienatio sine eiusdem S. Congregationis licentia. Alienari quoque possunt sine prædicta Congregationis licentia bona mobilia etiam prætiosa, quæ tamen seruando seruari non possunt. Ratio est, quia etsi hoc non exprimatur in dicto decreto S. Congregationis, colligitur tamen ex Extrauaganti *Ambitiosæ* quam roborare curat prædictum decretum: etenim in prædicta Extrauaganti expresse conceditur alienatio illorum, quæ seruando seruari non possunt. Molina *de contractib. disp.*465. *num.*1. Quæ autem sunt ista quæ seruando seruari non possint, dicendum est ea esse quæ non durant triennio, vel vsu consumuntur, & non fructificant. Riccius *prax. fori Ecclesiast. decis.* 62. *in* 1. *edit.* & *resolut.*59.*in* 2. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.*95.*nu.*38. Vnde declaratum dicitur à S. Congregat. posse Superiores Monasteriorum, non obstante decreto de rebus Regularium non alienandis, ex fructibus bonorum pingues eleemosynas facere, puta decem rubiorum tritici, & similium, quia fructus non comprehenduntur in dicto decreto. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Superior Regularis*. Similiter pecunia data pro dote Monialis, quamuis non possit alienari, aut distrahi in alios vsus quam, vt de fructibus illius sustentari possit, potest tamen absque licentia S.Congreg. insumi in emendo agro, vel vinea, vt de fructibus ipsius Monialis sustentetur. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.*2.*q. vnica punct.*2. *num.*5. Computantur etiam inter bona mobilia non prætiosa, seu quæ seruando seruari non possunt mancipia, & his similia, cum morbis, morti, & alijs similibus casibus sint obnoxia. Secus autem quando illa sunt annexa, vel affixa prædijs, aut domibus tanquam illorum partes, tunc etenim sicut ipsa prædia, & domus sunt bona immobilia, sic & ista inter immobilia numerantur. Molina *de Contractib. disp.* 465. Bonacina vt supra *num.* 4. Pariter etiam computantur inter bona mobilia non prætiosa oblationes factæ Sacris Imaginibus Sanctorum quæ in aliquibus Ecclesijs reseruantur, nisi forte sint aureæ, vel argenti magni valoris. Riccius *vt supra decis.* 102. Bonacin. vt supra. Possunt etiam accomodari ad breue tempus bona Monasteriorum, ita vt merus vsus illorum concedatur, non autem dominium directum, aut indirectum, cum per dictam *Extrauagantem*, & decretum S.Congregationis solum alienationes prohibeantur, id autem quod accommodatur, non alienatur. Riccius *decis* 74. & 68. Bonacina vt supra *num.* 32.

Imò

58 Imò etiam tã de rebus immobilibus, quam mobilibus prætiosis facere possunt Regulares alienationes sine licẽtia S. Congregationis, primò quando res est relicta Monasterio per fidei commissum cum onere quod post aliquod tempus alij restituatur, translacto enim illo tempore res iam non est Monasterij. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio num.* 45. Barbosa *de offic. & potest. Episc. Alleg.* 95. *n.* 61. vbi hunc casum refert inter eos qui iure sunt permissi. Secundò, quando res iniustè detinetur à Monasterio. Quaranta *ibid. num.* 43. *§.* 11. *limita.* Tertiò probabiliter, saltem secundum aliquos, in remissione caducitatis emphyteutæ. Quaranta *vt supra num.* 44. Barbosa etiam, vt supra *num.* 64. *&* 65. qui etiam hunc casum ponit inter eos in quibus fieri potest alienatio sine Sedis Apostolicæ consensu. Licet oppositum securius, & probabilius censeam, cum talis remissio sit remissio iuris rei immobilis competentis Monasterio, quæ est quædam species alienationis. Vide in simili dicenda *num.* 60.

59 De pecunia autem an prohibita sit alienari, cum ex vna parte comprehendi videatur inter mobilia prætiosa, quæ seruando seruari possunt, ex alia verò inter mobilia non prætiosa communiter reputetur, quia de se non fructificat, aliqua dicenda sunt. Et primo, pecunia, quæ ad quotidianos vsus necessaria est, & pro quotidianis necessitatibus deseruit inter mobilia non prætiosa, quæ seruando seruari non possunt, connumeratur, ac proinde alienari potest sine prædicta S. Congregationis licentia. Siluester *verb. alienatio num.* 7. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio num.* 25. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.* 2. *q. vnica punct.* 2. *num.* 5. Pecunia autem quæ destinata est ad emptionem stabilium, censuum, vel mobilium prætiosorum, vel quæ est fructifera, seu non otiosa, qualis est pecunia in montibus, vel censibus collocata, vel in banchis campsorum cum vtilitate reposita, inter bona immobilia, seu mobilia prætiosa, quæ seruando seruari possunt, connumeratur, ac per consequens sine dicta licentia alienari non potest. Siluester, Quaranta, & Bonacina relati. Idem dico de magna quantitate pecuniæ, quæ seruatur in aliquo Monasterio, scilicet, non posse alienari absque assensu Sedis Apostolicæ. Et ita fuit resolutum à Rota Romana in vna Venetiarum vbi fuit quoque dictum hoc procedere licet præfata pecunia esset conuertenda in vtilitatem Ecclesiæ. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 95. *num.* 43. Similiter idem quoque asserendum de pecunia data pro dote Monialis, maximè cum detur Monasterio vt de fructibus ipsius illa possit suste-

tari, illa enim non potest expendi nisi in eos vsus pro quibus data est. Bonacina vt supra, *& de Contract. disp. 3. q. 8. punct. 4. num. 2.*

60 An autem Prælatus Monasterij cum ipso possit repudiare, seu non acceptare legatum, vel hæreditatem Monasterio relicta, non incurrendo in pœnas dictæ Extrauag. *Ambitiosa*, aut decreti S. Congregationis? Licet multi satis probabiliter teneant partem negatiuam, vt sunt Molina *de Contract. disp.* 468. *num.* 11. Nihilominus etiam est probabile posse id fieri non incurrendo dictas pœnas. Ratio est, quia in dicta Extrauag. & decreto solum prohibentur alienationes, non acceptatio autem, seu repudiatio rei non incorporatæ, non est alienatio, *L. alienationis ff. de verb. signif.* quia alienatio est distractio rei iam appropriatæ. Legatum autem, vel hæreditas non sunt appropriata nisi quando sunt acceptata. Riccius *in praxi fori Ecclesiast. decis. 96. in 1. edit. & in 2. decis.* 82. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio num.* 43. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 95. *num.* 52. Vbi etiam hunc casum refert inter eos qui iure sunt permissi. Verum quidem est posse Prælatum, imò & ipsum Monasterium grauiter peccare non admittendo tale legatum, vel hæreditatem, nisi ex causa valde rationabili id fieret, Prælatum quidem contra iustitiam, quia ex iustitia tenetur consulere vtilitati proprij Monasterij, Monasterium autem contra charitatem, vel aliam virtutem prodigè renunciando emolumento, quod ex illa hæreditate, vel legato successoribus euenire posset. Bonaçina *de Contract disp. 3. q. 8. punct. 4. num.* 38. Posset propterea forsan Monasterium postea vti priuilegio restitutionis in integrum. Molina, & Bonacina, vt supra, Layman. *in Theolog. mor. l. 3. tract. 4. cap.* 10. *num.* 7. Dixi autem satis probabile esse incurri dictas pœnas Extrauag. *Ambitiosa*, & decreti S. Congregationis à Prælato qui repudiaret talem hæreditatem, vel legatum, quia quamuis dominium illius non sit acquisitum Monasterio, est tamen illi acquisitum ius ad rem illam habendam, quemadmodum ergo si Prælatus renunciasset iuri cuicumque Monasterij incurreret dictas pœnas, sic renunciando huic iuri, & ita in hanc partem magis inclinor, prout etiam faciunt Quaranta vt supra relatus, & Barbosa etiam relatus *nu.* 54. cum Naldo, & alijs.

61 Notandum non effugere pœnas Extrauagantis, & decreti S. Congregationis eos Regulares, qui res Monasteriorum alienant, aut contractum celebrant alienationis, dicentes id facere saluo Sedis Apostolicæ, aut Sacræ Congregationis consensu.

Ratio

Ratio est, tum quia protestatio est contraria facto, tum quia quoties aliquid pertinet ad formam actus debet ipsum actum præcedere, consensus autem Sedis Apostolicæ pertinet ad formam alienationis rerum Ecclesiasticarum. Quaranta *in Summa Bullar.verb.alienatio num.*8. *&* 9. Peirinis *tom.*1. *priuil.Minim in Constit.IX. Iulij II. num.*14. Bonacina *de alienat. bonor. Eccles. disp.*2. *q. vnica punct.* 4. *num.* 5. Si tamen non tradatur possessio rei alienatæ non incurrentur dictæ pœnæ, quia tunc possessio manebit apud Monasterium, & ille cui traditur talis res solum habebit ius ad illam, & conditionatum, nempe supposito assensu Sedis Apostolicæ, non absolutum, aut ius in re.

62 Præterea aduertendum quod licet iure communi ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requiratur iuris solemnitas, quæ continet quatuor, scilicet, auctoritatem Prælati, tractatum circa alienationem faciendam, consensum Capituli, & subscriptionem singulorum saltem per notarium. Quaranta *in Summ.Bullar. verb. alienatio num.* 4. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim in Const. IX. Iulij II. num.*7. Verumtamen quia plures Religiones priuilegia habent ad faciendum alienationes sine prædicta solemnitate, qualiter Carmelitæ habent à Greg. XIII. in Bulla *Ex incumbenti* anno 1576. in 2. tom. Bullar. num.34. facultatem illas faciendi, dummodo sint in commodum, & vtilitatem Monasteriorum, & ex consensu duarum ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium, accedente etiam consensu, vel rati habitione Generalis, insuper Religiosi Societatis Iesu alium etiam modum solemnitatis habent ab eodem Gregorio XIII. illis præscriptum, de quo Molina *de contract. disp.* 468. *§.Quarta conclusio*. Ideo quælibet Religio, iuxta formam priuilegiorum quæ habet post Extrauagantem *Ambitiosæ* à Sede Apostolica impetrata potest facere prædictas alienationes, habita tamen licentia Sedis Apostolicæ, vel S. Congregationis, cum quoad illud reuocata non sint eorum priuilegia, si illa habent. Decretum enim S.Congregationis Concilij, de quo sæpe dictum est, & relatum *t.* 1.*c.* 10.*n.*2. solum reuocare videtur priuilegia Regularium quantum ad hoc quod est facere alienationes sine consensu eiusdem S. Congregationis, non quantum ad alia quæ pertinent ad solemnitatem illarum.

63 Non præscribitur contra bona Regularia cum sint etiam Ecclesiastica nisi spatio 40. annorum *cap.de quarta de præscription.* & hoc est de iure communi. Ex priuilegio autem Eugenij IV. concesso Monachis Congregationis S.Iustinæ Ordinis S. Benedicti maior gratia ipsis, & alijs Religionibus communicationẽ

priuile-

priuilegiorum cum ipsis habentibus conceditur per hæc verba, prout ex Bulla ipsius Eugenij in Bullario Rodriguez to. 1. Bulla septima inter Bullas Eugenij *num.* 7. habetur. *Insuper cum plerumque contingat in Curia, aut neglectu Prælatorum qui hactenus bona Monasteriorum dictæ Congregationis antequam præfatæ Congregationi vnirentur gubernauit, aut post modum ex ignorantia, vel alia quauis causa à plerisque ipsorum Monasteriorum bona in præiudicium animarum suarum indebitè detineri, & occupari, præsertim sub colore præscriptionis, aut alias quocumque modo ex quo non modica iactura consueuit præfatis Monasterijs euenire. Nos volentes de remedio opportuno prouidere in fauorem obseruantiæ Regularis, ex certa scientia, motu proprio, ac de plenitudine potestatis Apostolicæ, volumus, statuimus, & decernimus quod contra præfatæ Congregationis Monasteria, loca, personas, & bona aliqua non currat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum, quod quidem indultum tam in casibus, rebus, & bonis præteritis, quam futuris potestate, & scientia similibus extendi, & locum habere omnino volumus.* Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 35. *ar.* 2. Portellus *in Dub. Regular. verb. præscriptio*, apud quos etiam alia priuilegia habentur quæ non refero, quia mihi non constat an sint, vel non sint viuæ vocis oraculo concessa, & per consequens his temporibus inualida.

Laus Deo Beatissimæq. Virgini Mariæ de Monte Carmelo.

INDEX

INDEX
RERVM MAGIS NOTABILIVM,
Quæ in hoc secundo Tomo continetur.

A

B

D

Digni-

Qui-

Pa-

P

Q

Quae-

FINIS.

422

